

उपयुक्त कथा संग्रह.

भाग १ ला

हे पुस्तक

विद्वान् मंडवीच्या साहाय्याने

नारायण रामचंद्र सोहनी

यांनीं

तयार करून

मुंबईत

आपल्या

जगदीश्वर छापरवान्यांत छापिलें.

आवृत्ति १० वी.

शके १८०९

सन १८८८

हे पुस्तक सन १८६७ च्या २५व्या आक्ट्याप्रमाणें

रजिस्टर केलें आहे.)

किंमत २ रुपये.

प्रस्तावना.

प्राचीनकाळीं या हिंदुस्थानांत संस्कृतभाषा फार चालते होती, यामुळे धर्मसंबंधी ग्रंथ त्याच भाषेत झाले आहेत. परंतु उत्तरोत्तर संस्कृतभाषेची अनभिज्ञता होऊन प्राकृत भाषा फारच प्रचारांत आल्याकारणानें सहजच ते ग्रंथ लोकांस समजण्यास कठीण पडतें. यामुळेच त्यांतील कांहीं उपयुक्त ग्रंथांचीं भाषांतरें होऊन त्यांवर आमच्या लोकांची श्रद्धा बसत चालली आहे. आपल्या नेहमीच्या व्यवहारांत अनेक व्रतादि कृत्यें येतात, परंतु तीं सर्व प्राकृत भाषेत नसल्यामुळे त्यांचा मूळ हेतु काय असतो तो बरोबर कळत नाहीं. यास्तव जीं प्राकृत झालेलीं आहेत त्यांतून कांहीं घेऊन व जीं प्राकृत झालेलीं नाहींत तीं शास्त्री यांज कडून प्राकृत ओवीबद्ध करवून त्या सर्वांचा या पुस्तकांत अनुक्रमानें एकत्र संग्रह केला आहे. सर्व विषय एकत्र असल्यानें ग्राहकांस किंमतीकडून स्वल्प पडून ग्रंथ संग्रह करण्यास फार सोईवार पडतें. चांत प्रातःस्मरणादि विषय प्रथम घालून नंतर वर्षारंभापासून अनुक्रमानें घेणारे विषय घातले आहेत, तेणेंकरून हें पुस्तक विशेष ग्राह्य होईल अशी आशा आहे.

या पुस्तकाच्या भऊ आवृत्तीच्या प्रती स्वपल्यामुळे आणि बहुत लोकांस पुस्तकांची गरज असल्याकारणानें ही दहावी आवृत्ति छापली आहे.

ना० रा० सो०

अनुक्रमणिका.

विषय	पृष्ठ	विषय	पृष्ठ
भूपाब्ज्या	१	गयास्वर आरव्यान	२०३
प्रातःस्मरण	११	कोजागरी कथा	२०९
व्यंकटेशस्तोत्र	१५	नरकचतुर्दशी कथा	२१४
सूर्यस्तुति	२२	दिपवाळी कथा	२१७
तुलसी आरव्यान	२३	वैकुण्ठचतुर्दशी कथा	२२१
शनिमाहात्म्य	२८	त्रिपुरकथा	२२५
एकादशी माहात्म्य	४९	दत्तजयंती कथा	२३१
सत्यनारायण कथा	५८	मकरसंक्रांतिकथा	२३६
रामजयंती कथा	७१	रघुसप्तमी कथा	२४१
इनुमंतजन्मकथा	९०	शिवरात्र कथा	२४५
पद्मशरामजयंती कथा	९५	होळी कथा	२५७
नृसिंहजयंती कथा	९८	शिवलीलाभृत अध्याय ११ वा	२६०
बटसावित्री कथा	१०९	गणपतीचे श्लोक	२७०
नागपंचमी कथा	११६	शिवस्तुति	२७२
मंगलागौरी कथा	११९	पांडुरंगाष्टक	२७४
कृष्णजयंती कथा	१२८	गोविंदाष्टक	२७५
मिठोरी कथा	१४०	मारुतीस्तोत्र	२७५
हरितालिका कथा	१४५	भजन	२७६
गणेशचतुर्थी कथा	१५२	आरत्या	२८२
स्यमंतकोपारव्यान	१६३	पल्लीपतनकारिका	२९१
ऋषिपंचमी कथा	१७३	स्वप्नाध्याय	३००
वामनद्वादशी कथा	१८२	निद्रारंभी श्लोक	३०४
अनंतचतुर्दशी कथा	१९४		

उपयुक्तकथासंग्रह.

भूपाळ्या.

भूपाळी गणपतीची.

श्रीगणेशायनमः ॥ उठाउठी ह्यसकडिक ॥ वाचेंस्मरावा गजमुख ॥ सिद्धिबुद्धी-
चानायक ॥ स्वरवदायक भक्तगंसी ॥ १ ॥ आंगीशेंदुराची उठी ॥ माथांशोभ
तसेकिरीटी ॥ केशरकस्तूरीलल्लाटी ॥ कंठीं द्वारसाजिरा ॥ २ ॥ कानीकुंडलां
ची प्रभा ॥ चंद्रसूर्यजैसेनभा ॥ माजीनागबंदशोभा ॥ स्मरतां उभाजबळी-
तो ॥ ३ ॥ कासेपीतांबराची धटी ॥ हातीं मोदकांची वाटी ॥ रामामंदस्मरती
कंठीं ॥ तोसंकटीं पावतो ॥ ४ ॥

भूपाळी गणपतीची.

विद्याधराविनायका ॥ ऋद्धिसिद्धींच्यानायका ॥ वक्राननातू स्वरवदायका ॥ -
ध्यायकहृदयींहृदयस्थ ॥ १ ॥ ध्रु ॥ हेसच्चिदानंदा मूळस्तंभा ॥ अचलासगुण
मूर्तीस्वयंभा ॥ सकळा आदीप्रियप्रारंभा ॥ तुजहेरंबानमोस्तुते ॥ २ ॥ जय
सिंधुरारीप्रियसिंदूरा ॥ चर्चिततनुभूषित संदरा ॥ भक्तिमंदिरांगणमांदारा
॥ मूषकवाहनाजगदुरु ॥ ३ ॥ मंगळमूर्तीमंगळनामा ॥ मंगळकारकमंग
ळधामा ॥ भक्तजनांच्याहृदयारामा ॥ मनविश्रामाविघ्नहरा ॥ ४ ॥ हेत्रि
पुरांतकत्रिभुवनभूपा ॥ भिकाळत्रिदशध्यानअमूपा ॥ त्र्यंबकविनवीत्रि
तापदर्पा ॥ करींरूपाश्री एकद्विजा ॥ ५ ॥

भूपाळी गणपतीची.

उठिंउठिंबालंबोदरा ॥ चौघाविद्यागुणगंभीरा ॥ हरणकर्तविघ्नेश्वरा ॥ मो
रेश्वरादीनबंधू ॥ १ ॥ ध्रु ॥ तुझेनामघेतांआधीं ॥ सकळहरतीआधीच्या
धी ॥ प्राप्तहोतीऋद्धिसिद्धी ॥ दयानिधीगजानना ॥ २ ॥ सरळशुंडाअ-
लोलिक ॥ मस्तकींमुकुटतेजाधिक ॥ स्रळकतसिंदुराचाटिक ॥ लज्जित
मृगांकपोहूनी ॥ ३ ॥ निर्जरसर्वहीमिळूनिआले ॥ ह्यारींतिष्ठतांभागले ॥ तु
झेस्वरूपचांगले ॥ मनीरंगलेसर्वांच्या ॥ ४ ॥ नारदतुंबरगायनकरी ॥ ऋद्धिसि

(२)

उपयुक्तकथासग्रह.

बीजोदुनी करीं ॥ त्यांच्याकार्यातुं साह्यकारी ॥ होउनि इच्छा पुरवीसी ॥ ५ ॥
उदारठासकळलोक ॥ आधीं स्मरगणनायक ॥ प्रपंच अवघाहामायिक ॥
नदिसेसुखपळगक ॥ ६ ॥ वरुणायमराजा इंद्र ॥ व्यासशुकतो योगींद्र ॥ भावें
स्मरनीभालचंद्र ॥ तो भोगींद्र पाताळीं ॥ ७ ॥ उठोनी वेगीं एकरदन ॥ देई सकळां-
सी दर्शन ॥ सरवीकरुनि सुरवरगण ॥ जीवनसुतीसी आश्वासी ॥ ८ ॥

भूपाली रामाची.

रामसर्वांगीसां वळा ॥ हेमअळंकारपिं वळा ॥ नानारत्नांचीयामाळा ॥ अलंका
रशोभती ॥ १ ॥ १० ॥ पिं वळामुगुटकीरीटी ॥ पिं वळेकेशरलह्माटीं ॥ पिं वळ्या
कुंडलांचीथटी ॥ पिं वळ्याकंठीं वनमाळा ॥ २ ॥ पिं वळाकासेपीतांबर ॥ पिं व
ळाब्रीदाचातोडर ॥ पिं वळ्याघंटांचागजर ॥ पिं वळ्यावस्त्र्यारुणझुणती ॥
॥ ३ ॥ पिं वळेपदकरभूषण ॥ पिं वळेहातीं वीरकंकण ॥ पिं वळ्यामुद्रिकांचें
लेणें ॥ पिं वळेकरांशरचाप ॥ ४ ॥ पिं वळामंडपविस्तीर्ण ॥ पिं वळेमध्येसिंहा
सन ॥ रामसीतांलक्ष्मण ॥ दासगुणगातसे ॥ ५ ॥

भूपाली रामाची.

उठोनियां प्रातःकाळीं ॥ जपारामनामावळी ॥ स्वयें ध्यातीचंद्रमौळी ॥ शो
लयाळीसमवेन ॥ १ ॥ १० ॥ रामयोग्यांचें मंडण ॥ रामभक्तांचें भूषण ॥ राम
धर्मचें रक्षण ॥ संरक्षणदासांचें ॥ २ ॥ रामें ताटिकावधियेली ॥ रामें शिळा
उद्धारिली ॥ रामें जानकीजिकिली ॥ मुक्तकेलीगणिका ॥ ३ ॥ रामें वाषाणता-
रिले ॥ रामें दैत्यसंहारिले ॥ रामें बंधसोडविले ॥ सरवीकेलेसरवर ॥ ४ ॥ रा
में राक्षसें भक्तांसी ॥ रामें सोडविलें देवांसी ॥ रामभक्तांचे मानसीं ॥ राम-
दासीं आनंद ॥ ५ ॥

भूपाली रामाची.

सूर्यवंशीवंशावळी ॥ राजेशालेभूमंडळीं ॥ स्मरात्यांचीनामावळी ॥ उदय-
काळीं भामूच्या ॥ १ ॥ १० ॥ सूर्यवंशीं मनुजाइला ॥ त्याचाइह्वाकूजन्मला
तेपूनिवंशविस्तारला ॥ पृथुजाइलामहीपाळ ॥ २ ॥ उत्तानपादराजाथोर ॥
शुवभट्टपदीनिर्धार ॥ धुंधुमारत्याचापुत्र ॥ राजेपविबरविवंशीं ॥ ३ ॥

मांधातापुण्यसोक ॥ शिविप्राणासत्वाधिक ॥ हरिश्चंद्रबहुधार्मिक ॥ राजेअनेकसत्वस्थ ॥ ४ ॥ रुक्मांगदत्याचेवंशी ॥ व्रतपाळीएकादशी ॥ धर्मगदत्याचेकुशी ॥ अंबरीषव्रतवंत ॥ ५ ॥ सगरींकरितांसागरम्हणती ॥ भगीरथेंआणिलीभागीरथी ॥ तेथूनिककुत्थउत्पत्ति ॥ रामम्हणतीकाकुत्थ ॥ ६ ॥ दिलीपराजाबहुभला ॥ त्याचापुत्ररघुशोभला ॥ तथापासुनीअजजाहला ॥ जोवर्णिलाऋषिवर्ये ॥ ७ ॥ दशरथवंशीपुत्रचारी ॥ श्रीरामजडजीवांडदरी ॥ पुढेंकुशाचेउदरीं ॥ कलिनाशनऋतुपर्ण ॥ ८ ॥ ऐसेराजेप्रतापकीर्ती ॥ भास्करवंशाचीउत्पत्ती ॥ आणिकहीराजेअसती ॥ नेणोंकितीसुरनर ॥ ९ ॥ सूर्यवंशींचेंभूषण ॥ रामगावाकुळमंडण ॥ महादोषांचेंदंडण ॥ संरक्षणदासाचें ॥ १० ॥

भूपाळी रामाची.

उठोनियांप्रातःकाळीं ॥ मूर्तीचिंतावीसांवळी ॥ शोभेयोगियांचेमेळीं ॥ हृदयकमळींसाजिरी ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ रामसर्वांगींसुंदर ॥ कासेशोभेपीतांबर ॥ चरणींब्रीदांचातोडर ॥ करुणाकरभक्तांसी ॥ २ ॥ रामलावण्याचाराशी ॥ रामकेवारीदेवांसी ॥ रामभक्तांचेमानसीं ॥ अहर्निशींशोभतो ॥ ३ ॥ रामपुण्याचेमाहेर ॥ रामतापसांआधार ॥ रामाध्यातोगौरीहर ॥ निरंतरमानसीं ॥ ४ ॥ रामविश्रंतीचेंस्थळ ॥ रामआनंदकेवळ ॥ रामदाससर्वकाळ ॥ चिंतीवेळऐसाची ॥ ५ ॥

भूपाळी रामाची.

उठाउठाहोहरिजन ॥ वाचेंस्मरारघुनंदन ॥ तेणेंतुटेलभवबंधन ॥ पतीतपावनदीनबंधू ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ रामकौसल्यानंदन ॥ रामयोगियांचेंध्यान ॥ रामसकळांचेंजीवन ॥ कीर्तिमहिमानवर्णने ॥ २ ॥ रामत्रैलोक्याचेंरूप ॥ रामपरब्रह्मस्वरूप ॥ रामनामविअमूप ॥ महाचिद्रूपकेवळहे ॥ ३ ॥ सुंदरशोभेसिंहासन ॥ सूमीपबंधूलक्ष्मण ॥ वामभागीसीतारत्न ॥ केवळनिधानजनकाचें ॥ ४ ॥ छत्रधरूनीउभाभरत ॥ चामरशत्रुघ्नवारित ॥ करजोडूनियांहनुमंत ॥ रुद्रावतारसेवेसी ॥ ५ ॥ ज्यावीसत्ताविभुवनीं ॥ त्याचागुरूवसिष्ठमुनी ॥ शांकरजपतोराममनीं ॥ तोअभिपानीभक्तांचा ॥ ६ ॥ मारुनिराक्षसंआणिराव

(४)

उपयुक्तकथासंग्रह.

ण ॥ सरबीकेलेसरवरगण ॥ करीभक्तांचेंपालन ॥ रूपानिधानरघुवीर
॥ ७ ॥ रामनयनीआदींपहा ॥ रामनटलास्वरूपेंदहा ॥ रामकदापीसोडून
काहा ॥ सत्वरपहारामासी ॥ ८ ॥ रामसर्वहिकाळगावा ॥ रामहृदयींहा-
ध्यावा ॥ राममृणतांहोयधिसावा ॥ स्मरतजावाभानसीं ॥ ९ ॥ राममंत्रह्य
विसत्य ॥ रामींहोतीअवघेरत ॥ रामनामाचाभंकित ॥ जीवनसुतसाष्टांगीं
॥ १० ॥

भूपाळीकृष्णाची.

उबेनियां प्रातः काळीं मृणती गोपिका बाळा ॥ आमुचागळाकापुनमगतूंजा
ईगोपाळा ॥ १ ॥ धुं ॥ तुझियाधिरहानळें आझांसीहोतोउवाळा ॥ वसंतगेलाम
धुरेउडवआलाउन्हाळा ॥ २ ॥ पापीअक्रूरआलाजन्मांतरींचावैरी ॥ भुरळेंघा-
नुनिघेउनिगेलआमुचाश्रीहरी ॥ ३ ॥ बराकिरेअक्रूराआपुलाबोलसाधिला ॥
आडामध्येंघालुनिसरवयादोरकापिला ॥ ४ ॥ धिक्धिक्आमुचेंजिणेंजळोहें
लाजिरबाणी ॥ शेंवटगोडनकेलारेसरवयागेलारेप्राण ॥ ५ ॥ अंधकूपांतूनका-
ठींसरवयादीनांहारणा ॥ मध्यनाथशरणागतान्नीचिंतावारणा ॥ ६ ॥

भूपाळी कृष्णाची.

उठिंउठिंबामुरारी ॥ दचडुनीझोंपेच्यालहरी ॥ सूर्यउगवलागगनोदरीं ॥ पू
र्णदिशाफांकल्या ॥ १ ॥ धुं ॥ आलेसरवेवनासिजाया ॥ जागृतहोईयादव
राया ॥ पावनजनांसीकराया ॥ स्वरूपदावींआपुलें ॥ २ ॥ सभाबैसलीआं
गणीं ॥ सरबीबैसलेतारांगणीं ॥ उमाकांतसकळिकजनीं ॥ भक्तीलागींपात
ले ॥ ३ ॥ त्र्यंबकसकळांसीकरजोडी ॥ स्वानंदाचीउभवीगुठी ॥ संतबैसवि
लेप्रौढीं ॥ अतिआवडीदर्शनाची ॥ ४ ॥

भूपाळी कृष्णाची.

उठिंउठिंबागोपाळा ॥ माझ्यातान्हयाबाळा ॥ मित्रआलाउदयाचळा ॥ उघ
डींडोबेरजसा ॥ १ ॥ धुं ॥ गाईबाहतीदोहनाला ॥ ह्यारींउभागोपाळमेळा ॥
उशीरहोतोमंधनाला ॥ मुखप्रक्षाळावेगेंसी ॥ २ ॥ तुझाबळिरामबंधू ॥ सोडु
निआलाक्षीरसिंधू ॥ तूंकानिजसीदीनबंधू ॥ सौरव्यसिंधूदातारा ॥ ३ ॥ दुबळ
मैत्रतोसुदामा ॥ धांवुनिआलासेगुणधामा ॥ पोहेभक्षुनित्याव्याभ्रमा ॥

उठोनीसत्वरपरिहारीं ॥ ४ ॥ अवघागोपिकांचामेळा ॥ धांवुनिआलारेघन-
नीळा ॥ घालुनिबैसलाकींपाळा ॥ त्रिभुवनडोळांपाहावेगे ॥ ५ ॥ उठिसत्वर
गेकान्हाई ॥ मजलाम्हणसीजरितूंआई ॥ स्तनींचापान्हावेगेपिई ॥ दर्शन
देईसकळांसी ॥ ६ ॥ सकळकाष्ठांचींबाहुलीं ॥ तूंचीइतुक्यांचीमाउली ॥ आ
ह्मीवत्सतूंगाउली ॥ करीसाउलीरूपेची ॥ ७ ॥ बहुतजन्मींतपकेलें ॥ म्हणउ
नितुजलाजरिपाहिलें ॥ दुःखअवघेंविसरलें ॥ स्वरवझालेंसकळांसी ॥ ८ ॥
मागतेंतुजलाएकदेवा ॥ कृष्णागोविंदाकेशवा ॥ प्रपंचअवघाहातोडावा
॥ ठावद्यावातुजंपाशीं ॥ ९ ॥ ऐकुनिनिजमातेच्यागोष्टी ॥ जागाझालजग
जेठी ॥ यशोदेच्याकंठींमिठी ॥ वेगेंघाळीसप्रेम ॥ १० ॥ बोलेवेगेंसर्वेश्वरू ॥
तूंचीमायमीलेकरूं ॥ तूंचिगायमीवासरूं ॥ कैसाविसरूंतुजलागीं ॥ ११ ॥
लोकम्हणतीमिथ्यागोष्टी ॥ मीजन्मलींतुक्षियापोटीं ॥ देईदद्यादुधांचीवा
टी ॥ सत्वरपान्हामजदेई ॥ १२ ॥ ज्याचीसकळलोकींसत्ता ॥ यशोदेसीम्हण
तोमाता ॥ आनंदझालाजीवनसुता ॥ गुणवर्णितांसद्रुक्ते ॥ १३ ॥

भूपाली घनश्यामाची.

घनश्यामसुंदराश्रीधराअरुणोदयझाला ॥ उठिलींकरवनमाळींउदयाच-
कींमित्रआला ॥ ध्रु० ॥ सायंकाळींएकेमेळींद्विजगणअवघेवृक्षीं ॥ अरुणो
दयहोतांचिउडालेचरावयापक्षी ॥ अघमर्षणादिकरूनितापसीतपाचरण
दक्षी ॥ प्रभातकाळींउष्टुनिकापडीतीर्थपंथलक्षी ॥ करूनिउडासंमार्जन
गोपीकुंभघेउनिकुक्षी ॥ यमुनाजळासिजातिमुकुंदादध्योदनभक्षीं ॥
चाल ॥ मुक्ताहोऊंपाहेकमळणीपासूनभ्रमरा ॥ पूर्वदिशेसुरवधुतलें
होतसेनाशतिमिरा ॥ उठलींकरगीविंदासांबळ्यानंदकुमरा ॥ सुरवप्रक्षा
लनकरिंअंगिकारींभाकरकाला ॥ उठिलीं० १ ॥ घोरोघरींदीपअरबंडत्यां
च्यासरसावुनिवांती ॥ गीतगातीसप्रेमेंगोपीसदनायेतीजाती ॥ प्रवर्ती
निगृहकामीरंगमाळाघालुंपाहती ॥ आनंदकंदाप्रभातझालीउठसरली
राती ॥ काठींधारक्षीरपात्रेंघेऊनिधेनुईंवरताती ॥ द्वारींउभेगोपाळहाका
मारुनितुजलाबाहती ॥ चाल ॥ हेमुक्ताहारकंठींघाळियारंगमाळा ॥ हा

(६)

उपयुक्तकथासंग्रह.

नीचेत्रकाष्ठवरवेकांबळाघेईकाळा ॥ ममआत्मजमधुसूदनाहृषीके-
शिजमत्याळा ॥ लक्षितातिवासरेंहरिधेनुस्तनपानाला ॥ उठिलीं ॥ २ ॥ प्रा-
तःस्नानेकरूनिगोपिकाअलंकारनटती ॥ कुंकुमादिचर्चुनीमंथनालागिं
आरंभिती ॥ प्रेमभरितअंतरांतवदनींनामावळिगाती ॥ अर्घ्यदानदेऊ
नियांद्दिजगणदेवार्चनकरिती ॥ नेमनिष्ठवैष्णवतेविष्णुपूजासमर्पिती ॥
स्मार्तशिवाचनशक्तीशान्तआराधिती ॥ चाल ॥ ऋषिगणआश्रमवासीजे
निरंजनींधाले ॥ अरुणोदयींआपुलालेध्यानींमग्नझाले ॥ पंचपंचउषःकाळीं
रविचक्रनिघोंआले ॥ येवढावेळनिजलसिद्धानुनिहरिसमजेलनंदाळा ॥ उ-
ठिलीं ॥ ३ ॥ विद्यार्थीविद्याभ्यासास्तवसादरगुरुपायीं ॥ अध्यापनगुरुकरिती
शिष्यअध्ययनउदयीं ॥ याज्ञिकजनकुंडींआहुतीटाकितानिपाहीं ॥ रविप्रका-
शपडनियांउजळव्याशुद्धदिशादाही ॥ हेमाझेपाडसेसांवेळेउठकृष्णाबाई ॥
सिद्धसंबळरामघेऊनिगोधनें वनाजाई ॥ चाल ॥ मुनिजनमानसहंसागो-
पीमनकमलभृंगा ॥ मुरहरपंकजपाणीपद्मनाभश्रीरंगा ॥ शकटांतकसर्वे-
शास्त्रेहरिप्रतापभृंगा ॥ कोटिअनंगांहूनिआगळेंतेजतववदनाला ॥ होना
जीबाळनित्यध्यातसेहृदयींनाममाळा ॥ ४ ॥ घनश्यामसं ॥

भृपाळी कृष्णाची.

गवळणदसवंतीपेंसांगे ॥ आलियाकृष्णाचेनिमागें ॥ येणेंयेणेंहोश्रीरंगें
॥ नवनीतचोरिलेंमाझे ॥ १ ॥ ध्रु ॥ तळवेतळहातटेंकिप्त ॥ डाय्यागुडध्यानें
रंगत ॥ गवळ्याघरींशाईनाथ ॥ तोम्यांदेरिवलासय्ये ॥ २ ॥ एकेहातिंलो-
ण्याचाकबळ ॥ मुरवमारिविलेंसेअळुमाळ ॥ चुंबनदेतांअतिपरिमळ ॥ नव-
नीताचागसय्ये ॥ ३ ॥ येणेंमाझेकवाडउघडिलें ॥ येणेंमाझेशिकेंतोडि-
लें ॥ दद्यादुधांतेंभक्षिलें ॥ लवंडिलेंतक्रातें ॥ ४ ॥ ऐसेंजरीमीजाणतें ॥ य-
मुनापाण्यानवजातें ॥ धरूनिउरवळासीबांधित्यें ॥ शिक्षालावित्येंगोविं-
दा ॥ ५ ॥ ऐसापुराणप्रसिद्धचोर ॥ स्वामीनाम्याचादातार ॥ पंढरपुरीं
धरिलाअवतार ॥ भक्तपुंडलीकासाठीं ॥ ६ ॥ गवळणदसवंतीपेंसांगे ॥

॥ ७ ॥

॥ ७ ॥

॥ ७ ॥

॥ ७ ॥

॥ ७ ॥

भूपाळी कृष्णाची.

उठाउठाहोप्रभातझाली ॥ चिंताश्रीविठ्ठलमाउली ॥ दीनजनाचीसाठळी ॥
 येईधांयुनिस्मरतांची ॥ ध्रु० ॥ पंढरपुरीजेभीमातटीं ॥ सुंदरमनोहरगोमटी
 ॥ दोन्हीकरठेउनिकटीं ॥ भेटीसाठीतिष्ठतसे ॥ १ ॥ किरीटकुंडलेंमंडित ॥
 श्रीमुखअतिसुंदरशोभत ॥ गळांवेजयंतीडोलत ॥ हारभिरघततुळशीचे
 ॥ २ ॥ सररेखमूर्तीसगुणसांबळी ॥ कंठींकीस्तुभएकावळी ॥ केशरीउटीप
 रिमळेआगळी ॥ बुकाभाळींविलसतसे ॥ ३ ॥ पीतांबरकसिलाकटीं ॥ अ
 क्षयवीटचरणतळपटीं ॥ सकळसौंदर्यसरवाचीपेटी ॥ हृदयसंपुटींआ
 ठवत्ये ॥ ४ ॥ अतिप्रियआवडेतुळसीबुका ॥ तसीचप्रीतिकरीभोळ्याभा
 विकां ॥ नामापदपंकजपादुका ॥ शिरींमस्तकावंदितसे ॥ ५ ॥

भूपाळी विठ्ठलाची.

उठाउठाहोमुरारी ॥ बोलेरखुमाईसुंदरी ॥ भक्तगर्जतीमहाह्वारीं ॥ त्यांसी
 द्यावेदर्शन ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ राउळींजागेझालेहरी ॥ भक्तगर्जतीजयजयकारीं ॥
 नारदतुंबरकीर्तनकरी ॥ प्रेमानंदेंडुल्लुतसे ॥ २ ॥ सर्वपूजातुळसीपान ॥ घे
 उनिआलेभक्तजन ॥ द्यावेतयांसीदर्शन ॥ विलंबकांहींनकरावा ॥ ३ ॥ ऐ
 साउगवलादिनकर ॥ भक्तगर्जतिजयजयकार ॥ तेथेंगणेशनाथकिंकर
 ॥ हरिचरणांवरलीळतसे ॥ ४ ॥

• भूपाळी विठ्ठलाची.

ब्रह्मनिर्गुणनिराकार ॥ विठ्ठलसगुणसंताकार ॥ अवतरलेंचराचर ॥ परब्र-
 ह्मसांबळें ॥ ध्रु० ॥ विठ्ठलसंतांचेंरूपडें ॥ प्रत्यक्षपाहोनेत्रांपुढें ॥ त्यासीनजा
 णतांमूढें ॥ विषयजाळींगुंतलीं ॥ १ ॥ मुक्ताबाईसकळतनू ॥ दीप्तीसांबळी
 तोभानू ॥ प्रभावळीसरजगजीवनू ॥ अतिलावण्यशोभतसे ॥ २ ॥ शा
 नदेवसुरवकमळ ॥ निवृत्तिमुकुटाचाझळाळ ॥ सोपानदेवनिढळ ॥ आ
 दिपुरुषरायाचें ॥ ३ ॥ मुकुंदराजतीअवधारीं ॥ श्रवणदेवाचेनिर्धारीं
 ॥ चांगाविसोबाखेचरी ॥ स्वयंप्रकाशझळकतसे ॥ ४ ॥ वडवळसिद्धना
 सापुट ॥ कबीरनामादोन्हीओठ ॥ जिळातोचीमुद्गलभट ॥ निंबाभटग

(८)

उपयुक्तकथासंग्रह.

नतसे ॥५॥ बाहुदंडचोरवामेळा ॥ बहिरापिसावक्षस्थळा ॥ जगभित्रकं
ठनाळा ॥ जोगामाळागळ्याची ॥६॥ हृदयानंदयोगीजाण ॥ अच्युता
सारंगदोन्डीस्तन ॥ हृदयीरेणुकानंदन ॥ नाभीनरसीमेहता ॥७॥ कान्हो
पाठककटिप्रदेश ॥ मृधापीतांबरसुरेश ॥ चरणींआलेरोहिदास ॥ सूरदास
सातवा ॥८॥ नाराय्हादागोंदाचिठा ॥ त्यादेवाच्याक्षुद्रघंटा ॥ जन्नीवांकीवा
केवानतां ॥ तोडरएकाजनादना ॥९॥

भूपाळी दशावताराची.

जनम्हणाहोत्रीहरी ॥ प्रातःकाळींस्मरणकरीं ॥ तेषोंतरालभवसागरीं ॥ हा
निर्घारींभरयसा ॥१॥ भू० ॥ वेदनेलेनिशाचरीं ॥ मत्स्यरूपझालेहरी ॥ कार्यब्र
ह्मयाचेकरी ॥ शंखासुरवधोनियां ॥२॥ दैत्यमातलेभूमंडळीं ॥ पृथ्वीनेली
रसातळी ॥ कूर्मरूपेहोवनमाळी ॥ पृष्ठींधरिळीमेदिनी ॥३॥ महिडळमळ-
लीपाहाहो ॥ देवजाहलेवराहो ॥ मगवधिलेदैत्यदानवो ॥ पृथ्वीदाढेधरू-
नियां ॥४॥ पुत्रपित्यानेंगांजिला ॥ तोनरहरीस्मरताझाला ॥ स्तंभींअवतार
धरिला ॥ भक्तरक्षिलाप्रल्हाद ॥५॥ यागकरिताझालाबळी ॥ इंद्रकांपिन्-
लाचळ्ळीं ॥ वामनरूपेहोवनमाळी ॥ घाळीपाताळींबळिराजा ॥६॥ रेणु
केउदरींभार्गवझाले ॥ राजेसमस्तसंहारिले ॥ राज्यब्राह्मणांदीधले ॥ सु
रवीकेलेभूदेव ॥७॥ सूर्यवंशीरघुनंदन ॥ वानरसैन्यमेळवून ॥ सागर
पाषाणीबांधुन ॥ संहारिलेराक्षसां ॥८॥ कारागृहींअवतरले ॥ श्रीकृष्णागो
कुळींवाढिन्ले ॥ कंसचाणूरमर्दिले ॥ राज्यींस्थापिलेंउग्रसेना ॥९॥ वी
रूअवतारधरिला ॥ जनहाबहुतकष्टिजाहला ॥ मगकलीसवरदिधला ॥
भाषणराहिलानिद्रित ॥१०॥ पुढेंकलकीहोणारा ॥ ऐसाशास्त्रांचानिर्घरि ॥
मगफिटेलाभयसंदेह ॥ याहीविश्वजनाचा ॥११॥ दशावतारभूपाळी ॥ नि
त्यस्मरतांप्रातःकाळीं ॥ दासम्हणेभूमंडळीं ॥ भाग्यवंतगातील ॥१२॥

भूपाळी ज्योतिलिंगाची.

नित्यन्योतिलिंगेंबारा ॥ प्रातःकाळींस्मरणकरा ॥ कोटिकुठेंहींउद्धरा ॥ भ
वदातराळपापानो ॥१॥ भू० ॥ वाराणसींविश्वनाथ ॥ मोक्षदातातोसमर्थ ॥ पुर

विलभंतरीचा अर्थ ॥ सोमनाथसौरटी ॥ २ ॥ ओंकारममलेश्वर ॥ सेतुबं-
 बंधरामेश्वर ॥ श्रीमाउगमीं श्रीमाशंकर ॥ घृष्णेश्वर वेरुळीं ॥ ३ ॥ नाननाथ
 अमृतोदकीं ॥ विश्वजनकेलेसुरवी ॥ परकीवैजनाथम्हणतां मुखीं ॥ सुकृतसां
 चेजन्माचें ॥ ४ ॥ अंबकहाती र्थराजा ॥ पुरवीलभंतरीचें काज ॥ त्याहीतेजामाजी
 तेज ॥ महाकाळउज्जयिनीं ॥ ५ ॥ दुर्जेकैलासभुवन ॥ श्रीशैलमल्लिकार्जुन ॥ वा
 चेस्मरतां धन्य धन्य ॥ अनुपम्यक्षेत्रहे ॥ ६ ॥ बद्रिकेदार उत्तरे ॥ ज्याचे स्मरणें भ
 वहातरे ॥ ध्यान धरिल्या घृत्तिनुरे ॥ निजनिश्चळदासांसी ॥ ७ ॥ नरहरिम्हणे ज
 न्मायावे ॥ शुद्धसत्वप्रेमभायें ॥ वाचेहरीगुणगावे ॥ मालोकृपें सर्वदा ॥ ८ ॥

भूपाली गंगेची.

उठोनियां प्रातः काळीं ॥ वदनीं वदाचंद्रमौळी ॥ श्रीविंदुमाधवाजवळी ॥ स्नान
 करागंगेचें ॥ १ ॥ भागीरथीचें स्नान करा ॥ हृदयीं स्मरागंगाधरा ॥ चुकेल
 चौऱ्याशींचा फेरा ॥ ऐसें माहात्म्यगंगेचें ॥ १ ॥ गंगा आहे स्वर्गावरुती ॥ पाता-
 लीं हे भोगावती ॥ मृत्युलोकीं हे विख्याती ॥ ऐसें माहात्म्यगंगेचें ॥ २ ॥ ब्रम्हावि
 ष्णुसूर्यचंद्र ॥ सीतापतीरामचंद्र ॥ परिवारें सीराजा इंद्र ॥ स्नान करी गंगेचें ॥
 ॥ ३ ॥ नारदवसिष्ठगौतममुनी ॥ अत्रिऋमंत आणि जयमिनी ॥ ध्रुवदत्त येतीं
 प्राध्यान्ही ॥ स्नान करिती गंगेचें ॥ ४ ॥ मत्स्यकूर्मयराहनरहरी ॥ बामनपरशुरा
 मश्रीहरी ॥ बौद्धकलंकी अवधारीं ॥ करिती स्नानगंगेचें ॥ ५ ॥ दुर्गादिमायासर
 स्वती ॥ सावित्री लक्ष्मी पार्वती ॥ गंगापूजन आदरं कस्ती ॥ ऐसें माहात्म्यगंगेचें
 ॥ ६ ॥ स्नानदानजपकरी ॥ घडल्या भागीरथीचे तिरीं ॥ त्यावरी श्रीहरीरूपाकरी
 ॥ ऐसें माहात्म्यगंगेचें ॥ ७ ॥ गंगाधोरयात्रिभुवनीं ॥ गंगापेईल ज्याच्या वदनीं ॥
 तो सुटेल संसारापासुनी ॥ ऐसें माहात्म्यगंगेचें ॥ ८ ॥ राधा म्हणे श्रीहरिचला ॥
 काशीक्षेत्री अघटितलीला ॥ पाहूं पंचगंगेचा मेळा ॥ स्नान करूं गंगेचें ॥ ९ ॥ नी
 रातापी इंद्रायणी ॥ प्रवरासर्वपापहारिणी ॥ चंद्रभागा विठ्ठलचरणीं ॥ स्त
 वनकरागंगेचें ॥ १० ॥ कृष्णावेष्यातुंगभद्रा ॥ फल्गूकावेरी नर्मदा ॥ श्रीमाभा
 मा मुरव्यगोदा ॥ स्तवन करिती गंगेचें ॥ ११ ॥ आली आषाढी एकादशी ॥ चलाज
 ऊंपंढरीसी ॥ भेटूं विठ्ठलरखुमाईसी ॥ दासविनवीयावचें ॥ १२ ॥

उपयुक्तकथासंग्रह- भूपाळी गुरूची.

रेकाभोवेभांविकजन ॥ नित्यकरागुरुस्मरण ॥ होयदीपांचेंदहन ॥ नित्यस्मरणकेलिया ॥ १ ॥ गुरुसेबाघडेज्यासी ॥ काळबाधीनातयासी ॥ त्याणेंसाधिलें
योक्षासी ॥ गुरुचेंस्मरणकेलिया ॥ ३ ॥ गुरुचेंमुक्तीचादाता ॥ गुरुदेहाचाल
विता ॥ इरेपातकानीव्यथा ॥ गुरुचेंस्मरणकेलिया ॥ ३ ॥ गुरुज्ञानाचासागरू
॥ गुरुधीटधीचामेरू ॥ नोकानेईलपैलपास्तू ॥ गुरुचेंस्मरणकेलिया ॥ ४ ॥
गुरुमायेचेंमूळजीव ॥ गुरुमोक्षपदाचाटाव ॥ साध्यहोतीसर्वहिदेव ॥ गुरुचें
स्मरणकेलिया ॥ ५ ॥ जयजयगुरुमायबापा ॥ चुकचींचोत्याशींच्यारखेपा ॥
बोधराजध्यानोस्वरूपा ॥ परब्रह्मीलयलाबुनियां ॥ ६ ॥

भूपाळीकाशीयात्रेची.

उठानियांप्रातःकाळीं ॥ ध्यानींआणातीरस्थळी ॥ योगीजनांचीसाउली ॥
ध्यातांमुक्तचिहोणेंकीं ॥ ध्रु० ॥ भक्तिप्रयागज्ञानकाशी ॥ वैराग्यगयाचिदा-
काशी ॥ नित्यअनुभवितांमानसीं ॥ कृतार्थताजीवपावे ॥ १ ॥ सत्वरजतमोगु-
णाश्रिवेणीहीमुरव्यजाण ॥ शुद्धसत्वतोसंगमपूर्ण ॥ कराप्रयागस्नानहृदयीं ॥
॥ २ ॥ पापवासनाक्षीरकरा ॥ सकामकर्मेपरतींसारा ॥ विकल्पाचेंश्चाद्धकरा ॥ घा
अहंकारनिळांजुळी ॥ ३ ॥ शुद्धहोउनियांऐशारीतीं ॥ प्रेमेंस्मराआत्ममूर्ती ॥ जेथें
होयसूक्ष्मस्फूर्ती ॥ स्वरूपआपुलेंतसूवी ॥ ४ ॥ याचेंनावज्ञानकाशी ॥ आत्मा
विश्वेश्वरअविनाशी ॥ जोसर्वांतरचित्यकाशी ॥ भावेंस्वात्मैक्यत्वासीकरावें ॥ ५
॥ गर्जेओंविश्वेश्वर ॥ सोहंशब्दाचाव्यापार ॥ हरिहरादिकमंदिरें ॥ तुर्यास्थानीं
पहावीं ॥ ६ ॥ पंचकोशींमूलतत्वं ॥ शोधूनपहावींनित्यानित्यें ॥ प्राणमठींबैसुनि
भावें ॥ अत्रुभवसुरवपहावें ॥ ७ ॥ नातरीकरावीतेगया ॥ धरूनिवैराग्यविषया
॥ तेणेंनिरसेलमूळमाया ॥ करितांआदेंषड्रिपुंचीं ॥ ८ ॥ पुढेंविष्णुपदस्वरूप-
स्थिती ॥ पिंडपावाअहंमती ॥ मोहममतापितरभ्रंती ॥ नाशेमुक्तीसकळं
तें ॥ ९ ॥ सहोधहाअक्षयवट ॥ पाचात्तुनिविवेकभट ॥ श्रवणमनननिदिध्यास
बोस्त ॥ कराभोजनस्वटपटज्ञानाची ॥ १० ॥ तनमनधनफळसोडुनीघाचें ॥ गु
रुविष्णुपदासेबुनिभावें ॥ क्षमाशांतीमठींयावें ॥ उग्रनिगंगाघेजेनी ॥ ११ ॥ जी

वहोसद्बोधमावदीकरा ॥ घेऊनज्ञानातेउद्धरा ॥ सत्यसत्यहीयात्राकरा ॥ आ
त्मज्ञानप्राप्तीची ॥ १२ ॥ नित्यपदेजोहीश्रुपाळी ॥ पढत्यायाथाफळतत्मर्षी ॥ देवो
धीविकूलवनमाळी ॥ संसृतिपाळीचुकेचिबा ॥ १३ ॥ जीवन्मुक्तहोतोप्राणी ॥ करि
तांयात्राहीअनुदिनी ॥ सदात्मक्षणलोदांगणी ॥ यात्रेकरूलोकांचे ॥ १४ ॥

श्रुपाळी श्रीहंससद्गुरूची.

उठीउठीबागुरुनाथा ॥ दासविनवीतत्वता ॥ विवेकरूपीपूर्णप्रभाता ॥ भक्त
दावीनिजमुख ॥ ध्रु ॥ कनकताटांतआरती ॥ घेऊनिआलीचिच्छक्ति ॥ क्ष
मादयाआणिशांती ॥ ओंवाळावयापातल्या ॥ १ ॥ शमदमसाधनेंसीभ
ले ॥ शिवजीवमुमुक्षुपातले ॥ सात्विकादिसाहाय्यआले ॥ उभेठेलेद्वाराशीं
॥ २ ॥ अहोगुरुराजसतत ॥ तुम्हीअखंडजागृत ॥ परीमुमुक्षुसंकेत ॥ करी
स्वज्ञानाअंती ॥ ३ ॥ ऐसेवेदबंधीजन ॥ स्तुतीकरितीकरजोडुन ॥ हंसदा-
सासीअनन्य ॥ झालेप्रसन्नगुरुराज ॥ ४ ॥

प्रातःस्मरणप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ प्रातःस्मरामिस्वस्तुतस्सवितुर्वरेण्यं रूपं हि प्रंडलमृचो ध
तनु र्यं जूंषि ॥ सामानियस्यकिरणाः प्रभवादिद्वेतुं ब्रह्माहरात्मकमलक्ष्यमचिं
त्यरूपम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामितरणितनुवाङ्मनोभिर्ब्रह्मैन्द्रपूर्वकरैर्नुतमर्चितं
च ॥ वृष्टिप्रमोचनविनिग्रहहेतुभूतत्रैलोक्यपालनपरं त्रिगुणात्मकंच ॥
॥ २ ॥ प्रातर्भजामिसवितवरमनंतशक्तिंपापौघशत्रुभयरोगहरंपरंच ॥ तंसर्व
लोककलनात्मककालमूर्तिगोकंठबंधनविमोचनमादिदेवम् ॥ ३ ॥ श्लोकत्रय
मिदंभानोः प्रातःप्रातःपठेत्तुयः ॥ ससर्वव्याधिनिर्मुक्तः परं सुरवमवामुयात् ॥
॥ ४ ॥ प्रातःस्मरामिगणनाथमनाथबंधुंसिंदूरपूरपरिशोभितगंडयुग्मम् ॥ उदं
डविघ्नपरिरवंडनचंडदंडमारंडलादिसरनाथकवृंदबंधुम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामिच
तुरामनबंधमानमिष्टानुकूलमखिलंचवरंददानम् ॥ तंतुंदिळांहरसनप्रिय
यशसूत्रंपुत्रं विलासचतुरं शिवयोः शिवाय ॥ २ ॥ प्रातर्भजाम्यभयदंखलुभ
क्तशौकदाबानलं गुणविभुं चरकुंजरास्यं ॥ अज्ञानकाननविना शनइव्य-
वाहमुत्सीहचर्धनमहंस्कृतमीचरस्य ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदंपुण्यंसदासाक्षा

न्यदायकम् ॥ प्रातरुत्थायसततं यः पठेत्पयतः पुमान् ॥ ४ ॥ ॥ प्रातःस्मरा-
 मिशरदिन्दुकरोज्ज्वलाभासद्रज्जबत्सकलकुंडलहारशोभाम् ॥ दिव्यायुधो-
 र्जितकनीलसहस्रहस्तारक्तोत्पलाभचरणांभवतीं परेशां ॥ १ ॥ प्रातर्नमा-
 मिमहिषास्करचंडमुंडशुभास्करप्रमुरवदैत्यविनाशदक्षाम् ॥ ब्रह्मेन्द्ररुद्रमुनि-
 मोहनशीललोलांचंडींसमस्तस्करमूर्तिमनेकरूपाम् ॥ २ ॥ प्रातर्भजामिभ-
 जताप्रखिलार्थदात्रीं धात्रींसमस्तजगतांदुरितापहंत्रीम् ॥ संसारबंधनविमो-
 चनहेतुभूतां मायां वरांसमधिगम्य परस्य विष्णोः ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदं देव्या-
 श्चंडिकायाः पठेन्नरः ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति विष्णुलोके महीयते ॥ ४ ॥ प्रा-
 तःस्मरामिभवभीतिहरं स्करेशंगंगाधरं वृषभवाहनमंबिकेशम् ॥ खट्वांग-
 शूलवरदाभयहस्तमीशं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमा-
 मिगिरिशंगिरिजार्थदेहं सर्गस्थितिप्रलयकारणमादिदेवम् ॥ विश्वेश्वरं वि-
 जितं विश्वमनोभिरामं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ २ ॥ प्रातर्भजामि-
 शिवमेकमनंतमाद्यं वेदांतवेद्यमनघं पुरुषं महांतम् ॥ नामादिभेदरहितं
 षड्भाष्यभूत्यं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ ३ ॥ प्रातःसमुत्थाय शिवं
 विचिंत्य श्लोकत्रयंचानुदिनं पठति ॥ तेदुःखजालं बहुजन्मसंचितं हित्वा प-
 दं यांति तदेव शंभोः ॥ ४ ॥ ॥ प्रातःस्मरामिभवभीतिमहार्तिशांत्यै नाराय-
 णंगरुडवाहनमञ्जनाभम् ॥ ग्राह्याभिभूतवरवारणमुक्तिहेतुचक्रायुधंतरु-
 णवारिजपत्रनेत्रम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामिमनसावचसाचमूर्ध्नापादारविदयुगुलं
 परमस्य पुंसः ॥ नारायणस्य नरकार्णवतारणस्य पारायणप्रवणविप्रपराय-
 णस्य ॥ २ ॥ प्रातर्भजामिभजतामभयंकरंतं प्राक्सर्वजन्मकृतपापभयाप-
 हत्यै ॥ योग्याहवक्रपतितां प्रिगजेन्द्रघोरशोकप्रणाशमकरोद्धृतशंखच-
 क्रः ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदं पुण्यं प्रातः प्रातः पठेत्तु यः ॥ श्लोकत्रयगुरुस्तस्मै द-
 यादात्मपदं हरिः ॥ ४ ॥ ॥ प्रातःस्मरामिरघुनाथमुरवारविंदं मंदस्मितं म-
 धुरभाषिविशालभालम् ॥ कर्णाचलं विचलकुंडलशोभिगंडं कर्णांतदीर्घं
 नयनं नयनाभिरामम् ॥ १ ॥ प्रातर्भजामिरघुनाथकरारविंदं रक्षोगणाय भ-
 यदं वरदं द्विजेभ्यः ॥ यद्राजसंसदिभिभज्यमहेशचापं सीताकरग्रहणमं

गलमापसद्यः ॥ २ ॥ प्रातर्नमामिरघुनाथपदारविंदं वज्रांकुशादिशुभरेरि
 श्शुभावहमे ॥ योगींद्रमानसमधुव्रतसेव्यमानंशापापहंसपदिगौतमधर्म
 पत्न्याः ॥ ३ ॥ प्रातर्वदामिवचसारघुनाथनामवाग्दोषहारिसकलंशमलं
 निहंति ॥ यत्सार्वतीस्वपतिनासहस्रमोक्षकामाप्नीत्यासहस्रहरिनामसमंजजाप
 ॥ ४ ॥ प्रातःश्रयेश्रुतिनुतारघुनाथमूर्तिनीलांबुदीत्यलसितेतररत्ननीलाम् ॥ आ
 मुक्तमौक्तिकविशेषविभूषणाढ्यांध्येयांसमस्तमुनिभिर्जनमुक्तिहेतुं ॥ ५ ॥
 यःश्लोकपंचकमिदं प्रयतःपठेत्नित्यंप्रभातसमयेपुरुषः प्रबुद्धः ॥ श्री
 रामकिंकरजनेषुसएव मुरव्यो भूत्वाप्रयाति हरिलोकमनन्यलभ्यम् ॥ ६
 ॥ ब्रह्मामुरारिश्चिपुरांतकारिर्भानुः शशीभूमिस्तोबुधश्च ॥ गुरुश्चशक्रः
 शनिराहुर्कतवः कुर्वंतुसर्वेममस्तप्रभातम् ॥ १ ॥ भृगुर्वसिष्ठः क्रतुरंगिराश्च
 मनुःपुलस्त्यःपुलहश्चगौतमः ॥ रैभ्योमरीचिश्च्यवनश्चदक्षः कुर्वंतुं ॥ २ ॥
 सनत्कुमारः सनकः सनंदनः सनातनोप्यासुरिपिंगलौच ॥ सप्तस्वराः सप्तसो
 तलानिकुर्वंतुस ॥ ३ ॥ सप्तार्णवाः सप्तकुलाचलाश्चसप्तर्षयोद्दीपवनानिसप्त ॥
 भूरादिकृत्वाभुवनानिसप्तकुर्वंतुस ॥ ४ ॥ पृथ्वीसगंधासरसास्तथाऽपःस्यश्नी
 चवायुर्ज्वलितंचतेजः ॥ नभःसशब्दंमहतासहैवकुर्वंतुस ॥ ५ ॥ पुण्यंश्लोकोन
 लोराजापुण्यंश्लोकोयुधिष्ठिरः ॥ पुण्यंश्लोकावषेदेद्दीपुण्यंश्लोकोजनार्द-
 नः ॥ ६ ॥ अहल्याद्रौपदीसीतातारामंदोदरीतथा ॥ पंचकंनास्मरेन्नित्यंम-
 हापातकनाशनम् ॥ ७ ॥ अश्वत्थामाबलिव्यासो हनुमांश्चबिभीषणः ॥ कृ
 पःपरशुरामश्चससेतेचिरजीविनः ॥ ८ ॥ सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं मार्कंडेयंत
 थाष्टमम् ॥ जीवेद्वर्षशतंसायमपमृत्युविवर्जितः ॥ ९ ॥ प्रह्लादनारदपराश
 रपुंडरीकव्यासांबरीषश्शक्रशीनकभीष्मदाल्म्यान् ॥ रुक्मांग्रदार्जुनव
 सिष्ठबिभीषणादीन्पुण्यानिमान्परमप्रागवतान्नमामि ॥ १० ॥ कर्षे
 टकस्यनागस्यदमयंत्यानलस्यच ॥ ऋतुपर्णस्थराजर्षेः कीर्तनंकलिनाश
 नम् ॥ ११ ॥ धर्मोविवर्धतियुधिष्ठिरकीर्तनेन ॥ पापंप्रणश्यतिचक्रीदर-
 कीर्तनेन ॥ शत्रुर्विनश्यतिधनंजयकीर्तनेन ॥ माद्रीस्तोकथयतानभ
 वंतिरोगाः ॥ १२ ॥ अहोभाग्यमहोभाग्यंनंदगोपव्रजौकसाम् ॥ यन्मि

चंपरमानंदपूर्णब्रह्मसनातनम् ॥ १३ ॥ अयोध्यामथुरामायाकाशीकां
 चीभवंतिका ॥ पुरीद्वारावतीचैवसप्तैतामोक्षदायिकाः ॥ १४ ॥ अर्जुनः
 फाल्गुनोजिष्णुःकिरीटीश्वेतवाहनः ॥ वीभत्सुर्विजयीकृष्णः सव्यसाची-
 धनंजयः ॥ १५ ॥ उनिष्ठोसिंहगोविंदउत्तिष्ठगरुडध्वज ॥ उत्तिष्ठकमला-
 कांतत्रैलोक्यमंगलंकुरु ॥ १६ ॥ समुद्रवसनेदेविपर्वतस्तनमंडले ॥ वि-
 ष्णुपत्निमस्तुभ्यंपादस्यर्शक्षमस्वमे ॥ १७ ॥ पलायध्वंपलायध्वरैरेदा
 नवराक्षसाः ॥ धर्मसंस्थापनार्थयथास्तुडोस्वयंहरिः ॥ १८ ॥ काश्यांतु
 भैरवोदेवोसंसारभयनाशनः ॥ बहुजन्मकृतंपापंस्मरणेनविनश्यति ॥
 ॥ १९ ॥ काश्यांतुदक्षिणेभागेकुक्कुटोनामवैद्विजः ॥ तस्यस्मरणमात्रेण
 दुःस्वप्नःस्तरवदोभवेत् ॥ २० ॥ वाराणस्युत्तरेभागेसुमंतुर्नामवैद्विजः ॥ त-
 स्यस्मरणमात्रेणनिर्धनोधनवान्भवेत् ॥ २१ ॥ कश्शिकाशीतिकाशीति
 त्रिवारंयःपठेन्नरः ॥ सोऽपिदेशांतरेवासीकाशीवासफललभेत् ॥ २२ ॥
 अशीवरुणयोर्मध्येपंचकोशीमहत्कलम् ॥ अमरामृत्युमिच्छंतिकाक-
 थालितरेजनाः ॥ २३ ॥ नदिनीनलिनीसीतामालतीचमलापहा ॥ विष्णु
 यादाज्ञसंभूतागंगात्रिपथगामिनी ॥ २४ ॥ भागीरथीभोगवतीजान्हवी
 त्रिजटेस्वरी ॥ द्वादशैतानिनामानिप्रातःकालेसदापठेत् ॥ २५ ॥ विश्वे
 शंमाधवंधुंडिंदंडपाणिंचभैरवम् ॥ वंदेकाशींगुहांगंगांभवानीमणिक
 र्णिकाम् ॥ २६ ॥ वाराणसीपुरपतेभजविश्वनाथा ॥ माझाप्रणामतु
 क्षिपान्तरणासिआतां ॥ मीमागतोपरमपावनपुण्यभिक्षा ॥ द्यावीम
 लात्वरितशांभविवेददीक्षा ॥ १ ॥ श्रीधुंडिराजगणनायकदंडपाणी ॥
 माझेउदंडुअपराधमनांतनाणीं ॥ श्रीभैरवांचुकविरौरवयातनारे ॥ वारा
 णसींतमजठेविसनातनारे ॥ २ ॥ इत्थंप्रभातेपरमंपवित्रंपठेत्स्मरेद्वाशृणु
 याचनित्यम् ॥ दुःस्वप्ननाशस्विहस्रप्रभातंभवेच्चनित्यंभगवत्प्रसादात्
 ॥ ३ ॥ करग्रैवसतेलक्ष्मीः करमूलेसरस्वती ॥ करमध्येचगोविंदः प्रभाते
 करदर्शनम् ॥ ४ ॥   ॥ ५ ॥   ॥ ६ ॥   ॥ ७ ॥   ॥

व्यंकटेशस्तोत्र प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीव्यंकटेशायनमः ॥ ओं नमोजी हेरंबा ॥ सक
 षादीनूं प्रारंभा ॥ आठवूनितुझीस्वरूपशोभा ॥ वंदन भावेंकरीतसें ॥ १ ॥
 नमनमाझेंहंसवाहनी ॥ वाग्वरदेविलासिनी ॥ ग्रंथवदावयानिरूपिणी ॥
 भावार्थरवाणी जयामाजी ॥ २ ॥ नमनमाझेंगुरुवर्या ॥ प्रकाशरूपानूं
 स्वामिया ॥ स्फूर्तीद्यावीग्रंथवदावया ॥ जेणेंश्रोतयांस्वरवाटे ॥ ३ ॥ न
 मनमाझेंसंतसज्जनां ॥ आणियोगियांमुनिजनां ॥ सकळश्रोतयांसज्ज
 नां ॥ नमनमाझेंसाष्टांग ॥ ४ ॥ ग्रंथएकाप्रार्थनाशनक ॥ महादीभांसी
 दाहक ॥ संतोषोनिवैकुंठनायक ॥ मनोरथपूर्णकरील ॥ ५ ॥ जयजया
 जीव्यंकटरमणा ॥ दयासागरापरिपूर्णा ॥ परंज्योतीप्रकाशगहना ॥
 करितोंप्रार्थनाश्रवणकीजे ॥ ६ ॥ जननीपरीत्वंपाळिलें ॥ पितयापरी-
 सींआळिलें ॥ सकळसंकटांपासूनिरक्षिलें ॥ पूर्णदीधलेंप्रेमस्वर ॥ ७ ॥
 हेंअलोलिकजरीमानावें ॥ तरीजगहेंसृजिलेंआघवें ॥ जनकजननीपण
 स्वभावं ॥ सहजआलेंआंगासीं ॥ ८ ॥ दीननाथाप्रेमासाठीं ॥ भक्तरक्षिलेसंक

टीं ॥ प्रेमक्षीधलेंअपूर्वगोष्टी ॥ भजनासाठीं भक्तांच्या ॥ ९ ॥ आतां परिसावी
 विज्ञापना ॥ रूपाळुवालक्ष्मीरमणा ॥ मजघालोनिगर्भाधाना ॥ अलोलि
 करचनादारवविली ॥ १० ॥ तुजनेणतांझालोंकष्टी ॥ आतां दृढतुझेपा-
 यींघातलीमिठी ॥ रूपाळुवाजगजेठी ॥ अपराधपोटींघालीमाझे ॥ ११ ॥
 माझियाअपराधांच्याराशी ॥ भेदोनिगेल्यागमनासी ॥ दयावंताहृषीके
 शी ॥ आपुल्याब्रीदासीसत्यकरिं ॥ १२ ॥ पुत्राचेसहस्रअपराध ॥ माताका
 यमानीतयाचारवेद ॥ नेविंतूंरूपाळुगोविंद ॥ मायबापमजलागीं ॥ १३ ॥ उ
 उदांमाजीकाळेंगोरें ॥ कायनिवडाचेंनिवडणारें ॥ कुचलीयारक्षार्चींफळें ॥
 मधुरकोठोनीअसतील ॥ १४ ॥ आराटीलागींमृदुता ॥ कोठोनिअसेलरू-
 पावंता ॥ पाषाणासीगुल्मलता ॥ केशियापरीफुटतील ॥ १५ ॥ आपादमस्त
 कचरीअन्यायी ॥ परीतुझेपदरींपडलोंपाहीं ॥ आतांरक्षणनानाउपायीं ॥
 करणेंतुजउचित ॥ १६ ॥ समर्थाचेघरींचेंश्वान ॥ त्याससर्वहीदेतीमान ॥
 नैसानुझाह्मणवितोंदीन ॥ हाअपमानकवणाचा ॥ १७ ॥ लक्ष्मीतुझेपायांत
 कीं ॥ आम्हींभिक्षेमिघातलीझाकी ॥ येणेंतुझीब्रीदावळी ॥ केशीराहीलगो
 विंदा ॥ १८ ॥ कुबेरतुझाभांडारी ॥ आह्माफिरविसीदारीदारीं ॥ यांतपुरुषा
 र्थमुरारी ॥ कायतुजलापेंआला ॥ १९ ॥ द्रौपदीसीवर्येअनंता ॥ देतहोतासी
 भाग्यवंता ॥ आह्मालागींरूपणता ॥ कोठूनिआणिलीगोविंदा ॥ २० ॥ मावेची
 करूनद्रौपदीसती ॥ अन्नेपुरविलींमध्यरातीं ॥ ऋपेश्वरांच्यावैसल्यापंक्ती
 ॥ तृप्तकेल्याक्षणमात्रें ॥ २१ ॥ अन्नासाठींदाहीदिशा ॥ आह्माफिरविसी
 जगदीशा ॥ रूपाळुवापरमपुरुषा ॥ करुणाकेशीतुजनये ॥ २२ ॥ अंगिकारि
 याशिरोमणी ॥ तुजप्रार्थितोंमधुरचर्चनीं ॥ अंगिकारकेलियाझणी ॥ म
 जहातींचेंनसोडाये ॥ २३ ॥ समुद्रेंअंगिकारिलावडवानळ ॥ तेणेंअंतरींहोत
 सेबिळळ ॥ ऐसेंअसोनिस्वर्गकाळ ॥ अंतरींसांठविलातयानें ॥ २४ ॥ कूर्मपृ-
 थ्वीचाघेतलाभार ॥ तेणेंसोडिलानाहींबडिवार ॥ एवढाब्रह्मांडगोळथोर
 ॥ त्याअंगिकारपेंकेला ॥ २५ ॥ शंकरेंधरिलेंहाबाहळा ॥ तेणेंनीलवर्णझा-
 लागळा ॥ परीत्यागिलेंनाहीगोपाळा ॥ भक्तवत्सल्यगोविंदा ॥ २६ ॥ पाइया

अपराधांच्यापरी ॥ गणिनांशिण्डीवैरवरी ॥ दुष्टपतिनदुस्वारी ॥ अध-
 माहूनीअधम ॥ २७ ॥ विषयासक्तमंदमतीआळसी ॥ कृपणकुंठ्यसमीपशि
 नमानसी ॥ सदासर्वकाळसज्जनांसी ॥ द्रोहकरींसर्वदा ॥ २८ ॥ बचनोक्ती
 नाहीमधुर ॥ अत्यंतजनांसीनिष्ठुर ॥ सकळपामरांमाजीपामर ॥ व्यर्थबडि
 वारजगींचाचे ॥ २९ ॥ कामक्रोधमदमत्सर ॥ हेंशरीस्त्यांचेंबिडार ॥ काम
 कल्पनेसीधार ॥ दृढयेथेकेलाअसे ॥ ३० ॥ अठराभारवनस्पतींचीलेखणी
 समुद्रभरलामधीकरूनी ॥ माझेअवगुणलिहितांधरणी ॥ तरीलिहिलेनजा
 ती ॥ ३१ ॥ ऐसापतितमीरवरा ॥ परीतूंपतितपावनशार्ङ्गधरा ॥ तुवांअंगिकारके
 लियागदाधरा ॥ कोणदोषगुणगणील ॥ ३२ ॥ नीचरतलीरायासीं ॥ तिसीको
 णस्मणेळदांसी ॥ लोहलागतांपरिसासी ॥ पूर्वस्थितीमगकेंची ॥ ३३ ॥ गांभी
 चेहोतेलेडवोहळ ॥ गंगेसिमिळतांगंगाजळ ॥ कागविष्टेचेहोतीपिंपळ ॥ त्यां
 सीनिंद्यकोणस्मणे ॥ ३४ ॥ तैसाकुजातीमीअमंगळ ॥ परीतुझास्मणविर्तो
 केवळ ॥ कन्यादेऊनियांकुळ ॥ मगकायविचारवें ॥ ३५ ॥ जाणतअसतां
 अपराधीनर ॥ तरीकांकेलाअंगिकार ॥ अंगिकारावरीअकर ॥ समर्थकेला
 नपाहिजे ॥ ३६ ॥ धांवपावरेगोविंदा ॥ हातींघेऊनियांगदा ॥ करींमांश्याक-
 र्माचाचेंदा ॥ सच्चिदानंदाश्रीहरी ॥ ३७ ॥ तुझियानामाचीअपरिमितशक्ती
 ॥ तेथेंमाझींपापेंकित्ती ॥ कृपाळुबालक्ष्मीपती ॥ बरवेंचितींविचारीं ॥ ३८ ॥
 तुझेंनामपतितपावन ॥ तुझेंनामकलिमलदहन ॥ तुझेंनामभवतारण
 ॥ संकटनशननामतुझें ॥ ३९ ॥ आतांप्रार्थनाऐककमलापती ॥ तुझे
 नामींराहोमाझीमती ॥ हेंचिमागणेंपुढतांपुढती ॥ परंज्योतीव्यंकटेशा
 ॥ ४० ॥ तूंअनंततुझींअनंतनामें ॥ त्यांमाजीअतिसगमें ॥ तींमीअस्प-
 यतीसप्रेमें ॥ स्मरूनिप्रार्थनांकरीतसें ॥ ४१ ॥ श्रीव्यंकटेशावास्तुदेवा ॥
 प्रद्युम्नाअनंताकेशवा ॥ संकर्षणाश्रीधरामाधवा ॥ नारायणाआदिमू-
 र्ती ॥ ४२ ॥ पद्मनाभादामोदरा ॥ प्रकाशगहनापरात्तरा ॥ आदिअस्त
 दिविस्वभ्रसा ॥ जगदुदारजगदीशा ॥ ४३ ॥ कृष्णाविष्णोहृषीकेश ॥
 त्रिविक्रमंदापुरुषोत्तमापेशा ॥ नृसिंहवापनप्रार्गवेशा ॥ बौद्धकलंकीनि

(१८)

उपयुक्तकथासंग्रह.

नमूर्ती ॥ ४४ ॥ अनाथरक्षकाआदिपुरुषा ॥ पूर्णब्रह्मसनातननिर्दिषा ॥
सकळमंगळांमंगळाधीशा ॥ सज्जनजीवनास्वरवमूर्ती ॥ ४५ ॥ गुणाती-
तागुणज्ञा ॥ निजबोधरूपानिमग्ना ॥ शब्दसात्विकसुज्ञा ॥ गुणप्राज्ञांपरमे-
श्वरा ॥ ४६ ॥ श्रीनिधिश्रीवत्सलांछनधरा ॥ भयकृतभयनाशनगिरिधरा
॥ दुष्टदैत्यसंहारकरा ॥ वीरास्वरवकरातूंक ॥ ४७ ॥ निखिलनिरंजनानि-
र्विकारा ॥ विवेकरवाणीवैरागरा ॥ मधुमुरुदैत्यसंहारकरा ॥ अस्तरमर्द-
नाउग्रमूर्ती ॥ ४८ ॥ शंखचक्रगदाधरा ॥ गरुडवाहनाभक्तप्रियकरा ॥
गोपीमनरंजनास्वरवकरा ॥ अरवंडितस्वभावे ॥ ४९ ॥ नानानाटकसूत्रधा-
रिषा ॥ जगव्यापकजगवर्या ॥ कृपासमुद्राकरुणालया ॥ मुनिजनध्ये-
यामूळमूर्ती ॥ ५० ॥ शेषशयनासार्वभौमा ॥ वैकुण्ठवासियानिरुपमा ॥
भक्तकैवारियागुणधामा ॥ पावआम्हांयेसमयीं ॥ ५१ ॥ ऐशीप्रार्थनाक-
र्तुनिदेवीदास ॥ अंतरींआठवीश्रीव्यंकटेश ॥ स्मरतांहृदयींप्रगटला
ईश ॥ त्यास्वरवासीपारनाहीं ॥ ५२ ॥ हृदयींआविर्भवलीमूर्ती ॥ त्या
स्वरूपाचीअलोलिकस्थिती ॥ आपलेआपणश्रीपती ॥ वाचैहातींबी-
लवीतसें ॥ ५३ ॥ तेंस्वरूपअत्यंतसुंदर ॥ श्रोतींश्रवणकीजेसादर ॥
सांचळीतनुसुकुमार ॥ कुंकुमाकारपादपद्मे ॥ ५४ ॥ स्मरेरवसकळअंगु-
ळिका ॥ नखेंजेशींचंद्ररेखा ॥ घोटींचस्फनीळअपूर्वदेखा ॥ इंद्रनीळाचि-
येपरी ॥ ५५ ॥ चरणींवाळेघागरिया ॥ वांकीचरतीगुजरिया ॥ सरळ
सुंदरपोटरिया ॥ फर्दबिस्तंभाचियेपरी ॥ ५६ ॥ गुडघेमांडियाजानु-
स्थळ ॥ कटितटींकिंकिणीविशाळ ॥ खालतेंविश्वउत्पत्तीचेंस्थळ ॥ वरी
झळाळीसोनसळा ॥ ५७ ॥ कटीवरतेनाभिस्थान ॥ जेथोनिब्रह्माक्षाला
उत्पन्न ॥ उदरींविचळीशोभेगहन ॥ त्रैलोक्यसंपूर्णजयामाजी ॥ ५८ ॥ वक्ष-
स्थळींशोभेपदक ॥ पाहोनिचंद्रमाअधोमुख ॥ वैजयंतीकरीठरवलख ॥
विघुल्लंतेचियेपरी ॥ ५९ ॥ हृदयींश्रीवत्सलांछन ॥ भूषणभिरवीश्रीभग-
वान् ॥ तथावरतेकंठस्थान ॥ जयासीमुनिजनअवलोकिती ॥ ६० ॥ उग्र-
यबाहूदंडसरळ ॥ नखेंचंद्रापरिसतेजाळ ॥ शोभतीदोन्हीकरकमळ ॥

राताखलांविद्येपरी ॥ ६१ ॥ मणगटीविराजतीकंकणें ॥ बाहुवटीं बाहुभू
 षणें ॥ कंठीलेइलीं आभरणें ॥ सूर्यकिरणें उगवलीं ॥ ६२ ॥ कंठाचरुते
 मुरवकमळ ॥ हनुवटी अत्यंतरुनीळ ॥ मुरवचंद्रमा अतिनिर्मळ ॥ भक्त
 स्नेहाळगोविंद ॥ ६३ ॥ दोहों अधरां माजी दंतपंक्ती ॥ जिह्वाजैसी लावण्य
 ज्योती ॥ अधरामृतप्राप्तीची गती ॥ तें सरवजाणेलक्ष्मी ॥ ६४ ॥ सरळसुं
 दरनासिक ॥ जेथें पवनासि झालें सरव ॥ गंडस्थळी तेज अधधिक ॥ लखल-
 खितदोहों भागी ॥ ६५ ॥ त्रिभुवनीचें तेज एकवटलें ॥ बरवेपणासि गेसि आ
 लें ॥ दोहीं पातयांनीं धरिलें ॥ तेचनेत्रांनीं हरीचे ॥ ६६ ॥ व्यंकटाश्रुकुटिया
 रुनीळा ॥ कर्णद्वयाची अभिनवलीला ॥ कुंडलांच्या फाकतीकळा ॥ तोसरव
 सोहळा अलोलिक ॥ ६७ ॥ भाळविशाळसररव ॥ वरतीशोभेकस्तुरीटिळक
 ॥ केशकुरळ अलोलिक ॥ मस्तकावरीशोभती ॥ ६८ ॥ मस्तकीं मुकुट आणि
 किरीटी ॥ सभोंवती झिळमिळ्यांची दाटी ॥ त्यावरी मयूरपित्सांची बेंटी ॥ ऐसां
 जगजेठीदेखिला ॥ ६९ ॥ ऐसातूं देवाधिदेव ॥ गुणातीतवासुदेव ॥ माझिया
 भक्तीस्तव ॥ सगुणरूपझालांसी ॥ ७० ॥ आतांकरूं तुझी पूजा ॥ जगज्जीवना
 अधोक्षजा ॥ आर्षभावार्यहामाझा ॥ तुजअर्पणकेलाअसे ॥ ७१ ॥ करूं-
 निपंचामृतस्नान ॥ शब्दअमृतचरी घालून ॥ तुजकरूं मंगळस्नान ॥ पुरुषे-
 सूक्तेंकरुनियां ॥ ७२ ॥ वस्त्रें आणि यज्ञोपवीत ॥ तुजअर्पणकरूं मीत्यर्थ ॥
 गंधाक्षतासुष्यें बहुत ॥ तुजलागीं समर्पूं ॥ ७३ ॥ धूपदीपनैवेद्य ॥ फलतांबू-
 लदक्षिणाशुद्ध ॥ वस्त्रें भूषणें गोमेद ॥ पधरागादिकरुनी ॥ ७४ ॥ भक्तव
 त्तलागोविंदा ॥ ही पूजा अंगिकारावी परमानंदा ॥ नमस्कारकरुनिपादार
 विंदा ॥ मगप्रदक्षिणा आरंभिली ॥ ७५ ॥ ऐसाषोडशोपचारिं भगवंत ॥ य
 थाविधिपूजिलाहृदयांत ॥ मगप्रार्थना आरंभिली बहुत ॥ वरप्रसादमागाव
 या ॥ ७६ ॥ जयजयाजी श्रुतिशास्त्रां अगम्या ॥ जयजयाजी परब्रह्मा ॥ जय
 जयाजी हृदयवासियारामा ॥ जगदुखाराजगद्रु ॥ ७७ ॥ जयजयाजी पं
 कजाक्षा ॥ जयजयाजी कमळाधीशा ॥ जयजयाजी पूर्णपरेशा ॥ अव्य-
 क्तव्यक्तासरवमूर्ती ॥ ७८ ॥ जयजयाजी भक्तरक्षका ॥ जयजयाजी वैकुंठ

नायका ॥ जयजयाजीजगपाळका ॥ भक्तांसिसरवातू एक ॥ ७९ ॥ जयज
 याजीनिरंजना ॥ जयजयाजीपरात्परगहना ॥ जयजयाजीशून्यातीत
 निर्गुणा ॥ परिमावीविज्ञापनाएकमाझी ॥ ८० ॥ मजलागीदेईऐसावर ॥
 जेणेघडेलपगेपकार ॥ हेचिभागणेंसाचार ॥ वारंवारप्रार्थितसें ॥ ८१ ॥ हायं
 धजोपठणकरी ॥ त्यासीदुःखनसावेंसंसारिं ॥ पठणमात्रेंचराचरीं ॥ विजयी
 करीजगातें ॥ ८२ ॥ लग्नार्थीयाचेव्हावेंलग्न ॥ धनार्थीयासीव्हावेंधन ॥ पुत्रा
 र्थीयाचेमनोरथपूर्ण ॥ पुत्रदेऊनिकरावे ॥ ८३ ॥ पुत्रविजयीआणिपंडित ॥
 शतायुषीभाग्यवंत ॥ पितृसेवेसीअत्यंतरत ॥ जयाचेंचित्तसर्वकाळ ॥ ८४ ॥
 उदारआणिसर्वज्ञ ॥ पुत्रदेईभक्तांलागुन ॥ व्याधिष्ठाचीपीडाहरण ॥ त
 काळकीजेगोविंदा ॥ ८५ ॥ क्षयअपस्मारकुष्ठादिरोग ॥ ग्रंथपठणेंसरावा
 भोग ॥ योगाभ्यासियासीयोग ॥ पठणमात्रेंसाधावा ॥ ८६ ॥ दरिद्रीव्हावा
 भाग्यवंत ॥ शत्रूंचाव्हावानिःपात ॥ सभावज्ञसमस्त ॥ ग्रंथपठणेंकरून
 व्हावी ॥ ८७ ॥ विद्यार्थीयासीविद्याव्हावी ॥ युद्धींशास्त्रेंनलागावीं ॥ पठणें
 ज्ञानकीर्तीव्हावी ॥ साधुसाधुह्मणोनियां ॥ ८८ ॥ अंतीव्हावेंमोक्षसाध
 न ॥ ऐसेप्रार्थनेसीदीजेमन ॥ एवढेंमागतोंवरदान ॥ रूपानिधेगोविंदा ॥
 ८९ ॥ प्रसन्नजाहलाव्यंकटरमण ॥ देविदासासीदिधलेवरदान ॥ ग्रंथा-
 क्षरींमाझेवचन ॥ यथार्थजाणनिश्चयेसीं ॥ ९० ॥ ग्रंथींधरोनिविश्वास ॥ प
 ठणकरीलरात्रंदिवस ॥ त्यालागींमीजगदीश ॥ क्षणएकनविसंबें ॥ ९१ ॥
 इच्छाधरूनिकरीलपठण ॥ त्याचेंसांगतोमीप्रमाण ॥ सर्वकामनेसीसाध
 न ॥ पठणएकनेमिलें ॥ ९२ ॥ पुत्रार्थीयाणेंतीनमास ॥ धनार्थीयाणेंएकवी
 सदिवस ॥ कन्यार्थीयाणेंषणमास ॥ ग्रंथआदरेंचाचावा ॥ ९३ ॥ क्षयअप
 स्मारकुष्ठादिरोग ॥ इत्यादिसाधनेंप्रयोग ॥ त्यासीएकमंडुळसांग ॥ पठ
 णेंकरूनिकार्यसिद्धी ॥ ९४ ॥ हेवाक्यमाझेनेमस्त ॥ ऐसेंबोलिलाश्रीभगवं
 त ॥ सांचनमानीजयाचेंचित्त ॥ त्यासीअधःपातसत्यहोय ॥ ९५ ॥ वि-
 श्वासधरीलग्रंथपठणीं ॥ खासीरूपाकरीलचक्रपाणी ॥ वरदीधलारूपा
 करूनी ॥ अनुभवेंकळोंयेईल ॥ ९६ ॥ गजेंद्राचियाआकांतासी ॥ कैसापाव

व्यंकटेशस्तोत्र.

(२१)

लाहृषीकेशी ॥ प्रन्हादाचियाभावार्थासी ॥ स्तंभानूनिप्रगटल ॥ ९७ ॥ इ
जासाठीगोविंदा ॥ गीवर्धनपरमानंदा ॥ उचलोनियांस्वानंदकंदा ॥ स्फ
रवी फेलेंतयेवेळीं ॥ ९८ ॥ वत्साचेपरीभक्तांसी ॥ मोहेंपान्हावेधेनुजेसी
॥ मातेचास्नेहतुलनेसी ॥ त्याचपरीघडलेसे ॥ ९९ ॥ ऐसातूंमाझादातार ॥ भ
क्तांसिघालिशीकृपेचीपरवर ॥ हाचतुझानिर्धारि ॥ अनाथनाथनामतुझे
॥ १०० ॥ श्रीचैतन्यकृपाअलोलिक ॥ संतोषोनिवैकुंठनायक ॥ वरदीध
लाअलोलिक ॥ जेणेंस्वरवसकळांसी ॥ १ ॥ हाग्रंथलिहितागोविंद ॥ या
वचनींनधरावाभेद ॥ हृदयींवसेपरमानंद ॥ अनुभवसिद्धसकळांसी ॥
॥ २ ॥ याग्रंथाचाइतिहास ॥ भावेंबोलिळाविष्णुदास ॥ आणिकनलागती
सायास ॥ पठणमात्रेंकार्यसिद्धी ॥ ३ ॥ पार्वतीसउपदेशीकैलासनायक ॥
पूर्णानंदप्रेमस्वरव ॥ त्याचापारनजाणतीब्रह्मादिक ॥ मुनिस्वरधरवि-
स्मित ॥ ४ ॥ प्रत्यक्षप्रकटेलवनमाळी ॥ त्रैलोक्यींभजतीत्रिकाळीं ॥ ध्यां
तीयोगीआणिचंद्रमौळी ॥ शेषाद्रिपर्वतींउभाअसे ॥ ५ ॥ देवीदासविन
वीश्रीतयांचनुरां ॥ प्रार्थनाशतरूपटणाकरा ॥ जावयामोक्षाचियामंदि
रा ॥ कांहींनलागतीसायास ॥ ६ ॥ एकाग्रचित्तींएकांतीं ॥ अनुष्ठानकीजे-
मध्यरातीं ॥ वैसोनियांस्वस्थचित्तीं ॥ प्रत्यक्षमूर्तीप्रगटेल ॥ ७ ॥ तेथेंदेह-
भावासीनुरेठाव ॥ अवघाचतुर्भुजदेव ॥ त्याचेचरणींटेवृनिभाव ॥ वरप्र
सादमागत्या ॥ १०८ ॥ . ॥ इतिश्रीव्यंकटेशस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ ॥

अथसूर्यस्तुतिप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रीसवितासूर्यनारायणायनमः ॥ ॥ अथ
 ध्यानम् ॥ ध्येयः सदासवितृमंडलमध्यवर्तीनारायणः सरसिजासनसनि
 विष्टः ॥ कैयूरवान्मकरकुंडलवान्किरीटीहारीहिरण्मयवपुर्धृतशंखचक्रः
 ॥ इति ध्यानम् ॥ जयाचारथाएकचीचक्रपाहीं ॥ नसेभूमिआकाशआधा
 रकाहीं ॥ असेसारथीपांगुळाज्यारथासी ॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणा
 सी ॥ १ ॥ करींपद्यमाथाकिरीटीझळाळी ॥ प्रभाकुंडलांचीदारीरानिराळी
 ॥ पहारशिभज्याचीबिलोकांसिकेसी ॥ नमस्कार ॥ २ ॥ सहस्रद्वयेंदोनशे
 आण्णिदोन ॥ ऋमीयोजनेंजोनिभिष्यार्धतेन ॥ मनाकल्पवेनाजयाच्यात्व
 रंसी ॥ नमस्कार ॥ ३ ॥ विधीवेदकर्मासिआधारकर्ता ॥ स्वधाकारस्वाहादि
 सर्वबभोक्ता ॥ असेअन्नदातासमस्तांजनांसी ॥ नमस्कार ॥ ४ ॥ युगेंमंत्र
 कत्यांतज्याचेनिहोती ॥ हरीब्रह्मरुद्रादिज्याबोलिजेती ॥ क्षयांतींमहा-
 काळरूपाप्रकाशा ॥ नम ॥ ५ ॥ शशीतारगोंबोनियांजोग्रहानें ॥ त्वरेंमेठ
 वेदोनियांपूर्वपथें ॥ भ्रमेजोसदालोकरक्षावयासी ॥ नमस्कार ॥ ६ ॥
 समस्तांकरांमाजितूजाणचर्या ॥ स्रणोनीचतूंभेषुत्यानामसूर्या ॥ दुजादे
 वतोदारववीस्वप्रकाशी ॥ नम ॥ ७ ॥ महाभोहतोअंधकारासिनाशी ॥ प्र
 भाधुदसत्वाविअज्ञाननाशी ॥ अनाथारूपाजोकरीनित्यऐशी ॥ नम ॥ ८ ॥

सूर्यस्तुति.

(२३)

कृपाज्यावरी होयत्याभास्कराची ॥ नपाहुं शकेशत्रुत्यालाविरंची ॥ उभयारा
हतीसिद्धि होऊनिदासी ॥ नमः ॥ ९ ॥ फुलेचें दर्नेपत्रपुष्पेकस्त्री ॥ पुजायें ब
रें एकनिष्ठाधरोनी ॥ मनीं इच्छिलें पाविजेती स्वरवासी ॥ नमः ॥ १० ॥ नम
स्कारसाष्टांगवापास्वभायें ॥ करोनीतयाभास्करालागिंध्यायें ॥ दरिद्रें स
हस्रादिजोकेशनाशी ॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणासी ॥ ११ ॥ रवीसूर्य
आदित्यमित्रादिभानू ॥ विवस्वानइत्यादिहीपादरेणू ॥ सदावांछितांपु
ज्यतेशंकरासी ॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणासी ॥ १२ ॥ ॥ इतिवामन
कृतसूर्यस्तुतिः समाप्ता ॥ ॥ श्रीसूर्यनारायणार्पणमस्तु ॥ ॥ ७३ ॥

तुळसीआरव्यानप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ गणेशगौरीचानंदन ॥ सिद्धिबुद्धीचादातापूर्ण ॥ आ
दिवंदावागजवदन ॥ पंगळमूर्तीमोरया ॥ १ ॥ मगनमूंशारदासंदरी ॥ बै
सोनिहंसावरी ॥ तेणेंचळीमाझीवैरवरी ॥ कवित्वालागीं ॥ २ ॥ मगनमूंसदुरु
माजली ॥ त्याणेंमजवरकृपाकेली ॥ देहींमाझ्याशीतळझाली ॥ आलेंहृदयों
ज्ञान ॥ ३ ॥ मगनमूंच्यासादिकजाण ॥ जेचौदाविद्यांचेंनिधान ॥ त्यांसीकलेन
मन ॥ दोनीकरजोडुनिर्या ॥ ४ ॥ व्याससांगेजन्मेजयालागून ॥ कथाऐकापु-
ण्यपावन ॥ तुळसीदेवीचेंआरव्यान ॥ एकचित्तेंश्रवणकरायें ॥ ५ ॥ तुळसी
वृंदावनजयाचेघरीं ॥ धन्यधन्यतोप्राणीसंसारीं ॥ तथाच्यापुण्यानाहीसरी ॥
ऐकराया ॥ ६ ॥ नित्यजोतुळसीसनमस्कारी ॥ त्यासीदेखूनिघां वमपळेदूरी ॥ वि

षुदूतआदरकरी ॥ तथाप्राणियाचा ॥७॥ जेप्राणीतुळसीचीपूजाकरिती ॥
 तुळसीआंगंघडेश्रीहरीचीभक्ती ॥ हेचार्ताआहेभिश्चिती ॥ असत्यनमूणा
 वें ॥८॥ तुळसीदेवीचीमंजरी ॥ चढवितीश्रीरुष्णाचेशिरीं ॥ धन्यधन्यतेचि
 संसारीं ॥ ऐसेंबदेव्यासऋषी ॥९॥ तुळसीपत्रघालितीकानीं ॥ त्यांच्यापातका
 चीहोयधुणी ॥ तोमाझाभक्तह्मणेशार्ङ्गपाणी ॥ मजआवडीतयाची ॥१०॥ तुळ
 सीचंदावनींचीमृत्तिका ॥ जोकपाळींलावीतिलका ॥ तोमाझाभक्तनिका ॥ ह्मणे-
 श्रीरुष्णा ॥११॥ जेतुळसीच्यामाळा ॥ प्राणीघालितीगळां ॥ मीस्वरूपसांबळा ॥ आ
 हेनेथें ॥१२॥ ब्रह्माविष्णुमहेश ॥ तिन्हीदेवयेतीतुळसीस ॥ आवडतीसावकाश ॥
 तुळसीपूजनें ॥१३॥ नित्यकरीतुळसीपूजन ॥ स्मरणेंसंतोषपावेश्रीरुष्णा ॥ तोचि
 हायसुरयसंपन्न ॥ धन्यधन्यभक्तमाझा ॥१४॥ फुकाचीतुळसीपूजिती ॥ तयांसी
 यमयातनातुटती ॥ बळेंघेऊनजाती ॥ विष्णुदूतचेंकुंठीं ॥१५॥ ज्यासीजाणेंचें
 कुंढामी ॥ तोचेंकुंठआहेतुळसीपासी ॥ मनींविश्वासेंतुळसी ॥ पूजनकरावें ॥१६॥
 तुळसीसघालीजोउदक ॥ त्याप्राणियासिकेचेंदुःख ॥ सदासर्वकाळपावेसुख ॥
 तुळसीपूजनं ॥१७॥ जोकरीतुळसीपूजा ॥ भक्तिभावेगरुडध्वजा ॥ रुष्णाह्मणे
 केवळभक्तमाझा ॥ अतिप्रियहोय ॥१८॥ तुळसीचंदावनजयाचेआंगणीं
 ॥ प्रातःकाळींदर्शनघडेनित्यानीं ॥ त्याच्यापातकाचीहोयधुणी ॥ तोपु-
 ण्यप्राणीजाणावा ॥१९॥ फुकाचेंघालितीतुळसीसपाणी ॥ यमदूतनगांजि
 तीतयांलागुनी ॥ बळेंविष्णुदूतनेतीचेंकुंठभुवनीं ॥ त्याप्राणियांसी ॥२०॥ कुं
 षीपाकपडलावोस ॥ प्राणियांसिनाहीदोष ॥ बळेंनेतीविष्णुदास ॥ यमापासु
 नी ॥२१॥ हेतुळसीचेंमहिमान ॥ जियेपासीअक्षयनारायण ॥ सांगतसेजन्मेज
 यालागुन ॥ ऐकराया ॥२२॥ धूपदीपनैवेद्यआरती ॥ जेतुळसीसनित्यकरिती ॥
 त्याप्राणियांपुनरावृती ॥ नाहींकल्यांतीजाणपां ॥२३॥ तुळसीचीकरूनियांमाळ
 ॥ रामनामजपेसदासर्वकाळ ॥ तोदरिद्रीनहोयकेवळ ॥ निश्चयेंसी ॥२४॥ जेतु-
 ळसीपासीसारविती ॥ नित्यघृतदीपउजळिती ॥ तयांघरचीनसरेसंपती ॥ तेकेव
 ळभक्तमाझे ॥२५॥ जेतुळसीसविनविती ॥ मनोभावेंसेवाकरिती ॥ जवळबैसोनियां
 प्रार्थिती ॥ तेचप्राणसरवेमाझे ॥२६॥ उद्भवह्मणेशार्ङ्गधरू ॥ तुळसीपूजनेंउतरेपारू ॥

तुळसीआख्यान.

(२५)

जेतुळसीसनपूजितीपामरू॥कायगतीतयांची॥२७॥उद्धवासिह्मणेशाङ्कपाणी॥जे
तुळसीचीनिंदाकरितीप्राणी॥अधोगतीत्यांद्दोउनी॥कोडेवेढेहोतात॥२८॥जोप्राणी
तुळसीचेंमोडीआळें॥त्याप्राणियाचेंतोडकाळें॥सदाप्राणीतोतुळमळें॥भाग्यनाहीं
तयासी॥२९॥जेप्राणीमोडितीतुळसीचुंदावन॥यमसांगेदूतांलागुन॥कुंभीपाकीं
टाकानेंऊन॥सत्यजाणउद्धवा॥३०॥उद्धवह्मणेश्रीपती॥पुरुषांचीसांगितलीगती॥
आतांस्त्रियांचीकेंसीगती॥तीसांगावीस्वामिया॥३१॥उद्धवासीसांगेनारायण॥ही
कथाएकचित्तेकरून॥तुळसीदेवीचेंआख्यान॥यथानिगुतीऐकपां॥३२॥ज्याना
रीतुळसीपूजनकरिती॥सदासोभाग्यवतीहोती॥पुत्रपौत्रसंपत्ती॥होयतुळसीपू-
जनें॥३३॥तुळसीपासींचेंतन्यवनमाकी॥भक्तांसीसांभाकीचंद्रमौळी॥ज्याना
रीभाग्यरूनिपातःकळीं॥तुळसीपूजिती॥३४॥ज्यानारीतुळसीचीपूजाचुकती॥
पुढिलेजन्मीसोभाग्यहीनहोती॥द्वारजांतसांगेश्रीपती॥उद्धवालागोनियां॥
॥३५॥ज्यानारीकरितीतुळसीपूजन॥नित्यज्यांसीमाझेध्यान॥म्यांठावकेळांत
यांलागुन॥वेंकुंठासीगहावया॥३६॥वेंकुंठवासींचीतुळसी॥सत्यजाणमृत्युलो
कासीं॥पानकीउद्धरावयासी॥म्यांआणिलीनिश्चयें॥३७॥मृत्युलोकींचेंजनअ-
भिमानी॥नआंळरवतीतुळसीलागुनी॥द्वर्णानियमकरीलजाचणी॥त्याप्राणि
यांसी॥३८॥तुळसीमंदिरमाहंर॥तेथंमीयसेंसाचार॥दुसरानाहींविचार॥मन्य
जाणगाउद्धवा॥३९॥तुळसीवनचेंझाडफ्ढणी॥तेंझाडनळेविष्णुमूर्ती॥आपण
सांगेऋषींपती॥शक्रदेव॥४०॥जोप्राणीपूजनित्यकाळीं॥मीत्याचाबालकतोमा
झीमाउली॥तळहाताचीसाउली॥म्यांकेळीतयावरी॥४१॥तोतरीमाझाआत्मस
खा॥आणिमीत्याचापाठिरारवा॥तोमजहोयप्रीतिअधिका॥तुळसीपूजनें॥४२॥
भावेतुळसीप्रदक्षिणाकरिती॥नेमाझेभक्तसरव्यानिश्चिती॥उद्धवातेपूजअतिप्री
तींआवउती॥मीत्यांचाअंकित॥४३॥जोकरीतुळसीपूजन॥तोमाझाचिनचेंतन्य॥
उद्धवामीत्याचासज्जन॥मन्यसन्यजाणगा॥४४॥तुळसीचीआणिमाझीप्रीती॥
जेतुळसीपूजाकरिती॥चिरंजीवतयांचीमंतती॥अखंडसोभाग्यतयांसी॥४५॥
तुळसीमीअभेददांन्ही॥जेहरिकथाकरितीनित्यानी॥त्यांन्याचुकतीयमजाच
णी॥तेहोतवेंकुंठवासी॥४६॥तुळसीसकरितीप्रदक्षिणा॥त्यांन्याचुकतीयमया

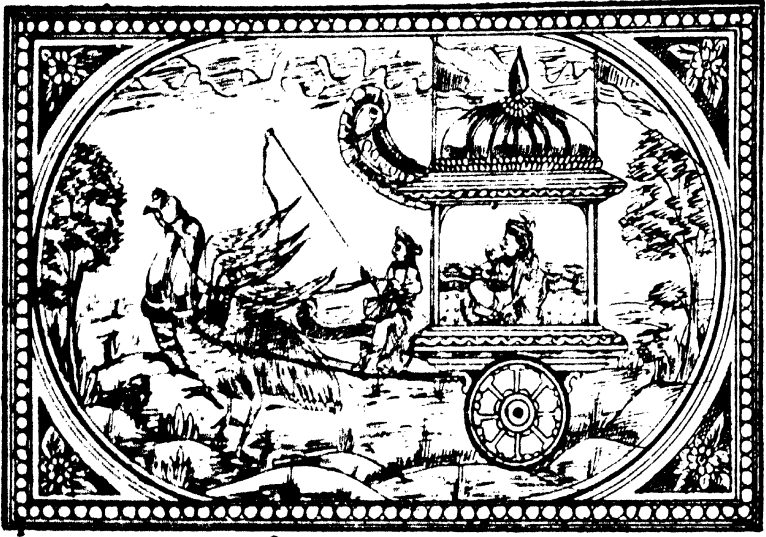
तना ॥ बडेनेतीचेकुंठभुवना ॥ त्याप्राणियांसीं ॥ ४७ ॥ तुळसीसघालितीलोटां
गण ॥ तेमाझेभक्तजाण ॥ कृष्णहृषीइचीभक्तीकरून ॥ उद्धरतीप्राणी
॥ ४८ ॥ जेप्राणीतुळसीचेकरितीलग्न ॥ त्यांचेचुकतेजन्ममरण ॥ तेजातीचेकुंठा
लागुन ॥ असत्यनह्मणावे ॥ ४९ ॥ व्याससांगेजन्मेजयाप्रती ॥ जेकरितीतुळसीची
भक्ती ॥ तयांसीनाहीजन्ममरणनिश्चिती ॥ चिरंजीवतेजाणावे ॥ ५० ॥ स्त्रीपुरुष
दोषेजण ॥ करितीतुळसीपूजाएकचित्तेकरून ॥ त्यांचेफिटेवांझपण ॥ वदेव्या
सकृष्णी ॥ ५१ ॥ जेप्राणीतुळसीसघालितीदंडवत ॥ तेमाझेभक्तजाणगासत्य
॥ त्यांचेमाझेएकचित्त ॥ ह्मणेहृषीकेश ॥ ५२ ॥ तुळसीसबोलेजेजाण ॥ तोमाझा
वैरीप्रत्यक्षसगण ॥ त्याचेहृदयपायेकरीनचूर्ण ॥ सत्यजाणउद्धवा ॥ ५३ ॥ उणे
जोबोलेतुळसीसा ॥ त्याचामीफरीननिर्वेश ॥ श्रीकृष्णह्मणेउद्धवास ॥ असत्यनहे
कदाकाळी ॥ ५४ ॥ मजसीबोलतीन्यूनता ॥ त्याचीनाहीमजचिंता ॥ तुळसीसबोल
तीअन्यथा ॥ तेपावतीमहापतन ॥ ५५ ॥ जोफरीलतुळसीचीपूजा ॥ तोप्रीतीचाभ
क्तमाझा ॥ येकुंठासीजाययादुजा ॥ मार्गनसेजाणपां ॥ ५६ ॥ तुळसीनामउच्चारि
जोनिशिदिनी ॥ तोमाझाभक्तशिरोमणी ॥ त्याचियासत्वाचीरवाणी ॥ उद्धरलीआ
हे ॥ ५७ ॥ जेणेषांडशोपचारीपूजाकेली ॥ ऐसीह्मणेकृष्णमाउठी ॥ लडिवाळपणे
आत्मबोली ॥ उद्धवाप्रतीबोलतसे ॥ ५८ ॥ उद्धवह्मणेदेवाश्रीपती ॥ दोन्हीकरजो
डूनकरींविनंती ॥ बरीसांगितलीउद्धरगती ॥ पापीयांची ॥ ५९ ॥ तुळसीकथाएके
कानी ॥ कृष्णह्मणेउद्धवालागोनी ॥ टावकेलाचेकुंठभुवनी ॥ त्याप्राणियांसी ॥
॥ ६० ॥ फुकाचेघडेतुळसीपूजन ॥ त्यालागींप्रसन्ननारायण ॥ हेदेवातुझेगुप्तदेवे
॥ ह्मणेउद्धव ॥ ६१ ॥ त्रैलोक्यअसेकींतुळसीजवळी ॥ अख्यायशीसहस्रकृष्णींच्य
मेळीं ॥ सधुसंतांसहितगोपाळी ॥ तुळसीसन्निध ॥ ६२ ॥ जेतुळसीसनपूजि
ती ॥ अज्ञानअभिमानानमानिती ॥ तेमजनबोळरचती ॥ त्यासीनरकप्राप्ती
जाणपां ॥ ६३ ॥ साक्षात्चेकुंठपाळतयांसी ॥ नाहीलटकीवटवटनेसी ॥ जेनाही
ह्मणतीतुळसीसी ॥ तेमजसीनेणती ॥ ६४ ॥ उद्धवातूमाझाआवडताभक्त ॥ त्य
हूनविशेषसांगतोवृतांत ॥ जोजाणेतुळसीभावार्थ ॥ तोमलाअत्यंतप्रियकर ॥ ६
मीनिर्गुणनिराकारू ॥ मजकेचारेआचरू ॥ मीझालोसाकरू ॥ भक्तांलागीं

तुळसीआरव्यान.

(२७)

॥६६॥ मजकेंचेंरेशिरवासूत्र ॥ मजलानाहींकुळगोत्र ॥ मजकेंचेंइष्टमित्र ॥ निष्कलं
कमीअसं ॥६७॥ जैसीदोनप्रहरचीसाउली ॥ तैसीमायामजमाजीमांडली ॥ हीरवू
णमीसांगितली ॥ उद्धवातुज ॥६८॥ कल्पवृक्षाचीछाया ॥ नेथेंमीहोयनृष्टीपा
वल्या ॥ तैसीभक्तीमाझीमाया ॥ जाणगाचिउद्धवा ॥६९॥ मजभक्तीनेगांविळें
॥ त्याच्याघरींम्यांदास्यत्वकेलें ॥ धर्माघरींम्यांउच्छिष्टकाढिलें ॥ भक्तीलागींजा
णपां ॥७०॥ उद्धवमाझाभक्तसरवा ॥ आणित्याचामीपाठीरारवा ॥ सर्वाठायींने
टका ॥ धर्मनिंबांधलिया ॥७१॥ मित्यभक्तीधर्मज्याचेघरीं ॥ तोमाझाजाणसाहा
कारी ॥ मीत्याचाकैवारी ॥ ऐकगाउद्धवा ॥७२॥ उद्धवकृष्णासीकायह्मणे ॥
माझीविनंतीस्वामीऐकणें ॥ एकअसेस्वामीसपुसणें ॥ तेंसांगावेंदेवा ॥७३॥
कवणेठायींस्वामीचेंठिकाण ॥ तेंसांगाआह्लांलागुन ॥ मीबालकअज्ञान ॥
सांगिजेस्वामी ॥७४॥ उद्धवाऐकसावधान ॥ सांगतोमाझेठिकाण ॥ जेणेंहोय
समाधान ॥ तुझियामनाचें ॥७५॥ एकभक्तांच्याहृदयकमळीं ॥ दुसरेंठिकाण
तुळसीजवळी ॥ तिसरेंठिकाणसंतांचेमेळीं ॥ सत्यजाणउद्धवा ॥७६॥ कृष्ण
पुरवींचीऐकोनिवार्ता ॥ उद्धवेंचरणीठेविलामाथा ॥ धन्यधन्यगोपीनाथा ॥
मजसनाथत्वांकलें ॥७७॥ उद्धवासीसांगेनारायण ॥ संतमाझेचित्तचैतन्य ॥
माझेस्वरदुःखत्यांवीण ॥ कोणजाणें ॥७८॥ संतमाझेगुरुमीसंतांचाचेला ॥
त्याणींमाझेनामाचाविस्तारकेला ॥ नाहीतिरीमजला ॥ कोणजाणें ॥७९॥ ये
कुंठलोकींचीतुळसी ॥ संतेंआणिलीमृत्युलीकासी ॥ तुळसीनामसांगेजना
सी ॥ तेंचनांचझालें ॥८०॥ उद्धवासीसांगेनारायण ॥ तरीतूंमाझाभक्तसज्ज
न ॥ ऐसेहेंतुळसीचेंआरव्यान ॥ विन्तागेनीसांगितलें ॥८१॥ हीकथाजेकरि
तीश्रवण ॥ तयांचेंचुकेंजन्ममरण ॥ तंजियंतपाहतीवेंकुंठभुवन ॥ सत्यजा
णगाउद्धवा ॥८२॥ उद्धवह्मणेघननीळा ॥ तुझीनकळेमावलीळा ॥ तुळसी
पूजासांगितलीसकळा ॥ यथानिगुती ॥८३॥ ह्मणेनामाविष्णुदास ॥ हीक
थाऐकतीसावकाश ॥ जेणेंहोयपापनाश ॥ नामतीब्रह्महत्या ॥८४॥ हेंतुळ
सीचेंआहेआरव्यान ॥ रसाळआहेनिरूपण ॥ संतविश्वांतमुनिजन ॥ आठ
रेंपरिसिजे ॥८५॥ ॥ इतिश्रीतुळसीआरव्यानंसंपूर्णम् ॥ ॥

उपयुक्तकथासंग्रह.

शनिमाहात्म्यप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमो जीगणनायका ॥ एकदंतापरदायका ॥ स्वस्त्य-
 पसंदराविनायका ॥ करीकृपाभजवरी ॥ १ ॥ आनांनमूं ब्रह्मकुमारी ॥ हंसासूदवागी
 श्वरी ॥ वीणाशोभेदक्षिणकरी ॥ विजयमूर्तीसर्वदा ॥ २ ॥ नमनमाझे गुरुवर्या ॥ सु-
 रवधृतीकरुणालया ॥ नमूं संतश्रोतयांच्या पायां ॥ अभेदभेदाकरुनी ॥ ३ ॥ आतांन-
 मूं श्रीपांडुरंगा ॥ याचें तुवांकथेचि वाप्रसंगा ॥ निरसूनि भाजिया भवभंगा ॥ करीकृ-
 पाभजवरी ॥ ४ ॥ गुजरातभाषेची कथा ॥ नवग्रहांची तत्वता ॥ ही ऐकतां एकचित्ता ॥
 संकटव्यथामबाधिती ॥ ५ ॥ आतां उज्जयिनीनामनगरीं ॥ राजाविक्रमराज्यकरी
 ॥ तेथील बरिवाची परी ॥ ऐकाचित्तेऊनियां ॥ ६ ॥ कोणी एके दिवशीं प्रातःकाळीं
 ॥ बैसली ह्मेतीसभामंडळी ॥ तेथें महापंडितत्याकाळीं ॥ लहानथोरबैसले ॥ ७ ॥ ऐ-
 सीसभामें सलीघनदाट ॥ तेथें चर्चा निघाळीसुभट ॥ सणतीनवग्रहांतकोणत्रेष्ट ॥
 सांगवें नीटनिवडोनी ॥ ८ ॥ कोण्यायहाचीकेशीस्थिती ॥ केशीपूजाकेशीमती ॥
 कोणरूपकेशीगती ॥ ऐसेंयथार्थसांगावें ॥ ९ ॥ ऐसें ऐकतांचिउत्तर ॥ पंडितसंस्था
 वलेसमोर ॥ काढोनिपुस्तकांचासंभार ॥ बोलतीतेयथामतीनें ॥ १० ॥ प्रथमएक
 पंडितबोलिला ॥ रवियहतोअसेभला ॥ जोलागेत्याच्याउपासनेला ॥ त्वासिग्रहक

शनिमाहात्म्य.

(२९)

दानवाधी ॥११॥ रवितोसूर्यनारायण ॥ जेनर द्वालेतत्परायण ॥ त्यांचीविघ्ने
 होतीनिरसन ॥ महासामर्थ्यरवीचे ॥१२॥ आधिच्याधिदरिद्र ॥ स्मरणमात्रेचि
 होतीदूर ॥ मगउपासनाकरीजोनर ॥ चिंतिलेअर्थसर्वपुरती ॥१३॥ रवीतोसु-
 र्यदेवत ॥ त्यावीणसर्वहीजाणव्यर्थ ॥ नवग्रहआज्ञापाळित ॥ ऐसाश्रेष्ठरवि
 ग्रहहा ॥१४॥ ऐकतारवीचीवार्ता ॥ आणित्याइतरग्रहांचीकथा ॥ तेषोनिवारेसर्व
 व्यथा ॥ ऐसेनवग्रहहीसमर्थ ॥१५॥ परीरवीअसेमहाबळी ॥ सर्वांमाजीआतुर्ब
 ळी ॥ प्रत्यक्षदिसतोनेत्रकमळी ॥ तोमहासूर्यनारायण ॥१६॥ तंचदुसरापंडितबो
 लत ॥ सोमासीअसेबळअद्भुत ॥ तोमळीअसेंम्लणवित ॥ वनस्पतीपोषीतसे ॥१७
 ॥ जयाचेंआराध्यदेवत ॥ शिवसांबकेलासनाथ ॥ त्याच्याआळींहाविलसत ॥ म्लणो
 निश्रेष्ठजाणावा ॥१८॥ चंद्रवर्षेअमृतास ॥ तृप्तकरीसर्वदेवांस ॥ निशिराजमहा
 रूपस ॥ षोडशकळाजयासी ॥१९॥ तोनगांजीचकोणासी ॥ अतिसौरव्यदातास
 र्वासी ॥ सदासर्वदानिर्मळमानसी ॥ धन्यजयाचेंपूजन ॥२०॥ मगतिसरापंडित
 बोलत ॥ ऐकरायास्तनिश्चित ॥ मंगळतोमहासमर्थ ॥ कथाऐकतयाची ॥२१॥ मं
 गळग्रहमहाक्रूर ॥ जैसीकांतेरवृद्धाचीधारा ॥ तयाचानकळेपार ॥ सर्वग्रहांमाजी
 वरिष्ठपै ॥२२॥ मंगळग्रहसोनार ॥ क्रूरताजयाचीअनिशोर ॥ परीतोपूजकांसीरू
 पाकर ॥ मंगळकरीसर्वदा ॥२३॥ जेगर्वधरूनिपूजानकरिती ॥ त्यांवरीतोखवळे
 उग्रमूर्ती ॥ विलयाजायसंततीसंपत्ती ॥ शीवटीनाशकरीजीवित्वाचा ॥२४॥ तो
 चिपूजकांसीसदाप्रसन्न ॥ सर्वअर्थकरीपावन ॥ सर्वदुःखनिरमून ॥ अंतर्बाह्य
 संरक्षी ॥२५॥ तंचबोलेचवधापंडित ॥ बुधअसेमहाबळवंत ॥ बुधाचाप्रताप
 अद्भुत ॥ सर्वग्रहांमाजी ॥२६॥ बुधजातीनाअसेवाणी ॥ नवग्रहांतशिरोमणी ॥
 विघ्नेनाशतीतयाच्यापूजनी ॥ सर्वानंदप्राप्तकरी ॥२७॥ बुधज्यावरीरूप्राकरी ॥ उ
 क्ष्मीवंतत्यासिकरी ॥ ऐसातोमहापरोपकारी ॥ बुधग्रहजाणजे ॥२८॥ बुधग्रहआ-
 हेज्यासनीट ॥ सर्वमार्गसुचतीसुप्रद ॥ कोणत्याकायासहीनूट ॥ तोनपाडीकल्यातीं
 ॥२९॥ बुधाचीबुद्धिभारी ॥ कोणासीनिष्ठुरतातोनकरी ॥ संसारचिंताहरी ॥ प्राणि
 मात्रांची ॥३०॥ मंगबोलेपांचव्यापंडित ॥ गुरूचेंसामर्थ्यअसेअद्भुत ॥ गुरुतोश्रेष्ठसर्वा
 ता ॥ इंद्रादिदेवांसमस्तां ॥३१॥ गुरुज्ञानाचानकळेपार ॥ भाविकांसितोकुरुणाकर ॥३२॥

र्मअकर्मन्तकर्त्रीचूर ॥ भवभयव्यथंसी ॥ ३२ ॥ दुःखआणिदरिद्ररोग ॥ स्मरणमा
 व्रंढोचभंगं ॥ नवग्रहांतमहायांग्य ॥ ऐसाजाणिजे ॥ ३३ ॥ गुरुजातीचाअसेब्राह्म
 ण ॥ सर्वांतश्रेष्ठअसेवर्णा ॥ सर्वदेवकरितीमान्य ॥ गुरुवचनासी ॥ ३४ ॥ गुरुअसेज्ञान
 चापुरा ॥ तयान्यासाम्यासिनसेदुसरा ॥ त्यापुढेनसेचीथारा ॥ कल्पनेचाकदाही ॥
 ॥ ३५ ॥ म्हणोनिकरितांगुरुसेवा ॥ मगग्रहांचाकोणकेरा ॥ गुरुसर्वभावेभजावा ॥ तेषीं
 संतोषसर्वग्रहांसी ॥ ३६ ॥ शिवकरीगुरुपूजनासी ॥ तेथंपाडकायइतरांसी ॥ ऐसाश्रेष्ठ
 जोसर्वासी ॥ आगमागमा ॥ ३७ ॥ तंवसाहयापंडितबोलिला ॥ शुक्रग्रहअसेबहुभला ॥
 जेणेंअस्तरांउपकारकेला ॥ संजीवनीमंत्रंकरुनी ॥ ३८ ॥ शुक्रगुरुतोदेत्यांचा ॥ त्रि-
 भुवनींधाक्याहतीजयाचा ॥ पारनकळेसामर्ष्यांचा ॥ म्हणोनिश्रेष्ठतो ॥ ३९ ॥ शुक्रा
 चीशक्तीआहेफार ॥ तोकरीकर्माकर्मांचाचूर ॥ विघ्नेपळतीदूरच्यादूर ॥ शुक्राचेनाम
 घेतां ॥ ४० ॥ शुक्रपूजनींजेतत्पर ॥ त्यांच्याशीर्यासीनाहींपार ॥ जोदिव्यदेहीनिरंतर
 ॥ एकाक्षतो ॥ ४१ ॥ आधिव्याधितुःखदरिद्र ॥ स्मरणमात्रंचहोतीदूर ॥ सर्वांप्रीष्टप
 रिकर ॥ प्राप्तकरीपूजकांसी ॥ ४२ ॥ नवग्रहांतशिरोमणी ॥ ज्याचामहिमावर्णिजेपुरा
 णीं ॥ मान्यताश्रेष्ठसर्वाहनी ॥ शुक्राचीअसेजाणपां ॥ ४३ ॥ ऐसेहेसहाग्रहएकोनिरा-
 जा ॥ तर्जनीमस्तफडोलवीवोजा ॥ म्हणेउत्तमकथिलंकाजा ॥ अरबंडितयांतेंस्मरायें
 ॥ ४४ ॥ आपिकग्रहराहिलेकोण ॥ सांगापंडितहोनिवडुन ॥ कैसीत्यांचीनामेंखूण
 ॥ त्यामूर्तीसिबोलिजे ॥ ४५ ॥ मगसंकेतेबोलेपंडित ॥ राहूआणिदुसराकेत ॥ हेउ-
 भयतांअतिअद्भुत ॥ देत्यकुळींचेअसती ॥ ४६ ॥ मातंगजातीचेदोन्ही ॥ दुष्टक्रिया
 म्हणवोत्री ॥ त्यांच्यादर्शनेचंद्रसूर्यगगनीं ॥ चळचळांकांपती ॥ ४७ ॥ राहूपीडीचं
 द्रासी ॥ केतुतोसूर्यासी ॥ ग्रहणबोलिजेतयासी ॥ प्रत्यक्षदृष्टीसीदिसतसे ॥ ४८ ॥
 प्राणिमात्रसर्वजन ॥ त्यांसीनसांडितीपीडेवीण ॥ परीकेलियापूजनस्मरण ॥ किं
 चित्सीडाकरिताती ॥ ४९ ॥ राहूमहापीडकअनिवारमाया ॥ तद्रूपचिकेतुजाणरा
 या ॥ उभयतांचीएकचर्या ॥ पूजनस्मरणंतोषती ॥ ५० ॥ सर्वग्रहांपरीसअतिकूर
 ॥ जनांसिपीडाकरितीफार ॥ म्हणोनिपूजनस्मरणनिरंतर ॥ राहूकेतूंचंकरायें ॥ ५१
 ॥ तंचनवचापंडितबोलत ॥ शनिग्रहश्रेष्ठअवघ्यांत ॥ बलाढ्यहोयअद्भुत ॥ नकळे
 कळतयाची ॥ ५२ ॥ तोज्यावरीकरीकृपा ॥ त्यासिसर्वमार्गाअसेसोपा ॥ ग्रहदि-

क्याळांवरीछापा॥तयाशानियहाचा॥५३॥ज्यावरीतोकोपासिचढे॥तयाव
 रीनानाविघ्नेयेतीरोकडे॥तयाचासंसारविघडे॥नराहेकल्यांतीं॥५४॥शानिदे
 वमहाक्रोधी॥ज्याचापराभवनोहेयुद्धीं॥देवदानवांविशुद्धीं॥दुःखदाताशानि
 देव॥५५॥जोकांभाविकसुज्ञाननर॥तोयाग्रंथाचाकरीआदर॥पूजनस्मरणानि
 रंतर॥त्यावरीरूपाकरीशानिदेव॥५६॥शनैश्वराचीमूर्तीकाळी॥तोजातीचाहो
 यतेली॥चरणपंगुस्तरतचांगली॥पूजाकरीकाळभैरवाची॥५७॥त्याचीदृष्टीपडे
 ज्यावर॥करीतयाचाचकनानचूर॥अथवाकृपाकरीजयावर॥तयासीसर्वआन
 दप्राप्तहोय॥५८॥दृष्टीचाएकाचमत्कार॥जन्मलाजेव्हांशनैश्वर॥तेव्हांदृष्टीप
 डलीपित्यावर॥तेणेंकुष्ठभरलेंसर्वांगीं॥५९॥पित्याच्यारथींहांताजोसारथी॥तो
 पांगुळझालानिश्रिती॥अश्वान्चियानेत्रांप्रती॥अंधत्वआलेंतत्सणीं॥६०॥
 तेव्हांत्यांनींउपायकेलेफार॥तरीगुणानयेचिअणुमात्र॥जंबदृष्टीफिरवीशनैश्वर
 ॥तंवतिघेहीआरोग्यपावले॥६१॥ऐसेंऐकतांराजाविक्रम॥हांसूनबोलेसप्रेमं॥
 म्हणेपुत्रजन्मोनिफायकाम॥ऐसाअपवित्रजो॥६२॥तोपुत्रनव्हेकेचळवैरी॥जो
 उपजतांचिऐसेंकरी॥पुढेंतोकायनकरी॥सांगापंडिनहो॥६३॥ऐसेंबोलिलाहांसो
 न॥करींटाळीवाजवीगर्जनि॥सभेसीविनोदवचन॥म्हणेहापुत्रकैसांहो॥६४॥
 ऐसेंबोलतांतेअवसरीं॥कैसीवर्तलीनवलपरी॥तेऐकावीआतांचतुरीं॥चित्त
 देऊनियां॥६५॥त्यासमयींशानिदेवचिमात्रीं॥जातहोतेबैसोनी॥रायाचेंवा
 क्यऐकतांतत्सणीं॥विमानरवालींउतरिलें॥६६॥अकस्मातयेऊनिसभेंत॥
 बैसलेतेव्हांविमानासहित॥तंवपाहतेझालेसभापंडित॥म्हणतीआलेशानिदेव
 ॥६७॥मगरावउठेझडकरोनी॥जाऊनिनमनकरीचरणीं॥तंबटाकिलाझि
 डकांस्तूनी॥शानिदेवानें॥६८॥म्हणेतूराजाऐसामस्त॥टवाळीकरिशीअ-
 द्रुत॥याचाचमत्कारक्षणांत॥दावीनपाहेंआतांची॥६९॥तूंफारकरितो
 सीटवाळी॥नसतीचचढविलीफळी॥तरीकन्याराशीसमुळीं॥तुजलाग्रह
 मींआलों॥७०॥तरीआतांपाहेंमाझाचमत्कार॥तूंनकोकस्तुगर्वफारा॥ऐसेंबदे
 निअतिसत्वर॥विमानारूढपैझाला॥७१॥तंबतोरावलागेचरणांसी॥म्हणेकृ
 पाकरावींदिनासी॥अन्यायघाळींपोटासीं॥कृपाकृवाशानिदेवा॥७२॥तरीतो न

मानीचशनिदेव ॥ झणेतुजदावीनअनुभव ॥ तेव्हां मनींखिन्नझालाराव ॥ चिंता
 मानसींफारकरी ॥ ७३ ॥ मग म्हणतसेपंडितांला ॥ आम्हीमहाग्रहउगाचिछकिला
 ॥ तोआतांकष्टवीलआम्हांला ॥ तरीकैसेंकरावेंआतां ॥ ७४ ॥ जेजेपुढेंहोणार ॥ म्ह-
 णोनिबुद्धिसूचेतदनुसार ॥ तरीजेअसेललिखिताक्षर ॥ तैसेंआतांहोईल ॥ ७५ ॥ रा
 यदिलगिरझालामानसीं ॥ विसर्जनकरीसभेसी ॥ जाताझालामंदिरासी ॥ कां
 हींअंतरींरुचेना ॥ ७६ ॥ करूनियांसंध्यास्नान ॥ मगकरीतसेभोजन ॥ तदनंत
 रकरीशयन ॥ नायेकपलंगावरी ॥ ७७ ॥ ऐसेंकरितांएकमास ॥ जाइलाराया
 विक्रमास ॥ मगकायवर्तलेंत्याकथेस ॥ श्रांतींआतांऐकिले ॥ ७८ ॥ गयाविक्र
 मासिआलाशनी ॥ बारावाअतिक्रूरस्थानी ॥ जेणेंत्रासिलंबहुतप्राणी ॥ अभावि
 कांपीडितसे ॥ ७९ ॥ तेव्हांपंडितबोलतीवाचें ॥ रायापूजनकरूंशनिग्रहाचें ॥ सा
 डेसातवर्षेनेमाचें ॥ सामर्थ्यआहेजाणिले ॥ ८० ॥ तुम्हीविनोदेंहांसलांशनीसी ॥
 तरीतोकष्टवीलतुम्हांसी ॥ जोकांगांजितोत्रैलोक्यासी ॥ तोचिमहाग्रहजाणिले
 ॥ ८१ ॥ चित्तकरोनिएकाग्र ॥ एकावापूजेचाप्रकार ॥ जेणेंकरूनिशनेंश्वर ॥ रूपाक
 रीलतुम्हावरी ॥ ८२ ॥ प्रथमकरोनिऔषधीस्नान ॥ मगकरावेंप्रतिमेचेंपूजन ॥ अ-
 श्वाचानालघेऊन ॥ त्याचीप्रतिमाकरावी ॥ ८३ ॥ शास्त्रविधीपूजानिर्धार ॥ मगते
 लअभिषेककर ॥ मूर्तिकेच्याकुंभावर ॥ त्याचीस्थापनाकरावी ॥ ८४ ॥ स्थापना
 झालियाजाण ॥ पूगीफलब्राह्मणासीदेऊन ॥ तेवीससहस्रजपसंपूर्ण ॥ यथासां
 गकरावा ॥ ८५ ॥ जपसंख्याझालियावरी ॥ चतुर्थांशहवनकरी ॥ हवनझालि
 याउपरी ॥ दानेंकरावींशनीचीं ॥ ८६ ॥ मगजपकृत्याब्राह्मणासी ॥ शनेंश्वर
 रूपमानोनित्यासी ॥ दक्षिणादेऊनिपूजेसीं ॥ प्रसन्नचिकरावें ॥ ८७ ॥ मगकरावें
 ब्राह्मणभोजन ॥ यथाशक्तीद्यावेंदान ॥ ब्राह्मणतृप्तहोतांपूर्ण ॥ संतोषपावेश
 निदेव ॥ ८८ ॥ जेवींरक्षीबाळकासीमाता ॥ तैसेंरक्षीनिजभक्ता ॥ पंडितम्हणती
 रायासमर्था ॥ गोष्टीएवढीएकावी ॥ ८९ ॥ राजाम्हणेपंडितांला ॥ शनीनमानी
 चआम्हांला ॥ तोचिमातापितावहिला ॥ रक्षीतोचिपैजाणा ॥ ९० ॥ मगबोलेवेक
 मपंडितांसी ॥ तुम्हीजावेंआपुल्यागृहांसी ॥ जेंहोणारअसेलतेनिश्चयेंसीं ॥ घ
 डूनयेईलनदळेची ॥ ९१ ॥ ऐसेंदोलिलाउत्तर ॥ मगकायजाइलाचमत्कार ॥ चित्तक

रोनियांस्थिर ॥ श्रवणकरावेसर्वही ॥ ९२ ॥ असोमगकीणे एकेदिवसीं ॥ दोनप्रहरच्या
समयासी ॥ कारवानवेषे उज्जयिनीसी ॥ घोडेविकावया आला शनीदेवं ॥ ९३ ॥ रूप
पालटोनी आपुलें ॥ वारूविकावया आणिलें ॥ तंव तेथे गिराडूकपातले ॥ रावही आ
ला त्या स्थानीं ॥ ९४ ॥ तेव्हां किंमत पुसेरावो ॥ तथा सिद्धणे शनिदेवो ॥ वारूफिरवूनि
पाहाहो ॥ मग फळे लमोलत यत्ने ॥ ९५ ॥ तेव्हां सारंगवारू राव आणवित ॥ चाबूक
स्वारासी वरी बैसेवित ॥ तेणे घोडा फिरवितां चौगानांत ॥ अति उत्तम फिरतसे ॥ ९६ ॥
तंव दुसरा घोडा अबलरव ॥ त्याचे मोल रूप ये लक्ष एक ॥ तो सोडुनि ताका किक ॥ आ
णिला विक्रमापासीं ॥ ९७ ॥ तंव त्यासो दागरे कायकेलें ॥ राया विक्रमासी चबेस विलें ॥
घोडा फिरवितां राव बोले ॥ अति उत्तम फिरतसे ॥ ९८ ॥ तंव त्या घोडयासी कोरडामा
रितां ॥ तेव्हां घोडा उडाला गगनपंथा ॥ पवनवेगें वारू जानां ॥ महायनांत नें समयीं ॥
॥ ९९ ॥ अधिक कोरडामारितां ॥ तोंतों अधिक जायपंथा ॥ थोर अवस्था होय चिन्ना ॥
केंवीं वर्तलें ह्मणवोनी ॥ १०० ॥ दूरदेश अनिउजाडी ॥ तेथें घोर वन महाझाडी ॥ तेथें नदी
च्यापैल थडी ॥ घोडा जाऊनि उतरला ॥ १ ॥ तेथें राय उतरलार वालीं ॥ तंव नवलपरीवर्तली
॥ वारू नाही नदी गुप्त झाली ॥ झाडां झुडांसहित ॥ २ ॥ तेव्हां आश्चर्य वाटने विक्रमासी
॥ ह्मणें ईश्वरगती नकळे कवणामी ॥ वारू आणिवनासी ॥ काय विचार पें आला ॥ ३ ॥
तंव अस्तासि पावला वासर मणी ॥ अंधकार प्रवर्तली रजनी ॥ पुढें मार्ग नदिसे नयनीं ॥
मग तेथें चिपहुडला ॥ ४ ॥ चार प्रहर गेलियावरी ॥ उदयासि आला तमारी ॥ मग तो एका
नगराचा मार्ग धरी ॥ राजा विक्रम आपण ॥ ५ ॥ तंव तेथें निवार योजने दूरी ॥ तामकिं
दाना मनगरी ॥ तेथें जाता झाला नें अवसरी ॥ हळूहळू पोवांचला ॥ ६ ॥ इकडे उज्जयिनी
ची कथारहिती ॥ ती आतां पाह्णिज्ज श्रवणकेली ॥ नगरजनीं राट पाह्णिती ॥ चार प्रहर रा
याची ॥ ७ ॥ तेव्हां सोदागर ह्मण प्रधानासी ॥ वारू द्यावा आमचा आम्हासी ॥ कोणीक
डेनेलें वारूसी ॥ राया विक्रमानें ॥ ८ ॥ तंव पाहने झाले नगर बाहेर ॥ कोशीदोकोशीकोस
चार ॥ परीकोठें नदिसराजे श्वर ॥ मग चिंता प्रवर्तली ॥ ९ ॥ तेव्हां सोदागर ह्मण प्रधानासी ॥
सत्वर शोधोनि आणारायासी ॥ नाहीतरी आम्हासी ॥ पेंकाद्यावा वारूचा ॥ १० ॥ तेव्हां प्र
धानासी पडली चिंता ॥ मनीं ह्मणें केंसें करावें आतां ॥ रायाचा शोधन लागेत त्वतां ॥ सोदा
गरे भडविलें ॥ ११ ॥ मग प्रधानें कायकेलें ॥ सोदागरासि बोलाविलें ॥ म्हणें वारूचे मोल काय

वल्लिं ॥ तेंसांगाआझांसीं ॥ १२ ॥ तयानेंमोलसांगनांविझडकरीं ॥ पैकांघातलातया
 चेपदरीं ॥ तेव्हांप्रधानासीपुसीनिसत्तरी ॥ जानाझालाशनिदेव ॥ १३ ॥ सौदागरगेलि
 यापाटी ॥ मार्गकायवर्तलीगोष्टी ॥ नगरजनसर्वहोतीकरी ॥ देशपट्टणेंधुंडिलीं ॥ १४ ॥ न
 गरींझालीऐसीपरी ॥ इकडंराजाविक्रमकायकरी ॥ तयातामलिंगपुरनगरीं ॥ ग्रामामाजी
 प्रवेशला ॥ १५ ॥ तंवनेंथेंव्यवहारीसायकार ॥ जातीचावैश्यधनादयथोर ॥ तेव्हांतयाचेदु
 कानावर ॥ राजानावेंकस्थिरायला ॥ १६ ॥ सायकाराचेदुकानीं ॥ विक्रीहोतसेद्विगुणीं ॥ त्या
 णेंभलामन्युजाणीनी ॥ आदरकेलानयाचा ॥ १७ ॥ मगव्यवहारीबोलेभावे ॥ तुम्हीआ
 नांमुरवमार्जनकरावें ॥ जातीचेकोणआहांसांगवें ॥ नामयामनुमचेंपें ॥ १८ ॥ राजाम्हणेत-
 यावैश्यासी ॥ आर्हीक्षत्रियअर्गंप्रियेसीं ॥ आपुचाभुलुरवदूरदेशीं ॥ क्षणएकयेथेंउतरलों
 ॥ १९ ॥ मगसायकारंकरविलापाक ॥ अनिउत्तमपडूसदिग ॥ भानपुन्यासांउगेदेख ॥ करवि
 लेबहुप्रकार ॥ २० ॥ मगतोवैश्यह्मणेंक्षत्रिया ॥ उठावैगीजेवायया ॥ भोजनकरूनिलवला-
 ह्यां ॥ मगजावेंसुरवरूप ॥ २१ ॥ मगरावकरीमंध्यास्नान ॥ सत्वरसारिताझालाभोजन ॥
 उत्तमप्रकारचेंपकान्न ॥ सेवूनिनृसीपावला ॥ २२ ॥ तेव्हांवैश्यह्मणेंक्षत्रियासी ॥ सत्यसां
 गावेंआझासी ॥ मगविक्रमयेथार्थकथिलेंतयासी ॥ तेव्हांतोनिजअंतरींसमजला ॥ २३ ॥
 आतांत्यासायकाराचीकन्यका ॥ नामतिचेंअलोलिका ॥ तिचापणहाचिदेखा ॥ इच्छिला
 वरयरावा ॥ २४ ॥ परीतिसीनफिळेइच्छावर ॥ वैश्यशोधकरीनिरंतर ॥ तंवहाविक्रमराजा
 परिकर ॥ म्हणयासीद्यावीकुमारिका ॥ २५ ॥ तेव्हांतोबोलेकुमारिकेसी ॥ बाईउत्तमवर
 आणिलातुजसी ॥ आतांतूंमाळपालींयासी ॥ नकरींअनभाना ॥ २६ ॥ हास्वरूपेंआरेसुंदर
 ॥ बनीसलक्षणीमाचार ॥ हाभाग्यवंतजाणवर ॥ यासीवरीकुमारिके ॥ २७ ॥ तेव्हांकुमारी
 बोलेपित्यासी ॥ तुम्हीबहुतवर्णितांयासी ॥ परीनभरेमममानसीं ॥ तंवनवरींत्यासीनि-
 धरिं ॥ २८ ॥ आजपाहीनयात्वेलक्षण ॥ कैसंबातुर्यकींअज्ञान ॥ भाषणावरूनप्रमाण ॥
 सर्वकळोंयेईल ॥ २९ ॥ ऐसेंवदतांझालीसांज ॥ तंवअस्तासिगेलाभानुराज ॥ पित्यासि
 ह्मणेंमहाराज ॥ पांथिकासीपाठवावें ॥ ३० ॥ मगवैश्यह्मणेंक्षत्रियासी ॥ जावेंनिद्राकरा
 ययासी ॥ अतिरम्यचित्रशाळेसी ॥ तेथेंसर्वविदितहोईल ॥ ३१ ॥ मगतोविक्रमउठोनि
 चालिला ॥ जेथेंहोतीचित्रशाळा ॥ तेथेंहंसमधूरकोकिला ॥ नानाप्रकारंचेलेपिले
 ॥ ३२ ॥ चित्रेरेखिलींबहुकुशळता ॥ वारूआणिगजरां ॥ चिबकारेंचित्रेरेखितां ॥

आळसकांहीं नकेला ॥ ३३ ॥ पुढें पाहे राजानयनीं ॥ तंव अपूर्व मंचक देखिला तत्सणीं ॥
 त्यावर पासोडाले पदीन्ही ॥ आंथरुणघातलेंसे ॥ ३४ ॥ रत्नरचित सुरंग पलंग ॥ त्या
 वरी नाना परीचे रंग ॥ जाई जुई पुष्पें सुरंग ॥ शेजकेली अतिनिगुती ॥ ३५ ॥ वरती लोख
 नी मोतियांचे घड ॥ चांदवाकरी तसे फडफड ॥ समयाजळती धडधड ॥ चतुष्कांणीं चा
 रपें ॥ ३६ ॥ ऐसे पाहू निरावझाला चकित ॥ झणे नफळे काय आहे वृत्तांत ॥ हा कोण देश
 कोणती गत ॥ हाईल ती कळेना ॥ ३७ ॥ कर्माच्या गती असती गहना ॥ जें जें होणार तें कदा
 चुकेना ॥ तें तें भोगिल्याचीण सुटेना ॥ देवांदिकां सर्वांसी ॥ ३८ ॥ तरी हें शनिदेवाचें छळ
 ण ॥ त्याणें ही मायारचिली जाण ॥ आतां होणार तें होय आपण ॥ जो सर्वांसी र्पाडितसे ॥ ३९ ॥
 ऐसा मर्नां करो निविचार ॥ मग निद्रा करीराजेश्वर ॥ तया पलंगीं साचार ॥ मायधान निज अं
 तरीं ॥ ४० ॥ नाना परीचे करी विचार ॥ बुद्धीचे तरंग अपार ॥ झणोनि निद्रानये साचार ॥
 परी मुरव आच्छादन केलेंसे ॥ ४१ ॥ रायें केली ऐसी परी ॥ मग वेंशेयकव्यकाकाय करी ॥ पं
 चारती घेऊनि करी ॥ आली रंगमहालाकारणें ॥ ४२ ॥ तिणें केला सर्वभृंगार ॥ गळां शो
 भनी मोतियांचे हार ॥ केशरकन्तुरी कर्पूर ॥ सुगंधद्रव्यं आणिली पें ॥ ४३ ॥ पायी पें जणने
 पुरें ॥ तीं झणत्कार करिती गजरीं ॥ पदफासी जविडे दिव्य द्विरे ॥ त्यांचें तेजफांकलेसे ॥ ४४ ॥
 तीजेंसी पुतळीचके बळ ॥ यत्नी मल्लसणी येलाळ ॥ मृगनयनाभाळ विशाळ ॥ येऊनि
 उभीठाकली ॥ ४५ ॥ रावनिद्वेचें भिषकरोन ॥ पलंगीं पंहुडला संजाण ॥ तो न उठे ऐसें जा
 णोन ॥ मग कुमारी काय करी ॥ ४६ ॥ चंदनपात्र घेऊनि हातीं ॥ अलांलिका होय मिंपिती
 ॥ तरी जामान होय नृपती ॥ कोणे ही प्रकारें करूनी ॥ ४७ ॥ ऐसी एक प्रहर झाली कष्टी ॥ जा
 गानहीय मग झाली हिंपुटी ॥ मुक्ताहार ठेवूनिरयुंटी ॥ निद्रा करी संचित ॥ ४८ ॥ तंव नि
 द्रा आली कामिनीसी ॥ मगराय उघडितां मुरवासी ॥ विचार करी निजमानसी ॥ मीस
 ल्पधीर म्हणवितों ॥ ४९ ॥ परोपकारी माझं मन ॥ पापासि भिनां रात्रदिना ॥ हीं तंव कव्या
 असे जाण ॥ कैसें भायण करावें ॥ ५० ॥ ऐसा विचार करी निजमानसी ॥ तंव तो निद्राभ्र
 कामिनीसी ॥ मग पाहता झाला चित्रांसी ॥ तेथें अपूर्व वर्तले ॥ ५१ ॥ चित्रींचा हंस निर्जीषि
 ॥ परी ती काय करी लाघव ॥ खाडीं उतळूनिसावयव ॥ हाराचीं मोत्यें भक्षी तसे ॥ ५२ ॥
 रावपाहूनि झाला चकित ॥ यनीं म्हणो हे आश्चर्य मात ॥ परी ही गोष्टी अनुचित ॥ दुःख
 दायक आपणासी ॥ ५३ ॥ जरी डार घ्यावा काढुनी ॥ तरी बिरुद जातसे निरसूनी ॥ प

रासीसुरवधायेम्हणोनी ॥ विरुदअसेमाझेंहें ॥ ५४ ॥ परंतुगोष्टीहेअघटित ॥ आप
 णादःखहोईलप्राप्त ॥ तेंयहदशोचेंमानसत्य ॥ परीहारनकाढावा ॥ ५५ ॥ ऐसानिश्च
 यरायेकेला ॥ इकडेहारइसेंगिळिला ॥ तेंपाहूनिरावनिजला ॥ कुमारिकेशोजारी ॥ ५६
 ॥ तंवअगवलाअसेदिना ॥ कुमारीउठलीखडबडीन ॥ ह्मणोपित्यानेंवरआणिलाजाण
 ॥ अतिभूर्वनपुंसक ॥ ५७ ॥ मनीक्रोधआलाभारी ॥ उठोनिबाललीझडफरी ॥ तं
 वतीहारपाहेरखुंटीवरी ॥ नेथेंकांहींदिसेना ॥ ५८ ॥ हारनदेरवेकुमारिका ॥ ती
 म्हणेपांथिकाअविवेका ॥ हारघेऊनिमहाठका ॥ निद्राकेलीस्तरवरूप ॥ ५९ ॥
 तरीहारदेईमाझाझडकरी ॥ तुजपचणारनाहींचोरी ॥ ऐशियागोष्टीनेंतुझीथोरी
 ॥ राहणारनाहींतत्वंतां ॥ ६० ॥ तरीहारदेमाझामजप्रती ॥ मगत्वांजावेआपुलिया
 पंथी ॥ याचीचर्चाझालियानिश्चिती ॥ नाशहोईलशरिराचा ॥ ६१ ॥ तंवपांथस्थ
 म्हणेकुमारिका ॥ हारनाहींआम्हासिठाउका ॥ येथेंनिद्राकेलीह्मणोनिदेरवा ॥ आळ
 घानिशीआम्हांवरी ॥ ६२ ॥ तंवतीकुमारीसंतप्तमनी ॥ पित्यासीसांगेतत्क्षणीं ॥ ह्म
 णोइच्छावरआणिलामजलागुनी ॥ त्याबेलक्षणअतिउत्तम ॥ ६३ ॥ तुम्हीठकचोर
 आणिलाघरा ॥ तोतस्करविद्येमाजीपुरा ॥ तेणेंचोरिलेंमाझियाहारा ॥ तरीतोमागु
 नीघेइजे ॥ ६४ ॥ तेव्हांवैश्यम्हणेपांथिकासी ॥ तुजविश्रामदिलाकासयासी ॥ तरीतू
 कांहारघेऊनबैसलासी ॥ बराझालासीउतराई ॥ ६५ ॥ उत्तमभोजनदिधलेंदेखा ॥
 आणिहीअपिर्लानिजकन्यका ॥ ऐसेंसंअसनांमहामूर्खा ॥ हेकायआचरलासी ॥ ६६ ॥
 बराचफेडिआउपकार ॥ देईमाझेकन्येचाहार ॥ मगत्वांजावेसत्वर ॥ आलियापंथें
 ॥ ६७ ॥ तंवरावह्मणोसावकारासी ॥ तुमचाहारनाहींमजपासी ॥ हाकर्मभोगवो
 ठवलासायासी ॥ नसतेचविघ्नहें ॥ ६८ ॥ तेव्हांसावकारासीक्रोधआला ॥ तेणें
 सेवकांसीहुकुमकेला ॥ बंधनकरावेयातस्कराला ॥ मारद्यावानिष्ठुरपणें ॥ ६९ ॥
 यासीमारल्यावांचून ॥ हारहस्तगतनहोयजाण ॥ हापक्काचोरह्मणोन ॥ ऐसें
 उक्षणपेंयाचें ॥ ७० ॥ मगत्यासेवकींघांवोमिसत्वर ॥ बांधिलानोमुशाफर ॥ अति
 शयदिंधलामार ॥ दयानाहींकोणासी ॥ ७१ ॥ मारितीनिष्ठुरहोऊनी ॥ दयानाहीं
 अंतःकरणीं ॥ मारामाराऐशावचनीं ॥ वैश्यतेव्हांबोळत ॥ ७२ ॥ मारमास्तूनके
 लाजर्जर ॥ म्हणतीहारदेईगासत्वर ॥ महानिर्दयनिष्ठुर ॥ दयानयेकोणासी

॥७३॥ मगराचह्मणेवैश्यासी ॥ हारनाहीं आम्हापासीं ॥ कष्टवितोसि शिरासी
 ॥ वृथाविजाणकासया ॥ ७४ ॥ तंववैश्यह्मणेसेवकांला ॥ हापक्षातस्करनव्हे अला
 ॥ अद्यापिनाहीं कबूलआला ॥ मारखातोनिःशंक ॥ ७५ ॥ मगतोव्यवहारीकाय
 करी ॥ जाऊनिरायाचेदरबारीं ॥ राधाचंद्रसेनाश्रुतकरी ॥ सांगेसकळवर्तमान ॥
 ॥ ७६ ॥ तेऐकोनराजेश्वर ॥ म्हणेआणावातोतस्कर ॥ ऐसेंचनऐकोनिसत्वर ॥ सेव
 कांचीमांदीधांवली ॥ ७७ ॥ त्यांनीबंधनकरोनिविक्रमासी ॥ आणिलेशीप्ररायापा
 सीं ॥ मगप्रणिपातकेलावेगेंसीं ॥ सन्मुखउभाराहिला ॥ ७८ ॥ मगराचबोलेपांथि-
 कासी ॥ हारआहेकींतुजपाशीं ॥ तोदेईआतांसावकारासी ॥ प्राणवांचवींआपुला
 ॥ ७९ ॥ तंवविक्रमबोलेयचना ॥ ऐकरायाचंद्रसेना ॥ हारघेतलानाहींजाणा ॥ असत्य
 नबोलेंकदाही ॥ १८० ॥ हाराचासांगावाविचार ॥ तरीवृथाह्मणालनुस्त्रीसर्वत्र ॥ न
 घडेतोचीविचार ॥ घडलाअसेसमर्था ॥ ८१ ॥ आह्मांसियहनाहींसानुकुळ ॥ नस
 तीउत्पन्नहोतीकळ ॥ त्याचीकायकरूनिहळहळ ॥ द्रोणारतेंहोतसे ॥ ८२ ॥ बरे
 चोरीनकरावीपरंतुकेली ॥ परीआतांपाहिजक्षमाकेली ॥ सर्वअपराधपोटींघालीं
 ॥ कृपाकरींमहाराजा ॥ ८३ ॥ ऐसेंऐकतांचनराजेश्वर ॥ क्रोधेंसंतसजेंसाखदि
 रांगार ॥ गर्जनाकरोनीसत्वर ॥ कायबोलताजाइला ॥ ८४ ॥ सेवकांसिम्हणेउठा
 सत्वर ॥ तोडयाचेचरणकर ॥ टाकूनद्यानगराबाहेर ॥ अन्नउदकनद्यावें ॥ ८५ ॥
 ऐसारायाचाअविवेक ॥ मूढमतीतेसकळिक ॥ नाहींकोणीहीभावि ॥ यथाराजा
 तथाप्रजा ॥ ८६ ॥ तरीरायचेमुखीशानेश्वर ॥ सूचूनदेकांहींविचार ॥ तोचिपीडा
 करीवारंवार ॥ दुःखदेतरायातें ॥ ८७ ॥ ऐसेंचंद्रसेनाचेंउत्तरऐकोनी ॥ सेवकउठिले
 झडकरोनी ॥ रायाविक्रमासीचालिलेघेउनी ॥ तयानगराबाहेर ॥ ८८ ॥ नेकनियां
 नगरप्रदेशीं ॥ तोडितेझालेकरचरणासी ॥ अश्रुयंतीजनांच्यानयनांसी ॥ महासंक
 टयोढयलें ॥ ८९ ॥ तेकांझानपायचारी ॥ तोडिलेतिहींनिष्ठुरीं ॥ टाकोनियांमाबाहेरी ॥
 सेवकगेलेसांगावया ॥ ९० ॥ मगराजापुसेसेवकांला ॥ तोमलाकिंवावांचला ॥ त्याचाप्रा
 णकीटेंउरला ॥ ऐसेंबोलेउत्तर ॥ ९१ ॥ मगसेवकम्हणतीमहाराज ॥ सत्वरचिप्राण-
 जाईलसहज ॥ करचरणावीणआत्मराज ॥ कैसासुखपावेळ ॥ ९२ ॥ खाण्याचीण
 हैराण ॥ शरीरींपीडाअतिदारुण ॥ तळमळकरीरात्रदिन ॥ महादुःखहोतसे ॥ ९३ ॥

इकडेराजाविक्रमकायकरी ॥ द्वातांपायांचेंदुःखभारी ॥ जैसामत्स्यतळमळकरी ॥ उ
 दकावीणजाणपां ॥ ९४ ॥ कोणीयेनातीवाटसरू ॥ त्याणींपाहतांयेगहिवरू ॥ ते
 ह्मणतीहेपरमेश्वरू ॥ कोणकष्टयात्राणियासी ॥ ९५ ॥ जरीअन्नउदककोणीघाबें ॥
 तरीरायेंन्यासिदंडाये ॥ ताहणबंधनकराये ॥ ऐसाधाकजनासी ॥ ९६ ॥ ऐसेंअसतां
 जाहलाएकमास ॥ अतिदुःखहोतसेविक्रमास ॥ परीस्थानयेकोणास ॥ ग्रहदशा-
 म्हणयोनी ॥ ९७ ॥ रावविक्रमशोककरी ॥ म्हणेंग्रहासमर्थाकृपाकरी ॥ निष्ठुरनव्हा
 वेंनिजांतरी ॥ दयाकरींदीनाची ॥ ९८ ॥ ऐसीकरुणाभाकितांतयेवेळीं ॥ मगशनेश्व
 रासीरूपाआली ॥ म्हणेंयाच्यासत्वाचीनकळेखाली ॥ सीमाझालीसाचार ॥ ९९ ॥ तरी
 आतांपीडूनयेतन्वतां ॥ फेलीरायाच्यामनींप्रेरकता ॥ चंद्रसेनद्रवलाचिता ॥ ह्मणेअ
 न्नउदकदेतजावें ॥ १०० ॥ अन्नउदकाचीआज्ञाजाहली ॥ नगरजनांसीदयाआली ॥ ते
 आपोनिदेनीनित्यकाळीं ॥ कनवाळूकृपाळूजन ॥ १०१ ॥ अन्नउदकाचाहोतसेसुक
 ळ ॥ परंतुकरचरणावीणपांगुळ ॥ त्याअतिदुःखहोतसेविक्रळ ॥ चैननपडेक्षणभरी
 ॥ १०२ ॥ ऐशीकमिलीवर्षेदोन ॥ तोंवेरीदुःखसोशिलेंअतिदारुण ॥ ऐसेंकर्मचेंविंदान
 ॥ भोगित्यावीणसुटेना ॥ १०३ ॥ तंबकोणेएकेदिवशीं ॥ तेलीणवेसोनिशिविकेसी ॥ जात
 होतीसासयांसी ॥ तयामार्गानें ॥ १०४ ॥ रयातेलणीचेमाहेर ॥ होतेंपेंउज्जयिनीनगर ॥
 साखरेंतामलिंदापुर ॥ ऐसेंश्रोतींजाणावें ॥ १०५ ॥ तेथीलतेलियानेंउज्जयिनीहुनी ॥ स्तु
 षाआणिलीमूळकरोनी ॥ तंबतींन्यामार्गावरूनी ॥ येतहोतींउभयतां ॥ १०६ ॥ तेव्हांयातेल
 णीने ॥ पाहिलेंविक्रमाकारणें ॥ मनींम्हणेंगआकोणें ॥ आणिलासेयास्थानीं ॥ १०७ ॥ मगती
 खालींउतरोनिकाभिनी ॥ लागलीविक्रमाच्याचरणीं ॥ ह्मणेद्वातापायांचांचुनी ॥ कोणअ
 वस्थाशरीराची ॥ १०८ ॥ राजाअवलोकीतेलणीकडे ॥ बाईविजयीअसोततुझेचुडे ॥ काय
 वृतांतग्रामाकडे ॥ तोसर्वसांगमज ॥ १०९ ॥ मगकामिनीम्हणेअहोराया ॥ सर्वसुरवीआहेत
 करुणालया ॥ परीहेअवस्थानुमच्यादेहा ॥ कायह्मणोनिजाहली ॥ ११० ॥ रावह्मणेएकप
 तिब्रते ॥ हाकर्मभोगजाणनिरुते ॥ ग्रहदशाफिरलीमाते ॥ हेकर्मच्येदेवाचे ॥ १११ ॥ मगसर्व
 सांगितलेंतिपेसी ॥ जेंजंवतलेंज्यासमयासी ॥ तेंऐकोनिम्हणेविक्रमासी ॥ धन्यधन्यरे
 विधातिया ॥ ११२ ॥ मगतीतेलीणकायकरीता ॥ रायासीशिविकेमाजीबैसवित ॥ आपुल्या
 यहासीघेरूनजाता ॥ अत्यादरेंकरूनी ॥ ११३ ॥ तंबतोतेलीकांपथरथरां ॥ ह्मणेहेविग्रआ

णिलें घरा ॥ जरी श्रुत होई लरा जेश्वरा ॥ मग कैसें करावें आपण ॥ १४ ॥ तेव्हां सून ह्मणेश्व
शहरासी ॥ हा विक्रमादित्य निश्चयेंसी ॥ धर्मनीतिं राज्य करी उज्जयिनीसी ॥ परी हे दशा
ग्रहाची ॥ १५ ॥ हा माळवा देशींचा धनी ॥ जैसा उकरडांत पडला चिंता मणी ॥ दैवेंला धला
आपणाला गोनी ॥ ह्मणोनि आणिला गृहातें ॥ १६ ॥ मग तो तेली काय करी ॥ रायाचंद्र
सेना श्रुत करी ॥ आपण तस्काटा किला जो बाहेरी ॥ ह्या तपायर वंडोनी ॥ १७ ॥ जरी आ
ज्ञा होई लरा जेश्वरा ॥ तरी आणीन त्या तस्करा ॥ दया उपजली मम अंतरा ॥ दीन अना
थ म्हणवोनी ॥ १८ ॥ मगराव म्हणें भलारे भला ॥ आणा वेंन या तस्कराला ॥ प्रतिपाळ क
रीं वदिला ॥ अन्न वस्त्र देऊनी ॥ १९ ॥ ऐसा हुकूम केला रायानें ॥ मग तेली आला घरा कार
णें ॥ तेव्हां तेलिया सविक्रम म्हणो ॥ गोष्ट सांगतो ऐकाते ॥ २० ॥ मगराव ह्मणें मेहेतरासी
॥ तुम्ही श्रुत न करावें कोणासी ॥ विक्रम आहे मम गृहासी ॥ ऐसें काठें न वदावें ॥ २१ ॥
मग तो तेली म्हणो राजेश्वरा ॥ घाणा हा कावा माझिया घरा ॥ देई न मी अन्न आणिव
र्या ॥ ऐसाने मपें माझा ॥ २२ ॥ मग विक्रम ह्मणें तेलियासी ॥ धन्य तुझी बुद्धी ऐसी ॥
तुझा उपकार न फिटें आह्मांसी ॥ महासंकटीं रक्षिलें ॥ २३ ॥ ऐसें करितां काहीं ऐक दिव
स ॥ होतें झाले विक्रमास ॥ त्या तेलियाचे घरीं रात्र दिवस ॥ घाणा हा कीतसे ॥ २४ ॥
तंव साडेसात वर्षे परिपूर्ण झालीं ॥ पुढें कथा कैशी वर्तली ॥ ती पाहिजे श्रवण केली ॥ ए
काय चित्तं करोनी ॥ २५ ॥ मग कोणें एके दिवशीं ॥ सायंकाळ झाली निशी ॥ घाण्याव
र असतां विक्रमासी ॥ बुद्धी कैशी आठवली ॥ २६ ॥ तो दीपरागाचा अवसर ॥ ध्यानांत
आणी राजेश्वर ॥ राग आळवीतसें मधुर ॥ सुस्वर कंठें करोनी ॥ २७ ॥ राग उद्धार करितां
प्रत्यक्ष ॥ दीपलागलें लक्षानुलक्ष ॥ जैसी दीपावळीचे देरव ॥ प्रकाशमान नगरांत
॥ २८ ॥ तंव एक स्तंभाच्या माडींत ॥ राजकन्या अतिरूपवंत ॥ नामें पद्मसेना निश्चित
॥ बैसलीसे आनंदें ॥ २९ ॥ तेव्हां तिनें अवलोकिला प्रकाश ॥ मग पाचारिलें परिचारिकेंस
॥ ह्मणो कोणें केलें दीपोत्साहास ॥ शोध करोनी मजसांगा ॥ ३० ॥ दीपावळीतो आज
नाहीं ॥ आणिल ग्महीनसे कोठेंही ॥ तरी हें आश्चर्य दिसतें फार्थी ॥ पाहूनिया वेंसत्वर
॥ ३१ ॥ इकडे दीपराग झाला संपूर्ण ॥ तेव्हां दीपमाळले मुळीं ह्मण ॥ मग दुसरां श्रीराग
नामें करून ॥ तें थें शब्द आळवीतसे ॥ ३२ ॥ पद्मसेनावदे परिचारिकेसी ॥ हा पुरुष राग
ज्ञानी विशेषी ॥ राग आळवितो अतिसुरसी ॥ कोण्या स्थळीं पाहागे ॥ ३३ ॥ याचा

आणावासमाचार ॥ धुंढाकाचेंसकळनगर ॥ जेथेंअसेलतो नर ॥ येथेंआणावेगेंसीं ॥
 ॥३४॥ तेव्हांपरिचारिकाचोंघीजणी ॥ नगरींशोधकरितीतस्सणीं ॥ तंवतोतेलियाचे
 घरींघाणी ॥ हाकीतसेचौरंगा ॥ ३५ ॥ त्यापरतो निराजकन्येसीसांगती ॥ कींचौरंगाकेला
 जोनिश्चिती ॥ तोतस्करतेलियाच्यागृहाप्रती ॥ घाणाहाकीतबैसला ॥ ३६ ॥ तोचिफरीत
 आहेंरंगाराग ॥ परीस्वरूपदिस्सताहेवेढंग ॥ जेंसेंकांशिमन्याचेंसोंग ॥ ऐशियापरीदिस्सता
 हे ॥ ३७ ॥ पद्मसेनाम्हणेंसाचार ॥ तरीघेऊनियानोतस्कर ॥ जीवेंभावेकरीनफतार ॥ वेध
 लागलाअंतरीं ॥ ३८ ॥ परिचारिकाह्मणतीप्रमाण ॥ परीरायाश्रुतकरावेंजाण ॥ ह्मणजे
 नलागंदूषण ॥ शब्दनयेंआम्हांवरी ॥ ३९ ॥ तेव्हांपद्मसेनाम्हणेतुम्हांसकायी ॥ तयासी
 येथेंआणाचेंपाढी ॥ मगरायारीश्रुतकरीनलयलाढीं ॥ तुम्हींमनींभिऊंनका ॥ ४० ॥ तेव्हां
 परिचारिकानिघान्यतेथुनी ॥ येयाझाल्यातेव्याच्यादुकानीं ॥ मगत्यातेलियासिपुसो
 नी ॥ तयासीघेऊनिचाजित्या ॥ ४१ ॥ एकस्तंभाच्यामाडीवरी ॥ तयासीनेलेपेंसत्वर ॥
 मगत्यातेअवलोकूनराजकुमारी ॥ अंतरींसंतोषली ॥ ४२ ॥ मगतेवदेचौरंगासी ॥ तुम्ही
 रागज्ञानीअतिविशेषी ॥ तरीआतारागळद्वारकरावेगेंसी ॥ जेणेंतृप्तहोतीश्रवणहे ॥ ४३ ॥
 मगतोकरीरागोद्वार ॥ यथान्यायगानसेंसुस्वर ॥ कंठत्याचाअतिमधुर ॥ जेंसागंधर्व
 दुसरा ॥ ४४ ॥ ऐसाराजकन्येच्यामाडीवर ॥ रागरंगहोतसेअपार ॥ तंवचंद्रसेनआपु-
 ल्यामाडीवर ॥ ऐकताझाला ॥ ४५ ॥ मगरावपुसेपरिचारिकेसी ॥ आजिकुमारिकेच्या
 महालासी ॥ रंगहांतोदिवसनिशीं ॥ कोणेंकार्यासीसांगयां ॥ ४६ ॥ मगदासीम्हणती
 समर्था ॥ हाअन्यायआह्मांसिलावितां ॥ परीहेनिजकन्येचीअवस्था ॥ आह्मांकडेका
 यशब्द ॥ ४७ ॥ परंतुआमुचीएकविनवणी ॥ घेऊनिपहावेनिजनयनीं ॥ मगयेईल
 ककोनी ॥ अवस्थातेथील ॥ ४८ ॥ पद्मसेनेचाविचार ॥ आह्मांसांगतानयेसाचार ॥
 ह्मणोनितेथेंचलाचेंसत्वर ॥ मगजेंकरणेंतेंकरावें ॥ ४९ ॥ तंवत्यारग्यासीनिद्राआली
 ॥ पुढेंकथाकेंसीवर्तली ॥ तीपाहिजेश्रवणकेली ॥ एकाग्रचित्तेंकरूनियां ॥ ५० ॥ राजा
 विक्रमत्यामाडीवर ॥ बैसलासेचिंतातुर ॥ तंवसाडेसातवर्षेसाचार ॥ भरलींशनि
 देवाचीं ॥ ५१ ॥ राजामनींचिंताकरित ॥ केव्हांउज्जयिनीहोईलप्राप्त ॥ क्लेशभोगिलेअ-
 त्यंत ॥ परीरूपानकरीग्रहस्वामी ॥ ५२ ॥ ऐसारावचिंताकरित ॥ तंवतेथेंकायव-
 र्तलीमात ॥ शनिदेवयेऊनिअकस्मात ॥ सन्मुखउभावाकला ॥ ५३ ॥ ह्मणेऐकरा

शनिमाहात्म्य.

(४१)

याविक्रमसेना ॥ मजनओकरवसीअज्ञाना ॥ अद्यापिअनुभवतवमना ॥ आलाकिं
 वानाहीं ॥ ५४ ॥ मगरायउठूंपाहेझडकरोन ॥ परीतेनाहीतकरचरण ॥ तेव्हांतैसाची
 धूमिशयन ॥ लोटांगणघालीतसे ॥ ५५ ॥ तेव्हांशनिदेवस्त्रणेविक्रमा ॥ धन्यधन्यतु
 झामहिमा ॥ आतांमीप्रसन्नराजोत्तमा ॥ इच्छाअसेलतेमाग ॥ ५६ ॥ तंवविक्रमस
 द्ददबोलेवचन ॥ स्त्रणेमनुष्यदेहानपीडीजाण ॥ हेंचिद्यावेंमजदान ॥ कृपाकुवाशानि
 देवा ॥ ५७ ॥ म्यांदुःखसोसिलेअनिवार ॥ ऐसेंप्राण्यासिनाहींसोसणार ॥ तरीतुं
 कोणासिनपीडीसाचार ॥ हेंचिमागणेशनिदेवा ॥ ५८ ॥ ऐसेंऐकोनिशानिदेव ॥ स्त्रणे
 धन्यधन्यतुंविक्रमराव ॥ परपीडेचाअनुभव ॥ जाणतोसीनिजांतरीं ॥ ५९ ॥ तूनमा
 गसीहातपाय ॥ राजछत्रादिस्वरवोपाय ॥ तरीतुजईश्वरम्हणोंये ॥ परदुःखनिवा
 रिसी ॥ २६० ॥ मगरूपाउपजलीशानिदेवासी ॥ रावाचीकरचणादिकेसीं ॥ पहिल्या
 ह्निअतिविदोषीं ॥ सुंदरकायापैकेली ॥ ६१ ॥ मगरायशानिदेवाचेचरणधरी ॥ स्त्रणे
 कृपाकुवाकृपाकरीं ॥ हेंचिमागणेशाचारीं ॥ नकरींपीडाकवणासी ॥ ६२ ॥ मगराया
 तेंशनिदेवबोले ॥ म्यांकायतुजदुःखदिधले ॥ दुःखगुरुनाथेपाहिले ॥ तेकष्टकोणेरी-
 तीं ॥ ६३ ॥ तुजदुःखदाविलेकिंचित ॥ म्यांकेसेत्रासिलेदेवदैत्य ॥ तेंश्रवणकरींनिश्चि
 त ॥ गुरुपीडाअवधारीं ॥ ६४ ॥ एकेदिवशींप्रातःकाळीं ॥ नमनकेलेंगुरुमाउली ॥
 मगहस्तजोडोनितेवेळीं ॥ विनंतीकरींतयासी ॥ ६५ ॥ अहोजीश्रीगुरुनाथा ॥ मी
 तुमच्याराशीसयेतोआतां ॥ तरीमान्यकरींकृपावंता ॥ साडेसातवर्षाते ॥ ६६ ॥
 मगगुरुस्त्रणेगामजसी ॥ तुम्हीकृपाकरावीआह्मासी ॥ नयावेंआमुच्याराशी
 सी ॥ घडीएकजाणपां ॥ ६७ ॥ मगमीवदलेंतेवेळां ॥ तुम्हीकरितांमाझांकंटाळा
 ॥ तरीमजथारानाहींदयाळा ॥ कोणीनकरीमान्यमज ॥ ६८ ॥ तरीपांचवर्षेमान्य
 करीं ॥ अथवाअडिचवर्षेपदींधरीं ॥ अडिचावर्षाचीपरी ॥ थोडकीचअसे ॥ ६९ ॥
 परीतेनमानीचगुरू ॥ मगमीम्हणेनघडेनिर्धार ॥ पुनःमनीकेलाविचार ॥ कीं गु
 रूसीनजाचावे ॥ ७० ॥ गुरुकेवळमाउली ॥ सदाकृपेचीसाउली ॥ गुरुवचननमा
 नितांयैवेळीं ॥ अधःपातप्राप्तहोय ॥ ७१ ॥ तेवेळामीलालोचरणीं ॥ विनंतीकरीत
 विनीतवचनीं ॥ मीप्रसन्नतुजग्रहशानी ॥ मागमागगुरुनाथा ॥ ७२ ॥ तेव्हांगुरुम्ह
 णेशनिश्चरा ॥ आह्मावरीकृपाकरा ॥ नयावेंआमुच्याशरीरा ॥ हेंचिआतांमागत

सें॥७३॥ मगमीप्रसन्न झालोंतेंक्षणीं॥ साडेसातप्रहरयेतोंम्हणोनी॥ तुम्हीमा
 न्यकेल्यासर्वप्राणी॥ मानितीलमजलागीं॥७४॥ मगगुरुदेवम्हणेप्रमाण॥ तरी
 सवाप्रहरयेणेंजाण॥ तेंमान्यकेळेंवचन॥ मगआज्ञादिधलीगुरूनें॥७५॥ गुरुवि
 चारफरीनिजमानसीं॥ स्नानसंध्यास्वकर्मासीं॥ करितांदवडीनसचाप्रहरासीं॥
 मगतोशानिदेवकायकरील॥७६॥ ऐसागर्वधरिळामनांत॥ तोमजकळलावृत्तां
 त॥ मगप्यांविचारिलेंचित्तांत॥ काहींचमत्कारदारववूं॥७७॥ तंवतेआलीग्रहा
 चीवेळ॥ तेव्हांगुरुझालाउतावेळ॥ म्हणेंमृत्युलोकींगंगाजळ॥ तरीस्नानाला
 गींपैजायें॥७८॥ शनिग्रहाचीपडतांछाया॥ तेव्हांपालटलीगुरुकाया॥ मगफ-
 कीरवेधेंतयाठायां॥ शनैश्चरपातलों॥७९॥ मजपासींरवरबुजेंहोतींदोन॥
 तींकेलींगुरूसीअर्पण॥ मगगुरुहर्षयुक्तहीऊन॥ दोनपैसेदेतमज॥२००॥ मग
 स्नानकरोनिनेवेळीं॥ धोत्रांतफळेंबांधिलीं॥ झारीशोभेकरकमळीं॥ चालिले
 तेंमार्गानें॥८१॥ तंवपुढेंदिसेएकनगरी॥ तेथेंकायझालीपरी॥ रावप्रधान
 समसरी॥ दोनपुत्रदोघासीं॥८२॥ तेउभयतांत्यादिवशीं॥ गेलेहोतेशिकारी
 सी॥ दोनप्रहरझालेतयांसी॥ वाटपाहेराजेंद्र॥८३॥ तंवतेयेतांदिसेना॥ इक
 डेउशीरजाहलाभोजना॥ तेव्हांसेवकांसीकेलीआज्ञा॥ धुंडुनिआणादोघांसी
 ॥८४॥ मगतेसेवकनिघालेसत्वर॥ लगबगाआलेगांवाबोहेर॥ तंवतोपुढें
 देखिलाविप्र॥ हातींझोबीरवरबुजांची॥८५॥ तंवमीशनैश्चरेकेलीमाव॥ फ
 ळांचींमस्तकेंझालींसावयव॥ नयकींओळखिलाब्रह्मदेव॥ ह्मणतीतुम्हापा-
 सींकायआहे॥८६॥ ब्राह्मणह्मणेंसेवकांसी॥ रवबुजेंघेतलींफराळासी॥ से
 वकम्हणतीरुधिगसी॥ स्नावहोतोदिसताहे॥८७॥ तूंब्राह्मणकिंचाशूद्र॥
 वस्त्रांतूनगळेरुधिर॥ कायआहेतेंसत्वर॥ दाविजेपैआह्लासी॥८८॥ मगगु-
 रुझालाभयभीत॥ ह्मणोहेअघटितकायवदत॥ अधोदृष्टींझोबीपाहत॥
 तंवतेरुधिरप्रत्यक्ष॥८९॥ सेवकझोबीघेतीहिरून॥ मगतेपाहतीसीडून॥
 तंवशिरकमळेंनिघालींदोन॥ प्रधानराजपुत्रांचीं॥९०॥ सेवकह्मणतीरेंचांडा
 ळा॥ महादुष्टापतितारवळा॥ ब्रह्मवंशींअमंगळा॥ दयानाहींतुजअंतरीं॥
 ॥९१॥ मगक्रोधयुक्तमानसीं॥ बंधनकरितीब्राह्मणासी॥ मारितमारितत

यासी ॥ रायापासीं आणिला ॥ ९२ ॥ रायासन्मुरवउप्राकरून ॥ सेवकसांगतीवर्त
माना ॥ हाबाळहत्याराब्राह्मण ॥ याणेंउभयतांसिमारिलें ॥ ९३ ॥ ऐकतांचिरा
यासीआलीमूर्च्छना ॥ मनींम्हणेकैसेकेलेंनारायणा ॥ एकपुत्रहोतातोहीमना ॥
नाहींआलातुझ्याकीं ॥ ९४ ॥ ब्राह्मणानोहेहाकाळ ॥ याणेंगिळिळामाझाबाळ ॥ त
रीयासीनेऊनतत्काळ ॥ सुळावरीदेईजे ॥ ९५ ॥ ऐसाहुकूमहोतांरायाचा ॥ सूळ
करविला लोरवंडाचा ॥ नेऊनरोविलापेंसाचा ॥ नगरावाहेरी ॥ ९६ ॥ तंवभृगूचियामंदि
रात ॥ वर्तमानझालेंश्रुत ॥ तेव्हांएकचिझालाआकांत ॥ तोलिहितांयथविस्तारेला ॥ ९७
परीराजपुत्राचीकामिनी ॥ पतिव्रतालावण्यरवाणी ॥ यार्ताऐकतांनत्क्षणीं ॥ सतीजा
वयासिद्धझाली ॥ ९८ ॥ आतांइकडेगुरुनाथासी ॥ घेऊनगेलेसुळापाशीं ॥ तेव्हांनसु
चंकांहींगुरूसी ॥ ग्रहदशेनेवेष्टिला ॥ ९९ ॥ मगगुरुवदेसेवकांला ॥ आतांसुळींन
द्यावेंआझाला ॥ दहासहस्वरुपयेतुम्हांला ॥ देतांक्षणभरीथांबावें ॥ ३०० ॥ दो-
नघटिकाआझांसी ॥ सुळींनद्यावेंनिश्चयेसीं ॥ मगअवलोकाबेनेत्रेसीं ॥ कैसेहोई
लतें ॥ १ ॥ ऐसेकरुणाशब्दबोलतांतयां ॥ तथाचीसेवकाआलीदया ॥ तेव्हांतेम्ह
णतीदोनघटिकाथांबोनियां ॥ मगदंडसुळावरी ॥ २ ॥ ऐसेंबोलतांबोलतांजाण ॥
सवाग्रहरझालापरिपूर्ण ॥ प्रधानराजपुत्रदोधेजण ॥ आलेवारूसहित ॥ ३ ॥ जेणेरा
यासीजाणविलें ॥ त्याचंदग्निद्रूरकेलें ॥ मगसेवकांसीआज्ञापिलें ॥ सुळींनद्यावेंब्रा
ह्मणा ॥ ४ ॥ तेव्हांसेवकांवालेसत्वर ॥ येऊनिनगराबाहेर ॥ सांगितलासमाचार ॥
सुळींनद्यावेंब्राह्मणाला ॥ ५ ॥ मगनांआणिलारायापासीं ॥ उभाराहिलासन्मुरवें
सी ॥ आशीर्वाददंडूनियांरायासी ॥ आपुलंघृत्तांनानिवेदिलें ॥ ६ ॥ ऐकोनिरावझाला
सद्गदित ॥ ह्मणोमजनव्हतेंविदित ॥ मीदूषणलायांनिवधित ॥ होतांनुम्हांगुरुराया
॥ ७ ॥ धिगूधिगूहासंसार ॥ मीमहापापीअनिवार ॥ कंवढाकेलाअविचार ॥ रा-
ज्यमदंकरूमी ॥ ८ ॥ तेव्हांसद्गदितझालानृपती ॥ गुरुचरणधरिलेप्रीतीं ॥ स्फुंद
स्फुंदोनिरडेनिश्चितीं ॥ मीअपराधीगुरुराया ॥ ९ ॥ नेणतपणंजाहलाअविचार ॥
तोक्षंमाकरींसाचार ॥ मगहातधरोनिसत्वर ॥ सिंहासनींवेसविला ॥ १० ॥ मंगगु
रुम्हणेऐकभूपाळा ॥ हाअन्यायनाहींतुजला ॥ हीशनेंश्वराचीकळा ॥ दुःख
दाविलेंतयानें ॥ ११ ॥ मगझोबीआणोनिपाहती ॥ तंवतीरवर्बुजेंचदिसती ॥ शिर

कमळांची आकृती ॥ अट्टशयजाहली तळाळीं ॥ १२ ॥ असोरायें करविलें भोजन ॥
 गुरुपंक्तीस वेंसला आपण ॥ आणरवीही दिव्यब्राह्मण ॥ सर्वतृप्तीपावले ॥ १३ ॥ म
 गगुरूसीवस्त्रेभूषणें ॥ दिधर्तीरायाभृगूनें ॥ तेव्हां आज्ञा घेऊनि गुरूनें ॥ प्रयाण
 केले तें थोनी ॥ १४ ॥ मग शनिदेव आले गुरूपासीं ॥ नमनकेलें साष्टांगें सीं ॥ ह्मणे वर्त
 णूकजाहली केशी ॥ ती सांगावी गुरुनाथा ॥ १५ ॥ गुरू म्हणे बापा शनैश्वरा ॥ सवाप्र
 हरांत केला माझा मातेरा ॥ साडेसात वर्षे येता सीखरा ॥ तरी मग काय होतें कळेना ॥ १६
 ॥ तूं ग्रहं माजी ग्रहश्रेष्ठ ॥ जीवांसी देसी बहुकष्ट ॥ मी तुज गुरू अतिश्रेष्ठ ॥ बरा उपका
 र फेडिला ॥ १७ ॥ असो जें जाहलें तें बरें झालें ॥ परी ऐसंकोणान कष्टवीं वहिलें ॥ तुज
 शपथ माझी येवेळे ॥ शनिग्रहास मर्था ॥ १८ ॥ मग शनिदेव ह्मणे गुरूसी ॥ गर्व न ध
 रावा मानसीं ॥ गर्व धरील त्या पुरुषासी ॥ ऐसंच मी गांजीन ॥ १९ ॥ गुरूजी तुम्हासी ग
 र्व झाला ॥ ह्मणोनि हा अपराध घडला ॥ तरी क्षमा करीं बाळकाला ॥ अपराध पोटीं -
 घालिजे ॥ २० ॥ मग जाऊनि शिवापासीं ॥ ह्मणें आतां येतो मी तुम्हासी ॥ तंव शंभु
 ह्मणे आह्मासी ॥ काय करिशी यंउनी ॥ २१ ॥ परी येशी तेव्हां सांगोनि येणें ॥ ऐसें उ
 भयतां झालें बोलणें ॥ मग दुसरे दिनी म्यां शनीनें ॥ येतो म्हणोन सूचविलें ॥ २२ ॥ शं
 करें ऐकोनि वचनासी ॥ क्षणाएक लपाला कैलासीं ॥ मग वदता झाला मजसी ॥ तुवां
 आमुचें काय केलें ॥ २३ ॥ मग मी म्हणें महादेवा ॥ तुमचा धाक त्रिभुवनीं सर्वा ॥
 मज भेणें लपला सिदेवाधिदेवा ॥ हे काय थोडे असे ॥ २४ ॥ ऐकोनि हास्य करी कै
 लासराज ॥ ह्मणे धन्य तुझे उग्रतेज ॥ मग मातें रूपाकरोनि सहज ॥ आज्ञा देता जा
 हला ॥ २५ ॥ मग ग्रह आलों रामचंद्रासी ॥ वनवास भोगविला तयासी ॥ आणि ग्रह
 येतां सीतेसी ॥ रावणें चौरुत्तिपैनेले ॥ २६ ॥ रावणाच्या मंचकारवालते ॥ नवग्रह
 होते पालथी ॥ त्याचरी मंचकठे बुनिरुतें ॥ रावण पड्डे नित्य काळीं ॥ २७ ॥ मग तेथें
 आले नारद मुनी ॥ ते वदते झाले मजला गुनी ॥ तूं ग्रहश्रेष्ठ महा अभिमानी ॥ ऐशी दक्षा
 तुमची ॥ २८ ॥ तरी येथें तुमचें कांहीं नचाले ॥ गरिबासी कष्टवितां बळे ॥ हे सामर्थ्य न
 के आंगळें ॥ उगाचि पुरुषार्थ भोगितां ॥ २९ ॥ मग मी वदें नारदासी ॥ आम्ही पाल
 थें ते सोडचे करविशी ॥ मग पाहें पराक्रमासी ॥ कैसा आहे तो दावीन ॥ ३० ॥ नारद म्ह
 णी मी ऐसें करीन ॥ ऐसें बोलोनियां वचन ॥ मग रावणापासीं जावोन ॥ सांगेत यासी

विचार ॥ ३१ ॥ झुणेग्रहपालथे घालून ॥ मंचकींनिद्राकरि सीरात्रंदिन ॥ त्रीहें अनुचि
तअसेजाण ॥ वैरियाचेउरावरीपायद्यावा ॥ ३२ ॥ तेंचनरावणांमानलें ॥ मगपा-
लथेतेसोइचेकेले ॥ मगतेपेंकायवर्तलें ॥ तेंपरिसावेंसज्जनीं ॥ ३३ ॥ दृष्टीफिरवितांश
नैश्वरें ॥ षण्मासांतसहपरिचार ॥ निर्दाळीलेंरामचंद्रें ॥ पुत्रपौत्रांसहित ॥ ३४ ॥ हरिश्चं
द्रासिआलोंशनी ॥ बारावाचूरस्थानी ॥ पीडिताझालाकौशिकमुनी ॥ राज्यभ्रष्ट
तोकेला ॥ ३५ ॥ पुढेंअतिदुःखदिधलेंतयासी ॥ स्त्रीपुत्रादिघातलेविक्रयासी ॥ स्वयें
द्विविकलाडोंवासी ॥ तेथेंद्विजाचिलेंबहुत ॥ ३६ ॥ ऐसेंकष्टविलेंराजोत्तमा ॥ दमयं-
तीप्राणमनोरमा ॥ दुःखदिधलेंविक्रमोत्तमा ॥ पीडियेलीदमयंती ॥ ३७ ॥ ग्रह
आलोंइंद्राया ॥ तेणेंभोगिलीगौतमजाया ॥ भगांकितझालीसर्वकाया ॥ ऋषि
शापेंकसूनियां ॥ ३८ ॥ ग्रहआलोंचंद्रासी ॥ स्पर्शिलेंतेणेंगुरुपत्नीसी ॥ फलंकला
गलातयासी ॥ ऐसेंझालेंजाणपां ॥ ३९ ॥ ग्रहआलोंचसिष्ठासी ॥ क्षयझालाशत
पुत्रांसी ॥ तेसेंचिपीडिलेंपराशरासी ॥ मत्स्यगंधाभोगिली ॥ ४० ॥ पांडवग्रहद
शाभोगिन ॥ राज्यहरोनिगिलेवनांत ॥ कौरवांचाक्षयकेलाक्षपांत ॥ ग्रहयेतांचि
तत्काळीं ॥ ४१ ॥ तेसाचिग्रहआलोंश्रीकृष्णाला ॥ स्वमंतकाचाडागलागला ॥ नो-
कोणत्याकारणेंनिघाला ॥ हरिविजयींतीकथा ॥ ४२ ॥ मगरूष्णाम्हुणेशनैश्वरा ॥
तूंमहासमर्थहोसीस्वरा ॥ सर्वत्रांसीतुझादरारा ॥ देवदानवादिकांसी ॥ ४३ ॥ अमो
म्यांऐसेंसर्वात्रासिलें ॥ त्यांततुजकांहीसेंदुःखदिधलें ॥ किंचित्तुचमत्कारासिदा
खविलें ॥ समजावयातुजलागीं ॥ ४४ ॥ मगविक्रमउठेभडकरी ॥ माष्टांगनम
स्कारकरी ॥ धन्यशनैश्वराअवधारीं ॥ पावनकेलेंमजलागीं ॥ ४५ ॥ आतांमी
तुजअनन्यशरण ॥ कृपाकरींअनाथालागुन ॥ हेंचिद्यावेंचरदान ॥ नपीडींप्राणि
मात्रीसी ॥ ४६ ॥ मगशानिम्हुणेंविक्रमासी ॥ धन्यतूपरोपकरीहोसी ॥ प्ररपीडा
निवारितोसी ॥ उपमानाहींतुजलागीं ॥ ४७ ॥ तेव्हांप्रसन्नझालाशनैश्वर ॥ रायासी
देताझालानिजवर ॥ हाग्रंथश्रवणपठणकरीजोनर ॥ तयासीपीडानकरींमी ॥ ४८ ॥
भावैकरितांश्रवणपठण ॥ आदरेंग्रंथसंरक्षण ॥ त्यासीरक्षींमीराश्रदिन ॥ कृपाक
रीनसर्वथा ॥ ४९ ॥ जोकांश्रवणपठणनकरी ॥ आणिग्रंथाचीदेळणाकरी ॥ तया
नराच्याशरीरीं ॥ पीडाफारकरीनमी ॥ ५० ॥ श्रवणपठणाचाएकाविचार ॥ नि

त्यअथवाशनिवार ॥ श्रवणपठणकरीजोनर ॥ उपोषणं अतिसंतोषे ॥ ५१ ॥ जरी
 नकरयेउपोषणासी ॥ तरीश्रवणकरावेअहर्निशी ॥ तेणंसंतोषममानसीं ॥ म
 गर्पीडानकरींतत्वतां ॥ ५२ ॥ हेंवचनमाझंनेमस्त ॥ विक्रमासीभाषदेत ॥ त्यानरा
 सीमीभाग्यवंता ॥ करीनजाणनिर्धारें ॥ ५३ ॥ ऐसावरदेऊनिरायासी ॥ शनिदेव
 गेलेनिजस्थानासी ॥ पुढेंकथावर्तलीकैसी ॥ तीश्रवणकराश्रोतेही ॥ ५४ ॥ राज
 कन्येच्यामाडीवर ॥ विक्रमासिभेटलेशनेश्वर ॥ तेव्हांरायाचेदिव्यझालेंशरीर
 ॥ जैसासूर्यप्रकटला ॥ ५५ ॥ तंयचंद्रसेनरावआला ॥ पाहेतंयदेरवेविक्रमाला ॥
 जैसामदनाचापुतळा ॥ तटस्थझालामानस्थीं ॥ ५६ ॥ मगतीपद्मसेनाराजकुम
 री ॥ रायाविक्रमातेंवरी ॥ रायपुसेतेअवसरीं, आपणकोणमहाराज ॥ ५७ ॥
 विक्रमवदेसाचार ॥ मीतुमचाअसेंचोर ॥ श्रीपतीवैश्यसावकार ॥ बोलावात
 यासीं ॥ ५८ ॥ तंयधांवलीसेवकांचीमांदी ॥ वैश्यबैसलाहोतागादी ॥ ह्मण
 तीबोलाविलेंरायेंआधीं ॥ सत्वरतेथेंचलायें ॥ ५९ ॥ वैश्यउठलाझडकरून ॥
 येऊनिरायासीकरीनमन ॥ रावह्मणेवैश्यालागुन ॥ हाचितस्करहोयकीं ॥ ६० ॥
 वैश्यह्मणोरायासी ॥ आतांचलामममंदिरासी ॥ अवश्यह्मणोभियेगेंसीं ॥ चित्र
 शाळेंसीपातले ॥ ६१ ॥ तंयचित्रींचानिर्जीवहंस ॥ जेणेंगिळिलेंहोतेंहारास ॥ तोपु
 न्हाउगळीसावकाश ॥ जैसाहोतातैसाची ॥ ६२ ॥ हारउगळितांहंसानें ॥ तोपाहि
 लासर्वजनें ॥ हेंआश्चर्यसकळांकारणें ॥ ह्मणतीहेअघटित ॥ ६३ ॥ मगतोवैश्य
 वाणी ॥ बहुसंतोषलानिजमनीं ॥ कन्याअपूर्णचरणीं ॥ विक्रमाच्यालागला ॥
 ॥ ६४ ॥ जनह्मणतीअघटितकळा ॥ निर्जीवलेपेंहारगिळिला ॥ दोषलाविला
 महापुरुषाला ॥ तेंआजिकळूंआलें ॥ ६५ ॥ चंद्रसेनपुसेविक्रमासी ॥ आपण
 राहतांकोणोदेशीं ॥ कोणनामकोणेंवंशीं ॥ जन्मतुमचेंसांगावें ॥ ६६ ॥ तंयविक्र
 मह्मणेचंद्रसेना ॥ कायपुससीविचक्षणा ॥ मीअसेंउज्जयिनीचाराणा ॥ नाम
 तरीविक्रम ॥ ६७ ॥ ऐसेंऐकताराजेश्वर ॥ घालीसाष्टांगनमस्कार ॥ ह्मणेअन्या
 यघडलाथोर ॥ कृपाकरींदयाळा ॥ ६८ ॥ तेव्हांचकींअसतेंश्रुत ॥ तरीकंष्ट
 कांहोतेप्राप्त ॥ नकळतांझालेंअनुचित ॥ त्यासिउपायकायसा ॥ ६९ ॥ विक्रम
 म्हणोराजेश्वरा ॥ हाआमुच्याग्रहदशेचाफेर ॥ नाहींपूजिलेंशनेश्वरा ॥ ह्मणो

शनिमाहात्म्य.

(४७)

निकष्टपावलो ॥३७०॥ जंपग्रहनकृतासानुकूळ ॥ ह्मणोनितवबुद्धीविकळ ॥
 आतां ग्रहझालासानुकूळ ॥ ह्मणोनि ऐसें वदतोसी ॥३७१॥ असो रां च्यानें सोह
 ळाकेला फार ॥ फोडिलें द्रव्याचें भांडार ॥ धर्मकेला अपार ॥ याचक जनसंतोष
 ती ॥३७२॥ मगतो ते लीबोलाविला ॥ विक्रमेंतयासी नमस्कारकेला ॥ एकदेश
 तथा देवविला ॥ सुरवीकेलात येवेळीं ॥३७३॥ चंद्रसे नहर्ष भरित ॥ ह्मणे ममभा
 ग्यासिनाहीं अंत ॥ विक्रमजोडला जामात ॥ धन्यमी एक संसारीं ॥३७४॥ ऐसें
 करितां एकमास ॥ झालाराया विक्रमास ॥ मग पुसोनियां चंद्रसे नास ॥ आज्ञा
 मागतसे नृपती ॥३७५॥ चतुरंगदळसिद्धकरून ॥ हत्तीघोडेदासदासीजाण ॥
 देशपट्टणें ग्रामदेऊन ॥ जामातासीबोळविलें ॥३७६॥ तं वत्यासावकारें आपण
 ॥ नानापस्तु अनर्घ्यरत्न ॥ विक्रमासीदेऊन ॥ बोळवणकेली कन्येची ॥३७७॥
 असोसवें घेऊनदळभार ॥ उज्जयिनीस आलाराजेश्वर ॥ नगरशृंगारिलें स
 त्वर ॥ अत्यानंदहोतसे ॥३७८॥ मगसुमुहूर्तपाहोनी ॥ विक्रमबैसलासिंहा
 सनीं ॥ याचकृतृप्तकेलदानीं ॥ चिंताचितीं असेना ॥३७९॥ मगहें शनैश्वरव्रत
 ॥ राजाविक्रमआचरत ॥ पीडागेलीसमस्त ॥ शनिप्रसादेकरूनियां ॥३८०॥
 हीमहाराष्ट्रभाषेचीकथा ॥ अर्धाविषयींनाहीन्यूनता ॥ यथामतीचर्णिली
 तत्वता ॥ श्रवणकराभाविफहो ॥३८१॥ हाग्रंथकरितां श्रवण ॥ सकळविघ्नेजा
 तीनिरसून ॥ ग्रहपीडाअतिदारुण ॥ नवाधीकल्यांतीं ॥३८२॥ एकतांक-
 थानवग्रहांची ॥ येणें पीडानिवारेकृशांची ॥ यार्ताहीनुरेदुःखांची ॥ कृपा
 करितीग्रहसर्व ॥३८३॥ श्रवणपठणनिदिध्यास ॥ लेश्वरफपाठकसर्वास ॥ ग्रं
 थसंरक्षीतयांस ॥ क्लेशविघ्ननवाधतीकदा ॥३८४॥ हीशनेश्वराचीरव्याती
 ॥ केवळशनैश्वराचीमूर्ती ॥ अहर्निशीजेकांध्याती ॥ त्यांसीरक्षीशनिदेव
 ॥३८५॥ सकळदुःखदरिद्र ॥ येणेंनिरसेलसमग्र ॥ भावेंश्रवणकरितांसाचा
 र ॥ फळप्राप्तीतयांसी ॥३८६॥ म्हणोतात्याजीमहिपती ॥ हेप्रीतीपायोशनै
 श्वरांप्रीती ॥ कृपाकृतोग्रहमूर्ती ॥ निर्विघ्नकरीसर्वांसी ॥३८७॥ इतिश्रीशनैश्व
 राचीकथा ॥ त्याचातोचिबदविता ॥ आपुलीतोमाथीकचार्ता ॥ करविताश्री
 पांडुरंग ॥३८८॥ ॥ इतिश्रीशनिमाहात्म्यंसमाप्तं ॥ ॥ ॥

उपयुक्तकथासंग्रहः आरती शनैश्चराची प्रारं०

जयजयश्रीशनिदेवा ॥ पप्रकरशिरीं देवा ॥ आरती ओंवाचीं तो ॥ मनोभावेकरु
 नीसेवा ॥ ध्रु० ॥ सूर्यसुताशनिमूर्ती ॥ तुझीअगाधकीर्ती ॥ एकमुखेंकायवर्णू ॥
 शेषानचलेस्फूर्ती ॥ १ ॥ नवग्रहांमाजीश्रेष्ठ ॥ पराक्रमथोरतुझा ॥ ज्यावरीतूंकृपा
 करिसी ॥ होयरकाचाराजा ॥ २ ॥ विक्रमासारिबाहो ॥ शककर्तापुण्यराशी ॥ गर्व
 धरितांशिक्षाकेली ॥ बहुछळियेलेत्यासी ॥ ३ ॥ शंकराच्यावरदानें ॥ गर्वराव
 णेंकेला ॥ साडेसातीयेतात्यासी ॥ समूळनाशासिनेला ॥ ४ ॥ प्रत्यक्षगुरुनाथा
 ॥ चमत्कारदावियेला ॥ नेऊनियांसूळापासी ॥ पुनःसन्मानकेला ॥ ५ ॥ ऐसेगु
 णकितीगाऊं ॥ धणीनपुरेगातां ॥ कृपाकरिंदीनावरी ॥ महाराजासमर्थी ॥ ६ ॥
 दोनीकरजोडुनीयां ॥ साधुलीनतयापायीं ॥ प्रसादहाचिमागे ॥ उदयकाळसौ
 रव्यदावीं ॥ ७ ॥ जयजयश्रीशनिदेवा ॥ ॥ आरतीसंपूर्ण ॥ ॥ ७ ॥
 श्रीनवग्रहस्तोत्रप्रारंभः ॥ ॥ व्यासउवाच ॥ ॥ जपाकुसुमसंकाशंकाश्यपेयंम
 ह्युतिं ॥ तमोरिसर्वपापघ्नं प्रणतोस्मिदिवाकरम् ॥ १ ॥ दधिशंरवतुषाराभंक्षीरीदा
 णवसंभवम् ॥ नमामिशशिनंसोमशंभोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥ धरणीगर्भसंभूतवि
 षुक्तांतिसमप्रभम् ॥ कुमारंशक्तिहस्तंचमंगलप्रणमाम्यहम् ॥ ३ ॥ प्रियंगुकलिकाश्या
 मंरूपेणाप्रतिमंबुधम् ॥ सौम्यंसौम्यगुणोपेतंतंबुधंप्रणमाम्यहम् ॥ ४ ॥ देवानां
 चक्रुषीणांचगुरुंकांचनसन्निभम् ॥ बुद्धिसंभूतंत्रिलोकेशंतन्नमामिबृहस्पतिम् ॥
 ॥ ५ ॥ हिमकुंदमृणालाभंदैत्यानांपरमंगुरुम् ॥ सर्वशास्त्रप्रवक्तारंभार्गवंप्रणमा
 म्यहम् ॥ ६ ॥ नीलांजनसमाभासरविपुत्रंयमायजं ॥ छायामार्तंडसंभूतंतंनमामि
 शनैश्चरम् ॥ ७ ॥ अर्धकायंमहावीर्यंचंद्रादित्यविमर्दनम् ॥ सिंहिकागर्भसंभू
 तंनराहुंप्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥ पलाशपुष्पसंकाशंतारकाग्रहमस्तकम् ॥ रौद्ररौद्रात्म
 कंधोरंतंकेतुंप्रणमाम्यहम् ॥ ९ ॥ इतिव्यासमुखोद्गीतंयःपठेत्समाहितः ॥ दिवा
 यायदिवारात्रौविघ्नशांतिर्भविष्यति ॥ १० ॥ नरनारीनृपाणांचभवेद्दुःस्वप्ननाश
 नम् ॥ ऐश्वर्यमतुलंतेषामारोग्यंपुष्टिर्वर्धनम् ॥ ११ ॥ ग्रहनक्षत्रजाःपीडास्तस्करा
 भिसमुद्भवाः ॥ ताःसर्वाःप्रशमयंतिव्यासोब्रूतेनसंशयः ॥ १२ ॥ ॥ इतिश्री
 व्यासविरचितंनवग्रहस्तोत्रसंपूर्णम् ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥

एकादशी माहात्म्य प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ ओं नमो जी गणनाथा ॥ नमियेली शारदामाता ॥ त्यांचें
निमसादे आतां ॥ एकादशी सांगेन ॥ १ ॥ पूर्वी हस्तिनापुरी ॥ पांडवांचा साहाकारी ॥
गोत्रवधाची हत्याथोरी ॥ घडली रायाधर्मासी ॥ २ ॥ धर्मस्मरिलें कृष्णासी ॥ धांचपा
चगाहृषीकेशी ॥ तूं सोपरा आह्लासिहोसी ॥ आणिविश्वासी तारक ॥ ३ ॥ ऐसें स्मर-
णकरितां ॥ पाचला श्रीकृष्णात्वरिता ॥ द्रौपदीचरणीं ठेवीमाया ॥ ब्राह्मिब्राह्मिणोनी
॥ ४ ॥ धर्मरायें केलें मन ॥ येरें दिधलें आलिंगन ॥ तें सेचिचौ घेजण ॥ करिती साष्टांग
नमस्कार ॥ ५ ॥ कुंतीसी कृष्णों केलानमस्कार ॥ तंव पांडवीं पूजिला शार्ङ्गधर ॥ षोड
शोपचार ॥ नवविधा करोनी ॥ ६ ॥ तंव बोले पांडवासी ॥ कां स्मरिलें आम्हासी ॥ क
रणें गांजिलें तुम्हांसी ॥ तें वरित आम्हासी सांगावें ॥ ७ ॥ तंव पांडव ह्मणतीं स्वामिया
॥ तूं अस्तां कोणगां जी उधर्मराया ॥ परी एक उलंठा आमुच्या हृदया ॥ तें तुम्हांसी द्रौ
पदी करील बुत ॥ ८ ॥ तंव द्रौपदी म्हणें कृष्णासी ॥ गोत्रहत्या घडली आम्हासी ॥ कवण
उपाय यादोषासी ॥ तो आम्हांसि निवेदीं ॥ ९ ॥ मग हांसोनि श्रीपती ॥ काय बोले द्रौप
दीपती ॥ जेणें ब्रह्महत्या नासती ॥ तें ब्रत तुम्हांसि सांगेन ॥ १० ॥ तें ब्रत असं आम्हांपासीं
॥ तेणें सरिकेले देवांसी ॥ ति येनाम एकादशी ॥ ते त्रिभुवनीं विस्व्यात ॥ ११ ॥ एकादशीचें-
महिमान ॥ श्रीकृष्णासंगे आपण ॥ हे ब्रत आचरितां जाण ॥ महापातकें नासती ॥ १२ ॥

ऐमेंशीरुष्णबोलिले ॥ धर्मअर्जुनचरणांसीलागले ॥ देवातुम्हीजेंबोलिलें ॥ नव
 लचिदातारा ॥ १३ ॥ तेकवणाचीकुमारी ॥ जन्मलीकवणाचेउदरीं ॥ देवांसिरक्षिलें
 कवणेपरी ॥ नेहरीसांगिजे ॥ १४ ॥ मगहांसोनिबोलेश्रीहरी ॥ तुम्हींचिनद्यावेयेअवस
 रीं ॥ मीसांगेनबरयेपरी ॥ एकादशीचीकथा ॥ १५ ॥ एकादशीजेऐकती ॥ त्यांचींमहा
 पातकेंनासती ॥ रुष्णमांगेपांढवांप्रती ॥ तेओतेहोपरिसा ॥ १६ ॥ पूर्वींकुंभदैत्याचा
 सुत ॥ मृदुमान्यनामाअद्रुत ॥ वनामाजीतपकरित ॥ त्याणेंप्रसन्नकेलात्रिपुरारी ॥ १७
 तंवयेरेदिधलेंवरदान ॥ तूंपुरुषार्थीहोसीथोरगहन ॥ नुनकवणाचेहातींनाहींमरण
 ॥ ऐसावरदिधला ॥ १८ ॥ दैत्यहर्षेनिर्भरझाला ॥ उन्नममदैमातला ॥ पुनरपिबोलिला ॥
 ईश्वरनयासी ॥ १९ ॥ ईश्वरविचारीमानसी ॥ हापीडाकरीलविश्वासी ॥ याचिया मृत्युसी ॥
 कांहींभकारकरावा ॥ २० ॥ आह्मीज्यासीवरदेतो ॥ तोचिफिरोनिपडतो ॥ मगविष्णुआह्मां
 तेंरक्षितो ॥ त्यातेंवधोनियां ॥ २१ ॥ तरीयासीमारीलविष्णु ॥ आणिकनाहींयासीप्र
 श्नुं ॥ आह्मीत्यासीवरदेऊन ॥ फसींपडिलींदेखा ॥ २२ ॥ ईश्वरम्हणेदैत्यातें ॥ ऐक
 माझ्यावरदानातें ॥ तूंपावसीलमृत्यूतें ॥ एकेनारीचेनिहस्ते ॥ २३ ॥ मायबापावीण
 अजलनारी ॥ तेमृदुमान्यातूतेंसंहारी ॥ तूंजिकिशीब्रह्माविष्णुत्रिपुरारी ॥ इंद्रादिदेवां
 समस्तां ॥ २४ ॥ इतकावरलाधला ॥ ईश्वरअदृश्यझाला ॥ मगदेवांसीआरंभिला ॥ प्र
 क्यसंयाम ॥ २५ ॥ मगदैत्यक्रोधेनिधाला ॥ तोइंद्रावरीचालिला ॥ इंद्रदैत्यभेणेपळाला
 ॥ दैत्यपाठीनसोडी ॥ २६ ॥ इंद्रगैलासत्यलोकासी ॥ मृदुमान्यलागलापाठीसी ॥ तोपाव
 लावेगेंसी ॥ महागर्जनाकरित ॥ २७ ॥ तंवतेंथेगजरुझाला ॥ ब्रह्मावैकुंठसीपळाला ॥
 सावित्रीसहितद्वारीपडला ॥ चतुर्भुवब्रह्मा ॥ २८ ॥ मगविष्णुधांवोनी ॥ पुसेचतुरान
 नालागुनी ॥ कवणेंगंजिलेंम्हणोनी ॥ मगतत्क्षणींसावधकेला ॥ २९ ॥ ब्रह्मासांगेवृ
 तांत ॥ देवासत्यलोकींआलादैत्य ॥ आह्मांभविन्नलाआकांत ॥ तेंसांगताउरीकेंवी ॥ ३०
 ॥ आह्मीपळालोंत्वरित ॥ तंवपाठीलागलादैत्य ॥ तेहतीसकोटीदेवांसहित ॥ तुह्यांपासीं
 आलों ॥ ३१ ॥ तूतेंस्मरतांश्रीहरी ॥ आह्मांदैत्येघातलेंबाहेरी ॥ आपणसत्यलोकामा
 झारी ॥ सुरवैराज्यकरीतसे ॥ ३२ ॥ दैत्यसत्यलोकींगर्जिन्नला ॥ तेणेंतेथेंकंपसुटला ॥
 घोरभयातेंपायलों ॥ ह्मणोनिआलोंशरणस्वामिया ॥ ३३ ॥ तूंभक्तकाजकेंवारी ॥ त्रि
 भुवनव्यापकमुरारी ॥ कायहोईलसत्यलोकामाझारी ॥ तेनेणवैजीदातारा ॥ ३४ ॥ ऐ

एकादशी माहात्म्य.

(५१)

सीकरितां मात ॥ दैत्यपावला त्वरित ॥ बोभाटझाला वैकुंठांत ॥ सफळदेवगजबजिले
 ॥ ३५ ॥ मृदुमान्ये विष्णुदेखिला ॥ दैत्यउन्मत्तमदं मातला ॥ मग गर्जेनि ह्यर्णारे गोपळा ॥
 कायबोलसी देवांसी ॥ ३६ ॥ दैत्यह्यणे विष्णूसी ॥ मजतुंजरी शरण येसी ॥ तरी कांहीं
 न करी वैकुंठासी ॥ मज शरण यावे येवेळे ॥ ३७ ॥ तंव बोलिला शार्ङ्गधरू ॥ तू कवण वंशी
 चावीरू ॥ कवणे केंसादि धलाषरू ॥ तो मज प्रतीसांगपां ॥ ३८ ॥ मी जन्मले कुंभदे-
 त्याचे उदरीं ॥ म्यां प्रसन्न केला त्रिपुरारी ॥ तुझांसी घालोनि बाहेरी ॥ राज्य करीन त्रिमु-
 वनाचें ॥ ३९ ॥ ऐसा मृदुमान्य बोलिला ॥ मग क्रोधें बहु आवेशला ॥ गदाघेऊन धांविन्नला
 ॥ संघां पाठाकला ते समयीं ॥ ४० ॥ ते वेळीं देवसमस्त ॥ त्या दैत्या वरी उठावले त्वरित ॥ येरू
 निर्वाण झुंजत ॥ राहें साहें म्हणोनी ॥ ४१ ॥ मग विष्णूनें चक्र घेवोनि करीं ॥ टाकिलें तें दैत्या
 वरी ॥ युद्ध करितां शिणला भारी ॥ दैत्यनिर्धारींना टोपे ॥ ४२ ॥ विष्णु मृदुमान्यें धरिला क-
 रीं ॥ झाली मल्लयुद्ध झुंझारी ॥ युद्ध करितां शिणला भारी ॥ दैत्यनिर्धारींना टोपे ॥ ४३ ॥
 देव दैत्याचे हातीं हूनि निष्ठला ॥ जीवीं प्राण असे उरला ॥ तंव हा हाः कारजा हला ॥ अंतः
 पुरामाझारी ॥ ४४ ॥ मग सोडुनि सकळांतें ॥ लक्ष्मी झंबळी विष्णूतें ॥ मग टाकते झाले
 वैकुंठातें ॥ थोर कष्टें करोनियां ॥ ४५ ॥ ब्रह्मासावित्री सहित ॥ विष्णू लक्ष्मीसमवेत
 ॥ तेहतीस कोटी देवसमस्त ॥ इंद्रादि ऋषीश्वर ॥ ४६ ॥ तंव तयें अवसरीं ॥ बोळगें
 बैसला त्रिपुरारी ॥ ह्यणे काय झालें वैकुंठाभीतरीं ॥ देवफी जायेताती ॥ ४७ ॥ आले
 ब्रह्मा विष्णु इंद्र ॥ सिंहासनीं बैसले थोर ॥ तें केला पोडशोपचार ॥ पूजाविधि ॥ ४८ ॥
 तें सावि ब्रह्म देव ईश्वरू ॥ नाभाविधि पोडशांपचारू ॥ कुरूनि पूजासंभारू ॥ यथोक्त
 झालें भोजन ॥ ४९ ॥ कर्पूरविडे दिधले जाणा ॥ मग आदरें बोले केला सराणा ॥ कव-
 ण प्रसंगें नारायणा ॥ येथें आगमन झालें आज्ञी ॥ ५० ॥ तंव बोलिले नारायण ॥ आतां
 करारु काय पुसोन ॥ अंतपुरला येथून ॥ समस्त देवलोकींचा ॥ ५१ ॥ अविचारी कर्म-
 करितां ॥ दैत्यासी वर देतां ॥ ते प्रवर्तताति आकांता ॥ देवलोकां समस्तांसी ॥ ५२ ॥ मृदु
 मान्यसी वरदान दिधलें ॥ त्याणें त्रैलोक्यत्रासिलें ॥ सत्यलोकाविभांडिलें ॥ धाडीघा-
 तली वैकुंठीं ॥ ५३ ॥ तंव तो प्रवर्तला ते अवसरीं ॥ ईश्वरासी पुरुपार्थ करी ॥ येथें गजबज
 केला सद्गरीं ॥ काय निमित्त स्वाभिया ॥ ५४ ॥ तंव बोलिले शंकरू ॥ दैत्यें उपद्रव केला थो-
 रू ॥ त्या भ्रूणें पळले सरवरू ॥ शार्ङ्गधरा सहित ॥ ५५ ॥ तंव मृदुमान्य तत्क्षणीं ॥ आ

ठाकैसाहाकोनी ॥ आतांकोठेंपळसीचक्रपाणी ॥ मजविणतेंसांगपां ॥ ५६ ॥ दैत्य
 आलारेआला ॥ ईश्वरासिकंपसूटला ॥ आकांतप्रबयमांडिला ॥ तथेवेळींअवधारा
 ॥ ५७ ॥ लक्ष्मीधरीविष्णूतें ॥ पार्वतीझोबेंईश्वरातें ॥ सावित्रीनसोडीब्रह्म्यातें ॥ आ
 पणआपणापरीसुरवरांसी ॥ ५८ ॥ अवघाझालाहाहाःकार ॥ पळतीदेवस्वरवर ॥ न
 सांभालतीऋषीश्वर ॥ भद्रकेतूमांडिला ॥ ५९ ॥ तंचदैत्येंधरोनिकैलासातें ॥ हालवि
 ठेंएकेहस्तें ॥ तंवधीरधीरनिकैलासनार्थें ॥ दैत्यासियुद्धमांडिलें ॥ ६० ॥ नंदीचरीआ
 रूढहोवोनी ॥ साठीसहस्रगणांप्रतीवारोनी ॥ क्षेत्रमांडिलेंत्रिशूळघेऊनी ॥ संग्रामास
 निघाला ॥ ६१ ॥ तंवएकीकडेविष्णुउभाराडिला ॥ अवघाहाहाःकारझाला ॥ दैत्याचरी
 ईश्वरचालिला ॥ दैत्यवेडिलातथेवेळीं ॥ ६२ ॥ तंवउडिलानिशाचर ॥ सिंहनादकेलाथो
 रा ॥ ह्मणेकोठेंगोलाशार्दुधरा ॥ वेंकुटींचानिवासी ॥ ६३ ॥ तोआणिंगान्निपुरारी ॥ नातरी
 संहारीनिकैलासपुरी ॥ विष्णुसुदर्शनघेवोनिकरीं ॥ दैत्याचरीचालिले ॥ ६४ ॥ दैत्यभयक्रो
 धेंथोरू ॥ हिरोनिघेतिलेंहृतिथारू ॥ तंवधांवोनिआलाईश्वरू ॥ त्रिशूळेंदैत्यहाणीतला
 ॥ ६५ ॥ दैत्यक्रोधेंतापला ॥ ईश्वरधरोनिआपटिला ॥ तथेवेळींमूर्छागतझाला ॥ कैलास
 राणा ॥ ६६ ॥ मगउजूफिरलाब्रह्म्याचरी ॥ तोभरहाणीतलाउराचरी ॥ तेथेंथोरझालीझुं
 झारी ॥ आकांतझालामहाप्रबयो ॥ ६७ ॥ पुढेंपळेपरमेष्ठी ॥ तंचमार्गेफिटेकांसोटी ॥
 दैत्यनसोडीपाठी ॥ ब्रह्माकरीहाहाःकारू ॥ ६८ ॥ तंवदैत्यरूपेब्रह्म्याप्रत ॥ तुम्हीब्राह्म
 णींभक्षावाकडीभात ॥ युद्धाचीतुम्हाप्रत ॥ कोणमातपरियेसा ॥ ६९ ॥ पुनरपिमृदुमा
 न्यधांविन्नला ॥ तंवईश्वरकाकुळतीआला ॥ ह्मणेतूंभळारेभला ॥ सारवारावतूंआ
 मुतें ॥ ७० ॥ तंवदैत्यबोलेवचन ॥ तुम्हीनिघेमजयाशरण ॥ तुम्हासमीदेईनप्राणदा
 न ॥ नाहींतरीसंहारीनमी ॥ ७१ ॥ ऐसेंऐक्येनिघांवचन ॥ मगपळालेतिघेजण ॥ सा
 वित्रीलक्ष्मीपार्वतीआपण ॥ आणिसमस्तसुरवर ॥ ७२ ॥ मगसांगातेंघेउनिस्त्रियां
 तें ॥ पाळेलेत्रिशूटशिरवरातें ॥ तंवदैत्यलागलापाठीतें ॥ कोणेपरीसोडीना ॥ ७३ ॥ स्वर्ग
 मृत्युपाताडी ॥ दैत्यनसोडीस्त्र्येवेळीं ॥ मगआलीकळचळी ॥ तिहींदेवांसी ॥ ७४ ॥ प
 ळतांझालीदिंपुटी ॥ श्वासनमायेपोटी ॥ त्रिलोकींनाहींसुटी ॥ मगप्रकृतिराहिल्या
 ॥ ७५ ॥ सोडिलेअलंकारघूषण ॥ आणरवींअलंकारलेऊन ॥ उघडींपळतीसाहीजण ॥
 गिरिपर्वतरिघोनियां ॥ ७६ ॥ तंवत्यापर्वताचरी ॥ महाअरण्याचीतरी ॥ झोतीधात्री

एकादशीमाहात्म्य.

(५३)

वृक्षाशीपोस्वरी ॥ तयाभीतरी प्रवेशले ॥ ७७ ॥ साहीजणें आकांतें राहिलीं तें थें ॥ आ
 स्त्रीपळावें कवण पंथें ॥ आतां भलतें ही कां येथें ॥ सणोनि श्वासघातला ॥ ७८ ॥ तं
 त्यापोस्वरी माझारी ॥ श्वाससरसी जन्मली सुंदरी ॥ तेनिघाली बाहेरी ॥ देवीं वृषी
 देखियेसी ॥ ७९ ॥ होता पर्जन्यकळ ॥ साहीजणें स्नाभें झालीं तत्काळ ॥ उपवास निराहार-
 केवळ ॥ घडला साहीजणांसी ॥ ८० ॥ ऐसीं साहीजणें कधी निद्रितें ॥ तं वदेखिलें कुमारी
 तें ॥ मगचेतली तयांतें ॥ ते कुमारी देखोनियां ॥ ८१ ॥ करजोडुनितत्सणीं ॥ तियेसीं के
 ली विनवणी ॥ तुवां रक्षावें स्वाभिणी ॥ शरणागता आपुलिया ॥ ८२ ॥ आस्त्री साही
 तुज आलों शरण ॥ आस्त्रासितुवां द्यायें प्राणदान ॥ तियेसि ऐसें सणोन ॥ त्यादें त्यातें
 मारोनियां ॥ ८३ ॥ मगतेचि अवसरीं ॥ ब्रह्माविष्णु त्रिपुरारी ॥ तियेची वर्णिती थोरी ॥
 नानापरी अवधारा ॥ ८४ ॥ तं वनिणें आपुळे आंगाभीतरी ॥ लपविले ब्रह्माविष्णु त्रिपु
 रारी ॥ मगचि चारी मनाभीतरी ॥ आतां बाहेरी निघायें ॥ ८५ ॥ तं वते पोकळीचे तोंडासी
 ॥ दैत्य उभापरियेसी ॥ एकदाद आकाशासी ॥ एकपातळीं लाविलीसे ॥ ८६ ॥ देखोनि-
 यांती कुमारी ॥ दैत्यें द्रविस्मय करी ॥ मागुती म्हणे सुंदरी ॥ कवणतूं येथें ॥ ८७ ॥ हे एव
 हें महाअरण्य ॥ तुज येथें यावया काय कारण ॥ तुज सारि रसें निधान ॥ या त्रिभुवनीं
 न देखों ॥ ८८ ॥ तुझें नाम काय तें सांगिजे ॥ तुवां कोठो निकेलें ब्रिजें ॥ कवण र्षशी जन्म
 तुझें ॥ तें मज पार्शी सांगयां ॥ ८९ ॥ अरे माझें नाम तुज काय करावें ॥ म्बंस्तुज दैत्यांतें
 संहारावें ॥ ऐसें वरदान देवें ॥ दीधलें मज ॥ ९० ॥ सणोनि तूं येयें आलासी ॥ आतां कव
 णेठायीं पळसी ॥ तं वकोप आला दैत्यासी ॥ तें षें सिंहादपें केला ॥ ९१ ॥ मग स्वदुघंठ
 न करीं ॥ चालिली दैत्यावरी ॥ शिळा उचलोनियां शिरीं ॥ तिये वरी टाकित्ता झाला ॥ ९२
 तं वतेचि अवसरीं ॥ अदृश्य झाली सुंदरी ॥ तेजफांकलें अंबरीं ॥ त्रिभुवनामाजी नसमा
 ये ॥ ९३ ॥ मग स्वदुघेवोनियां हातीं ॥ सर्वेचि उभी ब्रह्ममूर्ती ॥ दैत्यविचारी चितीं ॥ म्हणे
 थोर स्व्याती इयेची ॥ ९४ ॥ म्हणें मी काय कैसे करूं ॥ ब्रह्ममूर्ती सी सहाहूं ॥ सणोनि तो नि
 शाचरूं ॥ चिंताक्रांत बैसला ॥ ९५ ॥ तं वतत्काळ ते वेळीं ॥ आली शरणागताची माउठी ॥
 सणेतुं उगाउभा येवेळीं ॥ स्वदुघाकिलें अभिमंत्रोनी ॥ ९६ ॥ तें सोडिलें दैत्यावरी ॥ संहार
 करी झड करी ॥ त्वरेचि तो नियां सुंदरी ॥ स्वदुघासोडिती पें झाली ॥ ९७ ॥ स्वयें पडली देवी
 सी चिंता ॥ कैसे संहारूं दैत्यनाथा ॥ हान मरे तरी सर्वथा ॥ मज शाप देतील ॥ ९८ ॥ तं चं

तीहूनशस्त्रकटलें ॥ भुजादंतोडुमिपाडिले ॥ सर्वेचिशिरकमळछेदिलें ॥ आपणगे
लीआकशी ॥ १९ ॥ दैत्यपाडिलाधरणी ॥ उदोउदोम्हणतीयोगिनी ॥ तुवाराक्षिलेंस्वा
मिणी ॥ शरणागतांआपुलिया ॥ १०० ॥ मृदुभाय्यातेसंहारिलें ॥ तिन्हीदेवविजयी
झाले ॥ तियेचेचरणांसिलागले ॥ ब्राह्मिंब्राह्मिंम्हणोनियां ॥ १ ॥ लक्ष्मीसावित्रीपार्व
ती ॥ तिच्याचरणांलागती ॥ तुवाराक्षिलेआमुचेपती ॥ जीवदानदिधलें ॥ २ ॥ तं
वतयेअवसरीं ॥ कायबोललीसंदरी ॥ चौदाभुवनेंमाझेउदरीं ॥ मनींचिचारा-
आपुले ॥ ३ ॥ मजनाहींजनकजननी ॥ मजनाहींस्वामीस्वामिणी ॥ माझारहिवास
त्रिभुवनीं ॥ माझेनामएकादशी ॥ ४ ॥ मीठाउकीनाहींकवणासी ॥ होतेंअदृश्यव
नवासी ॥ प्रकटझालेंतुम्हांपासीं ॥ कृपादानमागावया ॥ ५ ॥ तुमच्यासाहीजणांच्या
श्वासापासुनी ॥ मीजन्मपावलेमेंदिनीं ॥ पातकेंशुद्धहोतीलमाझेस्मरणीं ॥ माझे
व्रतअचरतां ॥ ६ ॥ आजिचेंमाझेजन्मजाण ॥ तुम्हांपडिलेंनिराहारउपोषण ॥ तरी
तुम्हीहेंव्रतकराआचरण ॥ महादोषनासनी ॥ ७ ॥ तुम्हांसहजअनाथासें ॥ व्रतघड
लेंआजरवासं ॥ त्रिलोकतारावयासरिसं ॥ प्रकटव्रताकरावें ॥ ८ ॥ तुम्हीनदीपूरतरनां
॥ स्वानेंघडलींसमस्तां ॥ निराहारप्रेमव्रता ॥ एकादशीपेंघडली ॥ ९ ॥ तंवबोलेहृषीकेशी
तुवांसोडांयेंआम्हांसी ॥ आम्हांपंध्रावेतिथीसी ॥ एकादशीव्रतआचरो ॥ १० ॥ तंवबो
लेलक्ष्मीपती ॥ हेंमाझेव्रतजेंआचरती ॥ तयांसिनाहींपुनरावृत्ती ॥ तेसंसारिंजीबन्मु
क्त ॥ ११ ॥ तंवबोलिलाशार्ङ्गधरू ॥ तुझियाव्रताचाबडिवारू ॥ तोसांगेनमीचिचारू ॥
चित्तेकृत्रिपरियेमीं ॥ १२ ॥ मानृगमनसुरापान ॥ ब्रह्महत्यागोधजाण ॥ परस्त्रीवेश्या
गमन ॥ हींहींमहापातकेंहरनी ॥ १३ ॥ एकयातीभ्रष्टझाला ॥ एकेंगोत्रवधकेला ॥ एकें
अतिथीदवडिला ॥ एकींचधिलाभ्रतारू ॥ १४ ॥ एकव्रतभंगकरिती ॥ एकब्राह्मणाचेंघ
रमोडिती ॥ एककन्याद्रव्यघेती ॥ एककरितीविश्वासघात ॥ १५ ॥ एकतीर्थचिकराक
रिती ॥ एकनेमभांकमोडिती ॥ एवंपातकेंनासती ॥ एकादशीव्रतकेलिया ॥ १६ ॥ पूर्वी
लकृष्टकरिती ॥ एककन्याद्रव्यघेती ॥ एवंपातकेंनासती ॥ एकादशीव्रतकेलिया ॥ १७ ॥
तंवपांडवस्नणतीहृषीकेशी ॥ कन्याद्रव्याचादोषसांगसी ॥ तोकळोद्यावाआम्हांसी
॥ सर्वव्रतामियां ॥ १८ ॥ यावरीबोलेलक्ष्मीपती ॥ एकधर्माभूपती ॥ कन्याद्रव्यघे-
ती ॥ तेचारयुगेंकृमीहोतीनिश्चये ॥ १९ ॥ मगभोगितीचौन्याशींलक्ष्मीनी ॥ महा

एकादशीमाहात्म्य.

(५५)

नरकअघोरदारुणी ॥ त्यांसि करितां जाचणी ॥ शीणपाक्कायमधूर्ण ॥ १२० ॥ जेव्हां क
 न्येचेंद्रव्यघेतलें ॥ पित्यानें कन्येचें काकीजभक्षिलें ॥ मातेनें रुधिरपाशिलें ॥ बंधूनें अ
 स्त्रीभक्षिल्या ॥ २१ ॥ इतरलोकमंडपीजंविती ॥ तेंसूकरविष्टाभक्षिती ॥ आणिपशु
 योनीसजन्मती ॥ वीससहस्रवर्षपरियेसा ॥ २२ ॥ याकारणें धर्माभूपाळा ॥ कन्याद्र
 व्याचामनावटेकंटाळा ॥ श्रीरबंडलाचुनी द्यावीचाळा ॥ दुबळ्याब्राह्मणासी ॥ २३ ॥ ध
 र्मिह्णेषुरुषोत्तमा ॥ सांगपां एकादशीचामहिमा ॥ जेणें भंगमहापातकद्रमा ॥ ते
 कथासांगावीस्वामिया ॥ २४ ॥ एकादशीजेनकरिती ॥ त्यांसिकायबोले श्रीपती ॥
 मजवरीनकोपाचें श्रौती ॥ हेचचनश्रीहरीचें ॥ २५ ॥ एकादशीसजोघेईलअन्न ॥
 मातृभोगीदोषदारुण ॥ ऐसीं पातकेनिस्तरण ॥ एकादशीअनआचरतां ॥ २६ ॥ जो
 नकरीएकादशी ॥ कीटकपडलेगोमांसी ॥ तंमांसभक्षीएवंपातकत्यासी ॥ आणि
 वाराणसींपितावधी ॥ २७ ॥ जोनकरीएकादशी ॥ एवंपातकत्यासी ॥ ऐसें बोलिले
 ऋषीकेशी ॥ एकादशीजचळिकें ॥ २८ ॥ आणिविष्णुबोलें आपण ॥ ऐसेंतुजदिधलेंबर
 दान ॥ महेशह्णेषत्यवचन ॥ आतांचलाकेंलासीं ॥ २९ ॥ तंवघंटायुक्तविमानेंसी
 ॥ तेभ्रमतआलंआकाशीं ॥ त्यांतबेंसबिलीएकादशी ॥ निघालेत्वरंगजरेंसीं ॥ ३० ॥
 चंवरेंश्वानंदेंढाळिनी ॥ उद्दसीसावित्रीपार्वती ॥ ऐसेकेंलासायेती ॥ देवांसहितईश्व
 रू ॥ ३१ ॥ साठीमहस्त्रगणांसी ॥ आनंदझालाकेंलासीं ॥ आणिदेवमहेशांसी ॥ षो
 डशोपचारंपूजाकेंली ॥ ३२ ॥ तंवकरजोबुनिहपीकेशी ॥ विनयितेआलंमहेशासी ॥
 आज्ञाद्यावीआत्मासी ॥ वेंकुंठासीजावया ॥ ३३ ॥ षोडशोपचारंपूजा ॥ करिताझाला
 केंलासराजा ॥ ह्मणंएकादशीसंगेंगरुडध्वजा ॥ र्मायेईनवेंकुंठासी ॥ ३४ ॥ देवोनि
 चस्त्रालंकार ॥ बोलवीतनिघालेईश्वर ॥ सवेंगंधर्वयक्षकिन्नर ॥ आलेनगराबाहेरप
 रियेसीं ॥ ३५ ॥ एकादशीवाहोनिगरुडावरी ॥ मगनिघालेश्रीहरी ॥ टाकिलीकेंलासपु
 री ॥ जयजयकारीप्रवर्तले ॥ ३६ ॥ सांगातेंआलेऋषीदेव ॥ आणिचतुर्भुवंब्रह्मासोम
 वासव ॥ इतरयोगेश्वरमहानुभाव ॥ वेंकुंठपुरीसदाटले ॥ ३७ ॥ गरुडाचरोनिउतरोनी
 ॥ एकादशीबेंसलीसिंहासनीं ॥ पूजामधुपर्कादिकरुनी ॥ नवविधभक्तीकरिती ॥ ३८
 तंवसंतोषोनिहपीकेशी ॥ कायबोलिलेगरुडासीं ॥ धेंडेपिटावेनगरासीं ॥ एकादशीब्र
 तक्यावया ॥ ३९ ॥ बाळकांस्तनपानं ॥ एकादशीसचदणें ॥ षोडशोपचारापाणीतूर्णें ॥

एकदशीसनघावें ॥ ४० ॥ ब्राह्मणवैश्यशूद्रक्षत्री ॥ अन्नयजर्वे अहोरत्री ॥ निराहारा
 कीजेसर्वत्री ॥ अणुमात्रअन्नघ्यावें ॥ ४१ ॥ गरुडाजवोनिझडकरी ॥ डांगोरापिरावै
 कुंठपुरी ॥ एकादशीकरावीनिराहारी ॥ जागरणेंसी ॥ ४२ ॥ ऐशातीन्हीतिथीउत्तम ॥
 विष्णूनेकेलाअसेनेम ॥ तेंजारदेंऐकिलेंप्रेम ॥ तोझडकरीआला ॥ ४३ ॥ नारदम्हणे
 भगवंता ॥ हेकोणव्रतअत्तरतां ॥ यावरीविष्णुझालाचोलता ॥ नारदाप्रती ॥ ४४ ॥ ना
 रदासिम्हणेहृषीकेशी ॥ इचेंनामएकादशी ॥ इणेंरक्षिलेंआत्मांसी ॥ थोरआकांतासी
 पावली ॥ ४५ ॥ इणेंदिधलेंप्राणदान ॥ वांचविलेंआमुचेप्राण ॥ इंद्रमुख्यसुरवरगण
 ॥ इणेंरक्षिलेनारदा ॥ ४६ ॥ मगइंद्रमुख्यस्वरवर ॥ समस्तगणअरुषीश्वर ॥ करिती
 मंत्रघोषउच्चार ॥ एकादशीजवळीपें ॥ ४७ ॥ तेथेंआनंदघोरझाला ॥ ब्रह्माविष्णुसं
 तोयला ॥ तंवनारदचरणीलागला ॥ देवाचिन्तीएकअवधारी ॥ ४८ ॥ नारदम्हणेमु
 रारी ॥ हेंव्रतआचरांचकोणेपरी ॥ तंवबोलिलापुरारी ॥ नारदापरियेसी ॥ ४९ ॥ दशमीस
 एकभुक्तकरावें ॥ तक्रभोजनअर्थकरावें ॥ मगहरिकथेसीजावें ॥ कीर्तनऐकाचया ॥ ५०
 ॥ लावोनिद्वादशटिका ॥ शंखचक्रतुळसीमाळा ॥ ऐसेंसांगतसेसकळां ॥ नारायण
 म्चमुरावें ॥ ५१ ॥ येदिवशींकरुनिस्नान ॥ एकादशीसउपोषण ॥ निराहारराहोन ॥
 व्रतउत्तमआचरावें ॥ ५२ ॥ आणिककरावेंजागरण ॥ ऐकावेंहरिकीर्तन ॥ पुराणश्रवण
 आवाहनविसर्जन ॥ हरिचरणलक्षावें ॥ ५३ ॥ चारप्रहरएकदशीस ॥ निद्राफुल्लये
 न्नाणमात्रास ॥ त्रासनघावाद्ददर्शास ॥ एकभुक्तकरावें ॥ ५४ ॥ करोनिएकादशीसनि
 गहाण ॥ जागरणकरीजोचारीप्रहर ॥ मीविष्णुत्याचाकिंकर ॥ त्याचचरणरजझाडीन
 मी ॥ ५५ ॥ लोकएकादशीसनिराहार ॥ नसेवितीफलाहार ॥ आषाढीकार्तिकमासीं
 मात्र ॥ उदकवर्जावेंतिथेसीं ॥ ५६ ॥ एकादशीसजेजेवितीभात ॥ तेंराक्षसकाळीज
 निष्ठांत ॥ त्याअन्नासवेंउदकघेत ॥ तेंराक्षसरुधिरसेविलेंजाण ॥ ५७ ॥ एकादशीस
 जेवितीशाका ॥ तेपाणिथांतीलशवापददेखा ॥ घुतघेतीबहुकौतुका ॥ तेंसूकररुधि
 रजाणावें ॥ ५८ ॥ एकअशक्तदेहीअसती ॥ अन्नानिमित्तप्राणजारुंपहाती ॥ तिहीं
 फळेंभक्षार्थीकाकुळती ॥ देहरक्षणकारणें ॥ ५९ ॥ एकादशीसजेपौढेभक्षिती ॥ ते
 मार्जारयोनीसजन्मती ॥ तेतंवजाणावेनिरुती ॥ श्रोतेजनबो ॥ ६० ॥ जेकरितीधा
 न्यथाहार ॥ तेभोगिनीनरकघोर ॥ पुनरपियोनिहार ॥ भोगितीचीन्याशीं ॥ ६१ ॥

एकादशीमाहात्म्य.

(५७)

ग्रीनिपूर्वकएकादशीकरिती ॥ त्यांचीपापेंसर्वजाती ॥ त्याचाद्वारवठामीलक्ष्मीपती
 ॥ दिवसरात्रीराखेन ॥ ६२ ॥ पंधरादिवसकर्मेकरिती ॥ त्यांचीपापेंसर्वहरती ॥ आणिद्वो
 यधनपुत्रसंतती ॥ एकादशीव्रतकेलिया ॥ ६३ ॥ ऐसाएकादशीसवरू ॥ देताझाला
 शार्ङ्गधरू ॥ महापुण्यपर्वतथोरू ॥ सहस्रयज्ञघडतील ॥ ६४ ॥ ऐसेंऐकोनियां
 वचन ॥ पातकेंउभींराइतीयेऊन ॥ विनवितीश्रीनारायण ॥ आम्हीकायकरावें
 ॥ ६५ ॥ त्रिलोकींकरितीलएकादशी ॥ मगआम्हींकोठेरहावेंपरियेसीं ॥ तंवबोळि
 लेहृषीकेशी ॥ तयांपातकांप्रती ॥ ६६ ॥ जोएकादशीसभक्षीलअन्न ॥ तेथेंतुम्हीं
 राहावेदंडोन ॥ तयासीतुम्हीनेवोन ॥ कृमियोनीसघालावें ॥ ६७ ॥ जेएकादशी-
 भावेंआचरती ॥ त्यांचींमहापातकेंनासती ॥ विष्णुसांगेनारदाप्रती ॥ ऐसेंव्रतआ
 चरावें ॥ ६८ ॥ पातकांसिरहाययाठावो ॥ देताझालादेवरावो ॥ यावरीकायझा
 लाअभिप्रावो ॥ तेंऐकाथोतेहो ॥ ६९ ॥ ऐकोनिश्रीइरीचेवचन ॥ संतोषलेनारदा
 चेंमन ॥ हृदयींव्रतधरोनिपूर्ण ॥ मगचरणांसीलागला ॥ ७० ॥ नारदस्नणोषुक
 षोत्तमा ॥ हेव्रतद्याआत्मांमेघःश्यामा ॥ देवस्नणोकरावेंब्रह्मोत्तमा ॥ व्रतहेतुंसां
 दीधले ॥ ७१ ॥ तंवबोळेहृषीकेशी ॥ हेंचिसांगतोंतुम्हांसी ॥ जोनकरीलएकादशी
 ॥ त्यासीनीचयोनीजन्मअसे ॥ ७२ ॥ नेवोनियांयमपुरासी ॥ दंडकरावत्तयासी ॥
 नरककुंडांतपरियेसी ॥ एकयुगपर्यंतघालावें ॥ ७३ ॥ मगकाढोनिनिर्बुजती ॥ नौया
 शींनरकभोगविती ॥ नरकाभाजीकीटकमूर्ती ॥ तयासिजन्मघालावें ॥ ७४ ॥ गरुडा
 पाठविलेनगरासी ॥ जोनकरीलएकादशी ॥ तुवांधरोनियांतयासी ॥ नगराबाहेर
 घालावें ॥ ७५ ॥ ऐसेंव्रतजेआचरती ॥ त्यांचींमहापातकेंनासती ॥ कृष्णसांगेपांड
 वांप्रती ॥ कुंतीद्रौपदीआदिकरुनी ॥ ७६ ॥ इतुकावेंकुंठीवृत्तांतझाला ॥ विष्णु
 व्रतआचरूंलागला ॥ तंवईश्वरतेथेंआला ॥ कैलासासांडीपें ॥ ७७ ॥ विष्णुनेकैली
 पूजा ॥ तंवबोलिलाकैलासराजा ॥ माझीविनंतीगरुडध्वजा ॥ अवधारिजे ॥ ७८ ॥
 तूंआचरतोसिएकादशीव्रत ॥ मजसींघावेंकिंचित ॥ तंवसंतोषेगोपीनाथ ॥ तये
 वेळींअवधारा ॥ ७९ ॥ मगईश्वराचामानचाढविला ॥ सर्वदिवसत्यासीरिदिध-
 ला ॥ आपणशेषेतला ॥ दुसरीतिथी ॥ १८० ॥ यानिमित्तदोनएकादशी ॥ वैकुंठीं
 झालियापरियेसी ॥ स्मार्तवैष्णवदोपक्षीं ॥ आपल्यानिधींकरिती ॥ १८१ ॥ जे

सदाशिवचे भक्त ॥ ते प्रथम दिवशीं आचरत ॥ आणि कोणी विष्णु भक्त ॥ ते
 आचरती दुसरी तिथी ॥८२॥ ब्रह्माने हतीस कोटी सुरवर ॥ आणि इत्यादि ऋषीं श्व
 र ॥ समस्त आचरती व्रताचार ॥ एकादशी पूर्ण तिथी ॥८३॥ मी बोलिलो नाहीं आ
 पुले मनी ॥ कथासांगित्की भागवती ॥ श्रीकृष्णासांगे पांडुचा प्रती ॥ ऐसें व्रत आ
 चरावे ॥८४॥ ही कथा जे ऐकती ॥ भुक्ति मुक्ति पावती ॥ होई लघन संपत्ती ॥ ऐसें
 श्रीपती बोलिले ॥८५॥ हे स्वर्गी व्रत झालें ॥ आणि पाताळी कैसें प्रगटलें ॥ मृत्यु
 लोकास झालें ॥ तें सांगारं विष्णु दासनामचा ॥८६॥ साहाजणांचे श्वासी ॥ ज
 न्मपावली एकादशी ॥ याचा विचार परियेसी ॥ ईश्वर सांगे स्वामियासी ॥८७॥
 विष्णु दासनामचासी ॥ प्रसन्न झाली एकादशी ॥ विघ्ने बांधो निचरणांसी ॥ वेकुं
 ठासीं पिंगेला ॥१८८॥ ॥ इति एकादशी व्रतकथासंपूर्ण ॥ ॥६९॥ ॥

सत्यनारायणकथा प्रारंभः

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॐ नमोजीगणनाथा ॥ तुझे चरणी ठेवितो
 माथा ॥ श्रीसत्यनारायणाची कथा ॥ वदवीं आतां स्वामिया ॥१॥ नमू तुजला सरस्वती ॥
 आदिमायाला वणय ज्योती ॥ तुझ्या वरदे मला स्फूर्ती ॥ घावी कथानुसंधानीं ॥२॥ आतां
 नमूंगुरुदेवता ॥ योगीराज सूरवदाता ॥ कृपा करीं मज अनाथा ॥ जोकां स्वामी माझा तूं
 ॥३॥ नमूं आदिनारायण ॥ जो विश्वव्यापी निरंजन ॥ त्याच्या सत्तेनें चराचर जाण ॥ वा
 गती तिही लोकीं ॥४॥ आतां नमूंसंतसज्जन ॥ जो विश्वव्यापक श्रीभगवान ॥ त्याचे
 चरणी ठेवूनि यम ॥ अहोरात्र वर्तताती ॥५॥ आतां एकाकथानुसंधान ॥ जें पावन परम

गहन ॥ नैमिषारण्यींशोनकादिऋषिगण ॥ सूतालागीं पुसते झाले ॥ ६ ॥ कलियुगीं-
 पानवजन ॥ बहुत झाले मतिहीन ॥ त्यांचा उद्धार जावा असा प्रयत्न ॥ थोडक्यांत सांगा
 वा ॥ ७ ॥ कामनासिद्धीचा प्रकाश ॥ भूलोकीं जो इतिहास ॥ कलींत सोपासर्वास ॥ असा
 कांहीं सांगावा ॥ ८ ॥ सूत उवाच ॥ ॥ शोनकें जो केला प्रभ ॥ हाचि नारद ब्रह्म्याला
 गुन ॥ पुसता झाला कर जोडून ॥ तेचि अनुसंधान सांगतों ॥ ९ ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ कलीं
 तकरी पापाचानाश ॥ कामनासिद्धीचा प्रकाश ॥ स्वरवर देवांचा इतिहास ॥ सत्यनारायण
 चा ऐकतो ॥ १० ॥ प्रकट करून ब्राह्मण द्वारा ॥ तोचि प्रसंग सर्व बरा ॥ श्रीहरीविप्रांचा संवाद
 सारा ॥ सांगतों तुज कारणें ॥ ११ ॥ रूतयुगींत संत्रेता युगीं ॥ हापाराचे अती कलियुगीं ॥ स
 त्यनारायणाचे पूजामार्गीं ॥ ब्राह्मण द्वारा प्रकट केले ॥ १२ ॥ काशीपुरीही विख्यात ॥ तेथें
 शतानंद नामें ब्राह्मण राहत ॥ पुत्रकलत्रकुटुंबसहित ॥ दीनगृहस्थाश्रमी असे तो ॥ १३ ॥
 विष्णुव्रतपरायण ॥ दरिद्रें करून व्यापिला पूर्ण ॥ कुटुंबनिर्वाहाकारणें ॥ भिक्षेसिजाता
 जाहला ॥ १४ ॥ नम्रआणि शांत चहुत ॥ त्यास प्रत्यक्ष देव होत ॥ वृद्ध ब्राह्मणवेषें शांत
 ॥ पुसे विप्राला गुनी ॥ १५ ॥ कोठें केलें प्रयाण ॥ काय मनीं इच्छा धरून ॥ ॥ ब्राह्मण
 उवाच ॥ ॥ भिक्षार्थी आम्ही जाण ॥ ग्रामासि जात असों ॥ १६ ॥ ॥ सत्यनारायण
 उवाच ॥ ॥ भिक्षावृत्ती ब्राह्मणास ॥ योग्य उदरनिर्वाहास ॥ परीतूमाझा उपदेश ॥ ऐ-
 कें ब्राह्मणोत्तमा ॥ १७ ॥ सत्यनारायण देव ॥ कलियुगांत अनुभव ॥ प्रत्यक्ष त्याचा प्र-
 भाव ॥ फलदाता सर्वासी ॥ १८ ॥ दरिद्राचा करून नाश ॥ शुकिसुक्तिदेत विशेष ॥ शो-
 कसंतापाचा ह्रीलेश ॥ कांहीं एक उरोने दी ॥ १९ ॥ त्याहरी सतू जाई शरण ॥ मनोभावे मी
 ती करून ॥ तोचि शोकसंतापनासीन ॥ मनोरथ पूर्ण करील ॥ २० ॥ स्वमुखें ऐसें वदोन
 ॥ ॥ भूदेवो मसांगतसे आपण ॥ कंठदाटीनियां ब्राह्मण ॥ ह्मणे देवकोठें सांगपां ॥ २१ ॥
 सत्यनारायण ॥ ॥ मी सत्यरूपें करून ॥ प्रत्यक्ष झालों निरंजन ॥ मीच विप्ररूप धरून
 न ॥ प्रकट झालों तुजलागीं ॥ २२ ॥ पापबहुत होतां जमीं ॥ मीच सतः अचनार धरुनी ॥
 भक्तिभावे करुनी ॥ तारक होतों सर्वांत ॥ २३ ॥ तू पातें शरण येई ॥ सर्वभावे मजला ध्या-
 ई ॥ संकटें सर्व ठायीं ठायीं ॥ लयासी पावतील ॥ २४ ॥ ऐसें बोलोनत काळ ॥ रूप आपलें अ-
 संत अढळ ॥ दाविता झालात येवेळ ॥ शतानंदाला गुनी ॥ २५ ॥ चतुर्भुजघेयः श्यामव-
 र्णः ॥ आयुधें करीं शोभायमान ॥ मस्तकीं मुकुरपरमगहन ॥ ब्राह्मणपहता झाला

॥२६॥पीतांबरआणिवनमाळा॥चारुहास्यघनसांवळा॥ऐसादेखतांचितेवेळां॥मस्त
कठेविलातयेचरणीं॥२७॥सद्गद्गवाणीकरूनी॥शतानंदलागेतयाच्याचरणीं॥हाणेहे
भवनाशकमोक्षदानी॥शरणतुजभीअसें॥२८॥शतानंदउवाच॥नमस्कारकरूनिघां
चरणीं॥भवसमुद्रांतबुडोनी॥तुझेस्वरूपविसरोनी॥मूढप्रायझालोमी॥२९॥आदिअ
नादिमार्येचाकत्ती॥तूंचिभक्तांचीसंकटेहर्ता॥तुझेआज्ञेवीणात्रिजगता॥सामर्थ्यदेवा
दिकांनसे॥३०॥नमूंस्त्यनारायणरूप॥विश्वहेतुझेस्वरूप॥तूंचिसर्वाचाकाळरूप॥तार
कसर्वासीचतूं॥३१॥भाग्यमाझेउदयासिआले॥तुझेरूपेपाहिलींपाउले॥मजदीनातेउ
हरिलें॥नारायणासर्वेशा॥३२॥मीनजाणेकवणप्रकार॥केलायाझाअंगिकार॥आ
दिअनादिविश्वंभर॥मजदीनातेतारावे॥३३॥मीदरिद्रेकरून॥व्यापिलोआहेंपरिपूर्ण
॥आतांतुझेपूजेचेविधान॥संपूर्णसांगेमजलागीं॥३४॥मुकेकरिशीलवाचाळा॥गिरि
परचढेपांगुळ॥तुझ्याकृपेचापरिमळ॥संतजनसेविती॥३५॥सत्यनारायणउ॥
द्रव्यादिकेमजनव्हेतृमी॥भक्तीचेकवळमजप्रीती॥हास्यकरूनमधुरगती॥ऐसें
बोलताजाइला॥३६॥बहुतधनाचंनव्हेकारण॥अनायासेंमिळेवतेणेंकरून॥भक्ती
नेंकरावेपूजन॥षोडशोपचारेंकरूनिघां॥३७॥नवयज्ञआदिकरून॥संकटांतनि
र्मुक्तझालेजाण॥केवळभक्तीचेचकारण॥आणीकप्रियमजनाही॥३८॥आतांपूजे
चेविधान॥सांगतोसर्वनिधान॥अनायासेंनकरितांप्रयत्न॥भक्तिभावेभजावे॥३९
॥गृहीअथवामंदिरांत॥सौम्यवारींयथास्थित॥नानाप्रकारेंतोरणादिसमवेता॥स्थंडि
लनेथेकरावे॥४०॥पांचकलशउदकेपूर्ण॥आणूनस्थापारवेपरिपूर्ण॥वरीदीपप्रज्वळून॥
घृतेकरूनठेवावे॥४१॥मध्येमांडूनसिंहासन॥त्यावरीशाळियामस्थापून॥ब्राह्मणसुरेवं
पूजन॥यथाविधीकरावे॥४२॥अथवाविष्णुमूर्ती॥स्थापूनपूजावेयथामती॥भक्तिभा
वेमनोरथपूती॥सत्यसत्यजाणपां॥४३॥धूपदीपाचाविस्तार॥करावाजोयथाप्रका
र॥नैवेद्याचाहीविचार॥तोहीएकपांयथाविधी॥४४॥सपादगोधूमचूर्ण॥घृतांतत्या
सआहाळून॥दूधशर्करामेळवून॥पाकसिद्धकरावा॥४५॥घडसयुक्तपक्कान्न॥
ओदनआणिमिष्टान्न॥नानाप्रकारचीकरून॥भक्तींमजअर्पावीं॥४६॥मध्येपा
नीयआचमन॥स्रगंधयुक्तांबूलजाण॥श्रीफलादिदक्षिणारत्न॥यथाविभवे
अर्पावे॥४७॥मेळवूनसकळआसजन॥गृहस्थादिसंपूर्ण॥कथावृत्तिहासजा-

सत्यनारायणकथा.

(६१)

ण॥ आदरेंकरून एकावा ॥४८॥ भिल्लराजा आणिवणिक ॥ चरित्रत्यांचें अनेक ॥ उद्ध
रून गेले भाविक ॥ शुद्ध भावेंकरूनियां ॥४९॥ चाप्रकारें पूजाकरोनी ॥ जीकामनाइ
च्छितील मनीं ॥ तीतीमीं पूर्णकरूनी ॥ अंतीनेई ननिज धामा ॥५०॥ द्रव्याची मजनाहीं
प्रीती ॥ अंतःकरणापासून भक्ती ॥ करून आळवावें मज प्रती ॥ पुत्रादिक देई न सर्व
भावे ॥५१॥ ऐसें देवो निवरदानि ॥ ब्राह्मणरूप अंतर्धानि ॥ झाले आपण सत्यनाराय
ण ॥ आपुलें पूजन प्रकट केळें ॥५२॥ ब्राह्मणविस्मित होऊन ॥ घरीं आला परतोन ॥
स्त्रियेसीं सर्व वर्तमान ॥ सांगता झाला तेधवां ॥५३॥ उभयतां नमस्कार करून ॥ जें
कां आज भिक्षेंत मिळेल अन्न ॥ त्यांत सत्यनारायणाचें पूजन ॥ यथाविधी करीन मीं ॥
॥५४॥ हानि श्रय करोन ते वेळां ॥ भिक्षेसीं नगरांत पातला ॥ नमागतां पूर्ण झाला ॥ म
नोरथ ब्राह्मणाचा ॥५५॥ ब्राह्मणासी हर्ष झाला ॥ विस्मय ही मनांत केला ॥ श्रीहरीप्र
सन्न झाला ॥ सत्यनारायणरूपानें ॥५६॥ स्त्रियेनें त्याचकाळीं ॥ पति आज्ञाचें दून भा
ळीं ॥ पूजासामर्थी आणून मंडळी ॥ आप्तमित्रादि मिळविले ॥५७॥ सत्यनारायणाचें
पूजन ॥ यथाविधीनें करून ॥ इतिहास सकळ श्रवण ॥ करून कृतकृत्य जाहला ॥५८
॥ भक्तीपाहोनि ताकाळ ॥ प्रसन्न झाला घननीळ ॥ ब्राह्मणाते सांगे प्रेमळ ॥ माग
इच्छित वरदान ॥५९॥ ॥ शतानंद उ० ॥ ॥ रथ अश्व आणिवृत्ती ॥ मंदिरें आणि
चामरें डुलती ॥ दासदासी आणिवदाती ॥ लक्ष्मीविपुळ देई मज ॥६०॥ गाईं ह्यशीवा
सरें सहित ॥ दूधविपुळ आनंदें देत ॥ कायावाचा करून मनांत ॥ आपुली भक्तीही
घावी ॥६१॥ तथास्तु ह्यणें भगवंत ॥ दिधलें तुला मनवांछित ॥ अंतकाळीं माझे प
द प्राप्त ॥ नुज होईल विप्रोत्तमा ॥६२॥ ऐसें पावोन वरदान ॥ कृतकृत्य झाला ब्रा
ह्मण ॥ नानाभोगभोगीत आपण ॥ स्त्रीपुत्रादिसमवेत ॥६३॥ दंडवत नमस्कार घा
लुनीं ॥ प्रसाद घेतला आदरेंकरूनी ॥ आपआपले घरालागुनी ॥ सर्वजाते जाहले ॥
॥६४॥ धन्य धन्य हा ब्राह्मण ॥ यासी प्रसन्न झाला सत्यनारायण ॥ त्यादिवसापासू
न ॥ व्रतप्रसिद्ध झालें कलियुगीं ॥६५॥ आतां पुढें आरव्यान ॥ भिल्लाचें ही सांगेन ॥
उद्धरून पावला मोक्षसदन ॥ कथापावन एकावी ॥६६॥ ॥ इति श्री इतिहासं समुच्च
ये प्रथमोऽध्यायः ॥१॥ ॥ सूत उवाच ॥ निषाद एककाष्ठे वेंचुनी ॥ नित्यविकावया
गांवांत आणी ॥ एके दिवशीं काशीस्थानीं ॥ भारा आणून ठेविला ॥१॥ तो झाला तु-

पाक्रांत ॥ शतानंदाचे घरी येत ॥ पाणी पिऊन विस्मित ॥ मनीं बहुन झाला सो ॥ २ ॥ हा
 ब्राह्मण निष्कांचन ॥ याचे घरीं इतुके धन ॥ चावयासी काय कारण ॥ तयालागीं पुसता
 झाला ॥ ३ ॥ निषाद उ० ॥ हे ब्राह्मणातुंदरिद्री असतां ॥ कोठून वैभवं आलें आतां ॥ दासी
 दासादि प्रभुता ॥ प्राप्त झाली तुजलागीं ॥ ४ ॥ हात जोडुनि ह्मणेत या ॥ तूं समर्थ सांगाव
 या ॥ मजवरी आतां करुनि दया ॥ झालें तें सर्व सांगावें ॥ ५ ॥ शतानंद उ० ॥ सत्यनारा
 यण देव ॥ तयासि पूजितां काय न होय ॥ कलींत ज्याचा प्रभाव ॥ शोपास ही न वर्णवें ॥ ६
 ॥ त्याचें मी केलें पूजन ॥ यथाविभवं करून ॥ मजवरी तयें प्रसन्न ॥ होऊनि वैभवं दी
 धलें ॥ ७ ॥ निषाद उ० ॥ ब्राह्मणास साष्टांग नमन ॥ करुनि ह्मणें देव सत्यनारायण
 ॥ यथाविधीत्याचें पूजन ॥ मजलागीं सांगावें ॥ ८ ॥ कोण विधान काय अर्चन ॥ उपचा
 रविधी कोण ॥ हे सर्व सांगें मजलागून ॥ शरण तुज असें मी ॥ ९ ॥ साधूचें जे कां वित्त ॥
 समान उपकारी राहत ॥ कांहीं गोष्ट न ठेवितां वृत्तांत ॥ वदवें जी स्वामिया ॥ १० ॥ हे
 ऐकोनियां ते वेळां ॥ ब्राह्मण सर्व सांगता झाला ॥ राजा कृतार्थ जेणें जाहला ॥ तो इतिहा
 स सर्वही ॥ ११ ॥ श० उ० ॥ कोणी एकराजा पुण्यवंत ॥ केदारप्रणि पूरनगरांत ॥ बहुत दिव
 सराज्य करीत ॥ प्रजापाळक धार्मिक ॥ १२ ॥ शांतमधुरवाचकधीर ॥ नारायणींत त्वर
 ॥ सेनापती धुरंधर ॥ माझे आश्रमी येता झाला ॥ १३ ॥ सत्यनारायणाचें अर्चन ॥ मीं क
 रीत होतो जाण ॥ हे पाहून तो आदरें करून ॥ मज पुसता झाला ॥ १४ ॥ मी त्यास सांगि
 तला प्रकार ॥ तो विऐकें सर्व विस्तार ॥ कामना इच्छूनि करिती जे नर ॥ निष्काम करिती
 क्वचित् ॥ १५ ॥ मज सांगितलें नारायणें ॥ तें चि विधान सर्व पूर्ण ॥ सांगता झालीं त्याला
 गुन ॥ पूर्वपीठिका ज्या परी ॥ १६ ॥ त्याच प्रकारें जाण ॥ पूजिता झाला सत्यनारायण ॥
 राजाचें मनोरथ पूर्ण ॥ दोते झाले तयें वेळीं ॥ १७ ॥ पूजा करावी भक्ती करून ॥ पित्तशाळ्य
 विकर्जून ॥ तोषत नाही नारायण ॥ द्रव्यसंभारें करूनी ॥ १८ ॥ श्रीनारायण परमात्मज
 ॥ तयासी सर्वांचा अभिमाना ॥ सोसत नाही हे सत्यजाण ॥ भक्तीनेच पूजावा ॥ १९ ॥ सु
 दामदेवाचे पोद्दे भक्षण ॥ प्रीतीने करी नारायण ॥ विदुर गृहीतें साजाण ॥ अतिथ्यें क
 रून तोषला ॥ २० ॥ दुर्योधनाचे घरीं ॥ पूजान अंगिकारी श्रीहरी ॥ विदुराचियें मंदिरीं ॥
 राहना झाला गोविंद ॥ २१ ॥ गोपी अजामेळ आणिव्याध ॥ हनुमंत विभीषण आणिगीघ
 ॥ अधमकाय जे कां प्रसिद्ध ॥ दैत्यदान वतारिले ॥ २२ ॥ ऐसें ऐकोनियां राजा ॥ पूजासंभ्रा

रआणोनियांवाजा ॥ मिळवूनिप्रीतीनेसमाजा ॥ भक्तिपूर्वकपूजित ॥ २३ ॥ ऐसेनिषाद
 अकिंचन ॥ भक्तिभावेकरिपूजन ॥ सर्वभावेत्यासीशरण ॥ जाईतुंसत्यनारायणाते
 ॥ २४ ॥ यालोकीं सर्वसुखजाण ॥ अंतीं श्रीहरीचेचरण ॥ पावसीलहेमाझेवचन ॥ सत्य
 सत्यजाणतू ॥ २५ ॥ ऐसें ऐकतांचितेवेळां ॥ निषादेतयासिनमस्कारकेळा ॥ तेथुनीआ
 पुलेघरींआला ॥ राहताझालाआनंदें ॥ २६ ॥ आपलेस्वजातीजन ॥ निषादेसर्वबोला
 वून ॥ सांगीतलेंवर्तमान ॥ सत्यनारायणपूजेचें ॥ २७ ॥ मनींनिश्चयकेलातयानें ॥
 आजकाष्ठविक्रयांतजेंधन ॥ मिळेलत्याचेंसाहित्य आणून ॥ सत्यनारायणपूजीनमी
 ॥ २८ ॥ हानिश्चयकरूनिगोला ॥ तींअनायासेंधनपावला ॥ चतुर्गुणिततयेवेळां ॥
 आनंदझालामनांत ॥ २९ ॥ आपुलेघरींयेऊन ॥ स्थियेसीबोलावून ॥ सांगताझा
 लाप्रेमेकरून ॥ पूजासामग्रीआणीतूं ॥ ३० ॥ तीऐकूनआनंदयुक्त ॥ पूजनाचेंसा
 हित्यआणित ॥ गंधूमचूर्णआणिघृत ॥ दुग्धदार्कराआणिली ॥ ३१ ॥ त्यांचाकरूनि-
 यांपाक ॥ आणिकपकान्नेंअनेक ॥ पुत्रपौत्रादिआप्तसकळिक ॥ अर्चनालागींबो
 लाविले ॥ ३२ ॥ ब्राह्मणउपाध्याययेऊन ॥ स्थापितेझालेसत्यनारायण ॥ यथाविधी
 पूजनकरवून ॥ कथाश्रवणकरविली ॥ ३३ ॥ भक्तिभावेनमस्कार ॥ करिताझालानिषा
 देश्वर ॥ प्रसादेसर्वासीआदर ॥ सेवितेझालेतळाळ ॥ ३४ ॥ यालोकींभोगवासना ॥
 जीजीकेलीत्यांनींकल्पना ॥ तेदेताझालासत्यनारायण ॥ अंतींसान्निध्यतयांतें ॥ ३५
 ॥ इतिश्रीइतिहाससमुच्चयेद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ आतांकथा
 इतिहास ॥ पुढीलअनुसंधानविशेष ॥ जेणेंकृतार्थझालाचेश्य ॥ रायाचियाउपदेशें ॥ १
 ॥ मणिपूरनगरांत ॥ चंद्रचूडनामेंराजाविरच्यात ॥ त्यानेंमेळवूनजनसमस्त ॥ सत्यना-
 रायणपूजिताझाला ॥ २ ॥ रत्नपूरचाराहणार ॥ साधुनामेंवाणीथोर ॥ नौकेंतभरून
 धनफर ॥ येताझालानदीमार्गे ॥ ३ ॥ बहुतजनांचासमुदायतेथ ॥ पाहताझालाय-
 थार्थ ॥ मनींधरूनियांमनोरथ ॥ येताझालातेठायीं ॥ ४ ॥ चांदवेलखलरवींतगहन ॥
 मणीमोत्यांनींशोभायमान ॥ नृत्यवाद्येंआणिगायन ॥ तेंहीऐकताझाला ॥ ५ ॥ ब्रा
 ह्मणकरितीवेदाध्ययन ॥ ऐसेंमनोहररम्यस्थान ॥ पाहूनइष्युक्तमन ॥ वैश्याचेंजा
 ह्दें ॥ ६ ॥ ऋणधारासिंहणवचन ॥ मीपाहोनयेतोपरतोन ॥ तोंपर्यंतनीकायेथून ॥
 त्रालतुहीनकरावी ॥ ७ ॥ त्याचेकींसेवकजन ॥ हातजोडूनबोलतीवचन ॥ आज्ञा

तुमची प्रमाण ॥ पाहूनियाचें स्वामिया ॥८॥ वैश्यनावेंतून उतरून ॥ नमस्कारून
 यांस आज्ञा ॥ पुसता झाला तयांला गुण ॥ काय येथें होतसे ॥९॥ सभ्य बोलती व
 चन ॥ येथें सत्यनारायणाचें अर्चन ॥ कलियुगीं ऐसा देवजाण ॥ दुसरानाहीं सर्वथा
 ॥१०॥ राजालोकांचे हिताकरितां ॥ पूजनाची करी प्रसिद्धता ॥ कलियुगीं हा प्रकार
 वाढतां ॥ लोकतरतील समस्ता ॥११॥ दोन घटिका येथें राहून ॥ कथा ऐक परमगहन ॥
 नंतर प्रसाद घेऊन ॥ जावें आपुले नोके वरी ॥१२॥ ऐसी ऐकूनियां साधुवाणी ॥ बरें
 बोलतयांला गुणी ॥ कैसें पूजन करावें कोणी ॥ हे सर्व मुनी सांगवें ॥१३॥ स० उ० ॥ स
 त्यनारायणाचें पूजन फळ ॥ ब्रह्मा आणि देवसकळ ॥ सांगावयांना हीं प्रबळ ॥ ऐसा-
 कलियुगीं फळदाता ॥१४॥ परंतु थोडें तुजला गुण ॥ सांगतो ऐक प्रेम करून ॥ निर्धनी
 होऊनि धनवान ॥ अति उत्तम सुरवभोगी ॥१५॥ अपुत्री पुत्रवान होऊन ॥ अंधायेती
 नयन भराज्य गेलें तयाला गुण ॥ प्राप्त होय तत्काळ ॥१६॥ जीजी कामना करिती जन्म ॥
 तीनी देतो सत्यनारायण ॥ पूजकांचें सर्व विघ्न ॥ तत्काळ नासत ॥१७॥ साधुवाणी हे ऐ-
 कून ॥ गळ्यांत आंगवस्त्र घालून ॥ सभ्यांस नमस्कार करून ॥ बोलता झाला ते वेळां ॥१८
 ॥ सा० ॥ मनला संततीना हीं जाण ॥ कृपा करून सत्यनारायण ॥ पुत्र अथवा कन्यार-
 त्ना ॥ रूपे जें देईल ॥१९॥ पताकाकांचनी करून ॥ मी पूजीन सत्यनारायण ॥ हे ऐकू
 न समस्त जन ॥ स्मणती प्राप्त होय तुजलागीं ॥२०॥ ऐकून हे प्रतिउत्तर ॥ संतोषलें त्याचें
 अंतर ॥ करून श्रीहरीसनमस्कार ॥ प्रसाद घेता झाला ॥२१॥ तेथून आला नावे वरी
 ॥ सेवकांस आज्ञा करी ॥ नौकाचालवावी सत्तरी ॥ घराप्रती येता झाला ॥२२॥ स्थियेनें
 मंगळचें भवें ॥ साधुओंवाडिला जीवें भावें ॥ आनंदें करून स्वभावे ॥ श्रीहरीसी भजन
 से ॥२३॥ गेला कौतुकें कांहीं काळ ॥ क्रतुस्नात झाली वेल्हाळ ॥ पतीचे संयोगें करूनितत्का
 ळ ॥ गर्भधारण करिती झाली ॥२४॥ नऊ मास भरतां जाण ॥ प्रसवली कन्यारत्न ॥ मुक्त
 केवळ रोहिणीरमण ॥ नेत्रकमळासारिरवे ॥२५॥ साधुकरून मंगळस्नाना ॥ करी क-
 न्येचे मुरवाय लोकना ॥ ब्राह्मणां आणि बंदीजनां ॥ द्रव्य अपार दीधळें ॥२६॥ जन्मपत्र
 तें घूनी ॥ कलावतीना मठे घूनी ॥ ब्राह्मण आनंदें करूनी ॥ जाते झाले स्वस्थाना ॥२७॥
 कलानिधीचंद्रासी स्मणत ॥ तोडचे मुरवावरी यास करित ॥ कलावतीना मठे वित ॥ स्मणो
 निस्सर्व ब्राह्मण ॥२८॥ शुकपक्षी कळाबाढत ॥ तें गीती थोर होत ॥ थोड्यावस्थातीस येत ॥

विवंचनाकरीलग्नाची ॥२९॥गोकांचनपूरविरव्यात ॥तेथेंशंखपतीवाणीराहत ॥ ध
 निकआणिकुळवंत ॥ वरनेमिताझाला ॥३०॥ शुभदिवसलग्नपाहून ॥ कन्याअर्पिली
 त्यालागुन ॥ अग्नीब्राह्मणांचेसाक्षेन ॥ उग्नकरिताझाला ॥३१॥ वाघनृत्यादिगीत ॥
 याचकांबहुतद्रव्यदेत ॥ सोहळाकेलादिवससात ॥ आंदणफारदीधलें ॥३२॥ जामा
 तासीपुत्रमानून ॥ घरीठेंविलानक्षत्रण ॥ सत्यनारायणाचेंअर्चन ॥ केलेंनाहीजाणपां
 ॥३३॥ इतितृण ॥ सूतउण ॥ आतांसाधूचाइतिहास ॥ श्रवणकरासांगतोतुम्हांस ॥ भोगी
 नियांसर्वविलास ॥ अतीसान्निध्यपावला ॥१॥ पाहूनियांसुमुहूर्त ॥ व्यापारकरावयासी
 निघत ॥ मणीमोतीरत्नेंबहुत ॥ मोकेंतभरूनचालला ॥२॥ संगेंऊनजामान ॥ देशांत्सी
 प्रयाणकरित ॥ एकनगरअनिअद्रुत ॥ नर्मदातीरींपाहिलें ॥३॥ तेथेंजामातासहित ॥ रा
 हिलात्याजागेंत ॥ क्रयविक्रयआसमंतांत ॥ करीतसेआनंदें ॥४॥ करावेंसत्यनारा
 यणाचेंपूजन ॥ हेंतयासीनाहीस्मरण ॥ धनधान्यामाजीप्रमादेंकरून ॥ सदांलुब्ध
 जाहला ॥५॥ त्याकर्मविपाकेंकरून ॥ नापपावलापरमगहन ॥ एकदिवसीत्यान
 गरांतजाण ॥ चोरींराजभांडारफोडिलें ॥६॥ त्यांतीलमणिमोतियांच्यामाळा ॥ घेते
 झालेपाहूनसकळा ॥ निद्रेनेंव्यापिलेंरक्षपाळां ॥ कोणीपाहतानझाला ॥७॥ सूतमा
 गधबंदीजन ॥ जागेकरितीराजालागुन ॥ शौचविधीस्नानकरून ॥ बसतांझाला
 सिंहासनीं ॥८॥ सेवकजनसर्वथेऊन ॥ करूनियांसाष्टांगनमन ॥ सांगतीवर्तमान
 ॥ चोरेंभांडारफोडिलें ॥९॥ रत्नमाळादिधन ॥ नेलेंसर्वहरणकरून ॥ आज्ञाकेलीस
 मस्तांलागुन ॥ धरूनआणाचोरांतें ॥१०॥ नआणितान्तस्कर ॥ होईलनुमचाघात
 फार ॥ हेंऐकूनदूतविचार ॥ करितेंझालेतेंधवां ॥११॥ शोधितीग्रामांतर ॥ कोठेंनला
 गेत्याचाथार ॥ विलापकरितीनानाप्रकार ॥ आतांकायकरावें ॥१२॥ राजाआतांदंड
 करून ॥ घेईलसर्वचेप्राण ॥ ऐसेंमनांतअयमानून ॥ कायकरितेझाले ॥१३॥ पर
 देशीसाधूसजाणून ॥ थोरचोरदाचस्थापून ॥ त्यासीकेलेंबंधन ॥ साधुजामतासहित
 ॥१४॥ रत्नेआणिमौक्तिकमाळा ॥ यत्र्येतेलींसकळा ॥ पुढेंघालूनदोघाला ॥ राजापा
 शींआणिले ॥१५॥ प्रतिकूळद्वरीत्यासझाला ॥ ह्मणूनराजाकाहींनबालिला ॥ धनत्या
 चेंतथेचेंळां ॥ राजभांडारींठेविलें ॥१६॥ साधूयासकारागृहीं ॥ घालतेझालेजामा
 तासही ॥ लोहशृंखळापायांतत्याही ॥ सेवकजनींघातल्या ॥१७॥ साधुजामाता

सहित ॥ चारंवारविलापकरित ॥ स्मरणेपुत्रहेतात ॥ धनआपुलेंकोठेंगेलें ॥ १८ ॥ को
ठेंमाझीभार्याअसेल ॥ कलावतीकायकरील ॥ विधाताझालाप्रतिकूळ ॥ आतांका
यकरावें ॥ १९ ॥ ऐशादुःखांतनिमग्न ॥ होऊनिकरीचिंतागहन ॥ मोठयाप्रयासें हें
धन ॥ मेळविलेंहोतेंमी ॥ २० ॥ कोणत्याकर्मविपाकेंकरून ॥ कोणत्यापापाचेंआच
रण ॥ मीकेंलेंकायस्मरण ॥ चिंतंतवर्षलोदली ॥ २१ ॥ प्रतिकूळहरीहोत ॥ घरीजें
होतेंधनसंचित ॥ राजदंडेंतेंगेलेंसमस्त ॥ राहिलेंतेंचोरेंनेलें ॥ २२ ॥ भार्याझालीअ
तिदुःखित ॥ पतीचेंकल्याणइच्छित ॥ वस्त्रेंआणिपात्रेंसमस्त ॥ सर्वविकोनिरवात
सो ॥ २३ ॥ घरीकांहींनराहिलेंजाण ॥ मगकन्येसहितआपणा ॥ काष्ठेंवेंचूनरानांतून ॥
निर्वाहकरितीझाली ॥ २४ ॥ अन्नआच्छादननसतांघरी ॥ कन्यातिचीकायकरी
॥ राहनहोताब्राह्मणशेजारी ॥ त्याचेघरीजातसे ॥ २५ ॥ तोंनेथेंसत्यनारायणाचेंअर्च
न ॥ करीतहोताएकब्राह्मण ॥ कलावतीकरूननिमन ॥ कायतेथेंबोलली ॥ २६ ॥
पिताआणिभ्रतार ॥ घरासघेतीलसत्वर ॥ तूंमजपावसीसर्वेश्वर ॥ तरीमीपूजनकरी
ना ॥ २७ ॥ ऐशीतीप्रार्थनाकरित ॥ तथास्तुस्मणतीसभास्थ ॥ कथाऐकूनप्रसादघेत
॥ प्रातःकाळींघरीआली ॥ २८ ॥ आईस्मणेकलक्षणा ॥ कोठेंराहिलीसकोणेंकारणा ॥ स
त्यनारायणकथापूजना ॥ सर्वतीसांगतसे ॥ २९ ॥ मातेमीइच्छापूजेचीकरून ॥ आ
हेंजरीकांनूंस्मणशीजाण ॥ जनकआणिभ्रतारमिळून ॥ घरीयावेयासाठीं ॥ ३० ॥ माते
चेआलेंमनास ॥ भिक्षार्थगेलीनगरांत ॥ नकरितांआयासबहुत ॥ धनफारमिळालें ॥
॥ ३१ ॥ तिणेंआणोनिसाहित्य ॥ पूजाकलावतीकरित ॥ लीलावतीसहित ॥ भक्तिभा
वेंकरोनी ॥ ३२ ॥ कलावतीचेपूजेकरून ॥ प्रसन्नझालानारायण ॥ कृपावंतआनंद
घन ॥ त्याचेंवर्णनकोणकरी ॥ ३३ ॥ सत्यनारायणउ० ॥ पूजेचेंमाहात्म्य ॥ वर्णनश
कतीनिगम्यागम ॥ देवाधिदेवपुरुषोत्तम ॥ भक्तिभायेंतोभतो ॥ ३४ ॥ मुक्तिमुक्तिदेषा
रा ॥ त्यासिनसोसेगर्वाचाभार ॥ ब्राह्मणस्मणेचमत्कार ॥ श्रीहरीनेंदारविला ॥ ३५
॥ कलावतीकरितांपूजन ॥ त्यादिवशींचसत्यनारायण ॥ राजाचेस्वप्नांतयेऊन ॥ का
यबोलताझाला ॥ ३६ ॥ साधूचाअपराधनसतां ॥ बंधनकलेंतत्वां ॥ मुक्तत्यासकरीं
आतां ॥ आज्ञाभाषीतुज ॥ ३७ ॥ स्वपर्यकावरती ॥ राजानेंनिद्राकेलीहोती ॥ विप्र-
ह्वयेंतयाप्रती ॥ बोधकरिताझाला ॥ ३८ ॥ मायाहरीचीप्रगटली ॥ निद्रारायाचीगेली ॥

विस्मितहोऊनितयेवेळीं॥ आश्चर्यकरीमनांत॥३९॥ गुरुआणिगणपती॥ आदरेंकें
रुनिकमळापती॥ सरबेंअबलोकूनिघृतीं॥ सिंहासनीबैसला॥४०॥ सर्वघृतांत
तयेवेळां॥ मंत्रियांसिसांगताझालो॥ ऐकोनिप्रधानादिकतयाला॥ कायबोलतेझा
ले॥४१॥ हेराजेंद्रास्यमांत॥ पाहिलेंतेंआहेसत्य॥ मनांतझालाहर्षयुक्त॥ मायाहरी
चीप्रबळ॥४२॥ कारागृहांतून॥ तत्काळसाधूसआणून॥ सन्निधतयाबैसवून॥
पुसतसेआनदें॥४३॥ रा० उ०॥ कायतुझेकुळगोत्र॥ कोणदेशपवित्र॥ येथेंयेण्यास
कायनिमित्त॥ हेसर्वसांगायेमजपासीं॥४४॥ साधुरुवाच॥ रम्यरत्नापुरनगर॥
आह्मीतेथीलराहणार॥ क्रयविक्रयाचाव्यवहार॥ यातीवाणीअसोआह्मी॥४५
॥ मणीमोतीहिररत्न॥ विकावींकरूनियांप्रयत्न॥ राजदूतींहेसर्वज्ञ॥ तस्करस्वप्नू
निआणिलें॥४६॥ चोरनाहींआह्मींजाण॥ मनांतपाहेंविचारून॥ राजदूतींतुम-
च्याभयानें॥ धरूनियाणिलेंआह्मासीं॥४७॥ अपराधनसतांयथार्थ॥ कैलांआ-
ह्मांवरअनर्थ॥ आतांआह्मींकोणतापरमार्थ॥ करावाइंकरुचेना॥४८॥ उक्तदिसेतेंक
रींआतांचहिला॥ हेंबोलोनिउगाराहिला॥ ऐकूनियांनिश्चयकेला॥ त्याचवेळेराजा
नें॥४९॥ तत्काळबंधापासून॥ उभयतांतेंमुक्तकरून॥ नापितातेंआणवून॥ श्मश्रू
दोघांचाकरविला॥५०॥ गोघृतांततिळमिळवून॥ अंगीउरणोलावून॥ उष्णोदकें-
रुनानेंघालून॥ वस्त्रेंदिधलींतयांसीं॥५१॥ पछान्नेंसहितभोजन॥ नानाप्रका
रेंकरवून॥ उभयतांसिसत्कारेंकरून॥ तांबूलदीधलें॥५२॥ केलाबहुतआदर॥ दुः-
खभोगीतहोतेफार॥ त्याव्यथेचापरिहार॥ केलाराजांनेंतवतां॥५३॥ ऐसासन्मा
नपावून॥ साधूबोलेराजालागून॥ राजेंद्राकृपाकरून॥ मजआज्ञाद्यावीजी॥५४॥
स्वामीतुमचेकारागृहीं॥ दुःखभोगिलेंबहुतपाहीं॥ आतांआह्मांसलबलाहीं॥ नगरा
प्रतीपाठवा॥५५॥ आज्ञाद्यावीमहाराज॥ जामातासहमज॥ ऐसेंबोलोनिह
ज॥ उगाचितोराहिला॥५६॥ ऐशीसाधूचीवाणी॥ ऐकोनियांतेचक्षणीं॥ कोशा
धिकारीबोलावूनी॥ आज्ञाकरिताझाला॥५७॥ द्रव्यआहेत्याचेंसंचित॥ तेंनेकेंत
भरूनित्वरित॥ साधूयासआज्ञादेत॥ जावेंआपुल्यागृहासीं॥५८॥ राजाज्ञाघेड
न॥ साधूचालिलातेथून॥ नौकेवरीबैसून॥ नदीमार्गेचालिला॥५९॥ जामातसा
धूतेवेळा॥ गीतवाद्यकरिताझाला॥ मंगळकरूनचालला॥ पूजनासविसरलापैं

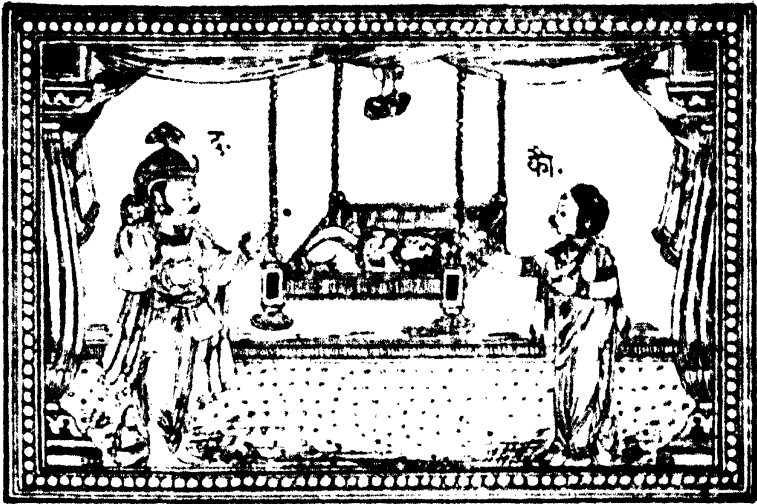
॥६०॥ सत्यनारायणदेव ॥ कलियुगीचा अनुभव ॥ पूजन करील मनोभावे ॥ त्यावरी
 कृपा करितसे ॥६१॥ सर्वकामना देऊन ॥ करीत्याचे मनोरथ पूर्ण ॥ ऐसादेवरूपा घन ॥
 त्यास करे भजाना ॥६२॥ इति चतुः ॥४॥ ॥ सूत उवाच ॥ शौनकादि ऋषिगण ॥
 ऐकाद्वरीचें महिमान ॥ तापत्रयांत पडेल जन ॥ त्यास कृपेने उद्धारितो ॥१॥ तोतापस
 रूप धरून ॥ करीसाधुचें विटंबन ॥ तीकथा गहन ॥ ऐकावी जीवे भावे ॥२॥ ता० उ० ॥
 नौकेंत काय भरलें धन ॥ हेसांगावे मजलागुन ॥ साधुबोलेल तापत्रे पूर्ण ॥ नौकेंत भ
 रियेली ॥३॥ आह्मी तरणीवर बसूनी ॥ जातो नदी मार्ग करूनी ॥ विरोधी प्रयोज
 नीं ॥ काय कारणें करितां ॥४॥ तापस ऐकतां वचन ॥ ह्मणेल तापत्रे करून पूर्ण
 ॥ मनीं इच्छांत चि जाण ॥ तथास्तु होय ऐसेंची ॥५॥ त्यावेळे सर्व धन ॥ गुप्त झालें
 नौकेंतून ॥ साधु ऐसें पाहतां जाण ॥ बोलता झाला जामातासी ॥६॥ नौकेंतील सर्व ध
 न ॥ जाऊन लतापत्रे जाण ॥ दिसती मजलागुन ॥ द्रव्ययांतील गेले कोठें ॥७॥ ऐसें ऐ
 कून तत्काळ ॥ मूर्च्छित पडला तेवेळ ॥ विलाप करूनि प्रबळ ॥ दुःखें शोक करीपें ॥८॥
 तो जामात बोलत वचन ॥ तापसाचा केला अपमान ॥ आतां त्यासी जावें शरणा ॥ स्मरण
 नाहीं तुझास ॥९॥ गळ्यांत वस्त्र घालून ॥ गेलतापसा शरणा ॥ महाराज तुझी को
 ण ॥ नकळ मज स्वामिया ॥१०॥ यक्षकिन्नरगंधर्व ॥ कीदेवांचा द्विदेव ॥ मी नजाणतां
 प्रभाव ॥ सहज वृत्ती बोलिली ॥११॥ माझ विटंबनाचें कारण ॥ सर्वसांगावे मजलागु
 न ॥ तत्काळ कृपावंत होऊन ॥ तापस बोलता झाला ॥१२॥ ता० उ० ॥ आपुलें मन आ
 पणास ॥ शत्रु मित्रयादो घांस ॥ मोठेपणाचा इतिहास ॥ सोडी आतांतूसाधू ॥१३॥
 आपले मूढपणाचे योगे ॥ विसरलासी जेकलें मार्ग ॥ बंद चूडसमुदाय संगे ॥ नाराय
 ण पूजित होता ॥१४॥ अनपत्य मी कृपा करून ॥ पुत्र अथवा कन्यारत्न ॥ मजलादे
 शी नारायण ॥ तरी पूजन यथाविधी ॥१५॥ तू धनाचे गर्व भरित ॥ पूजा विसरला
 ससत्य ॥ सर्वव्यापी तो भगवंत ॥ तुज प्रचीन दावीतसे ॥१६॥ पूर्वी ऐसावर पावुनी
 ॥ कन्या झाली तुजलागुनी ॥ मूर्खा आतां तरी उमज मनीं ॥ बोलोन रूपदार विलें
 ॥१७॥ साधु करी साधां गन मन ॥ गळ्यांत वस्त्र घालून ॥ ह्मणे मी अपराधी गह
 न ॥ गदगदवाणी बोलतसे ॥१८॥ जयजयाजी सत्यनारायणा ॥ जयजयाजी अ
 परंपर गहन ॥ जयजयाजी सर्वातीत निर्गुणा ॥ विश्वव्यापक नूचि ॥१९॥ तूं सत्व

सत्यनारायणकथा.

(६९)

रूपनिरंजन ॥ तूंकूपेचासागरपूर्ण ॥ तुझेआधारेंप्राणिमात्रजाण ॥ चारीयुगीं व
 र्तती ॥ २० ॥ तूंदेवाधिदेवजगन्निवास ॥ तूंचिरवराजगदीश ॥ द्रव्यमदेआह्लांस ॥ स्म
 रणनाहींतुझेकीं ॥ २१ ॥ माझेबुद्धीचेक्षमापन ॥ करींआतांकृपानिधान ॥ वारंवारस्म
 रण ॥ करींनहेंजाणपां ॥ २२ ॥ ऐशीस्तुतीकरूनिमुद्रालक्ष ॥ स्थापिलेतेथेंप्रत्यक्ष ॥
 मजलाआहेतुझेचरणसाक्ष ॥ पोंचतांचिघरींपूजीन ॥ २३ ॥ प्रसन्नहोऊनिनारा
 यण ॥ ह्मणालेतुझेइच्छापूर्ण ॥ पुत्रपौत्रांसमवेतजाण ॥ नानाभोगभोगिशी ॥ २४
 ॥ भोगूनसर्वसंपदा ॥ अंतीमाझेसन्निधपदा ॥ नहोतांतुजलाआपदा ॥ सरवेराहें
 यालोकीं ॥ २५ ॥ ऐसेंदेऊनचरदान ॥ अंतर्धानपावला नारायण ॥ साधुआपलेनौ
 केंतवसून ॥ चालताझालास्वगृहा ॥ २६ ॥ आपलेनगराजवळ ॥ येताझालातत्का
 ळ ॥ दूतपाठविलातेवेळ ॥ लीलावतीससांगावया ॥ २७ ॥ साधुजामातासहित ॥ ह्
 तरुत्यहोऊनियांयेत ॥ पतिव्रताकन्येमहित ॥ पूजाकरीसत्यनारायणाचीं ॥ २८ ॥
 पूजासमाप्तझाल्यावर ॥ साध्वीनिघतीझालीसन्वर ॥ संगतींसरवीजनांचेंगजर
 ॥ नावेजवळीपातली ॥ २९ ॥ कलाचनीप्रसादनघेतां ॥ भिघांनिआलीतत्वता ॥ पति
 मुरवपाहण्याचींउन्सुकता ॥ तथेंहेंवर्तले ॥ ३० ॥ अवजाप्रसादाचींझालीं ॥ न्याकार
 णेंनौकाबुडाली ॥ साधुह्मणतयेवळीं ॥ माझंविटंबनकांणीकेलें ॥ ३१ ॥ कारागृहीं
 बद्दतप्रकार ॥ दुःखभांगिलेंदिवसफार ॥ याम्ब्याचीवर्णीअपार ॥ काचकरूमी-
 आतां ॥ ३२ ॥ पुत्रार्वाणमाझामंमार ॥ गृथाझालादुस्तर ॥ आतांमाझेजीवासीधि-
 क्कार ॥ नानाप्रकारेविलापकरी ॥ ३३ ॥ पतीमरणांकून ॥ कलाचनीशोककरीदारुण ॥ इ
 तक्यांतलीलावनीपूजासाम्जन ॥ मंगलंफरीतआली ॥ ३४ ॥ जामातांचेंझालेंनिधन ॥ हेंऐ
 कतांचशोकपूर्ण ॥ कलावतीसपुढेंघेऊन ॥ रुदनकरीअपार ॥ ३५ ॥ स्वामीकृतार्थअस
 तां ॥ कायझालीहीअवस्था ॥ धिक्कारतुझियाप्रभुत्वा ॥ असेंबांनूराहतसे ॥ ३६ ॥
 कन्येचेमुरवाकडेपाहे ॥ तांतिचामृगांकउतरलाआहे ॥ मातेच्यामुरवाकडेतीपाहे ॥ प
 डलीधरणींमूर्च्छित ॥ ३७ ॥ कर्दकीस्तंभाचेपरी ॥ पडतांचझालीघावरी ॥ सावधहोऊ
 निसत्तरी ॥ पित्याचेमुरवपाहतसे ॥ ३८ ॥ रूपेंअस्यंतसुंदर ॥ नेत्रांतूनिचाहेनीर ॥ मो
 तींसारवेहृदयावर ॥ शोभायमानहोतसे ॥ ३९ ॥ हाप्रियनाथसमर्थ ॥ मजवरी
 कांकेलाअनर्थ ॥ आतांजिणेंमाझेव्यर्थ ॥ झालेअसेंतुजविणें ॥ ४० ॥ पतीचे-

स्त्रीअर्धांगा॥ हेंवेदांतआहेचांग॥ अर्धांगजातांहेअंग॥ केसेंराहीलसमर्था॥ ४१॥ क
 लावतीआणिलीलावती॥ साधुसहितआणियुवनी॥ शोकममुद्रांतबुडती॥ मगकाय
 वर्तलेऐका॥ ४२॥ आकाशवाणीनेवेळेझाली॥ तीकलावतीनेऐकिली॥ प्रसादनघेतां
 आली॥ झणोनिसोभदा॥ ४३॥ आतांप्रसादघेईतूआदरे॥ पतीपावशीलसादरे॥ हे
 ऐकतांपरमादरे॥ प्रसादसेवितीजाहली॥ ४४॥ न्यवेळेंसमन्यनारायणें॥ करुणा
 करपरायणें॥ रूपातक्षणीकंठीत्याणें॥ ऐसेंमहिमानकृपेचें॥ ४५॥ नौकापाण्यांतबु
 डली॥ तीजामातासहितनिघाली॥ साधुधांयूनतयेवेळीं॥ जामातासीभेटला॥ ४६॥
 जामातमृत्युगृहींगेला॥ तोमाघाराफिरोनिआला॥ हंपाहतांचिजनाला॥ विस्मय
 फारझाला॥ ४७॥ झणतीसमन्यनारायण॥ कोणजाणेंविंदान॥ पावतोभक्तांलागुन
 ॥ कलियुगींतकाळ॥ ४८॥ साधुजामातासहित॥ स्त्रीकन्येचाधरूनहात॥ घरींआ
 लेसमस्त॥ याचकांतेगौरविलें॥ ४९॥ लक्षमुद्रांचेंस्थापन॥ केलेंहीनेतेंआणून॥ पूजा
 संभारतयारकरून॥ चांदवेतेंयेलाविलें॥ ५०॥ पताकाकांचनीकरून॥ सोयरेआप्त
 जन॥ ब्राह्मणवेदघोषकरून॥ पूजाकरवितेझाले॥ ५१॥ सुवर्णपुष्पआणिकळें॥ दे
 वासिअर्पिलींसकळें॥ भक्षभांज्यादिनिर्मळें॥ नानाप्रकारीकरीतसे॥ ५२॥ षोडशोपचा
 रींभगवंतं॥ पूजिताझालाजामातासहित॥ मगप्रार्थनाकेलीबहुन॥ वास्तूदेवतोषवि
 ला॥ ५३॥ सा०७०॥ प्रणमामिमहासिद्ध॥ तूंसत्यनारायणप्रसिद्ध॥ मीमूढममापरा
 ध॥ क्षमाकेलेपाहिजे॥ ५४॥ स्फुरस्फुरांप्रती॥ नागगंधर्वाचीरीती॥ तुझेहानींजग
 त्पती॥ कळासूत्रसर्वांचें॥ ५५॥ तुझेरूपेनेंचालती॥ तुझेरूपेनेंचोलती॥ तुझेरूपे
 श्रिजगतीं॥ वर्ततीतुझियासंधानें॥ ५६॥ आतांकरूनमजरूपा॥ करुणाकराज
 गदूपा॥ माझीपूजाअंगिकारानिजरूपा॥ माजीठावदेई॥ ५७॥ ऐंशीप्रार्थनाक
 रूनविष्णुक॥ तत्काळकरितीप्रणिपात॥ ब्राह्मणभोजनकरवूनसमस्त॥ तोषविलें
 मूदेवां॥ ५८॥ पुत्रबंधुआप्तजन॥ सर्वादीधलेसेभोजन॥ यालोकींस्फुरवभोगून॥
 अंतीविष्णुपदपावला॥ ५९॥ याविधानेंकंरून॥ करीलसत्यनारायणाचंपूजन॥
 त्याचेसर्वमनोरथजाण॥ तोदेवपुरवीळ॥ ६०॥ जीजीकामनामनांतून॥ करील
 तीसिद्धीपावेजाण॥ कलियुगींहेपूजन॥ स्वतःप्रकटूनचालविलें॥ ६१॥ इतिश्रीइ
 तिहाससमुच्चयेश्रीसत्यनारायणकथाकथननामपंचमोऽध्यायः॥ ५॥ समाप्त॥

श्रीरामजन्मकथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसीतागमचंद्राभ्यांनमः ॥ नृत्नीश्रोतेभाविक् ॥ कविमुद्रार
 त्परीक्षक ॥ श्रोतादंरवोनिमृगांक ॥ वक्तासोमकांतपाद्मरं ॥ १ ॥ तुष्ठीबोधसमुद्गी
 चींमुक्तपवित्रं ॥ कींचेतन्यनभीचींदिव्यनक्षत्रं ॥ कींवेराप्रयवनीचींसुमनेविचित्रं ॥
 संतरूपोविकासती ॥ २ ॥ कींनिश्चरगमकथा मृतपात्रं ॥ ज्ञानभग्निपिकलींक्षेत्रं ॥
 कींमजनपर्याचींसरोवरं ॥ संनरूपींभरलींढो ॥ ३ ॥ सूर्यवंशभूषणअद्भुत ॥ अयोध्ये
 प्रतीराजादशरथ ॥ त्याचीपट्टराणीविरव्यात ॥ बहुकुशलकौसत्या ॥ ४ ॥ कमित्राकै
 केयीस्वरूपवंत ॥ दोषींसवरीरावदशरथ ॥ आणिकमानशोपरणीत ॥ भोगांगनासुं
 दरा ॥ ५ ॥ ज्ञानकळाकौसत्यासती ॥ कमित्राकैवळसद्गुत्की ॥ कैकेयीतेमकटप्रकृती
 ॥ रजतमयुक्तसर्वटा ॥ ६ ॥ कैवळविवेकमूर्तिमंत ॥ नांविअजपाळसुतदशरथ ॥ जो
 परमयोद्धारणपंडित ॥ धनुर्विद्यासर्वजाणो ॥ ७ ॥ अंधाराभाजीशब्दउभटतां ॥ तेथे
 चिबाणमारीअवचिता ॥ धन्यतयाचीद्वस्तकुशलता ॥ वीरदशरथाऐसानसे ॥ ८ ॥
 परीपोंटींसंपुत्रसंतान ॥ तंणंराजेन्द्रदिसैउद्विग्न ॥ पुत्रावीणशून्यसदन ॥ बालती
 शास्त्रज्ञपंडित ॥ ९ ॥ शरीरजैसंभ्राणावीण ॥ तारुण्यावीणपंचबाण ॥ दयेवीणव्य
 र्थज्ञान ॥ शांतीवांचुनिवैराग्य ॥ १० ॥ असोराजादशरथ ॥ संततीलगींचिताकांत ॥

नदाविपिनंगहनद्विडन ॥ प्रगयामिषं कम्हृनी ॥ ११ ॥ नावडे छत्रमिंद्वासन ॥ नावडे
 चातुर्यकलागायन ॥ बहूनकलेप्रयत्न ॥ परीमंनाननहोयवी ॥ १२ ॥ नोदशरथेस्वभदे
 शिवले ॥ दोघंपुरुषआपणदधिते ॥ आणियंकस्त्रियमीमागिते ॥ अपराधेवीणसर्वथा
 ॥ १३ ॥ गजवज्जनिउटिलान्वरित ॥ काणासीनबालेप्रकयत ॥ वमिष्ठगृहामजाउमित्य
 रित ॥ नमोनिस्वप्नमांगतये ॥ १४ ॥ गुरुबालेहंदुष्टस्वप्न ॥ तीनशवापदेयमीवधीन ॥
 मगयाचीशांतीकरून ॥ दोषदूरकरावा ॥ १५ ॥ गुरुआज्ञेनेनेदिवशी ॥ राजेंद्रनिपाला
 प्रगथेसी ॥ वासरमणीगोलाप्रस्तासी ॥ परीशवापदनसांपडे ॥ १६ ॥ पडिलाअन्यंतअंध
 कार ॥ एकलाद्विडेनृपवर ॥ धनुष्यासीलावृनिशर ॥ शांधीकांतारनेधवा ॥ १७ ॥ तोएकस
 गेवराचंतिरी ॥ गजागुप्तयेसेवृक्षावरी ॥ कानडीआहृनिनेअवसरी ॥ कर्णीऐकेसांचोल ॥ १८
 तोंतमागींश्रावण ॥ आलामायबापघऊन ॥ दिवसाचहुनविघ्नआणि उग्या ॥ द्मणोनरा
 त्रोंगभनकरी ॥ १९ ॥ दोघंपुढेहृवादावरीघऊनी ॥ श्रावणतीर्थेद्विडेमदिनी ॥ तोंत्यासगेव
 राचेतीरीयेऊनी ॥ उभाराद्विद्वानाचेक ॥ २० ॥ तोतीवृहंद्मणतीश्रावणा ॥ आह्लाकरवीउद
 कपाना ॥ ऐकतांऐसीयावचना ॥ कावडग्यालीदेविली ॥ २१ ॥ हातीकमंडलूघऊन ॥ जीवनीं
 प्रवेशलाश्रावण ॥ दशरथेसांचोलागेकोन ॥ निर्वाणचाणसांडिला ॥ २२ ॥ सपक्षवाणहृद
 यीभेदला ॥ हातींचाकमंडलूग्यालीपडला ॥ देहभूमीवरीटाकिला ॥ प्राणचालिलाश्रा
 वणाचा ॥ २३ ॥ द्मणकोणसभाग्याचावाण ॥ करीनआलानामम्मरण ॥ हृदयनिवालें
 संपूर्ण ॥ केलेपावनमज्जगागी ॥ २४ ॥ ऐकोनिमनुष्याचंचनन ॥ नृपवरजवळीआला
 धावून ॥ तंवतोपडिलाअसेश्रावण ॥ रामस्तवनकरीतयी ॥ २५ ॥ सगद्मणंकर्मापा
 पकरी ॥ पडलीद्वन्यामजवरी ॥ श्रावणद्मणेशयानकरी ॥ खेदकाहींमर्यथा ॥ २६ ॥
 माझींमायबापंपुढेदीन ॥ तयांसीकरवीउदकपान ॥ मगमीसाडीनप्राण ॥ सत्य
 जाणराजेंद्रा ॥ २७ ॥ दोघंपुढेअन्यंतपाही ॥ त्यांचेसंस्तीकोणीनाही ॥ दशरथग
 द्विवरलाहृदयी ॥ शोकावतींपडियेला ॥ २८ ॥ श्रावणद्मणेशशरथा ॥ उदकदोघां
 पाजूनितत्वतां ॥ मगदेसागावीयाती ॥ नाहीनरीप्राणन्यागिती ॥ २९ ॥ उदकनेतां
 अयोध्याराणा ॥ वृहंद्मणतीवारंश्रावणा ॥ तंवतोबोलेचिवचना ॥ काहींकेन्या
 मर्यथा ॥ ३० ॥ कोरेश्रावणानबोलेसी ॥ उदकमागितलंएवढंनिशीं ॥ वारंद्मणोनिकोप-
 लासी ॥ शिणलासीपाडसा ॥ ३१ ॥ उदयाचळींमायळेमित्र ॥ शेषसांडीलभूमिभार ॥

रामजयंतीकथा.

(७३)

तीव्रतपेरोहिणीवर ॥ तरीक्रोधअणुमात्रनयेतूतें ॥ ३२ ॥ जेसेंगेचेनिर्मळजीवन ॥ ते
 सेआवणानुद्धेमान ॥ तान्हयाकारेनबोलसीवचन ॥ राजाऐसेऐकोनगाहिवरे ॥ ३३ ॥ म
 गअजपुत्रबोलिला ॥ प्याअवचितश्रावणवधिला ॥ तंवत्याणीधरणीवरीदेहटाकिला
 ॥ प्राणझालेकासाविस ॥ ३४ ॥ आठवृनिश्रावणाचेगुण ॥ दोघेआक्रंदतीदीनवदन ॥ ऐ
 सापुत्रहेंत्रिभुवन ॥ शाधितान्त्रमांपडे ॥ ३५ ॥ अद्वापुत्राश्रावणा ॥ गंभीरगुणनिधा
 ना ॥ आमुचेप्राणकरिनीययाणा ॥ श्रावणावदनदावीकां ॥ ३६ ॥ यात्रद्वाडमंडपांत ॥
 श्रावणाएसानाहींसुत ॥ जेंसीलक्ष्मीवेंकुठनाथ ॥ तेंसीभापितमातापिता ॥ ३७ ॥ जांन
 करीमातृपितृभजन ॥ जळांन्याचेंब्रह्मज्ञान ॥ तांपटशान्त्रंआलाजरीपटोन ॥ त्याचें
 दर्शननळावें ॥ ३८ ॥ त्याचेंजपतपअनुष्ठान ॥ दानअध्ययनश्रावणमनन ॥ कळाचा
 तुर्यव्यर्षज्ञान ॥ जेंसेभाषणमघपीयाचें ॥ ३९ ॥ तणेंअभ्यासिन्याचेंसष्टीकळा ॥
 न्याअवध्याझान्याधिकळा ॥ जयासीमातापित्यांचाकटाळा ॥ न्याचांडाळांनशिवा
 वें ॥ ४० ॥ मातापितागुरुदेवजाण ॥ चारीदेवतेंसमसमान ॥ तांचिपरमज्ञानाजाण ॥
 नमांडीवचनश्रंभ्रांचें ॥ ४१ ॥ द्वापुत्रपुत्रएकश्रावण ॥ आठवांनितयाचेगुण ॥ दोघेपड
 लींमूर्च्छायेंऊन ॥ जावयाप्राणएकवटले ॥ ४२ ॥ मगतींउभयतांशापदेतीनृपनाथा
 ॥ म्पणतीतृदिपुत्रपुत्रकरिनां ॥ प्राणजाऊंदेतुझादशरथा ॥ आमुच्याएसातळ
 ळ ॥ ४३ ॥ मगन्याणींसांडिलाप्राण ॥ गयेंकळेंनयांचेंदहन ॥ उत्तरकार्यमंपादू
 न ॥ अयोध्यर्मीयानला ॥ ४४ ॥ मनांतहर्षमानीनृपवर ॥ मजशापझालातोकेय
 ळवर ॥ यांचेंशापेंतरीपुत्र ॥ हांकांमन्वग्मजलागीं ॥ ४५ ॥ अयोध्यर्मीयेंऊनद
 शरथ ॥ वसिष्ठासिसांगेंचूनांत ॥ पुढेंहादशवर्षपर्यंत ॥ दुष्कालपडलापृथ्वीव
 री ॥ ४६ ॥ कदापीनचर्षबलाद्वक ॥ अन्यंततपेअर्क ॥ धान्यतृणजीवनसकळि
 क ॥ नाहीनिःशंकपृथ्वीवरी ॥ ४७ ॥ गाईब्राह्मणपीडिलेबहुत ॥ दैत्यगुरुकाप
 ट्यवंत ॥ तणेंजलदआकर्षिलासमस्त ॥ वृष्टीएकाक्षहोऊनेदी ॥ ४८ ॥ वृष्टीझालि
 यावरीपूर्ण ॥ सुरवीहांतीलगोब्राह्मणा ॥ तेकरितीलमहायज्ञ ॥ तणेंबळपूर्णस्वरं
 ॥ ४९ ॥ वृषपर्वोदेंत्यथार ॥ परमयोद्दामहाशूर ॥ त्याससाइकारीझालाशुंक्र ॥ यु
 द्धकरीदेवांसी ॥ ५० ॥ बहुजदिवसझालासंयाम ॥ परीशुक्रकपटियापरिपूर्णपरम ॥
 मेघवर्षोनेदीअधम ॥ चिंताक्रान्तशक्रझाला ॥ ५१ ॥ वज्रधरासहस्रगंभ्रसुत ॥ अ-

योध्येचारजादशरथ ॥ तोप्रतापार्कणपंडित ॥ जिंकीलदैत्यक्षणमात्रे ॥ ५३ ॥ मग
 मातलीबाणिविजयरथा ॥ मूळपाठविलेंदशरथा ॥ मातलीसांगेभूळघार्ता ॥ अना
 वृष्टीकारणेजे ॥ ५३ ॥ ऐकोनिदैत्यप्रतापअद्भुत ॥ कैकेयीसहितदशरथ ॥ निराळमा
 गैरथनेत ॥ देवदैत्यांचेरणमंडळीं ॥ ५४ ॥ अजपुत्रदेखोनपाकशासन ॥ देताझाला
 क्षेमालिंगन ॥ दशरथेंधनुष्यचढवून ॥ उभाठाकलापुद्दासी ॥ ५५ ॥ मारिलेदैत्य
 भारतेव्हां ॥ तोपुढेंआठावृषपर्वा ॥ कपटकळायुद्धमावा ॥ नानाप्रकारेंदोधित ॥ ५६ ॥
 परीदशरथवीरसमर्थ ॥ कापट्यविद्यानचलेतेथ ॥ जैसेंमूर्खांचेंवागुजाळसमस्त
 ॥ उच्छेदीपंडितएकशब्दें ॥ ५७ ॥ देखोनिदशरथाचाप्रतापतेव्हां ॥ विरथझाला
 वृषपर्वा ॥ पाठीदेउनितेधवां ॥ निघताझालासवेगें ॥ ५८ ॥ घृतेंशिंपिलावैश्वान
 र ॥ तैसाक्रोधायमानझालाशुक्र ॥ रथींवेसोनिघांशर ॥ सोडिताझालाप्रतापें
 ॥ ५९ ॥ अस्त्रयुद्धकेलेंदारुण ॥ परीनाटोपेअजनंदन ॥ शक्रेंकाढोनिनिर्वाण-
 बाण ॥ छेदिलानयाचारथांक ॥ ६० ॥ अंकछेदितांअकस्मात ॥ स्वालींपडावाजों
 दशरथ ॥ कैकेयीदेखोनिघांवत ॥ घालोनिहातअंकधरी ॥ ६१ ॥ पर्वताकाररथ
 थोर ॥ दंडावरीभारघेतलासमग्र ॥ वीरश्रीरंगेनृपवर ॥ समाचारनेणेती ॥ ६२ ॥
 दशरथेंसोडिलानिर्वाणबाण ॥ तोडिलाकवीचास्यंदन ॥ अश्वासहितकुटकेकरून
 ॥ रणमंडळींपाडिला ॥ ६३ ॥ विरथजेव्हां झालाशुक्र ॥ दशरथेंकाढिलासूर्यमुखशर
 ॥ झणेयाचेंछेदीनशिर ॥ कापट्यमुकुटासहितपें ॥ ६४ ॥ मागुतीविचारीअजनंदन
 शुक्रतोहोयब्राह्मण ॥ याचारक्षोनिघांप्राण ॥ मुकुटमग्नछेदावा ॥ ६५ ॥ निमिष
 नलगतांगेलाबाण ॥ मुकुटपाडिलातळींछेदून ॥ भयभीतभृगुनंदन ॥ पळताझा
 लातेधवां ॥ ६६ ॥ देवकरितीजयजयकार ॥ पळालागलेदैत्यभार ॥ जैसामहावातसू
 टतांसमग्र ॥ भूसउडेअंबरीं ॥ ६७ ॥ रायेंकोदंडासीघातलीगवसणी ॥ तूणीरहेवि
 लाआवरणघालुनी ॥ जैसाकुंडामाजीदैदीप्यअग्नी ॥ आच्छादितयाज्ञिक ॥ ६८ ॥
 दशरथपह्नेसावधान ॥ तोंकैकेयीनेंहातघालून ॥ धरिलासेतेथेंस्यंदन ॥ बर्तमान
 कळलेतें ॥ ६९ ॥ स्वालींउतरूनदशरथ ॥ प्रियेलागींआलिंगनदेत ॥ झणेदोनवरमा
 गेंत्वरित ॥ जेकांअपेक्षाअसेल ॥ ७० ॥ कैकेयीआनंदलीथोर ॥ म्हणेमींमागेनजेव्हां
 वर ॥ तेव्हांमज्जावेसाधार ॥ झणोनप्रापघेतली ॥ ७१ ॥ पूजासाम्प्रतीदीधली

रामजयंती कथा.

(७५)

ऋषीं प्रत ॥ नेपोंकैकेयीवरलाघत ॥ त्यावरदेंयासमयीं अद्रुत ॥ जषयासकैकेयीते
 ॥७२॥ असोइंद्र आणि वृद्धस्पती ॥ दशरथाचें यथावानीती ॥ वस्त्रे भूषणें अमरपती ॥
 देताझालारायाते ॥७३॥ वस्त्राभरणें अद्रुते ॥ दिव्यमणी दिधळकैकेयीते ॥ येरीनें
 घातलाचेणीते ॥ परमप्रकृतावंतज्जी ॥७४॥ तोंदेव अस्त्रार्थ बोले वचन ॥ रायासी-
 काय आइ पुत्रसंतान ॥ दशरथ ह्मणो पुत्रवदन ॥ देखिलें नाहीं अघापी ॥७५॥ सुर
 गुरु ह्मणो रायावरिष्ठा ॥ त्रिभुवनपती येईल तुझ्यापोटा ॥ ज्याचें ध्यान लागले नीळ
 कंठा ॥ सनकादिकां भक्तांसी ॥७६॥ जो मायाचक्रचा चक्र ॥ अनंत ब्रह्मांडांचा ना
 यक ॥ जो कमलोद्भवचा जनक ॥ तो पुत्र तुझा देखराया ॥७७॥ वेदशास्त्रांचें जिह्वार ॥
 जो आदिमायेचा निजवर ॥ तो पुराण पुरुष अगोचर ॥ तुझा पुत्र होईल पै ॥७८॥ वि
 भांडकाचा पुत्र शृंग ऋषी ॥ हरिणी गर्भसंभूत ते जो राशी ॥ त्यासि आणावें नानासा-
 यासीं ॥ पुत्रेष्टी करावया ॥७९॥ त्यासी नाहीं मनुष्यदर्शन ॥ देखिलें नाहीं स्त्रियांचें व
 दन ॥ त्यास शब्द विषयें मोडून ॥ करून गजान आणावें ॥८०॥ दशरथ इंद्रगुरूची
 आज्ञा ॥ घेऊनि आला अयोध्याभुवना ॥ आनंद झाला सकळ जनां ॥ पर्जन्यवृष्टी
 जाहली ॥८१॥ शृंगीसि आणावया सत्वर ॥ देवांगना पाठविल्या संदर ॥ त्यांणीं नृत्य
 गायन करून निमनोहर ॥ तयासि मुलवूनि आणिलें ॥८२॥ दशरथें करून निमंस्कार ॥
 केला बहुत आदरा ॥ ह्मणो महाराज तू बहूथोर ॥ दर्शन आह्मंही घलें ॥८३॥ मग
 पाळक कन्या आपुली ॥ शृंग ऋषीस दीधली ॥ लग्नसोहळाते वेळीं ॥ चार दिवस जा
 हला ॥८४॥ मग ऋषीमेळविलें बहुत ॥ जेशापा नुग्रहसमर्थ ॥ वसिष्ठ मुख्या आचा
 र्यजेथ ॥ नपडे पदार्थ न्यून कांहीं ॥८५॥ एकडे ज्ञानी पाहै विभांडक मुनी ॥ तों स्त्रियां
 नीने लाज्वाळवुनी ॥ परमक्रोधाविष्ट होऊनी ॥ अयोध्येसी पातला ॥८६॥ तों ऋषीनें
 देखिला पुत्र ॥ जैसा नक्षत्रीं वेष्टिलारो हिणी चर ॥ कीं किरणीं वेष्टिला दिवाकर ॥ तैसा
 स्तत देखिला ॥८७॥ स्तुषा देखोनि नयनीं ॥ विभांडक निवाला मनीं ॥ दशरथलाग
 ला ऋषीच्या चरणीं ॥ आनंदें करून ते धवां ॥८८॥ विभांडक आनंदें बहुत ॥ नृपा
 सि आशीर्वाद देत ॥ तुज होनी लचौ घेस्त ॥ जेकांस मर्थ विभुवनीं ॥८९॥ असो य
 ज्ञमंडपीं शृंगी आपण ॥ सकळ ऋषी मंडळी घेऊना ॥ स्वाहाकारासी अघदान ॥ मंत्र
 युक्त टाकित ॥९०॥ पूर्णाहुती विधेकाळीं ॥ प्रत्यक्ष भगवत लाज्वाळमाळीं ॥ प्रभावीं

आवेउदयाचळीं ॥ रवीजैसा अकस्मात् ॥ ९१ ॥ चत्वारिशृंगद्विमूर्ध्नि ॥ कृशाननिघा
 लात्रिचरणं ॥ देवतां यज्ञनारायण ॥ ऋषिजनस्तरवावले ॥ ९२ ॥ हातीं पायस
 ताटभस्त्रन ॥ शृंगीपासीं देत कृशान ॥ ह्यणे अविलंबे पिंडं करून ॥ तिघीराणीं सदेई
 जे ॥ ९३ ॥ बहुत्तराकराहो ये क्षणीं ॥ विलंबहोतां होय कार्यहानी ॥ पोटायेई लकैच-
 ल्यदानी ॥ क्षीरसागरविहारीजो ॥ ९४ ॥ ऐसे बोलोनित ये वेळीं ॥ गुप्तझालाज्वा
 लामाळी ॥ शृंगीने वसिष्ठाजवळी ॥ पायसपात्रदीधले ॥ ९५ ॥ वसिष्ठकस्तूनिचि-
 भाग ॥ राणियांसदेत सवेग ॥ कौसल्येसी श्रेष्ठभाग ॥ देतां क्रोधआलाकनिष्ठेते ॥
 ॥ ९६ ॥ ह्यणे मी रायासी प्रियकर ॥ प्यारथचक्रीं घालीनिकर ॥ रणीं विजयीकेला
 नृपवर ॥ इंद्रादिदेवां देवतां ॥ ९७ ॥ वयें करून वृद्धफार ॥ तोज्येष्ठनव्हेसाचार ॥ ज
 यामाजीगुणथोर ॥ तोचि श्रेष्ठजाणिजे ॥ ९८ ॥ केतकीचें लघुपत्र ॥ त्यासीमानितीसर्वत्र
 ॥ इतरत्रेदिसतीथोर ॥ परीचतुरनमानिती ॥ ९९ ॥ अमोलिकलहानरत्न ॥ कायक
 रावेथोरपाषाण ॥ मृगेंद्राची आकृती ॥ धोरवारणकायसा ॥ १०० ॥ जवादी
 बिडालगृषणस्ववास ॥ परी आवेथ्रीमतास ॥ रासभाचेथोरबहुवस ॥ नशिवेको-
 णीतयांते ॥ १ ॥ मजआदींनदेतांमान ॥ कायकरावाभागमागून ॥ म्हणोनकेकेयी
 रुसोन ॥ अंधोवदनबैसली ॥ २ ॥ मगबोलेवसिष्ठमुनी ॥ विघ्नहोईलयेचक्षणीं ॥ तों
 करींचापिंडझडपोनी ॥ घारीनेनेला अकस्मात् ॥ ३ ॥ हाहाकारझालाते अवसरीं ॥ पिं
 डनेतपेंघारी ॥ कैकेयीपडे धरणीवरी ॥ आक्रंदततेधवां ॥ ४ ॥ माझे पूर्वकर्मगहन ॥ म
 जकेंचें पुत्रसंतान ॥ अभाग्यासीनिधान ॥ जिरेलकेंसेसंगपां ॥ ५ ॥ परमचिंताक्रां
 तदशरथ ॥ कौसल्येकडे विलोकित ॥ कैकेयीचें समाधान करित ॥ पट्टमहिषीतेध
 वां ॥ ६ ॥ अर्धविभागस्वभागांतुनी ॥ देतकौसल्यासुमित्रादोनी ॥ एकत्रकरितांते
 क्षणीं ॥ पूर्णपिंडकैकेयीते ॥ ७ ॥ जैशाभागीरथी आणि मंदाकिनी ॥ तैशासुमित्रा
 कौसल्यादोन्ही ॥ मत्सरअणुमात्रनाहींमनीं ॥ संतोषरूपसर्वदा ॥ ८ ॥ अत्यंतजेकु
 टिलदेव ॥ तयांसीस्वर्गीहीनहोयस्वरव ॥ कदानमानितीलोक ॥ अपेशमाथांस
 र्वदां ॥ ९ ॥ जवळीयेऊनदशरथ ॥ कैकेयीलागीं आलिंगित ॥ ह्यणे दोनभागझाले
 प्राप्त ॥ जेअपेक्षितनुजलागीं ॥ १० ॥ असोवसिष्ठेदीधले तीर्थ ॥ त्यासवें पिंडप्राशन
 करित ॥ कैकेयीन्यागळांअडकत ॥ कासावीसझालीते ॥ ११ ॥ मगवसिष्ठेशिंपितां

रामजयंती कथा.

(७७)

तीर्थ ॥ अंतरीपिंडप्रवेशत ॥ आनंदलाराजादशरथ ॥ दानेंदेत अपार ॥ ११ ॥ वस्त्रा
भरणे उदंड दक्षिणा ॥ देवोनिगौरविलें ब्राह्मणा ॥ सकळ ऋषीपावले स्वस्थाना
॥ शृंगी आदिक रूनियां ॥ १३ ॥ तिघीराण्या झाल्या गर्भयुक्त ॥ आनंदलारावदशरथ
॥ ह्मणो माझे भाग्य उदित ॥ दिसतसे येथोनि यां ॥ १४ ॥ जैसा शुद्धबीजेचा मृगांक ॥
कींपळेपळेवाते अर्क ॥ प्रकाशपडे अधिकाधिक ॥ उदयाद्रीहून पश्चिमे ॥ १५ ॥ कींक
रितां संतसमागम ॥ दिवसें दिवसवाटे प्रेम ॥ कीं औदार्येकरून निपरम ॥ कीर्तीवाटे स-
त्वर ॥ १६ ॥ तैसे राणियांचे गर्भवाढती ॥ तों वसिष्ठबोले दशरथाप्रती ॥ रायाधर्मशास्त्रीं
ऐसीरीती ॥ डोहळे छियांसी पुसावे ॥ १७ ॥ ऐसें बोलतां ब्रह्म ऋषी ॥ हर्षवाटलारायां
सी ॥ नमो निवसिष्ठाच्या चरणांसी ॥ राजेंद्रते व्हांचालिळा ॥ १८ ॥ शचीच्या मंदिरांत
॥ जैसा वृत्रशत्रुप्रवेशत ॥ तैसाचि अजपाळसुत ॥ कैकेयीसदनीं प्रवेशला ॥ १९ ॥ पिंड-
प्राधानाचे काळीं ॥ कैकेयी होती रूसली ॥ ह्मणी निराजेन्द्रये काळीं ॥ तिचे सदनीं प्र-
वेशला ॥ २० ॥ दूती जाणविते स्वामिणीतें ॥ डोहळे पुसावया तुह्मांतें ॥ नृपती स्व-
येचे तसे येथें ॥ स्फुमुहूर्तपाहोनि यां ॥ २१ ॥ सुंदरपणाचा अभिमान ॥ त्याहीवरी
कैकेयी गर्भिणी ॥ जैसा अल्पविद्यावंतास गर्वपूर्ण ॥ तैसें येथें जाहलें ॥ २२ ॥ जैसी-
गारुडी विद्या किंचित ॥ परीं ब्रीदें बांधिती बहुत ॥ कीं निर्नासिकवाढत ॥ रूपाभिमा-
नविशेषें ॥ २३ ॥ बिंदुमात्रविषयश्चिका ॥ परीं पुच्छाय परती देखा ॥ किंचित् ज्ञानझा-
लिया मूर्खा ॥ मगतो नगणी कोणातें ॥ २४ ॥ खडणधेनू सी दुग्ध किंचित ॥ परीं लक्षा-
प्रहार करी बहुत ॥ अल्पोदक उचंबळत ॥ आंगभिजत वाहकाचें ॥ २५ ॥ तैसें कैके-
यीस झालें तयेवेळीं ॥ प्रीतीनें दशरथ आला जवळी ॥ आपण शेजेवरी बैसली ॥
भाहीं उठली नृपादेखातां ॥ २६ ॥ कांहीं चमयां दातेथ ॥ नधरी देखिल्या नृपनाथ
॥ मग उभारा होनि दशरथ ॥ डोहळे पुसत तियेसी ॥ २७ ॥ ह्मणो कैकेयी बोले वच-
न ॥ तुजजें आवडे मनांतून ॥ तें मीस मस्तपुरवीन ॥ सत्यजाण प्रियकरे ॥ २८ ॥ मग
काय बोलली तयेवेळे ॥ तुह्मी पुरवाल काय माझे डोहळे ॥ माझे मनीं जे सोहळे
॥ पूर्णकर्ता दिसेना ॥ २९ ॥ मग बोले अजनंदन ॥ तुजकारणें वेंचीन प्राण ॥ परीं डोह-
ळे तुझे पुरवीन ॥ सत्यजाण सुकुमारें ॥ ३० ॥ मगती ह्मणी जी नृपवरा ॥ डोहळे
माझेचि अवधारा ॥ कीं सत्यासुमित्रेच्या पुत्रां ॥ दिगंतरादवडारें ॥ ३१ ॥ पाठवावे

दूरकानना ॥ त्यांचासमाचारपुनः कळेना ॥ आमचेंवर्तमानत्यांचियाकर्णा ॥ सह-
 साहीनजावें ॥ ३२ ॥ राज्यघातेंमाझियापुत्रा ॥ हेचिडोहळे होतीराजेंद्रा ॥ तुम्हीं
 मानालअधर्मरवरा ॥ नोदोषमजवरीघालिजे ॥ ३४ ॥ मजनिदितीलजोंजोंलोक ॥
 तोंतोवाटेपरमस्करव ॥ समस्तजनांढावेंदुःख ॥ हेचिभजलाभाबडे ॥ ३५ ॥ ऐसें
 वचनतेअवसरीं ॥ ऐकतांनृपरयेंचलाअंतरीं ॥ कींकाळजींतघातलीसुरी ॥ कीं
 आंग्रफ्सीचपळायडे ॥ ३६ ॥ वचननव्हेतेकेवळ ॥ दुःखपल्लीचेंश्रेष्ठफळ ॥ कींसं-
 चारलेंहालाहल ॥ हृदयींवाटेद्वारथा ॥ ३७ ॥ कींपर्वतकोसळला ॥ कींकाळसर्प
 जिह्वायींझांचला ॥ कींतसशस्त्रघायपडिला ॥ अंगावरीअकस्मात ॥ ३८ ॥ कैके-
 यीवचनकलशोद्भवजाण ॥ प्राशिलेंआयुष्यसमुद्रजीवन ॥ रावघाबरलाजैसाचतु-
 रानन ॥ वेदहरणकेलेतेव्हां ॥ ३९ ॥ परमखेदपावलानृपवर ॥ तीसनेदीप्रत्युत्तर ॥
 गसूमित्रेचेंमंदिर ॥ प्रवेशतापेंझाला ॥ ४० ॥ संसारतापेंजैसेसंतप्त ॥ तेसतसमा-
 गमेंनियत ॥ तैसाराजाद्वारथा ॥ सुमित्रासदनींस्वरवावला ॥ ४१ ॥ तिचेंनांव
 मित्रासती ॥ परीनामऐशीआहेरीती ॥ वरकडनांयेंजींऐकती ॥ तींतरजाणाच-
 र्थची ॥ ४२ ॥ नांघठेविलेंउदारकर्ण ॥ अडकावेचितांजायप्राण ॥ बृहस्पतीना
 ज्यालागुन ॥ धडवचनबोलतांनये ॥ ४३ ॥ कमलनयननामविशेष ॥ परीदोह-
 डोव्यांचाढलेवडस ॥ क्षीरसिंधुनामपुत्रास ॥ परीताकतथासीमिळेना ॥ ४४ ॥ ना-
 ठेविलेंपंचानन ॥ परीजंबुकदेरवतांपळेउठोन ॥ जन्मगोलाप्रागतांकोरान्न ॥ स-
 र्वभौमनामतयातें ॥ ४५ ॥ नामठेविलेंजयामदन ॥ लोकुरूपकुलक्षण ॥ तैसीर-
 मित्रानव्हेपूर्ण ॥ करणीनामासाररयी ॥ ४६ ॥ नृपआलाऐकतांकर्णी ॥ समोर
 आलीहंसगामिनी ॥ दशरथाचियेचरणीं ॥ मस्तकठेवीसद्गावें ॥ ४७ ॥ स्त्रिय
 सिदेवनोआघलानाथ ॥ पुत्रांसिदेवमातापितासत्या ॥ शिष्यांसीगुरुदेवक ॥ दै-
 तभतीतगृहस्थांसी ॥ ४८ ॥ स्मरणोनि सुमित्रेनेंअजनंदन ॥ पूजिलाषोडशोप-
 रंदस्न ॥ उभीठाकलीकरजोडन ॥ अधोवदनसलज्ज ॥ ४९ ॥ कैकेयीडोहळ-
 वेंदुःखप्रबळ ॥ परीतेंविसरलायेंथेंसकळ ॥ जैसाबोधठसावतांनिर्मळ ॥ त-
 जालवितळेपें ॥ ५० ॥ राजाज्ञणेसुमित्रेसी ॥ कायडोहळेहोतातमानसीं ॥ वें-
 ङांनिश्रयेंसी ॥ कुरंगनेत्रेसुकुमारें ॥ ५१ ॥ मगकिंचित्हास्त्रकरून ॥

रामजयंती कथा.

(७९)

लेसलज्जअधीवदन ॥ जें ऐकतां सरवसंपन्न ॥ अजनंदनपैहोय ॥ ५३ ॥ ह्मणे
 हेच आवडीबहुवसा ॥ कौसल्यागर्भीजगन्निवास ॥ अबतरेलआदिपुरुष ॥
 जगद्वंघजगदात्मा ॥ ५३ ॥ त्याचीअहोरात्रसेवाचरवी ॥ वाटेमममुत्रंचिकरा
 वी ॥ जाणीवशाहणीवआघषी ॥ ओंवाळावीतयावरूनी ॥ ५४ ॥ सेवेपरतेंथोर
 साधन ॥ ममपुत्रासीनमानेआन ॥ आपुलेआंगाचेंआंथरूण ॥ ज्येष्ठसेवेलागीं
 करूं ॥ ५५ ॥ त्रिभुवनराज्यतृणसमान ॥ त्याहूनअधिकज्येष्ठभजन ॥ चारीमु
 क्तीवाटतीगौण ॥ ज्येष्ठसेवेपुढेंपें ॥ ५६ ॥ स्फुंधारसत्यजोनिनिर्मळ ॥ कोणास
 आवडेलहालाहल ॥ उत्तमसांडोनितांदुळ ॥ सिकताकांहोविजवावी ॥ ५७ ॥
 त्यजोनिस्फुंदररायकेळें ॥ कोणफक्षीलअर्कीफळें ॥ कल्पद्रुमीजोविहंगमरबे
 ळे ॥ तोनातळेबाभुळेसी ॥ ५८ ॥ मानससरोवरींचाराजहंसपाहीं ॥ तोकदान
 राहेउलूकगृही ॥ बुडीदिधलीक्षीराब्धिडोही ॥ दग्धवननावडेत्या ॥ ५९ ॥ नंदन
 वनींचाभ्रमरकदाकाळी ॥ अर्कपुष्पीरुंजीनघाली ॥ जेणेंवृंद्रभ्रुवनीनिद्राकेली
 ॥ रवदिरांगारींननिजेतो ॥ ६० ॥ रंभेतुल्यजायाचोभली ॥ सांडोनिप्रेतकोणकव
 ळी ॥ तैसीरामींआवडीधरिली ॥ कदाविषयींनरमैतो ॥ ६१ ॥ ह्मणोनिराजच-
 कचूडापणी ॥ माझीआवडीज्येष्ठभंजनी ॥ ऐसेसुमित्रेचेशब्दऐकोनी ॥ आ-
 लिंगनदिधलेंदशरथें ॥ ६२ ॥ वाटेअमृतप्राशनकेलें ॥ कींत्रिभुवनराज्यहाता
 सिआळें ॥ तैसेंनृपाचेंमनसंतोषलें ॥ आलिंगनेंसुमित्रेचे ॥ ६३ ॥ ह्मणेऐकेंस्फु
 मारैराजसे ॥ संपककळिकेडोळसे ॥ तुवांसांगितलेडोहळेसुरसे ॥ पूर्णहोती-
 लनिर्घरें ॥ ६४ ॥ नानाभूषणैअलंकार ॥ ओंवाळीतिजरूननृपवर ॥ दानेंदेव
 बिलींअपार ॥ सुमित्रेहातींयाचकां ॥ ६५ ॥ याउपरीज्येष्ठराणी ॥ कौसल्याना
 मेंज्ञानरवाणी ॥ जीपुराणपुरुषाचीजननी ॥ त्रिभुवनीविरव्यात ॥ ६६ ॥ जेप
 रब्रह्मरसाचीभूस ॥ कींनिजप्रकाशरत्नमांडूस ॥ क्षीराब्धिहृदयविलास ॥ जिणें
 अंतरींसांठविला ॥ ६७ ॥ जोवृंदिरावरत्रिभुवनेश्वर ॥ नयाचेआज्ञाधारविधिश
 चिकर ॥ हृदयींध्यायअपणीवर ॥ कौसल्याउदरींनिषसेतो ॥ ६८ ॥ असोकोसव्ये
 चेयंदिसी ॥ प्रवेशताझालाश्रावणारी ॥ सेवकराहिलेबाहेरी ॥ द्वारमर्षादाधरू-
 चियां ॥ ६९ ॥ कौसल्याज्ञानकलापरम ॥ तीसअंतर्बाह्यव्यापलाराम ॥ आचरण

अवधेपरब्रह्म ॥ नदिसेविषमकदाही ॥ ७० ॥ सांडोनिजागृतीसुषुप्तीस्वप्न ॥ नयनी
 लाविलेंज्ञानांजन ॥ चराचरअवधेनिरंजन ॥ स्वरूपदिसेकौसल्या ॥ ७१ ॥ दश
 रथप्रवेशीनिअंतरीं ॥ पाहेस्थूळबोसरीवरी ॥ मगसूक्ष्मदेहमाजघरीं ॥ नदिसेक
 दाकौसल्या ॥ ७२ ॥ कारणकोठडींतपाहेसादर ॥ तंवतेथेंअवघाअंधकार ॥ मगम
 हाकारणउपरीथोर ॥ त्यावरीनृपवरचढियेला ॥ ७३ ॥ तेथेंनदिसेकौसल्यासती ॥
 मगचकितपाहेनृपती ॥ जोउदरींसाठचिलाजगसती ॥ तिचीस्थितीकळेना ॥ ७४ ॥
 मगपरात्परघरांत ॥ प्रवेशेतेन्हांअजपाळकत ॥ तोतेबैसलीसमाधिस्थ ॥ निर्विक
 ल्यनृक्षातकीं ॥ ७५ ॥ अंतरदृष्टीमुरडली ॥ वरदळस्वनामविसरली ॥ ब्रह्मानंदरू
 पझाली ॥ नचालेबोलीद्वैताची ॥ ७६ ॥ जैसासतेजपरमपवित्र ॥ तेथेंडागनलागे-
 अणुमात्र ॥ स्वरूपीरमतांयोगीश्वर ॥ ज्ञानराहेऐलीकडे ॥ ७७ ॥ कल्यांतवीजम
 शकर्णिळी ॥ पिपीलिकामेरूकक्षेसिघाली ॥ धेनुवत्समृगेद्राआकळी ॥ एकवळे
 घडेलहे ॥ ७८ ॥ परीचतुराविश्वरूपावरी ॥ नचालेनहालेनिर्धासी ॥ श्रोत्रियांचे
 यज्ञशाळेभीतरी ॥ कोणमहारप्रवेशेला ॥ ७९ ॥ वडवानळापुढेकर्पूरजाण ॥ कीज
 लनिधीमाजीलयण ॥ तैसीबुद्धिआणिमन ॥ स्वसुरवावरीविरालें ॥ ८० ॥ असो
 स्वानंदसागरांत ॥ कौसल्यापूर्णसमाधिस्थ ॥ जवळीउभाठाकलादशरथ ॥ पाहे
 तदस्थउगाची ॥ ८१ ॥ कौसल्यास्वरूपीलीन ॥ हेदशरथासीनेणवेरवुण ॥ ह्मणेहे
 रुसलीसंपूर्ण ॥ तरीचवचननबोले ॥ ८२ ॥ ह्मणोनिराजचक्रचूडामणी ॥ कौसल्ये-
 जवळीबैसोनी ॥ स्त्रैहेंतीसहृदयींधरूनी ॥ समाधानकरीतसे ॥ ८३ ॥ तरीतेनउघ
 डीनयन ॥ नाहींशरीराचेंभान ॥ मीस्त्रीपुरुषस्मरण ॥ गैलीविसरूनकौसल्या ॥ ८४ ॥
 अलंकारकेंचेएकसुवर्ण ॥ तरंगलटिकेअवधेजीवन ॥ तैसेंविश्वनाडींरघुनंदन ॥ आ
 नंदघनविस्तारला ॥ ८५ ॥ ऐशीकौसल्येचीस्थितीझाली ॥ राजाह्मणेभूतेंझडपिली ॥
 कीमिहदूतेंघेरली ॥ वोबरवीमोडलीइयेची ॥ ८६ ॥ राजाह्मणेदेवऋषीसिद्ध ॥ इहीं
 दीधलाओशीर्वाद ॥ कींपोरायेईलब्रह्मानंद ॥ आदिपुरुषश्रीराम ॥ ८७ ॥ ऐकतांरा
 मनामस्मरण ॥ कौसल्येनेउघडिलेनयन ॥ जगदाभाससंपूर्ण ॥ रघुनंदनरूपदि
 से ॥ ८८ ॥ राजाह्मणेनितंबिनी ॥ कुरंगनेत्रेगजगामिनी ॥ कायजेअसेलआवडम
 नीं ॥ नेडोइजेपुरवीनसर्व ॥ ८९ ॥ प्रमदाकीबोलेवचन ॥ तोंकौसल्याबोलेगर्जन

॥ मीजगदात्मारघुनंदन ॥ कैचेंअज्ञानमजपासीं ॥ ९० ॥ स्थूललिङ्गआणिकारण ॥
 यांहुनिमासैरूपभिन्न ॥ महाकारणहेनिरसून ॥ आत्मारामवेगबामी ॥ ९१ ॥ हैत
 हैतमहाहैत ॥ यांहुनिवेगबामीअतीत ॥ सच्चिदानंदजेथतेथ ॥ रचुंटीनियांराहिला
 ॥ ९२ ॥ जीवशिवदानपक्ष ॥ ध्याताध्यानलयलक्ष ॥ यांवेगबामीसर्वसाक्ष ॥ अचिं
 त्यअलक्ष्यश्रीराम ॥ ९३ ॥ राज्ञह्मणेकोसल्येऐकें ॥ कोणआहेमीमजओळखें ॥ डो
 हळेपुसावयामहासुरवें ॥ तुजजवकीबेंसलों ॥ ९४ ॥ येरीह्मणेज्ञाताज्ञेयज्ञान ॥ हें
 सर्वगलेंआटोन ॥ नाहींस्त्रीपुरुषनपुंसकपूर्ण ॥ मीतुंपणतेथेकैचें ॥ ९५ ॥ नृप
 ह्मणेहेमहद्गूतेपेरिली ॥ ओळखीसर्वसोडिली ॥ मगपुसेगोष्टमागली ॥ धाकुटप-
 णीचीतियेते ॥ ९६ ॥ राजाह्मणेशशांकवदने ॥ गुणसरितेपद्मनयने ॥ वद्दाडबुडवोनी
 रावणे ॥ नेलेंहोतेआठवतेकीं ॥ ९७ ॥ शत्रूंचेनामऐकतांकर्णी ॥ हाकफोडिलीभुजाठो
 कोनी ॥ ह्मणेधनुष्यबाणदेआणीनी ॥ टाकीनछेदूनदाहीशिरें ॥ ९८ ॥ तारिकामारू-
 नियांआधी ॥ ऋषियागपाववीनसिद्धी ॥ महाराक्षसवधोनियुद्धी ॥ गाधिनयतो
 षवीन ॥ ९९ ॥ शिवचापपरमप्रचंड ॥ मोडोनिकरीनदुरवंड ॥ माझीज्ञानशक्तीजेअ
 रवंड ॥ पणेंजिकोनिआणितों ॥ २०० ॥ जेणेंभिःक्षत्रियकेलीअवनीपूर्ण ॥ त्याचागर्व
 हरीननलागतांक्षण ॥ मीएकपत्नीरघुनंदन ॥ पितृवचनपाळक ॥ १ ॥ मीसेवीनघोर
 विपिन ॥ परिवारेसींत्रिशिरास्वरदूषण ॥ क्षणमात्रेंटाकीनवधोन ॥ अग्निनृणाज्जिनें
 सा ॥ २ ॥ रीसवानरांहातीं ॥ लंकाघालीनपालथी ॥ माझावज्रदेहीमारुती ॥ परमपुरु
 षार्थीमहावीर ॥ ३ ॥ क्षणेंजालूनलंकानगर ॥ शत्रूंचींशिरेंछेदूनसाचार ॥ पाषाणीं-
 पालाणोनिमुद्र ॥ लंकापुरघेईनमी ॥ ४ ॥ कोसल्याहाकफोडीदारुण ॥ लंकेपुढेंमा
 नवीनरण ॥ महाटिसाळकुंभकर्ण ॥ टाकीनछेदूनक्षणाधें ॥ ५ ॥ सहपरिवारेछेदूनद
 शशिर ॥ चंदीचेसोडवीनसुरवर ॥ माझाविभीषणप्रियकर ॥ छत्रधरीनतयावरी ॥
 ॥ ६ ॥ स्वपदींस्थापूनिनिजभक्त ॥ मीअयोध्येसीयेईनरघुनाथ ॥ अधिव्याधि
 जरामृत्या ॥ त्याविरहितकरीनप्रजा ॥ ७ ॥ स्त्रीपुरुषचपुंसकभेद ॥ यावेगबामी
 ब्रह्मनंद ॥ मायाचक्रचाळकशुद्ध ॥ निष्कलंकअभेदपें ॥ ८ ॥ मीप्रलयकाळासी
 शासनकर्ता ॥ अदिमायेचानिजभर्ता ॥ कर्ताहर्तापाळित्ता ॥ मजपरतानसेची ॥
 ॥ ९ ॥ मीअजअजितसर्वेश्वर ॥ मीचनस्लोंचराचर ॥ धरूननिनानाअवतार ॥ मज

माजीसामाये ॥ १० ॥ ऐसें ऐकनांदशरथ ॥ स्रणेभूतेघेतलीयथार्थ ॥ फांटाफुटला
 बहुत ॥ बंडबडतेभलतेची ॥ ११ ॥ पंचाक्षरीआणापाचारुन ॥ महाराजसद्गुरुज्ञान
 घन ॥ तीसरसिजोद्वनंदन ॥ बोलावूनआणावेगीं ॥ १२ ॥ जेणेदर्भापरीधरिली
 अवनी ॥ कमंडलूठेविलासूर्यासनीं ॥ इंद्रसभेसनेलावासरमणी ॥ अद्भुतकर-
 णीतयाची ॥ १३ ॥ वसिष्ठआलाधांचून ॥ राजादृढधरीचरण ॥ कौसल्येसारखें
 निधान ॥ भूतेसंपूर्णयासिलें ॥ १४ ॥ म्यांयागकेलासायासीं ॥ कींपुत्रहोईलकीं
 सत्यंभी ॥ तीमध्येचहेविवसी ॥ उठलीऋषीकायकरूं ॥ १५ ॥ पगस्रणेब्रह्मसुत
 ॥ बव्यापोटायेईलरघुनाथ ॥ तीसगोष्टीहेविपरीत ॥ काळत्रयींघडेना ॥ १६ ॥ अं-
 धकृपींपडेतरणी ॥ कोरान्नमागेलचिंतामणी ॥ सुधारसगोलाकडवटोनी ॥ का-
 लत्रयींघडेना ॥ १७ ॥ क्षुधेनेंपीडिलाक्षीरसागर ॥ करतरूसियेईलदरिद्र ॥ तीव्र-
 तपेलरोहिणीवर ॥ कालत्रयींघडेना ॥ १८ ॥ असीवसिष्ठकौसल्येजवळी ॥ येऊ-
 निविलोकीतेवेळीं ॥ तंवतीश्रीरामरूपझाली ॥ अंतर्बाह्यसमूळ ॥ १९ ॥ नदिसे-
 स्थियेचीआकृती ॥ धनुष्यबाणघेऊनिहातीं ॥ आकर्णनयनविराजती ॥ देवभू-
 र्तीजगदृष्ट ॥ २० ॥ पाहतांरूपआनंदघन ॥ सद्गद्झालाब्रह्मनंदन ॥ अष्टभावे-
 दाटलापूर्ण ॥ गेलाविरुनदेहभाव ॥ २१ ॥ वसिष्ठकौसल्यातेअवसरीं ॥ मुरालीं
 ब्रह्मानंदसागरीं ॥ दशरथपरमअंतरीं ॥ घाबराझालानेणोनियां ॥ २२ ॥ वसि-
 ष्ठासारिरयामहामुनी ॥ भूतेंझडपिलातयेक्षणीं ॥ याभूताचीकर्ताझाडणी ॥ को-
 णीत्रिभुवनीदिसेना ॥ २३ ॥ मीढतभाग्यसंपूर्ण ॥ मजकेंचेंपुत्रसंतान ॥ कौसल्याही-
 गेलीझडपोन ॥ ब्रह्मानंदेंमूर्च्छित ॥ २४ ॥ निरपराधवधिलाश्रावण ॥ तोदुःखदे-
 तोदारुण ॥ ऐसातोमहाराजआनंदघन ॥ जाकचेपूर्णअंतरीं ॥ २५ ॥ तोस्वानंद-
 लहरीजिरवून ॥ वसिष्ठेंउघडिलेनघन ॥ राजाधांचोनधरीचरण ॥ आनंदन-
 मायेअंतरीं ॥ २६ ॥ रामासीकेशीपरीझाली ॥ पूर्वींबुडतांनौकाआली ॥ अंधकू-
 पींपडतांतळाळीं ॥ हस्तसूर्येदीधला ॥ २७ ॥ सर्पडेंखितांगरुडधांवे ॥ गजींकीं-
 डितांकेसरीपावे ॥ क्षुधितापुढेंहेलावे ॥ क्षीरसागरयेऊनी ॥ २८ ॥ कींचणव्यांत
 जळतांघन ॥ कींहुडहुडीभरतांथांबेकृशान ॥ कींदरिद्रेंपीडितांलक्ष्मीआपण
 ॥ धरींयेऊनबैसली ॥ २९ ॥ ऐसाआनंदलाराजानिश्चिन ॥ स्रणेसद्गुरुस्वामी

रामजयंतीकथा.

(८३)

तूसमर्थ ॥ मजनबलहंवाटत ॥ तुजहीभूतेंझडपिती ॥ ३० ॥ आझीअत्यंतभाग्य
हीन ॥ केचेंदेस्वोंपुत्रसंतान ॥ मगह्यांसलाब्रह्मनंदन ॥ कायगर्जोनबोलत ॥ ३१
॥ जोनीलयीवहृदयरत्न ॥ जेंकमलोद्भवचेंदेवतार्चन ॥ सनकादिककरूनिय
ल ॥ हृदयसांबळींतयाहती ॥ ३२ ॥ जोवैकुंठपुरविळासी ॥ तीआलाकौसल्ये-
न्यागर्भासी ॥ मारूनसकळदुर्घासी ॥ देवसोडवीलवंदींचे ॥ ३३ ॥ जेजेंकीसल्या
बोलिलीसत्य ॥ तेंपुढेंहोईलयथार्थ ॥ तुजहोतीलचारसूत ॥ सत्यवचनराजेद्रा
॥ ३४ ॥ शंखचक्रशेषनारायण ॥ चतुर्थरूपेंप्रगटेजगज्जीवन ॥ पुण्यप्रतापहो
यजाण ॥ ज्याचीकथाऐकतां ॥ ३५ ॥ ऐसींचसिष्ठाचींचनें ॥ स्वानंदनभीचींउडु
गणें ॥ कींसत्यवैरागरींचींरत्नें ॥ निवडोनिदिधलीं दशरथा ॥ ३६ ॥ माध्यान्हायेईल
चंडकिरण ॥ पुष्यनक्षत्रसाधून ॥ अवतरलेरघुनंदन ॥ पूर्णब्रह्मजगद्रुह ॥ ३७ ॥
तेणेंकर्णद्वारांतूनिखरित ॥ सांठविलींहृदयसंदुकेंत ॥ धांवूनिथ्रीगुरूचेपायधरि
ता ॥ ह्मणुकृतार्थझालोमी ॥ ३८ ॥ असोभरलियानवमास ॥ प्रसूतिसमयकौस-
ल्येस ॥ कवणऋतुकवणदिवस ॥ सावकाशऐकतें ॥ ३९ ॥ चसंतऋतुचैत्रमास ॥ शुद्ध
पक्षनवमीदिवस ॥ सूर्यवंशीजगन्निवास ॥ सूर्यवारीजन्मला ॥ ४० ॥ माध्यान्हा
आलाचंडकीर्ण ॥ पुष्यनक्षत्रसाधून ॥ अवतरलारघुनंदन ॥ पूर्णब्रह्मजगद्रुह ॥
॥ ४१ ॥ श्रीरामकेवळपरब्रह्म ॥ त्यासझालेंह्मणतांजन्म ॥ संतहांसतीलपरम ॥
तत्त्वज्ञानवेत्तेजो ॥ ४२ ॥ ज्याचीलीलाऐकतांअपार ॥ खंडेजन्ममृत्युदुर्धर ॥ त्या
रामासीजन्मसंसार ॥ कालत्रयींघडेना ॥ ४३ ॥ दावीलौकिककरणी ॥ कींकौस-
ल्याझालीगर्भिणी ॥ तोब्रह्मानंदमोक्षदानी ॥ जन्मकर्मत्याकेंचें ॥ ४४ ॥ क्षीरसा
ग्रींहूननारायण ॥ येयोनिअयोध्येसीझालासगुण ॥ परीशेषलक्ष्मीसहितज
गज्जीवन ॥ तैसाचितेथेंसंचला ॥ ४५ ॥ जोअनंतकल्याणदायक ॥ अजअजित
निष्कलंक ॥ भक्ततारावयासिदेव ॥ जगन्नायकअवतरला ॥ ४६ ॥ असोअयो
ध्यापुरींतेवेळीं ॥ दुंदुभींचीचाईलागली ॥ विमानांचीदाटीझाली ॥ पुष्यवर्ष-
तीअपार ॥ ४७ ॥ देवकरितीजयजयकारा ॥ करीलराक्षससंहार ॥ अवतरलांइर
घुवीरा ॥ बंधमुक्तकरीलआझां ॥ ४८ ॥ असोतेकौसल्यासत्री ॥ बैसलीअसतांए
कांती ॥ तोआठवर्षाचीमूर्ती ॥ सन्मुखदेवेअकस्मात ॥ ४९ ॥ निमासुरवदनीं

स्कंदर ॥ तेजभरलेनिजमंदिर ॥ ज्यातेजातेंशशिपित्र ॥ लपोमिजातीविलोकितां ॥
 ॥५०॥ पदकमलप्रकरंदसेवना ॥ अमरीझालीक्षीराब्धिकन्या ॥ कदानविसंबेचर-
 णां ॥ कृपणधनालागीजेसा ॥५१॥ संध्यारागअरुणवाळार्क ॥ दिव्यरत्नांचेरंगका
 ढिलेदेरव ॥ तळवेतेसेसुरेरव ॥ श्रीरागाचेवाटती ॥५२॥ चंद्रक्षयरोगेकष्टीहोऊनी
 ॥ निजांगाचीदशाशकलेंकरूनी ॥ स्त्रवाडलाश्रीरामचरणीं ॥ स्वानंदधनीघेत
 से ॥५३॥ रामपदीरंगलीदिवसनिशी ॥ बंधुपाहुणाआलाशशी ॥ तोराहिलाअ-
 क्षयळावयासी ॥ नजायचीमाघारा ॥५४॥ ध्वजचक्रांकुशपद्म ॥ ऊर्ध्वरेरवादिचि
 न्हेउत्तम ॥ याचाअर्थऐकतांपरम ॥ सुरवहोयभक्तांसी ॥५५॥ सात्विकप्रेमळांदे
 रवा ॥ ऊर्ध्वसंकंतऊर्ध्वरेरवा ॥ सत्यशीलभाविकां ॥ ऊर्ध्वपथदावीत ॥५६॥ विद्या
 मदेमत्तगज ॥ भाग्यमदेंडुल्लतसहज ॥ त्यांसिआकर्षावयास्तेज ॥ पायींअंकुशझ
 ळकत ॥५७॥ पायींझळकेदिव्यपद्म ॥ जेजगमाउठीउत्तम ॥ तैपथेचेंराहतेसद्म ॥
 तयेपदींस्तरवाढलें ॥५८॥ अहंकारजडपर्वत ॥ शरणागतांबाधकयथार्थ ॥ तो
 फोडावयाझळकत ॥ यज्ञपायींरामाचे ॥५९॥ भवसागरतगवधागहन ॥ जहाज
 अद्भुतरामचरणा ॥ त्यावरीध्वजधिराजमान ॥ रात्रंदिवसतळपतसे ॥६०॥ काम
 क्रोधदुर्धरेंअसुर ॥ त्यांचेंछेदावयाशिर ॥ दैदीप्यमानदिव्यचक्र ॥ रामतळवीं
 झळकतसे ॥६१॥ मळरहितपदस्कंदर ॥ घोटींत्रिगुणीपत्राकार ॥ इंद्रनीळउप
 मासाचार ॥ नपुरनींस्त्रणोनियां ॥६२॥ पदतळेंआरक्तसाजिरीं ॥ तेथेंवसेसर
 सिजोद्भवकुमारी ॥ विश्रान्तीप्यावयाअहोरात्रीं ॥ वामचरणींरंगलीहो ॥६३॥ कि
 तीपापेंहरावींदिवसरजनीं ॥ ह्यणोनिश्रमलीजन्हुनंदिनी ॥ शक्रवांकीरूपहोउनी ॥
 रामचरणींविराजे ॥६४॥ मांड्यासुकुमारसांबळिया ॥ तेथेंस्तरवाडलीमित्रन
 नया ॥ कींयमानुजाअपवादचुकवावया ॥ महदाश्रयधरियेळा ॥६५॥ ऐसी
 रामपदींत्रिवेणीसाचार ॥ प्रयागतीर्थराजेश्वर ॥ प्रेमेंमाघमासींभाग्यवंतनरा
 प्रातःस्नानाधांचती ॥६६॥ भक्तमुमुक्षुसाधकसंत ॥ हेचिराजहंसविराजत ॥ वां
 कीवरीरत्नेंतळपत ॥ तेचितपस्वीतपताती ॥६७॥ चरणरजझळकेस्पष्ट ॥ तोचि
 नाणिजेअक्षयवट ॥ तेथेंसनकादिकवरिष्ठ ॥ क्षेत्रसंन्यासीजाहले ॥६८॥ प्रथमीं
 मोक्षदेहत्यागितां ॥ येथेंमोक्षश्रवणकरितां ॥ देहीअसतांविदेहता ॥ येतहाताभ

रामजयंतीकथा.

(८५)

कांच्या॥६९॥ प्रयागींकष्टबहुत ॥ येतांजातांभोगितीनिश्चित ॥ हाप्रयागध्यानींअ
कस्मात ॥ प्रगटेलसत्परभक्तांच्या ॥ ७० ॥ तोडरवांकीनेपुरे ॥ असुरांचंरगर्जतीग
जरे ॥ वाटेनभगाबोनीएकसरे ॥ पोटायाजणूवोतिल्या ॥ ७१ ॥ कींसरबकटकीचेस्तं
भ ॥ कींगरुडपाचूचेउगवलेकोंभ ॥ इंद्रनीळगाळूनिसुप्रभ ॥ जानुजंघवोतिले ॥ ७२ ॥
मिळाल्यासहस्रचपळा ॥ तैसाकासेझळकेपिंवळा ॥ वरीतरुपेकटिमेरवळा ॥ पाहतां
डोळांआल्हादा ॥ ७३ ॥ कटीमेरवळेवरीमहामणी ॥ कींपंक्तीबैसलेदिनमणी ॥ दाहक
त्वसांबोनिजघनी ॥ श्रीरामाचेलागले ॥ ७४ ॥ वेदांताच्याश्रुतीगर्जेन ॥ अर्थबोलती
जेवीशोधून ॥ तैशाक्षुद्रघंटारुणझुण ॥ शब्दकरितीरसाळ ॥ ७५ ॥ देरवोमिकटिसुकु
मार ॥ लाजोनिवनागोलामृगेंद्र ॥ वाटेत्यादुःखेशरीर ॥ वाहनकेलेदुर्गचें ॥ ७६ ॥ गंभी
रावर्तनाभिरस्थान ॥ जेथेंजन्मलाचतुरानन ॥ सत्परजतमगाळून ॥ त्रिवळीवरीवि
राजे ॥ ७७ ॥ कींस्तुभतेजअपार ॥ पाहतांभुलतीशशिभित्र ॥ गुणींओंविलींनक्षत्रें
समग्र ॥ तैसेमुक्तहारडोलती ॥ ७८ ॥ कींत्यामुक्तीच्यामाळाबहुत ॥ रघुपतीच्याग
ळांडोलता ॥ कींमुक्तरूपेंसमस्त ॥ अनंतब्रह्मांडेंगुंफिलीं ॥ ७९ ॥ मुक्ताफळांच्यामाळा
गहन ॥ परीत्यांचापालटलावर्ण ॥ दिसतीइंद्रनीळासमान ॥ श्यामलांगीरंरघुप-
तीच्या ॥ ८० ॥ नीळगगनावरीसुंदर ॥ मंदाकिनीओघटिमंशुभ्र ॥ तैसीमाळाम
नोदर ॥ श्यामतनूवरीशोभे ॥ ८१ ॥ कोमलागअतिनिर्मळ ॥ वरीडोलेवैजयंतीमाळ ॥
पुष्करींशक्रचापसुढाळ ॥ सुरंगजैसेंविराजे ॥ ८२ ॥ कींमेघींस्थिरावेजैसीप्रभा ॥ तै
सीवैजयंतीचीशोभा ॥ सहस्रमुरवाचियाजिभा ॥ गुणवर्णितांशीणल्या ॥ ८३ ॥ अ
नंतभक्तहृदयींधरिले ॥ तरीचवक्षस्थळरुंदावले ॥ ब्रह्मानंदमुरोनिओतिले ॥ हृदय
स्थानसत्यपै ॥ ८४ ॥ श्रीवत्सझळकेसव्यांगीं ॥ श्रीनिकेतनवामभागीं ॥ उटीशोभे
श्यामलांगीं ॥ कोणदृष्टांततेऐका ॥ ८५ ॥ मित्रकन्येवरीजान्दवीजळा ॥ कींराकाइंदु
प्रभेनिराळ ॥ देदीप्यमणीइंद्रनीळ ॥ आवरणत्यावरीकाशिमिराचें ॥ ८६ ॥ सूर्यप्र-
भेचींचक्रेतरुपती ॥ तैशामुद्रिकाझळकती ॥ औपासकयंत्रैरिखिती ॥ तेविगतीये
थेंदिसे ॥ ८७ ॥ प्रबयाग्नीनेउघडिलेनयन ॥ तैपिंकीर्तिमुरवीदंडपूर्ण ॥ निष्कलंक
रोहिणीरमण ॥ पदकहृदयींडोलतसे ॥ ८८ ॥ कंबुकंठअतिशोभिवंत ॥ नासिकस
रुसुकुमारबहुत ॥ मंदस्मितवदनविरानित ॥ कोटिमन्मथशोभामुखीं ॥ ८९ ॥ विदु

मवर्णअधरसनेजा ॥ मर्गजवकीनेझळकतीद्विज ॥ त्यातेजेंशाशिनक्षत्रेंतेजःपुंज ॥ झां
 कोळतीपाहता ॥ ९० ॥ त्रिलोकींचागोठोनिआनंद ॥ ओतिलेंश्रीराममुरवारविंद ॥
 आकर्णनयनभ्रुकुटीविशद ॥ धनुष्याकृतीशोभती ॥ ९१ ॥ स्वानंदसरोवरींचींक
 मळदळे ॥ तैसेआकर्णनयनविराजले ॥ ज्याकृपादृष्टीनेंनियाले ॥ प्रेमळजनस-
 र्वही ॥ ९२ ॥ कुंडलेंतळपतीमकराकार ॥ जोडिलेभिन्नआणिरोहिणीवर ॥ कीर्त्त
 गिरापुत्रभृगुपुत्र ॥ विचारपुसतीरामाते ॥ ९३ ॥ कीवेदसागरींचीरत्नज्योती ॥
 पूर्वउत्तरमीमांसानिश्चिती ॥ कुंडलरूपेजाणवित्ती ॥ अर्थविशदस्वामीते ॥ ९४ ॥
 श्रीरामतनूसुकुमार ॥ तेणेंशोभतीअलंकार ॥ पीतवर्णतिलकसंदर ॥ अनुपम्य
 रेखिला ॥ ९५ ॥ स्रवर्णनक्षिचापूर ॥ नीलगिरीवरीनिरंतर ॥ तैसातिलकसंदर ॥
 विशाळभाळीझळकतसे ॥ ९६ ॥ जैसाकल्यांतींचादिनकर ॥ तैसामुकुटपरिकर ॥
 तेजतळपतसेअपार ॥ दिक्चक्रींनसमाये ॥ ९७ ॥ दावाग्नीचेकल्लोळभडकत ॥ तै
 सेंउत्तरीयझळकत ॥ दशांप्रतीमुक्तेरुळत ॥ कृत्तिकापुंजासारिरवीं ॥ ९८ ॥ परम
 तेजाळक्षीरोदक ॥ कींशुभ्रयशाचदलेंचीक ॥ शकडध्वेतमृडानीनाचक ॥ फपूर्
 रेंकस्तुनिऊटिला ॥ ९९ ॥ दिव्यरजततगटघडलें ॥ कींपारिजेकैलासडवरिलें ॥ कीं
 जाळ्वीतोयेओपविलें ॥ दिननार्थेस्वहस्ते ॥ ३०० ॥ सच्चिदानंदतनूसगुण ॥ अत
 सीकुसुमाभासपूर्ण ॥ त्याचिरंगेंकरून ॥ नीलोत्पलेंराबविलीं ॥ १ ॥ नभासिचढला
 तोचरंग ॥ त्याचियाप्रभेनेंमैघासिरंग ॥ इंद्रनीळहीसुरंग ॥ त्याचप्रकाशेंजाडले ॥ २ ॥
 नेधींचेंसौंदर्यअद्भुत ॥ गरुडपाचूचेंतेजदिसत ॥ मर्गजासीबीकचढत ॥ तनुसांवळी
 देरवोनियां ॥ ३ ॥ जोवैकुंठींचावेल्हाळसंदर ॥ भक्तमंदिरांगणमंदार ॥ कुरचंडीक
 रीवेगींसाचार ॥ कोटीमकरध्वजवस्तुनियां ॥ ४ ॥ ब्रह्मांडोदराबाहेरीं ॥ आंगींचासुवा
 सधांवणेकरी ॥ लीलामृतसागरकैटभारी ॥ भक्तजनमनवेधकजो ॥ ५ ॥ पूर्णब्रह्मा
 नंदरघुवीर ॥ लीलाविग्रहीश्रीधर ॥ हृदयींरेखितीनिरंतर ॥ निजभक्तप्रेमबळे ॥ ६ ॥
 असोकौसल्याबोलेतेअवसरीं ॥ भक्तपत्सलामधुकैटभारी ॥ तूंआतांबाळवेपध
 रीं ॥ माझेउदरींअवतरे ॥ ७ ॥ लोकह्मणतीकौसल्यानंदन ॥ ऐसाहोवैमन्नमोहन ॥
 अमलदलराजीवनयन ॥ हास्यवदनविलोकी ॥ ८ ॥ सजलजलदवर्णकोमल ॥ कौ
 सल्यपुटेजाडलाबाळ ॥ तंवतेपरमसुखेळ ॥ पुष्याकयोगअसेपै ॥ ९ ॥ जोक्षीर

रामजयंतीकथा.

(८७)

सागरवासीतमालनील ॥ तोकौसल्येपुढेंझालाबाळ ॥ चरणांगुष्ठेंधरोनिकोमळ
 ॥ मुखकमळींघालीतसे ॥ १० ॥ भक्तचरणींलागलेबहुत ॥ गोढगोढस्त्रणोनिवा
 रवाणित ॥ घालागींगोडीरघुनाथ ॥ स्वयंपहातचास्वोनी ॥ ११ ॥ स्वचरणींची
 गोडीकांचोरित ॥ भक्तांसीलोभलागावयाबहुत ॥ स्त्रणोनियांकौसल्यासून ॥
 कौतुकार्थदारवहीतसे ॥ १२ ॥ पुत्रझालाकौसल्येस ॥ लागलाचायांचाघोष ॥ सुगं
 सहितकरेशा ॥ जयजयकारनभींकरिती ॥ १३ ॥ सुमनसंभारतेअवसरीं ॥ देव
 वर्षतीअयोध्येवरी ॥ दुंदुभीनादअंबरीं ॥ नसमायेचितेधवां ॥ १४ ॥ इळदीकुं
 कुमेंताटीभरूनी ॥ बिदोबिदींघांवतीसुवासिनी ॥ पावल्याकौसल्येच्यासदनीं
 ॥ वेगेंकरूनितेधवां ॥ १५ ॥ मंगळतुरांचाएकविनाद ॥ धरोधरींहोतब्रह्मानंद ॥
 तेसमयींचाआनंद ॥ भोगींद्रवर्णूशकेना ॥ १६ ॥ आनंदलाब्रह्मनंदन ॥ चहुंकडू
 नधांयलेब्राह्मण ॥ जैसेक्षीरसागरदेरवोन ॥ क्षुधार्थीवेगेंधांवती ॥ १७ ॥ फीमं
 हापर्वकाळप्रगटला ॥ प्रयागासीधांवेभक्तमेळा ॥ कींगांवासमीपपरिसनिघा-
 ला ॥ दुर्बळधांवतीघ्यावया ॥ १८ ॥ कींनृषाकांतगोभारसकळी ॥ धांवतीजैसेगंगा
 जळीं ॥ कींवृक्षदाटलेदेरवोनिफळीं ॥ विहंगमतेथेंझेंपावती ॥ १९ ॥ तैसीब्राह्मणा
 चीतेकाळीं ॥ दाटीझालीराजाजवळी ॥ पुत्रपुरवपाहावयानेवेळीं ॥ दशरथरावचा
 लिला ॥ २० ॥ दशरथस्त्रणोयाचकांसी ॥ जेइच्छाअसेलमानसीं ॥ नेतेमागामजपा
 शीं ॥ येचसमयींदेईन ॥ २१ ॥ भांडारेंफोडिलींबहुत ॥ याचकांसीबोलेदशरथ ॥ मी
 टाबांधोनिष्प्रमित ॥ आवडेतितुकेंन्याआतां ॥ २२ ॥ मगसमागमेंघेऊनब्राह्मण ॥ म
 हाराजतोअजपाळनंदन ॥ प्रवेशलाआनंदेंकरून ॥ सदनाप्रतीआपुल्या ॥ २३ ॥ द
 शरथेंकरूनियांस्नान ॥ केलेंभाधींपुण्याहवाचन ॥ पाहावयासीपुत्रवदन ॥ राजा
 जवळीपातला ॥ २४ ॥ श्रीरामवदनतेअवसरीं ॥ न्याहाळितांतोषलाअंतरीं ॥ मधु
 बिंदुघालोनिमुरवाप्तीतरी ॥ मधुकैटभारीतोषविला ॥ २५ ॥ श्रीरामांचेजानक ॥
 करीतेळानृपनायक ॥ गोभूरलेअसंख्य ॥ मगदेतयाचकांसी ॥ २६ ॥ रत्नजडित
 सिंहासन ॥ त्यावरीबैसेश्रीरामाघेऊन ॥ मृगांकवर्णचामरनाण ॥ दोघीदाळि-
 तीदोहीकडे ॥ २७ ॥ पीकपात्रधरूनिहार्ती ॥ समीपबैसेएकदूती ॥ कनकांचराची
 घेऊनिबुंधी ॥ बैसलीसतीकौसल्या ॥ २८ ॥ भोवतेवेष्टिलेविह्वजन ॥ जाणती

जैमविष्यज्ञान ॥ सातशोस्त्रियाधावोन ॥ येत्याझाल्यादशरथाच्या ॥२९॥ जैशा
 केवळविद्युलता ॥ तैशाअलंकारवस्यांसहिता ॥ बाळकोसत्येभोंवत्या ॥ शोभ
 त्याकैशातेवेळीं ॥३०॥ महाभायाआणिभगवती ॥ तिजभोंवत्यामिळाल्याअ-
 नंतशक्ती ॥ कीसूर्यचंद्रांसीवेष्टिती ॥ किरणेंजैसींतियापरी ॥३१॥ वसिष्ठगुरु
 होऊनिपुढें ॥ विलोकीश्रीरामाचेरूपडें ॥ जेजन्मकर्तृत्वनिवाडें ॥ रायापुढेंसांगत
 ॥३२॥ ह्मणोद्दाक्षीरसागरविहारी ॥ जन्मलाकोसत्येच्याउदरीं ॥ निजजनतारावया
 सिनिधारीं ॥ अवतरलाआदिपुरुष ॥३३॥ द्वादशवर्षेयासभरतां ॥ एकद्विजयेईल
 अचिता ॥ प्रार्थूनियांदशरथा ॥ यासीघेऊनजाईल ॥३४॥ आरंभींसीडूनि एक
 बाण ॥ वधीलराक्षसीदारुण ॥ गोब्राह्मणमरवपाळण ॥ करीलजाणपुत्रतुझा ॥
 ॥३५॥ कृशानप्रवेशेशष्कविपिनीं ॥ तैसाजाळीलराक्षसमरवरक्षणीं ॥ पुढेंचर
 णस्पर्शकरूनी ॥ एकललनाउडरील ॥३६॥ परमप्रचंडकोदंड ॥ तेंभुजदंडबळें
 करीलदुरवंड ॥ एकपत्नीघ्नतअरवंड ॥ वीरहोईलत्रिभुवनीं ॥३७॥ महायोद्धाए
 कब्राह्मण ॥ त्यासजिकीलनलगतांक्षण ॥ बंधूसहितपरतोन ॥ अयोध्येसीयेई
 ला ॥३८॥ राज्यीबैसतांहावरिष्ठ ॥ मद्दाएकहोईलअरिष्ठ ॥ नगरलोकपावतीलकष्ट
 ॥ रवेदउलंकटकरितील ॥३९॥ हानरवीरपंचानन ॥ घेमेंपाळीलपितृवचन ॥ मग
 स्त्रीसमवेतकानन ॥ चतुर्दशवर्षेसेवील ॥४०॥ हानसतांआश्रमांत ॥ एकराक्षस
 येईलअकस्मात ॥ याचेस्त्रियेसीनेईलसत्य ॥ षण्मासपर्यंतनिधिरिं ॥४१॥ मग
 हास्त्रीशोधितांअरण्यांत ॥ वानरमिळतीलअकस्मात ॥ एकवानरउम्भत्त ॥ त्यास
 मारीलनकळतां ॥४२॥ ब्रह्मांडनाचवीलनरवायीं ॥ ऐसाएकवानरकेसरी ॥ जाळू-
 नियालंकापुरी ॥ महाप्रलयकरील ॥४३॥ शुद्धीआणितांराघवेद्र ॥ पाषाणींपालाणीं
 लसमुद्र ॥ शरणयेईलएकरजनीचर ॥ चिरंजीवकरीलत्यासी ॥४४॥ मातूनि सक्षसां
 स्रकळ्यां ॥ सोढवीलसरांच्याबांदिशाळा ॥ मागुतीयेईलस्वस्थळा ॥ अयोध्यापुरा
 गजरेंसीं ॥४५॥ अकरासहस्रसंवत्सर ॥ राज्यकरीलराजेद्र ॥ पुढेंपुत्रांसींयु
 द्धथीर ॥ करीलकीतुकेंकसूनियां ॥४६॥ शोवटींअयोध्याधिमानींघाल्मेनी ॥
 बैरभठेवीलयेकुंठभुवनीं ॥ ऐसेंजातकएफोनकर्णीं ॥ रावदशरथतोषला ॥४७॥
 स्तनपानकरितारघुनंदन ॥ पाहेवसिष्ठाकडेपरतोन ॥ कीवाल्मीकभाष्यसंपूर्ण ॥

रामजयंतीकथा.

(१८९)

कंधिलेयेणंअवलीले ॥४८॥ तोंकमित्रेसीझालापुत्र ॥ ह्मणोनिघांवंतआलेवि
 प्र ॥ क्षीराब्धीहूनिश्रीधर ॥ कौसल्येमंदिरींपावला ॥४९॥ तंवभोगींद्रपाठघेत
 ॥ पाठिरारवापावलात्वरित ॥ सुमित्रेचेशेजेनिजत ॥ बाल्यदशाधरूनियां ॥३५०
 ॥ सुमित्रास्वभंदरवत ॥ कींमजझालासुलक्षणसुत ॥ सावधहोऊनियांपाह
 त ॥ पुढेंखेळतबाळकतो ॥ ५५ ॥ ऐसाझालासुमित्रानंदन ॥ विप्रांसहदशरथ
 तेथेयेऊन ॥ तळाळकेलेपुण्याहवाचन ॥ जातकर्मसर्वही ॥५२॥ कैकेयीसझाले
 दोनकुमर ॥ तेविष्णूचेशंरवचक्रअवतार ॥ परीकैसेजन्मलेतोविचार ॥ कैकेयीस
 नेणवे ॥५३॥ सुषुप्तीमाजीकैकेयीनिमग्न ॥ जैसापंकगर्तेतपाषाण ॥ पुत्रहोऊनि
 दोघेजण ॥ दोहींबाजूंसखेळती ॥५४॥ दासीयेऊनिकैकेयीप्रती ॥ थापटीनिजागी
 करिती ॥ दोघेपुत्रझालेनिश्चिती ॥ सावधहोवोनिपाहेंपां ॥५५॥ कैकेयीपाहेपु
 त्रमुरग ॥ तोंमित्रआणिमृगांक ॥ तेविंदोघेखेळतीबाळक ॥ देवतांस्वरवाटले ॥५६
 रायेंतेथेहियेऊन ॥ अवलीकिलेदोघेनंदन ॥ स्वरवीकेलेयाचकजन ॥ वस्त्राभरणीं
 कसूनियां ॥५७॥ वारादिवसपर्यंत ॥ रावमहोत्साहकरित ॥ मंगळतुरंगर्जत ॥ रा
 त्रंदिवसराजगृहीं ॥५८॥ तेगवंदिवसींघसिष्ठऋषी ॥ नामकरणठेवीचौघांसी ॥
 कौसल्येचारामतेजोराशी ॥ वैकुंठवासीजगदात्मा ॥५९॥ सुमित्रेचाजोनंदन ॥
 त्याचेंनामठेविलेंलक्ष्मण ॥ जांकाद्रवेयकुळभूषण ॥ विष्णुशायनज्यावरीकरी
 ॥३६०॥ कैकेयीचेजेकांस्तत ॥ भरतशत्रुघ्ननिश्चित ॥ चौंघंदाशरथीविरव्या
 त ॥ एकाचरित्रतयांचें ॥६१॥ ज्यांचीजन्मकर्मलीलाऐकतां ॥ पळरकटेसर्वदु
 रितां ॥ जैसामहाप्रभंजनसूदतां ॥ जळदजाळवितळेपै ॥६२॥ श्रीरामकथामा
 नससरोवर ॥ तुह्मीथोतेहंसचतुर ॥ साहित्यमुक्तेसूढाळथोर ॥ सेवानिरंतर
 आवर्डी ॥६३॥ श्रीरामकथासुधारस ॥ तुह्मींपंडितश्रोतेत्रिदश ॥ प्राशनकरासा
 वकाश ॥ अतिसुरसग्रंथहा ॥६४॥ पुराणपुरुषपरात्पर ॥ तोब्रह्मानंदश्रीधर ॥ अ
 पोध्येंतअवतरलासाचार ॥ त्याचेंचरित्रपरिसाहो ॥३६५॥ ॥ इतिश्रीरामजन्म
 कथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु ॥ ॥ शतभंभवतुं ॥ ॥

श्री हनुमंत जन्म कथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ तुहसीं संतश्रोतेजन ॥ एका हनुमंत जन्म कथन ॥ सांग तसें विस्तारून ॥ श्रीगुरुकृपेकरूनियां ॥ १ ॥ पूर्वीकें सरीनामें वानर ॥ त्याची स्त्री अंजनी सुंदर ॥ ऋष्यमूकपर्वतीघोर ॥ तपकरीत बैसली ॥ २ ॥ सातसहस्रवर्षेपर्यंत ॥ मोनधरोनि श्रुचिष्मंत ॥ आराधिला उमाकांत ॥ प्रसन्न होयत पांती ॥ ३ ॥ ह्मणे अंजनी माग इच्छित ॥ येरी स्वणे देई अक्षय्यसुत ॥ परमप्रतापी यथावंत ॥ महाभक्त वज्रदेही ॥ ४ ॥ मग बोले उमावर ॥ अक्रवाजो महारुद्र ॥ तुझे उदरींतो अवतार ॥ धरील अक्षय्यजाणपां ॥ ५ ॥ ऐकें धुभवचन अंजनी ॥ तूं अंजुबीपात्रपसरुनी ॥ बैसें सावधमाझे ध्यानीं ॥ अंतर्दृष्टीकरोनियां ॥ ६ ॥ सुटेल अद्भुत प्रभंजन ॥ साक्षात् लोकप्राणेश आपण ॥ प्रसाद देईल आणोन ॥ तो तूं भक्षीं अविलंबें ॥ ७ ॥ सस्य बागेलालपाणी ॥ व्रतस्थ बैसली अंजनी ॥ नयनझांकोनि निजमनीं ॥ ब्रह्मानंदें उचंको ॥ ८ ॥ इकडे अयोध्यानगरांत ॥ सूर्यवंशीरावदशरथ ॥ पुत्रकामें यज्ञकरीत ॥ समर्थ ऋषीपिळवोनी ॥ ९ ॥ यज्ञहोतांचि परिपूर्ण ॥ संतोषोनि अग्निनारायण ॥ स्वइस्तेंपायसपात्रभरून ॥ देता झाला मृंगीपासीं ॥ १० ॥ स्वणोराणियां सीं घावें भक्षण ॥ पूर्ण होईल मनकामना ॥ ऐशा देऊनि आशीर्वचना ॥ विचरणगुप्त जाइल ॥ ११ ॥ वसिष्ठकरुनि विभाग ॥ राणियांसी देतसयेग ॥ कोसल्येसी देतां

मारुतीजन्म.

(९१)

श्रेष्ठभाग ॥ क्रोधआलाकनिष्ठेते ॥ १२ ॥ ह्मणोमीरायासीप्रियकरं ॥ म्यारथचक्रींघा
लोनिकर ॥ रणीविजयीकेलानृपवर ॥ इंद्रादिदेवांदेवतां ॥ १३ ॥ मजआधींनदेतांमा
न ॥ कायकरावाभागमागून ॥ ह्मणोनिर्केकेपीरुसोन ॥ अधोवदनबैसली ॥ १४ ॥ म
गबोलेवसिष्ठमुनी ॥ विद्महोईलयेचक्षणीं ॥ तंवकरींचापिंडझडपोनी ॥ घारीनेनेला-
अकस्मात ॥ १५ ॥ मगतीघास्मगनपथें ॥ जातअसतांप्रचंडवाते ॥ आसडनियांत्या
पिंडाते ॥ मुखानूनिपाडिला ॥ १६ ॥ तोपिंडअंजनीच्याकरांत ॥ येऊनिपडिला अ-
कस्मात ॥ तंपतीतत्काळभक्षित ॥ शिवस्मरणकरूनियां ॥ १७ ॥ घारीतेदेवांग
नापहिली ॥ पूर्वीनृत्यकरितांचांचरीगेली ॥ मगविधीनेंशापिली ॥ घारीहोईह्मणो
नी ॥ १८ ॥ मगतेसुवर्चसानामेदेवांगना ॥ लागेकमलोद्वाचेचरणां ॥ विधीह्मणे
दशरथराणा ॥ अयोध्येचानृपवर ॥ १९ ॥ मखसमयींपिंडझडपितां ॥ उद्धस्सीतूं
तत्वतां ॥ अंजनीकरींपिंडपडतां ॥ निजस्थानातूयेसी ॥ २० ॥ असोघारीब्रह्मव
रदेकरुनी ॥ उद्धरीनिपावलीस्वस्थानीं ॥ इकडेनवमासभरतांअंजनी ॥ प्रसूत
झालीतेधवां ॥ २१ ॥ ऋषिपत्न्यापाहतीतेवेळां ॥ बळियातोपुत्रजन्मला ॥ कींवा
सरमणीप्रकटला ॥ वानरवेधेदेदीप्य ॥ २२ ॥ विद्युत्पायकुंडलेझळकती ॥ गंडस्थ
कींपडलीदीसी ॥ हृदकौपीननिश्चिती ॥ कटिप्रदेशींमौजीझळके ॥ २३ ॥ तळप
तसेयज्ञोपवीत ॥ ऐसेंवानररूपअद्भुत ॥ मुरवींपुच्छार्थींआरक्त ॥ वर्णदिसतप्र
वाळसम ॥ २४ ॥ क्षुधाक्रांतपरमबाळ ॥ चहूंकडेपाहेचंचळ ॥ तोंअंजनीउतावे
ळ ॥ फळेगेलीआणावया ॥ २५ ॥ रुदनकरितक्षुधितबाळ ॥ तोंआरक्तदिसेसूर्य
मंडळ ॥ ह्मणेहेउत्तमदिसेलफळ ॥ उडेचपळमारुती ॥ २६ ॥ पिंजारिल्यारीमावळी
॥ सिंहनादेगर्जेनिराळीं ॥ दिग्गजांचीबैसलीटाळी ॥ आंदोळलीवस्त्रधरा ॥ २७ ॥
स्फुरग्राघाटलेथोर ॥ गाजवीपुच्छाचाफडत्कार ॥ मार्गेअंगवातेंतरुवर ॥ उन्मळो
निजातीआकाशीं ॥ २८ ॥ चपळपदहृदयतसेचहस्त ॥ प्रतापेईंपावेगगनांत ॥
उडुणावरीउडुणाघेत ॥ जातआदित्यालक्ष्मणी ॥ २९ ॥ कींउर्वीवरूनिसुपर्णा
जायवेकुंठपीठलक्षोन ॥ तैसाचअंजनीहृदयरत्न ॥ मूमंडळाआटोपी ॥ ३० ॥ स
नोवेगासिमांगेठाकुनी ॥ हनुमंतवेगेजायगगनीं ॥ तोलोकप्राणेशांधुनी ॥ ध
रीनह्मणोस्वपुत्रा ॥ ३१ ॥ परमतीब्रह्मसूर्यमंडळा ॥ तेजेआडाळेलामाझेंबाळ ॥ ह्मणोनि

धरूप्राहेअनिळ ॥ परीतोचपळनाटापे ॥ ३२ ॥ मगहिमाचळाचेशीतळांबुकण ॥ मागू
निशिंपीप्रभजन ॥ हनुमंतमुरवपसरून ॥ सूर्यजवळीपातला ॥ ३३ ॥ तोंतेदिव-
सींसूर्यग्रहण ॥ राहूआलामुरवपसरून ॥ मारूतीसक्रोधआलादारुण ॥ सिंधिका
सुतादेरवतां ॥ ३४ ॥ ह्मणेमीअत्यंतक्षुधित ॥ फळभक्षाययाआलोंयेथ ॥ हाकोण
आलाअकस्मात ॥ यासाआडमाझिया ॥ ३५ ॥ सखळपुच्छघार्येकरून ॥ फोडि-
लेंराहूचेवदन ॥ भिरकाविलापारीधरून ॥ मूर्च्छायेऊनपडिलातां ॥ ३६ ॥ जैसेशंडा
दंडेंकरुनिदेरव ॥ जगविदारीबिडालक ॥ कींभुजगाचेकवेंतमूषक ॥ अकस्मातसां
पडे ॥ ३७ ॥ राहूचेकैवारेकेत ॥ कपीवरीआलाधावंत ॥ जैसेकेसरीपुढेंजंबुकयेत ॥
आपुलेंमरणविसरूनी ॥ ३८ ॥ केतूदेरवतांहनुमंत ॥ तयासीओपीमुष्टिघात ॥ आं
गचुकवोनित्वरित ॥ केतूतेशूनिपळाला ॥ ३९ ॥ मगराहूआणिकेत ॥ इंद्रापासींआ-
लंथावंत ॥ अश्रुदेनाहानेपर्वत ॥ सिंदूरेंकरूनजैसेकां ॥ ४० ॥ इंद्रासिवदतीदोधे
जण ॥ हेकरेशसहस्रनयन ॥ आह्लावरीकोपधरून ॥ हेकांविघ्नमांडिलें ॥ ४१ ॥
पुच्छनामाराहूकरून ॥ आह्लावरीदीधलापाठवून ॥ आश्चर्यकरीशचीरमण ॥
ह्मणेहेकंतुलकोणाचें ॥ ४२ ॥ कोणीकेलीविपरीतकरणी ॥ त्याससंहारावयावज्र
पाणी ॥ भिदशसमुदायघेउनी ॥ वायुवेगेपातला ॥ ४३ ॥ राहूपुढेंधावंत ॥ मार्गेदे
यांसहअमरनाथ ॥ तोंइकडेअंजनीरुत ॥ सूर्यायासूंधावंतसे ॥ ४४ ॥ चळचळ
कांपेमित्र ॥ ह्मणेहेकेंचाआलाअमित्र ॥ दिनमानसोडोनिदिनकर ॥ पळोनला
हेसर्वथा ॥ ४५ ॥ प्रतापरुद्रमारुती ॥ सूर्यमंडळधरिलेंहातीं ॥ हेफळनव्हेनि-
श्चिती ॥ ह्मणेनिपुढतीटाकिलें ॥ ४६ ॥ जैसेकेवळवडवानळ ॥ तैसेंदेदीप्यमा
नसूर्यमंडळ ॥ फळनव्हेह्मणूनिअंजनीबाळ ॥ टाकिताझालापुढती ॥ ४७ ॥ अ
घारापाहेपरतीन ॥ तोंराहूआलाशक्रासघेऊन ॥ पुढतीक्रोधआलादारुण ॥ ह्म
णेआतानसोडींयासी ॥ ४८ ॥ साह्यघेऊनअमरपती ॥ मजवरीआलापुढती ॥ जै
सेशलभमिळोनियेती ॥ कल्यांतविजूधरावया ॥ ४९ ॥ ऐसेंबोलतवायुनंदन ॥
राहूवरीछोटलायेऊन ॥ इंद्रादेरवतांताडण ॥ राहूसिकेलेबहुसाळ ॥ ५० ॥ जैसेपर्व
तपडेअकस्मात ॥ तेंसाराहूसीदेमुष्टिघात ॥ ग्रहपूजायथासांगतेथ ॥ वायुसू
तेंमांडिली ॥ ५१ ॥ राहूआक्रोशींफोडीहांका ॥ ह्मणेकायपाहसीअमरनाथका ॥ म

मारुतीजन्म.

(९३)

गशक्रेणैरावतदेख ॥ अकस्मात्प्रेरिला ॥ ५२ ॥ जिकडेधांवेऐरावत ॥ तिकडेभारेंऊ
 र्वालयत ॥ कींदुसरा मेरू मूर्तिमंत ॥ शक्राचेंवहनपेंझाला ॥ ५३ ॥ तोसंबळउठला
 ऐरावती ॥ चपळधांवलावीरमारुती ॥ जैसावज्रघातपर्वती ॥ तैसाकुंभस्थळींताडि
 ला ॥ ५४ ॥ धाकेंऐरावततोपळे ॥ मगपाकशासनतेवेळे ॥ हस्तिआकळितांनाफळे ॥
 रानघेतलेबळेची ॥ ५५ ॥ जैसीदुर्बळाचीरुनीनष्टबहुत ॥ तीनमानीत्याचावचना
 र्थ ॥ तैसाइंद्रासीऐरावत ॥ नाटोपेचीसर्वथा ॥ ५६ ॥ असोविचारकरूनिमहंत
 ॥ कामक्रोधजैसेआवरित ॥ तैसासहस्राक्षेंऐरावत ॥ पुढतीसमोरआणिला ॥ ५७
 ॥ मागुतीधांवेपवनसुत ॥ धरीऐरावताचेचारीदंत ॥ उलथोनिरवालींपाडित ॥ श-
 क्रासहितेधवां ॥ ५८ ॥ हस्तचपेटेह्याणोनितेवेळीं ॥ शक्राचाकिरीटपाडिला
 भूतळीं ॥ सकळदेवसेनातेकाळीं ॥ झालीपाहींभयभीत ॥ ५९ ॥ इंद्राचीझोंटीमो
 कळी ॥ मागुतीऐरावतआकळी ॥ हनुमंतावरीबळेंचिघाली ॥ गजनघालींपदपु
 टें ॥ ६० ॥ गजपळेरानीरान ॥ परमघाबरासहस्रनयन ॥ तोंयमहस्तीदंडघेऊ
 न ॥ हनुमंतावरीउठावला ॥ ६१ ॥ यमदंडप्रेरिलातेवेळे ॥ मारुतीवरीकोसळे ॥
 मुष्टिघातहृदयींदीधले ॥ यमपाडिलाधरणीवरी ॥ ६२ ॥ वक्षस्थळींवळंधोनिह
 नुमंत ॥ पुढतीमुष्टिघातप्रेरित ॥ हातींचादंडहिरूनिघेत ॥ तेषांचिताडितंतयासी
 ॥ ६३ ॥ यमंधरिलेमारुतीचेचरण ॥ झणेमीतुजला अनन्यशरण ॥ मगहस्त
 हयजोडून ॥ करीस्तुतीमारुतीची ॥ ६४ ॥ कुबेरधांचोनितेसमयीं ॥ लागेमारु
 तीचेपायीं ॥ लोऐरावतारूढशक्रपाहीं ॥ लागेगेपातला ॥ ६५ ॥ ऐसेदेखांनि
 तेअवसरीं ॥ मारुतीधांवेशक्रावरी ॥ ऐरावताचेंपुच्छधरी ॥ पृथ्वीवरीआपट
 बया ॥ ६६ ॥ पुच्छधरूनिभोवंडीगज ॥ तोंकांपतीसर्वदिग्गज ॥ अवनीवरीदेव
 राज ॥ वज्रासहपडियेला ॥ ६७ ॥ बळंगजआपटीधरणीं ॥ देवांसहितपळेवज्र
 पाणी ॥ कडेकपाटींजाउनी ॥ महायोद्धेलपाळे ॥ ६८ ॥ झणतीपृथ्वीगेलीर
 सातळा ॥ एकचिहाहाकार झाला ॥ मगअमरेंद्रतेवेळां ॥ अवसानधरीपुढ
 ती ॥ ६९ ॥ वज्रबळेभवंडित ॥ मुख्यावरीताडितांहनुमंत ॥ तेषांमूर्च्छादादली
 बहुत ॥ पडेचायुरूतपृथ्वीवरी ॥ ७० ॥ कनकाद्रीवरूनकोसळला ॥ पर्वतदरीमा-
 जीपडिला ॥ लोकप्राणेशधांविन्नला ॥ सुतधरिलापोटासीं ॥ ७१ ॥ कासावीसबा

युन्दन ॥ विकळपंडिला अचेतन ॥ वायु करीतसे स्फुंदन ॥ पुढे घेऊन हनुमंता ॥ ७२ ॥
 ॥ ह्मणो दुर्जन हा अमरेंद्र ॥ तान्हया वरी घातलें वज्र ॥ परमनिर्दय पुरंदर ॥ करीनसं
 हारतयाचा ॥ ७३ ॥ माझे तान्हयाचा जातां प्राण ॥ आटीनसकळ त्रिभुवन ॥ प्रहा
 दाकारणें संपूर्ण ॥ नृसिंहजें सादैत्य आटी ॥ ७४ ॥ वायु आधीनसकळंचे प्राण ॥ आ
 कर्षितनलगतां क्षण ॥ आसीच्छ्वास कोंडून ॥ त्रिभुवनकेलें कासाविस ॥ ७५ ॥
 मगचंद्रविरिंची सकळ नृपवर ॥ रमावर आणि उमावर ॥ सकळ प्रजात्रयी शर ॥
 शरण आले वायूतें ॥ ७६ ॥ पोटासी धरून हनुमंत ॥ वायु दीर्घस्वरेंडत ॥ तोंब्र
 ह्मादिदेवसमस्त ॥ प्राणनार्थे देखिले ॥ ७७ ॥ हनुमंतासिकडे घेऊनी ॥ उभार हे
 ते क्षणीं ॥ तीनी देवदेरयोनिनयनीं ॥ नमस्कारीते धवां ॥ ७८ ॥ मग बोलेकम
 ळासन ॥ पुत्रार्थे वार घेऊन ॥ अवधी प्रजानिर्दळून ॥ टाकिसी काय प्राणेशा
 ॥ ७९ ॥ येरू ह्मणोन उठतां माझा सुत ॥ इंद्रादिदेव अवघेसमस्त ॥ निर्दळीन ह्मण
 तां वैकुण्ठनाथ ॥ वर देतसंतोषोनी ॥ ८० ॥ पूर्णपिंडाचा हनुमंत ॥ यासी स्वर्भीहीना
 हीं मृत्यु ॥ ब्रह्मकल्पपर्यंत ॥ चिरंजीव पुत्रतुझा ॥ ८१ ॥ मग बोलेक पूर्णगौर ॥ मा
 झ्यातृतीयने श्रीचा वैश्वानर ॥ सर्वजाळीलसाचार ॥ परीयासी बाधीना ॥ ८२ ॥
 माझीं त्रिशूळादि आयुधें तत्वतां ॥ तींन बाधितीयासी आतां ॥ मग विरिंची झा
 लाबोलता ॥ निजवरदान ऐकार्ते ॥ ८३ ॥ माझा ब्रह्मशाप आणि पाश ॥ कदा न
 बाधितीलयास ॥ माझीं शस्त्रे बंधुवस ॥ तींही यातेंन बाधिती ॥ ८४ ॥ मग इंद्रस
 त्वर देत वर ॥ माझे यासीन बाधे वज्र ॥ हा वज्र देही साचार ॥ अक्षय अफंगस
 र्वदा ॥ ८५ ॥ हनुवटीस झळकलें वज्र ॥ यास हनुमंत नामसाचार ॥ कुबेर ह्मणोव
 हुत अस्तर ॥ क्षय पावती हस्ते याच्या ॥ ८६ ॥ यम देतसे वरदान ॥ यास कालत्र
 यींन बाधी दंडपूर्ण ॥ याचें करितीजे नामस्मरण ॥ त्यांसी बंधन न करीं मी ॥
 ॥ ८७ ॥ मग बोले रसाधिपती ॥ अक्षय असो यास शक्ती ॥ कधीं त्रमीनसे मारु
 ती ॥ युद्ध करितां बहुसाल ॥ ८८ ॥ दिव्यकमळांची सुमनमाळ ॥ नसके लोटतां ब
 हुकाळ ॥ ती विश्वा मित्रें गळांत काळ ॥ घातली तेढां मारुतीचे ॥ ८९ ॥ समस्तीं
 देऊनि वरदाना ॥ देवगेले अपुले स्थाना ॥ वायूने हनुमंत ते क्षणां ॥ अंजनीज
 वळ आणिळा ॥ ९० ॥ मारुतीस हृदयीं धरुनी ॥ स्फुंदस्फुंदो निरहे जननी ॥

परशुरामजयंतीकथा.

(९५)

सुरवामाजीस्तनघालोनी ॥ वदनकुरवाळीतेवेळां ॥ ९५ ॥ ऐसेंहनुमंतजन्मकथन
॥ अतिरसाळकरितांश्रवण ॥ सकळविघ्नेजातीपळोन ॥ क्षणमात्रनलगातां ॥
॥ ९६ ॥ ॥ इति श्रीहनुमंतजन्मकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु ॥

श्री परशुरामजयंतीकथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ओं व्या ॥ श्रीचैकुंडविलासीनारायणा ॥ भवगुणविदार
कपंचानना ॥ भक्तरक्षकादुष्टदलना ॥ नानाअवतारतूंधरिसी ॥ १ ॥ तूंचिपरशु
रामहोसी ॥ संहारूनीक्षत्रियासी ॥ ब्राह्मणांचासाहाकारीहोसी ॥ भक्तजनताराव
या ॥ २ ॥ तुझेचरित्रवर्णनकरावें ॥ ऐसेंमनींधरिलेभावे ॥ परीमममुरवेंबोलवायें ॥ हे
चिआतांमागतीं ॥ ३ ॥ श्रीनवमस्कंधींभागवतीं ॥ पंचदशाध्यायींरायाप्रती ॥ श्रीशु
काचार्यकथासांगती ॥ तद्वायऐकासज्जनही ॥ ४ ॥ सावधानकस्तूनिअंतःकरण ॥
श्रीरामजन्मकथाकरितांश्रवण ॥ चुकेजन्ममरणार्चेभ्रमण ॥ सत्यसत्यत्रियाचा
॥ ५ ॥ सोमवंशींगाधिपती ॥ त्याचीकन्यासत्यवती ॥ तीतेंऋचीकभार्गवमागती ॥
गाधिगृहीयेउनी ॥ ६ ॥ स्रणतीआह्लाविवाहकरणें ॥ हेचिकन्यादानअर्पणें ॥ ऐकोनि
गाधीअनमानपणें ॥ विचारकरीमनांत ॥ ७ ॥ आर्या ॥ मत्कन्येलावरुहा
योग्यनसेचासकायसांगावें ॥ यालाकधींहिनमिळे दुस्तरऐसेंचिशुल्कमागा
वें ॥ ८ ॥ श्रीभ्राणवत श्लोक ॥ एकतःश्यामकर्णानां हयानांचंद्रवर्चसाम् ॥
सहस्रदीयतांशुल्कं कन्यायाः कुशिकावयम् ॥ ९ ॥ ओं व्या ॥ एकसारिवेश्या

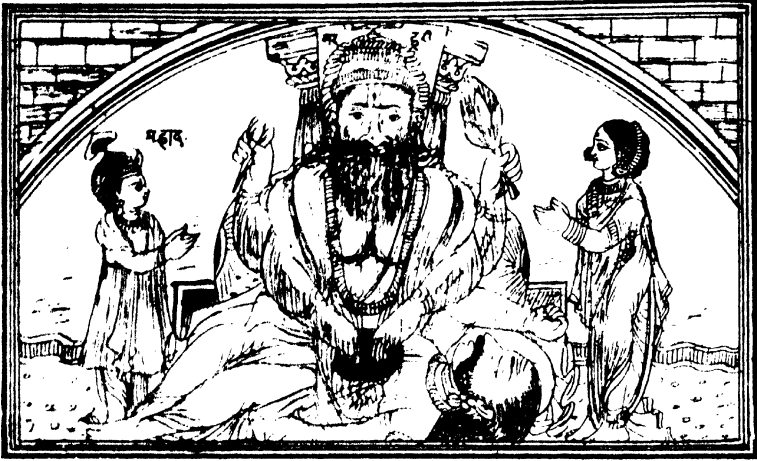

प्रकर्ण ॥ सहस्रश्वदेतीलतूर्णी ॥ तरीचतुझामनोरथपूर्णी ॥ होईलनिश्वयेंहि
 जवर्षा ॥ १० ॥ आह्मीथोरकौशिकधन्य ॥ इतुकेनहीनसौमान्य ॥ परंतुतुझी
 सत्सात्रब्राह्मण ॥ ह्मणीनिमान्यजाहलों ॥ ११ ॥ इतुकेंऐकोनितीतपोज्योती ॥ गेला-
 सत्वरवरुणाप्रती ॥ वरुणेनमोनिअतिप्रीतीं ॥ उच्चासनीबैसविला ॥ १२ ॥ पूजाकरू-
 निविनवीवरुण ॥ स्वामीयेण्याचेंसांगाकारण ॥ जेंइच्छितअसेलआपुलेंमन ॥ तेम
 जआज्ञाकरावी ॥ १३ ॥ विप्रह्मणंविवाहयोजिला ॥ सहस्रश्यामकर्णदेईमजला ॥
 तोशब्दवरुणंमस्तकींपंदिला ॥ अश्वसहस्रदीधले ॥ १४ ॥ आर्या ॥ ज्यांच्या
 दर्शनयोगें पुण्यघडेपापजायहोपरतें ॥ हरिलामान्यअसेजे कायउणेंत्याहि
 जांसइहपरतें ॥ १५ ॥ ओंव्या ॥ भार्गवेंआणूनिरायाप्रती ॥ देऊनिवरिलीसत्य
 वती ॥ अतिहर्षेविवाहपद्धती ॥ गौरविलाऋषीरायानें ॥ १६ ॥ आपुल्याआश्र-
 मींऋषिवर्ततां ॥ सत्यवतीसहसत्यवतीचीमाता ॥ उभयाह्मणतीऋषिसमर्था
 ॥ पुत्रव्हावेआह्मातें ॥ १७ ॥ ऐकोनिभार्गवेंचरूदोनी ॥ सिद्धकेलेअभिमंत्रुनी ॥
 श्वश्रूचाक्षत्रमंत्रेंकरूनी ॥ ब्राह्ममंत्रेंस्वस्तीचा ॥ १८ ॥ ऐसेदोनचरूदोधींसी ॥
 दाबुनीगेलेऋषीस्नानासी ॥ तंवतेमाताकल्पीमानसी ॥ कन्येचावरिष्ठअसेल
 ॥ १९ ॥ आर्या ॥ याभाषेंकन्येला तवचरुमजदेअसेंचितेयदली ॥ बदलिति
 परस्परेंमग तीचाहीतीहिचाचरूअदली ॥ २० ॥ ओंव्या ॥ बैसतीप्रसादभ
 क्षुनी ॥ तंवऋषीआलेस्नानकरूनी ॥ पाहतीध्यानीविचारूनी ॥ ह्मणतीवि
 परीतकेलेंतगे ॥ २१ ॥ स्त्रियेसीह्मणतीदंडधर ॥ पुत्रहोईलतुजभयंकर ॥ भ्राता
 ब्रह्मज्ञचतुर ॥ प्रसबेलतवमाता ॥ २२ ॥ ऐकोनिप्रार्थीसत्यवती ॥ मजपुत्रव्हावा
 महापती ॥ संतोषोनिऋषीह्मणती ॥ दंडधरहोईलतवपुत्र ॥ २३ ॥ ब्राह्ममंत्रें
 चरुजोमंत्रिला ॥ तोकन्येचाभातेनेंभक्षिला ॥ तिलापुत्रविश्वामित्रझाला ॥
 येगढीकथातेअसे ॥ २४ ॥ नवमासहोतांसत्यवती ॥ झालीपुत्रातेंप्रसवती
 ॥ त्यालाजमदग्नीअसेंह्मणती ॥ सप्तऋषींच्यामंडळी ॥ २५ ॥ सत्यवती
 झालीसरिता ॥ कौशिकीनामेलोकविश्रुता ॥ जीच्याजलेंस्नानपानकरितां
 ॥ पुनर्जन्मनविद्यते ॥ २६ ॥ रेणुकारेणूचीदुहिता ॥ तेजमदग्नीचीहोयकर्ता ॥
 तिच्यापुत्रांतकनिष्ठता ॥ धरितेझालेभगवान ॥ २७ ॥ रेणुकागर्भवतीजा-

परशुरामजयंतीकथा.

(९७)

हली ॥ तेजेंजैसी वीज प्रकटली ॥ अंतरखुणा ऋषी सकळी ॥ डोडूबेका
यविचारिती ॥ २८ ॥ येरी ह्मणो शास्त्रधरूनी ॥ निःक्षत्री करावी सर्व अवनी ॥
गोब्राह्मण प्रतिपाळुनी ॥ मगतपश्चर्या करावी ॥ २९ ॥ ऐसे इच्छी माझे मानस ॥
ऐकोनि ऋषी पावे संतोष ॥ तं व भर उच्ये नमास ॥ प्रसूतिसमयो पातला ॥ ३० ॥
आर्या ॥ प्रगटे ल राम येथें ह्मणुनी विधि इंद्र चंद्र सूर्यादी ॥ ऋषिगण ही त्या
समयीं स्तविती येऊनि रेणुका आदी ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ त्यानंतरें स्तवि
ति गर्भ कर द्विजाला ॥ त्यानंतरें सगुण गर्भगता अजाला ॥ देवस्तुती करुनि
आपुलिया पदांतें ॥ जाती हरी उच्यती सकलाऽपदांतें ॥ ३२ ॥ ओंव्या ॥ वै.
शाख शुद्धपक्षी तृतीया ॥ पावतां आदित्य अस्तसमया ॥ रेणुका जमदग्नीची जा
या ॥ पुत्ररत्नातें प्रसवली ॥ ३३ ॥ देवदुंदुभी वाजविती ॥ पुष्पवृष्टी बहु करिती ॥
थैथैया अप्सरा नाचती ॥ संगीत गाती गंधर्व ॥ ३४ ॥ मंदमंद गर्जे सागरा ॥ सुगं
धवाहं मंदसमीर ॥ सृजनमनातें आनंद अपार ॥ होता झाला ते काळी ॥ ३५ ॥ सू
तिका गृहीते जफां कले ॥ जमदग्नीने पुत्रावण कले ॥ ऋषिपत्यां हीं न्हाणें घातले ॥
ऐसा ठत्सा ह बहु केला ॥ ३६ ॥ जाता शी च फिटल्या वरी ॥ बालक घालोनि पालखांत
रीं ॥ मंजुळ स्वरे गानी नारी ॥ रामनाम ठेवूनियां ॥ ३७ ॥ आर्या ॥ अवतरला हा
श्रीपति धरुनी च्यक्ती मनुष्य देहाची ॥ दंडुनि दुष्टजनांतें पददासां भुक्तिमुक्ति
देहाची ॥ ३८ ॥ ओंव्या ॥ अनंतकोटि ब्रह्मांड नायका ॥ पाळण्यांत घालूनि
बायका ॥ जो जो ह्मणती आश्चर्य ऐका ॥ हे सर्व लीलातयाची ॥ ३९ ॥ वस्त्राभरणें
पूजू निरामा ॥ सच्चिदानंदा मेघश्यामा ॥ भक्त ह्मणती आत्मारामा ॥ नारायणा
रूपा करीं ॥ ४० ॥ हे परशुराम जन्मचरित्र ॥ श्रोत्या चत्त्यां करीं पवित्र ॥ आपुली
लीला विचित्र ॥ नारायण स्वयें वदे ॥ ४१ ॥ ॥ इति श्री परशुरामजयंतीक
था समाप्ता ॥ ॥ श्री परशुरामार्पणमस्तु ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

श्रीनृसिंहजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीनृसिंहायनमः॥ जयजयाजीलक्ष्मीपती॥ जयजया
 जीउदारकीर्ती॥ अवतारधरूनि सर्वजगतीं॥ निशत्यकरि सीजगदीशा॥ १॥ ब्र
 ह्मयाचे इरितावेद॥ क्षीणझाले मानवविबुध॥ मत्स्य अवतारतूंगोविंद॥ घेऊनि शं
 खावधियेले॥ २॥ कूर्म अवतारधरूनि सुलभ॥ महाकपटी मधुकेटभ॥ वधूनि भक्तां
 करि सीलोभ॥ ब्रह्मांड स्तंभतूं होसी॥ ३॥ हिरण्याक्षमहाअस्कर॥ तेणें सकळांके
 लें जर्जर॥ झणोनि वराह अवतार॥ धरूनि दंतें रगडिले॥ ४॥ हिरण्यकशिपू मदो-
 न्यत्त॥ पुत्रप्रन्हादां जितां भक्त॥ स्तंभीं प्रकटोनि केला अंत॥ नरहरि रूपें जगदीशा
 ॥ ५॥ वामनावतार धरूनि वळी॥ दानमागूनि घातला पाताळीं॥ वरदेऊनि तू वन
 माळी॥ द्वाररक्षि सीतयाचें॥ ६॥ परशूहस्तीं घेऊनि क्रूर॥ तीन सप्तके निवटिले
 अस्कर॥ मातृके वरिंधराभार॥ परशुरामा फेडिसी॥ ७॥ श्रीराम अवतार धरूनि
 सकळ॥ समूळनाशिलें राक्षसकुळ॥ रावण वधूनि लंकापाळ॥ बिभीषण केला रु
 पेनें प्र॥ ८॥ कृष्णावतार धरूनि स्करस॥ गौळियाघरी भक्षि सी गोरस॥ सेरवीं वधिला
 कपटी कंस॥ गोपी उदास भोगि सी॥ ९॥ कलियुगींच्या पापिष्ठजना॥ देरवूनि कं
 टाळा उपजे मना॥ झणोनि बीरू नारायणा॥ होऊनि भक्तां रक्षि सी॥ १०॥ पापभ
 यपावूनि धरा॥ शरणजातां सर्वेश्वरा॥ तिथेची करुणा लक्ष्मीवरा॥ येतां कलंकी

नृसिंहजयंतीकथा.

(९९)

होसीतं ॥ ११ ॥ नानाचरित्रेनानारचना ॥ तूंचिदांविशीलक्ष्मीरमणा ॥ शंकर ईश
हीकल्पना ॥ भेदकर्तेबोलती ॥ १२ ॥ परीपूर्णरूपीपूर्णानंद ॥ कोणतथासीकल्पी
भेद ॥ मममानसीतूंगोविंद ॥ सर्वदावसेचिरकाळ ॥ १३ ॥ पद्मपुराणखंडउत्तर
॥ नारदासीसांगेचतुर्वक्र ॥ तीहीकथासविस्तर ॥ श्रवणकरींऋषिवर्या ॥ १४ ॥
पूर्वींहरिण्यकशिपूदेत्य ॥ अस्तरकुळींविख्यात ॥ तपसाधनकरूननित्य ॥ विज
यीझालात्रिभुवनी ॥ १५ ॥ स्वर्गभूपाताळभुवनी ॥ राज्यचालवीएकासर्नी ॥ पु
ण्यमार्गसमग्रअवनी ॥ यज्ञयागादिमोडिले ॥ १६ ॥ कथाधूनामेंतयाचीसती
॥ पतिव्रतासुंदरयुवती ॥ ऋतुकाळींगर्भवती ॥ पतिसंयोगेंजाहली ॥ १७ ॥
॥ नवमासभरतांपूर्ण ॥ पोटींउपजलेपुत्रनिधान ॥ जातकर्मादिसंपादन ॥ प्रह्ला
दनामठेविले ॥ १८ ॥ शक्रकृपक्षींचाढेशशी ॥ तेसावाढेदिवसमासी ॥ ऐसींपं
चवर्षेवाळकामी ॥ भरतांपिनाविचारी ॥ १९ ॥ दैत्यकुळींआत्मकुमरु ॥ विद्या
भ्यासकरण्यासधुरू ॥ ह्मणोनितयायोग्यगुरू ॥ पाहोनिपटुंघातला ॥ २० ॥
गर्भींउपदेशंप्रह्लादसुगुण ॥ सदावर्णीहरीचेगुण ॥ भक्तिभावाचेंमहिमान ॥ झाला
निपुणहरिभक्ती ॥ २१ ॥ दैत्यगुरुघालनिपाटी ॥ ओंकारबीजसांगतांओंठीं ॥
प्रह्लादाचियेकर्णपुटीं ॥ पडतांज्ञानजाहले ॥ २२ ॥ नकारशब्दसांगतांत्याणें ॥ ह्मणे
कदापिनबोलेउणें ॥ ओंकारबीजईश्वरभजनें ॥ सार्थकझालेंजन्माचें ॥ २३ ॥
उदारातेंनकारशब्द ॥ परमअंतरींपाववीरचेद ॥ सर्वव्यापीश्रीगोविंद ॥ नह्नींकोटें
सांगपां ॥ २४ ॥ उत्तरऐकतांदैत्यगुरु ॥ मनींमानीचमत्कारु ॥ ह्मणेकळतांगजे-
श्वरु ॥ शिक्षाकरीलमजलागीं ॥ २५ ॥ ह्मणोनिप्रह्लादाधरूनिहातीं ॥ ह्मणेकप
रियासांडीमती ॥ शत्रुस्मरणेंकुशलप्राप्ती ॥ कवणाझालीसांगपां ॥ २६ ॥ येरूह्म
णेशत्रुकवण ॥ सर्वव्यापीनारायण ॥ तुमचेआमचेहृदयींपूर्ण ॥ भरलाअसेसर्व
दा ॥ २७ ॥ गुरुह्मणेनळेबरवें ॥ धाकमानिजेमाझेनिजीवें ॥ मगराजयांप्रतीसर्व
भावं ॥ झालेंवृत्तनिवेदी ॥ २८ ॥ ह्मणेजीजीतुमचाकुमर ॥ तयासिझालाभूतसं
चार ॥ सदासर्वदालक्ष्मीवर ॥ स्मरितोअसेएकभावं ॥ २९ ॥ बोधिल्यानायकेमाझे
बचन ॥ शत्रुस्मरणींसदानिमग्न ॥ ह्मणोनिस्त्रांभीतेवर्तमन ॥ झालेंतेचिकथि
येले ॥ ३० ॥ गुरुउत्तरपडतांकानीं ॥ दैत्यहृदयींपेटलाअग्नी ॥ ह्मणेस्वपुत्रायेचक्षणीं

यधीनमीनिश्चये ॥ ३१ ॥ दूतधाडुनआणिलासुत ॥ ह्मणेकारेबोलसीविपरीत ॥ माझा
 शत्रूलक्ष्मीकांत ॥ तूंकांत्यातेंआठविसी ॥ ३२ ॥ प्रन्हादह्मणेऐकेंवचन ॥ सर्वव्यापील
 क्ष्मीनारायण ॥ तूहीत्याचेंकरितांस्मरण ॥ मुक्तहोसीनिर्धारें ॥ ३३ ॥ केंचाशत्रूकेंचा
 मित्र ॥ श्रीहरीआत्माजगीं सर्वत्र ॥ नयावांचूनिअणुमात्र ॥ रिताठावचनसेची ॥ ३४ ॥
 श्रीहरीवांचूनि एकक्षण ॥ मातेनगमेगेळियाप्राण ॥ मातेरक्षीनारायण ॥ थोरम
 हिमानहरीचें ॥ ३५ ॥ हरिनामपडतांश्रवणीं ॥ दैत्यकोपलाचौगुणी ॥ जैसाघृतेंशिं-
 पितांअग्नी ॥ ज्वाळालागतीगगनातें ॥ ३६ ॥ मगअंतर्गृहींजाउनीनृप ॥ करिता
 झालाबहुसाक्षेप ॥ विषदेऊनिस्वकूळदीप ॥ प्रियेममाज्ञेनेंमालवीं ॥ ३७ ॥ अ
 बध्यह्मणूनिपतिव्रता ॥ अंतर्गृहींनेऊनिसुता ॥ ह्मणेनाठवींलक्ष्मीकांता ॥
 येणेंतवपिताकोपला ॥ ३८ ॥ माझ्याहस्तेंदेतोविरव ॥ येणेंप्राणामुकसीदेख
 ॥ पुत्रप्राप्तीचासमूळहरिरव ॥ जाऊनिशोकमजघडे ॥ ३९ ॥ तरीपुत्रानकरिंभज
 न ॥ सोडीमनींचेंदुष्करपण ॥ ह्मणूनिमातास्वकरींवदन ॥ स्वपुत्राचेंकुरवा
 ळी ॥ ४० ॥ महाविषभस्त्रुनिपात्रीं ॥ ठैवितांअश्रुलोटेनेत्रीं ॥ मोहेंकंपभर
 लागात्रीं ॥ ह्मणूनिधरित्रीपडियेळी ॥ ४१ ॥ प्रन्हादह्मणेऐकेंजननी ॥ उगाच
 रवेदकांकरिसीमनीं ॥ त्रिभुवनींईश्वरविचित्रकरणी ॥ तारीनिदानींस्वभक्तां ॥
 ॥ ४२ ॥ पतिवचनेंसीविष ॥ मजलावाटेबहुसंतोष ॥ सर्वकर्तउत्तमपुरुष ॥ सर्वाघ
 टींतोनांदे ॥ ४३ ॥ पूर्वींश्रियाळकांचीराजा ॥ चांगुणातयाचीपवित्रभाजा ॥ सत्वर
 क्षणींआपुल्यातनुजा ॥ पतिआज्ञेनेंवधितपां ॥ ४४ ॥ प्रसन्नहोऊनिश्रीशंकर
 ॥ अपेक्षितचिदेतवर ॥ नगरासहितराजेश्वर ॥ पूर्णपदींस्थापिला ॥ ४५ ॥ तैसेंये
 थेंसंकटकोण ॥ दासांरक्षीलक्ष्मीरमण ॥ ऐसेंबोलुनिविषघेऊन ॥ श्रीहरीह्मणू-
 निप्राशीतो ॥ ४६ ॥ अंतर्गृहींपित्याचेहेर ॥ देरवूनिवदतीसविस्तर ॥ विषप्राशू
 निप्रन्हादकुमर ॥ हर्षेडुलेहरिनामें ॥ ४७ ॥ पिताह्मणेमत्तहस्ती ॥ घालुनिकरा
 तथाचीशांती ॥ दैत्यकुळींस्वपुत्रकुमती ॥ शत्रुभजनींनिवडला ॥ ४८ ॥ मगह्मणीं
 हस्तीमदोन्मत्त ॥ उपमेऐसाऐरावत ॥ चौबारांउभाकस्त्रुनिसुत ॥ निकुरेंलोटे
 ळातथावरी ॥ ४९ ॥ तंवृहरीऐसेंबोलतांवचन ॥ नृसिंहझालालक्ष्मीरमण ॥
 भक्तांनिगणेंनारायण ॥ तत्काळहृदयींसंचरला ॥ ५० ॥ नृसिंहवदनदेखतांक

चृसिंहजयंतीकथा.

(१०१)

री ॥ भयेंझाला अरण्यभरी ॥ नगरगर्भी महामारी ॥ किरयेक अंसुरगडिले ॥ ५१ ॥
 नरहरिनामं प्रन्हादभक्त ॥ घोषगाजवी ब्रह्मांडांत ॥ देरवूनि पिताहोय चकित ॥ ह्य
 णेविपरीत दिसतसे ॥ ५२ ॥ आतां पर्वतपात करूनिसुता ॥ वेगें बोलवा मृत्युपं-
 था ॥ ऐसी आज्ञा करितां दूतां ॥ आज्ञावंदूनि निघाले ॥ ५३ ॥ मग प्रन्हाद बाळासि
 धरूनि हातीं ॥ वेगें पावले दीर्घपर्वतीं ॥ विशाळकडानदिसे क्षिती ॥ ऐशियाशुंगीं
 चढविला ॥ ५४ ॥ तेंसेवक ह्मणती दैत्यकुमरा ॥ व्यर्थ भजसी लक्ष्मीवरा ॥ रवा-
 लीं लोटितां मग यचुरा ॥ मेदास्थींचा होईल ॥ ५५ ॥ कपटें विषभाक्षिलें सहज ॥ भयें
 पळविले उन्मत्तगज ॥ आतां कोणरक्षीलतुज ॥ सांडीं काज अंतरीचें ॥ ५६ ॥ इतुके नें
 वांचसी क्षेमकुशल ॥ तुज अंगीं केंचें बळ ॥ ईश्वर भजनी दैत्यपाळ ॥ सदा संतप्तमा
 नसीं ॥ ५७ ॥ ऐसी दूती वदतां गोष्टी ॥ रुत्रिममोहें घातली मिठी ॥ ह्मणो मजलाये संक
 टीं ॥ रक्षासमग्रसेवक हो ॥ ५८ ॥ ऐसे वदतां दैत्यचंदन ॥ भोवते मिळाले सेवकजन
 ॥ मग जयनरहरि ह्मणो निपतन ॥ सकळांसहित पावला ॥ ५९ ॥ हरिनामार्ची देतां
 आरोळी ॥ पुष्यप्रायपातलातळीं ॥ सेवकांची सकळ मंडळी ॥ चूर्णझाली अपस-
 यां ॥ ६० ॥ उरले सांगो येती हेर ॥ तो पुढें पातला दैत्यकुमर ॥ आश्चर्य करिती नारी
 नर ॥ धाकें असुरकांपती ॥ ६१ ॥ दैत्यकुळ भूषणमणी ॥ सदाडुलेना मस्मरणीं ॥ दै
 त्य आज्ञापीसे वकांचनी ॥ समुद्रीयासी बुडवारे ॥ ६२ ॥ आज्ञाहोतां स मस्त अ
 सुर ॥ हातीं धरूनि दैत्यकुमर ॥ मदीवसन महासागर ॥ तेथें तत्सणीं पानले ॥ ६३ ॥
 मग ह्मणती उगाच मरसी मूढा ॥ कांहीं बरवे नदिसे पुढां ॥ दैत्यवंशासमर्थगाढा ॥ त्या
 तें लांछनलाविलें ॥ ६४ ॥ पर्वतमस्तकीं कपटवृत्ती ॥ करूनि उतरसी तळीं क्षिती ॥ हा
 तो असे सरितापती ॥ जलय उत्पत्तीया प्राजी ॥ ६५ ॥ मत्स्यमकरनाडे सायज ॥
 गांठूनि तोडिती विशाळ सहज ॥ नवलक्षयोनी उत्पत्तीबीज ॥ सागरगर्भी विका
 ळ ॥ ६६ ॥ येथें तुज लोटितां भक्षिती ॥ तरी नस्मरेंक मळापती ॥ राज्यभोगस-
 कळसंपत्ती ॥ चिरकाळ भोगीं सत्युत्रा ॥ ६७ ॥ येरू ह्मणोन घडे ऐसें ॥ सर्वव्यापि
 लें जगदीशें ॥ होणार तेंचिसुरवसंतोषें ॥ घडेल पूर्णप्रारब्धें ॥ ६८ ॥ आकाश आप-
 अग्नीसमीर ॥ सर्वत्र भरला जगदीश्वर ॥ भक्तरक्षील लक्ष्मीवर ॥ हानि धारमान
 सीं ॥ ६९ ॥ ऐकूनि प्रन्हादाची बाण्णी ॥ सेवक ह्मणती नभीहायनीं ॥ लोटूनि देतां ते

क्षणीं ॥ श्रीनरहरीस्मरियेला ॥ ७० ॥ उडुणकरितांचरणांगुष्ठ ॥ लाघितांतांस्तु
 झालेंपिष्ट ॥ सागरगर्भीश्रीवैकुंठ ॥ येऊनप्रन्हादारक्षीपें ॥ ७१ ॥ कडेकाटिलादैत्य
 नंदन ॥ समुद्रींबुडालेसेवकजन ॥ उरलेराजयावर्तमान ॥ सांगोंपातलेत्यरेनें ॥ ७२ ॥
 करीतहरिनामाचागजर ॥ पुढेंपातलादैत्यकुमर ॥ राजादेस्वतांचैश्वानर ॥ तयाप-
 रीप्रज्यळला ॥ ७३ ॥ ह्मणेकोठेंनमरेस्त ॥ येणेंमाझापुर्विलाभंत ॥ करकराखा
 ऊनियांदांत ॥ पुत्रावेगेंपाचारी ॥ ७४ ॥ सेवकासिह्मणेआतां ॥ अग्नीमार्जीजा-
 ळणेंस्तता ॥ येणेंमाझीआल्हादसरिता ॥ डहुळकेठीनिधुरें ॥ ७५ ॥ जैसंविशा
 ळदरीचेंतोंड ॥ तेंसेंरवपूनिप्रचंडकुंड ॥ लाक्षाकपूरतेलपेंड ॥ काष्ठेंअपारमेळ
 वा ॥ ७६ ॥ ऐसीआज्ञाकरितांदूतां ॥ क्षणनलागतांनिर्मिळीगर्ता ॥ नगरवासियां
 समस्तां ॥ काष्ठेंमाथांवाहविति ॥ ७७ ॥ राजमंत्रीकारभारी ॥ काष्ठमारवाहतीशि-
 रीं ॥ नाहींह्मणतांश्रीमुरवाचरी ॥ ताडणकरितीसेवक ॥ ७८ ॥ सेनापतीसावकार
 ॥ शीत्येभास्वेलहानथोर ॥ ग्रामाधिकारीनारीनर ॥ काष्ठेंअपारवाहताती ॥ ७९ ॥
 व्याहीपाहुणेआलेकोडें ॥ काष्ठेंदेऊनिघालितीपुढें ॥ बिहीणयेतांदारापुढें ॥ काष्ठें-
 देतीमस्तकीं ॥ ८० ॥ लग्नलावूनिनोवरानोवरी ॥ होमार्थबैसलीबोहल्यावरी ॥ सेव-
 कयेऊनितयांचेशिरीं ॥ काष्ठेंदेतीबलात्कारें ॥ ८१ ॥ राजाश्रयेंसेवकजना ॥ ह्मणोंभी
 रायाचासरवामेहुणा ॥ परीमुरवाचरीदेऊनिचडकणा ॥ काष्ठेंदेतीमस्तकीं ॥ ८२ ॥
 वागंगनाकरितीनृत्य ॥ मस्तकींकाष्ठेंदेतीदैत्य ॥ मांदाळघालूनिगज्यांत ॥ गुरवमा
 गेंधांघती ॥ ८३ ॥ पाहुणचारकरणेंएक ॥ सोडरेधरिलेग्रामस्थलोक ॥ भोजनींबै-
 सतांयेऊनिसेवक ॥ काष्ठेंदेतीमस्तकीं ॥ ८४ ॥ नग्नगृहींन्हातांनारी ॥ सेवककाष्ठें
 देतीशिरीं ॥ सकळह्मणतीइयेनगरीं ॥ थोरअनर्थदिसताहे ॥ ८५ ॥ काष्ठेंअ-
 पारहोमकुंडीं ॥ घालोनित्यावरीसोडितीपेंडी ॥ तैलकपूरअग्नितांडी ॥ पडतां
 अपारचेतला ॥ ८६ ॥ प्रबळकाळींचावैश्वानर ॥ तेंसाअग्निचेतलाथोर ॥ उल्हा
 टयंत्रकरूनिकुमर ॥ क्रोधेंबैसवीपारड्यांत ॥ ८७ ॥ नरहरिस्मरणेंहर्षयुक्त ॥
 पारड्यांतबैसलाप्रन्हादभक्त ॥ कळाताडितांनळेयुक्त ॥ रिबळीबैसलीयंत्रां
 नें ॥ ८८ ॥ दैत्यह्मणोकुमरानष्टा ॥ कारेऐसियाकरिसीचेष्टा ॥ तवभागनेमिला
 ह्यवाटा ॥ यंत्रमुरवींकारवेळसी ॥ ८९ ॥ येरूह्मणेंएकेंउत्तर ॥ पितृकार्यकरीकु

चृसिंहजयंतीकथा.

(१०३)

मर॥ विपरीतझालियापुत्रापितर॥ अधिकारीशास्त्रीनेमिला॥९०॥ तरीस्वहस्तें
ताडींकळा॥ तेणेंउडेलयंत्रकांटाळा॥ ऐसेंऐकतांआवेशआगळा॥ येऊनियं-
त्रताडिलें॥९१॥ आकाशमार्गेंउडालासुत॥ जाऊनिपडिलाअग्निआंत॥ नरह
रिस्मरणेंअग्निगर्भस्थ॥ जनसमस्तदेरवती॥९२॥ अग्निगर्भीठाणमाण॥ मां
डूनिकरीकथाकीर्तन॥ देरवूनिआश्चर्यकरितीजन॥ थोरमहियानभक्तीचें९३
तीनदिवसअग्निजठरीं॥ दिवानिशींआठवीहरी॥ चतुर्थदिवसाचेप्रथमप्रहरिं
॥ बाहेरआलाहरिभक्त॥९४॥ ऐसेंपाहूनकयाधुजानी॥ कोपेंह्मणोसेवकांलागुनी
॥ महाकटाहतेलेंभरूनी॥ तळींअग्नीपेटवावा॥९५॥ तैलतप्तझालिभादेरवा
॥ तयामाजीमत्फतासिकाका॥ ऐसीआज्ञाहोतांसेवकां॥ प्रन्हादाधरितीकरींते
॥९६॥ ह्मणतीसांडींमनीचेंगुज॥ क्रोधेरववळलादैत्यराज॥ येरूह्मणोईश्वरतेज
॥ सर्वांपरीसआगळें॥९७॥ कवणांमृत्युकवणाजया॥ कवणांहर्षकवणांभय
॥ अपायतेचिहोतीउपाय॥ ईश्वरभजनेंहरिभक्तां॥९८॥ हरिनामपडतांकर्ण
कुहरीं॥ क्रोधाग्नीपेटलादैत्येंद्रजठरीं॥ ह्मणोसत्वरमारावैरी॥ तैलकढईतबु
डवारे॥९९॥ तीक्ष्णशब्देंताडितांदूतां॥ तैलकढईतलोटिलेंसुता॥ हरिनाम-
स्मरणेंतैलतवतां॥ शीतळजाहलेतेयातें॥१००॥ तैलकढईतसुंदरवीणा॥ ये
ऊनिस्मरेलक्ष्मीरमणा॥ मंत्रीह्मणतीअग्निउणा॥ झालाह्मणोनिचांचला॥१
॥ करघालूनिपहातीमूढ॥ सर्वशरीरींनिघालेफोड॥ अग्निसंगेंजेसेपापड॥ तेसें
झालेंअसुगंतें॥२॥ तैलकटाईंहरिचेंगुण॥ सर्वदावर्णीभक्तराजसुगुण॥ बाहे
रनिघतांसर्वांगपूर्णा॥ दिव्यझालेंहरिकृपें॥३॥ कुमरदेरवतांदितिकुमरें॥ परमक्रो
धेंकांपतीगात्रें॥ ह्मणेरवंहविरवंडकराशस्त्रें॥ ऐसेंबक्रेंआज्ञापिलें॥४॥ महामंत्रा
च्याशरजाळीं॥ मत्स्यपुत्राचीकरारेहोळी॥ वेगेंधांवासकळमंडळी॥ महाबळीपा
वावेगें॥५॥ वचनऐकतांधांवळेअस्तर॥ नानाशस्त्रींमंडितकरा॥ महाशस्त्रांचे
भडिमारा॥ सेवकथोरकरिताती॥६॥ कव्यांतविजूचाकडकडाट॥ तैशींशस्त्रें
रवांचितीदाट॥ वायूआलियाहोईलपीठ॥ जैशादाटजलधारा॥७॥ अचळस्तं
भप्रन्हादगुणी॥ सदासादरनामस्मरणीं॥ दासारक्षीचक्रपाणी॥ भक्तवत्सल
ह्मणोनियां॥८॥ सुदर्शनप्रैरूनिभक्त॥ सदारक्षीलक्ष्मीकांत॥ महाविघ्नंशाआघात॥

॥लागूनेदीजगदात्मा ॥ १॥ शस्त्रवर्षावकरिती असुर ॥ जैसेवर्षात्रितूचेपूर ॥ अपसया शस्त्रेहोतीचूर ॥ नाचेनिर्भरहरिभक्त ॥ ११० ॥ हरिनामाचाकरितांधोष ॥ धाकेंअस्तरपावलात्रास ॥ दांतरवाऊनिदैत्यकर्कश ॥ ह्मणेकोठरेतवहरी ॥ १११ ॥ आधीवधीनलक्ष्मीरमण ॥ पाठीघेईनतुझाप्राण ॥ मीकोपलियात्रैलोक्यसंपूर्ण ॥ आतांनवांचेकदापी ॥ ११२ ॥ येरूह्मणेव्यापकहरी ॥ सर्वभरलासेचराचरीं ॥ अपुरेणुसकळधात्री ॥ रितीनाहींहरिवीण ॥ १३ ॥ आपधरणीवामुनभ ॥ मूळभूतहरीआरंभस्तंभ ॥ ऐकूनिदैत्यापातलाक्षोभ ॥ हातीं वसवीरवर्गातें ॥ १४ ॥ ह्मणेसर्वत्रअसेतुझाहरी ॥ तरीयेथेंप्रगटवीलोकरी ॥ शस्त्रघायेअस्तरवैरी ॥ चूर्णकरीनक्षणार्ध ॥ १५ ॥ येरूह्मणेस्तंभीप्रगट ॥ आतांकायहोईलयेकुंठपीठ ॥ मगचवनाळूनअस्तरदुष्ट ॥ शस्त्रेस्तंभतोडित ॥ १६ ॥ घायासरसाफुटलातडक ॥ कांपूलागलेत्रह्मांडसकळिक ॥ महाकाळाबैसेदचक ॥ ऐसीहाकफोडिली ॥ १७ ॥ अपारमनींधरूनिक्षोभ ॥ कडकडाटेफोडिलास्तंभ ॥ महातेजेंधरणीनभ ॥ त्रैलोक्यसंपूर्णकोदले ॥ १८ ॥ येशारवमांसपरमपवित्र ॥ कृष्णाचतुर्दशीसोमवासर ॥ सिद्धियोगस्वातीनक्षत्र ॥ वर्णिजकर्णयोगजें ॥ १९ ॥ तयेदिनींभदोषकाळीं ॥ नृसिंहमूर्तीचनमाळी ॥ भक्तरक्षणार्थयेकुंठशाली ॥ स्तंभांतूनिप्रगला ॥ २० ॥ नरशरीरसिंहवदन ॥ परमविक्राळदाटादशन ॥ बाबरझोटीआरक्तनयन ॥ जिद्धाविशाळलळलळित ॥ २१ ॥ परमावेशींघालूनिउडी ॥ धात्रुधरिलालवडसचडी ॥ द्वारप्रवेशींघालूनिमांडी ॥ अंकींधरिलेअस्तरातें ॥ २२ ॥ अस्तमानाजातांसविता ॥ नरवींविदारीदितिसुता ॥ क्रोधनावरेलक्ष्मीकांता ॥ ह्मणोनिभांतडींकाढित ॥ २३ ॥ प्रहादाऐसेंसुगुण ॥ पीटीअसेलदुसरेंरत्न ॥ भक्तिप्रियरमारमण ॥ ह्मणुनिउदरधुंडाबी ॥ २४ ॥ क्रोधेंकित्येकंवाधिलेअसुरां ॥ उरलेपळालेदिगंतरा ॥ ऐसात्रीहरीभक्तकैबारा ॥ तयेस्थळींप्रगटला ॥ २५ ॥ ऐसाहिरण्यकशिपूप्रती ॥ मारूनिमगतोरभापती ॥ शांतकोपनृसिंहमूर्ती ॥ अत्यानंदेंडुल्लतसे ॥ २६ ॥ तंचज्ञानीश्रेष्ठदैत्यकुंभर ॥ बैसोनिदेवाच्याअंकावरा ॥ परमविनयेंजोहनिकर ॥ पियचचत्रबोलें ॥ २७ ॥ ह्मणेदेवदेवाजगन्निवासा ॥ भक्तप्रियाहृषीकेशा ॥ नृसिं

नृसिंहजयंतीकथा.

(१०५)

इरूपीकमलेशा ॥ नमोस्तुतेपदकमळी ॥ २८ ॥ त्वद्भक्तमी असुरपती ॥ एकतल्पपु
सतीतुजप्रती ॥ तवचरणींमजअचलभक्ती ॥ कैशीझालीनानाविध ॥ २९ ॥ आ
णिमीतुजसीप्रियजाण ॥ जाहलेंयाचेंकायकारण ॥ तेंसर्वहीमजसीकथन ॥ क
रींनृसिंहरूपिया ॥ १३० ॥ ऐसेनयाचेंवाक्यऐकुनी ॥ आनदेंबोलेचक्रपाणी ॥ ह्यणोव
त्साममचरणीं ॥ तुझीझालीदृढभक्ती ॥ ३१ ॥ आणितूंझालासिमाझाप्रिय ॥ याचें
कारणअसेकाय ॥ तेंसांगतोऐकनाहोय ॥ एकाग्रचिनेकंरूनी ॥ ३२ ॥ पूर्वीअवं
तीपुरामाझारी ॥ ब्राह्मणएकसदाचारी ॥ सुशार्मानामकपृथ्वीवरी ॥ प्रसिद्धऐ
साराहतसे ॥ ३३ ॥ वेदवेदांगपारंगत ॥ आणिसर्वलोकांमाजीविश्रुत ॥ नित्यहोम-
क्रियादिआचरत ॥ ब्रह्मक्रियासर्वही ॥ ३४ ॥ आणिअग्निष्टोमादियज्ञकस्हन ॥ सं
तुष्टकरीदेवतागण ॥ तयाचीभार्यापतिव्रताजाण ॥ सुशीलानामेंविरव्यात ॥ ३५ ॥
तीमनोभावंअहर्निशीं ॥ सेवीतसेपतिचरणांसी ॥ कालांतरेत्यासुशीलेसी ॥ पंच
पुत्रजाहले ॥ ३६ ॥ त्यांतृनिज्येष्ठचारपुत्र ॥ सदाचारीपरमपवित्र ॥ विद्वानआणिरव्या
तसर्वत्र ॥ ऐसेजाहलेअमतीपें ॥ ३७ ॥ त्यांतृनितूंकनिष्ठपंचम ॥ वासुदेवअसेतुष्टें
नाम ॥ स्नानसंध्यादिक्रियानेम ॥ वेदाध्ययनादित्यागिले ॥ ३८ ॥ आणिसंगतीक
रूनिवेंश्येसी ॥ सर्वकालमद्यपानकरिशी ॥ सुवर्णचांरूनिअहर्निशीं ॥ देशीनेऊनि
वेंश्येंतें ॥ ३९ ॥ आणिवेंश्येंमिहोऊनितनपर ॥ करिमीनानापापाचार ॥ ऐसाझालासि
तूंअपवित्र ॥ पूर्वजन्मामाझारी ॥ १४० ॥ ऐसंलाटनांबहुतदिवस ॥ जाहलेंजाणअ-
द्भुतविशेष ॥ शुकूपक्षवैशाखमास ॥ चतुर्दशीदिवसपातला ॥ ४१ ॥ तेंदेंववशें
करूनजाण ॥ वागंगनेसीतुष्टेंभांडण ॥ जाहलेंह्यणोनिउपोषण ॥ केलेंतुवारो-
षानें ॥ ४२ ॥ आणिनित्यवततयेनिशीं ॥ वागंगनेनेंविहारासी ॥ नाहींकेलेंह्यणोनि
तुजसी ॥ निद्रानाहींलागली ॥ ४३ ॥ आणितियेनेंप्रियभाषण ॥ नाहींकेलेंकिंचि-
तूहीजाण ॥ ह्यणोनिकेलेंसिजागण ॥ प्रक्षयभोज्यादिवर्जिलें ॥ ४४ ॥ तोचिमा
झाअसेव्रतदिन ॥ तेंजागणआणिउपोषण ॥ झालेंतूतेंअज्ञानेकरून ॥ ह्यणो
निघडलेंमद्वत ॥ ४५ ॥ हेंअत्युत्तमव्रतआचरितां ॥ हर्षितहोतीस्वर्गीदेवता ॥ पू
र्वीसृष्टीकरावीहीआतां ॥ धरूनिब्रह्माआचरेहें ॥ ४६ ॥ यामद्वतप्रभावेकरून
॥ अखिलचरचरनिर्माण ॥ करितःझालाकमलासन ॥ ऐसामहिमामद्वता

चा ॥४७॥ तैसांचपूर्वीपार्वतीकांत ॥ त्रिपुरवधाचाधरूनिहेत ॥ करिताझाला
 हेमद्वत ॥ ह्मणोनित्रिपुरवधियेला ॥४८॥ ऐसेमद्वतहेअलोकिक ॥ आचरोनि
 अनेकलोक ॥ सिद्धिप्रतीपावलेदेख ॥ अनायासेकरूनी ॥४९॥ ऐसाप्रभावम
 द्वाचा ॥ जाणतसेवेश्यासाचा ॥ ह्मणोनिविचारतात्पुरचा ॥ धूर्तवेश्याकरी
 तसे ॥५०॥ कलहयोगंत्रताचरण ॥ घडोनिमुक्तहोईलजाण ॥ ऐसेकरूनिविचा
 रण ॥ भांडणकेलेतुजसंगे ॥५१॥ त्याकलहयोगेंउपोषण ॥ आणिघडलेजाग
 रण ॥ ह्मणोनिअवश्यमजलागुन ॥ प्रियझालासीवत्सातुं ॥५२॥ आणितीग-
 णिकाहेमद्वत ॥ आचरणकरीतसेसतत ॥ ह्मणोनिअंतीझालीमुक्त ॥ व्रतप्रभा
 वेंकरूनी ॥५३॥ तैसाचितूहीमुक्तजाण ॥ परंतुकिंचित्कार्यार्थीकारण ॥ मच्छ
 रीरापृथक्केकरून ॥ ठेविलाअसेतुजसी ॥५४॥ तरीसर्वकार्येसाधूनिस्त्वरी ॥
 प्रवेशकरिसीवेंकुंठपुरी ॥ हीसत्यजाणममवैरवरी ॥ ममभक्ताप्रहादा ॥५५॥
 ऐसेहेउत्तममाझेव्रत ॥ नृसिंहचतुर्दशीनामैविरव्यात ॥ यथाविधिजेआचरत ॥
 तेनरहोतीमुक्तपें ॥५६॥ तयांसीकल्यांतीहीजाण ॥ पुनः नाहीजन्ममरण ॥
 इहलोकींमनोरथपूर्ण ॥ सर्वहोतीतयांचे ॥५७॥ अपुत्रिकांसीपुत्रहोती ॥ नि
 र्धनासीधनसंपत्ती ॥ आणिमुमुक्षूंसीमोक्षप्राप्ती ॥ सौरव्येच्छूसीसौरव्यहोय
 ॥५८॥ आणिस्त्रियाअथवापुरुष ॥ जेव्रतआचरतीतयांस ॥ सौरव्यप्राप्तीहो
 यविशेष ॥ भुक्तिमुक्तीयुक्तसर्व ॥५९॥ ऐसेंऐकूनिनृसिंहाचेवचन ॥ प्रहादप्र
 क्तहस्तजोडून ॥ ह्मणेस्वामीभक्तीचेकारण ॥ कथनकेलेमजलागीं ॥६०॥ आ
 तांकरितोंऐकेविनंती ॥ याव्रताचाविधीनिश्चिती ॥ कोणमासकोणतिथी ॥
 आणिकोणवासर ॥६१॥ हेसर्वमजकारणें ॥ कृपाकरूनिमजनिवेदणें ॥ ज्वा
 च्यायोगेंसर्वभुवनें ॥ निष्पापहोतीप्रभुवर्या ॥६२॥ ऐसेंऐकूनिप्रहादचेवचन ॥
 नृसिंहबोलेआनंदकरून ॥ उत्तमकेलासीवत्साप्रभ ॥ सर्वसांगतींतुजआतां ॥
 ॥६३॥ वैशारवशुद्धचतुर्दशी ॥ तहिनींआचरावेयाव्रतासी ॥ मज्जन्मव्रतहंपाप
 नाशी ॥ आणिहोयपुण्यसंभव ॥६४॥ तहिनींप्रभातींउठून ॥ शौचक्रियादिसं
 पादून ॥ मुखमार्जनदंतधावन ॥ यथाविधीआचरावें ॥६५॥ मगजोडनिउभय
 करांसी ॥ प्रार्थनाकीजेदेवांपासीं ॥ निर्विघ्नपणेंपूर्णतैसी ॥ व्रतपावावेह्मणउ-

नृसिंहजयंतीकथा.

(१०७)

नी ॥६६॥ ॥अधनियममंत्रः॥ ॥ श्रीनृसिंहदयांकृत्वांमहाविष्णोम-
मोपरि॥अद्याहंतेविधास्यामिब्रतंनिर्विघ्नतानय॥१॥ ॥इतिनियममंत्रः॥
ऐशियामंत्रंकरूनी॥प्रार्थनाकीजेइस्तजोडूनी॥आणिकरूनयेतयेदीनी॥पा
पीजनाचीसंगती॥६७॥तेसेचित्यागावेमिथ्यालाप॥दुष्टस्त्रियांसीआलाप॥
आणिचिंतावेमाझेरूप॥मद्वतस्थपुरुषानें॥६८॥मगदिसहोतांदोनप्रहर॥
जेथेंसरितादिशरुद्धनीर॥तेथेंजाऊनियथाशास्त्र॥स्नानकरावेभक्तीनें॥६९
॥मृत्तिकायोमयधात्रीफळ॥आणिसर्वपापघ्नउत्तमतिळ॥हींलाबूनिअंगासिस
कळ॥स्नानकीजेयथाविधी॥७०॥मगनेसूनियांशुद्धयस्त्र॥स्वजातीचेंनित्यक
र्मसमग्र॥तेथेंचसंपादनंतर॥स्वगृहाप्रतीजाइजे॥७१॥गृहींजाऊनिगोम-
येकस्त्र॥शुद्धभूमीतेकरावेलेपन॥आणितेथेंअष्टदलकाठून॥वरीस्थापावा
ताम्रकलशा॥७२॥त्याताम्रकलशामाझार॥पंचपल्लवअव्रणस्कंदर॥आणिपं
चरत्नंशुद्धनीर॥घालोनिपूर्णकीजिये॥७३॥त्याचरीतंडुलप्रपूरित॥वंशपात्रठे
वृणित्यांत॥माझीमूर्तीलक्ष्मीसहित॥हेमनिर्मितस्थापायी॥७४॥पलमात्र
घ्यावेसुवर्ण॥किंयानदर्धवान्यून॥यथाशक्तिप्रतिमाजाण॥शाठ्यवर्जित
करावी॥७५॥मंडपघालावास्त्रविस्तृत॥चित्रवितानेंसींआच्छादितं॥पुष्प
स्तवकींसुशोभित॥आणितोरणेंबांधावीं॥७६॥मगसदाचारसंपन्न॥शांत
दांतजितेंद्रियजाण॥ऐसाचोलावूनब्राह्मण॥आचार्यकीजेतयासीं॥७७॥त्या
आचार्याच्याबचनद्वारेणें॥यथाशास्त्रषोडशोपचारेणें॥पूजनकीजेअत्यादरेणें॥पं
चांमृतेंसहितपें॥७८॥मगकरोनिपुराणश्रवण॥गीतवाद्यनृत्येंसिजाण॥
करावेसर्वरात्रजागरण॥मत्सीत्यर्थभक्तीनें॥७९॥नंतरहोतांप्रभानकाळ॥
शौचस्नानादिकर्मसकळ॥सारोनिमाझीमूर्तीनिर्मळ॥पूर्ववतपूजायी॥८०
॥आणिस्वस्थमानसेंकरून॥मदयींविष्णुमंत्रानेंपठण॥करुनिमगआ-
चार्याकारण॥पीठदानदीजिये॥८१॥तेसेचिवेदवेदांगज्ञातेपूर्ण॥शांतदां
तजितेंद्रियजाण॥ऐसेपाचारुनिब्राह्मण॥पूजनकीजेतयांत्वेणें॥८२॥आणि-
गोभूमीतिलसुवर्णें॥सोपस्करशय्यामहारत्नें॥सप्तधान्येंनानाभूषणें॥य
थाशक्तीदानकीजे॥८३॥आणिभोजनघालावेब्राह्मणांसीं॥दक्षिणातांबू

लवस्त्रंसी ॥भिर्धनपुरुषेहीयादानासी ॥ शाठ्यवर्जितआचराये ॥८४॥ आणि
 मीनृसिंहक्वावाकींप्रसन्न ॥ स्मणीनिप्रतिवर्षीं व्रताचरण ॥ करितीतयांसी
 जन्ममरण ॥ नद्धेचिजाणकत्यातीं ॥८५॥ आणितहिनींस्वातीनक्षत्र ॥ वणिज
 कर्णशनिवास्तर ॥ तैसाचिसिद्धियोगपवित्र ॥ ऐसायोगअसेजरी ॥८६॥ तेंकेलिया
 व्रताचरण ॥ कीटिब्रह्महत्यादिपापेंजाण ॥ नाशपावतीनलगताक्षणा ॥ हेसांग
 तोनिश्चये ॥८७॥ जेनरनकरितीहेमडूत ॥ तेमहानरकींपचतीसतत ॥ आणिवं
 द्रसूर्यजेंजगीं पर्वत ॥ दुःखभोगितीतंचजाण ॥८८॥ आणिकलियुगामाझारीजा
 ण ॥ यथायथाहोयपापाचरण ॥ तैसेतैसेधर्मसंपूर्ण ॥ नाशपावतीनिर्धारें ॥८९॥
 परीयाव्रतासीजेआचरती ॥ तयांसीप्राप्तहोयभुक्तिमुक्ती ॥ हेसांगतोवत्सानि-
 श्चिती ॥ संशयकांहींधरूनको ॥९०॥ यानृसिंहव्रतासमानव्रत ॥ पाहतांनदिसे
 ब्रह्मांडांत ॥ यथाविधीआचरतांसमस्त ॥ इच्छिलेंफळपावती ॥९१॥ हीकथा
 पुण्यपावन ॥ भक्तीनिंनरजेकरितीश्रवण ॥ तयांचींपापेंसर्वहीजाण ॥ नाशपाव
 तीनिश्चये ॥९२॥ आणिश्रवणपठणेंमनोरथ ॥ पूर्णहोतीजनांचेसमस्त ॥
 जेंव्रताचरणेंफलयथार्थ ॥ तेंचिप्राप्तकथाश्रवणें ॥९३॥ जयजयाजीकरुणा
 करा ॥ नृसिंहमूर्तीदीनोद्वारा ॥ भक्तकैवारियाजगदीश्वरा ॥ नमनमाझेंतव
 चरणीं ॥९४॥ इतिश्रीनृसिंहव्रतकथा ॥ नरहरिकृपेंझालीसमाप्ता ॥ यांतअसे
 लन्यूनाधिकता ॥ तरीसज्जनींक्षमाकीजे ॥९५॥ ॥श्रीनृसिंहार्पणमस्तु ॥ ॥

वटसावित्रीकथा.

(१०९)

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ लोमशऋषीपरमचतुर ॥ बोलकाजैसा अंगिरा पुत्र ॥ ते
 णं याज्ञवल्क्याचें चरित्र ॥ धर्माप्रतीकथियेले ॥ १ ॥ तीर्थयात्रापावनपरम ॥
 त्याहीवरीसंतसमागम ॥ मार्गीजातालोमशउत्तम ॥ इतिहाससांगत ॥ २ ॥ पुण्य
 श्लोकांच्याकथापावन ॥ निर्दोषयशाएकतांपूर्ण ॥ चरणींचालतांनिर्भयमन ॥
 शीणनवाटेकांणासी ॥ ३ ॥ धर्मह्मणो लोमशमुनी ॥ द्रौपदीसारिरवीसदुण-
 रवाणी ॥ रूपवतीमधुरवचनी ॥ पूर्वीकोणहोतीपें ॥ ४ ॥ लोमशह्मणोसावैधा-
 न ॥ ऐकेंइतिहासपावन ॥ स्त्रियांएकतांसीभाग्यवर्धन ॥ परमकल्याणपुरुषां-
 सी ॥ ५ ॥ मद्रदेशांचानृपती ॥ नामजयाचेंअश्वपती ॥ वेदविहितचालेनीतीं ॥ उ-
 दारधर्मिष्ठसर्वज्ञ ॥ ६ ॥ त्यासनसेपुत्रसंतान ॥ तेंणंबहुतवर्षेत्तपकरून ॥ सावि-
 त्रीचेंआराधन ॥ केलेंजाणमाक्षेपें ॥ ७ ॥ करीदहालक्षजपपूर्ण ॥ लक्षसंख्या-
 प्रत्यहींहवन ॥ पत्नीमात्रदुग्धप्राशन ॥ दहादिवसांतएकदांकरी ॥ ८ ॥ चारीती
 अष्टदशवर्षेभरती ॥ सावित्रीदेवीप्रसन्नझाली ॥ अश्वपतीह्मणोतेवेडी ॥ पुत्रसं-
 तानमजघावें ॥ ९ ॥ देवीह्मणपुत्रसंतान ॥ तुझेअदृष्टींनसेजाण ॥ परीलावण्यखा-
 णीदिव्यरत्न ॥ कन्याएकद्वीईल ॥ १० ॥ भूमंडळींविख्यातहोईल ॥ त्रिभुवनींम-
 ह्निमावाढेल ॥ पतिव्रताशिरोमणीमुशील ॥ कीर्तीचणिंतीलपुराणीं ॥ ११ ॥ ऐसें
 बोलूनअर्कनंदिनी ॥ गुप्तझालीतेचक्षणीं ॥ हर्षरवेददोनीमनीं ॥ रावआला-
 स्वनगग ॥ १२ ॥ नवमामभरतांपूर्ण ॥ पट्टराणीगुणनिधान ॥ तिचेंपोटींचिद्र-
 ल ॥ कन्याएकसुगुणझाली ॥ १३ ॥ तेब्रह्मपत्नीसूर्यपुत्री ॥ नामठेविलेंसावित्री
 ॥ उमारमानिजरेंदनारी ॥ उपमंसरीत्यांचीच ॥ १४ ॥ तिचेंस्वरूपनेजःपुंज ॥ देवो-
 बिनाचेशफगिध्वज ॥ कींलावण्यामृताचीसहज ॥ निम्नगाभरूनचालली ॥ १५
 ॥ बहुनवर्णित्यानितंबिनी ॥ सीतासुलोचनानैषधराणी ॥ परीअश्वपतीची
 नंदिनी ॥ सावित्रीश्रेष्ठसर्वांत ॥ १६ ॥ मृगशावासीसुहास्यवदनी ॥ विद्वुमाध-
 रीद्विजहिरैरवाणी ॥ पिकस्वरीताटंकेंकर्णी ॥ मित्रमृगांकसमान ॥ १७ ॥ हरिम-
 ध्याहंसगमनी ॥ अंगस्ववासनमायेसदनीं ॥ सरळघाणीमुक्तस्फपाणी ॥ भु-
 जंगवैणीकोमळांगी ॥ १८ ॥ चातुर्यसौंदर्यमराळी ॥ परमसुकुमारशृंगारशाली ॥
 दिवसेंदिवसथोरजाहली ॥ नेवेल्हाळीगुणालया ॥ १९ ॥ कन्याअवतरतांपरम ॥

वृद्धिगतहोयआश्चर्यद्रुम॥विस्तारलेंसमस्तक्षेम॥रावधांचलावरपहाचया॥
 ॥२०॥तीसवरयोग्यदिसैनाक्षिती॥मगतोनृपह्मणोकन्येप्रती॥तूपुरुषरत्न-
 शोधूनिनिश्चिती॥वरवरींमानेलतो॥२१॥सर्वेदळभारदेउनी॥कन्याबैसवि-
 लीदिव्ययानीं॥छपन्नदेशस्वनयनीं॥पाहातसेराजबाळा॥२२॥तोंद्युमत्सेन
 राजेश्वर॥सत्यवानत्याचाकुमर॥विधीचाअंशसाचार॥तिणेंवरआणिला
 तो॥२३॥ग्रामासआलीपरतो॥सांगेबापासवर्तमान॥रावसंतोषलाऐकी॥
 तोनारदमुनीपातले॥२४॥रायेंबैसचूनउनमासनीं॥मुक्ताभिषेककेलातेक्षणीं
 ॥पूजासंभारसमपूर्नी॥सांगेवर्तमानकन्येचें॥२५॥नारदबोलेवचन॥सत्यवा
 नपिताद्युमत्सेन॥त्याचेनयनगेलेदायादींयेऊन॥राज्यहिरीनघेतलें॥२६॥द
 रिद्रदुःखेंव्यापुनी॥भार्यापुत्रसंगेघेउनी॥द्युमत्सेनहिंडेयनीं॥आपदानयनीं
 पहावना॥२७॥कंदमूळेंसेवून॥वृक्षातळींकरीशयन॥पिताह्मणोदुजावरपाहून
 ॥लावण्यगंगाहेद्यावी॥२८॥येरीह्मणोप्राणजावोनिधरि॥मनींवरिलातो॥सां
 डींभ्रतार॥प्रत्यक्षघडतोव्यभिचार॥पतिव्रताधर्मबुडे॥२९॥सत्यवानावांचू-
 न॥वहीलसमबयलहान॥पिताबंधूकीनंदन॥पुरुषमात्रसर्वमातें॥३०॥शुद्ध
 कृष्णपक्षनिश्चित॥तैसेंऐश्वर्यदरिद्रयेतजात॥भाग्याभ्रकाळींवितळत॥प-
 रीनिश्चयधुवनढळे॥३१॥नारदह्मणोतुझानेमसत्य॥परीतेथेंआहेअनर्थ॥ए
 कसंवत्सरभरतांमृत्यु॥सत्यवानाभसंही॥३२॥तोमरणपाबलियावरी॥तूका
 यकरिसीलराजकुमरी॥येरीह्मणोमीनिधरीं॥प्राणदेईनत्यासबें॥३३॥सुकृ
 तपदरींअसेलनिश्चयें॥तरीविषतेंचिअमृतहीये॥मृत्तिकाजेथेंरवणोंजाये॥
 तेथेंनिधानलागेल॥३४॥हातीं धरितां पाषाण॥तोफ्रीसहोयस्ववर्ण॥घर
 न्यादासीसिद्धिहोऊन॥कल्पिलेंमात्रपुरविती॥३५॥रूपाकरीलकमलदलाक्ष
 ॥तरीआंगणींचेतरोहोतीकल्पवृक्ष॥शात्रूंचेमित्रहोतीप्रत्यक्ष॥पूजाकरूनबं-
 दिती॥३६॥क्षणनलागतांनिधरीं॥तृणगृहेंहोतीसुवर्णमंदिरें॥येऊनग्रह
 आदरें॥रावतीसर्वस्वें॥३७॥नारदह्मणोधन्य॥माझेंतुजआशीर्वचन॥तुझा
 हीमनोरथपूर्ण॥ममवरदेहोईल॥३८॥यावरीविष्णुनाभनंदन॥तत्काबपाव
 लेअंतर्धान॥अम्बपतीकन्याघेऊन॥बनाप्रतीगोलाहो॥३९॥त्याच्याआपदादे

खोनिडोळां॥ अश्वपतीसद्गदझाला ॥ घुमत्सेनह्मणेतयाला ॥ मावळलाभाग्य
सूर्य ॥ ४० ॥ आह्लासअवदशासंपूर्ण ॥ तुझेनवीसेकदामन ॥ हेकन्यासलक्षण
॥ देईनेऊनएक्यावरा ॥ ४१ ॥ रावह्मणीकन्येचानिर्धारि ॥ वरुणादिशोसउगवेलमि
त्र ॥ हेहीघडेलपरीवर ॥ दुसरानवरींनिधीरीं ॥ ४२ ॥ मगपाहूनियांस्फुदिन ॥ रा
येंलाचिलेंतेंथेंलग्न ॥ चारदिपससंपादून ॥ दीपलेंआंदणबहुतची ॥ ४३ ॥ क-
न्याटेचूनत्यापासीं ॥ अश्वपतीगेलास्यनगरासीं ॥ सावित्रीभ्रतारसेवेसीं ॥ दि
पसनिधींसादर ॥ ४४ ॥ सासुसासराभ्रतार ॥ त्यांचेसेवेसीतत्पर ॥ हेचतपरवडतर
॥ आचरेतेव्हांसावित्री ॥ ४५ ॥ सेवाकरावीसादर ॥ स्थियांससाधनहेचथोर ॥ प
नीतोचआपुलाईश्वर ॥ दुजाविचारनसावा ॥ ४६ ॥ सकळांचेअन्यायसोसून ॥ दा
सदासींचेंरागवीमन ॥ अवधींनिजल्याकरीशायन ॥ सर्वाआधींजागीहोप ॥ ४७
॥ चारप्रहररात्रस्वयें ॥ तळहातींभ्रताराचेपाय ॥ पतीनेंआग्रहकरितांपाहें ॥ नि
द्राकरीतक्षणभरी ॥ ४८ ॥ दरिद्रहोवृद्धभ्रतार ॥ दीर्घरीगीदुरयेंजर्जर ॥ द्रव्य
नजोडीकूर ॥ परीनकंटाळपतिव्रता ॥ ४९ ॥ सेवाकरीघडोघडी ॥ जितकीपडेति
कीह्मणोथोडी ॥ शरीरपोषणींआवडी ॥ सर्वहीसोडीसतीते ॥ ५० ॥ पितावृद्धद
रिद्रीभ्रतार ॥ अक्षीरगायअनाथप्रंतसंस्कार ॥ अंधपांगूळमुकेबधिंर ॥ यांसी
पाळितांहरितुष्टं ॥ ५१ ॥ व्यथाभ्रतगुरुचेंसेवन ॥ दरिद्रीब्राह्मणांचेंकुटुंबपालन
॥ दरिद्रीयांचंकरितांलग्न ॥ हरितुष्टंन्यावरी ॥ ५२ ॥ असोतेपतिव्रतानारी ॥ भ्रता
राआधींभोजनकरी ॥ पडुसीउत्तममुळंनिधीरी ॥ नभक्षीचपतिवीण ॥ ५३ ॥
ग्रामींजातांभ्रतार ॥ नलेईउत्तमवस्त्रंअलंकार ॥ दर्पणनपाहेंअडोरात्र ॥ चिंता
करीपतीची ॥ ५४ ॥ जारजारणींचासंगनधरी ॥ परवस्त्रननेसेनिधीरी ॥ न्याहार
देऊनक्षणभरी ॥ परपुरुषनपाहें ॥ ५५ ॥ एकांतजरीनिःसंग ॥ पडदणीवीणनधु
वीअंग ॥ पुरुषार्थीअभंग ॥ पतीचआपुलाभावित ॥ ५६ ॥ परघरींनिद्रानक
री ॥ एकलीमार्गनचालेक्षणभरी ॥ क्रीडासमयींविनोदकरी ॥ पतीचेंमनपाहु
नी ॥ ५७ ॥ गुणसरितापरमचतुर ॥ निजमनेंमोहीतप्राणेश्वर ॥ पतिकयर्थादि
क्षगुणगंभीर ॥ साध्यसाधनभावजाणो ॥ ५८ ॥ दूरगेल्यांप्राणनाथ ॥ सर्व
भोगांचेंधरीव्रत ॥ पांचदिवसापर्यंत ॥ स्जस्वलानपडेदृष्टीसी ॥ ५९ ॥ भ्रता-

सचीप्रीतजेठांयीं॥तिचास्नेहतिकडेचपाहीं॥पतिद्वेषीसहसाही॥त्यातेंप्रीती
 करीना॥६०॥जारजारीणयेऊंनेदीघरा॥आपणनजाईत्यांच्यामंदिरा॥संगे
 नघेतांभ्रतारा॥विवाहयात्रेनजाय॥६१॥पतीचेअवगुणलपयीत॥कीर्तीस
 द्रुणवर्णित॥पतीचेंआयुष्यवित्त॥कळोंनेदीकवणाते॥६२॥भ्रतारासप्रिय
 निर्धारिं॥त्यात्यागोष्टीचासाक्षेपकरी॥अंतर्बाह्यअहोरात्रीं॥तिरस्कारनसे
 तीते॥६३॥पतीच्यामनांतीलसर्वजाणे॥स्वामीचररुसोकधींनेणे॥भ्रतार
 मारितांहांसतचिम्हणे॥करतुमचेदुरवतील॥६४॥नघेतांभ्रतारआज्ञा॥
 कोणएकनेमकरीना॥आचरतआयुष्यवर्धन॥पतीचेंव्हावयानिर्धारिं॥
 ॥६५॥भ्रतारदूरगेलियाजाण॥त्यासप्रियतेनभक्षीआपण॥नानावस्त्रें
 भोगभूषण॥सतीसनगमेकदाही॥६६॥धनधान्यवस्त्रालंकार॥भ्रतारासन
 वंचीअणुमात्र॥असूननाहीह्मणीतेनिर्धार॥प्राणांतीहीघडेना॥६७॥कां-
 ङ्हींएकसंकटव्यथा॥कदानधालीप्राणनाथा॥पतीआनंदरूपअसतां॥आ-
 पणसुरवमानित॥६८॥भ्रताराहोयव्यथाभारी॥अन्ननघेउपवासकरी॥
 नानावस्तुनिर्धारी॥मनत्यांवरीनसेतिचें॥६९॥भ्रताराचेंस्वरूपलिहून॥दूर
 गेलियापाहेविलोकुन॥अन्ननघेतीर्थेविण॥पादुकापूजनहृदयीधरी॥७०
 ॥ऐशीउत्तमगुणरवाणी॥पतीचावेधलागलामनीं॥जागृतींस्फुषुतींस्वप्नीं॥
 नवंचीकांहींतयाते॥७१॥जाईलतरीजावोप्राण॥परीपतीचेंनबोलेन्यून॥ज
 न्मोजन्मींहाचहोह्मणीन॥सर्वदेवांनमस्करी॥७२॥भ्रतारीचेनकळत॥
 कांहींएकनठेवीवस्त॥ब्रह्माविष्णुउमाकांत॥स्वरूपभावीपतीचें॥७३॥प
 तीचेंमनरंजेजेणें॥तींचबोलेकौतुकवचनें॥मनींह्मणेअहेवपणें॥मीजाई
 नयाआधीं॥७४॥पूर्वतपाच्याराशीपूर्ण॥तरीऐशीपावेमुलक्षण॥तीसइ
 हलोकींमान॥परत्रीधन्यह्मणतात॥७५॥स्वर्गाच्यासर्वपतिव्रता॥तीसस
 मोरयेतीतत्वतां॥अनेकओंवाळनआरत्या॥दिव्यपुष्यवृष्टीकरिती॥७६
 ॥यासद्गुणेंमंडितपूर्ण॥सावित्रीदेवीगुणनिधान॥परीनारदगोलासांगोन
 ॥तोदिवसजवळआला॥७७॥परणाचेदिवसचारी॥उरलेतेंकळलेंसंदरी॥
 तीनदिवसनिर्धारिं॥सावित्रीकरीउपोषण॥७८॥नघेफळमूळजीवन॥अंध

चटसावित्रीकथा.

(११३)

श्वशुरबोलेवचन ॥ स्रणेमायेकरिशीउपोषण ॥ कांनिर्वाणंमांडिरे ॥ ७९ ॥
 पतीचामृत्युदिवसआलाजवळी ॥ कोणानसांगेवेल्हाकी ॥ तोंसत्यवानप्रांतः
 काळी ॥ वनाप्रतीचालिला ॥ ८० ॥ सावित्रीदेवीचारित ॥ परीत्यासजवळीआला
 मृत्यु ॥ परशुघेऊननिघत ॥ फळेंमूळेंआणावया ॥ ८१ ॥ सर्वेनिघेसुकुमार ॥
 हिंडतीदोधेघोरकांतार ॥ पतीन्वेचरणवारंवार ॥ धुबूनचुरीवृक्षानळीं ॥ ८२ ॥ पर्य
 टणकरितांतेवेळीं ॥ अस्ताचळगेलहेकी ॥ निशाघोरप्राप्तझाली ॥ झगमगती
 उडुगण ॥ ८३ ॥ पतीसविनवीराजबाळा ॥ आश्रमाप्रतीस्वामीचला ॥ तोंवटवृक्षींउ
 भाठेला ॥ शुककाष्ठेंमोडित ॥ ८४ ॥ एककाष्ठबळेंमोडित ॥ तेआदळलेंमस्तकांत
 ॥ पाषाणजेवींवर्मिंभीसत ॥ पडेमूर्च्छितसत्यवान ॥ ८५ ॥ देखोनिपतिव्रताधांवली
 मुखींमस्तकींउदकघाली ॥ मांडीउशादीधली ॥ वाराघालीपल्लवें ॥ ८६ ॥ रात्रेकप्रह
 रपूर्ण ॥ तेव्हांगेलापतीचाप्राण ॥ लावण्यसागरींचेनिधान ॥ शोकार्णवींपडिथेले
 ॥ ८७ ॥ स्रणेउठाउठाजीप्राणनाथा ॥ वाटपाहतीमातापिता ॥ मजसांडुनितत्व-
 ता ॥ दूरपंथासेविलें ॥ ८८ ॥ पिताअंधमाताअशक्त ॥ प्राणदेतीलऐकतांमात ॥ उळा
 झालाक्षुधाक्रांत ॥ बोलाशब्दएकमजशीं ॥ ८९ ॥ माझेअन्यायबहुत ॥ समर्थ
 घालावेपाटांत ॥ रुसणेंसोडोनिमात ॥ मजशींबोलाप्रियकरा ॥ ९० ॥ आपुलीप्रि
 यासोडोना ॥ उचितनव्हेकरितांगमन ॥ तुझासफळमूळजीवन ॥ आणूनिकोण
 देईल ॥ ९१ ॥ अहाकर्मकसेंविचित्र ॥ भंगूनगेलेंमाझेंछत्र ॥ दिसेशून्यत्रिभुवनमा
 त्र ॥ कायकरूंभावरी ॥ ९२ ॥ मजटाकूनकांतारीं ॥ सांगातियाकांगेलांदुरीं ॥ शोककरि
 तांस्कंदरी ॥ यमतेथेपातला ॥ ९३ ॥ त्याचालिंगदेहकाढून ॥ चालिलादक्षिणपंथेघे
 ऊन ॥ मगतीस्कंदरीशोकायमान ॥ पाठीधांवेतयाचे ॥ ९४ ॥ मुरवेंकरीतस्तवन ॥
 क्षणक्षणाघालीलोटांगण ॥ स्रणेमहाराजातुंकोण ॥ नामरवूणसांगेंकां ॥ ९५ ॥ त्वे
 रूस्रणेमीयमजाण ॥ तूंपतिव्रतास्रणून ॥ दूननदिलेहधाडून ॥ मीचआलोंन्यावया
 ॥ ९६ ॥ ऋणानुबंधसरलापूर्ण ॥ जाईंभ्रतारावेंकरींदहन ॥ येरीस्रणेगेलियाप्रा
 ण ॥ तुझेचरणनसोडीं ॥ ९७ ॥ पतिप्राणसंगातेंआतां ॥ मजहीनेईसमर्थां ॥ मीतु-
 झीकन्यातत्वतां ॥ उठवींजामाताआपुल्या ॥ ९८ ॥ तुझीकन्यावेल्हाळा ॥ तीसबंधव्य
 नकोदयाळा ॥ मगप्रेतनाथबोलिला ॥ सहसानघडेदेगोष्टी ॥ ९९ ॥ पतिप्राणदेमळाक

रून ॥ मागतुजझालोंप्रसन्न ॥ मागसीतेदेईन ॥ बोलवचनरुकुमारे ॥ १०० ॥ येरी
 झणेघुमत्सेनश्वशुर ॥ देईत्यामहाराजानेत्र ॥ यमझणेनुझालागतांकर ॥ येती
 जाणनिधीरिं ॥ ११ ॥ घावरीमाघारीजाईआतां ॥ म्हणेसांडूनतुजऐसापिता ॥ कोणी
 कडेजावेंताता ॥ मजमाहेरान्यावेंसमागमें ॥ १२ ॥ भ्रतारचरेणींअसेलमन ॥ तरीतूं
 होसीलदयाघन ॥ संतमहंतसाधुजन ॥ भावेंवंदिलेअसतील ॥ १३ ॥ मगबोलेपि
 श्वहंता ॥ पतिवेगळाकरूनमागआतां ॥ पतिव्रताह्मणोनितत्वतां ॥ प्रसन्नझालों
 दुसऱ्यानें ॥ १४ ॥ यावरीबोलेसुंदरी ॥ श्वशुराचेंराज्यदेझडकरी ॥ तथास्तुह्मणोभास्क
 री ॥ आतांमाघारीजाईकां ॥ १५ ॥ येरीह्मणोदयाळावैवस्वता ॥ पतिसमागमेंमजने
 आतां ॥ आह्मांचक्रषाकांतत्वता ॥ आदित्यात्मजाऐक्यकरीं ॥ १६ ॥ व्रतआणितप
 दान ॥ जरीघडछेंअसेलपूर्वींइन ॥ मातापितालक्ष्मीनारायण ॥ मानूनपूजिलींअ
 सतील ॥ १७ ॥ अनाथप्रेताचेंदहन ॥ केलेंतरुणदरिद्रीलग्न ॥ सत्समागमसतत
 शास्त्रश्रवण ॥ सद्गुरुसेधनभावार्थी ॥ १८ ॥ तरीतुजदयाउपजेलमनीं ॥ मगतोबोले
 संयमिनी ॥ सत्यवानवेगळाकरून ॥ मागसाजणीअभीष्ट ॥ १९ ॥ माझ्यापित्यासश
 तपुत्र ॥ देईअर्कजासत्वर ॥ धर्मराजदेतउत्तर ॥ तथास्तुऐसेंत्रिवाचा ॥ १०० ॥ बाईतु
 झीभीडफार ॥ ह्मणूनिदिलेइतुकेवर ॥ आतांजाईसत्वर ॥ अग्नदेईपतिलागीं ॥ ११
 बोलेपतिव्रताशिरोरत्न ॥ दुष्काळामाजीअग्निदान ॥ तृषार्तासीजलपान ॥ करवि
 लेंअसेलउष्णाकाळीं ॥ १२ ॥ व्याधियस्तदुर्बळक्षीण ॥ त्याचेंकेलेंअसेलरक्षण ॥ हरी
 स्वरूपमानून ॥ जरीब्राह्मणपूजिलेअसतील ॥ १३ ॥ हरिहरांअभेदपूर्णा ॥ मानूनिकेलें
 असेलभजन ॥ हरिकथापुराणश्रवण ॥ केलेंअसेलभावार्थी ॥ १४ ॥ तरीचमजदेरवो
 न ॥ दयाळूहोयभानूनंदन ॥ मगबोलेहांसीन ॥ चतुर्थवरमार्गेकां ॥ १५ ॥ बंध्यात्रा
 दतत्वतां ॥ मजनकोदयाळाआतां ॥ शतपुत्रसफळताता ॥ उदरलतिकाकरींमा
 झी ॥ १६ ॥ पुत्रवंतीगुणवंती ॥ जन्मसावित्रीसीभाग्यवती ॥ मंगलमाईश्वरीह्म
 णती ॥ करींरव्यातीत्रिभुवनीं ॥ १७ ॥ फळेंवीणतरुजाण ॥ कींचेदघोषेंवीणसदन
 ॥ हरिस्मरणेंवीणबदन ॥ व्यर्थजैसेंपशुवत ॥ १८ ॥ तेवींकुळींनसतांपुत्र ॥ कैसा
 होईलवंशपवित्र ॥ मीतुझेंतातारूपापात्र ॥ करींमाहेरकन्येचें ॥ १९ ॥ तुजसंगेंपं
 थक्रमिळाआतां ॥ नाहींमजऐशीसौभाग्यसरिता ॥ आतांरिकामीसर्वथा ॥ दबडू

वटसावित्रीकथा.

(११५)

नकोमजलागीं ॥ २० ॥ श्राद्धदेवहोऊनदयाळ ॥ म्हणजेकन्येतुजदिपलेंसकळ ॥ तु
 झेगुणदेरबोनिनिर्मळ ॥ संतुष्टझालोंसर्वस्वें ॥ २१ ॥ सावित्रीम्हणजेसर्वज्ञमूर्ती ॥
 सत्यवानासआयुष्यकृती ॥ येरूम्हणेतूंममकन्यानिश्चिती ॥ महासतीविरज्यात
 ॥ २२ ॥ चारशतवर्षेपर्यंत ॥ सत्यवानआयुष्यवंत ॥ तुजहोतीशंभररुत ॥ पौत्रही
 बहुतदेरवसी ॥ २३ ॥ बैरीनाभतीतत्वतां ॥ सकळराज्ययेईलहाता ॥ तूपतीपाशीं
 जायआतां ॥ स्पर्शतांप्राणयेईल ॥ २४ ॥ मगतोदक्षिणदिशेचाइंद्र ॥ अंतर्धान
 पायलासत्यर ॥ सावित्रीसआनंदधोर ॥ भ्रताराजवळीपातली ॥ २५ ॥ हनुवटीस
 लावूनहात ॥ म्हणजेप्राणवल्लभाउठात्यरित ॥ तंवतोगडबडोनउठत ॥ आलिंगित
 प्राणप्रिये ॥ २६ ॥ म्हणेतूंश्रमलीसफार ॥ फळेंभक्षींनकरींनिराहार ॥ येरीम्हणे
 सासूश्रयशुर ॥ त्यांवीणनभक्षींसर्वथा ॥ २७ ॥ भाग्ययेजेसेंदरिद्रसरतां ॥ तेवींउ
 दयपावेयमपिता ॥ स्वर्गींहूनसकळपतिव्रता ॥ सावित्रीदर्शनापातल्या ॥ २८ ॥
 कुंभिनीवरीलसर्वकामिनी ॥ षोडशीपचारेंपूजाघेउनी ॥ वटवृक्षातळींघेउनी ॥
 पूजितीसावित्रीसत्यवानां ॥ २९ ॥ सौभाग्यद्रव्यअपून ॥ वटवृक्षासकरितीप्रद
 क्षिण ॥ वटसावित्रीतेंपासून ॥ अद्यापपूजितीसर्ववनिता ॥ ३० ॥ जीनपूजितांगर्भ
 राहे ॥ तीजन्मोजन्मींविधवाहोय ॥ अर्चितांतेंचसौभाग्यपाहे ॥ सर्वदाहीवर्धमा
 न ॥ ३१ ॥ असोयावरीसावित्रीसती ॥ भ्रतारात्मधरोनिहातीं ॥ जातआपुढेस्थ-
 ळापती ॥ बोलेंतोषवीपतीतें ॥ ३२ ॥ मिहव्याघ्रसर्पादियेऊन ॥ सावित्रीचेबंदि
 तीचरण ॥ मातेचेंघेतांदर्शन ॥ निःपापझालेते ॥ ३३ ॥ सावित्रीम्हणजेपतीला-
 गून ॥ तुमचेनिजकेशेंझाडीनचरण ॥ हळूचलाकंटकपाषाण ॥ चरणींरुततीसुकु
 मारा ॥ ३४ ॥ कायझालींपुत्रसून ॥ दोघेंवृद्धेंकरितीरुदन ॥ त्यांचाशोकऐकून ॥
 संप्राधानकरितीजनसर्व ॥ ३५ ॥ तोंअकस्मातयेऊन ॥ उप्तींठाकळींपुत्रसून ॥
 सावित्रीतेंस्पर्शतांनयन ॥ उघडलेनत्काळतयाचे ॥ ३६ ॥ झालाएकप्रह्मानंद
 ॥ गगनींपाहतीनिर्जरवृंद ॥ दिव्यस्वमनेंस्वगंध ॥ वर्षतातीतेळांउल्लासें ॥ ३७
 ॥ वृद्धांसफळेंअर्पितीतत्वतां ॥ देताझालामगसमस्तां ॥ तोंदळवाद्यांसद्वये
 तां ॥ मंत्रीदेखिलेद्युमत्सेनें ॥ ३८ ॥ बैरीप्रधानेंनिवटून ॥ सर्वासचाललेघेऊन
 ॥ रत्नजडितशिविकेतनिधान ॥ सावित्रीदेवीचेंसबिली ॥ ३९ ॥ भागेंपुढेदळणा

(११६)

उपयुक्तकथासंग्रह.

रथेऊन॥ पुत्रस्त्रीसमवेतद्युमत्सेन॥ दिव्यचहनीबैसवृन॥ वाद्यगजरेंचालती
॥४०॥ सत्यवानावरीछत्र॥ पित्यानेंधरिलेंपवित्र॥ सावित्रीसशतपुत्र॥ पितया
नुत्पजाहले॥४१॥ ऐकोनिकन्येचीकीर्ती॥ दर्शनाधांवलाअश्वपती॥ सावित्री-
च्यावरेंनृपती॥ शतपुत्रपावला॥४२॥ लोमशस्त्रणेधर्माप्रती॥ ऐशीसावित्री
चीकीर्ती॥ तेवीहेद्रीपदीसती॥ श्रीरंगभगिनीपत्निव्रता॥४३॥ सावित्रीसत्यवा
नांबेपरी॥ स्वराज्यपावालझडकरी॥ हेंचरित्रऐकतांनरनारी॥ दीर्घायुषीहोतील
॥४४॥ स्त्रियांससौभाग्यपूर्ण॥ पुरुषांसऐश्वर्यकल्याण॥ महारोगहोयहरण॥
गंडांतरमृत्युनिरसे॥४५॥ धर्ममार्गेतीर्थीसिजातां॥ लोमशेंसांगीतलीकथा
॥ कथास्वपंतत्वतां॥ चंपकमाळास्ववासे॥४६॥ मूर्खजेंमतिमंदमिळिंद॥ त्यांसीं
नावडेयेथींचासुगंध॥ भाविकजनप्रसिद्ध॥ आमोदसेवितीभ्रमरापरी॥४७॥
श्रीधरस्त्रणेब्रह्मानंदपिता॥ सावित्रीमातागुणसरिता॥ त्यांचेचरणींमस्तकतत्व
ना॥ देवोनिग्रंथसंपविला॥१४८॥ ॥ इतिश्रीसावित्रीआख्यानांसमाप्तम् ॥

नागपंचमीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥ जयजयाजीसंमलकरणा॥ जयजय
श्रीमन्मथदहना॥ जयजयाजीपार्वतीरमणा॥ नागभूषणातुजनमो॥१॥ जग
द्रक्षणात्रिपुरांतका॥ भक्तजनाभिजपदायका॥ मायाविभ्रमसंकटहारका॥
मोक्षदायकातुजनमो॥२॥ तूंविराहनिहृदयसंपुटी॥ उाविशीआडमायातादी॥

नागपंचमीकथा.

(११७)

अलि सपणेचर्तो निसृष्टी ॥ भक्तगंसंकटीपाळिशी ॥ ३ ॥ तूं सर्वात्मां पूर्णकाम ॥ सक
 ळविश्वार्चें मंगळधाम ॥ कायावाचामनोधर्म ॥ चरणीं सेवातु झिया ॥ ४ ॥ आतीसंतां
 सिकरुनिनमन ॥ नागपंचमीव्रतकथाविधान ॥ जें प्रभासखंडीपंचवदन ॥ स्वमु-
 र्वेंसांगेअंबेसी ॥ ५ ॥ आणि शौनकादिऋषीं प्रत ॥ अत्यादरें बहुविस्तृत ॥ नैमिषा
 रण्यामाजीसृत ॥ सांगते झाले प्रेमेसी ॥ ६ ॥ तेंचिव्रतकथाविधान ॥ महाराष्ट्रभाषें
 तवर्णन ॥ करितो साक्षेपें यथाज्ञान ॥ श्रवणकीजेसज्जनीं ॥ ७ ॥ फोणे एके अवस-
 रीं ॥ शिवचेंसलेकैलासशिरयरीं ॥ तोंहस्तजोडुन शैलकुमरी ॥ विनंती करीन म्रतें
 ॥ ८ ॥ जगज्जीवनाकैलासनाथा ॥ तुस्तीं सांगितल्या बहुतकथा ॥ परी पुरळीनाडीं
 माझी आर्ता ॥ तरी कथानिरोपीं आणि क ॥ ९ ॥ ऐसें एकोनिगिरिजेचें वचन ॥ आनंदें
 डोळेनागभूषण ॥ आणि ह्मणे वरवाप्रश्न ॥ कैलातुबां प्राणप्रिये ॥ १० ॥ तरी श्रावण
 शुक्लपंचमीसी ॥ कीजेनागपंचमीव्रतासी ॥ तत्कथाविधी सांगतो तुजसी ॥ श्रव-
 ण करीं सावचित्ते ॥ ११ ॥ श्रावणशुक्लचतुर्थी ॥ तद्दिनीं राहिले एकभुक्ती ॥ द्वितीयदि-
 नीं पंचमी तिथी ॥ प्रातः काळीं उठाचें ॥ १२ ॥ आणि तयेदिनीं अहर्निशीं ॥ नकीजे
 धरित्रीरवननासी ॥ आणि राहिले ब्रह्मचर्येसीं ॥ ऐसानियमकरावा ॥ १३ ॥ मग
 शौचादिक्रियासाल्ल ॥ द्वाराच्या उभयभागीं जाण ॥ गोमयें करुनि सर्पलेप-
 न ॥ कराचें आनंदें करेरव ॥ १४ ॥ मग स्नानसंध्यादिक्रियासमस्त ॥ सारोनि द्वैम
 अथवाराजत ॥ किंवा मृन्मयवाकाशनिर्मित ॥ नागकीजेकरेरव ॥ १५ ॥ हरिद्राचं
 दनें करुनी ॥ पंचसर्पपंचफणी ॥ करेरवचांगलेकादुनी ॥ पूजनकीजेभक्तीनें ॥
 ॥ १६ ॥ पंचामृतें आणि लाजासुंदर ॥ जाती पद्मशतपत्रकण्हेरी ॥ गंधधूपदीपादि
 समग्र ॥ उपचारेसी पूजिजे ॥ १७ ॥ ऐसी पूजाद्वालियावरी ॥ कथाश्रवणकीजेसं-
 दरी ॥ आणि मृदंगतुर्यादिवाद्यभारी ॥ नृत्यगीत आचरणें ॥ १८ ॥ आणि सत्स
 त्रह्विंकारण ॥ वस्त्रालंकारसुवर्णदान ॥ आणि यथाशक्तिगोप्रदान ॥ वत्सास
 हितदीजिये ॥ १९ ॥ तैसीचह्मभारनिष्यन् ॥ नागप्रतिमा आचार्याकारण ॥ आ-
 णि अलंकारें सींचस्यदान ॥ दीजे पौराणिकासी ॥ २० ॥ मग अनेक ब्राह्मणांस ॥ घृ-
 तसोदकलाडुयायस ॥ इत्यादिपक्वान्नेंसी शब्दस ॥ भोजन घालिजे भक्तीनें ॥ २१
 एवं प्रकसेयथोशास्त्रे ॥ सारोनि भाविधीसमग्र ॥ पारणाकीजे नक्तीं सुंदर ॥ आ

लसुहृत्समवेतं ॥२२॥ ऐसाव्रतविधीपार्वतीप्रती ॥ शंकरसांगेअतिप्रीती ॥ आ
 तांअविष्योत्तरपुराणोक्ती ॥ सांगतींश्रीतींऐकिजे ॥२३॥ शतानीकासिह्मणेषु
 मंत ॥ ज्यानरासीसर्पदंशहोत ॥ तयासीहोऊनअधोगत ॥ निर्विषसर्पहोतकीं ॥
 ॥२४॥ ऐसेंऐकोनिस्रमंताचेंवाक्य ॥ मगशतानीकबोलताहोय ॥ जरीसर्पदष्टम-
 नुष्यजाय ॥ अधोगतीसीनिश्चयें ॥२५॥ आणिज्याचेबंधुमातापिता ॥ अथवा
 भगिनीकिंवादुहिता ॥ पुत्रभार्याकिंवाजाम्माता ॥ हेनागदष्टमृतझाले ॥२६॥ त
 रीत्यांच्यामुक्तीकारण ॥ कायतपअथवादान ॥ किंवाकरणेंव्रताचरण ॥ तेंमजसांगें
 द्विजवर्या ॥२७॥ ऐसाशतानीकाचाप्रश्न ॥ ऐकूनिमगस्रमंतब्राह्मण ॥ पूर्वोक्त
 नागव्रतविधान ॥ कथनकरिताजाहला ॥२८॥ ह्मणेपूर्वोक्तविधींनागव्रत ॥ यथो
 पचारेकीजेसमस्त ॥ आणिकथाश्रवणकरूनियथार्थ ॥ पूजाकीजेव्यासाची ॥
 ॥२९॥ आणिनानारत्नविचित्रित ॥ स्वरुणनागव्यासाप्रत ॥ आणिगोप्रदानवत्सा
 सहित ॥ सोपस्करेंसीदीजिये ॥३०॥ दानकालींभगवत्स्मरण ॥ करोनिहस्तीं-
 सितचंदन ॥ अक्षतायुक्तघेऊनिजीवन ॥ ऐसामंत्रबोलावा ॥३१॥ ॥ मंत्र, श्लो
 क ॥ ॥ येकेबिन्मेकुलेसर्पदष्टाः प्राप्ताह्यधोगतिं ॥ व्रतदानेनगोविंदं मुक्तिभा
 जोभवंतुने ॥१॥ ॥ ऐसाइमंत्रउच्चारून ॥ गंधाक्षताआणिजीवन ॥ वासुदे
 वार्थीनीरीजाण ॥ भगवत्स्तीत्यर्थसोडावें ॥३२॥ स्रमंतह्मणेशीनकाप्रत ॥ जे
 मानयभुजंगदंशित ॥ तयांच्यामुक्त्यर्थेंहेंमद्गत ॥ तत्कुलजेंकरायें ॥३३॥ आणि
 वित्तशाठ्यविहीन ॥ जेकरितीहेंव्रताचरण ॥ तेंस्ववंशजांसहितजाण ॥ विष्णु-
 सान्निध्यपावती ॥३४॥ आणितयांच्यावंशजांप्रती ॥ कदापिनहोयसर्पभीती ॥
 आणिअंतींपरमगती ॥ पावतीजाणनिश्चयें ॥३५॥ ऐसेंपवित्रकथानक ॥ श्रीतींसा
 वचितेंऐकतांदेख ॥ प्राप्तहोयउत्तमलोक ॥ हेजाणिजेनिर्धारें ॥३६॥ हीनागपंच
 मीव्रतकथा ॥ अविष्योत्तरपुराणोक्ता ॥ यथामतीसंसेपतः ॥ प्राकृतभाषेंव-
 र्णिती ॥३७॥ यांतजेंअसेळकांहींन्यून ॥ तेंक्षमाकरूनिमानावेंपूर्ण ॥ यासाठींपं
 दितचरण ॥ मनोभाषेंबंदितो ॥३८॥ इतिश्रीनागपंचमीव्रत ॥ कथाविधानअवि
 ष्योत्तरोक्त ॥ प्राकृतभाषेंझालेंसमाप्त ॥ ईश्वरकृपेंकरूनी ॥३९॥ ॥
 श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शक्तंभवतु ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

मंगलागौरी कथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीविनायकबुद्धिदायक ॥ तूं सकळविद्यांचानायक ॥ नम
स्कारनुजएक ॥ ग्रंथारंभीं करीतसें ॥ १ ॥ सकळविघ्नांचातुईश ॥ ह्मणोनिबोलती
तुजविघ्नेश ॥ माझियावरीकृपाविशेष ॥ करूनि त्वां ग्रंथबोलवीं ॥ २ ॥ ऐसें करू
निनमन ॥ आतांसांगतोंकथानुसंधान ॥ युधिष्ठिरराजाकृष्णालागुन ॥ प्रणिपात
करूनिपुसतसे ॥ ३ ॥ युधिष्ठिरभ्रमणेनंदनंदन ॥ तवमुरवापासूनकथाश्रवण ॥
झालेंअसेमजलागुन ॥ ह्मणोनआजीधन्यअसें ॥ ४ ॥ परीअसेएकमनोरथथो
रा ॥ व्रतएकाऐसेंत्पुत्रायुष्कर ॥ तोतूंसफलकरणार ॥ अससीश्रीधरसमर्थपैं ॥ ५
॥ ऐसेंऐकोनिधर्माचेंवचन ॥ व्रतसांगेमधुसूदन ॥ जेंस्त्रियाआचरतांजाण ॥
सौभाग्यवृद्धीपावती ॥ ६ ॥ येविषयींतूंसावधान ॥ होअनिऐकेंकथापुरातन ॥ कुं
डिननामकनगरींजाण ॥ प्रसिद्धब्राह्मणतिष्ठतसे ॥ ७ ॥ तयाचेंनामधर्मपालक ॥
ऐसावर्ततांतोमहाधनिक ॥ मुत्रनाहींह्मणोनिसपत्निक ॥ उद्दिग्धअसेगृहकार्यी
॥ ८ ॥ भस्मचर्चिलेंसर्वांगीं ॥ रुद्राक्षमाळाधारकचांगी ॥ ऐसातयाचेधरींएकयो
गी ॥ भिक्षेकारणेंनित्ययेतसे ॥ ९ ॥ परीतोतयाधरींचेंभिक्षान्न ॥ कदापिनघे
तसेजाण ॥ ऐसेंपाहूनिनेगृहस्वामिण ॥ पतीप्रतीबोलतसे ॥ १० ॥ पतीसींह्मणोते
कामिनी ॥ आमुचेगृहींइयायोगीयेउनी ॥ तिष्ठतसेपरीअन्नघेह्मणीनी ॥ ११ ॥

तअसेमत्यहीपैं ॥११॥ ऐसेंनिरंतरपाहूनी ॥ दुःखहोतसेमजलागुनी ॥ आह्मीं
 ह्स्वाअमीयांनीं ॥ अतीतअभ्यागतपूजावे ॥१२॥ ऐसाआमुचाधर्मसम्यक
 असतांनघेतीभिक्षान्नभिक्षुक ॥ तेणेंकरूननिदुरख ॥ मजविशेषहोतसे ॥१३॥ ऐ
 सेंऐकोनिस्त्रियेचेंचषन ॥ धर्मपालसांगेस्त्रियेकारण ॥ तूंद्वाराआइगुप्ताराहून ॥
 भिक्षाद्यावीर्यगियासी ॥१४॥ सुवर्णमोहोराभरूननिपात्रांत ॥ योगियाचीप्रती
 क्षाकरित ॥ द्वारिउभेराइवेंनिश्चित ॥ गुप्तअसावेंसर्वदा ॥१५॥ जयेकाळींतोभि
 क्षार्थ ॥ योगीयेईलतेव्हांत्वरित ॥ तथाचेतूंझोळींत ॥ सुवर्णमुद्राटाकिजे ॥१६॥
 श्रीकृष्णस्त्रणेकींतेया ॥ मगतीधर्मपालाचीभार्या ॥ जैसीपतीनेंयोजिलीकार्या ॥
 तैसेंचकृत्यकरितांझाडी ॥१७॥ तथाजटिलाचेझोळींत ॥ मोहोरांतेंटाकितअकस्मा
 त ॥ तंबतोहोऊनिक्लीधयुक्त ॥ तयेसशापीतेकाळीं ॥१८॥ योगीस्त्रणेतुस्त्रीअप
 विव ॥ तुमचेचंशींनाहीपुत्र ॥ अपुत्रासीगतिनअसेपरत्र ॥ ऐसेंशास्त्रींकथन
 ॥१९॥ ऐसींतुस्त्रीअपविवअसोन ॥ मजनकळतांझोळींतघातलेंसुवर्ण ॥ स्त्र
 णानितुस्त्रांसिअपत्यजाण ॥ नहोईलसर्वथा ॥२०॥ ऐसीतयाचीकठोरवाणी ॥ अ
 णकहूनितेभामिनी ॥ दुःखितहोऊनिअंतःकरणीं ॥ जटिलाप्रतीबोलतसे ॥२१
 ॥ हेस्वामिन्मीपापरवाणी ॥ स्त्रणोनिशापिलेंमजलागुनी ॥ परीउद्धरावेंशापापासु
 नी ॥ ऐसेंबोलोनिचरणामिले ॥२२॥ मगतोयोगीबोलेंतियेपासीं ॥ मयआज्ञेने
 सांगवेंभ्रतारासी ॥ निबेंवस्त्रकहूनिपरिधानासी ॥ निळ्याअम्बावरीआरोह
 णकीजे ॥२३॥ ऐसावेषधरूनी ॥ तुस्त्रीजावेंगहनकाननीं ॥ वनशोभापाहतां
 नयनीं ॥ तंबअश्वअडरवळेलपैं ॥२४॥ मगअश्वस्वलनपावलिंयावरी ॥ ते
 णींभूमीरवणावीझडकरी ॥ तयेभूमीमध्यंतरीं ॥ देवीमदिरलाधेल ॥२५॥ मृगम
 ह्यांनींरुक्ताशोभित ॥ रत्नमाणिक्यांनींरवचित ॥ नानाविधपुष्पांनींयुक्त ॥ ऐसेंसु
 र्गमंदिरलाधेलपैं ॥२६॥ ऐसियातयेमंदिरीं ॥ भक्तवत्सलाभवानीगौरी ॥ तिष्ठ
 तसेतीत्रिजगदीश्वरी ॥ तिचीआराधनाकरावी ॥२७॥ तियेचेंकरितांआराधन ॥
 शापापासूचतवउद्धरण ॥ तेभवानीकरीखजाण ॥ संशयमनींनधरावा ॥२८॥
 ऐसेंजटिलाचेंचषन ॥ सुरवदापकपैसेंतेंआनून ॥ तथाचेचरणींसांस्वरत्नमत्त ॥
 करूनतुस्त्रीनिघनसे ॥२९॥ ऐसेंसांस्वरत्नयेसी ॥ योगीपारवेंअंतर्भनासी ॥

मंगलागौरीकथा.

(१२१)

मगतेस्त्रीसांगेभ्रतारासी ॥ भिक्षुकचचनसमग्र ॥ ३० ॥ मगतोब्राह्मणधर्मपाठ
 ॥ स्थियेचेंचचनऐकूनिसकळ ॥ नीळवस्त्रनेसूनितळाळ ॥ नीलअम्बावरीआ
 रूढला ॥ ३१ ॥ ऐशावेधेंसजूनपरिकरी ॥ निघालातोअण्याभाझारी ॥ ऐसेंअर
 प्यचालतादूरा ॥ ऐसींम्बाप
 देंदेखूनिभयानक ॥ मार्गीचालतास्ययेदेख ॥ भयभीतहोतसे ॥ ३२ ॥ पुढेंजा
 तांमार्गक्रमित ॥ एकतडागअतिविस्तृत ॥ आरक्तनीळकमळांनीविराजित ॥ च
 क्रयाकमिथुनांनीयुक्तपै ॥ ३४ ॥ ऐसातलावविलोकून ॥ धर्मपाळतेथेंकस्तूनिस्त्रा
 न ॥ तर्पणादिविधीसंपूर्ण ॥ करिताझालासाक्षेपें ॥ ३५ ॥ मगअम्बावरीआरोहण
 ॥ कस्तूनिचालेवनगहन ॥ अश्वअडरवळलापाहुन ॥ अम्बावरूनउतरला ॥ ३६ ॥
 मगहार्तीघेऊनशस्त्र ॥ तेभ्रमीरवणिळीसमग्र ॥ जोंतेथेंलाधेदेवमंदिर ॥ तावस्यै
 तविदारिली ॥ ३७ ॥ ऐसेंकरितांभ्रमीरवनन ॥ तेथेंमोठेंलाधलेंदेवसदन ॥ मुक्ता
 फळेंपाणिक्थरत्न ॥ यांहीरवचितसर्वत्र ॥ ३८ ॥ तेदेवालयेतेथेंपाहुनी ॥ योगियां
 चेंचचनआठयलेंमनी ॥ अतिविस्मितहोऊनी ॥ प्रशंसाकेलीयोगीयाची ॥ ३९ ॥
 मगदेवीसीकस्तूनिनमस्कार ॥ संपादिलापूजासंभार ॥ सुवर्णयुक्तवस्त्रादिप
 रिकर ॥ नानाविधमेळविले ॥ ४० ॥ कुंकुमयुक्तअक्षता ॥ चंपकादिपुष्पंतत्वता
 धूपदीपविशेषता ॥ नानापक्वान्नेषड्रसयुक्त ॥ ४१ ॥ नानाशाकादुग्धघृत ॥ शर्क
 रामेवेद्यसमन्वित ॥ ऐसीसामग्रीसिद्धत्वरित ॥ करिताझालापूजलागुनी ॥ ४२ ॥
 मगएकाग्रकस्तूनिमन ॥ धर्मपालकरीसगुणध्यान ॥ एवंघोडशोपचारअपून ॥ आ
 राधनाकरीदेवीची ॥ ४३ ॥ ऐसेंसमासपूजन ॥ झालियावरीजपानुष्ठान ॥ आरंभि
 लेंगुप्तपणें ॥ एकभायेंकस्तूनियां ॥ ४४ ॥ भक्तगृहापासूनिभयानी ॥ आलीअसेत
 यास्थानी ॥ अंतःकरणीप्रसन्नहोऊनी ॥ बोलतसेसंतुष्ट ॥ ४५ ॥ ऐसियास्थळीपूजा
 ॥ कोणीकेलीअसेआजिबोजा ॥ त्याचियासफलकरीनकाजा ॥ यरप्रदानेंकस्तूनि
 यां ॥ ४६ ॥ ऐसेंदेवीचेंप्रसन्नचचन ॥ धर्मपालभ्रवणकस्तून ॥ मगदेवीपुढेंअंजु
 लीजोडून ॥ नम्रपणेंस्थितअसे ॥ ४७ ॥ देवीह्मणोधर्मपालास ॥ तुवांममपूजाके
 लीसरसे ॥ तेणेंकस्तूनबहुबस ॥ प्रसन्नअसेंनिर्धारि ॥ ४८ ॥ पुण्यशीळनूमद्भक्त
 ॥ तुझेमानसींकायहेत ॥ तोमजपुढेंसांगनिश्चित ॥ पूर्णकरीननिर्धारि ॥ ४९ ॥

ऐसे देवीचें वरदाभाषण ॥ धर्मपालकरून श्रवण ॥ ह्मणोत वप्रसादें करून ॥ संपत्ति
 बहुत असे पै ॥ ५० ॥ परी असे एक न्यून ॥ मम उदरीनसे संतान ॥ जेणें होय पितरांचें
 तर्पण ॥ ऐसे पुत्रस्तुत देई जे ॥ ५१ ॥ घाचक येती आमुचे घरीं ॥ परी भिक्षानघेती नि
 धीरीं ॥ तेणें मनारवेद भारी ॥ अहर्निशीं होतसे ॥ ५२ ॥ ऐसी तयाची दीनवाणी ॥ श्र
 वण करूनी ते भवानी ॥ सद्गद होउनी अंतः करणी ॥ धर्मपालाप्रती बोलतसे ॥ ५३ ॥ दे
 वी ह्मणोहे धर्मपालक ॥ तव अदृष्टीं सुरवदायक ॥ अपत्य नाहीं सम्यक ॥ तथापि तुं या
 चना करिसी पै ॥ ५४ ॥ जरी इच्छिसी संतान ॥ तरी कन्याविधवा होईल जाण ॥ अथवा
 सुखपरी अस्यायु पुत्ररत्न ॥ दीर्घायु परी जन्मांधनि पजेल ॥ ५५ ॥ मग ह्मणो धर्मपा
 लक ॥ अल्पायु परी पुत्रद्या वा सम्यक ॥ जेणें करूनि कृतकृत्य देरव ॥ पितरांसहित हो
 ईनमीं ॥ ५६ ॥ मग भवानी बोलोहे धर्मपालक ॥ मम पार्श्वभागीं असे विनायक ॥ नयाचे
 नाभीवर सम्यक ॥ आरोहण तुवां करावें ॥ ५७ ॥ तयाचे पार्श्वभागीं चूत वृक्षाएक ॥ फ
 लांनीं युक्त असे एक ॥ त्याचें काढुनी फल एक ॥ पत्नी कारणें समपी ॥ ५८ ॥ तव
 पत्नी फल भाक्षित ॥ पुत्रातें प्रसवेल निश्चित ॥ ऐसें तयासी सांगूनि त्वरित ॥ अंतर्धान
 देवी पावली ॥ ५९ ॥ ऐसी भवानीची वाणी ॥ धर्मपालें श्रवण करूनी ॥ विनायकाचे ना
 भिस्थानीं ॥ आरोहण करिता जाहला ॥ ६० ॥ वृक्षीं बहुत फळें देरवोनी ॥ लोभाविष्ट झाला
 से मनीं ॥ बहुत फळें हातीं घेउनी ॥ वस्तूनी भ्रूमीं उतरला ॥ ६१ ॥ परी भ्रूमीवरी येऊ
 नि पाहे ॥ तोडातीं फळ एकची आहे ॥ ह्मणोनि वृक्षावरी लवलाहें ॥ आरोहण पुनः क
 रीपै ॥ ६२ ॥ ऐसें पुनः पुन्हा केलें ॥ परी फळ एकचि पाहिलें ॥ तें गणपतीचें मन क्रुद्ध जा
 हलें ॥ धर्मपालासीं शापिलें ॥ ६३ ॥ गणपती ह्मणोतु क्षिया पुत्रासीं ॥ षोडश वर्षीं
 सर्प करील दंशासी ॥ ईश्वर करणी विचित्र ऐसी ॥ ह्मणोनि धर्मपाळें मानिलें ॥ ६४
 ॥ मग यस्मांत बांधूनि फळ ॥ घरीं आला धर्मपाळ ॥ तें स्त्रियेसी दीधलें तळाळ ॥
 गर्भधारण जाहलें ॥ ६५ ॥ नवमास पूर्ण होत ॥ ती स्त्री झाली प्रसूत ॥ उत्तमस्त
 रूप झाला स्त ॥ जात कर्मकेलें पितयानें ॥ ६६ ॥ सहावे दिवशीं षष्ठी पूजन ॥ करि
 ता झाला प्रीती करून ॥ द्वादश दिवशीं संपूर्ण ॥ नामकरण आचरिलें ॥ ६७ ॥
 शिव ऐसें नामाभिधान ॥ पुत्राचें ठेविलें सुलक्षण ॥ सहाव्या मासीं अन्नप्राशन
 ॥ गृहीत यवर्षीं बोल केलें ॥ ६८ ॥ आठव्या वर्षीं मींजी बंधन ॥ करिता झाला वि

मंगलागोरीकथा.

(१२३)

धीकरून ॥ तें कृतकार्य मानून ॥ संतुष्ट झाला मानसीं ॥ ६९ ॥ पुत्रासीं दहा वर्षे बर्षलागतां ॥ भार्याबोलेपतिव्रता ॥ पुत्राचा विवाह तत्वतां ॥ सुमुहूर्ती करावा ॥ ७० ॥ मग धर्मपाल बोले श्रिये प्रती ॥ म्यांनयसकेलासे निश्चिती ॥ पुत्रासीं पाठवून काशी प्रती ॥ शिवदर्शन करवायें ॥ ७१ ॥ मग पाहून सुमुहूर्त ॥ विवाह करूनि श्रित ॥ ऐसा निर्धार मनांत ॥ केली असे पूर्वी म्यां ॥ ७२ ॥ मग सहाय देऊनि शालक ॥ पुत्रातें पाठवीं धर्मपालक ॥ बहुसंपत्ती शींती बालक ॥ काशी यात्रे करणें भिद्याला ॥ ७३ ॥ तेदोघे मार्ग क्रमीत ॥ बहुधर्मकार्ये मार्गी आचरत ॥ ऐसे ते पैठणपुरांत ॥ तडागतीरीं पातले ॥ ७४ ॥ तंवकन्या बहुत मिळाल्या तेथ ॥ नानारचें करिती बहुत ॥ तयां माजी एक गौरांगी सुव्रत ॥ कृशीलानामजियेचें ॥ ७५ ॥ तिथें सह एक सरवी क्रीणी ॥ एका एकीं कलह मांडुनी ॥ रडे अभाग्ये स्मणूनी ॥ गालिप्रदान तिथेसी दिलें ॥ ७६ ॥ कृशीलासांगे तिथेसी ॥ तू गालिप्रदान व्यर्थ देसी मजसीं ॥ मंगलागोरी व्रत मम जननीसी ॥ थोर असे सो भाग्यदायकपें ॥ ७७ ॥ तया व्रताचे प्रभावा नें ॥ सकळ संबंधीं स्त्रिया जाण ॥ आजन्म पर्यंत सो भाग्यपण ॥ अखंड भोगिती समस्त ॥ ७८ ॥ ऐसें मातेसी व्रत आहे ॥ तेणें आह्लासीं सो भाग्यलाहे ॥ व्रत प्रभावातें विचारूनि पाहें ॥ तदाचरणें सुरवहोय ॥ ७९ ॥ ऐसें सुशीलेचें वचन ॥ ऐकूनि मानुळ करी चिंतन ॥ हे कन्या परमसाध्वी स्मणीन ॥ आपुलिया मनीं विचारी ॥ ८० ॥ जरी याकन्ये चियाहस्ताक्षता ॥ ह्या बालकाच्या पडती लमाथां ॥ तरी ती शतंजीवतत्येतां ॥ होईल ऐसा निर्धार असे ॥ ८१ ॥ ऐसें पुनः पुनः विचारूनी मनीं ॥ सुशीलेकडे पाहे विलोकुनी ॥ परम आश्चर्य पायोनी ॥ हास्यवदन करीतसे ॥ ८२ ॥ मग सुशीला भिद्ये स्वगृहासी ॥ तिथे मागून दोघे जाती वेगेंसी ॥ स्वगृही पावली पाहूनि तिथेसी ॥ उपवनीं आपण उतरले ॥ ८३ ॥ सुशीलेचा पिताहरी ॥ कन्येचा विवाह समय आलियावरी ॥ विवाहाचा उद्योग करी ॥ हरसंज्ञक वर योजिला ॥ ८४ ॥ मग लग्न समयीं नवल एक ॥ झालें असे विचित्र देख ॥ हराचे जननी जनक ॥ स्वपुत्रातें विलोकित ॥ ८५ ॥ तंव आपुला पुत्र ज्वरें करून ॥ पीडिला ऐसें विलोकून ॥ लग्न समय निकट आला समजून ॥ उभयपांथस्थांस निधपातले ॥ ८६ ॥ मग ते वराचे मातापितर ॥ अंजलीजोडुनी अतिनश्व ॥ मातुळासीं करून निमस्कार ॥ लग्न वृत्तांत सां-

गती ॥ ८७ ॥ स्रशीलकन्येसीप्राप्त ॥ आमच्यापुत्राचाविवाहनिश्चित ॥ परीज्वरा
 नेझालातोअसमर्थ ॥ ऐसेंसंकटउद्भवले ॥ ८८ ॥ ऐसेंअनिवारसंकटयेतां ॥ तु
 स्तीकरावीसहायता ॥ लग्नसमयप्राप्तहीतां ॥ आपुलाशिवपुत्रदेईजे ॥ ८९ ॥ वि
 वाहहीतांचिझडकर ॥ तुमचातुह्मासीदेऊपुत्र ॥ ऐसेंसंकटपाहूनिथोर ॥ मातुळ
 सांगेतयांसीं ॥ ९० ॥ ह्मणोलग्नसमययेतांजाण ॥ शिवासीजावेंतुह्मीघेऊन ॥ म
 गसमुहूर्तीशिवानेऊन ॥ स्रशीलेसहविवाहकेला ॥ ९१ ॥ त्याविवाहगृहामाझा
 री ॥ स्रशीलेसहशिवनिद्राकरी ॥ तैस्वप्नीमंगलागौरी ॥ मातृरूपंपातली ॥ ९२ ॥
 गौरीह्मणसुशीलेसी ॥ दंशकरावातचभ्रतारासी ॥ ह्मणोनिघेतसेमहाभुजं
 गतयासी ॥ उठोनिदेईजेत्वादूध ॥ ९३ ॥ मगतेथेंघटपात्रठेवावें ॥ तयामाजी
 त्याभुजंगेंजावें ॥ मगत्वातेंघटपात्रबांधावें ॥ कंचुकीवस्त्रेंकरूनियां ॥ ९४ ॥ मग
 प्रातःकाळीउठोन ॥ मातेकारणेंघावेंतेंवाघन ॥ ऐसेंतियेसीस्वप्नींसांगून ॥ दे
 वीअदृश्यजाहली ॥ ९५ ॥ ऐसेंमंगलागौरीचेंवचन ॥ स्रशीलेनेंकेलेत्रवण ॥
 तत्क्षणींनिद्रेंतूनउठोन ॥ विलोकीभयंकरसर्पातें ॥ ९६ ॥ जैसेंगौरीनेंआज्ञा
 पिलें ॥ तैसेंचस्रशीलेनेंआचरिलें ॥ मगनिद्राकरावयापहिले ॥ स्थानींजातीजा
 हली ॥ ९७ ॥ तेव्हांतोशिवह्मणोवर ॥ मजक्षुधाजाहलीअसेफार ॥ कांहींभक्षणार्थ
 घावेंसत्वर ॥ लडुकादिकआणोनियां ॥ ९८ ॥ ऐसेंऐकोनियांवचन ॥ हेमपात्रीलडु
 कउत्तमघालून ॥ भक्षणार्थदिलानेऊन ॥ स्रशीलेनेंतेकाळीं ॥ ९९ ॥ मगतोशिव
 लडुभक्षून ॥ आपुलेअंगुलीयकरला ॥ त्यास्रवर्णपात्रींघालून ॥ गुप्तस्थानींठेवि
 लें ॥ १०० ॥ शिवस्रशीलेसहित ॥ सरयेंकरूनझालानिद्रित ॥ प्रभातसमयींत्वरि
 त ॥ आपुलेस्थानींजाताझाला ॥ १०१ ॥ इकडेस्रशीलास्नानकरून ॥ मातेफा
 रणेंदेईवाघन ॥ माताघटामाजीपाहेविलोकून ॥ तोंउत्तमहारसांपडे ॥ १०२ ॥ मोमु
 क्ताहारघेउनी ॥ मातासंतोषलीअंतःकरणीं ॥ आपुल्याकन्येलागुप्ती ॥ पुन
 श्रतोदीधला ॥ १०३ ॥ आप्रसेचनादिक्रीडाभवसरी ॥ हरआलामंडपांमाझारी ॥
 क्रीडेकारणेंसत्वरी ॥ स्रशीलेसींआकारिलें ॥ १०४ ॥ स्रशीलाह्मणेतसेणान
 यानेंरात्रीकेलेपाणिग्रहण ॥ तोनहोयहावस्त्राण ॥ यासींक्रीडासर्वथानक
 रींथी ॥ १०५ ॥ ऐसेंस्रशीलेचेंवचन ॥ मातापितरावींभ्रवणकरून ॥ विंतातुरझे

मंगलागौरीकथा.

(१२५)

अनितस्त्राण ॥ घनामाजीविचारिती ॥ ६ ॥ कैसेंआजियेथेंकरावें ॥ कोणयामहंता
 सीजाऊनिपुसावें ॥ जनासीमुरवकेवीदारववावें ॥ कांहींउपायसूचेंना ॥ ७ ॥ ऐ
 सेंविचारितांबहुचस ॥ अन्नदानउपायआहेसरस ॥ झणोनपुराणोक्तविधीविशे
 ष ॥ अन्नसत्रआरंभिलें ॥ ८ ॥ जेजेपांथस्थयेतीब्राह्मण ॥ तयांचेंसुशीलाकरीपादक्ष
 लन ॥ माताघाठीउदकसंपूर्ण ॥ चंदनाचीउटीपुत्रदेई ॥ ९ ॥ ब्राह्मणासीआसनीचें-
 सवून ॥ षड्रसपक्षन्नवाढीभोजन ॥ भिक्षुकांसीसौरव्यहोयपूर्ण ॥ ऐसेंअन्नस
 त्रआरंभिलें ॥ १० ॥ इकडेदोघेब्राह्मणमार्गक्रमित ॥ काशिक्षेत्रींपावलेत्वरित ॥
 विधिपूर्वकस्नानभागीरथींत ॥ करितेझालेउभयतां ॥ ११ ॥ काळभैरवविश्वेश्व
 र ॥ तयांसीस्तवूनिनमस्कार ॥ ऐसीयात्रासमग्र ॥ करितेझालेउभयतां ॥ १२ ॥
 क्षेत्रस्थभिक्षुकांकारणें ॥ प्रतिगृहीं देतीपीतांबर वसनें ॥ तयांसीतेआशीर्षचनें
 ॥ चिरापुढोयो झणूनिअर्पिती ॥ १३ ॥ ऐसीयात्राकस्तनिसमाप्त ॥ स्वगृहींजायया
 निघतीत्वरित ॥ तोंमार्गींशिवबोलत ॥ मातुळाप्रतीतेधवां ॥ १४ ॥ शिवझणोआ
 जिमाझ्यादेहीं ॥ अस्वास्थ्यअसेमातुळापाहीं ॥ ऐसेंबोलतांलवलाहीं ॥ प्राणोत्क
 मणसमयपातला ॥ १५ ॥ तेव्हांएकनवलवर्तलें ॥ यमदूतधांवूनिआले ॥ तेंमंगला
 गौरीआणिदूतप्रबळे ॥ युद्धकरितीदारुण ॥ १६ ॥ मंगलागौरीनंदूत ॥ युद्धामानी
 निकिलेसमस्त ॥ तयांपासुनीप्राणत्वरित ॥ घेऊनिदीधलेशिवासी ॥ १७ ॥ तें
 अकस्मातशिवउठोन ॥ मातुळाप्रतीबोलेचचन ॥ स्वप्नींम्यांयुद्धपाहिलेंजाण ॥ दे
 वीआणियमदूतयांचें ॥ १८ ॥ त्यादूतांसीमंगलागौरी ॥ जिकिनीझालीमुद्धामाझा
 री ॥ ऐसेंपाहुनीमोडहकरी ॥ जागाझालोंतत्काळ ॥ १९ ॥ मगमातुळझणेशिवासीं
 ॥ नेंतुवांपाहिलेंस्वप्नासीं ॥ तेंपुनश्चनस्मरायेंमानसीं ॥ तचजनकबननीमार्गल-
 क्षितीपें ॥ २० ॥ ऐसेंझणोनित्वरित ॥ उभयतांवेगेंमार्गचालत ॥ ऐसाआकसूनी
 सकळपंथ ॥ पैठणपुरींपातले ॥ २१ ॥ त्यापैठणांततहागसम्यक ॥ पाहुनितेथेंक-
 रितीस्वयंपाक ॥ तंचनयेस्थानींदासीअनेक ॥ हरिब्राह्मणाच्यापातल्या ॥ २२ ॥ ला
 दासीनीहेंब्राह्मण ॥ सुरूपधैर्यगुणसंपन्न ॥ असतीऐसेंचिलोकून ॥ तयांसीयेऊ
 नविचारिलें ॥ २३ ॥ तुझींउभयतांकोठीलकोण ॥ येथेंयावयांफायकारण ॥
 ॥ असींइच्छतिअसालभोजन ॥ हरीच्यागृहींअन्नसत्रअसे ॥ २४ ॥ ऐसेंवासीबो

लतां ॥ तेसांगतीउभयतां ॥ आह्मीयात्रेकरूक्षणीनितत्वता ॥ परान्नसर्वथाव
 जिलेंअसे ॥ १२५ ॥ ऐसेंतयांचेंवचनऐकूनी ॥ दासीगेल्यास्वगृहालागुनी ॥ म
 गआपल्याधन्यासीजाउनी ॥ सकळवृत्तांतनिवेदिला ॥ २६ ॥ मगतोवृत्तांतऐ
 कुनी ॥ हरीपाठवीतयांलागुनी ॥ हत्तीअश्वादिवस्त्रभूषणीं ॥ समारंभेसींआ
 णाचया ॥ २७ ॥ ऐसियादेरवुनीसमारंभासी ॥ विस्मितझालेनिजमानसीं ॥ उ
 भयतांनिघोनीवेगेसीं ॥ हरीच्यागृहींपातले ॥ २८ ॥ मातुळातेंवसचूनआसना
 बरी ॥ पादप्रक्षालनादिहरिपूजाआचरी ॥ मगशिवासनिधझडकरी ॥ पूजे-
 कारणेंआलाअसे ॥ २९ ॥ सुशीलाकन्याशिवाचेचरण ॥ हातींधरूनिफरीप्र
 क्षालन ॥ हाआपुलापतीऐसेजाणून ॥ लज्जायमानझालीअसे ॥ १३० ॥ मगसां-
 गेआपुल्यामातेप्रती ॥ निश्चयेंअसेहामाझापती ॥ जयाचीपाहूनअंगकांती ॥
 प्रेमाअधिकहोतसे ॥ ३१ ॥ ऐसेंऐकूनीकन्यावचन ॥ हरीसींवाटलेंआश्चर्यजाण
 ॥ मगतोशिवाप्रतीभाषण ॥ करिताझालातेकाळीं ॥ ३२ ॥ हरिभूषेशिवाब्राह्मण ॥
 नुभियापासींकांहींअसेलरवुणा ॥ तरीतीदावूनमाझियामना ॥ निःसंशयकरावें
 ॥ ३३ ॥ ऐसेंविचरितांहरी ॥ शिवउठोनिगेलअंतःपुरीं ॥ पूर्वींचेंसुवर्णपात्रझडक
 री ॥ आणूनिआंगठीसहितदाविलें ॥ ३४ ॥ हरीनेतेंपात्रविलोकुनी ॥ आश्चर्य
 मानिलेंआपुलेमनीं ॥ शिवासीतेकन्यादेउनी ॥ यथाविधीविवाहकेलापें ॥ ३५ ॥
 वस्त्रेभूषणींअलंकार ॥ सुवर्णपात्रेंरत्नेंपरिंकर ॥ ऐसीसंपदादेऊनिवधूवर ॥
 सत्कारिलींतेकाळीं ॥ ३६ ॥ मगहरीचीआज्ञाघेऊन ॥ सुशीलेसहितनिघतीजा
 ण ॥ आपुल्यानगरींजावयाकारण ॥ समारंभेसीतेकाळीं ॥ ३७ ॥ तेउभयतां
 मार्गक्रमित ॥ याचकांसीदेतीद्रव्यबहुत ॥ श्रावणमासीमंगळागौरीव्रत ॥ क
 रितीझालीसुशीलापें ॥ ३८ ॥ सर्वांचेंभोजनझालियावरी ॥ पुढेंमार्गक्रमिती
 झडकरी ॥ ऐसेंजातांयोजनभरी ॥ सुशीलाबोलेतेधवां ॥ ३९ ॥ आजदिनींगी
 रीपूजन ॥ केलेंअसेम्यांविधीकरून ॥ परीगौरीचेंविसर्जन ॥ विस्मृतीनें
 राहिलें ॥ १४० ॥ तेंपूजनकराययासमाप्त ॥ माघारेंजाणेंअसेनिश्चित ॥ ऐसें
 स्मृतांसुशीलासमस्त ॥ पूजास्थानींप्राप्तझाले ॥ ४१ ॥ मंगलागौरीचेंउ
 त्तरपूजन ॥ करितीझालीसुशीलाजाण ॥ तंवतेथेंदेवालयसीवणी ॥ पा

मंगलगौरीकथा.

(१२७)

हिलेंअतीरुशोभित ॥ ४२ ॥ मंगमंगलागौरीसींप्राथून ॥ नयंस्कारिलेंभ-
 क्तीपूर्ण ॥ पूजेचेंकरूनविभर्जन ॥ पुनरपिसर्वनिघालेपें ॥ ४३ ॥ ऐसेतेमार्गिके
 मित्ती ॥ कुंडिन्यदेशासन्निधयेती ॥ तंवतेथेंतयांसविडोकिती ॥ धर्मपालाचे
 नागरिक ॥ ४४ ॥ नागरिकपाहूनतयांसी ॥ विस्मितझालेमानसीं ॥ त्वरितजा-
 उनीधर्मपालासीं ॥ अल्हादयुक्तबोलत ॥ ४५ ॥ जनस्मरणतीधर्मपाला ॥ स्थिये
 सहिततवपुत्रआला ॥ नगरीयेतांआझींविडोकिता ॥ तुजसांगावयापातळां ॥
 ॥ ४६ ॥ ऐसेंनागरिकजोंसांगत ॥ तोंशिवपुत्रआलासेनिश्चित ॥ मातापितयां-
 सीत्वरित ॥ प्रणिपातकेलाप्रीतीनें ॥ ४७ ॥ स्वप्नगिनीआणिधर्मपाला ॥ तयांसीं
 नमनमातुळेंकेला ॥ श्वश्रुश्वशुरांसीसुशीला ॥ नमस्कारुनीतिष्ठतसे ॥ ४८ ॥
 मगतीधर्मपालकाचीपत्नी ॥ सुशीलेतेंपाहूनिनयनीं ॥ पुसेनिजभ्रात्याला-
 गुनी ॥ हेस्त्रीकोणसांगमज ॥ ४९ ॥ भ्रातास्मरणेभगिनी ॥ हेअसेतवपुत्राचीप-
 त्नी ॥ जियेच्याव्रताचरणेंकरूनी ॥ पुत्राचेंआयुष्यवाढलें ॥ १५० ॥ मगसासू
 पुसेरुशीलेसी ॥ तेंव्रतसांगावेंतुवांमजसीं ॥ जयाचेयोगेंममपुत्रासीं ॥ आ-
 युष्यवृद्धीजाहलीअसे ॥ ५१ ॥ ऐसेंऐकूनितियेचेंवचन ॥ रुशीलास्मरणेतिज
 लागुन ॥ मातेंपुसालजरीआपण ॥ किमपीनाहींमीजाणत ॥ ५२ ॥ मांनवती
 आणिहरिपवित्र ॥ हेमाझेंमातापितर ॥ तुझींसासूधर्मपालश्वशर ॥ मंग-
 ळागौरीपांचवी ॥ ५३ ॥ तैसाचतुमचापुत्रममपती ॥ इतुकींमाझींदेवतेअस-
 ती ॥ जयांचेआशिर्वादेनिश्चिती ॥ ममकल्याणहोतसे ॥ ५४ ॥ ऐसेंबोलीनीरु-
 शीला ॥ मनींहर्षेचेबोवेळा ॥ मगस्नानादिनेमकरूनिसकळा ॥ भोजनकरि-
 नेझालेपें ॥ ५५ ॥ मंगळागौरीचेऐसेंव्रत ॥ रुशीलानियमेंआचरता ॥ तेणेंपावु-
 नीसोभाग्यअरवंडित ॥ पुत्रपौत्रांतेंपावली ॥ ५६ ॥ श्रीकृष्णसांगेधर्माप्रती ॥
 ऐसाव्रतमहिमाअसेनिश्चिती ॥ स्मरणोनिश्चियांनींकरावेंप्रीतीं ॥ यथावि-
 धीकरूनियां ॥ ५७ ॥ युधिष्ठिरपुसेकृष्णासी ॥ याचेंफळश्रुतझालेंआत्मांसी
 ॥ परीयाचेविधानासीं ॥ कृपाकरूनीसांगिजे ॥ ५८ ॥ श्रीकृष्णस्मरणेपंडुसुत ॥
 ऐकसांगतोविधीतुजसमस्त ॥ श्रावणमासझालियाप्राप्त ॥ चारभौमवा-
 रींव्रतकरावें ॥ ५९ ॥ व्रतदिनींप्रातःकाळींउठोन ॥ रुस्नातहोउनीव्रतसंब

(१२८)

उपयुक्तकथासंग्रह.

स्यून ॥ सोळाठपचारेंकरून ॥ मंगळागौरीपूजावी ॥ १६० ॥ मगसोळादीपउ
जळून ॥ देवीकारणेंकरावेंनीराजन ॥ तैसेचमाताआणिसुवासिनीकारणें
॥ मोदकवायनेदेईजे ॥ ६१ ॥ नीराजनाचेदीपक ॥ तेआपणभक्षावेसम्यक ॥
लवणवर्जितअन्नदेव ॥ भक्षणकरावेंव्रतदिनीं ॥ ६२ ॥ तदनंतरगौरीविस
र्जन ॥ करावेंभक्तीपुरःसरजाण ॥ तोंपर्यंतदीपरक्षावापूर्ण ॥ ऐसाविधीजा
णजे ॥ ६३ ॥ ऐसंपंचवर्षेपर्यंत ॥ सौभाग्यस्थियांनीं व्रतकरावेंविध्युक्त ॥
तेणेंसौभाग्यवृद्धिंगत ॥ होउनीमनोरथपूर्णहोती ॥ १६४ ॥ इतिश्रीभवि
ष्योत्तरपुराणेमंगळागौरीव्रतकथासमाप्ता ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥

कृष्णजयंती कथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीकृष्णायनमः ॥ जयजयअनंतब्रह्मांडनायका ॥ च
तुराननात्रियानिनजनका ॥ चौघांसीद्विनन्देआवांका ॥ तुझेस्वरूपवर्णावया ॥ १ ॥
साहीजणवेडेहोती ॥ अठरांचीखुंटडीगती ॥ चौघीजणीतटस्थपाहती ॥ स्वरूप
पस्थितीनवर्णावे ॥ २ ॥ पांचानुरेचीठाव ॥ चारीसहजचीझालेवाव ॥ चौदा
ज्याचीठीब ॥ नचलेस्वरूपवर्णावया ॥ ३ ॥ शिणल्याबहुतचौसष्टी ॥ आ
दुलभीप्रदुनकषी ॥ अकराद्विहिंपुरी ॥ स्वरूपतुझेवर्णितां ॥ ४ ॥ आणि

कृष्णजयंती कथा.

(१२९)

क एक चारा देरवण्या ॥ सोळाजणी चतुरशा हाण्या ॥ आणि चौघी डोळे मोडवया ॥ लाजो निघांत टस्थ ॥ ५ ॥ पंचविंसां झाळी वाच ॥ तिघांचे नुरेची नांव ॥ दोन्ही ह्मणणें हा भाव ॥ हे ही तेथे विरालें ॥ ६ ॥ चहूँ मुखांचा वर्णितां भागला ॥ पांच मुखांचा नटस्थ राहिला ॥ सहा मुखांचा दडाला ॥ कपाटा माजी जाउनी ॥ ७ ॥ सहस्र मुखांचा वर्णितां देरव ॥ तोही झाला तळींत लक ॥ थोर थोरांशी पडली अटक ॥ एक मुखांचा वर्ण ॥ ८ ॥ जी मूताचे बिंदु किती ॥ हे ही एक वेळां होय गणती ॥ निराळीं पायीं घेती ॥ परी तुझी स्थिती अगम्य ॥ ९ ॥ होई लपृथ्वीचे घजन ॥ गणवेल सिंधूचे जीवन ॥ अयनी वरी किती तृण ॥ मीजवेल गणितातें ॥ १० ॥ अंबर आहे किती विती ॥ हे ही गणवेल रमापती ॥ परी तुझे गुण निश्चिती ॥ नवर्ण वती कोणातें ॥ ११ ॥ असो आतां पूर्वानुसंधान ॥ श्रीतीं ऐकावें चित्त देऊन ॥ कंसे देवकीचे गर्भ वधून ॥ साहीटा किले क्रूरपणें ॥ १२ ॥ पाप झालें उल्कट जाण ॥ गांजिले गाई ब्राह्मण ॥ याचरी स्त्री रसागरी जगज्जीवन ॥ काय करिता जाहला ॥ १३ ॥ अनंताशी ह्मणें अनंत ॥ चला अवतार घेऊं त्वरित ॥ कंकुटुष्टांचा निःपात ॥ संतभ क्तंगर हूं पै ॥ १४ ॥ तंवां ले धरणी धर ॥ मीं न घे आतां अवतार ॥ पूर्वी झालों सो मित्र ॥ कष्ट फार भोगिले ॥ १५ ॥ हां सो निबोले हि सहस्र नयन ॥ अष्टाविंशती अयने उपोषण ॥ निरादार घोर अरण्य ॥ तुझा सवेंसे विलें जी ॥ १६ ॥ आतां आपणची अवतार वें ॥ अवतार नाट्य दाखवाचें ॥ गांब्राह्मण सुखी रक्षावे ॥ प्रतिपाळावे साधु जना ॥ १७ ॥ टाकूनि कपट कुटिल भाव ॥ स्वामी सी हांसे भोगिराव ॥ बोले कौतुके रमाधव ॥ शेषाप्रती स्वानंदें ॥ १८ ॥ तूं माझा प्राण सरवा ॥ समरभूमीचा पाठिरावा ॥ तुज्जीण भक्त टिळका ॥ अवतार मीं न घेची ॥ १९ ॥ तूं माझे निजांग पूर्ण ॥ तूं सखयामा झानिज प्राण ॥ तुज्जीण मज एक क्षण ॥ नगमेची जिवलगा ॥ २० ॥ तूं झाला सी पूर्वी लिह्मण ॥ लंके सी केले रण कंदन ॥ बहुतसे या करून ॥ मज तुवांतोष विलें ॥ २१ ॥ आतां तूं पुढें जाई सत्वर ॥ होई माझान्ये प्लस हो दर ॥ मी तुझी आज्ञा पाळी न जिर्धा र ॥ बलि भद्र होई तूं ॥ २२ ॥ यडील बंधु तूं होई ॥ देवकीच्या गर्भाजि अ निराही ॥ मीं योगमाये सल चलाही ॥ पाठवितो तुज मार्गें ॥ २३ ॥ कंसे वधिले गर्भ सकळ ॥ तुजयोगमाया कटील ॥ मग गोकुळीं नेऊन ठेवील ॥ रोहिणीच्या निज गर्भा ॥ २४

मायाजाईलयशोदेच्याउदरा ॥ मगमीयेईनमथुरापुरा ॥ देवकीच्यागर्भवीवरा ॥
 पाइयाअवतारास्वरूपहोय ॥ २५ ॥ उपजतांचीगोकुळींयेईन ॥ मगतुस्त्रींआह्मींरखेळूं
 दीघेजण ॥ गोरक्षमिषेंसंपूर्ण ॥ दैत्यतेथीलसंहरां ॥ २६ ॥ कस्तुरिसाष्टांगनम
 न ॥ पुढेंचालिलासंकर्षण ॥ देवकीच्याउदरींयेऊन ॥ गर्भराहिलासातवा ॥ २७
 ॥ दिवसेंदिवसगर्भवाढे ॥ मंदिरींपरमप्रकाशपडे ॥ जैसापळेंपळेंसूर्यचढे ॥ उद
 याद्रीहुनीपश्चिमे ॥ २८ ॥ वसुदेवाप्रतीदेवकीबोले ॥ सहावेळांमींगर्भिणीझा
 ल्यें ॥ परीनचलवाटतेंयेवेळे ॥ यागर्भाचेंमजलागीं ॥ २९ ॥ वाटेपृथ्वीउचलीन ॥
 कींआकाशाधीरदेईन ॥ सप्तसमुद्रसांठवीन ॥ नरवागींमजवाटतसे ॥ ३० ॥ ह्या
 तींघेउनीनागरमुसळ ॥ पीचमर्दानकंसदळ ॥ दैत्यमारायेसमूळ ॥ मनामाजीवा
 टतसे ॥ ३१ ॥ वसुदेवह्मणोतेक्षणीं ॥ नकळेईश्वराचीकरणि ॥ एचढातरीवांचो
 नी ॥ किंजयीहोकांसर्वदा ॥ ३२ ॥ तोंलागलासातवामास ॥ निद्राआलीदेवकी
 स ॥ वसुदेवहिसाचकाश ॥ निद्रार्णवींनिमग्न ॥ ३३ ॥ तंवतीहरीचीयोगमा
 या ॥ तिचीब्रह्मादिकांनकळेचर्या ॥ इच्छामात्रेंमहत्कार्या ॥ ब्रह्मांडहीरचिये
 लें ॥ ३४ ॥ ब्रह्माविष्णुशिवतीन्ही ॥ गर्भींआलींवाळेंतान्ही ॥ परींएकारीनेत्र
 उघडूनी ॥ स्वरूपपाहोनेदीच ॥ ३५ ॥ आत्मास्वरयानासमुद्र ॥ त्यांतपहूडलेजीव
 समग्र ॥ परीचारयोनेदीअणुमात्र ॥ गोडीतेश्यांचीकोणातें ॥ ३६ ॥ हेचेंतन्हाची
 बुंधी ॥ हेअरूपाचीरूपकर्त्री ॥ ब्रह्मांडींचेपुतळेनानागती ॥ एकसूत्रेंनाचर्यापें
 ॥ ३७ ॥ इणेंनिर्गुणगुणासींआणिलें ॥ इणेंअनासीवात्मठेविलें ॥ इणेंनिरा
 काराआकारिलें ॥ धरविलेअवतार ॥ ३८ ॥ हेपतीसनकळतां ॥ गर्भीणिझाली
 पतिव्रता ॥ ब्रह्मांडरचिलेंतत्यता ॥ इच्छामात्रेंकस्तुरिनियां ॥ ३९ ॥ शीजेनिज-
 चूनीपत्रतार ॥ सृष्टीघडीमोडीसमग्र ॥ समाचारअणुमात्र ॥ कळोनेदीपती
 तें ॥ ४० ॥ हेकोटाळिणनिर्धारी ॥ नसतींचदेवतेंउर्भींकरी ॥ जीवपडिलेअघोरीं
 ॥ नानायोनीहिंडवी ॥ ४१ ॥ धरीलकोणस्वरूपाचीचाड ॥ त्यावरीघालीनस
 तेंलिंगाड ॥ पुढेंस्वर्गस्वरयकरीआड ॥ तेंचिगोडदारवची ॥ ४२ ॥ गोडतेंकडबट
 केलें ॥ कडबटागोडण्यदारविलें ॥ अहंकारमद्यजीवांपाजिलें ॥ वेडेकेलेसर्व-
 ही ॥ ४३ ॥ आतां ॥ हीमायाराणी ॥ इचीविपरीतत्रिकरणी ॥ तिणेंदेवकी

कृष्णाजयंतीकथा.

(१३१)

चागर्भकादुनी ॥ गोकुळासीपेंनेला ॥ ४४ ॥ कैसानेलाकादुनी ॥ ब्रह्मा
नकळेकरणी ॥ रोहिणीवसुदेवाचीपत्नी ॥ नंदगृहींहोतीते ॥ ४५ ॥
याभयेंजाण ॥ नंदगृहींराहिळीलपोन ॥ तिच्यापोटींनेऊन ॥ गर्भघातलातेक्ष
णीं ॥ ४६ ॥ निजलेठार्यांगर्भ ॥ पोटांतघातलास्वयंभ ॥ परमतेजस्वीसुप्रभ ॥ सू
र्यजैसातेजस्वी ॥ ४७ ॥ जागीझालीरोहिणी ॥ तोंसातमासांचीगर्भिणी ॥
ह्मणेकैशीझालीकरणी ॥ चिंतामनींवर्तत ॥ ४८ ॥ पुरुषनसतांगर्भराहिला ॥ प
रमचिंताक्रांततेअबला ॥ नंदयशोदेसकळला ॥ समाचारसर्वतो ॥ ४९ ॥ जीचीं
झोंबलाचिंताग्नी ॥ तोंआकाशींवदलीदेववाणी ॥ चिंताकरूनकोरोहिणी ॥
वसुदेवाचागर्भअसे ॥ ५० ॥ पोटायेतोभोगींद्र ॥ उतरीलपृथ्वीचाभार ॥ ऐकतां
हेंउत्तर ॥ सुरवझालेंसमस्तां ॥ ५१ ॥ लोकापवादसर्वहरला ॥ चिंतेचाडागधूत
ला ॥ तोबलरामजन्मला ॥ नवमासभरतांची ॥ ५२ ॥ प्रकाशलासहस्रकिरण
॥ तेंसाबाळदेदीप्यमान ॥ नंदंजानकवर्तवून ॥ बळभद्रनामठेविलें ॥ ५३ ॥ ऐसा
उपजलाअहींद्र ॥ तोंयशोदाझालीगरीदर ॥ हरिमायेनेंअवनार ॥ तेथेघेतलातेध
वां ॥ ५४ ॥ यशोदागर्भिणीझाली ॥ इकडेकथाकैसीवर्नली ॥ देवकीपाहेघाबरली
॥ तोंगर्भनाहींपोटांत ॥ ५५ ॥ नेणोंकैसीझालीकरणी ॥ सांगेवसुदेवालागुनी ॥
ह्मणेगर्भनपडेचीधरणीं ॥ गेलाजिरूनिपोटांत ॥ ५६ ॥ वसुदेवह्मणेतेवेळा ॥ कं
सधाकेंगर्भजिरला ॥ नकळेईश्वराचीकळा ॥ कंसासकळलासमाचार ॥ ५७ ॥ दूत
सांगतीकंसातें ॥ गर्भजिरलाजेथिंच्यातेथें ॥ कंसह्मणेआतांआठव्यातें ॥ बहुत
जपासर्वही ॥ ५८ ॥ देवकीहोतांचगर्भिण ॥ जागानेत्रीतेलघालून ॥ आठव्याची
आठवण ॥ विसरूनकासर्यथा ॥ ५९ ॥ देवकीउदरींचाआठवा ॥ निजध्यासबैस
लाकंसभावा ॥ जनींवनींआघवा ॥ आठवाआठवाआठवत ॥ ६० ॥ जागृतींसुषु-
प्तींस्वप्तीं ॥ आठवादिसेध्यानींमनीं ॥ आठवादिसेभोजनीं ॥ आठवाशयनींसोडी
ना ॥ ६१ ॥ भ्रूमीदिसेआठव्याऐसी ॥ आठवादिसेआकाशीं ॥ आठव्यानेंव्यापिलें
त्यासीं ॥ दिवसनिशींआठवा ॥ ६२ ॥ इकडेक्षीरसागरींश्रीहरी ॥ क्षीराब्धिरूते
सीआज्ञाकरी ॥ पद्माक्षीतूंक्षितीवरी ॥ क्षितिपालउदरींअवतरें ॥ ६३ ॥ वैदर्भदे
शींचाभीमकराजा ॥ तथाचौतूहोईआत्मजा ॥ तळाळ्वाळुठीकमळना ॥ नभस्का

रुनीहरीते॥६४॥जगद्द्वयस्वयेआपण॥प्रवेशलामधुरापट्टण॥देवकीचेगर्भी
 येऊन॥राहताझालाकोतुकें॥६५॥गर्भवासाआलाभगवंत॥क्षणतांहांसती
 लसाधुसंत॥लीलाअवतारीजगन्नाथ॥जन्ममृत्यूत्याकेंचा॥६६॥ज्याचेंक-
 रितांस्मरण॥जायजन्ममृत्यूरचंडोन॥तोराहिलागर्भीयेऊन॥कल्यांतींद्दिघडे
 ना॥६७॥उगाचलौकिकभाव॥दाविलीमृत्युलोकींचीठेव॥तोब्रह्मानंदस्वयमेव
 ॥जन्ममृत्यूत्याकेंचा॥६८॥क्षीरसागराहुनीहरीआला॥तरीतोठावकायओस
 पडला॥तोतैसाचसंचला॥लक्ष्मीशेषासमवेत॥६९॥अनंतरूपेअनंतनामें॥
 अनंतअचतारअनंतकर्में॥अनंतलीलाघनश्यामें॥भक्तांलागींदाविल्या॥
 ॥७०॥अनंतब्रह्मांडेअनंतशक्ती॥अनंतयुगींच्याअनंतकीर्ती॥अनंतरूपेअ-
 नंतमूर्ती॥अतर्क्यगतीचेदशास्त्रां॥७१॥असोलौकिकविचारदेख॥गर्भीआ-
 लालक्ष्मीनायका॥कंसासीलाविलाधाक॥देखिलानसतांसर्वदा॥७२॥देव
 कीझालीगर्भिणी॥तेजनमायेगगनीं॥खेदकांहींनवाटेमनीं॥स्वरवेंकरो
 नीडुलत॥७३॥पोटांतआलाविदेहीहरी॥देवकीनाहीदेहावरी॥जनीच
 नीदिगंतरीं॥अचघामुरारीदिसतसे॥७४॥वसुदेवह्मणेदेवकीप्रती॥
 तुजचिंताकांनवाटेचितीं॥आठव्याचीकैसीगती॥होईलतेनकळेपां॥७५॥
 फसजपतोबहुत॥आठव्याचाकरावयाघात॥यावरीदेवकीबोलत॥प्रतिउ-
 त्तरकायतेळां॥७६॥भुजापिटोनबोलेवचन॥कंसासमारीनआपटोन॥मु-
 ष्टीकचाणुरांचाप्राण॥क्षणमात्रेघेईनमी॥७७॥हांकफोडोनगर्जेथोर॥उ-
 तरीनपृथ्वीचाभार॥करूनदेत्यांचासंहार॥बंदिशाळाफोडीनमीं॥७८॥
 आणीवैगींधनुष्यबाण॥सुद्धकरीनमीदारुण॥जरासंधारथींबांधोन॥सत्रा
 वेळांआणीनमी॥७९॥भस्मकरीनकाळ्यवन॥रचीनद्वारकापट्टण॥सक
 बनुपांशिक्षालाचून॥पट्टराणीआणीनमी॥८०॥हांकफोडिलीक्रोधेंथोर॥
 जीवेंपारीनभौमासुर॥निबटीनकौरवभार॥निजभक्तकैषारें॥८१॥मीभक्तां
 चासारथीहोईन॥दुष्टसर्वसंहारीन॥मीब्रह्मानंदपरिपूर्ण॥अवतरलोपृथ्वी
 परी॥८२॥वसुदेवासीचिंतावाटे॥हीगर्जतीएवढयानेटें॥जरीबाहेरमानप्र-
 गटे॥तरीअनर्थहोईलपां॥८३॥वसुदेवबोलेवचन॥देवकीधरीआतांमी

कृष्णजयंतीकथा.

(११३)

न॥ येरीद्वारेकेंचीदेवकीपूर्ण॥ ब्रह्मसनातनमीअसें॥ ८४॥ स्त्रीपुरुषनपुंस
 क॥ यादूनवेगळामीनिष्कलंक॥ सकळमायाचक्रचाळक॥ कर्ताहर्तामीचपें
 ॥ ८५॥ मीसर्वद्रष्टाअतींद्रिय॥ मीअजअव्ययनिरामय॥ अजितअपारनिष्क्रि
 य॥ आनंदमयवर्तमी॥ ८६॥ मीप्रळयकाळींचाशास्ता॥ मीआदिमायेचानियंता
 ॥ मीचहूंचांचांपरता॥ मायानिर्मितामीचपें॥ ८७॥ मीचसगुणमीचनिर्गुण॥ मी
 चथोरमीचलहान॥ देवदैत्यनिर्मून॥ पाळिताहर्तामीचपें॥ ८८॥ ऐसेंदेवकीचो-
 लोन॥ मागुतीधरीमौन॥ तोआकाशीदेवसंपूर्ण॥ गजरफरितीदुंदुभीचा॥
 ॥ ८९॥ अचतरेलआतांभगवंत॥ फरीलदुष्टांचानिःपात॥ देवमिळोनीसमस्त
 ॥ गुप्तमथुरेउतरले॥ ९०॥ ब्रह्मादिकआणिइंद्र॥ वंदिशाळेपातलेसमग्र॥ देवकी
 सप्रदक्षिणाकरितीसुरवर॥ एकनमस्कारघालिती॥ ९१॥ उभेढाकूनबहुंतुची
 ॥ गर्भस्तुतीआरंभिली॥ जयसच्चिदानंदवनमाळी॥ देवकीजठरगर्भा॥ ९२॥
 जयहरिनारायणगोविंदा॥ इंदिरावराआनंदकंदा॥ सर्वेशामुकुंदापरभानंदा॥
 परमपुरुषापरज्ञा॥ ९३॥ पद्मजननफापुरातना॥ पंकजनेत्रापरमपावना॥ प
 द्यावल्लभापशुपतिजीवना॥ पयाब्धिवासापरेशा॥ ९४॥ पतितपावनापंकज-
 धारका॥ कमनीयरूपानिष्कलंका॥ कमळस्वरूपाकमळानायका॥ किल्बिषमोचन
 कमलेशा॥ ९५॥ कर्ममोचकाकरिचरतारणा॥ कैवल्यनिधेकैटभभंजना॥ करु
 णाकराकाप्रविहीना॥ काळनाशनाकाळात्मया॥ ९६॥ आदिकेशवाविश्व-
 भूषणा॥ विश्वंभरावेदपाळणा॥ वेदपुरुषावेदस्थापना॥ विश्वाधीशाविश्व
 पती॥ ९७॥ अनंतवेषाअनंतवदना॥ अनंतनामाअनंतनयना॥ अनंतपाणी-
 अमंतचरणा॥ अनंतकल्याणानमोस्तुते॥ ९८॥ अव्ययरूपाअपरंपारा॥ अग
 ण्याअगुणाअगोचरा॥ अनामाअसंगाअक्षरा॥ आदिकारणाआत्मया॥ ९९॥
 अमानुषाअविद्याछेदना॥ आनंदरूपाआनंदसदना॥ अपेदाअबोधीअमळपूर्णा
 ॥ आदिमूळाअव्यक्ता॥ १००॥ सर्वातीतसर्वज्ञा॥ गुणसागासगुणज्ञा॥ आह्मीस-
 कळसुरतवाज्ञा॥ पाळूनियांराहतों॥ ११॥ ऐसीस्तुतीकरूननिजाणा॥ देवपावळेअं
 तर्धाना॥ आनंदनमायेमना॥ सुरवरांच्यातेधवां॥ १२॥ कंसासरात्रंदिवस॥ ला
 ग्नाआठव्याचाभिजध्याम॥ आठहीप्रहरतयास॥ आठबापयासदुसरेंनाही॥

॥३॥दूर्तीप्रतीपुसेकंस ॥गर्भासिकितीझालेमास ॥त्याह्मणतीसंपावयास ॥ न
 वमासांअवधीथोडाअसे ॥४॥आपणयेऊनकंसास्कर ॥उभाराहेदेवकीसमीर
 ॥तंवतेआनंदरूपसाचार ॥चिंताअणुमात्रनाहीच ॥५॥नासायीठेवूनिदृष्टीं ॥
 कृष्णापाहेपाठींपोटीं ॥दिसेसर्वत्रतोजगजेठी ॥बोलतांओठींकृष्णाचिये ॥६॥
 कृष्णारूपआसनवसन ॥कृष्णारूपअन्नपान ॥कृष्णारूपदिसेसदन ॥भ्रूषणसं
 पूर्णाकृष्णारूप ॥७॥पृथ्वीआपतेजवायुनिराळ ॥कृष्णारूपदिसेसकळ ॥स्थावर
 जगमनिर्मळ ॥घननीळरूपदिसतसे ॥८॥पुढेंउभाकंसदेख ॥परीभिर्भयदेव
 कीसुरेख ॥महेशापुढेंमशक ॥तैसाकंसभासतसे ॥९॥इंद्रापुढेंजैसारंक ॥
 कीज्ञानियापुढेंमहामूर्ख ॥कीकेसरीपुढेंजंबुक ॥कीसूर्यापुढेंखद्योतपें ॥१०॥कीं
 हंसापुढेंबग ॥कींकोकिलेपुढेंकाग ॥कींविप्रासमीरमांग ॥तैसारवळउभातेथें ॥
 ॥११॥कींनामापुढेंपापदेख ॥कींवेदांतापुढेंचार्याक ॥कींशंकरापुढेंमशक ॥कींमी
 नकेननउभाजैसा ॥१२॥कींपंडितापुढेंअजापालक ॥कींश्रोत्रियापुढेंहिसक ॥कीं
 वासुकीपुढेंभूषक ॥लक्षणांपाहूंपातला ॥१३॥अनीपुढेंजैसेंतृण ॥कीज्ञानियापु
 ढेंअज्ञान ॥कींमहावातासीआडवेंपूर्ण ॥जळदजाळजैसेकां ॥१४॥ऐसाकंसदेव
 कीपुढें ॥तीसन्यादाळूनपाहेनिवाडे ॥तंवतेचतुर्भुजरूपडे ॥शंखचक्रयुक्तदिसे
 ॥१५॥नदिसेस्त्रियेचीआकृती ॥परमदैदीप्यमानविष्णुमूर्ती ॥आरक्तनेत्रस्कंद
 र्शनहातीं ॥ऊर्ध्वकस्तूरीउभीअसे ॥१६॥मुरकुंडीकंसाचीवळली ॥शस्त्रेहातीं-
 चींगळालीं ॥बोबडीतोडाशींपडली ॥हाकफोडिलीभयेंतेव्हां ॥१७॥आरडोनि-
 यांकंसपळे ॥थरथरांकांपेबाटेअडथळे ॥पिशाचवतचालतांडोले ॥संचरला
 गृहींआपुलिया ॥१८॥कंसतेव्हाशस्त्रघेउनी ॥रागेंआपटीमेदिनी ॥आठव्यास
 जिवेंमारूनी ॥टाकीनमीनिर्धारें ॥१९॥आठव्यानेंमजव्यापिलें ॥त्यासमीगि-
 ङ्गीनसगळें ॥कंसरागेफिरवीडोळे ॥आल्यागेल्यावरीपें ॥२०॥आतांश्रीकृ
 ष्णान्वाजन्मकाळ ॥पाहूंआलेनिर्जरसकळ ॥दुंदुभीनादेनिराळ ॥दुमदुमिलें
 तेधवां ॥२१॥विमानाचीझालीदाटी ॥वावनाहीनभापोटीं ॥करितीदिव्यसुम
 नचृष्टी ॥आनंदपोटींनसमाये ॥२२॥वर्षांभ्रतुश्चावणामास ॥बुधाष्टमीकृष्ण
 पक्ष ॥अवतरलाकमलदलाक्ष ॥रोहिणीनक्षत्रतेदिवशीं ॥२३॥सोमचं

कृष्णजयंतीकथा.

(१३५)

शींअवतार ॥ स्रणोनिसाधिलाचंद्रपुत्रवार ॥ जाहलाशाशीचाउंदार ॥ दशा
 आलीचंशासी ॥ २४ ॥ मध्यरात्रींअष्टमीस ॥ देवकीपुढेंपरमपुरुष ॥ चतुर्भुज
 हृषीकेश ॥ निमास्करडोळसपें ॥ २५ ॥ आठवर्षांचीमूर्ती ॥ असंभाच्यपडली
 दीप्ती ॥ तेजेंदशादिशाउजळती ॥ तेथेंलपतीशाशिसूर्य ॥ २६ ॥ पदकमळीं
 चाआमोदसेवाचया ॥ भ्रमरीझालीक्षीराब्धितनया ॥ सर्वकाळनविसंबेपा
 यां ॥ कृपणजेसाधनाते ॥ २७ ॥ भागीरथीचरणीउद्भवली ॥ सागरींतेएक
 झाली ॥ परीनविसंबेनिजमुळीं ॥ कदाकाळींतुटेना ॥ २८ ॥ अरुणबाला
 कंसध्याराग ॥ दिव्यरत्नाचेकाटिलेरंग ॥ तैसेतळवेआरक्तस्तरंग ॥ श्रीरंगाचे
 शोभती ॥ २९ ॥ चंद्रक्षयरोगेझालाकष्टी ॥ मगतोराहिलाचरणांगुष्ठी ॥ कींद
 शधाहोउनीदाहीबोटी ॥ स्फुरवाडलाशाशीतो ॥ ३० ॥ वज्रध्वजपद्मअंकुश
 ॥ ऊर्ध्वरेखाचक्रपदींविशेष ॥ सामुद्रिकचिन्हेंस्फुरस ॥ कार्यअर्थसुचविला
 ॥ ३१ ॥ साधकासऊर्ध्वरेखा ॥ ऊर्ध्वमार्गदावीदेखा ॥ सत्वशीळाप्रेमळ-
 भाविका ॥ ऊर्ध्वसंकेतदावितसे ॥ ३२ ॥ विद्यामदेजेझालेमस्त ॥ कोणासनं
 लेखितीमजउन्मत्त ॥ त्यांसआकर्षाययवैकुंठनाथ ॥ क्षमाअंकुशाधरीपदीं
 ॥ ३३ ॥ पद्मकांधरिलेंपायीं ॥ पद्मावसेतयाठायीं ॥ आणिकानेप्राप्तनाहीं
 ॥ घोरतपआचरतां ॥ ३४ ॥ अहंकारपर्यंतथोर ॥ भक्तांसबाधकजडफार ॥
 ॥ ३५ ॥ यरीविशाळभक्तिध्वज ॥ भक्ततारावयाअधोक्षज ॥ सदाउदितवाटपाहे
 ॥ ३६ ॥ जीवशरणयेतीजडरूप ॥ त्यांचेछेदावयासर्वपाप ॥ चक्रपायींदेदी
 प्या ॥ तेजअमूपझळकतसे ॥ ३७ ॥ प्रपदेंदिसनीविमळ ॥ घोटीत्रिकोणसो-
 ज्वळ ॥ इंद्रनीलमणीसुढाळ ॥ परीउपमेंपुरेना ॥ ३८ ॥ तळवेआरक्तविराज
 ती ॥ कींबहुश्रमलीसरस्वती ॥ स्रणोनिध्याचयाविश्रांती ॥ तळवांराहि-
 लीश्रीहरीच्या ॥ ३९ ॥ विश्वाचींपांपंकितीहरावीं ॥ स्रणयोनिश्रमलीजान्द-
 वी ॥ शक्राचीरूपझालीबरवी ॥ स्रणूसत्कवीवर्णितीहो ॥ ४० ॥ का
 विंदीकृतांताचीभगिनी ॥ ऐसेंबोलिजेतेसर्वजनीं ॥ तोअपवादचुकवाच-
 यालामुनी ॥ मांड्यासनीळझालीते ॥ ४१ ॥ ऐसीहरिपदींविबेणीसुखं

ग॥ अज्ञानछेदकदिव्यप्रयाग ॥ अक्षयचटकरंग ॥ ध्वजांकुशतेचिपें ॥ ४२ ॥
 चरणींकरवाहलेप्रेमळ ॥ तेचतेथेंपूर्णभराळ ॥ वांकीयरीरत्नेतेजाळ ॥ तपो-
 धनतपतीते ॥ ४३ ॥ प्रयागींमोक्षठेवितादेह ॥ येथींच्याश्रवणेंहोयविदेह ॥
 भावेंप्राघपासींनिःसंदेह ॥ त्रिवेणीमाधवसेविजे ॥ ४४ ॥ त्याप्रयागाजातांक
 ष्ट ॥ हाध्यानीचहोयप्रगट ॥ याप्रयागींनीलकंडा ॥ क्षेत्रसंन्यासघेतपें ॥ १४५ ॥
 वांकीनेपुरेंतोडर ॥ करितीदैत्यांचरीगजर ॥ पोटत्याजंघासुकुमार ॥ ध्यामसुंद
 रदिसतीपें ॥ ४६ ॥ कींतेसरळकर्दळीस्तंभ ॥ कींगरुडपाचूचेउगवलेकोंभ ॥ कीं
 शोधूनियांसनीळनभ ॥ जानूजंघाबोतित्या ॥ ४७ ॥ कींमिळीनिसहस्रसौदा
 मिनी ॥ शीतळहोवोनिपीतयसनीं ॥ जडल्याचंचळपणटाकुनी ॥ हरीजघनींस
 र्वदा ॥ ४८ ॥ कटीमेरवळेचेंतेजआगळें ॥ दिव्यरत्नेंमिरवतीसुढाळें ॥ कींएक
 हरीसूर्यमंडळें ॥ हरीजघनींजडियेलीं ॥ ४९ ॥ नाभीवर्तुळगंभीर ॥ जैसा
 कांबाळभास्कर ॥ तेथेंउगवलाचतुर्वक्र ॥ सृष्टिचियेआदिकाळीं ॥ ५० ॥
 उदरींत्रिचळीसुकुमार ॥ कींस्तुभतेजेंझांकेअंबर ॥ येजयंतीमुक्ताहार ॥
 चरणांगुष्ठपर्यंतपें ॥ ५१ ॥ वक्षस्थळींश्रीवत्सलांच्छन ॥ सव्यभागींशो
 भायमान ॥ यामभागींश्रीनिकेतन ॥ वास्तव्यस्थळश्रीचेंपें ॥ ५२ ॥ शंख
 चक्रगदापद्म ॥ चतुर्बाहूउत्तमोत्तम ॥ कींधर्मार्थमोक्षकाम ॥ चारीपुरु-
 षार्थउभारिले ॥ ५३ ॥ पांघुरलाजोपीतांबर ॥ जडितपद्मयमनोहर ॥
 कींतेणेंरूपेंसहस्रकर ॥ अवतरलाभासतसे ॥ ५४ ॥ चांदणींशोभेशुद्ध
 निराळीं ॥ तैसीउटीअंगींशोभली ॥ कींइंद्रनीळागवसणीघातली ॥ काश्मी
 राचीसुरंग ॥ ५५ ॥ कंबुकंठविराजमान ॥ नासिकसरळसुहास्यवदन ॥ मंद-
 रिमतझळकतीदशन ॥ चंद्रतेजउणेंपें ॥ ५६ ॥ कींसर्वहीआनंदमिळोन ॥ ह
 रिमुरवींसतीअनुदिन ॥ त्रैलोक्यसौंदर्यविसावोन ॥ तेथेंचगोळाजाहले ॥
 ॥ ५७ ॥ कुंडलेंतळपतीमकराकार ॥ तेजेंतखलखिलेंअंबर ॥ मजवाटेशशीदिन
 कर ॥ हरिश्रीत्रीलागले ॥ ५८ ॥ कुंडलांचीदिव्यदीप्ती ॥ गंडस्थळींझळकेज्यो-
 ती ॥ कुंडलांसकर्णशोभाविती ॥ कर्णांचीदीप्तीविशेष ॥ ५९ ॥ कृष्णात
 नूच्यास्फुरबाडें ॥ अलंकारांसीप्रभाचढे ॥ कपाळींढिळकनिभडे ॥ मृगम

कृष्णजयंतीकथा.

(१३०)

दानासतेज ॥ १६० ॥ कल्यांतीचासूर्यप्रकटला ॥ तैसामुकुटनेजागडा ॥ चरी
दिव्यमणीमिरवला ॥ तोवर्णितानबजाय ॥ ६१ ॥ बाहुदंडीकीर्तिमुखें ॥ हस्त
कंफणेंदिव्यसुरेखें ॥ मुद्रिकांचेंतजझळके ॥ चपळेहनीविशेष ॥ ६२ ॥ ऐसेंए-
काएकींबंदिशाळ ॥ देवकीदेखेघनसांवळें ॥ जीवाचेंनिंबन्तोणकेलें ॥ हरीवि-
रूनीतेथवां ॥ ६३ ॥ आनंदनमायअंतरी ॥ मूणभक्तवत्सलाश्रीहरी ॥ तूंमाझि
यानिजोदरी ॥ पुत्रहोवोनीअवतरें ॥ ६४ ॥ तूंविश्वंभरबहुथोर ॥ परीलोकस-
णतीमाझापुत्र ॥ ऐसाहोईतूंराजीवनेच ॥ आळमाझीपुरवावी ॥ ६५ ॥ हरीस-
णनेचळा ॥ मींबान्कहोईनअचन्दीळा ॥ परीमजसत्वरगोकुळा ॥ नेऊनियां
घान्वावें ॥ ६६ ॥ तेथेंमाझाप्राणमित्र ॥ ज्येष्ठबंधूबळिभद्रा ॥ मगदोघट्टिपंडुसा-
न्वार ॥ दर्शनालागीतृमच्या ॥ ६७ ॥ ऐसेंबान्नेनजगज्जीवन ॥ हास्यवदनंभव-
लाकून ॥ आपनीयांगमायायान्दून ॥ देवकीमीमोहितें ॥ ६८ ॥ सच्चिदानंद-
घननीळ ॥ देवकीपुंढंझालाबाळ ॥ तीसवादनंकेवळ ॥ माझेउदरंजन्मला ॥ ६९ ॥
पहिलाप्रतापविसरुनी ॥ बाळदेखानघाबरुनी ॥ असंभाव्यप्रभापडुनी ॥ बंदि-
शाचैनसमाये ॥ ७० ॥ रात्रझान्नीदानप्रहर ॥ वसुदेवासीउठवीसुंदर ॥ सणेश-
ब्दजाईन्बान्देर ॥ तरीकंस्रथांचेमुपें ॥ ७१ ॥ कोठेंतरीकृष्णानपचावा ॥ बाहेरन-
कंकळोनचावा ॥ मींनंचिहृदयींधगवा ॥ तरीचलापेळकृष्णाहा ॥ ७२ ॥ वसुदेव-
लवलाहेंधाविचन्ना ॥ श्रीकृष्णदृदयींदृधग्निना ॥ सणकोठेंलपवुंयाला ॥
हाझांकिन्नानंजजाय ॥ ७३ ॥ सूर्यकायमुष्टींतझांके ॥ चंद्रनलपंकदाकांखे ॥ ऐ-
रावतशक्राचादखें ॥ लपेलकेंसापर्णकुटी ॥ ७४ ॥ सिंधूनमायरांझणी ॥ बोच-
क्यांतनलपंकदाअर्नी ॥ मेरूकाखेंसीघान्दुनी ॥ कोणालपवेलसांगयां ॥ ७५ ॥
सूर्वांमाजीपंडित ॥ अभाण्यांतश्रीमंत ॥ क्षीयांमाजीप्रतापवंत ॥ शूरकेंसाझां
केयां ॥ ७६ ॥ लवणान्चापटथोर ॥ आवरूनशकेंगंगापूर ॥ वानरांमाजीरघुवीर
॥ कदाकाळींझांकेना ॥ ७७ ॥ भूतांमाजीशंकर ॥ किरुंदांमाजीधरणीधर ॥
रंकांमाजीराजेंद्र ॥ कदाझांकिन्नाजाईना ॥ ७८ ॥ कस्तूरीचोरिलीचोरें ॥ परी-
परिमळेंहारभरे ॥ तैसाकृष्णानझांकेचोसुंदरे ॥ लपवितांकोठेंही ॥ ७९ ॥ बाहेर-
अकरतांमात ॥ तत्काळहोईनअनर्थ ॥ ज्यालाद्वयकूपसांपडत ॥ नेणेंलोकानें

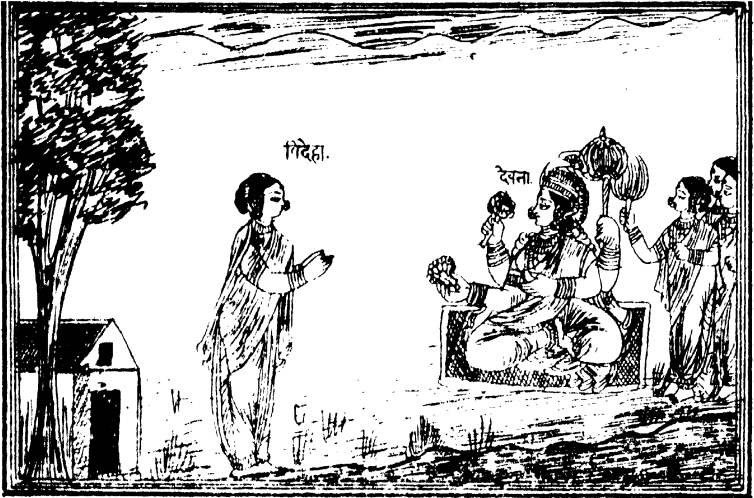
नसांगाये ॥१८०॥ तोंहूचबोलेदेवकीबोला ॥ हाअपोनिसंभवपूतळा ॥ यास
 वेऊनपातागोकुळा ॥ भयतुम्हालाकदानाही ॥ ८१ ॥ तंवयसुदेवस्वणे ॥ परीशुं
 रबळाद्वारीरक्षणं ॥ लोहारेठोकनीधनें ॥ कुलुपेंकपाटेदृढकेली ॥ ८२ ॥ मध्यरा
 त्रींपर्जन्यकाळ ॥ यमुनेसांपूरअसेतुंबळ ॥ बेडीवाजेरबळरबळ ॥ दारपाळजागे
 पै ॥ ८३ ॥ घनवर्षतोमंदमंद ॥ वसुदेवझालासद्दद ॥ हृदधीधरिलाब्रम्हानंद ॥
 चैनन्यघनश्रीकृष्ण ॥ ८४ ॥ अचलोकितांश्रीकृष्णावदन ॥ बेडीतुलसीनलागतां
 क्षण ॥ ज्याचेकरितांचस्मरण ॥ बंधनप्रवाचेनीरसे ॥ ८५ ॥ नवलवारलेंवसुदेवा
 ॥ घेवोनिचाळलावासुदेवा ॥ मायधांवोनीतेधवां ॥ वदनवित्तोकीपुत्राचें ॥ ८६ ॥
 पुन्हाबाळादारवर्षावदन ॥ आंसुवेंभरलेतेक्यानयन ॥ कृष्णाकरीहास्यवदन ॥ मा
 तेकडेपाहोनियां ॥ ८७ ॥ तोंचहृदारवद्योतेवेळे ॥ हृदकुलपेंठोकित्तेखिळे ॥ जय
 बायेतांघननीळें ॥ पायेंस्पर्शिलींकपाटे ॥ ८८ ॥ तत्कालउघडलींचारीद्वारे ॥
 रक्षकव्यापिलेनिद्राभरें ॥ वसुदेवचात्तिलात्वरें ॥ कोणीदुसरेंआढवेना ॥ ८९
 बर्षतीपर्जन्याच्याधारा ॥ तोफणींद्रधाविन्नलात्करा ॥ विशाळफणातेअव-
 सरा ॥ कृष्णावरीउभारित्या ॥ १९० ॥ खालींपितानेतराजीवनेत्र ॥ भोगींद्र
 बरीझालाचुत्र ॥ वेगेंपावलायमुनातीरा ॥ तोमहापूरलोदलासे ॥ १९१ ॥ मागेंपु
 टेंवसुदेवपाहे ॥ म्हणेपेथेंकायकरायें ॥ उदकामार्जालवलाहें ॥ बाळघेवोन
 संचरला ॥ १२ ॥ जोजोउचलीकृष्णाते ॥ तोतोजीवनचढेवरुते ॥ स्पर्शावया
 जगजीवनाते ॥ यमुनेतेआत्हाद ॥ १३ ॥ वरीउचलितांमाधवा ॥ आकंडउदक
 झालेंवसुदेवा ॥ वसुदेवम्हणेकमलाधवा ॥ वैकुण्ठपतीधावेंकां ॥ १४ ॥ तोश्री
 कृष्णोदक्षिणचरण ॥ तत्कालबाहेरकाडून ॥ स्पर्शिलेंयमुनाजीवन ॥ झाली
 पावनतेणेंते ॥ १५ ॥ परमसुखेंयमुनासवेग ॥ तत्कालझालीदोनभाग ॥ जैशा
 स्त्रियाकरितीभाग ॥ क्षणमात्रनलागतां ॥ १६ ॥ वसुदेवउतरूनयमुना ॥ तात्का
 लआत्मानंदभुवना ॥ तंवयशोदेसझालीकन्या ॥ परीतेकांहीनेणेची ॥ १७ ॥ ते
 योगमायाहरीचीपूर्णा ॥ तिणेंसकळकेलेनिद्रितजन ॥ यशोदेसीनरुळेवर्तमा
 न ॥ कन्यारत्नपुरुटेंते ॥ १८ ॥ कपाटेंमोकळींसर्वही ॥ वसुदेवप्रवेशलाअंतर्गृहीं
 ॥ कृष्णावेवूनलवलाहीं ॥ कन्यावेगेंउचलिली ॥ १९ ॥ पुत्रवेवूनकन्यानेली ॥

रुष्णजयतीकथा.

(१३९)

कोणासीनकछेगोकुर्छीं ॥ वसुदेवतेचवेचीं ॥ बंदिशाखेपातला ॥२००॥ वसुदे
 वपरमथकला ॥ रुष्णाहार्तांचादूरटाकिला ॥ भाषाआणितांशंरचला ॥ पापीं
 दृढतेशाच ॥१॥ कपाटंतेर्सांचिसकच्छिद ॥ द्वारंजागतीसेचक ॥ मायेसींघेतां
 अरक ॥ सर्वझालीपूरती ॥२॥ हिरांठवूनिआणितीगार ॥ सूर्यदेउनीघेतलाअं
 धकार ॥ पाचदेउनिनिर्धार ॥ काचघराआणिली ॥३॥ परिसदेउनीघेतलास
 डा ॥ पंडितदेउनीआणिलावेडा ॥ चिंतामणीदेउनिरोकडा ॥ पलांडूघेतलाबे
 ची ॥४॥ अमृतदेउनीघेतलीकांजी ॥ कन्यरुसदेउनीघेतलीभाजी ॥ काम
 धेनुदेउनिमदजी ॥ अजाघतलीपानदं ॥५॥ निजसुखदेउनघेतनेंदुःख ॥ कस्तू
 रीदेउनीघेतलीरारव ॥ सोनदेउनीसुरख ॥ शोणजेसंघेतले ॥६॥ हंसदेउनघेत
 लाकाग ॥ विप्रदेउनिघेतलामांग ॥ सुक्तदेउनीसुरंग ॥ गुंजजेसीघेतली ॥७
 देवानियांगयकेळ ॥ घेतलींअर्कांचीफळे ॥ ज्ञानदेउनीघेतनें ॥ अज्ञानवजेसंपै
 ॥८॥ तेंसेवमुदेवकेळ ॥ रुष्णादेउनीमायेसींआणिले ॥ तंघेतकन्याकोल्हाळ
 रडताकळतरसकां ॥९॥ चहंकडूनसंयकधांघेत ॥ राषादेवकीझालीमसूत ॥
 येरुउरुलान्वरित ॥ पिशाचवतधांघेतसं ॥२०॥ बिडानकधांघेमुषकाचरी ॥
 तैसाआन्नावंदिशाअभ्रिनी ॥ कोठेंगांकाठेंआनवाभरी ॥ व्यणोनियाधीरवान्त
 ॥११॥ तोदेवकीमूणंबंधू ॥ करूनकोपेवदावधू ॥ देवकीरडेकीरखेदु ॥ का
 र्त्तनीघेतसे ॥१२॥ देवकीबाभंगांघेवूनिघेसनी ॥ कंसओदीततयेवेची ॥ पुचकीं
 कन्यानाहीओळखिनी ॥ गर्त्रीमार्जातधवां ॥१३॥ रागंभावंडीदुराचारी ॥ आ
 पटावीजंघशिखेवर्ग ॥ तंघेतमहाशक्तीझडुकी ॥ गर्नीअंबरीनिपूनियां ॥१४
 ॥ सहस्रकडकडतीचपळा ॥ तैसाप्रलयतच्छांघेतन्ना ॥ कंसभयभीतझाला
 ॥ चैरीगेलाहार्तीचा ॥१५॥ कंसजंघवर्तीपाहे ॥ तंघेतमहाशक्तीनळपताहे ॥
 तेजअंबरीनममाये ॥ बोलेकायकसासी ॥१६॥ अरंमृदादुराचारा ॥ महाम
 लीनारवळानिधुरा ॥ तुझावेरीपामरा ॥ पृथ्वीचरीवाढतसं ॥१७॥ गेकतांष
 ऐसेवचन ॥ धगधगिनेकंसांचंमन ॥ शक्तीगेनीअदृश्यहोइज ॥ कंसआला
 मंदिशासीं ॥१८॥ श्रीरुष्णकथामुक्तमाला ॥ सभारयओतेहोघातागबां ॥
 ब्रह्मानंदश्रीरुष्णापुतळा ॥ धन्यगोकुळाकरीलतो ॥१९॥ तुमच्याहृदयगो

कुळीं ॥ शांतिंयशोदेजवळी ॥ शेजेपड्डलावनमाळी ॥ पुराणपुरुषतोपहा
॥२०॥ ब्रह्मानंदमूणेथीधर ॥ धन्यगोकुळपवित्र ॥ जेयेअवतरलाघादवे
॥२१॥ त्रिभुवनसुंदरजगदात्मा ॥२१॥ इतिश्रीकृष्णजयंतीकथासमाप्ता ॥

अथपिठोरीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयश्रीजगदंबिके ॥ अनंतकोटीब्रह्मांडनाथिके ॥
धर्मार्थकाममांसदायिकं ॥ नमनयाज्ञेतवचरणीं ॥१॥ तूंविअस्मिन्नजग-
न्नियंत्री ॥ उत्पत्तिस्थितिप्रलयकत्रीं ॥ भक्तकामभापूर्णयित्रीं ॥ रमासावि-
त्रीतूंचिपें ॥२॥ तूंवेदशास्त्रांसीअगोचर ॥ मायातीतसच्चिदक्षर ॥ त्रिगुणा-
तीतपरात्पर ॥ निर्विकल्पपरब्रह्म ॥३॥ त्यक्कपाहोतांअंधपांगूळ ॥ वेगेंलंघि-
तीमहाअच्छ ॥ आणमुकेहानीसुवात्ताळ ॥ निर्जरगुरुनुन्यपें ॥४॥ त्वद्गुण-
समुद्रअगाध ॥ नहोयत्याचाकोणासींबोध ॥ ऐसेंअसोनीमीप्रतिमंद ॥ वर्ण-
नासिदूजाहलें ॥५॥ परीतुझेंतुजपुदेंबोलतां ॥ कायसांकडेंमजआतां ॥
अवधीतुइयाकूपेचीसत्ता ॥ कांहींन्यूनतानहोय ॥६॥ जेकायावाचामनेंक-
रूनी ॥ मस्तकठेवितीतवचरणीं ॥ तयांसींतूंमसचहोउनी ॥ बुद्धीदेसीउत्तम-
॥७॥ यालागींमनोभावेकरून ॥ तवचरणींकरूनिनमन ॥ पिठोरीअमामह-

पिठोरीकथा.

(१४१)

दारव्यान ॥ यथा मतीवर्णितो ॥८॥ नैमिषारण्यामाजीनिश्चिती ॥ सूतसांगे
 शौनकाप्रती ॥ तीचकथाएकियेथोती ॥ सावचित्तंकरूनियां ॥९॥ एकेस
 मयीं गजास्यमाता ॥ श्रीपार्वतीशंकरकांता ॥ कैलासपर्वतींआनंदप्रतिता
 ॥ बैसलीअसेस्वेच्छेने ॥१०॥ तोतेथेयेउनीइंद्राणी ॥ यिनंतीकरीहस्तजोडनी
 ॥ ह्यणोआदिमायेजगजननी ॥ सर्वज्ञपूर्णआहोसितूं ॥११॥ तरीसर्वव्रतां-
 माजीश्रेष्ठ ॥ यदाचरणेगतीचरिष्ठ ॥ आणिवंध्येसिपुत्रंतजिष्ठ ॥ होयऐसेंब्र
 तकथीं ॥१२॥ ऐसेंऐकतांशर्चाचेंचन ॥ पार्वतीम्हणेधन्यधन्य ॥ लोकहिता
 र्थकेलासिप्रथ ॥ सणोनिगुह्यसांगते ॥१३॥ पूर्वींश्रीधरनामंएकब्राह्मण ॥
 असताज्ञान्ताधनसंपन्न ॥ तयार्चीपार्यांमुमित्राजाण ॥ पतिव्रताअथसर
 ॥१४॥ नित्येसींझालेआठपुत्र ॥ त्यांमार्जीशंकरनामंथोर ॥ तयार्चीपत्नीअ-
 तिसुंदर ॥ विदेहानामतियेचें ॥१५॥ तीशंकरपत्नीप्रतिवर्षी ॥ श्रावणमास
 कुहूतिथीसीं ॥ श्वशुरपित्याच्याआद्धदिवशीं ॥ होतअसेप्रसूत ॥१६॥
 आणिकांठिकांठेंकरून ॥ झानेंअपत्यजायमरोन ॥ ऐसेलोटांबहुतदिन
 ॥ कांठीउपायचालेना ॥१७॥ पुनः आद्धांहींहोतांप्रसूत ॥ सुमित्राढायअ-
 तिदुःखिता ॥ त्यामुयेसींअभंकासहित ॥ गृहाबाहेरधांडवी ॥१८॥ मगती
 विदेहाबाळंतिणी ॥ वृत्तनवाळ्ठावृनिस्तीनी ॥ अतिदुःखितविचारीमनी ॥ का
 यआतांकरावें ॥१९॥ साम्सासरापतीदेवर ॥ जावानणदाअतिनिष्ठुर ॥ विना
 पराधगृहाबाहेर ॥ मजबळेंचीदवडिती ॥२०॥ आतांकोणार्सीजाणुंशरण ॥
 कोणकरीलमाझेरक्षण ॥ मातापितरबांधवजन ॥ तेहीदूरराहिले ॥२१॥ का
 यच्याकंठेंपूर्वींपाप ॥ तेंचहेंउदेंनेंआपंपाप ॥ कीनाहींचकेठेंकांहींतप ॥ सणो
 निऐसींगतझाली ॥२२॥ सणोकटकटाकोठेंजावें ॥ कवणेठायींबैसावें ॥
 आणिकवणेपरीरक्षावें ॥ चातान्हयासीं ॥२३॥ हेजगज्जीवनाकैलासनाथा
 ॥ दीनरक्षणापार्वतीकांता ॥ तुजयांचेनीमजरक्षिता ॥ दुजाकोणीनसेवी
 ॥२४॥ तूचमाझीमातापितरें ॥ बंधुआससखेसापरें ॥ तुजवीणअन्यतारणा
 रे ॥ यासंकरनीनसतीपें ॥२५॥ आतांक्षबंधांवगमनिपुरारी ॥ याअभ्रकचेंर-
 क्षणकरीं ॥ ऐसेंबांलोनीतीसुंदरी ॥ भूमिसीपडेनिश्रेष्ठ ॥२६॥ पुनःहोउनी

सावधान ॥ प्रारब्धभोगभोगित्याविण ॥ सहस्रावधीकरितांयत्न ॥ न
सुटेकदांनिश्चये ॥ २७ ॥ यास्तवशोकंकायकरावे ॥ मार्गसांपडेतिकडेजा
वे ॥ आळियाप्रारब्धाभांगावे ॥ होणारतेचुकैना ॥ २८ ॥ ऐसाकरूनिमनीं
विचार ॥ त्ददयकेतेअतिगंभीर ॥ आणिअर्भकासहितसत्वर ॥ ग्रामाबाहेर
नियाली ॥ २९ ॥ तोंपुदेजातांमार्गबहुत ॥ पाहांनिझालीमनींचकित ॥ आणिध
रावाफोणतापंथ ॥ हेकांहींचसुचेना ॥ ३० ॥ मगसर्वमार्गसोडून ॥ एकेमा-
गेंकरितांगमन ॥ सिंहव्याघ्रादिश्वापदींपूर्ण ॥ वनाप्रतीपावली ॥ ३१ ॥ तों
मृदुपदींकंठकरुतती ॥ नर्भामेघगर्जनाकरिती ॥ आणिविघ्नसुतात्याचम-
कती ॥ पर्जन्यचूरीहोतसे ॥ ३२ ॥ ऐशाप्रसंगापाझारी ॥ हकूहकूतीगमन
करी ॥ तोंसरळमार्गपनांतरीं ॥ स्पष्टकोठेंदिसेना ॥ ३३ ॥ मगहोउनीचकित
चित्ता ॥ चहूंकडेअमणकरितां ॥ जेथेंहोतीउत्तमसरिता ॥ तयेस्थळींपात-
ली ॥ ३४ ॥ त्यानदीचासुंदरकांठ ॥ तेथेंहोताएकमठ ॥ तथामाजीप्रमदाश्रेष्ठ
॥ राहतअसेएकपे ॥ ३५ ॥ तीमगधीश्वरीविदेहेसीं ॥ पाहोनिविचारीस्वमा
नसीं ॥ सर्वलक्षणसंपन्नऐसीं ॥ कोणाचीहीसुंदरीसे ॥ ३६ ॥ आणिऐशा-
चाघोरवनांत ॥ अतिनूतनअर्भकासहित ॥ कायकारणझालीप्राप्त ॥ हेकां
हींचकळेना ॥ ३७ ॥ ऐशाप्रकारेमगधीश्वरी ॥ विचारकरूनियांअंतरीं ॥ म
गमूणेवोतूंसुंदरी ॥ कोणकोठीन्मआहेसीं ॥ ३८ ॥ झोरिंगवेताळयाक्षींपूर्ण
॥ ऐसेअतिप्रयानकहेकानन ॥ येथेंयावयाकायकारण ॥ शीघ्रजाईतूंयेथु
नी ॥ ३९ ॥ नातरीझोरिंगपक्षवेताळ ॥ येउनिआतांतुजसींसचाल ॥ सबेचि
मारुनीभक्षितील ॥ हेजाणतूंनिश्चये ॥ ४० ॥ ऐसेवचनमगधिपेचे ॥ रेको
निविदेहासुंदरवाचे ॥ ह्योमीदेवीसांगत्येंसाचे ॥ एकाग्रचित्तेंअवणकरीं ॥
४१ ॥ मीजातीचीअसेंभ्राम्हणी ॥ विदेहानामेंशंकरपत्नी ॥ श्वशुरपित्याच्या
आडुदिनीं ॥ प्रसूतहोत्येंप्रतिवषीं ॥ ४२ ॥ आणिकांहींकालेंकरून ॥ झालें
आपत्यजायमरोन ॥ ऐसेलोदलेबहुतदिन ॥ उपायकांहींचलेची ॥ ४३ ॥ पु
नअजाजपूर्वत ॥ आडुदिनींमीझालेंप्रसूत ॥ म्हणोनिमातेअर्भकासहित
॥ ग्रामांतूनघालविलें ॥ ४४ ॥ यास्तवहेवनसेविलें ॥ आणिनूतनबालकहेही

पिठोरीकथा.

(१४३)

मेले ॥ आतांवांचोनीकापभले ॥ सार्थकयांजन्माचे ॥ ४५ ॥ आणिऐसि
 षासंकरामाझारी ॥ स्रोतिंगमजनस्वातीजरी ॥ तरीकल्याणमाझेकैराफ-
 री ॥ सांगसुंदरीहोईनु ॥ ४६ ॥ ऐसेंनियेचेंवचनऐकुनी ॥ मठाधिपातीच-
 कितमनी ॥ म्हणेविदेहेऐकेंथवणी ॥ युक्तीएकसांगत्ये ॥ ४७ ॥ अद्यत्रावण
 मासअमातिथ ॥ निशीथसम्यहोतांपथार्थ ॥ चवसष्टदेवतापूजनार्थ ॥
 दिव्ययोग्यादियेथेंयेती ॥ ४८ ॥ त्यातवकामनापूर्वकरिती ॥ आणिसर्वही-
 पुत्रांवांचविती ॥ तरीयाबिल्वपत्रांमाजीनिश्चिती ॥ गुमराहींक्षणमात्र ॥
 ४९ ॥ ऐसेंनियेचेंऐकोनिवचन ॥ विदेहापावलीसमाधान ॥ मगबिल्वप-
 त्रांमाजीजाण ॥ लपोनियांबैसली ॥ ५० ॥ तोक्षणमात्रेंद्रोतिंगभाले ॥
 मठाधिपेसींपुसुंत्वागले ॥ मनुष्यगंधसांगवहिले ॥ कोठेनियांयेतोपै
 ॥ ५१ ॥ ऐसेतेद्रोतिंगप्रश्नकरिती ॥ परीउत्तरनेदीचकांहींती ॥ तांचवसष्ट
 वतात्यानिशीर्थी ॥ दिव्ययोग्यादिप्रामझाल्या ॥ ५२ ॥ मगअनेकविधर-
 लेंसीं ॥ आणिनानाफलतांचुलेंसीं ॥ निविष्टशेशांमठदेवीसी ॥ करित्या
 झाल्याआळान ॥ ५३ ॥ मगपूजाकरोनीयथाविध ॥ चतुःषष्टिंदेवीत्यावि-
 श्रद्ध ॥ हांकमारितीकोणसन्निध ॥ अतिथीआहेकींयेथें ॥ ५४ ॥ मगती-
 विदेहाशंकरपत्नी ॥ मकरझालीबिल्वपत्रांतुनी ॥ आणिनक्षत्रणेंद्रस्तजो-
 दुनी ॥ विनंतीकरांदेवीसीं ॥ ५५ ॥ हेचतुःषष्टिमातेकल्याणी ॥ मीअतिथी
 आहेंन्नाम्हणी ॥ परीअशुचित्वमजलागुनी ॥ बालकमाझेमृत झालें ॥ ५६
 तेंचिधउनीमृतबालक ॥ तबार्थीझाल्येंप्रामंदरवा ॥ आणिवारवारगर्भअ-
 नेक ॥ मृत्युपावतीनिर्धारें ॥ ५७ ॥ परीआजदंबीचेचरण ॥ देखिलेम्हणांनी
 झाल्येंधन्या ॥ तरीआतांरूपाकणेन ॥ ममार्भकवांचवाबें ॥ ५८ ॥ आजपा-
 सुनीमाझेपुत्र ॥ दीर्घायुद्धावनिरंतर ॥ हाचंदउनीमजसींवर ॥ इच्छामाझी
 पूर्णकीजे ॥ ५९ ॥ ऐसेंनियेचेंदीनवचन ॥ ऐकूनिदेवीझालीप्रसन्न ॥ आणि
 ह्यणेविदेहेकारण ॥ नैवेद्यभक्षणकरांहा ॥ ६० ॥ माझियाप्रसादेकरुनी ॥
 अष्टपुत्रहोतीतुजलागुनी ॥ विद्याविनयसंपन्नगुणी ॥ दीर्घायुजाणनिश्च-
 ये ॥ ६१ ॥ आणिइहलोकींतूसौभाग्यपूर्ण ॥ पुत्रपौत्रादिकुटुंबेंसीजाणा ॥

पतीसहितराज्यभोग्गुना ॥ अंतीपावसीस्वर्गासीं ॥ ६२ ॥ आतांविदेहेतूंस
 त्वरी ॥ येथूनजाईंआपुल्याघरीं ॥ चिंतानकीजेहृदयांतरीं ॥ पूर्णकरीन
 मनोरथ ॥ ६३ ॥ ऐसेंदेवीचेंअभयवचन ॥ ऐकूनिकरीसाष्टांगनमन ॥ आ
 णिकरूनिनैवेद्यभक्षण ॥ स्वगृहासींपरतली ॥ ६४ ॥ मगयेवोनीस्वमंदि-
 रासीं ॥ सासूस्वशूरभ्रतारादिकांसीं ॥ सांगूनिझाल्यावृत्तांतासी ॥ आ
 नेंदेंसींराहिली ॥ ६५ ॥ मगकांहींदिवसगेलिपावरी ॥ पतिसंगेंविदेहाना
 री ॥ अष्टपुत्रप्रसवलीसुंदरी ॥ चतुःषष्टिदेवींच्याप्रसादें ॥ ६६ ॥ मगसासू
 स्वशूरपतीदेवर ॥ आणिअष्टपुत्रतेपरमसुंदर ॥ तयांसहितव्रतपिठोर ॥ देवी
 प्रीत्यर्थआचरे ॥ ६७ ॥ ब्राम्हणमुरवेंवेदमंत्रोच्चार ॥ दुंदुभीपटहांचेमहागज
 र ॥ मृदंगनृत्यगायनसुंदर ॥ मंगलाचारनानापरी ॥ ६८ ॥ ध्यानवाहनआ
 सनादी ॥ षोडशोपचारीयथाविधी ॥ पूजाकरूननिधेन्वादि ॥ दानेंदीधलीं-
 द्विजांसीं ॥ ६९ ॥ आणिकरीब्राम्हणभोजनें ॥ सुवासिनीसींसौभाग्यवाच
 नें ॥ देऊनिचवसष्टदेवतांकारणें ॥ सुप्रसन्नकेल्यापें ॥ ७० ॥ त्यादेवींच्याप्र
 सादेंकरूनी ॥ परिवारेंसीविदेहाकामिनी ॥ इहलोकींराज्यभोग्गुनी ॥ अं
 तीपावलीस्वर्गासीं ॥ ७१ ॥ पार्वतीभूणेंद्राणी ॥ चौसष्टदेवीत्याकोणको
 णी ॥ सांगत्येंऐकतुजलागुनी ॥ सावधचित्तकरूनियां ॥ ७२ ॥ ॥ श्लोक ॥
 ॥ दिव्ययोगी महायोगी सिद्धायोगी गणेश्वरी ॥ प्रेताक्षी डाकिनी काली
 कालरात्रि निशाचरी ॥ १ ॥ झंकारी रौद्रवेताली भूतली भूतडावरी ॥ उर्ध्व
 केशीविरूपाक्षी शक्रांगी नरभोजिनी ॥ २ ॥ भद्वारी वीरभद्राच धूम्राक्षी
 कलहप्रिया ॥ राक्षसी घोररक्ताक्षी विश्वरूपा भयंकरी ॥ ३ ॥ चंडिकव
 रकौमारी वाराही मुंडधारिणी ॥ सासुरी रौद्रझंकारी भाषिणी त्रिपुरां-
 तका ॥ ४ ॥ कैरवीअंसिनीक्रोधी दुर्मुखी प्रेमवाहिनी ॥ खट्वांगी दीर्घलबो
 ष्ठी मालिनी मंत्रयोगिनी ॥ ५ ॥ कालाग्निग्रहणी चक्री कंकाली भुवनेश्व
 री ॥ करकी कारिनी रौद्री यमदूती करालिनी ॥ ६ ॥ घोराक्षीकार्मुकी
 चैत्र काकदृष्टि रधोमुरवी ॥ मुंडाग्रधारिणि व्याघ्री किंकिणी तेप्रभाषि
 णी ॥ ७ ॥ कालरूपाचकामारव्या उद्दृाणी योगपीठिका ॥ महालक्ष्मी एक

पिठोरीकथा.

(१४५)

वीरा कालरात्रिश्चपाठिका ॥ नमोस्तुवः चतुःषष्टीदेवीभ्यः शरणंब्रजे ॥८॥ ऐ
सींहींचवसष्टदेवींचीअभिधानें ॥ कथियेतींआजतुजकारणें ॥ यांप्रतिनाथो
च्चारेंनमनें ॥ पूजनकीजेयथाविधी ॥७३॥ ऐसेंहेंपिठोरिकास्वमहद्वृत ॥
सविस्तरेंकथिलेंतुजप्रत ॥ हेंचिभक्तीनेंज्यापोषित ॥ आचरतीजाणप्रनिष
र्षीं ॥७४॥ तयांसींचतुःषष्टीदेवता ॥ प्रसन्नहोउनीकृपासरिता ॥ सर्वभैलो
क्यामाजीमान्यता ॥ पुत्रपौत्रादिसुखदेती ॥७५॥ आणित्यादेवीप्रसादें
करून ॥ सुखसौभाग्यसंयुक्तजाण ॥ इहलोकींभोगभोगून ॥ अंतीजाती
स्वर्गासी ॥७६॥ हेंपिठोरीमहदाख्यान ॥ ब्राम्हणामुखेंकरितांश्रवण ॥ सर्व
कामनाहोतीपूर्ण ॥ दर्वाप्रसादेंकरूनी ॥७७॥ इतिश्रीपिठोरीघनकथा ॥ भवि
ष्योक्तझान्डीसमाप्ता ॥ यांतअसेजरीन्यूनाधिकता ॥ तरीसमाकीजेसज्ज-
नीं ॥७८॥ ॥ इतिश्रीपिठोरीकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथहरितालिकाकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ जयजपाजीविघ्नेशताता ॥ चिंतितुंदेशीपार्वतीकांता
चित्प्रकाशककैलासनाथा ॥ सर्वसमर्थातुजनमो ॥१॥ तुजसींध्यातीसक
उन्नधी ॥ पापहारककल्याणराणी ॥ विभुवनउदलेंतुझियेंकुशी ॥ सकळां

सीतूंसुरदाता ॥२॥ संतसदापरितीशांती ॥ तेषां अर्चिनीपार्वतीपती ॥ सि
 द्धसर्वार्थसाधनकरिणी ॥ ह्यणोनिगतीदेसीतयां ॥३॥ ऋषीतपेअर्चिनीतूते ॥
 मुनीलक्षितीलक्ष्यांनिरुते ॥ शोरेभाषिकप्रेमेबहुते ॥ तुजलागींपूजिती ॥४॥
 तुझियासहस्रनामाबळी ॥ जेकांचदतीसर्वकाळी ॥ तयांसींपसन्नचंद्रमौळी ॥
 होउनीस्वपदींस्थापिसी ॥५॥ शिवशिवऐसींदीनअक्षरे ॥ जेकांपढतीप्रेमाद-
 रे ॥ त्रिषिधतापपापसारे ॥ नासूनिमुक्तीदेसीतयां ॥६॥ तुझियानामाचीअ-
 पारशक्ती ॥ तेषेंजगाचींपापेंकिति ॥ सर्वअपायउडूनिजाती ॥ अज्ञानभांतीसो-
 डितां ॥७॥ अज्ञानतमेंव्यापिलेजन ॥ ह्यणोनिमानितीनामेंगौण ॥ नामापरते
 श्रेष्ठसाधन ॥ त्रैलोक्यामाजीदिसेना ॥८॥ नामेंचितरलेसनकादिक ॥ ह्यणोनि
 नामाचाप्रतापअधिक ॥ नामापरतामंत्रआणिक ॥ कोहेंकोणीनबर्णिता ॥ ९ ॥
 व्यक्तअव्यक्तअपारनामं ॥ सगुणनिगुणबीजोक्तपरमें ॥ वेदशास्त्रेंअनंदनेमो ॥
 स्वरूपेंअपारबर्णिती ॥१०॥ ह्यणोनिनुझियेनामकीर्तनी ॥ सदाप्रेमलागोभजनी
 ॥ हेंचिमागणेंकेंव्यदानी ॥ पूर्णकर्तातूचिपें ॥११॥ भविष्यपुराणींश्रीशंकर ॥ पा-
 र्वतीप्रनीहोउनिमादर ॥ कथासांगेंसविस्तर ॥ हरितालिकाव्रताची ॥१२॥ नैमि-
 षारण्यामार्जासूत ॥ सांगतेझातेशौनकाप्रत ॥ तीचकथासावधचिंत ॥ होउ-
 निभ्रातींपरिसिजे ॥१३॥ केलासनामामहापर्वत ॥ शिखरतयाचेंरत्नखचित ॥
 तेषेंबेसोनीउमाकांत ॥ आत्मानंदींदुल्लतसे ॥१४॥ तोंगजास्यमाताश्रीभवानी
 ॥ शंकरप्रतीहस्तजोडुनी ॥ ह्यणोभक्तवत्सलापिनांकपाणी ॥ मजसींसांगेंएक
 गुह्य ॥१५॥ सर्वधर्मांमध्येधर्मश्रेष्ठ ॥ आयासाविणाफळवरिष्ठ ॥ पाविजेऐसें
 कर्मउत्कृष्ट ॥ मजकारणेंसांगिजे ॥१६॥ कोणत्यादानेकींघ्रताचरणें ॥ प्राप्तझा-
 लासीतूपजकारणें ॥ हेंविस्तारुनीमजसांगणें ॥ प्राणनाथारूपारुवा ॥१७॥
 ऐसेंऐकूनिपार्वतीचेंवचन ॥ शिवह्मणेतूंभवानीधन्य ॥ तुजऐसीहेंत्रिभुवन ॥
 शोधितांनारीनमिळेची ॥१८॥ जोतांकेलासीप्रभउत्तम ॥ नकबेतयाचेंकोणा-
 सिवर्म ॥ आहेतुजवरीमाझेप्रेम ॥ अतिशयितसर्वदा ॥१९॥ यास्तवहिमनग-
 नंदिनी ॥ परमगौप्यतुजलागुनी ॥ कथितोसर्वगजगामिनी ॥ श्रवणकीजेए
 कचित्ते ॥२०॥ मगह्मणेहेरंबतात ॥ आब्रताचामहिमाअद्भुत ॥ अत्यायासें

हरितालिकाकथा.

(१५७)

फलभनंत ॥ पासहोयज्याव्रतं ॥२१॥ देवांमांजीषेष्ठनारापणं ॥ कीनचयहांमा
 जीचंडकीर्णं ॥ कींडुगणांमाजीनिशारमण ॥ यक्ष्यांमार्जीविनतासुत ॥२२॥-
 किंवामुर्गांमार्जीपंचानन ॥ सर्ववर्णांतश्रेष्ठब्राम्हण ॥ कींपुराणांमार्जीभारत
 जाण ॥ सर्पजातींतशेषजैसा ॥२३॥ तैसेंहंहरितालिकाव्रत ॥ सर्वव्रतांतश्रेष्ठ
 यथार्थ ॥ ज्याचेआचरणंपायपर्वत ॥ दग्धहांतीक्षणमात्रं ॥२४॥ ऐसियाउ-
 त्तमव्रतासीं ॥ शुकूपक्षभाद्रपदमासीं ॥ हस्तयुक्ततृतीयेसीं ॥ आचरलीस
 यथाशास्त्र ॥२५॥ त्याव्रताचरणंकरून ॥ पावलीसमाझेअर्धासन ॥ जंभ्र-
 ह्यादिकांसींअप्राप्यजाण ॥ बहुपुण्यंकरूनी ॥२६॥ ऐसेंबोवतांउमाकांत ॥
 हस्तजोडुनीउमाविनयिन ॥ मीतचवर्णांगारणागत ॥ आदिपुरुषापरब्रह्मा
 ॥२७॥ धन्यधन्यतृशूलपाणी ॥ स्ववनकरितीवेदवाणी ॥ तुझामहिमानजा
 णेकोणी ॥ ब्रह्मादिकांअगांचर ॥२८॥ तुझंस्ववननिन्यजंकरिती ॥ त्यांचंम-
 नोरथपूर्णहांती ॥ आणिकन्डिकान्दार्गीनमानिती ॥ तुझ्याप्रसादंकरूनी ॥
 २९॥ अपारतुझानाममहिमा ॥ भक्तांच्यापुरविर्सीसर्वकामा ॥ अंतीनिमीनि
 जधामा ॥ कृपानिधीशंकर ॥३०॥ आतांदयाकरूनीप्राणनाथा ॥ पुरधींमाझ्या
 मनोरथा ॥ पूर्वीकेंसेकंनंद्वता ॥ तंयथार्थमजसांगा ॥३१॥ ऐसेंगीरजंवेवच-
 नंऐकुनी ॥ बानंकृपाकृशूलपाणी ॥ श्रवणकर्गंगभयानी ॥ पृबंघनांतसांगतां
 ॥३२॥ पर्यतांमाजीअग्रंमर ॥ द्विमयान्नामाधराधर ॥ नानाधातूचित्रविचित्र ॥ अ-
 नेकरंगींमुशोभिंत ॥३३॥ देवगंधर्वस्निह्यागण ॥ किन्नरगुन्धकअप्सरजाण
 ॥ नानार्काशन्यंन्यगायन ॥ सदाजंयंआचरती ॥३४॥ आश्रतान्दशान्दादिन
 ग ॥ व्याघ्रसिंहहरिणादिमृग ॥ मयूरशककाकादिखग ॥ यांहींन्यासमयंदा
 ॥३५॥ स्फटिकवैडूर्यकांचन ॥ इंद्रनीन्दादिसर्मांपूर्ण ॥ शृंगंन्याचींशांभायमा
 न ॥ रागनचंबितअसतीपं ॥३६॥ ऐसाजोतांद्विमयानुपर्वत ॥ अनंकरंकरितीं
 शोषिवंत ॥ न्यावगीगह्निअन्यद्वुत ॥ तीक्ष्णवतन्वांकंनं ॥३७॥ अंधावदनं
 धूस्रपान ॥ षाडशवपंपर्यंतपूर्ण ॥ मगचबसएवंपपरिपूर्ण ॥ पक्षपणेंभक्षि-
 स्ती ॥३८॥ ग्रीर्षींपंचापीसेविती ॥ जलींनिमघमाघमासीं ॥ आवणांतपर्ज
 न्यघेसी ॥ अंगावरीसर्वकाल ॥३९॥ ऐसेतुझेकष्टबहुत ॥ पाकुनीदुःखीजाह-

लातात ॥ मगविचारकरीतोमनांत ॥ कन्याघावीकवणासी ॥ १० ॥ ऐसाहो
 उनीचिंताक्रांत ॥ बैसलाअसेतोहि मपवत ॥ तंवतेथेपरमेष्ठिसुत ॥ नारदक्र-
 षीपातला ॥ ११ ॥ मगनारदासिदेइनिविष्टर ॥ अर्घ्यपाद्यादिपूजोपचार ॥ अर्पु-
 नीहिमाद्रीबद्धकर ॥ करीविनंतीअत्यादरे ॥ १२ ॥ नारदस्वामिन्मुनिश्रेष्ठा ॥ आ-
 जिमाझाभाग्योदयमोठा ॥ तुझ्यादर्शनसर्वकष्टां ॥ नाशाझालानिश्चये ॥ १३
 ॥ आजिकांझालेंजी आगमन ॥ हेंसांगणेंमजशींरुपाकरून ॥ भवत्कार्यकरा
 वयाजाण ॥ सिद्धअसेहादास ॥ १४ ॥ ऐसीऐकोनिपर्यताचीवाणी ॥ आनंदें
 बोलेनारदमुनी ॥ जोवैकुंठवासीचक्रपाणी ॥ त्याणेंप्रेषितमीअसें ॥ १५ ॥ यो-
 ग्यवस्तुयोग्यासिदान ॥ कीजेऐसेंबोलतीसज्जन ॥ यास्तवतवतनपारत ॥
 वासुदेवइच्छितो ॥ १६ ॥ वासुदेवासदृशदेव ॥ ब्रह्माइंदनसेकींशिव ॥ झणो-
 निकन्याघापीतव ॥ माझेमतऐसेंची ॥ १७ ॥ ऐसीऐकूनिऋषीचीवाणी ॥ हि-
 माद्रीबोलेहस्तजोदुनी ॥ ज्यास्तवस्वयेंशार्द्रपाणी ॥ कन्यामाझीइच्छितो ॥
 १८ ॥ तस्मान्यारसीहेंकन्यारत्न ॥ देउनिइच्छाकरितोपूर्ण ॥ ऐसेंऐकतांनगानें
 वचना ॥ मोलामुर्नावैकुंठा ॥ १९ ॥ मगतेथेनारदमुनी ॥ ठेवुनीमस्तकविष्णुचरणीं
 ॥ प्रेमभरेंसद्दवाणी ॥ हरीप्रतीबोळतसे ॥ २० ॥ चक्रपाणीदेवाधिदेवा ॥ म्यां
 जाउनीहिमवद्भावा ॥ लयनिश्चयकरूनिबरवा ॥ तवकार्यसाधिलें ॥ २१ ॥
 इकडेहिमवापर्यंत ॥ जाउनिबोलेपार्वतीप्रत ॥ कन्येतुझाविवाहनिश्चित ॥
 विष्णुसंगेयोजिला ॥ २२ ॥ तेनातवचनऐकुनीगोरी ॥ दुःखितहोत्सार्तीसखी
 मंदिरी ॥ येउनिपडलीसेभूमीवरी ॥ अतिविन्दपतआक्रोशें ॥ २३ ॥ ऐसातोतु-
 झाअनर्थपाहुन ॥ सरवीबोलेसुंदरवचन ॥ कायझालेंदुःस्वकारण ॥ तेंमजसीं
 सांगणें ॥ २४ ॥ जेंअसेलतवइच्छित ॥ तेंपूर्णकरीनमीयथार्थ ॥ अन्यथानाहीं
 कदाबाळत ॥ सत्यसत्यजाणपां ॥ २५ ॥ ऐसेंतवचनपार्वती ॥ ऐकूनिबोळि-
 लीसीसखियेप्रती ॥ मनोभावेमीकैलासपती ॥ अतारकेलाअसेजाण ॥
 २६ ॥ ऐसेंअसूनमाझातात ॥ अर्पितोमातेविष्णूप्रत ॥ यास्तवभातांमीदे-
 हांत ॥ करितेंसत्यजाणतूं ॥ २७ ॥ मगसरवीबोलेवचन ॥ तातनजाणेऐसेंका-
 नना ॥ जेथेंअसेलतेथेंजाडन ॥ कालक्रमणाकरूंया ॥ २८ ॥ ऐसानिश्चयउभय

हरितालिकाकथा.

(१४९)

कुमरी ॥ करूनिगेन्यातघोरकांतारीं ॥ हिकडेहिमाद्रीघरोपरीं ॥ शोधकरीक-
 न्येचा ॥ १९ ॥ म्हणुणेदानवींकिंबानिर्जरीं ॥ गंधर्वयक्षांवाकिन्नरीं ॥ नेलीमाद्री
 कोणीकुमरी ॥ तैमजकांहीनकळेची ॥ ६० ॥ नारदाग्रींमीसत्यवचन ॥ बोलुनि
 आतांविष्णुकारण ॥ कायदेउंऐसेंम्हणून ॥ पडिलाअसेमूर्च्छित ॥ ६१ ॥ मग
 हाहाकारकरूनिलोक ॥ धांवतआलेपर्वतांतिक ॥ सावधकरुनीपुसतींदख
 ॥ नगामूर्च्छाकांआली ॥ ६२ ॥ नगम्हणंदांमिन्नमंडळी ॥ ममकन्याकोणी
 चोरिली ॥ कींसर्पसिंहादिकींभक्षिनी ॥ हेंकांहींचकळेना ॥ ६३ ॥ ऐसेंबाळो-
 नीपर्वतेद्र ॥ शाकसंतमचिंतानुर ॥ होउनिस्वीकाननांतर ॥ गांधालागींक-
 न्येच्या ॥ ६४ ॥ इकडेसखीसहितनृंगीं ॥ जाउनिभयंकरकांतारीं ॥ अनिर-
 म्यनदीच्यातीरीं ॥ महादरीदेखिली ॥ ६५ ॥ मगत्यागुहेंतकेऱ्यासिवास ॥ महा
 पुण्यकारकतोदिवस ॥ शुक्लनृतीयाभाद्रपदमासा ॥ हस्तनक्षत्रउत्तम ॥ ६६ ॥
 तदिनीतेथेंबालुकाआणून ॥ सरवीपार्वतीलिंगजाण ॥ ऐशामूर्तिकरूनिती-
 न ॥ पूजाकेलीयथाशास्त्रे ॥ ६७ ॥ अन्नभांगादिसर्ववर्जिलें ॥ अहोरात्रजाग-
 रणकेलें ॥ माझेयशउत्तमगाडलें ॥ नृत्यकरितलिंगाप्रती ॥ ६८ ॥ ऐसेंकेलें
 सित्वाव्रताचरण ॥ तेणेंकांपेमाझेआसन ॥ मगमीहोउनीसुप्रसन्न ॥ तुजजय
 र्जापातलों ॥ ६९ ॥ तेव्हांमीबोललोंतुजप्रती ॥ प्रसन्नझालोंसेंपार्वती ॥ बरमा-
 गावासत्वरगती ॥ पूर्णकीर्णतवडुच्छा ॥ ७० ॥ ऐसेंकांनीमाझेवचन ॥ बोल-
 लीसतूंआनंदपूर्ण ॥ जरीझांगसीइशाप्रसन्न ॥ तरीहांईतूंममकांत ॥ ७१ ॥
 मगमीतथाम्नुऐसेंम्हणोन ॥ सत्वरपावलोंकैलासभुवन ॥ तिकडेत्वाप्रभतीं
 विसर्जन ॥ नदीमाजीपैकेने ॥ ७२ ॥ मगसर्वासहितपारणाकरून ॥ नदीती-
 रींकैलेंसिषायन ॥ इकडेपर्वतवनांपवन ॥ तयशोधार्थंहिंडतसे ॥ ७३ ॥ फिर-
 तांफिरतांघोरकांतारीं ॥ पर्वतपातलानदीतीरीं ॥ तोतेथेंत्याउभयकुमरी ॥
 निद्रितत्याणेंदेखिल्या ॥ ७४ ॥ मगतोतेव्हांहिमवान्पर्वत ॥ जबळीयेउनीतु-
 झांउठवीत ॥ तुजलाकरोनीअंकारोपित ॥ नेवींसांडीदुःखायु ॥ ७५ ॥ ह्यण-
 सुंदरीममकुमरी ॥ कांआलीसघोरकांतारीं ॥ कोणतीइच्छातवअंतरीं ॥ ती
 मजशीघ्रसांगिजे ॥ ७६ ॥ मगत्वांसांगीतलेपर्वतासीं ॥ माझापूणहेनुशंकरा

पार्सी ॥ असूनिंतुं अन्यथा करिसी ॥ यास्तव अरण्यसेविले ॥ ७७ ॥ आतां मज-
 सीं भ्रिपिंशी ईश्वरा ॥ तरीच मी येई न धरा ॥ नाहीतरी सेवी न कांतारा ॥ हाच मा-
 झानि श्रव्य ॥ ७८ ॥ मगतथास्तु म्हणोनी पर्वते ॥ त्वत्सहजा उनी स्वगृहाते ॥ वि-
 बाद विधी करूनि तुं ॥ मजकारणें अर्पिती ॥ ७९ ॥ ऐशियात्पावन प्रभापें करू-
 न ॥ पावली समाझें अर्धासन ॥ अद्यापी मी हे व्रत राजजाण ॥ कोणासि नाहीं
 सांगीतनें ॥ ८० ॥ आली म्हणजे सर्वाजाण ॥ तिणें केलें तुझे हरण ॥ म्हणोनि
 व्रतासि अभिधान ॥ हरितालिका ऐसेपै ॥ ८१ ॥ सूत म्हणे होशोन कादिक ॥
 ऐसें हे पूर्वकथानक ॥ सांगता झान्ता जगन्नायक ॥ गिरिजे प्रती प्रेमानें ॥ ८२ ॥
 मग पार्वती बोले शंकराप्रत ॥ कोणी करावे हे उत्तम व्रत ॥ आपि विधी कैसेलें
 यथार्थ ॥ निरोपीं काय पुण्य फळ ॥ ८३ ॥ शंकर म्हणे हो पार्वतीसीं ॥ ऐकें सांग-
 तो यथार्थ विधीसीं ॥ नारींनीं करवें यामहा व्रतासीं ॥ सौभाग्यच्छा असे-
 लजरी ॥ ८४ ॥ कर्दवी वृक्षस्तप्त आणून ॥ करवें मरवर शोभायमानं ॥ नाना
 वर्ण विचित्र वितान ॥ पट्ट वस्त्री कीजिये ॥ ८५ ॥ सुगंध चंदनं गृहमार्जन ॥ आ-
 णि भेरी मृदंग वाझ ॥ नाना मंगल गीत गायन ॥ आनंदें सीं आचरावें ॥ ८६ ॥
 ऐसा उत्साह बहुत करीत ॥ सुंदर मरवरीं सुशोभित ॥ बालुकालिंग सर्वांगी
 रीसहित ॥ उत्तमासनीं स्थापावें ॥ ८७ ॥ मग वस्त्रोपवस्त्र गंधपुष्प ॥ कंठसू-
 त्रादिभूषणें अभूष ॥ सौभाग्यद्रव्यें धूपदीप ॥ नानाविध नैवेद्य ॥ ८८ ॥ रंभाफ-
 ल नारिंगजंबीर ॥ दाडिंबककंदी बीजपूर ॥ पूगीफल आणिनारिकेर ॥ इत्या-
 दि फलें नानाविध ॥ ८९ ॥ अरतुकालोद्भव कंदमूलक ॥ द्विरोळीं बिरबोळे इत्यादि
 क ॥ ऐसें साहित्य जमवोनी देख ॥ पूजाकीजिये यामंत्रां ॥ ९० ॥ ॥ मंत्रां ॥ १ ॥
 नमः शिवाय शांताय पंचवक्त्राय शूलिने ॥ नंदी भृंगी महाकाठगणयुक्ताय
 शंभवे ॥ ११ ॥ शिवायै हरकांतायै प्रकृत्यै सृष्टिहेतवे ॥ शिवायै सर्वमंगल्यै
 शिवरूपे जगन्मये ॥ १२ ॥ शिवे कल्याणदेनि न्यं शिवरूपे नमोस्तुते ॥ शिव-
 रूपे नमस्तुभ्यं शिवायै सततं नमः ॥ १३ ॥ नमस्ते ब्रह्मचारिण्यै जगद्भ्यै न-
 मो नमः ॥ संसारक्षयसंतापात्रा हि मांसिंहवाहिनी ॥ १४ ॥ पेनकामेन देवितं
 पूजितासि महेश्वरि ॥ राज्यसौभाग्यसंपत्तिर्देहि मामंब पार्वती ॥ १५ ॥ ऐशि-

हरितालिकाकथा.

(१५१)

यामंभीषोडशोपचारं ॥ पूजनकरावेप्रत्यादरं ॥ कथाश्रवणसहभ्रतारं ॥ ब्रा-
 म्हणमुरवेकरावी ॥ १६ ॥ मगकरावेरिजांकारण ॥ हिरण्यआणिवस्त्रान्न-
 दान ॥ पथाशक्तीगोदानकरून ॥ भूयसीघापीअन्यविभ्रां ॥ १७ ॥ कंचुकीव
 रुनेनानामूषणं ॥ अर्पावांसर्वस्त्रियांकारणं ॥ एवंबत्तयाव्रतान्तरणं ॥ सर्ध-
 पापेदग्धहोती ॥ १८ ॥ आणिसप्तजन्मपर्यंत ॥ उत्तमराज्यहोतसेप्राप्त ॥ तैसें
 चिसोभाग्यवर्धत ॥ जन्मोजन्मीअरवंडा ॥ १९ ॥ रजतताम्रकिंबाकांचन ॥ की-
 चकअथवामृत्तिकाजाण ॥ यांचेपात्रउत्तमकरून ॥ त्यामाजीअन्नठेवावे
 ॥ १०० ॥ मगवस्त्रतांपूजदक्षिणेसीं ॥ अन्नतेंधावेंब्राम्हणासीं ॥ ऐसेंकरूनी
 श्रेष्ठव्रतासीं ॥ पारणाकीज्जेअनंदं ॥ १०१ ॥ भाद्रपदशुक्लतृतीयादिवशीं ॥
 करितीस्त्रियाज्याआहारासीं ॥ त्यापावतीबैधन्यदुःखार्सीं ॥ जन्मजन्मां
 तरीपैं ॥ २ ॥ आणिसो गितीदारिद्र्यदुःख ॥ तैसाचिहोयपुत्रशोक ॥ सप्त-
 जन्मपर्यंतदरब ॥ बंध्याहोतीत्यानारी ॥ ३ ॥ श्रीहरितालिकाव्रतदिनीं ॥ उ-
 पवासनकरितीज्याकामिनी ॥ भयानकरकीपडोनी ॥ दुःखभोगितीक
 र्कशा ॥ ४ ॥ शंकरमूणंगेनगकुमरी ॥ ऐशाविधीनेव्रतजीकरी ॥ स्वपती
 सहिततीनारी ॥ रमेन्नन्यत्वत्सम ॥ ५ ॥ आणिअनेकभोगभोगून ॥ अं-
 तींशिवसायुज्यभुवन ॥ नामहांडेनतिजकारण ॥ यांतसंशयनसेपैं ॥ ६ ॥
 ऐशाविधीनेव्रतान्तरण ॥ करितीनारीत्यांचंजाण ॥ अरवंडसोसाग्यवर्धन
 ॥ त्रिश्रयेंदोयजन्मोजन्मी ॥ ७ ॥ शिवमूणंगेभवानी ॥ हीहरितालिकाक-
 थाकर्णी ॥ श्रवणकरितांपापधुणी ॥ द्वायअनेकजन्मांची ॥ ८ ॥ आणिवा-
 जपेवद्यज्ञशंभरा ॥ करितांअश्रमेधाचेसहस्र ॥ जेंफळउत्तमपावतीनर ॥
 नेंचिप्राप्तकथाश्रवणं ॥ ९ ॥ इतिश्रीहरितालिकाव्रतकथा ॥ शंकरकृपे
 नेंझालीसमामा ॥ यांतअमेजरीन्यूनाधिकता ॥ तरीसमाकीजेसज्जनीं
 ॥ ११० ॥ ॥ इतिश्रीहरितालिकाव्रतकथाममामा ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवा
 र्पणामस्तु ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणामस्तु ॥ ॥ ११ ॥ ॥ ११ ॥ ॥ ११ ॥

अथगणेशचतुर्थीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ जयजयार्जीश्रीसिद्धेश्वरा ॥ सुरवदाय-
 कापार्वतीकुमरा ॥ सर्वाध्यक्षाजगदुद्धारा ॥ वेदान्तसागरानुजनमो ॥१॥ भव
 गजउत्तुंगमहाअसुर ॥ तेषोरगडिल्लसज्ञाननर ॥ म्णोनितयातंतूदमातुर ॥
 तारकहोसीदीनबंधु ॥२॥ त्रिगुणगुणाचातूंअससीपती ॥ म्णोनितूतेंगण
 पतीम्हणती ॥ कायवर्णावीतुझीकीर्ती ॥ अपारस्थितीनबोलवे ॥३॥ अशक्त
 जेकांपरमलंड ॥ तेतूतेंम्हणतीवक्रतुंड ॥ ज्याभक्तांसींतूंपरमगोड ॥ तेसुसु
 खरेसेवदती ॥४॥ तूंज्ञानांकुशधरोनिहाती ॥ भक्तांसींदेसीपरमगती ॥
 बरहभयउभयहस्ती ॥ आश्वसिसीभक्तांतें ॥५॥ तूंसबदेवांचेंनिजदे-
 बत ॥ तूंविप्रकरतूंचिगुप्त ॥ तवारचनकेल्यावैवस्वत ॥ स्पर्शनकरीकल्यांती ॥
 ६॥ सकळविश्वाचातूंस्वामी ॥ पूर्णानंदापूर्णकार्मी ॥ नमनकरितोंपादपद्मी ॥
 मनोभावेकरूनी ॥७॥ आतांगणेशचतुर्थीआख्यायन ॥ यथामतीकरितोंकथ-
 न ॥ न्यूनाधिकतेंक्षमाकरून ॥ श्रवणकीजेसजर्जा ॥८॥ एकेसमयीनैमिषार
 ष्यीं ॥ शौनकादिककृपीमिळोनी ॥ भक्करितीसूतालागुनी ॥ परोपकारा

गणेशचतुर्थीकथा.

(१५३)

कारणें ॥९॥ पौराणिकश्रेष्ठहेस्त ॥ निर्विघ्नपणेंसर्वकार्यार्थ ॥ सिद्धीसजा-
 उनीसर्वकार्यार्थ ॥ कैसेंहोयमनुष्यां ॥१०॥ आणिपुत्रपौत्रधनसंपत्ती ॥ कोण
 त्याव्रतंप्राप्तहोती ॥ किंवाकलहहोतांरंपत्यांप्रती ॥ सर्वव्यहोयकैसेनी ॥११॥
 आणिबंधुजनामाजीजाण ॥ बैरहोतांपरमदारुण ॥ आणिउदासीनअसतां
 सर्वजन ॥ सुखप्राप्तीकैसेनी ॥१२॥ आणिविद्यारंभीवाणिज्यसमयीं ॥ कृषि
 कर्मींशत्रुविजयीं ॥ सिद्धीप्राप्तकैसेनीहोई ॥ तेंसांगिजेयिस्तारं ॥१३॥ ऐसें
 अर्थांचेंप्रभवचन ॥ ऐकूनिसूतकरीप्रायण ॥ पूर्वीकौरवआणिपांडुनंदन ॥
 आर्मीकलहमाजला ॥१४॥ उग्रयवर्गअपारसना ॥ घेऊनिआत्मसरंगणां ॥
 तोंप्रभकरीदेवकीनंदना ॥ कुंतीपुत्रयुधिष्ठिर ॥१५॥ म्हणेरकृष्णागुह्नीविजय ॥
 निर्विघ्नपणेंप्राप्तहोय ॥ आणिमजप्रतीसर्वराज्य ॥ प्राप्तहोयकैसेनी ॥१६॥ को
 णत्यादेवार्सीजातांशरण ॥ सर्वमनोरथहोतीपूर्ण ॥ हेसांगिजेकृपाकरून ॥
 मजकारणेंगोविंदा ॥१७॥ ऐसेंधर्माचेंवचनऐकुनी ॥ आनंदेंबोलेचक्रपाणी ॥
 म्हणेरधर्मांतुजन्मागुनी ॥ गुह्यएकसांगतो ॥१८॥ उमाउंदरसमुद्रवजाण ॥ जो
 शंकरपुत्रगजानन ॥ तयाचंतूकरीपूजन ॥ भाद्रपदशकूचतुर्थीसीं ॥१९॥ चतु
 र्थीदिनांप्रातःकाळीं ॥ स्नानकरावेंशुक्लतिळीं ॥ मगगजाननमूर्तीकीजेवांग
 लीं ॥ निष्कमात्रसुवर्णाची ॥२०॥ अथवानिष्कार्हसुवर्णाची ॥ किंबारौप्यमय
 करावीसाची ॥ तदभारिजाणमूनिकेची ॥ परीविनशाव्यकरूनये ॥२१॥ ए
 कदंतशूर्पकर्ण ॥ चारहस्तगजत्वेवदन ॥ पाशांकुशधरभूषकवाहन ॥ ऐसेंध्या
 नकीजिये ॥२२॥ मगआवाहनआसनादि ॥ षोडशोपचारींयथाविधी ॥ पंचाश
 तेंसींष्टयग्विधी ॥ पूजनकीजेभक्तीनें ॥२३॥ तांबूलदक्षिणाकरूनअर्पण ॥ म
 गदूर्वाधेदनदोनदोन ॥ गंधपुष्पाक्षतेंसींवाहजेजाण ॥ गणाधिपादिनाममंत्रां
 ॥२४॥ पथमगणाधिपउमापुत्र ॥ अथनारानविनायकईशपुत्र ॥ सहावेंनामअ
 तिपवित्र ॥ सर्वसिद्धिप्रदायकहें ॥२५॥ सातवेंनामएकदंत ॥ ईशवक्त्रहेंआठवें
 यथार्थ ॥ भूषकवाहनवमविस्व्यात ॥ कुमारगुरुदहावें ॥२६॥ ऐसीहींदशाना
 मंपवित्र ॥ एकमधेंदोनदुर्वाकुर ॥ अर्पितांहोतीतेसमग्र ॥ विंशतिसंख्यांजाणपें
 ॥२७॥ मगदूर्वाकुरघेउनी ॥ तथासींगंधपुष्पाक्षतालावुनी ॥ दशानामांचाज्या

रकरूनी ॥ शिवंटीजाणअर्पिजे ॥ २८ ॥ ऐशाप्रकारेदेवांकुर ॥ एकविंशतिअर्पुनी
 सुंदर ॥ मगनीराजनादिउपचार ॥ विनायकासींअर्पावे ॥ २९ ॥ एवंविधबोड-
 शोपचार ॥ समाप्तकरूनीपूजासमग्र ॥ एकवीसमोदकसुंदर ॥ घृतपकक-
 रावे ॥ ३० ॥ तेविनायकाच्यापुढेठेवून ॥ भक्तीनेकीजेनेचेअर्पण ॥ मगत्यां
 दूनदशमोदकसदक्षिण ॥ विप्रांकारणेंदानघावे ॥ ३१ ॥ आणिआपणघ्यावे
 दशमोदक ॥ अशोपराहिनातोहीएक ॥ विनायकाच्याहस्तींदेख ॥ अत्याद
 रेंदेईजे ॥ ३२ ॥ मगनमनकरूनीविनायकासीं ॥ गणेशप्रतिमावस्त्रयुग्मेंसीं ॥
 ब्राम्हणाकारणेंसदक्षिणेंसीं ॥ दानदीजेभक्तीनें ॥ ३३ ॥ मगनैमित्तिककर्मक
 रून ॥ इष्टदेवतेचेंकीजेपूजन ॥ आणिकरोनिब्राम्हणभोजन ॥ पश्चात्आपण
 भोजनकीजे ॥ ३४ ॥ ऐशाप्रकारेंगणेशव्रत ॥ करितांहोयजयघ्रात ॥ हेंजा
 णतूंधर्मानिश्चित ॥ सत्यसत्यत्रिवाच ॥ ३५ ॥ ऐसेंऐकुनीरुढ्याचेंवचन ॥ ध
 र्मराजकरीपुनःप्रथ ॥ गजाननदेवताकायकारण ॥ उत्पन्नकेसीजाहली ॥
 ३६ ॥ आणिभाद्रपदशकउचतुर्थीदिनीं ॥ पूजनकीजेकायमूणोनी ॥ हेंसर्वेहि
 सांगाधिस्तारोनी ॥ मजकारणेंगोविंदा ॥ ३७ ॥ मगकृष्णमूणोरेऐकेसत्वर ॥
 पूर्वागजनामेंमहाअसुर ॥ दैत्यवंशीअतिनिष्ठुर ॥ काननकुठारजन्मला ॥ ३८ ॥ देव
 द्वेषब्राम्हणद्वेष ॥ सदाकरीअसुरतामस ॥ मृत्युलोकींकरूनिवास ॥ संपदाबहुत
 जोडिल्या ॥ ३९ ॥ मृत्युलोकींआपुल्याबळे ॥ समस्तजिंकिलीस्थेढोपस्थळे ॥
 देशदुर्गपट्टणेंविशाळे ॥ राज्यकरीअवनीचें ॥ ४० ॥ पृथ्वीमाजीलसकळसंपत्ती ॥
 हारूनिआणीअसुरकुमती ॥ उणीवाटेअमरावती ॥ ऐसेंऐश्वर्यनयाचें ॥ ४१ ॥ देव
 तागारेंऋषीब्राम्हण ॥ संपदाहारूनीकेलेदीन ॥ पृथ्वीमाजीकंचित्पुण्य ॥ होइजे
 दीनिष्ठुरतो ॥ ४२ ॥ चारमुखेंऐसीवार्ता ॥ स्वर्गाकळनांशचीच्याकांता ॥ शत्रुबाह
 लाहूननिचिंता ॥ सकळकरितीसुरवर ॥ ४३ ॥ म्हणतीअसुरधुनीकुमती ॥ वेगें
 हारूसकळसंपत्ती ॥ दिक्पाळांसहितसेनापती ॥ सिद्धझालेसंघामा ॥ ४४ ॥ ग
 ज्वाजीपदातीरथ ॥ शस्त्रास्त्रेंसींसिद्धसमस्त ॥ होइनियांमृत्युलोकांत ॥ अिदश
 सर्वउतरले ॥ ४५ ॥ गजासुराचींस्थानेंसकळ ॥ येदुनियांसांडिताहलकलीढा ॥ वा
 न्यांचेअनीवद्वय ॥ त्रिपेसंताळदुष्टदुमितें ॥ ४६ ॥ मगसुकुर्णेंरणप्रोहीभाहोह

गणेशचतुर्थीकथा

(१५५)

दमापेमृदंगभेरी ॥ वाजतांमसुराचेकर्णकुहरीं ॥ तुंबवनादभेदलां ॥ ४७ ॥ युद्ध-
संकेतवाद्यगजर ॥ ऐकतांखवबन्दागजासुर ॥ सेनासिद्धकरूनिसत्वर ॥ युद्धकं-
दनामिसबला ॥ ४८ ॥ दोहींसैन्यांझानीदृष्टी ॥ बाणकीबडघेउनिमुष्टीं ॥ जैसीथी
घांतींचीदृष्टी ॥ तैसेबाणसोदिने ॥ ४९ ॥ पायभारंचेअचारबळ ॥ येरयेरांहा-
णितीसकळ ॥ उसणंघाथींरखेताळ ॥ घ्याघ्याम्हणूनीमारिती ॥ ५० ॥ राउतरा
णोअश्वभारी ॥ मिसळूनिसास्त्रेहाणितीनिकरीं ॥ खड्गपट्टीघाघेउनीकरीं ॥ पर-
स्परंहाणिती ॥ ५१ ॥ रथियांप्रतीरथीमिसबती ॥ शस्त्रंघेउनीन्दावितीश्याती
॥ प्रेरणनिवारणकरूनियुती ॥ एकमेकांमारिती ॥ ५२ ॥ गजस्कंधींचेमहाबीर ॥
येरयेरांदादृतीघोर ॥ सुईसपाडुनीचकनाचुर ॥ अपारकरितीचळिवंत ॥ ५३ ॥
ऐसेअपारहातांयुद्ध ॥ देवीकंन्दातुंदुष्पीनाद ॥ म्हणतीअसुरातुजविनाद ॥ दा-
बूंआतांगविष्टा ॥ ५४ ॥ असुरम्हणंरिदशपाळा ॥ चोजकरूनीदारववीडोळां ॥
शिांशरभंतूचीमघमाळा ॥ रथापांकळजयापरी ॥ ५५ ॥ तैसेनुमचेबोलफुक-
ट ॥ उगीचगप्यामांगतांचावट ॥ आतांमाझेबाणतेजिष्ठ ॥ शिाक्षान्दावितीतु-
ह्याते ॥ ५६ ॥ ऐसेंबान्दनीगक्षसराणा ॥ वेगेंउड्डाणसार्धागगना ॥ अंतरिद्रीं
राहूनीदेवसेना ॥ शरींअपारपाडिन्दी ॥ ५७ ॥ वानास्त्रंआणिपज्जन्यास्त्रे ॥ देवव-
षंतींक्रोधंनिकुरें ॥ परींमुरवपसरूनगजासुरें ॥ अपारगिळिन्दींतसमयीं ॥ ५८ ॥
जीर्जांशस्त्रंसांदितीदेव ॥ नीतींअसुरेंगिळिन्दींसर्व ॥ चकितहोउनीमुरव्यासव
॥ स्तब्धदृष्टींविडोकी ॥ ५९ ॥ ह्यणंबरेनदिसंकाहीं ॥ शस्त्रंअणुमात्रउरन्दीना-
हीं ॥ ऐसेंबोलतांअसुरमहीं ॥ एकाएकींउतरन्दा ॥ ६० ॥ हातींपंउनीप्रचंडगदा ॥
चिक्राभारींमिसळलायुद्धा ॥ पापदंस्वतांसकळविवुधां ॥ बडबडझानींतकाळीं
॥ ६१ ॥ त्रिदशांसहित्रिदशोरवर ॥ वेगेंपावलांस्वर्गद्वार ॥ पाठीधांउनीगजासुर
॥ अमरपुरीपेतली ॥ ६२ ॥ समस्तदिक्कपाळांचींपुरें ॥ तींहीसमघपेतलींअसुरें ॥
देवसर्वधाकेथारें ॥ ब्रम्हलोकींपावले ॥ ६३ ॥ ब्रम्हलोकींयेउनिअसुर ॥ युद्धकलें
परप्रदुर्धर ॥ पळून्दागळेदेवमय्य ॥ देवूनीअसुरसुखमानी ॥ ६४ ॥ देवमणतीअ-
सोरविद्य ॥ देव्यनारोपेनिष्यपूर्ण ॥ ह्यणोनितयांतहंपक्वच ॥ बोलतेझाले-
सुरसकळ ॥ ६५ ॥ देत्यांमाजीपय्यतूजसुर ॥ त्रौपतेजेपतापरर ॥ काळपू-

तूचें मय अणुं मात्र ॥ तूतेन सेरजनीचरा ॥ ६६ ॥ बैलोप्यमंडपीऐसाहोडा ॥
 होणारकोणीनदिसेपुढां ॥ देवांमाजीथोरपवाडा ॥ स्वपराक्रमेंगाजविला ॥
 ६७ ॥ कपराचरेंऐसीस्तुती ॥ देवींकरितांअसुरकुमती ॥ खुणाचर्मदावीहातीं
 परमचेष्टाकरूनियां ॥ ६८ ॥ आपुल्याहातींआपुलेकर्ण ॥ धरूनिदायीतेव्हांरू
 णा ॥ आपुलेशिरींघालूनजिवन ॥ मर्दनकरीस्वहस्ते ॥ ६९ ॥ पुनःस्वशिरकुटी-
 तहस्ते ॥ सूचनाकरीमृत्युसंकेते ॥ गजाचेंशिरहोईलजघाते ॥ तथाकरेंमममृ-
 त्यु ॥ ७० ॥ आपुल्याहातेंधरिताकर्ण ॥ तेथेंऐसीजाणवीरवूण ॥ जयात्रीराग
 ज्याचेंबदना ॥ तोचिमृत्युआमुचा ॥ ७१ ॥ उदकघालुनीमर्दिलेंशिर ॥ कीगंडस्थ
 लींनसाहेमार ॥ शिरकुटिलेंकींमस्तकींभहार ॥ बैसतांभरणमजघडे ॥ ७२ ॥
 ऐसेंबिंदानपुढतपुढती ॥ दाबूनउतरलाअसुरक्षितीं ॥ इंद्रादिदेवचिंतावर्तीं ॥
 समग्रतेव्हांपडिथेले ॥ ७३ ॥ त्रिदशांसहितलोकपाळ ॥ विचारकरितीमनीं
 सकळ ॥ स्वकर्णधरूनिमस्तकप्रबळ ॥ धुतलेंकुदलेंअसुरानें ॥ ७४ ॥ याचेंका
 रणकायअसायें ॥ दैत्यवधार्थकायकरावें ॥ ऐसेंचिंतितांमगवासवें ॥ कायके
 लेंतेंऐंझिजे

णोनिसवेंपेडनिसुर ॥ यैकुंठधामापावला ॥ ७६ ॥ लक्ष्मीपतीसकरूनिनमन ॥
 बर्नलेंतेंकथिलेंजाण ॥ येरूस्त्रुणेशिवाबांचुन ॥ परिहारनव्हेकल्यांतीं ॥ ७७ ॥
 विष्णुसहितत्रिदशेश्वर ॥ बेगींपावलाकैलासपुर ॥ शंकरचरणनिमस्कार ॥
 समस्तसुरपालिती ॥ ७८ ॥ म्हणतीजयजयपार्वतीघरा ॥ बैलोप्यपाळकादिगं
 बरा ॥ गजासुरानेंसमस्तभमरां ॥ परमसंकटींपाडिलें ॥ ७९ ॥ स्वबाहुबळंशुची
 तळ ॥ असुरेंअत्यंतगांजिलेंसकळ ॥ झणूनपुढात्रिदशापाळ ॥ सनसहीतधा
 विचला ॥ ८० ॥ पराजयकरूनअसुरें ॥ सेरवींघेतलींदिव्याळपुरें ॥ चेष्टाकरू
 नीआपुल्याकरें ॥ स्वकर्णतेव्हांधरिथेले ॥ ८१ ॥ शिरींउदकघालुनीत्वरें ॥ मर्द
 नकेलेआपुल्याकरें ॥ कुचेष्टाकरूनीगजासुरें ॥ उपहासिलेंदेयांतें ॥ ८२ ॥ दे
 वांचीसंपत्तीहरूनिसकळ ॥ मगनागषितात्रिदशापाळ ॥ झणोनिस्वामीचें
 चरणयुगुल ॥ आश्रयकरूनीभाषिलें ॥ ८३ ॥ तरीआतांआपुल्यापत्तां ॥ मस
 अहोईपार्वतीकांता ॥ असुरबधुनीआम्हांसमस्तां ॥ सुखदेईंकरूणाब्धे ॥ ८४ ॥

गणेशचतुर्थीकथा.

(१५७)

देवचनेऐकतांकानी ॥ कृपेनेंद्रयलाशरूपाणी ॥ म्हणेचिंतानकरावीमनी ॥
 होणारतेकथितोऐका ॥८५॥ पार्वतीउदरीविष्णुअवतार ॥ पेशोनिवेगेचपील
 असुर ॥ बचनऐकतांअमरोवर ॥ परमसंतोषपावला ॥८६॥ जयजयकारस्तुती
 स्तवनीं ॥ पुनःअर्चिलाशरूपाणी ॥ गंधपुष्पास्ततादिकांनीं ॥ परमादरेंतोषदि-
 ला ॥८७॥ मगदेवकार्यधरूनिमनीं ॥ पार्यतीसहितवनोपवनीं ॥ क्रीडाकरितां
 शिवकामिनी ॥ सगर्भझालीआदिशक्ती ॥८८॥ दिवसेंदिवसबादेगर्भ ॥ जैसें-
 स्तेजेडवरिलेंनभा ॥ पूणोंदकेंभारलेकुंभ ॥ तैसेंस्वयंभरूपदिसे ॥८९॥ नययास
 भरतांपुण्यदिवसीं ॥ गजाननजन्मलाति येच्याकुरी ॥ जैसेपोंर्णिमेसउगवला
 शशी ॥ षोडशकळासंपुक्त ॥९०॥ गजबन्धविशाळभाळ ॥ तंबोदरगोजिरेगा
 ल ॥ सतेजसुकुमारभक्तपाळ ॥ चतुर्भुजचपळांग ॥९१॥ परमगोजिरेगण-
 माण ॥ सुतंबवाहुसुंदरजाण ॥ मातादेखतांसुहास्पवदन ॥ अतिप्रीतीनेंकुर-
 वाळी ॥९२॥ पुत्रलाभहोतेकाळीं ॥ सकळमिदालीसुरमंडळी ॥ तेव्हांदुंदुभीची
 अंतराळीं ॥ धनीझालीत्रैलोक्यभरी ॥९३॥ विमानारूढहोइतिसर्व ॥ पुष्प
 षोयकरितीदेव ॥ यक्षकिन्नरगणगंधर्व ॥ नृत्यकरितीसंतोषें ॥९४॥ ऋषीब्रा-
 म्हणसिद्धपुरुष ॥ अपारकुरितीबंदपोष ॥ मुनीमानवमानितीहर्ष ॥ सुखसंतो-
 षसुर वरां ॥९५॥ हृदिद्राकुंकुममुवासिनी ॥ पूजितांरंगलीअपारधरणी ॥ स्व-
 कळनद्यांचेआरक्तपाणी ॥ कुंकुमपुक्तदिसताहे ॥९६॥ गजाननाचाजन्मकाळ
 ॥ होतांविघ्नांसींसुरलापळ ॥ म्हणनिदाहीदिशानिमळ ॥ सोज्वळझाग्याशुभ
 चिन्ही ॥९७॥ अमृतशमीप्रभाकर ॥ पीतप्रभेनेंभरलेअंबर ॥ अप्सरागणांचे
 सकळभार ॥ नृत्यकरितीनिशिटिनीं ॥९८॥ अग्नीजळतांझालाशांत ॥ अभूत
 स्वयेरोहिणीकांत ॥ त्रिनाकींचजनममस्त ॥ स्मरणकरितीप्रीतीनें ॥९९॥ ते-
 व्हांपुत्रमुखपाहेशिव ॥ हर्षेनाचतीसकळदेव ॥ ब्रम्हाआदिकरूनिंसर्व ॥ ना-
 तकर्मआरंभिती ॥१००॥ पुण्याहवाचनशिवपावती ॥ बेंसोनिजातककुरि-
 तीप्रीतीं ॥ ब्राम्हणांलागींबहुसंपती ॥ तेव्हांशंभूनेंवारिली ॥१०१॥ द्वादश-
 दिनीनामकरण ॥ करिताझालाभाललोचन ॥ ब्राम्हणांलागींतेव्हांधन ॥ संख्ये
 तिरहितवांरिले ॥१०२॥ अपुनगोदानेअळंकारपुक्त ॥ ब्राम्हणांलागींरांकरदेतप्रभुं

पट्टणंघ्रापदेतं॥ याचकइच्छेनेवांरीपै ॥३॥ नस्तनर्तकांपारवणी ॥ अपारदेत-
 श्रुतपाणी ॥ सोहृदाकस्तुनिआपुल्यासदनी ॥ तालनकरीबाधाने ॥४॥ दिव
 सेदिवसझालाथोर ॥ नृत्यगायनींपरमचतुरा ॥ चवदाविद्यांचेंमाहेर ॥ चवसष्ट
 कळात्ताधल्या ॥५॥ जातकर्मादिसंस्कार ॥ सर्वसंपादीमृडानीवर ॥ उपनय
 नानंतरथोर ॥ विवाहकर्मआरंभिलें ॥६॥ ब्रम्हयाच्याकन्यागुणीं ॥ अष्टसि
 द्दीशुभलक्षणं ॥ गजाननातेंपट्टराणी ॥ करिताझालाप्रीतीनें ॥७॥ पहिली
 सिद्धीसिद्धिदायक ॥ दुसरीबुद्धीबुद्धिप्रेरक ॥ तिसरीअणिमालस्मीकारक ॥
 चवथीमहिमाजाणिजे ॥८॥ पांचवीगरिमानिधीसुंदरी ॥ सहावीलघिमानिज-
 नोवरी ॥ सातवीईशित्वनिर्धारि ॥ आठवीयशित्वगुणवधू ॥९॥ ऐशाआठम-
 ह्मसिद्धी ॥ गजाननातेंदेउनीविधी ॥ विवाहसाहित्ययथाविधी ॥ करिताझा-
 लाआदरें ॥१०॥ सकळमिळवूनअमरपाळ ॥ गजाननातेंपाठवीमूळ ॥ बाजं
 बांचाध्वनीप्रबळ ॥ चतुरंगदळासमवेत ॥११॥ मूळयेतांकेलासपुरीं ॥ शिवा
 सींभेटलेअत्यादरीं ॥ सर्वेवन्हाडीशंकरगौरी ॥ घेऊनिवरानिघाले ॥१२॥ निर्वि
 घार्थगणेशपूजन ॥ करावेंमूळनीबोलतीजन ॥ सकळविघ्नांचासमुदायपूर्ण
 ॥ सर्वदानाशीगणपती ॥१३॥ तोविपेयेमुरख्यवर ॥ मूळूनिविघ्नंपठनीदूर ॥
 यरासहितश्रीशंकर ॥ ब्रम्हलोकींपातला ॥१४॥ ब्रम्हयानेंअत्यादरें ॥ वरपूजि
 लासर्वोपचारें ॥ शंकरगौरीसहितसारे ॥ चंदनपूजनींतोषविले ॥१५॥ मूष
 कारूढलंबोदर ॥ भोंवतेवन्हाडीसमस्तअमर ॥ वायघोषेंमंडपद्वार ॥ परम-
 कौतुकेंपावले ॥१६॥ वधुचरांतेंमंगळस्नान ॥ घालूनिकेळेंहरिदालेपन ॥ रो-
 हींमंडपींअमरगण ॥ सदासेवेतिष्ठती ॥१७॥ रोहींमंडपींदेवकप्रतिष्ठा ॥ होम
 दिथलाहव्यवारा ॥ ब्रव्यदक्षिणाहजवरिष्ठां ॥ अपारवांटिलीविधीनें ॥१८॥
 लघ्नसमयलक्षुनिमूळ ॥ वेगेंपातलेअमरपाळ ॥ बाजंभांचाध्वनीप्रबळ ॥
 मंगलकारकचाजतसे ॥१९॥ अष्टसिद्धीजेथेंवधू ॥ नवरागणपतीप्रतापसिं
 धू ॥ तेथीलमहिमावर्णितांवेदू ॥ स्तब्धहोयसर्वदा ॥२०॥ ब्रम्हाअणिश्रीरहं-
 कर ॥ उभयपक्षांमुखाधुर ॥ भिदशांसहितअमरेश्वर ॥ साहित्यकरितीसर्वदा
 ॥२१॥ सूर्यसाधीलघ्नपठिका ॥ असतादाकीनगताळिका ॥ रमासाक्षिणीपुं

गणेशचतुर्थाकथा.

(२५६)

स्वर्नायिका ॥ अस्यवाणेंकरितीप्रीतीनें ॥२२॥ शान्तिस्तमादयाउभयनी ॥
जेथेंतेथेंप्रत्यक्षसुवासिनी ॥ चरिवेदसर्वेपेउनी ॥ लग्नलायिनीभावंडीनें ॥२३
॥ तेथीलमहिमावर्णितांदेख ॥ स्वयं होयसहस्रमुख ॥ चिरकाळसमग्रकरि
तांलेख ॥ शाहाणीनव्हेशारदा ॥२४॥ म्हणूनियेथेंसंक्षेपरीतीं ॥ यथार्थव-
र्णिलीऐकिकेज्योतीं ॥ वरासनींश्रीगणपती ॥ बरुआभरणींपूजिला ॥२५॥
भमरम्हणतीऐकासकळ ॥ आधींपूजावाज्जाखनीळ ॥ पाठींगौरागुणबेल्हा
ळ ॥ समयवन्हाडीपूजावे ॥२६॥ बराचारिष्ठजोअग्रगणीं ॥ तोस्कंदपूजावा
बहुसन्धानीं ॥ ऐसेंबोलतांभमरगणीं ॥ हांसंभ्रांतेविधीनें ॥२७॥ क्षणोपा
तलेंबहुतसंकट ॥ कैसेनिपूजुंभीनींनकंठ ॥ अग्रुणअरूपसबोळ्हे ॥ विषयें
संतुष्टतोनव्हे ॥२८॥ भालतोचनदिगंबर ॥ गळांरुद्धतीपन्नगहार ॥ विषय-
पूजेविश्वंभर ॥ तृसनव्हेकल्यांतीं ॥२९॥ ब्रह्माविचारीआपुनेचित्तीं ॥ कैसेनि
पूजुंपार्वतीपती ॥ कवणेंपदार्थांचीप्रीती ॥ तेविअपूर्निश्वयें ॥३०॥ भांगधोन
राआणूवितेव्हां ॥ पुढेंवेवीचिदशसमधवा ॥ सकळम्हणतीश्रीशंभवा ॥ परम
प्रीतीयथाची ॥३१॥ चतुर्मुखकमळासन ॥ पंचपुरवार्चेकरीपूजन ॥ वराचार-
रिष्ठपदानन ॥ तोहीपूजित्वाप्रीतीनें ॥३२॥ सन्नज्ववन्हाडीहांसतीसकळ ॥ म्ह
णतीबरवामिळानामेळ ॥ मुख्यनबरातोदोंदिन् ॥ एकदंतगजवदन ॥३३॥
मुख्यपूजकचतुरानन ॥ पंचमुखवतोश्रीभगवान ॥ वराचारिष्ठआगळाजाण ॥
सहामुखेंतयाति ॥३४॥ भांगधोनराआणूनिप्रीतीं ॥ येथेंअर्चिळापार्वतीपती ॥
एकाआगळेएकदिसती ॥ म्हणोनिहांसतीसुरसकळ ॥३५॥ नानाविनोदक
रितीसुंदर ॥ परंतुकोपेसृष्टानीकर ॥ अनंतजाणुनीसर्वेश्वर ॥ कौतुकमानीसर्वी
चें ॥३६॥ हास्यविनोदनागतीं ॥ सकळसुरवरतेव्हांकरिती ॥ सावित्रीभे-
उनीभादिशक्ती ॥ जगन्मातापूजिली ॥३७॥ बरुआभरणींभांगोपचारीं ॥
परमसंतुष्टझातीगौरी ॥ महान्माहेंमंगळगजरीं ॥ बधूगृहींपातले ॥३८॥ य
थोपचारेंबधूपूजन ॥ वेगेंअर्पितेंकळघदान ॥ मधुपर्कादिसंभादन ॥ लग्नला
कितेंआवडी ॥३९॥ ब्रह्माकरीकन्वादान ॥ विधीविधानेंहीमहवन ॥ करुनि
वेगेंगजानन ॥ भांगधोनिप्रीतीनें ॥४०॥ चतुर्थदिवशींकरुनिसाडे ॥

बन्हाडिनिघातेबाडेकोडें ॥ कैलासपुरायेउनिनिधडें ॥ संग्रामसंकेतेपांडि
 लें ॥४१॥ गजासुरबहुप्रचंड ॥ म्हणूनिनिघातावक्रतुंड ॥ संग्रामसामुग्रीभ
 तिविंतुंड ॥ सिद्धकेलीतयानें ॥४२॥ गजस्कंधीसेनापती ॥ स्कंदबैसुनीचालि
 तांसुमती ॥ शंकरगणनानारीती ॥ सिद्धझालेसंग्रामा ॥४३॥ वृषभारूढ
 भाललोचन ॥ सर्वंपारचालिलेगण ॥ सृषकावरीगजानन ॥ बैसोनसत्वर-
 चारिल्ला ॥४४॥ वेगेंगेकिल्यासंकेतभेरी ॥ कालुकर्णेरणामोहरी ॥ सिंहाद
 करूनिबीरी ॥ मृत्युलोकीपातडे ॥४५॥ येडनिगजासुराचेंनगर ॥ परमावेशें
 वेदितीसुर ॥ नानायंत्रांचेअपारमार ॥ करितेझालेशिवगण ॥४६॥ देशेत्क
 र्णऐकूनिकानी ॥ गजासुरदचकलामनी ॥ सैनिकांतेंसक्रोधवचनी ॥ अति
 सत्वरपाचारी ॥४७॥ म्हणेसकळपेडनिस्तुर ॥ वळेवेदिलेंआपुलेंनगर ॥ नरी
 सेनाआपुलीसमग्र ॥ सिद्धकराअतिवेगें ॥४८॥ आमात्पमंत्रीसेनालोक ॥
 सिद्धझालेभारसकळिक ॥ शस्त्रास्त्रेंसींरथनायक ॥ वेगेंबाहेरनिघाले ॥४९॥
 शंरबभेरीमृदंगदोल ॥ कालुकर्णेवाजतीप्रबळ ॥ प्रळयकाळीक्षोभलाकाळ ॥
 तैसेवीरचवताळती ॥५०॥ म्हणेदेवींयेकाळी ॥ परमावेशेंमांडिलीकळी ॥
 शस्त्रास्त्रेंसींमहावळी ॥ युद्धकंदनामिसळले ॥५१॥ अश्वभारीअश्वभार ॥
 मिसळुनिशस्त्रेंवर्षतीथोर ॥ वर्षाकाळींशाशीदिनकर ॥ मेघडंबरेलोपती ॥५२॥
 तैसीवीरांच्याशरसंधानी ॥ देखेनेनेलोपलीअवनी ॥ रथींचेवीरभस्त्रनिगा
 नी ॥ शस्त्रेंवर्षतीअपार ॥५३॥ गजस्कंधींचेमहावळी ॥ रणींकरितीपरमधु-
 माळी ॥ येरयेरांहृदयकमळीं ॥ घायहाणितीचपळत्वे ॥५४॥ ऐसेंदेवोनीसे
 नापती ॥ स्कंदवेगेंलोहलापुडती ॥ दैत्यदळींभद्रजाती ॥ एकाएकींमिसळला ॥
 ५५॥ रथपदातीअश्वस्वार ॥ शस्त्रेंवर्षूनीकेलेचूर ॥ गजस्कंधींचेमहावीर ॥
 संख्याविरहितपाडिले ॥५६॥ आमात्यादिसनापती ॥ असुरदळींचेभद्र-
 जाती ॥ स्कंदावरीआपुलेशक्ती ॥ परमावेशेंलोहले ॥५७॥ महाक्रुरराक्षस
 गण ॥ गगनींभस्त्रनीमारितीबाण ॥ हेंदेखोनिशिवनंदन ॥ कृतांताऐसारख-
 वळता ॥५८॥ रथासहितसूर्यमंडळीं ॥ जाडनिअसुरचक्रन्यहाळी ॥ शक्तिभ
 स्त्रेंतयेवेळीं ॥ रजनीचरविंधिले ॥५९॥ अपारशक्तीहोडनिप्रकर ॥ राक्षस

गणेशचतुर्थीकथा.

(१६९)

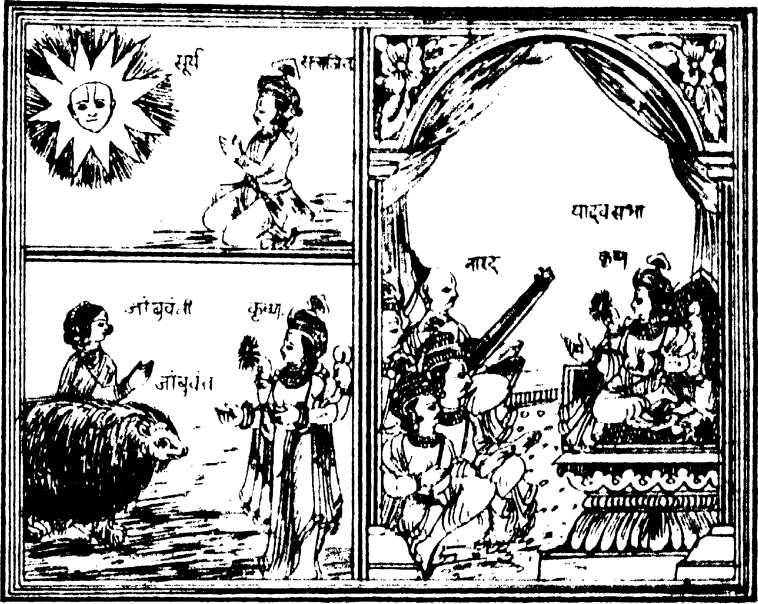
शोधुनीफोडितीपोट ॥ कटीहृदयलक्ष्मिकंडं ॥ शक्तीझोंबतीसत्राणें ॥ १६० ॥
सुंदरस्त्रियादेसूनिस्फळ ॥ मोहपावत्रेराक्षसद्व ॥ कित्येकराक्षसहोड
निर्विकळ ॥ धरातळींपडियेले ॥ ६१ ॥ योहेंभ्रंशहोडनिमना ॥ अपारपड-
लीअसुरसेना ॥ हेंदेसूनिराक्षसराणा ॥ परमावेशेंधाविन्नला ॥ ६२ ॥ त
ळींउतरूनीसमस्तअसुर ॥ करितेझालेअपारमार ॥ सूर्यलोपूनिस्फळ
अंबर ॥ शस्त्रींबुजांनीसांडिलें ॥ ६३ ॥ शक्तीवरीमहाशक्ती ॥ गजासुरें
सोडिलीनिगुती ॥ तेंदेवांचासेनापती ॥ भयेंमानसींदचकला ॥ ६४ ॥
मगधरातळींयेंडनितेणें ॥ युद्धमांडिलेंबहुसत्राणें ॥ असुरसेनाअपारबा
णें ॥ स्कंदेंतेव्हांपाडिली ॥ ६५ ॥ हेंदेखोनिगजासुर ॥ हातींघेउनीदिष्य-
तोमर ॥ स्कंदसेनावहुअपार ॥ पाडिताझालातेक्षणीं ॥ ६६ ॥ संकटदेखो
नीषडानन ॥ वर्षताझालाअपारबाण ॥ यदनपसरुनीअसुरेंजाण ॥ सम-
ग्रबाणगिळियेले ॥ ६७ ॥ देवसेनाथांग्योर ॥ मुस्वींघालुनीरगडीअसुर ॥
विरथकरुनीशिवज्येष्ठकुमर ॥ रणसोडुनीपळविला ॥ ६८ ॥ हेंदेसूनिसात
लोचन ॥ वर्षताझालाअपारबाण ॥ यदनपसरुनीअसुरेंजाण ॥ समस्तबा
णगिळियेले ॥ ६९ ॥ देवसेनावहुजर्जर ॥ असुरेंकंठीतेंअपार ॥ हेंदेखोनि
लंबोदर ॥ परमावेशेंधाविन्नला ॥ ७० ॥ म्हणअसुरापसरुनिबदन ॥ तुषां
गिळिलेसमग्रबाण ॥ तरीआतांअर्धक्षण ॥ नलगतांतुजबधीन ॥ ७१ ॥ चं
डकोदंडघेडनिहातीं ॥ सज्जकरुनीलांरत्नाक्षितीं ॥ मूषकारूदभद्रजाती
बाणींविंधीलाघवें ॥ ७२ ॥ यदनकमळींभरतांबाण ॥ बुजुनिगेलेंसमग्रव-
दनु ॥ महानाटकीगजानन ॥ अपारबाणवर्षला ॥ ७३ ॥ स्मंदेखांनिगजासुर
॥ कोदंडघेउनीलाविनशर ॥ एकसोडितांशनसहस्र ॥ अपारबाणनिपाले
॥ ७४ ॥ गजाननलाचर्षीथोर ॥ समंत्रवीजेंसोडितशर ॥ बाणेंजाउनीसारु-
थीचर ॥ वारूसहितउडविला ॥ ७५ ॥ चारवारुआणिसारथी ॥ बाणलाग
तांपडिलेक्षितीं ॥ नूनरथींबंसूनिकुमती ॥ अपारबाणसोडीपें ॥ ७६ ॥ बा
णापाठीसोडितांबाण ॥ धरासहितझांफिनेनयन ॥ निवारणकरीतोगजा
नन ॥ परीतेबाणनरोपतीं ॥ ७७ ॥ मूषकाअंगींभरलेशर ॥ तेंदेवचकला

लंबोदर ॥ गिरगिरीयेउनीधरणीवर, एकाएकीआदळला ॥ ७८ ॥ सेनासमु-
 दायआरिलासकळ ॥ देयसैन्यासींसुटलापळ ॥ सायधहोउनीपाहेकपिल ॥
 तंवसेनासमग्रपळाली ॥ ७९ ॥ ऐसेंदेसोनिगणाधिपती ॥ परशुअंकुशधे
 उनिहारी ॥ एकाएकीअसुराप्रती ॥ घायमारिलासत्राणें ॥ १८० ॥ चारीवा
 रूआणिसारथी ॥ घायासरिसेपाडिलेक्षितवं ॥ असुरदेरवुनीअधस्तिपुढती
 ॥ मड्डयुद्धासींमिसळला ॥ ८१ ॥ गडधेआणिकोंपर ॥ मस्तकथडकाहाणि
 तांअसुर ॥ शुंडादंडेंलंबोदर ॥ असुरेंकटियेधरियेला ॥ ८२ ॥ ऐसेंदेखूनिग-
 जानन ॥ उभयहस्तींअसुरकर्ण ॥ धरूनिशिरीचादेदीप्यमान ॥ मुकुटसत्रा
 णेंउंडवितसे ॥ ८३ ॥ परशुअंकुशउभयधारी ॥ असुरताडुनीपाडिलामही ॥
 मस्तकफुटतांअपारपाही ॥ अशकळयमीभडभडां ॥ ८४ ॥ पूर्वसंकेतेअसुर-
 गण ॥ गणपतीहस्तेंपावळामरण ॥ विमानारूदशचीचारमण ॥ दुंदुभीना
 दगाजवी ॥ ८५ ॥ पुष्यवर्षावकरितीसुर ॥ विजयीझालागौरीकुमर ॥ गजासु
 राचासैन्यभार ॥ समग्रआरिलातेसमयी ॥ ८६ ॥ शकृपक्षींभाद्रपदमासीं ॥
 अरुणोदयींचतुर्थादिवसीं ॥ असुरवधिलाम्हणोनितयासीं ॥ सुरवरपूजि
 तीप्रीतीनें ॥ ८७ ॥ आणितेवांलागीदेउनिवर ॥ स्वस्थजाप्रतीस्थापितेसुर
 सणूतीअघापीनारीनर ॥ वरदचतुर्थाकरिताती ॥ ८८ ॥ आणितयेकाळींलं-
 बोदर ॥ सुरवरांचेमनोरथसुंदर ॥ सिद्धीसनेईमूणोनिसमग्र ॥ सिद्धिविना
 यकमूहणतीनया ॥ ८९ ॥ सूतमूहणेहोकरपिजक ॥ हेसिद्धिविनायकआख्या
 न ॥ रुष्णासांगेयुधिष्ठिराकारण ॥ ब्रम्हासांगेनारदासीं ॥ १९० ॥ ऐसीही-
 सिद्धिविनायककथा ॥ भक्तियुक्तकरूनिचित्ता ॥ ब्राम्हणमुखेंश्रवणक
 रितां ॥ दग्धहोतीसर्वपापें ॥ ९१ ॥ आणिसर्वमनोरथहोतीपूर्ण ॥ दारिद्र्या-
 दिदुःस्वेनधाधितजाण ॥ आणियुद्धींविवादींविजयपूर्ण ॥ प्राप्तहोयसर्वदा
 ॥ ९२ ॥ पुत्रपौत्रधान्यसंपत्ती ॥ कथाश्रवणेंप्राप्तहोती ॥ आणिसिद्धिविना
 यकप्रसादेंनिश्चिती ॥ स्वर्गप्राप्तीअंतीहोय ॥ ९३ ॥ नैमिषारण्यांएवंप्रकारें
 ॥ विनायककथाप्रेमभरें ॥ शौनकादिकांसींअत्यादरें ॥ सूतकृपीसांगत
 ॥ ९४ ॥ तीचहीसिद्धिविनायककथा ॥ भविष्यंपद्यपुराणोक्ता ॥ महाराष्ट्र

स्यमंतकोपारख्यान.

(१६३)

भाषींझालीसमासा ॥ गणपतीच्याप्रसादे ॥ १९५ ॥ इतिश्रीसिद्धिविना
यककथासमामा ॥ ॥ श्रीसांबसदागितारपणमस्तु ॥ ॥ धं ॥ ॥

अथस्यमंतकोपारख्यानप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीकृष्णायनमः ॥ जोलावण्यामृतसागर ॥ सगुण
लीलाविग्रहीधद्वर ॥ मुकुटीनेजझळकेअपार ॥ शशिमित्रझांकोळती
॥ १ ॥ दिक्चक्राचियेयदनी ॥ तेनेजनमायेगगनी ॥ मकराकारश्रवणीं ॥
दिव्यकुंडलेंतळपती ॥ २ ॥ कीर्तनभनंततेजाचेउमाळे ॥ कींप्रक्यासीनेंउपडिने
डोळे ॥ कींअनंतबाळसूर्यउगवते ॥ प्रकाशलेंस्वरूपनेसें ॥ ३ ॥ मेरूपावारीं
सुंदर ॥ बाहेसुवर्णनदीचापूर ॥ तेसाटिळकमनोहर ॥ विशावभांडींझळक
तसे ॥ ४ ॥ चंदनचर्चितश्यामकांती ॥ सुवासेंभस्तीद्वारावती ॥ जनघाणुदे
यतानाचती ॥ निजानंदेंकरूनियां ॥ ५ ॥ मुक्ताफळांच्यारुळतीमाळा ॥ तेजे
झांकतीचंद्रकळा ॥ कीर्तींअनंतब्रह्मांडेंगळां ॥ मौक्तिकरूपेंडोळती ॥ ६ ॥ ऐसा
हरकेसमुद्रहर ॥ रुक्मिणीमनचकोरचंद्र ॥ कींतोस्यानंदामृतसागर ॥ भक्ती

रागींभवतरला ॥ ७ ॥ आतांऐकानयाचेंचरित्र ॥ झालेंरुक्मिणीचेंस्वयं
 र ॥ विजयीहोउनीत्रीधरा ॥ द्वावतिथेपातला ॥ ८ ॥ यावरीयाद्वसत्राजि
 त ॥ परमअनुष्ठानीशुचिभंत ॥ प्रसन्नकेलानेणेंआदित्य ॥ बहुततपकरू
 नियां ॥ ९ ॥ मुख्यदेवतसूर्यनारायण ॥ सूर्यानुष्ठानेंश्रेष्ठब्राम्हण ॥ वरकडदे
 वतेंकल्पितपूर्ण ॥ चंडकिरणप्रत्यक्ष ॥ १० ॥ सूर्यमंडळविलोकुन ॥ नित्यनक
 र्तितीजेकानमन ॥ तंअप्रागीपरमअज्ञान ॥ अत्यायुषीजाणावे ॥ ११ ॥ व्यास
 बात्मीकादिऋषीसकळ ॥ वर्णितीअद्भुतसूर्यमंडळ ॥ सूर्यउपासकसदासु-
 शील ॥ यमकाळचंदीतया ॥ १२ ॥ असोसत्राजितासींसूर्यनारायण ॥ तपां
 तींझालाहोप्रसन्न ॥ म्हणेदृच्छितमागवरदान ॥ मगकायवचनबोलेतो ॥ १३
 ॥ म्हणेदर्शनपूर्णमनोरथ ॥ एकोनिसंतोषलाआदित्य ॥ मगस्यमंतकमणीअ
 द्भुत ॥ मसाददेतसत्राजिता ॥ १४ ॥ नित्यप्रसवेअष्टभारसुवर्ण ॥ सूर्यसमप्र
 भापरिपूर्ण ॥ व्याधीसर्पव्याघ्रअवर्षण ॥ देशांतुनीदूरजाय ॥ १५ ॥ तोमणी
 घेउत्तवरित ॥ नगरासिआलासत्राजित ॥ गजरेमहोत्साहकरित ॥ स्वगृहा
 तेंप्रवेशला ॥ १६ ॥ तोंएकेदिवसींसत्राजित ॥ गळांधालोनीस्यमंत ॥ निजभा
 रेंसींत्वरित ॥ द्वावतीथेपातला ॥ १७ ॥ दुरूनदेवतांतूपवर ॥ म्हणतीउतरला
 दिनकर ॥ दैत्येंगांजिलेंम्हणोनिसत्तर ॥ शरणआलाहरीतें ॥ १८ ॥ हरीससांग
 तीसेवकजन ॥ भेटीसआलासहस्रकिरण ॥ मगबोलेवसुदेवनंदन ॥ सत्राजित
 येतसे ॥ १९ ॥ ऐसेंबोलेतोबैकुंठनाथ ॥ तोंअकस्मात्आलासत्राजित ॥ मानदेउ
 नियांबहुत ॥ सभेमाजीबैसविला ॥ २० ॥ स्यमंतकमणीदेखोन ॥ तटस्थझाले
 सभाजन ॥ तोंनारदमुनीउठोन ॥ कृष्णकर्णीलागला ॥ २१ ॥ म्हणेहास्यमंत
 कमणी ॥ तुमचेकंठीअसावाचक्रपाणी ॥ याचेंतेजकौस्तुभाहुनी ॥ विशेषम
 जवाटतसे ॥ २२ ॥ हरीम्हणेकेसायेईलहाता ॥ येरूम्हणेमीमागतोसत्राजि-
 ता ॥ मगबोलेपद्मजातपिता ॥ मणीसर्वथानेदीतो ॥ २३ ॥ मगम्हणेनारदमुनी ॥
 तुमच्याचघरायेईलमणी ॥ यावरीब्रम्हनंदननेचक्षुणीं ॥ सत्राजिताजवळी
 आला ॥ २४ ॥ म्हणेधन्यधन्यतूसत्राजित ॥ सुप्रसन्नझालाआदित्य ॥ या
 स्यमंतकमण्याचेंतेजअद्भुत ॥ ऐसीवस्तूतुजदीधळी ॥ २५ ॥ ऐसाहामणीसुसु

स्यमंतकोपारध्यान.

(१६५)

ण॥ जरी करिसी कृष्णार्पण ॥ तरी निभुवनी कीर्ती पूर्ण ॥ तुझी राया वसावेत
 ॥२६॥ ऐकतां ऐसे वचन ॥ सत्राजित झाला क्रोधापमान ॥ म्हणेतु मंच्यासमेधा
 जपासून ॥ नपे उं आम्ही सर्वथा ॥२७॥ कृष्णागोरक्षकगोरसचौर ॥ महाकप
 टीअकर्मिजार ॥ हाच काय मणी लेणार ॥ झाला थोर अवघ्यांत ॥२८॥ ऐसे बोलू
 निको धें उठिला ॥ स्वप्नारें सींगरागोला ॥ मणीने उनी देला रीं दिविला ॥ मग पूजि
 लायथा सांग ॥२९॥ तों धाकुरारायाचा सहोदर ॥ प्रसेननामें महावीर ॥ तेणें
 स्वकंठींतो मणी सुंदर ॥ एके दिवसी पातला ॥३०॥ सयें पे उनीचतुरंगदढ ॥ मृग
 येसीं प्रसेनगोलात लावला ॥ तों एक मृग देखातांच पळ ॥ तथा मार्गें धाविन्नला ॥
 ३१॥ दढभारदूरी राहिला ॥ प्रसेनघोरकांतारी प्रवेशला ॥ परीस्यमंतकतेजा
 गळा ॥ गळां झळके धांवतां ॥३२॥ असंभाव्यते न देखोन ॥ गिरिकंदरीं नून उठी-
 ला पंचानन ॥ भयानक हाक देउन ॥ प्रसेनावरी पडिपेला ॥३३॥ अश्या सहित
 प्रसेना मारून ॥ सिंहाचाडिला मणी घेउन ॥ तों जांबुवंत हिंडन विपिन ॥ त्याच
 पंधे येतसे ॥३४॥ देखोनि मण्याचें तेज ॥ वेगें धाविन्नला कक्षराज ॥ एक्याच मु-
 छिघातें सहज ॥ सिंहा मारुनी टाकिला ॥३५॥ बाहानरकांठीरीस गणित ॥ त्यां-
 चानृप एक जांबुवंत ॥ जेणें मेरुवरुनी उड्याअकस्मान ॥ पृथ्वीवरी घातली ॥३६
 ॥ तेवेळीं सूर्यस्थींचें चक्र ॥ मांडीस अगारुनें अणुमात्र ॥ जोत्र म्हणता अवतार ॥ रा
 मकार्यासात्य झाला ॥३७॥ श्रीरामाचें परमर्षीतिपात्र ॥ राघवपदिघडिपुमेत्या
 सिचिचार ॥ जो बहुकाळाचा वृद्ध साचार ॥ परमचतुरपंडित जा ॥३८॥ पूर्वीं श्री-
 रामरावणा मारून ॥ अयोध्यस आले परनोन ॥ अकरासहस्रवयें पूर्ण ॥ राज्य
 केळें रघुवीरें ॥३९॥ एके दिवसीं प्रयोध्यानाथ ॥ सभें बेसला असनां समर्थ ॥ तों
 करजोडोनी जांबुवंत ॥ विनवीत श्रीरामाते ॥४०॥ रावणकुंभकर्णतुम्हीं वधिले
 ॥ बहुतराक्षस आम्हीं मर्दिने ॥ परीमजसीं मळुयुद्धासीं मिसळने ॥ ऐसे वीरने देतो
 पां ॥४१॥ मग बोले जनकजावर ॥ तुजसीं भिडे ऐसावीर ॥ कोणदिसतो साचार
 ॥ सांगें मज सर्वज्ञा ॥४२॥ जांबुवंत म्हणें कोसल्यात्मजा ॥ तुजची वीरनदिसे
 दुजा ॥ तुजसीं झुजवें ऐसा माझा ॥ मनोरथ पूर्ण असे ॥४३॥ ऐकोनि हांसिच
 ला श्रीराम ॥ गोडीबोळिला सीउत्तम ॥ परीकृष्णाचतरीं हाने म ॥ पूर्ण करीन

जाणपां ॥ ४४ ॥ स्थिमंतकमण्पाचेकाजे ॥ तुम्ही आम्ही भिडूं सहजे ॥ त्यावरी
मगर पुराजे ॥ अवतार आपुलासंपविला ॥ ४५ ॥ मग पाताळ विचरी जांबुवंत
॥ बहुत वेळ काळक्रमित ॥ सहज बाहेर आला अकस्मात ॥ तंवतो मणीसांपडला
॥ ४६ ॥ सिंहावलोकनें करून ॥ पहा मागील अनुसंधान ॥ जांबुवंत पंचाननामा
रून ॥ मणी घेऊन गेला तो ॥ ४७ ॥ प्रवेशाला विचरा मीतरी ॥ मणी बांधिला पा
ळ्यावरी ॥ जांबुवंतीनामें कुमरी ॥ बहु आवडे पितयाते ॥ ४८ ॥ इतका रत्नांत व
र्तला ॥ परी आळची हरीवर आला ॥ म्हणती प्रसेन कृष्णो मारिला ॥ मणीने ला
चो रूली ॥ ४९ ॥ लोकापवाद बोलती जनी ॥ त्यागती एक एकचे कर्णी ॥ कृष्णें
ऐसी करून ये करणी ॥ मण्यासाठीं सर्वथा ॥ ५० ॥ सत्राजित पाठवी सांगून ॥
मणीने ला आमुचा बंधू मारून ॥ कृष्णासीं सांगती सेवकजन ॥ वर्तमान जें झालें
॥ ५१ ॥ मग म्हणवना माली ॥ हाडागला गला यादव कुळी ॥ तो धुवो नियांत
लाळी ॥ शुद्ध करायाला गेल ॥ ५२ ॥ सर्वे घेउनी यादवभार ॥ चतुंगदळ समग्र ॥
शोधावया रुक्मिणीवर ॥ अरण्यामाजी चालिला ॥ ५३ ॥ जो रेंकुंठीचा सुकु-
मार ॥ तो शोषित बहुकांतर ॥ तोंदे रिवले प्रसेनाचें कलेवर ॥ विदारून पाडि
लें ॥ ५४ ॥ मग पाहिलें गोपाळें ॥ तोंउमटलीं सिंहाचीं पाउलें ॥ मग तें सेचलोक-
चालिले ॥ तों सिंहाचें देरिवले प्रेतवाटे ॥ ५५ ॥ तेथून उमटलीं रिसाचीं पाउलें ॥
मग तें सेचपुढें चालिले ॥ तों घोर विवर देखिलें ॥ लोकयो कसे तेथेंची ॥ ५६ ॥ वि-
वर दिसे भयानक ॥ सकळां म्हणे द्वारकानाथक ॥ तुम्ही द्वारकेसीं जारें सकृ-
क ॥ सैन्य घेउनी माघारे ॥ ५७ ॥ मणीयाची अघधारा ॥ मी सर्वथानयें द्वारका
पुरा ॥ अद्वा बिसावे दिवसीं माघारा ॥ येईन सत्यजाणिजे ॥ ५८ ॥ द्वारकेसलो
क आले समस्त ॥ अघपें नगर चिंताकांत ॥ सत्राजिता सशापित ॥ आळघात-
ला म्हणूनियां ॥ ५९ ॥ रुक्मिणी होउनी व्रतस्थ ॥ देवीचें आराधन करी नित्य ॥ क्षे-
में पावा द्वारकानाथ ॥ याच स्वार्थें करूनियां ॥ ६० ॥ असो इकडे विवरांत ॥ प्रवेश
लाक मलां द्रवतात ॥ कृष्ण प्रभेनें विवर उजळत ॥ अंधार तेथें केंचा हो ॥ ६१ ॥ विव-
र रुक्मिलें गोपाळें ॥ तों नक्षपतीचें नगर देखिलें ॥ पर्वताकार सीसवें सले ॥ महा-
द्वार रक्षित ॥ ६२ ॥ हातीं धरून जपमाळ ॥ अबचे राम उपासक निर्मळ ॥ रामस्य

स्यमंतकोपारख्यान.

(१६७)

रणसर्वकाष्ठ ॥ करितीनेत्रलाबूनियां ॥ ६३ ॥ नगराभ्रोंवतीमगंजपोवरी ॥ त्या
 हीवरीलिहिल्यारामनामावडी ॥ असोतोनाटकीवनमाडी ॥ गुप्तरूपेआंतगेला
 ॥ ६४ ॥ जांबुवंताचेनिजमंदिरिं ॥ कमलदलाक्षतोकंसारी ॥ प्रवेशलातोंपाल
 रवावरी ॥ मणीबांधिलादेखतसे ॥ ६५ ॥ तंवत्याजांबुवंताच्याअंगना ॥ दृष्टीदे-
 खतीजगन्मोहना ॥ म्हणतीपाचिपासुंदरपणा ॥ मदनउणावाटतसे ॥ ६६ ॥ दि-
 व्यमुगुरकणीकुंडले ॥ आकर्णपर्यंतनेत्रोत्पले ॥ सगुणरूपसांबळे ॥ बदनसु-
 हास्यउदार ॥ ६७ ॥ चतुर्भुजतमालनीळ ॥ गळांबैजयंतीदेनडोल ॥ पीतवसन
 वेन्हाळ ॥ कटींमेखळाशोभतसे ॥ ६८ ॥ मदनमनोहरसांचळा ॥ अकस्मातको-
 ठेनिआला ॥ एकलाजसांडोनतेवेळां ॥ श्रीरंगाररीबोलत ॥ ६९ ॥ त्रैलोक्यसुं-
 दरामनमोहना ॥ कामलांगाराजीवनयना ॥ तुजविन्डोकितांआमुच्यानयना ॥
 समाधानजाहले ॥ ७० ॥ जीचंकुशीसहीमूर्तिउपजनी ॥ धन्यपन्यतंतुझीमाउ-
 ली ॥ जंतुझेपाठीवैसनी ॥ कितीतपंतपनीनकचेफीं ॥ ७१ ॥ निदितआहेजोजां
 बुवंत ॥ नोंतूबेथुनीजाइंत्वग्नि ॥ हाजागाझानियानिश्चिन ॥ तुजग्रासीलसग-
 लार्च ॥ ७२ ॥ जानुजदीधनेंजीवदाना ॥ वेगींजाईंप्रापुन्यास्थाना ॥ बाटपाहत
 असेलतुझीलनना ॥ कंठींभाषणधरूनियां ॥ ७३ ॥ मगबोलेदारकाविहारी ॥
 मजिन्मापासुनीत्रमूचारी ॥ राणीमज्जर्मांमीनीधरी ॥ परीमीउदाससर्वदा ॥ ७४
 ॥ मीसर्वोचाआदिकतां ॥ मजनाहींमातापिता ॥ मीमायाचक्रापरता ॥ सगुण
 झालोंमन्कांशर्गा ॥ ७५ ॥ त्पालरवावरीबांधिलामणी ॥ तोमजपालजरीसो-
 डुनी ॥ तरीमीउगाचजाईंनयेथुनी ॥ नकरींकरणीविपरीत ॥ ७६ ॥ मगम्हणतीरे
 चतुरा ॥ सागोष्टीतोवरिचिसुकुमारा ॥ जोचेवभालानाहींमहावीरा ॥ जांबुवं-
 तासींजाणपां ॥ ७७ ॥ मगहासांनियांजगजेठी ॥ दृघाततीमाखगांठी ॥ पी-
 तांबराचेपदरोरी ॥ स्वोवीउचलोनीमाघारे ॥ ७८ ॥ मगबोलेफुजापिठेन ॥ आ-
 चाबळगर्वसर्वहरीन ॥ म्हणोनिवांकीसहितदृघचरण ॥ धरणीवरीआपुटीपें
 ॥ ७९ ॥ तोंजागाजालजांबुवंत ॥ नेत्रउषडोनीकोधेपाहात ॥ तोंवीरदेखिलाअ-
 हुत ॥ मगपुसततयासीं ॥ ८० ॥ तूकोणाचारेकोण ॥ हरीम्हणेमणीआणिला
 चेरून ॥ तुजशिक्षाकरावयांपूर्ण ॥ विवराभाजीअतरलो ॥ ८१ ॥ जांबुवंतम्हणे

तुजशिखाकरिनी ॥ हरीमूढेकायन्यर्थबोलून ॥ ऐसेंऐकतांचिवचन ॥ महा
 वीरलोडला ॥ ८२ ॥ चापभक्तवत्सलभगवंत ॥ निजभक्तासींझोंबीघेत ॥ जां
 बुवंताचेमनोरथ ॥ पूर्णकरावयापातला ॥ ८३ ॥ पिळितीएकमेकांचेहात ॥ ह
 दयादृश्यआदलत ॥ सवेचिदेतीमुष्टिघात ॥ यर्मकळालसूनियां ॥ ८४ ॥ एकमे-
 कांसचरणींधरूती ॥ दूरभिरकावितीभवंडूनी ॥ जैसेमेरुमादारदोन्ही ॥ एकेवा
 र्णीमिळाले ॥ ८५ ॥ कींविष्णुआणिशंकर ॥ कींरोहिणीचरआणिमित्र ॥ कीं-
 रामआणिभार्गववीर ॥ परस्परेंपुढकरिती ॥ ८६ ॥ कींसूर्यसुतआणिशक-
 ङ्कपर ॥ पूर्वींमह्नुपुढकरितीथोर ॥ तैसेजांबुवंतआणियदुवीर ॥ सुद्धाडागीं
 मिसळले ॥ ८७ ॥ अट्टाविसदिवसअहोरात्र ॥ दोघेपुढकरितीमहावीर ॥ जांबु
 वंताचेशरीर ॥ झालेंचूरपुढकरितां ॥ ८८ ॥ सत्वहीनदेहहोउनी ॥ मूर्च्छागत
 पडलाधरणी ॥ कृष्णवक्षस्थळीबेंसूनी ॥ म्हणेमणीदेईवेगे ॥ ८९ ॥ जांबुवंत
 म्हणेहाकोणवीर ॥ प्रचंडपुरुषार्थीदिसेथोर ॥ म्हणूनउघडूनियांनेत्र ॥ विलो
 कीतकृष्णामुख ॥ ९० ॥ तोंस्वेदबिंदुयबयबलेभाळा ॥ तेंगेकस्तूरिमळवरपि
 जला ॥ आंगींचाचंदनपुसला ॥ तुळसीवनमाळासुकल्याहो ॥ ९१ ॥ जांबुवंत
 करीरामंस्मरण ॥ म्हणेदेहांतआलाकींमजलागुन ॥ आठविलेंरघुपतीचें-
 ध्यान ॥ धनुष्यबाणासमवंत ॥ ९२ ॥ कृष्णविचारोमानसीं ॥ रामरूपधरावें
 पासमयासी ॥ ऐसेंइच्छितांतेजोराशी ॥ रामझालाश्रीकृष्ण ॥ ९३ ॥ सुहा
 स्यवदनराजीवनयन ॥ हातीविराजेचापबाण ॥ जांबुवंतेतेंदेरचूम ॥ सावधहो-
 उनीचरणधरीले ॥ ९४ ॥ नयनींदेखतांसीतापती ॥ तत्काचशरीरींभरलीश-
 क्ती ॥ सवेचिअवलोकूनपाहेमूर्ती ॥ यारंवारसप्रेमें ॥ ९५ ॥ श्रीरामरूपद्वेख
 तांरुष्टीं ॥ ब्रम्हानंदेंभरलीसृष्टी ॥ मगरामम्हणेएकगोष्टी ॥ जांबुवंताऐक-
 पां ॥ ९६ ॥ रामअवतारींपुढवरदान ॥ तेंपाकडेकींतुजलागुन ॥ ऐसेंबोलोनी
 जगजीवन ॥ जांबुवंतासींभेटला ॥ ९७ ॥ सद्गदितझालाजांबुवंत ॥ म्हणेपुर
 लामनोरथ ॥ जोरामतोचीकृष्णनाथ ॥ अभेदरूपसंचरतें ॥ ९८ ॥ मागश्रीकृ-
 ष्णासींआसनींबेंसचून ॥ पोडशोपचारेंकेलेंपूजन ॥ कृष्णोंसांगीतलेवर्तमान ॥
 स्वयंतकमपयान्वें ॥ ९९ ॥ जांबुवंतम्हणेपुननायंका ॥ याझीकन्याजांबुवंती

स्यमंतकोपारख्यान.

(१६९)

सुरेश्या ॥ हेअंगिकाशवीकंसांतका ॥ बरीपणीआंदणदेईनयी ॥ १०० ॥ कार्य
जाणोनीरुषीकेशा ॥ अवश्यम्हणेजांपुबंतास ॥ तंतोअत्यंतउनमदियस ॥
उपतन्काळधरियेले ॥ ११ ॥ जांबुयंतंआपुलेयनचर ॥ बन्हाडीमेळविलेअपार ॥
देखोनिफोटिकामसुंदर ॥ वनचरंतदस्यपेहोती ॥ १२ ॥ उपघटिकाजबळभाती
॥ धांयतीवन्हाडिणीआशयली ॥ नबरीसहळदलाविली ॥ कृष्णासचर्चिलीउर
रुतीते ॥ १३ ॥ आशयउपन्हाडीमोठेमोठे ॥ म्यासुरयत्नेविशाळपोटें ॥ अत्रपार-
धरितीनेटें ॥ मंगळाष्टकेंपेम्हणती ॥ १४ ॥ ॐपुण्याहम्हणधून ॥ दोघांलाविलें
ऐक्यउग्र ॥ तोनारदमुनीतेथेयेउन ॥ अकस्मातउभाठाकला ॥ १५ ॥ हांसंआले
नारदासी ॥ ह्यणेउत्तमकेलेहृषीकेशी ॥ नबरीदेखतांमानसी ॥ संतोषमजबा
दला ॥ १६ ॥ तूमदनमनोहरतमालनीळ ॥ परिनबरीपार्शीकेंसपुष्कळ ॥ पेसीहेपुढेपे
अनिवेन्हाळ ॥ कैसान्जिसीसांगपां ॥ १७ ॥ हिचेंस्वरूपदेखोनी ॥ मजउणीवाटे
रुचिमणी ॥ द्वारकेचेलोकपाहुनी ॥ बहुतसंतोषीहोतीन्हा ॥ १८ ॥ बरेंआतांक्षणप्र
री ॥ तुमचेदंढदीउरणेंपाहूनिनिर्धारी ॥ मगमीजाईनद्वारकापुरी ॥ लोकांला-
गींसांगावया ॥ १९ ॥ तोंदंढदीलाधूनियनमाची ॥ काटीनबरीच्याआंगाचीम-
ळी ॥ तुझीसामूहरीम्यांनाहीदेखिली ॥ एसेंपसवलीकन्यारत्न ॥ ११० ॥ मग-
हांसेचक्रपाणी ॥ म्हणेबंसावेंक्षणप्ररीनारदमुनी ॥ कृष्णेंतेव्हांहातींधरुनी ॥
आपणाजबळीवैसविला ॥ १११ ॥ हरीम्हणेकांहींगायन ॥ करावेंआजिअसेसुदि
न ॥ मंगळदापकपरमकन्याण ॥ गाऊनिथरणतृसकरी ॥ ११२ ॥ नेदीहरियचना
सिमान ॥ नारदासीचदलाअभिमान ॥ म्हणेकोणापुढेंकरुंगायन ॥ कोणसुजा
णयेथेंअसती ॥ ११३ ॥ अभिमानजाणोनीमाधव ॥ आडावयानारदाचागर्व ॥
कौतुकदाविलेंअपूर्व ॥ एकारिसाचोलाविलें ॥ ११४ ॥ विमणाचआशयलेउग्र ॥
हरीपुढेवैसेपधासनघालून ॥ मगत्यासपुसेभगयान ॥ कांहींगायनयेतेकां ॥ ११५
तोम्हणेहरीतुझेदपेंकरून ॥ फीनमीआतांविगायन ॥ म्हणेरीणानारदाचारक
क्षण ॥ मजपासीदेईजे ॥ ११६ ॥ नारदम्हणेरोन्हीतंत ॥ तोडूनटाकीलअकस्यान ॥
हरीम्हणेतोसमस्त ॥ कळाजाणतोगायनाच्या ॥ ११७ ॥ मगदीणारत्याचेहातींदी-
धता ॥ तेपेंस्वरांचाथारवैसविला ॥ तेणेंचनारदाचागर्वहरला ॥ म्हणेनबळकळा

येथेंअसे॥१८॥तेणेंसाहीरागछन्तीसभार्या॥चौसष्टीमूर्छनादावूनियां॥अने
 कउपरागाच्याक्रिया॥गाइल्यातेव्हांरीतीने॥१९॥गीतप्रबंधानृत्यकळा॥दा
 वूनितोषविलेंगोपाळा॥मगसाबडीनामतेयेळां॥हरीचीलीलाआरंभिली॥
 १२०॥साबडेंसंप्रेमगायना॥तेंथेंलुच्यलामनमोहन॥हरीडोलेआनंदेंकरून॥धां
 षोनिआलिंगनदेतया॥२१॥मगनारदेंहीउठून॥बंदिलेआश्रिताचेचरण॥विरोन
 गेलेपाषाण॥त्याचेंकीर्तनऐकतां॥२२॥हरीम्हणेरेगुणयंता॥भागलासीपुरेक
 रींआतां॥तेणेंटाळधिणातत्काळवेवित्सारवानृता॥तोंशिळागोठल्यासर्वही॥
 २३॥वीणाटाळतेचेळां॥शिळेमार्जापेंगुंतला॥नारदकादाययागेला॥तंवतो
 सर्वथाननिघेची॥२४॥आश्र्वर्यझालेंसकळां॥म्हणतीगायनऐकतांविरल्याशि
 ळा॥मगनारदेंगायनाच्याकळा॥नानारीतींदाविल्या॥२५॥परीशिळाकदांन
 धिरती॥मगम्हणेजयजयथीपती॥तुझीअद्भुतकर्तव्यगती॥ब्रम्हादिकानेणवे
 ॥२६॥मगआणिकएकरीसबोलायून॥त्याच्यामुरवेंकरविलेंगायना॥तत्का
 ळशिळगेल्याविरून॥वीणाटाळकादिला॥२६॥आणिकएककेलेंअद्भुत॥
 जैसेरंभेचेंरूपधिराजित॥त्याहनीविशेषजांबुवंतीदिसत॥नारदविस्मितपा
 हातसे॥२७॥असोचारदिवसजाइलासोहळा॥मणीमगआंदणदीधला॥कृ
 ष्णजांबुवंतीघेउननिघाला॥येगेंपरतलाद्वारकेसी॥२९॥आणिकअश्वग
 जरथ॥जांबुवंतआंदणदेत॥जांबुवंतीसहितकृष्णनाथ॥मिरवतआलाद्वार
 केसीं॥१३०॥सभेसिआणिलामणी॥दाविलासमस्तांलागुनी॥मगसत्राजि
 तासीबोलायुनी॥स्यमंतकहातींदीधला॥३१॥परमलज्जितसत्राजित॥अ
 धोवदवरचालींपहात॥म्हणेरुसलाकींकृष्णनाथ॥मीनसताआळपातला॥
 ३२॥मजपरीरुसलाहृषीकेश॥मगमजकालत्रयींनाहींयशा॥कायकरुंणेशिया
 स॥जगन्निधाससमजेकैसा॥३३॥म्हणेसत्यभामाआणिहामणी॥देउनसम
 जाबूंचक्रपाणी॥मगकृष्णापुढेंहातजोडुनी॥करीविनवणीसत्राजित॥१४॥मा
 झीसत्यभामासुंदरकन्या॥हेअंगिकारीजगज्जीवना॥कृष्णोभान्यकेलेंवचना
 ॥लघधरिलेंतत्काळ॥३५॥परमउत्साहेंलावूनिलग्न॥सत्यभामाकेलीकृष्णा
 र्पणा॥वरीमणीदिधलाआंदण॥आणिवहुतधनगजरथ॥३६॥कृष्णाम्हणेसत्रा

स्यमंतकोपारव्यान.

(१७७)

जिता ॥ तुम्हीरवेदनकरायाआतां ॥ आम्हीवरदचतुर्थीचाचंद्रअपचितां ॥ देखिता
 होतागोकुळीं ॥ ३७ ॥ गार्द्वेउनयेतां देख ॥ गोरपुरिसांचलेउदक ॥ त्यांतबिंबला-
 होनामृगांक ॥ तोम्यांदृष्टीदेखिता ॥ ३८ ॥ ह्यणोनिआलाहाआळ ॥ मगसत्रा-
 जितबोलेभूपाळ ॥ गणेशचतुर्थीचंद्रमंडळ ॥ कायनिमित्तनपहावें ॥ ३९ ॥ श्रीकृ
 ष्णाम्हणेकैलासीं ॥ प्रदोषकाळींशिवदर्शनासीं ॥ आपुलानेवहनीबैसोनीवेगे-
 सीं ॥ सुरांचेभारचालिले ॥ ४० ॥ इंद्रचंद्रवरुणकुबेर ॥ अष्टयसूगंधर्वकिन्नर ॥ सू
 षकास्वरुदशिवपुत्र ॥ गजवदनचालिला ॥ ४१ ॥ शिवगिरिचदतांझालीदारणी ॥
 गणेशपडिलाभूषकावरुनी ॥ मागुतीबैसलासांचरुनी ॥ त्वोचंद्रगानींहांसला
 ॥ ४२ ॥ तेंजाणोनीगजवदन ॥ शापदेईअतिदारुण ॥ जांतुझेकरीलमुखाचलो-
 कन ॥ त्यावरीयेतीअपवाद ॥ ४३ ॥ ऐसेचंद्रऐकिलें ॥ मुखआपुलेंआच्छादिलें ॥
 मगसकळदेवांनींप्रार्थिलें ॥ गजवदनासींतेवळे ॥ ४४ ॥ केलेदेवीबहुनस्तवन ॥
 तेणेंगणेशझालासुप्रसन्न ॥ देवम्हणतीचंद्राचेंशापमोचन ॥ करावेंजीकृपा
 बुवा ॥ ४५ ॥ मगचंद्राआणूनतेअवसरीं ॥ घातलागणपतीचेपायावरी ॥ म्हणो-
 माझेवरदचतुर्थीसनर्धारीं ॥ वदनयाचेंनपाहावें ॥ ४६ ॥ वरकइदिवसअवधेमु-
 क्त ॥ परीवरदचतुर्थीसनप्राहावानिश्चित ॥ सचाजिसासींम्हणेकृष्णानाय ॥ पू
 र्वस्तांतऐसाअस ॥ ४७ ॥ तोचंद्रगोकुळींपाडिला ॥ यालागींचघाआळआला
 ॥ मगहरीम्हणेभूपाळा ॥ गोष्टएकेंऐकिले ॥ ४८ ॥ आम्हांससत्यभामेऐसेंदिधने
 रत्न ॥ इतुकेनआमचेंसमाधान ॥ हामणीजातुम्हीघेउन ॥ आग्रहेंश्रीकृष्णोदीध
 ला ॥ ४९ ॥ मणीघेउनीसत्राजित ॥ आपुल्याघामासीपावलाखरित ॥ दिवसलोद
 लेबहुत ॥ तोंएकअनर्थजाहला ॥ ५० ॥ शतधन्वानामेंयादवजाण ॥ त्याससत्य
 भामाघाबीलप्रकरून ॥ ब्राह्मणीनेमहोतातोसांडोन ॥ कन्यादीधलीश्रीकृष्णाते
 ॥ ५१ ॥ सत्यभामामाझीलतना ॥ तेकैसीदीधलीश्रीकृष्णा ॥ तोद्वेषमनींधरुनि
 जाणा ॥ शतधन्वापातला ॥ ५२ ॥ विश्वासोनिआलाधरांत ॥ तोनिजलाहोतास
 त्रजित ॥ त्याचाशिरच्छेदकरुनिखरित ॥ मणीघेउनपळाला ॥ ५३ ॥ द्वारकेषा
 जाअसेतोगुप्त ॥ तेंसत्यभामेसींझालेंश्रुत ॥ फीसत्राजितांवाकरुनिघात ॥ म
 णीनेलाशतधन्वे ॥ ५४ ॥ तेवेळेपांडवांच्यासमाचारा ॥ रामकृष्णगेलेहोतेइस्सना

उपयुक्तकथासंग्रह.

पुरा॥ मागेवृत्तान्तप्राप्तानोसत्वरं ॥ सत्यभामेसीकच्छापें ॥५५॥ शरीरटाकि
 लेंधरणीं ॥ पितयाचेगुणआठवूनी ॥ म्हणेसत्राजितातुजकोणेस्थानीं ॥ घेऊ
 निषांभेरुंआतां ॥५६॥ बुडालेंमाझेमाहेर ॥ रुक्मिणीसकळलासमाचार ॥ सत्य
 भामेच्यामंदिरासत्वर ॥ जगन्मातापातली ॥५७॥ देवकीवसुदेवउग्रसेन ॥ करि
 तीवहुतसमाधान ॥ मगतेसुरवासनीं बैसोन ॥ हस्तनापुराचाळली ॥५८॥ संगें
 घेतलीवहुतसेना ॥ येउनभेटलीजगन्मोहना ॥ सांगूनिसकळवर्तमाना ॥ शो
 ककरीअद्भुत ॥५९॥ शतधन्व्यानेंमारित्तासत्राजित ॥ ऐकोनिरामहरीझालेसं-
 तप्त ॥ आलेद्वारकेसीसत्यभामेसहित ॥ झालेंश्रुतशतधन्व्यातें ॥१६०॥ परमभ
 यभीतझालामनीं ॥ अक्रूरत्वयेथेठेंघितामणी ॥ म्हणेस्यमंतककेवळतरणी ॥
 नलपेकोठेंसर्वथा ॥६१॥ अक्रूरानुं परमविश्वासी ॥ म्हणोनिमणीठेवितोतुजपा-
 सीं ॥ येरूम्हाणेहेगोष्टीलृषीकेशीसी ॥ कळल्याअनर्यहोईल ॥६२॥ द्वारकेबा
 हेरशतधन्वापळता ॥ तोंतुरंगीरामरुष्णबैसत ॥ पूर्वसमुद्रापर्यंत ॥ पळालातेव्हां
 शतधन्वा ॥६३॥ म्हाभीरंगेंसुदर्शनटाकिलें ॥ शतधन्व्याचेंशिरउडविलें ॥ कले
 वरसमुद्रतीरींपडलें ॥ परीमणीनाहीत्याजवळी ॥६४॥ परतोनिआलेद्वारकापुरा
 ॥ जगरींपिटिलाडांगोरा ॥ कोणेंचोरासींदिधलाथारा ॥ मणीसत्वरआणिजे ॥
 ६५॥ तेअक्रूरेंऐकुनी ॥ भयभीतझालामनीं ॥ मणीआपुल्यासंगेंघेउनी ॥ गेला
 पळोनीवाराणसी ॥६६॥ हेरसांगतीचक्रपाणी ॥ अक्रूरघेउनगेलामणी ॥ परी
 निरपराधप्रक्तशिरोमणी ॥ भयेंकरूनबाहेरगेला ॥६७॥ मगबोलेयादवेद्र ॥ अ
 न्यायनसतांअणुप्राच ॥ माझाप्राणसरवाअक्रूर ॥ गेलानकळेकोणीकडे ॥६८
 ॥ अक्रूरासारिवेंनिधान ॥ जोसाल्विकआणिप्रेमबुपूर्ण ॥ मजनगमेत्यासरव-
 याधीण ॥ जगज्जीवनबहुकष्टी ॥६९॥ अक्रूराकारणेंथ्रीहरी ॥ रात्रंदिवसचिंता
 करी ॥ तोंह्वांदिशवर्षेंद्वारकेवरी ॥ अवर्षणपडियेलें ॥१७०॥ बहुतकेलेमयला ॥ प
 रीकदापीनवर्षेघन ॥ तोंअंबरीदेववाणीबदेवचन ॥ समस्तजनएकती ॥७१॥ अ
 क्रूरआहेवाराणशीनगरीं ॥ तोजरीआणालद्वारकापुरीं ॥ गरीजलदवर्षेनिषां
 रीं ॥ निश्वयहाजाणिजे ॥७२॥ तोंदूतमुखेंवार्ताआलीसमग्र ॥ कींआनंदवर्नी
 आहेअक्रूर ॥ मणीसुवर्णमसवेअष्टभार ॥ धर्मअपारकरीतसे ॥७३॥ भागी

स्यमंतकोपारव्यान.

(१७३)

रपीचेजेकांधांर॥ अकूरेबांधिलेअतिसुप्रर॥ अघापीजनदेखतीस्यष्ट॥ अ-
 क्रूरघांरनामत्याचें॥ ७४॥ मगश्रीकृष्णोउद्धवासीं॥ वेगोधाडिलेवाराणसीसीं
 तोंअकूरआलातापसी॥ कृष्णास्मरणीरतसदा॥ ७५॥ मगउद्धवेवर्तमानसां
 गोन॥ आणिलारथावरीवैसवून॥ भेटलेअकूरआणिकृष्ण॥ प्रेमेकरूनतेथ
 वां॥ ७६॥ अकूरेंहरीपुढेमणीसेवून॥ सांगीतलेसकळवर्तमान॥ हरीम्हणेम-
 णीनव्हेहाअग्र॥ घेनलेप्राणबहुतांचे॥ ७७॥ दोनवेळांहामणी॥ आंढ्याझा
 लाआम्हालागुनी॥ प्रसेनसत्राजितांसींमारूनी॥ आमुचेसदनींप्रवेशला
 ॥ ७८॥ जेथेंवसेघोरवस्त॥ तेथेंनप्रार्थितांघेतीअनर्थ॥ यालागींमुनीउपाधि
 रहित॥ अरण्यांतवसतीहो॥ ७९॥ जवळीअसतांउपार्थि॥ नसत्याचजडती
 आधिच्याधी॥ यालागींविस्तत्रिशुद्धी॥ हिंडतीउदासहोउनियां॥ १८०॥
 असोपर्जन्यतेअवसरीं॥ अद्भुतवर्षलाद्वारकेवरीं॥ भक्तमहिमाकंसारी॥ ना
 नापरीवादवित॥ ८१॥ हेस्यमंतकहरणकथा॥ गातांअथवाश्रवणकरितां॥ ह
 रेसकळसंकटचिंता॥ आवडीधरितांसप्रेमें॥ ८२॥ इतिस्यमंतकोपारव्यानंस
 पूर्णं॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ श्रीसांबसदाशिचार्पणमस्तु॥ ८३॥ ॥ ८४॥

अथऋषिपंचमीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीविनायका ॥ सकळविधांच्यानायका ॥ तुजम
स्कार करितीएका ॥ ग्रंथारंभींकविजन ॥ १ ॥ त्रिपुरासुराचेवधार्थ ॥ शिवेके-
लातुजप्रणिपात ॥ बळीसपालावपापाताळांत ॥ धामनध्याताजाहला ॥ २ ॥
सृष्टिकरितांकमलासन ॥ आरंभींकरीतुझेध्यान ॥ मस्तकीपृथ्वीधारणात्लागू
न ॥ शेषध्याताजाहलापै ॥ ३ ॥ महिषासुराचेवधार्थपार्वती ॥ तुजध्यातीजा
हलीनिश्चिती ॥ पुत्कीकारणेंसमस्ती ॥ सिद्धादिकींध्याइलें ॥ ४ ॥ जगताचेवि
जयात्लागुन ॥ मदनकेलेंतुझेध्यान ॥ त्यातुजसाष्टांगनमन ॥ माझेअसोसर्वदा
॥ ५ ॥ मजप्रज्ञादेऊनिउदार ॥ तुवांबोलवायेंऋषिपंचमीचरित्रा ॥ ऐसेंप्रार्थुनीवारंवा
र ॥ ग्रंथारंभकरीतसें ॥ ६ ॥ कोणेएकेअवसरि ॥ सिताशयनामकराजापरिकरीं
॥ अंजुलीकरुनीपुढारीं ॥ ब्रम्हयाप्रतीपुसतसे ॥ ७ ॥ राजाम्हणेचतुरानना ॥
देवदेवेशाकमलासना ॥ तुझियाप्रसादेकरुनीजाणा ॥ व्रतेंबहुतश्रवणकेलीं ॥
८ ॥ आतांमजवरीअनुग्रहकरून ॥ व्रतसांगाजीपापनाशन ॥ जयाचेआचरणेंकरू
न ॥ सकळस्त्रिपापावनहोती ॥ ९ ॥ ऐसाप्रश्रवणकरून ॥ ब्रम्हाम्हणैराजाला-
गुन ॥ तुवांएकाग्रकरूनिमन ॥ करायेंश्रवणभक्तिभावं ॥ १० ॥ ऋषीपंचमीनाम-
कव्रत ॥ सकळपापहरणींअतिविरव्यात ॥ जेनरयाचेआचरणकरित ॥ तयांनर-
कदर्शननचेची ॥ ११ ॥ ऐसायाव्रताचामहिमा ॥ उराणींअसेराजोत्तमा ॥ यावि
षयींइतिहासतुम्हां ॥ कथनकरितोंएकपां ॥ १२ ॥ वैदर्भदेशींउत्तमब्राम्हण ॥ उ
त्तंकजयाचेंनामाधिधान ॥ तयाचीभार्यासुशीलाजाण ॥ पातिव्रत्यपरायणहो
तीपै ॥ १३ ॥ तिपेसदोनअपत्येंअसती ॥ एकपुत्रआणिएककन्यानिश्चिती ॥ ज
यांचीलीलापाहनचितीं ॥ हर्षपावतीमातापितर ॥ १४ ॥ पुत्राचेंनांवसुविभूषण
कुलामाजीपरमभूषण ॥ सांगपदक्रमवेदाध्ययन ॥ करविताझालापुत्रासीं ॥
१५ ॥ आपुंत्याकुलासीसमान ॥ कुलीनसुजाणवरपोजून ॥ तयासीकरुनीक
न्यार्पण ॥ करीयथाविधीविवाह ॥ १६ ॥ विवाहझालियावरी ॥ नेकन्यादेववशें-
झडुकरी ॥ वैधव्यानेंपावलीनिर्घारीं ॥ विचित्रकरणीईश्वराची ॥ १७ ॥ निजपा
निव्रत्यरस्तूनी ॥ सुखेकालक्रमीपितृसदनीं ॥ तिथेचीबैधव्यदशाविलोकुनी ॥
दुःखकस्तीमातापितरें ॥ १८ ॥ मगपुत्रानेंत्यापुनिसदनीं ॥ स्वयेंकन्येसहितजाती

ऋषिपंचमीकथा.

(१७५)

नपश्वर्येलागुनी ॥ गंगातीरींच्यावनींघेउनी ॥ पर्णशाळेमाजीराहती ॥ ११ ॥ सा
 गंगातीरींतोब्राम्हण ॥ शिष्याससांगेवेदाध्ययन ॥ कन्यामातापितरांचीसेवा
 जाणा ॥ भक्तिभावेकरीतसे ॥ २० ॥ तेकन्याकोणेएकेदिनीं ॥ पित्याचीसेवाकरू
 नी ॥ बहुपरिश्रान्तहोउनी ॥ निशीथकालींनिद्राकरी ॥ २१ ॥ तंयभकस्माततेभा
 मिनी ॥ कृमिराशीझालीतत्क्षणीं ॥ जयांचीसंख्याकरीलकोणी ॥ ऐसात्रि-
 भुवनीदिसेना ॥ २२ ॥ तंवतेथेंशिष्ययेती ॥ तेकन्याकीटकशाशीझालीऐसेदे
 रवती ॥ नभहोउनीनिश्चिती ॥ हातरिवरीस्थितअसे ॥ २३ ॥ ऐसेंदेखोनीशिष्य
 जन ॥ दुःखेंसद्गदहोतीतयांचेप्राण ॥ करुणास्वरेंविलापकरून ॥ जननीप्रती-
 नियेदिती ॥ २४ ॥ शिष्यम्हणतीएकमाता ॥ कन्याकृमिराशीझालीआतां ॥
 सुशिलाअसतांतवसुता ॥ कयण्यानिमित्तेनजाणों ॥ २५ ॥ ऐसेंशिष्याचेंवचन
 ॥ वज्रपातसमानएकून ॥ तीभ्रान्तचित्तहोउन ॥ कन्येसमीपपातली ॥ २६ ॥ कृमि
 राशीझालीऐसेमेडून ॥ दुःखीतहोउनीकरीरुदन ॥ निजवक्षस्थळपिरोन ॥ अ
 दृहासकरीतसे ॥ २७ ॥ मूर्छितहोउनीतेजननी ॥ भूमीवरीपडेतक्षणीं ॥ पुनःसा
 वधहोउनी ॥ उठोनिकन्येप्रतीबिलोकितसे ॥ २८ ॥ मगकन्येसिधरूनिउभयह
 स्तांत ॥ पित्याजवळीनेलीत्वरित ॥ स्वामीसांगानिश्चित ॥ इथेचेंदुष्कृतकेंविअ
 से ॥ २९ ॥ निशीथकालींनिद्राहोतां ॥ कृमिराशीझालीअचवितां ॥ ऐसेंवचन
 कणींपडतां ॥ पितात्तदुःखेंपीरितसे ॥ ३० ॥ मगऋषीहोउनीध्यानस्थ ॥ तिये
 चेंपूर्वजन्मचेष्टित ॥ समाधीमाजीजाणूनयथार्थ ॥ सांगतसेभार्येप्रती ॥ ३१ ॥
 हेपूर्वींसातव्याजन्मीं ॥ ब्राम्हणीअसतांशरुद्धर्मीं ॥ रजस्वलाहोउनीस्वधार्मीं
 भांडादिकांतेंस्पर्शकरी ॥ ३२ ॥ ऐसेंपातककरूनियाणा ॥ कालेंकरुनीपावलीम
 रण ॥ तयापापेंकरून ॥ कृमिराशीझालीअसे ॥ ३३ ॥ रजस्वलेचेंकिंत्मिष ॥ तो
 असेइथेचेअंगींदोष ॥ तेणेंकरुनीविशेष ॥ पातकरवाणीपैंजाहली ॥ ३४ ॥ रज
 स्वलाचांडाबीप्रथमदिनीं ॥ द्वितीयदिवसीं ब्रम्हघातिनी ॥ रजकीकल्मिळींनिस
 न्यादिनीं ॥ चतुर्थदिवसींशरुद्धहोय ॥ ३५ ॥ तयेकालींतेभामिनी ॥ सखीसंगेंब्र
 तपाहिलेंनयनीं ॥ परीतेंव्रतअवमानुनी ॥ पापजोडिलेंपतनार्थ ॥ ३६ ॥ दृष्टव्रत
 भ्रमावेंहोवाली ॥ निर्मळद्विजकुळींजन्मपावली ॥ व्रताचियेअवज्ञेसमूर्ती ॥ कृ

मिराशीरूपझालीअसे॥३०॥ ऐसेइयेचेंपापाचरण॥ तेंतुजम्यांकेलेंकथन॥
 रजस्वलादोषजाण॥ समूखनाशासकारणअसे॥३८॥ ऐसेंऐकोनपतिब
 चन॥ सुशीलापुसेकरजोडुन॥ व्रताचियादर्शनेंकहन॥ जन्मपावलीद्विज
 कुडीं॥३९॥ तुम्हासारिरवेब्राम्हण॥ जयांच्यातेजेचंडकिरण॥ प्रभाहीनहो
 उनीअनुदिन॥ अस्ताचळींगमनकरी॥४०॥ इयेनें व्रततिरस्कारिलें॥ त्यापापें
 शरीरकमीरूपजाहलें॥ ऐसेंआश्चर्यवर्तलें॥ तेंव्रतमजउपदेशावें॥४१॥ ऐसें
 सुशीलेचेंवचन॥ ऐकोनिऋषीसांगेस्त्रियेलागुन॥ एकाग्रकरूननिमन॥ श्रवण
 करींभक्तीनें॥४२॥ ऋषिपंचमीव्रतवरिष्ठ॥ तेंकरावेंएकनिष्ठ॥ ज्याचियाआ
 चरणेंरजस्वलाकष्ट॥ पापरूपनिवर्तती॥४३॥ त्रिविधदुःखांतेंनिरसुनी॥ सौ
 भाग्यवतीभामिनी॥ कल्याणसंपदांपावोनी॥ आपत्तीचानाशाहोतसे॥४४॥
 ऐसेंऋषिपंचमीव्रत॥ कन्याहस्तेंकरूनविधियुक्त॥ दोषमुक्तझालीत्वरिता॥ व्र
 तप्रभायेंकरूनियां॥४५॥ युधिष्ठिरपुसेकृष्णाप्रती॥ देवदेवेशायादबपती॥
 तुझियासुखापासोनिबहुती॥ व्रतेंमजश्रुतझालीं॥४६॥ परीएकादेंपापना
 शाक॥ व्रतसांगाजीसम्यक॥ ऐसारायाचाप्रश्नदेख॥ श्रवणकरूनबोलतसे
 ॥४७॥ श्रीकृष्णाम्हणेरजेन्द्रा॥ कथाश्रवणीअतिसुखा॥ तुझीभक्तिपाहूनिउ
 दारा॥ निजमनासीहर्षवादे॥४८॥ ऐकराजापापनाशाक॥ व्रतसांगतांऋषिपं
 चमीनामक॥ जेंकरितांसम्यक॥ स्त्रियापापमुक्तहोतीं॥४९॥ युधिष्ठिरम्ह
 णेपुरुषोत्तमा॥ कैसाअसेपंचमीमहिमा॥ तोमजसांगात्रिविक्रमा॥ ऋषिपं
 चमीनामकैसेंजाहलें॥५०॥ शास्त्रीपुराणींनिश्चित॥ पापेंकथिलींअसतीब
 हुत॥ ऋषिपंचमीदिवसींकरूनव्रत॥ कवण्यापापांतूनस्त्रियामुक्तहोती॥५१॥
 ऐसेंऐकोनीधर्माचेंवचन॥ श्रीकृष्णबोलेसुहास्यवदन॥ जीस्त्रीजाणूनकींअ-
 जाणून॥ रजस्वलाभांडादिकांस्पर्शकरी॥५२॥ रजस्वलाअसतांनिधरीं॥
 गृहींराहूनिगृहकर्मकरी॥ महापापपावेतेनारी॥ रजोदोषेंकरूनियां॥५३॥
 चातुर्वर्णांपासून॥ रजस्वलेनेंदूराहावेंअनुदिन॥ तथाचेंकारणकरींश्रवण॥
 रजस्वलासदायजायी॥५४॥ पूर्वींइंद्रवनासुर॥ मास्त्रनिपावेब्रम्हहत्याप्रख
 र॥ ब्रम्हहत्येनेंदूषितझालाइंद्र॥ ब्रम्हाप्रतीशरणरिये॥५५॥ आप्तुलिया

ऋषिपंचमीकथा.

(१७७)

शुद्धीकरण॥ इंद्रपुसेकरजोडन ॥ चतुराननएकाग्रकरूनिमन॥ ब्रम्हहृत्के-
 विभागचारकरी ॥ ५६ ॥ भगतैचारविभागकरूनी ॥ चतुराननटाकीचतुःस्था
 नीं ॥ अग्नीचियापहिल्यातीनशिरवांलागुनी ॥ एकभागटाकिला ॥ ५७ ॥ नदी
 चेप्रथमोदकीं एक ॥ भागटाकिलाअसेसम्यक ॥ पर्वताप्रीं वृक्षावरीदेव ॥ नारी
 चेरजस्थानीं योजिता ॥ ५८ ॥ ऐसा ब्रम्हहृत्केचाविभागझाला ॥ त्याकारणेंदूषि
 तस्त्रीरजस्वला ॥ चानुर्वर्णांपासूनतिजला ॥ अन्यगृहींरक्षायें ॥ ५९ ॥ ऐसेंबि
 धींचेंअनुशासन ॥ तुजम्यांसांगीतलेंसंपूर्ण ॥ यत्नेंकरुनीअनुदिन ॥ रजस्वला
 स्पर्शपर्जावा ॥ ६० ॥ रजस्वलाचांडालीप्रथमदिनीं ॥ ब्रम्हपातकीद्वितीयदिनीं
 ॥ रजकीजाणतृतीयदिनीं ॥ चतुर्थदिचशींशुद्धजाण ॥ ६१ ॥ भक्त्यांलागींचवये
 दिनीं ॥ शुद्धजाणतेष्मामिनी ॥ दैवपितृकर्मांलागुनी ॥ पांचव्यादिनींशुद्धजाण ॥
 ६२ ॥ जाणूनअथवाअजाणून ॥ रजस्वलासंपर्कघडेजाण ॥ त्यादोषाचेक्षयाला
 गुन ॥ ऋषिपंचमीव्रतहेंआचरावें ॥ ६३ ॥ सर्वपापशमनी ॥ सर्वोपद्रवनाशिनी
 ॥ ऐसीऋषिपंचमीआहेम्हणोनी ॥ व्रतअवश्यकरावें ॥ ६४ ॥ ब्राह्मणक्षत्रियबै
 श्यशूद्र ॥ स्त्रियांनीं व्रतकरावेंविशेषेंपरिकर ॥ तेणेंपातकजायअघोर ॥ रज
 स्वलासंपर्केंघडलेजे ॥ ६५ ॥ ऐसाऋषिपंचमीचामहिमा ॥ प्रख्यातअसेराजो
 त्तमा ॥ पुराणींवरिणिलाअसेपरमा ॥ एकाग्रमनेश्रवणकरीं ॥ ६६ ॥ श्रीकृष्णाम्ह
 णेधर्मासीं ॥ येविषयींकथासांगतोंतुजसीं ॥ रजःसंपर्कपातकासीं ॥ नाशीलऐ
 सीझालीअसे ॥ ६७ ॥ पूर्वकृतयुगामाझारी ॥ विदर्शनामकयोरनगरी ॥ तेथें
 श्येनजिन्नामराजारज्यकरी ॥ चतुर्वर्णांचेंपालनकरूनियां ॥ ६८ ॥ तयाचेदेशीं
 एकब्राह्मण ॥ सुमित्रजयाचेंनामाभिधान ॥ वेदवेदांगपरमनिपुण ॥ सर्वप्राणि
 यांचाहितकर्ताअसे ॥ ६९ ॥ कृषिकर्मकरीअनुदिनीं ॥ आसक्तअसेकुटुंबपाल
 नीं ॥ तयाचीभार्यापतिव्रताशिरोमणी ॥ पतिसेवेसींतत्पर ॥ ७० ॥ जियेचेंनाम
 जयश्रीविरब्यात ॥ चाकरसुतज्जनअसतीबहुत ॥ पर्जन्यकालहोतांप्राप्त ॥ चिं
 तानुरहोतसेमनीं ॥ ७१ ॥ कृषिकर्मांबहुवस ॥ आसक्तहोपतियेचेंमानस ॥
 ऐसीअसतांविशेष ॥ नबलएकवर्तले ॥ ७२ ॥ कोणेएकेअंबसरीं ॥ रजस्वला
 झालीतेनारी ॥ रजस्वलाअंसोननानापरी ॥ गृहकार्येस्वयेंकरीतपें ॥ ७३ ॥

उपयुक्तकथासंग्रहः

रजस्वलाज्ञातिंयावरी ॥ भांडादिकांसीस्पर्शकरीतेनारी ॥ ऐसाबहुकाळ
 ऋमित्यावरी ॥ मृत्युपावलीतेकाबी ॥ ७४ ॥ तिचेचाभर्ताबोब्राम्हण ॥ तोही
 मृत्युपावलाजाण ॥ ऐसेतेंदंपत्यकर्माधीन ॥ युधिष्ठिरावर्तत ॥ ७५ ॥ जय
 श्रीनामतपाचीमामिनी ॥ ऋतुसंपर्कदोषेंकरुनी ॥ श्वानयोनीतजन्मपावोनी
 शुनीहोईआपुल्याघरीं ॥ ७६ ॥ तिचेचासंपर्कदोषबहुत ॥ तथायोगेंतोद्विज
 कष्टत ॥ वृषभाचाजन्मपावोनीतेय ॥ कष्टपावेनानापरी ॥ ७७ ॥ ऐसीतींउप
 पतांदंपती ॥ कर्माधीनहोउनीकष्टपावती ॥ तिर्यग्योनीतेंपावलीती ॥ ऋतु
 संपर्केंकरूनियां ॥ ७८ ॥ पूर्वजन्मांस्वधर्मांचरण ॥ केलेंम्हणोनीपूर्वजातिस्मर
 ण ॥ ऐसीउभयतांतींअनुदिन ॥ कष्टेंकरूनिराहती ॥ ७९ ॥ पुत्रगृहीतेदंपती ॥
 पूर्वीचेंपातकस्मरोनिराहती ॥ सुमित्राचापुत्रसुमती ॥ पितृसेवेसींतत्परअसे
 ॥ ८० ॥ सुमतीजपाचेंनामाभिधान ॥ देवताअतिथीचेंकरीपूजन ॥ ऐसातोध
 र्मज्ञब्राम्हण ॥ स्वधर्मांचरणींतत्परपें ॥ ८१ ॥ ऐसातोब्राम्हणवर्ततां ॥ पितृ-
 तिथीमासझालीतत्वां ॥ भार्याचंद्रवतीसभिधअसतां ॥ तिचेमतीबोलतसे
 ॥ ८२ ॥ आजदिनींश्राद्धदिवस ॥ ममपित्याचाअसेबहुवस ॥ भोजनघालावया
 ब्राम्हणांस ॥ पाकसिद्धीत्वरीतकरावी ॥ ८३ ॥ ऐसीआज्ञासुमतीकरी ॥ तों
 चंद्रवतीपाकसिद्धीकरी ॥ तयेलागींपायसपात्रामाझारीं ॥ सपेंगरळसो-
 डियेले ॥ ८४ ॥ तंबअकस्माततेशुनी ॥ गरळापाहोनीभ्यालीमनीं ॥ ब्रम्हहत्या
 घडेलम्हणोनी ॥ पाकभांडींस्पर्शलीपें ॥ ८५ ॥ द्विजभार्यातीमेंबिलोकून ॥
 पाकभांडींविटाळलींजाणोन ॥ जळकेंकोलीनहातींघेउन ॥ तयेशहनीसबहु
 नाडिले ॥ ८६ ॥ हस्तपादकटीकमर ॥ ताडनेंझालीतेशुनीजर्जर ॥ भांडादिक
 प्रक्षालुनीपरिकर ॥ पाकसिद्धीपुनश्चकेलीपें ॥ ८७ ॥ मगयथाविधीयाद्द
 केले ॥ ब्राम्हणांसींपडुसभोजनवाटिले ॥ बाहेरउच्छिष्टनाहींटाकिले ॥ उ
 च्छिष्टराकिलेंगतेंभाजी ॥ ८८ ॥ नोपितृतृतीचादिवस ॥ परीउपवासघड
 लाशुनीस ॥ पुत्रेंयादुकेलेंबहुवस ॥ निष्कबझालेंपुधिष्ठिरा ॥ ८९ ॥ निशी
 मासझालियावर ॥ तेशुनीअत्यंतक्षुधातुर ॥ गोशामाजीयेउनिसत्वर ॥ ब
 लिबदंस्वप्नत्यासींबोलतसे ॥ ९० ॥ शुनीम्हणेआजिदिवसभर ॥ झालेंअसे

ऋषिपंचमीकथा.

(१७९)

उपोषणनिश्चक्र ॥ परीमयपुत्रेप्रासमात्र ॥ अन्ननाहींदीधले ॥ ११ ॥ सुधेकक
निपीडित ॥ ममप्राणझालेकंठगत ॥ कायकरावेतेंनाहींसुचत ॥ म्हणोनि-
लोळेभूमीचरी ॥ १२ ॥ ममपुत्रइतरदिनीं ॥ लेपतरीदेईमजलागुनी ॥ मज-
कारणेंआजिदिनीं ॥ उच्छिष्टहीनाहींदीधले ॥ १३ ॥ क्षीरीमाजीपडिलेंसर्प
गळ ॥ पाहोनिझालेममप्राणव्याकुळ ॥ मरतीलब्राम्हणसकळ ॥ म्हणोनि
पायसास्यांस्पर्शकेला ॥ १४ ॥ तयेकाळींमातेंबांधून ॥ केलेमजबहुतताडण
॥ तेणेंझालींसकळगात्रेभय ॥ कटीभयझालीअसे ॥ १५ ॥ मगतोवृषभयो
लत ॥ स्त्रियेत्वांकेलेंपापसंचित ॥ तेणेंकरुनीवृषभयोनीत ॥ ममजन्मजा
हलेंअसे ॥ १५ ॥ कायकरूमींझालेंभक्तिहीन ॥ पारवाहकअनुदिन ॥
पुत्राचियाक्षेत्रीजाण ॥ आजदिनींबहुतकष्टलो ॥ १७ ॥ मीबुभुक्षितअसतां
सकळदिनीं ॥ पुत्रेंमममुखबांधूनी ॥ ताडिलेंकशाघातेंकरुनी ॥ वृथाआढके
लेपुत्रें ॥ १८ ॥ मातापित्रांकष्टवुनी ॥ आढकरीप्रीतीलागुनी ॥ परीतेव्यर्थ-
होउनी ॥ पितरबुभुक्षितराहतीपें ॥ १९ ॥ श्रीकृष्णधर्मासींसांगत ॥ ऐसीतीं
उभयदंपतीबोलत ॥ तंवतेथेंपुत्रआलाअकस्मात ॥ उभयसंवादश्रवणकेळ
॥ १०० ॥ वृषभआणितेशुनी ॥ आपुलींअसतीजनकजननी ॥ ऐसेंसुमतीपुत्रें
जाणुनी ॥ रात्रींउभयतासींभोजनअर्पिलें ॥ १ ॥ ऐसीमातापित्यांचीअवस्था
पाहुनी ॥ सुमतीझालादुःखितमनीं ॥ कोण्याकर्मनीचयोनी ॥ पितरांप्राप्त-
झालीअसे ॥ २ ॥ कैसेंकरावेंकोठेंजावें ॥ जनासींमुखकेथींदाखवावें ॥ कोण्या
महंतासींसावधानपुसावें ॥ जेणेंमातापितरमुक्तहोतीपें ॥ ३ ॥ ऐसेंचिंतूनिपां
सनीं ॥ निजकांतेलाठेवूनिसदनीं ॥ सुमतीब्राम्हणतेचक्षणीं ॥ घोरवनींप्रवे-
शला ॥ ४ ॥ तेथेंसप्तऋषींचेआश्रम ॥ बिलोकिताझालातोपरम ॥ श्वापदेंसो
डोनीस्वधर्म ॥ तेथेंशांतवर्तती ॥ ५ ॥ धेनुव्याघ्रादिकएकेठायीं ॥ वर्ततीपरी
बैरनाहीं ॥ हंसकारंडवपक्षीसर्वही ॥ शब्दकरितीमधुरस्वरें ॥ ६ ॥ मुनीशिष्य
मिच्छेनिसकळ ॥ वेदघोषकरितीसबळ ॥ पुष्पेंतुलसीबिल्वकमळ ॥ आणूनि
देतींऋषींसीं ॥ ७ ॥ सुमतीब्राम्हणतेथेंपेडून ॥ साष्टांगकरूनिपांनमन ॥ सांग
ताझालावर्तमान ॥ सप्तऋषींसींतेपवां ॥ ८ ॥ सुमतीम्हणेऋषींलागून ॥ म

भ्रकरितोमीजाण॥ तोसांगावांरुपाकरून॥ ऐसेंम्हणोनीप्रयकरी॥ ९॥
 सप्रपितावृषभयोनीत॥ जन्मपावलाअसेनिश्चिता॥ तैसीचमाताविरुघ्यात
 ॥ शुनीयोनीमार्जीजन्मलीपें॥ १०॥ ऐसीअवस्थाकायकारण॥ प्राप्तझाली
 उभयतांलागून॥ तेंमजसांगातुम्हींकरुणाघन॥ जेणेंपितरमुक्तीपावती
 ॥ ११॥ श्रीकृष्णाम्हणेनृपती॥ ऐसेंबोलुनीतासुमती॥ मातापित्यांसागीनि-
 श्चितीं॥ दुःस्वीहोईयांरवार॥ १२॥ मगतयाचेंवचनऐकोन॥ सर्वतपोनामक-
 षीसर्वज्ञ॥ सुमतीप्रतीबोलेवचन॥ जेणेंपितरांमुक्तिहोई॥ १३॥ ऋषींम्हणे
 सुमतीब्राम्हणा॥ अरणकरींमाझियावचना॥ तवमातापूर्वजन्मींजाणा॥ र-
 जस्वलागृहींझालीअसे॥ १४॥ तयेकालींरजस्वलाअसोन॥ घरांतकेलासंपर्क
 अनुदिन॥ तेणेंपातकेंकरून॥ शुनीयोनीतेंपावलीपें॥ १५॥ तियेच्यास्पर्शदोषें
 करून॥ तवपिताहिजाहलावृषभमहान॥ खामातापित्यांचेमुक्तीकारणें॥
 ऋषिपंचमींघनआचरावें॥ १६॥ हेविपेंद्रासुमती॥ भार्येसहितऋषिपूजोनि
 निश्चिती॥ घनआचरायेंनिगुनी॥ समवर्षेंपर्यंत॥ १७॥ अंतीउद्यापनकरावें॥
 बित्तराख्यविशेषेवजावें॥ ऐसेंघनकरितांभावे॥ ऋतुसंपर्कदोषजातसे॥ ८॥ शकू
 शाकांचाआहार॥ तैसेचश्यामाकनीवार॥ अथवाकंदमूलफळनीर॥ षष्ठीं
 नियमेंकरुनिषां॥ ९॥ जेहलकशोत्यन्म॥ तेंकदापिकरूनपेभक्षण॥ इतरजेनिष-
 मफेलेकथन॥ तेहीसर्वपाबावे॥ १२०॥ भाद्रपदमासप्राप्तझालियावरी॥ तयाचे
 शुक्लपक्षामाझारी॥ पंचमीदिवसींपरिकरी॥ अपामार्गकाष्ठेंदंतशहूकी-
 जे॥ २१॥ वनस्पतिप्रार्थनामंत्रः॥ ॥ आयुर्बलंयशोवर्चःप्रजाःपशुवसूनिच॥
 ब्रह्मप्रज्ञांचमेधांचत्वप्पोदेहिवनस्पते॥ १॥ ॥ ऐसियामंत्रेंकरून॥ वनस्पतीसीं
 प्रार्थून॥ मगकरावेंदंतधावन॥ सुखदुर्गंधीनाशार्थ॥ २२॥ दंतधावनमंत्रः॥
 सुखदुर्गंधिनाशापरदानांचविशुद्धये॥ षीवनायचगात्राणांकुर्वेहंदंतधावनं॥ १॥
 ऐसियामंत्रेंकरून॥ सम्यक्दंतधावनकरून॥ मगमृत्तिकास्नानआचरून॥ म-
 लनाशकस्नानकरावें॥ २३॥ तिलआणिआमलक॥ तयांचावाटूनिकरावाकल्क
 ॥ तोलाधुनीकेशासींसम्यक॥ स्नानपूर्वककेशाशुद्धकरावे॥ २४॥ मगनूतनश-
 ढ्यस्त्राचेंपरिधान॥ करावेंघनतालागून॥ मनाचेंस्यैर्यकरून॥ नित्यकर्मैआ-

ऋषिपंचमीकथा.

(१९१)

चरावीं ॥२५॥ अग्निहोत्ररालेमार्जीजाण ॥ करावेससऋषींचेंस्थापन ॥ आवा
हनादिपूजासंपूर्ण ॥ भक्तिभावेकरावी ॥२६॥ पंचामृतस्साचेंस्नान ॥ यथा-
धिकारकीजेमंत्रेकरून ॥ कापूरअगरूचंदन ॥ सुगंधिद्वयेंअर्पायीं ॥२७॥ नाना
विधसुगंधसुमनें ॥ संपादूनपूजेकारणें ॥ गंधपुष्पदीपवस्त्राच्छादनें ॥ उपवीत
सहितदेईजे ॥२८॥ ऐसीयथाविधीपूजासारून ॥ नैवेद्यद्यावाप्रीतीकरून ॥ मंत्रपु-
ष्पांतअर्चन ॥ झालियावरीफलअर्घ्यद्यावे ॥२९॥ अरुंधतीसहितऋषींसीं ॥ ऐसें
पूजावेभावेसीं ॥ म्हणोनिसांगेसुमतीपासीं ॥ सर्वतपोनामकऋषीतो ॥१३०॥
आतांससऋषीकोणतेतेऐक ॥ कश्यपअत्रिभरद्वाजदेव ॥ विश्वामित्रगौतम-
सम्यक ॥ जमदग्निवसिष्ठऐसेसातही ॥३५॥ आठवीवसिष्ठपत्नीअरुंधती ॥ जी-
चीसार्धींमार्जीअसेख्याती ॥ ऐसेंजाणावेतुवांसुमती ॥ म्हणोनिसांगतीऋषि-
जन ॥३२॥ एवंससऋषींचेंपूजन ॥ तुवांकरावेपितरांलागुन ॥ तेणेंहोईलपापद-
हन ॥ आतांपूजामंत्रअवणकर ॥३३॥ ॥ **पूजामंत्रः** ॥ ॥ कश्यपोत्रिभरद्वा-
जोविश्वामित्रोथगौतमः ॥ जमदग्निर्वसिष्ठश्चसार्धींचैवाप्यरुंधती ॥१॥ ऐ-
सियामंत्रेकरून ॥ पूजनकरावेसायधानमन ॥ ऋषिपंचमीचियाव्रतेंकरून ॥ ऋ-
तुसंपर्कदोषनाशपावे ॥३४॥ श्रीकृष्णाम्हणेहेधर्मराज ॥ तेंऋषींचैवाक्यअव-
णकरोनितोद्विज ॥ स्वगृहीयेउनसभाज ॥ सक्तीनेंघ्रतकरिताझाला ॥३५॥
ऋषिपंचमीचेंघ्रतसम्यक ॥ सर्वपापांचेंअसेनाशक ॥ यथाविधीकरूननिश्चक
॥ मातापित्यांसींफलसमर्पितें ॥३६॥ घ्रताचियापुण्यप्रभावान ॥ सुमतीचीमा-
ताश्वयोनीपासुन ॥ मुक्तहोउनीतत्क्षणा ॥ विमानींआरूढजाहली ॥३७॥ दिव्य
वस्त्रेंपरिधान ॥ करूनिपावलीस्वर्गसुवन ॥ ऐसेंकथनकरीश्रीकृष्ण ॥ युधिष्ठि-
शसींतेकाढीं ॥३८॥ तेसाचितोसुमतीचातात ॥ पशुयोनीपासूनझालामृत ॥
दिव्यदेहीहोउनिक्षणांत ॥ विमानारूढजाहला ॥३९॥ दिव्यअठंकारदिव्यव-
सन ॥ दिव्यमुगुटअनर्घ्यरत्न ॥ ऐसादिव्यदेहधारणकरून ॥ स्वर्गलोकींजा-
ताजाहलापै ॥१४०॥ काधिकआणिबाचिक ॥ तेसेंचितिसरेंमानसिक ॥ ऐ-
सेंत्रिविधघोरपातक ॥ ऋषिपंचमीघ्रतेंनष्टहोतसे ॥४१॥ श्रीकृष्णाम्हणेनृपोत्त-
मा ॥ ऐक्याघ्रताचापुण्यमाहेमा ॥ सर्वघ्रतांचियांआचरणींपरम ॥ जेंपुण्य

(१८२)

उपयुक्तकथासंग्रह.

प्राप्तहोतसे ॥४२॥ सर्वतीर्थीकरूनिस्नान ॥ जेंपुण्यफलप्राप्तहोतेंसंपूर्ण ॥
आणिजेंसर्वदानेंकरूनिप्राप्तजाण ॥ तेंयाचियाआचरणेंमिळतसे ॥४३॥ ज्या
स्त्रियाहेंव्रतआचरती ॥ तयांसीहोईलसुरवप्राप्ती ॥ रूपलावण्यपुत्रपौत्रादि
निश्चिती ॥ याचेआचरणेंलाधनील ॥४४॥ ह्यालोकींसुरवप्राप्ती ॥ स्वर्गलोकीं
उत्तमगती ॥ ऐसें व्रतहेंअसेनिगुती ॥ व्रतांमध्येअतिउत्तम ॥४५॥ सकलसंप
त्तीदायक ॥ स्त्रियांसींअसेंपापनाशक ॥ धनयशपुत्रआणिस्वर्गसम्यक ॥
प्राप्तहोतीयुधिष्ठिरा ॥४६॥ ऐसेहेंऋषिपंचर्माआख्यान ॥ जेपठणअथवाक
रितीश्रवण ॥ तयांचेपातकांचेंदहन ॥ होऊनितेसद्गतीपावती ॥४७॥ ॥ इति
श्रीभविष्योत्तरपुराणेऋषिपंचमीव्रतकथासंपूर्णा ॥ श्रीशंकरार्पणमस्तु ॥ ॥

अथवामनद्वादशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीपुराणपुरुषा ॥ योगीजनमानसहंसा ॥ त्रिगु-
णातीतामायाविलासा ॥ सर्वाध्यसाकृपाकरीं ॥ १ ॥ त्वंचिसर्वजगद्दृष्ट ॥ माया
तीतस्वसंबेद्य ॥ आणिव्रह्मादिकांतूंआराध्य ॥ म्हणोनिआद्यतुजम्हणती ॥
॥ २ ॥ जगदुत्पत्तिस्थितिसंहार ॥ त्वंचिकरिसीषारंवार ॥ म्हणोनतूतेंभक्तसं-
यग्र ॥ जगदीश्वरम्हणतीपै ॥ ३ ॥ जेकांतव्यदींकरितीनमन ॥ तयांसींजगींके
रिशीधन्य ॥ म्हणोनमीतश्चरण ॥ मनोभावेबंदितों ॥ ४ ॥ आतांवामनजयं

यामनद्वादशीकथा.

(१८३)

तीव्रतकथा ॥ सांगतों भविष्यपुराणोक्ता ॥ तीचश्रीतीसावधचिन्ता ॥ करुनि
 पांऐकिये ॥५॥ नैमिषारण्यामाजीसूत ॥ सांगते झालेशौनकांमंत ॥ कींधर्म
 राजजो कुंतीसुत ॥ तथासांगेश्रीकृष्ण ॥६॥ सर्वदैत्यांमाजीथोर ॥ बलिना मा-
 विरोचनपुत्र ॥ भगवद्भक्तदानशूर ॥ बलअपारजयाचें ॥७॥ तयानेंपूर्वीसर्वनि-
 र्जर ॥ जिंकूनिकेलेपरमजर्जर ॥ आणिमहारत्नादिधनसमग्र ॥ हिरोनिनेलेस्व
 गृहासीं ॥८॥ मगइंद्रादिसर्वदेवगण ॥ जेंक्षीरसागरीचेंनिधान ॥ तथाजाउनि-
 यांतूंशरण ॥ प्रार्थितेझालेदीनवाणी ॥९॥ देवम्हणतीजगद्रक्षका ॥ अनंतकोटि
 ब्रह्मांडनायका ॥ शरणागतवरदायका ॥ भक्तिप्रियादीनबंधू ॥१०॥ जेतुजसीं
 होतीअनन्यशरण ॥ त्यांवरीतूंकृपाकरून ॥ सर्वमनोरथकरिसीपूर्ण ॥ ऐसेंत्र
 तनुझेसदा ॥११॥ आणिआपुच्यानानासंकरांसीं ॥ तूंचिसदानिवारणकरिसी ॥
 परीआजआम्हांनिर्जरांसीं ॥ महासंकटउद्भवले ॥१२॥ स्वदैत्यांमाजीथोर ॥ व-
 लिनामाविरोचनपुत्र ॥ भगवद्भक्तदानशूर ॥ बलअपारजयाचें ॥१३॥ तयानेंशु-
 द्धींसर्वनिर्जर ॥ जिंकूनिकेलेपरमजर्जर ॥ आणिमहारत्नादिधनसमग्र ॥ हिरो-
 निनेलेस्वगृहासीं ॥१४॥ इंद्रपदघेतठेंहिरोन ॥ सर्वलोकपालकरितीश्रमण ॥ रा-
 हावयानाहींकोठेंस्थान ॥ म्हणोनिशरणतुजलागीं ॥१५॥ तरीआतांहेपंचजाव-
 रा ॥ कृपाकरोनीसर्वनिर्जरां ॥ संकरापासुनशीघ्रउद्धारा ॥ हीचआमुचीप्रार्थना
 ॥१६॥ तुजवांचोनीआम्हासिगती ॥ कोठेंचिनाहींयाजगतीं ॥ हेंजाणबातूरमा-
 पती ॥ सर्वांगतीतूंचपें ॥१७॥ ऐसेदेवांचेबहुतकष्ट ॥ ऐकोनियांवेकूठपीठ ॥ बोल-
 ताझालाउत्कृष्ट ॥ वचनतोबाक्यज्ञ ॥१८॥ म्हणेहोइंद्रादिसर्वनिर्जर ॥ जोतुम्हींक-
 थिलुदैत्येंद्र ॥ बलीनामामहावीर ॥ तोमजविदितअसेपै ॥१९॥ तोसत्यसंधबल-
 वंत ॥ भावितात्याशांतदांत ॥ मद्रतप्राणमद्रक्त ॥ आणिजितेंद्विषसर्वदा ॥२०॥
 तोप्रजापतीसमानजाण ॥ सर्वभजांचेंकरितोरक्षण ॥ त्याचेवर्णावर्चांसर्वगुण ॥
 कोर्णासमर्थदिसेना ॥२१॥ तुम्हीपेउनीमजकारणें ॥ तथाचेंकथिलेंगान्हाणें ॥ प-
 रीतपस्येचेंफलभोगणें ॥ तपस्व्यासींअवश्यपै ॥२२॥ तोदैत्यांमाजीश्रेष्ठबली
 ॥ त्याणेंतपस्याबहुतकेली ॥ यास्तवसंपत्तीप्राप्तझाली ॥ इंद्रपदादितयासी ॥२३
 ॥ परीतुम्हीदेवगण ॥ अनन्यभांबेंमजसींशरण ॥ म्हणोनितुम्हांझालोंमसन्न ॥

संकटनिवारणकरीनमी ॥ २४ ॥ बत्नीदैत्याच्यातपाचाअंत ॥ कांहींकालेहो-
 ईन्ननिश्चितं ॥ तेव्हांतपासिजिंकूनिघथार्थ ॥ संपत्तीदेईननुम्हासी ॥ २५ ॥ तु
 म्हीअसाथेंस्वस्थमानसीं ॥ ऐसेऐकतांविष्णुवचनारीं ॥ इंद्रादिदेवस्तथानासीं ॥
 आनंदेंसींपरतले ॥ २६ ॥ कृष्णाम्हणेरेपुधिषिरा ॥ मगपतिव्रतांमाजीअग्रेसरा ॥
 कश्यपऋषीचीअदितीदारा ॥ पतिसेवेतत्पर ॥ २७ ॥ तिच्याशरच्चंद्रशहस्रमान-
 सीं ॥ हेतुझालाकीवैकुंठवासी ॥ शेषशाचीआपुढेकुशी ॥ पुत्रवेंव्हावाउत्पन्न
 ॥ २८ ॥ ऐसाउपजतांविंदंत ॥ उग्रतपस्यातीआचरत ॥ मगवैकुंठवासीरमाकांत
 प्रसन्नहोउनीप्रगटला ॥ २९ ॥ आणिमूणगेकश्यपभार्ये ॥ सर्वपतिव्रतांमाजी
 चर्ये ॥ षाउग्रतपेंअतिभार्ये ॥ झालोंआहेंप्रसन्नमीं ॥ ३० ॥ तरीजोअसेलमनो
 रथ ॥ तोकरीतूंमज्जसींत्वरित ॥ पूर्णकरीनमींअथार्थ ॥ सत्यसत्यजाणयां ॥
 ३१ ॥ ऐसेंऐकतांभगवद्वचन ॥ अदितीहोउनीआनंदपूर्ण ॥ करितीझालीसाष्टां
 गनमन ॥ अतिप्रेमेंकरूनी ॥ ३२ ॥ म्हणेदीननाथालक्ष्मीविरा ॥ भक्तमनोरथदाता
 रा ॥ प्रसन्नझालासीमज्जसींरवरा ॥ तरीतूंहोईमत्युन्न ॥ ३३ ॥ ममोदरींतूंजच्या-
 सियेणें ॥ हाचिमनोरथमजकारणें ॥ म्हणोनिकायावाचाआणिमनें ॥ शरण
 आलेंतुजलागीं ॥ ३४ ॥ ऐसेंनियेचेंभक्तिपूर्ण ॥ श्रवणकरितांउत्तमवचन ॥ तथा
 स्तुम्हणोनीरमारमण ॥ अंतर्धानपावला ॥ ३५ ॥ मगअदितीसानंदचित्त ॥ जाती
 जाहलीस्वगृहाप्रत ॥ आणिकांहींकाललोदतांयथार्थ ॥ गर्भिणीजाह्ण्टीपति
 संगें ॥ ३६ ॥ मगनवमासांतीहोतांप्रसूत ॥ बत्नीसलक्षणींझालासुत ॥ सत्युन्नरू
 परमाकांत ॥ स्वयेंजाणउद्भवला ॥ ३७ ॥ न्हस्वपादन्हस्वशरीर ॥ न्हस्वजंघोरून्हस्व
 केशर ॥ न्हस्वपाणीकृशोदर ॥ महाशिरतेसाची ॥ ३८ ॥ ऐसाझालादेवपूजितन-
 य ॥ हर्षितझालीअदितीमाय ॥ सर्वदैत्यांसींसुदलेंमय ॥ देवनिर्भयझालेपै ॥
 ३९ ॥ मगस्वयेंकश्यपऋषी ॥ जातकर्मसंस्कारासी ॥ करिताझालायथाविधी
 सीं ॥ इव्यअपारवांरित ॥ ४० ॥ कश्यपऋषीद्वारशान्ही ॥ नामकरणसंस्कार
 करूनी ॥ धामनऐसेंपामठेधुनी ॥ पालकारोपणकरवीतसे ॥ ४१ ॥ पुढेंदिवसें
 दिवसयामन ॥ शक्यपत्नींच्याचंद्रासमान ॥ चढीपायतांआनंदेमन ॥ इंद्रा
 दिसर्वदेवांनें ॥ ४२ ॥ पुढेंअष्टमवर्षहोतांप्राप्त ॥ स्वयेंविधानेंपेडूनयथार्थ ॥ व्रत

वामनद्वादशीकथा.

(१८५)

बंधकरुनीविधियुक्त ॥ महामंत्रउपदेशिता ॥ १३ ॥ ब्रह्मचर्यव्रतंउत्तम ॥ उपदेशि
लेनपात्रेधर्म ॥ तैमैवलादंडकौपीनचर्म ॥ कमंडलुत्वादिधारणकरीतो ॥ १४ ॥ इ-
कडेबलिदैत्यधर्मनिष्ठ ॥ परमप्रतापीअतिनेजिष्ठ ॥ अश्वमेधादियज्ञवरिष्ठ ॥
निरंतरकरीतसे ॥ १५ ॥ याचकयंउनीकरिनीपाचन ॥ तथासिंपिपुलुदेउनिधन ॥
सर्वमनोरथकरीतोपूर्ण ॥ विभुखकाणनक्षेत्री ॥ १६ ॥ जेजेमागतीसदाब्राह्मण
॥ तेतेत्यांसीदेतसेजाण ॥ नाहीऐसेकदापिवचन ॥ मुखांतूनीनिघेचिना ॥ १७ ॥
कित्येकांसीभूमिदानदेई ॥ कित्येकांसीसहस्रगाई ॥ आणिअन्नसत्रेकित्येक-
वापी ॥ निरंतरदेचितसे ॥ १८ ॥ श्रीमदीश्वरप्रतीत्यर्थ ॥ नानादानेकरीसतत ॥ खा-
दानोदकांच्यानथावाहत ॥ निरंतरपृथ्वीवरी ॥ १९ ॥ बन्दिदैत्यमत्तगजेइ ॥ तदा
नोदकवाहेनिरंतर ॥ दानगंधार्थविभ्रमर ॥ निरंतरग्रेंपायती ॥ २० ॥ ऐसातोदा
नशूरदैत्यपती ॥ सर्वत्रपसरलीतयाचीकीर्ति ॥ मगदेवयथार्थपायनमूर्ती ॥ ब-
लीभतीचान्निळा ॥ २१ ॥ दंडकमंडलूकृष्णाजिन ॥ जलामस्तकीउपवीतधारण ॥
कटीमेरपलाकुशाकौपिन ॥ ब्रह्मचर्यव्रतस्था ॥ २२ ॥ ऐसावामनमूर्तीमुरारी ॥ पाव-
लाअसेबलीच्याद्वारी ॥ तोनयादंरबुनीबलीसत्वरी ॥ अतिमेमेंपाबिन्ना ॥ २३ ॥
सन्धिधयेउनीधरिलेचरण ॥ भक्तीनेकेलेसाष्टांगनमन ॥ आणिनयातेहंसजोडन
उत्तमासनीबैसविले ॥ २४ ॥ मगउत्तमसुगंधजले ॥ त्याबदूचेदोनपायधुतले ॥ ते
क्षालनोदकशिरीवंदिले ॥ ईशादिकांप्राप्यजे ॥ २५ ॥ आणिअर्घ्यादिषोड-
शोपचार ॥ यथाविधीपूजासमय ॥ सारोनिपाउभयकर ॥ जोडूनिमूढोबदू-
सी ॥ २६ ॥ अबदृशनेंझालोमीधन्य ॥ परीकिसर्थझालेआंगमन ॥ तेसांगिजे
याद्वासाकारण ॥ पूर्णकरीनमनोरथ ॥ २७ ॥ ऐसेऐरुनीबलीचिंवाक्य ॥ वामन
रूपीकश्यपतनय ॥ हर्षभरितबोलताहोय ॥ त्रिपादभूमीपाहिजे ॥ २८ ॥
आणिककांहींधनसंपत्ती ॥ राज्यरुषीअथवाहर्नी ॥ अश्वरथनकांचिनिश्चि-
ती ॥ ग्रामनकोदेशनको ॥ २९ ॥ वेदाभ्यासकरणंहाहेत ॥ परीस्थलनाहीं-
कींअभ्यासार्थ ॥ यास्तबदैत्यातुजप्रत ॥ त्रिपादभूमीमागतो ॥ ३० ॥ ऐसें
ऐकिलेकचनबदूचे ॥ परीवर्मनजाणेबलीसाचे ॥ म्हणोनपुनःसुंदरयाचे ॥
विनवीतसेबदूसी ॥ ३१ ॥ म्हणोमीसर्वत्रैलोष्यपती ॥ बदुयातुंयेउनिपांमजप

ती ॥ मागतोसी त्रिपादजगती ॥ म्हणोनिदुःखवाटते ॥ ६२ ॥ क्षुधातुरक
 ल्यतरूसी ॥ म्हणेतूकोंडादेई मजसी ॥ तुवांगतीकेलीतेसी ॥ म्हणोनिदुः
 खवाटते ॥ ६३ ॥ कामधेनूचीपडतांगांठी ॥ म्हणेकांजीदेईप्राशनासागी ॥ ते
 सीगतकेलीसरबोटी ॥ म्हणोनिदुःखवाटते ॥ ६४ ॥ क्षुधातुरासीक्षीरसागर
 ॥ भेटतांम्हणेदेईभाकर ॥ तेसीगतकेलीसपरिकर ॥ म्हणोनिदुःखवाटते ॥
 ६५ ॥ दरिद्रासिदेतांचिंतामणी ॥ दूरचादेईभिरकाबुनी ॥ तेसेकेलेसित्वां-
 जाणी ॥ म्हणोनिदुःखवाटते ॥ ६६ ॥ तरीआतादेशअथवाग्राम ॥ घेउनिचा
 लवींस्वधर्मनेम ॥ ऐसेबोलोनीबलिपादपद्म ॥ बलिराजेवंदिले ॥ ६७ ॥ मगब
 द्दुम्हणेरेदेत्यर्पनी ॥ मींआहेंअम्हन्चर्यव्रती ॥ मूर्ध्मपिक्षामागूनिनिश्चिती ॥ उ
 दरपोषणकरावे ॥ ६८ ॥ तरीधर्मरीतींपिक्षामागून ॥ करीनमीस्वोदरभरण ॥
 परीनहींसत्तेचेस्थान ॥ म्हणोनचित्तेंमजदेई ॥ ६९ ॥ मन्त्रिपादभूमीव्यतिरिक्त
 ॥ आहेतेमजशिवस्वयथार्थ ॥ हेचिमाझेआहेनिश्चिंत ॥ सत्यजाणबलिराया
 ॥ ७० ॥ ऐसेंबहुंचेंऐकतांक्वचन ॥ बलिदेत्यम्हणेदेतांदान ॥ मगपाचारीस्वगुरू
 कारण ॥ दानसंकल्पसांगावथा ॥ ७१ ॥ तेव्हांदेत्यगुरुशुक्राचार्य ॥ आसनीं
 बैसोनीपीलेधैर्य ॥ रायातुझेहेंकायधैर्य ॥ स्वहस्तेस्वनाशकरितोसी ॥ ७२
 अरेहामुरारीलक्ष्मीजानी ॥ इंद्रांदिदेवकार्यालागुनी ॥ मनुष्यवेषेंबहुहोउनी
 पानलाअसेसत्यपै ॥ ७३ ॥ हावामनस्वार्थकामी ॥ यातेदेशीतूंत्रिपादभूमी
 ॥ तरीहातुजकारणेंपाताळधामी ॥ घालीलसत्यदेखेंद्रा ॥ ७४ ॥ मगम्हणेतो
 बलिदेत्य ॥ तुम्हींबोलतांहेंसत्य ॥ असेलपरीवचनअतीत्य ॥ कैसाबतूंगुरु
 वर्षा ॥ ७५ ॥ जोमजप्रतीआलाअर्थी ॥ त्याचीपुरवितोमीआती ॥ ऐसेंअसो
 निहेभूम्यर्थी ॥ कैसेविभुरवपाळयूं ॥ ७६ ॥ नकारभ्रष्टहामाझाशत्रु ॥ तथा
 चाआश्रयकैसाकरूं ॥ हेचिसांगाबंतुम्हीगुरू ॥ शत्रूसगतीकरावीकीं ॥
 ७७ ॥ शत्रूचादूरत्यागकरावा ॥ मित्रसन्निधठेवावा ॥ ऐसाशास्त्राचाअसे
 बोलवा ॥ म्हणोत्रिशत्रूत्यागिला ॥ ७८ ॥ आणिदेतोम्हणोनीआशाळाबुनी
 नदेईजोयाचकालागुनी ॥ तथाचेपूर्वजअधपतनी ॥ दुःखभोगितीआकल्प
 ॥ ७९ ॥ आणिजरीहाचदुलक्ष्मीपती ॥ करितोयाचनामजप्रती ॥ तरीम्हणा-

वामनद्वादशीकथा.

(१९०)

ग्यउदेलेनिश्चिती ॥ पूर्वपुण्येकरूनी ॥ ८० ॥ जरीहरीहोतोमंजसीयाचकं ॥
 तरीअचश्यदानदेउनिदेख ॥ करितोयाजन्मानेसार्थक ॥ धन्यहोतोत्रिज-
 गतीं ॥ ८१ ॥ ऐसेंबोडोनिदेस्याधिप ॥ करोनियादानसंकल्प ॥ त्रिपादभूमि
 दानार्थआप ॥ वामनहस्तींसोडितसे ॥ ८२ ॥ तोंशक्राचार्येदुःखितभारी ॥
 नीरनपडायेवामनकरीं ॥ ऐसाहेतधरोनिअंतरीं ॥ कायकरीतेंएका ॥ ८३ ॥ बली
 नेभूदानासाठीं ॥ हस्तींघेतलीझारीमोठी ॥ शक्राचार्यतियेच्यातोटीं ॥ सू-
 क्ष्मरूपेराहिला ॥ ८४ ॥ हेंत्रिपादपर्याप्तभूदान ॥ वामनशर्मत्राम्हणाकारण
 सदक्षिणाकदेतोंमूणोन ॥ हस्तींनीस्सोडितसे ॥ ८५ ॥ परीशक्रबैसलाझारी
 सुखीं ॥ यास्तवनीरनपडेहस्तीं ॥ तेव्हांबलिराजेंगलाकानिकी ॥ घातली-
 तोटींतझारीच्या ॥ ८६ ॥ त्याशलाकाग्रेंकरून ॥ शक्राचार्याचाएकनयन ॥
 फुटतांचिशक्रतेथून ॥ निघताझालानिमूटपणें ॥ ८७ ॥ तेव्हांपासूनएकनयन
 शुक्राचाअद्यापिअसेहीन ॥ यास्तवउत्तमकार्यासिविघ्न ॥ कोणीचकधींक
 रूनये ॥ ८८ ॥ जेपुण्यकर्मासीविघ्नकरिती ॥ तपांचीहोयऐसीगती ॥ हेचजा-
 णानुंम्हीनिश्चितीं ॥ भाविकश्रोतेजनहो ॥ ८९ ॥ असोमगदैन्यपती ॥ जीव-
 नघालोनीवामहस्तीं ॥ म्हणेस्वप्न्यादपर्याप्तजगती ॥ दानदिधर्तीतुजकार-
 णें ॥ ९० ॥ यात्रिपादभूदानेंकरून ॥ संतुष्टअसोश्रीभगवान ॥ आणितेहोउज-
 म्हार्यण ॥ म्हणोनिनमनकेलेपै ॥ ९१ ॥ मगतोवामनरूपीश्रीहरी ॥ प्रचंडस्वरू-
 पधारणकरी ॥ आणिएकेपाउलेसर्वधरित्री ॥ व्यापिताझान्गानत्काळ ॥ ९२ ॥ -
 आणितेम्हणेदेवपती ॥ एकपाउलेभरलीसर्वजगती ॥ आतांद्वितीयचरणा-
 चीस्थिती ॥ कोठेंकरावीसांगपां ॥ ९३ ॥ तेव्हांबलिम्हणेरेब्राम्हणा ॥ सुरलो-
 काचाअसेमीराणा ॥ द्वितीयपादस्वर्गभुवना ॥ ठेवींजाणनिश्चयें ॥ ९४ ॥
 मगवामनएकोनिद्वितीयपाय ॥ स्वर्गलोकींठेविताहोय ॥ तेणेंकरूननित्रिदशा-
 लय ॥ व्यापिलेंअसेतत्काळ ॥ ९५ ॥ पुनःपुसेबलिराजासी ॥ कोठेंठेवूंतृतीय
 पांदासीं ॥ तेव्हांदेव्यम्हणेममशिरसीं ॥ राहिलेपदठेवाबें ॥ ९६ ॥ मगभक्तव-
 त्सलचक्रपाणी ॥ तृतीयपादतच्छिरीठेवूनी ॥ बलिराजासींपातालभुवनीं ॥ प-
 रिवारेंसींस्थापित ॥ ९७ ॥ यगदेवकरितीजयजयकार ॥ विमानींकोंदलेसर्वांकर

तडफडोनीपडंतीपैं ॥३६॥ तथापितेथेकांहींप्राणी ॥ पूर्वकर्मसजीवजाणीं ॥
 जिकडेपाहवेतिकडेअग्रि ॥ प्रदीसोसादिसतसे ॥३७॥ ऐसातोमरुदेशामया
 नक ॥ तेथेहरिदत्तनामावैश्यएक ॥ निजसार्थपरीफ्रष्टदेख ॥ दैववशंप्रासझाला
 ॥३८॥ तोंतयादेशींअत्यंतमलीन ॥ अतिरुक्षआणिमांसहीन ॥ आणिजयांचेंभ
 यंकरदर्शना ॥ ऐसेप्राणीदेखिले ॥३९॥ मगहोऊनियांघ्रांतचिन्त ॥ क्षुधेनेंअतिक
 शिंत ॥ दगादिशांमार्जाफ्रमणकरीत ॥ अंतःकरणींविचारीपैं ॥१४०॥ म्हणेकोठें
 आतांमाझेसत्त्व ॥ कोठेंजनकोठेंग्राम ॥ कोठेंसोयरेदाराउत्तम ॥ कोठेंधनकोठेंमीं ॥
 ४१॥ आणिकोठेंमित्रकोठेंऐश्वर्य ॥ कोठेंदुहिताकोठेंतनय ॥ आणिकोठेंजाबें
 करावेंकाय ॥ ऐसाविचारकरीतसे ॥४२॥ तोंस्नायुबद्धअस्थिचरण ॥ क्षुत्सा
 मनिर्मासलंबचरण ॥ आणिइकडेतिकडेधावमान ॥ ऐसापिशाचदेखिला
 ॥४३॥ त्यापिशाचासींअवलोकुनीं ॥ भयपावलाअंतःकरणीं ॥ मगत्याच
 पिशाचासंगंजाणीं ॥ मार्गक्रमणकरीवैश्य ॥४४॥ पुढेंकरितीजोगमन ॥ तोंसी
 तड्यायासुविस्तीर्ण ॥ वटवृक्षारवाळींयेऊन ॥ पिशाचसर्वबैसले ॥४५॥ आ
 णिवैश्यबसलाएकांतीं ॥ मनींउपजलीअत्यंतप्रीती ॥ आणिविचारकरीआपु
 ल्याचिंतीं ॥ मजस्वातीलकींपिशाचहे ॥४६॥ तोंप्रेतस्कंधींआरुढीन ॥ अतिभ
 यानकज्याचेंदर्शन ॥ आणिबहुभूतीवेषितजाण ॥ स्तुतिकरितीजयाची ॥४७
 ॥ आणिमृतमाणीशबभक्षक ॥ ऐसामहाकायपिशाचाएक ॥ वटवृक्षास्वाळींदै
 ख ॥ अकस्मांतपातला ॥४८॥ मगतोप्रेतान्याम्कंधावरुनी ॥ मेदिनीवरीउत्त
 रोनी ॥ येऊनियांवैश्यांतिकजाणीं ॥ उत्तमवाणीबोलतसे ॥४९॥ पिशाचम्हणे
 रेहादेश ॥ महाभयंकरअतिकर्कश ॥ येथेंकैसाझालाप्रवेश ॥ तुजलागींसां
 गयां ॥१५०॥ ऐसेंपिशाचाचेंचचन ॥ ऐकूनिबोलेवैश्यआपण ॥ म्हणेमाझिं
 यादुर्दैवेंकरून ॥ प्रवेशझालापैंयेथें ॥५१॥ मींहरिदत्तनामावैश्यजाण ॥ मातेला
 गलीबहुततहान ॥ क्षुधेनेंझालेव्याकुळप्राण ॥ कांहींचननबोलवे ॥५२॥ आतां
 नसुचेकांहींउपाय ॥ माणारक्षणकेंसंहीय ॥ एतीइपयींकांहींसोय ॥ मजकांशें
 सांगयां ॥५३॥ ऐसेंत्याहरिदत्तवैश्याचें ॥ दीनवचनऐकूनिसाचें ॥ अतिगंभीर
 स्पष्टवाचे ॥ बोलताझालापिशाच ॥५४॥ म्हणेहरिदत्तपधिका ॥ यापुत्रागृ

यामन द्वादशी कथा.

(१९९)

क्षीरिंहूनिमुका ॥ स्वस्थमानसेदोनघटिका ॥ वारपाहातवैसेंपां ॥५५॥ ऐसें
 वचनऐकतां ॥ तैसेंचिवैश्यझालाकरिता ॥ मगमध्यान्हसमयप्राप्तहोतां ॥
 आश्चर्यएकवर्तले ॥५६॥ त्यापुत्रागृह्णावरुनी ॥ सीतोदासुंदरवारिधारिणी ॥ द-
 ध्योदनसयुक्तमेदिनी ॥ उतरलीअकस्मात ॥५७॥ मगक्षुधातृषेनेंबहुपीडित ॥ ऐसा
 अतिथीहरिदत्त ॥ घाकारणेंदध्योदनयुक्त ॥ उदकजाणअर्पिलें ॥५८॥ मगत्याहरि
 दत्तेंदध्योदन ॥ भस्मूनिकरितांउदकपान ॥ तत्कालतथाचेपंचप्राण ॥ समाधानपा
 वलेपें ॥५९॥ नंतरसर्वपिशाचांसीं ॥ नीरयुक्तदध्योदनासीं ॥ अर्पिताझालाअनुक
 मेंसीं ॥ भागभागैसींकरुनी ॥६०॥ मगतोसोदकदधिभक्त ॥ भक्षणकरितांची
 सर्वप्रेत ॥ पावतेझालेतृप्तियथार्थ ॥ क्षुधातृषानिरसली ॥६१॥ एवंप्रकारेंत्याअ-
 तिथीसीं ॥ आणिकसर्वेत्यापिशाचांसीं ॥ तृप्तकरुनीस्वस्थमानसीं ॥ शेषआप
 णभक्षिलें ॥६२॥ यासमानशेषान्नभक्षण ॥ आणित्यशेषजलपान ॥ करितां
 तृप्तझालाजाण ॥ प्रेताधिपतत्कालतो ॥६३॥ ऐसेंपाहुनीहरिदत्त ॥ जोदुनियांउ-
 भयहस्त ॥ प्रभकरित्यापिशाचाप्रत ॥ तोऐकजेसादरें ॥६४॥ वैश्यमूणोहेपिशा
 चवर्य ॥ मममानसींमहाश्वर्य ॥ उद्भवलेकांसाचतोय ॥ येथेंकोठोनीप्रगटलें ॥६५
 आणिहेमहोदरनिर्मास ॥ बृहन्कुक्षिपिशाचतामस ॥ अल्यान्नेंकरुनीतृप्तियांस ॥
 कैसींझालीसांगपां ॥६६॥ आणियानिर्जलदेशीं ॥ कापकारणपाचलासीं ॥ यासमा
 नान्नेंतृतीकैसी ॥ झालींतुद्गीसांगपां ॥६७॥ तैसेंचियाअत्यल्पअन्नानें ॥ आणिवना
 माजीअत्यजीवनें ॥ रक्षिसींतृप्रेतांकारणें ॥ कैशापरीसांगपां ॥६८॥ ऐसेंत्याह
 रिदत्ताचेवाक्य ॥ ऐकूनिबोलेपिशाचवर्य ॥ मूणोहादुष्कर्माचाउदप ॥ प्राप्तझा
 लामजळागीं ॥६९॥ मींपूर्वजन्मामाझारी ॥ अतिरम्यशाकलनगरी ॥ वैश्यजा
 तीदुराचारी ॥ दुर्मतीऐसावर्ततसें ॥१७०॥ तेथेंधनाच्याछोप्रानें ॥ क्षुधाक्रांत-
 अतिथींकारणें ॥ तिरुमान्नीपिक्षाजाणें ॥ अर्पिडीनाहीकदांही ॥१७१॥ आणि
 तृषाक्रांतासींजीवन ॥ नाहीचिदीधलेकदाजाण ॥ परीवेदशास्त्रज्ञएकब्राम्हण ॥ मा
 ष्याशेजरींराहातसे ॥७२॥ तोविप्रमातेंसर्वेचेउनी ॥ श्रवणद्वादशीयोगरत्नसुनी
 ॥ तापीचंद्रभागासंगर्माजाणीं ॥ स्नानालागींपैआला ॥७३॥ मगतेथेंत्यासंगम
 जीवनीं ॥ सोपवार्सींस्नानकरुनीं ॥ एकघरजीवनेंभरुनीं ॥ दध्योदनसंयुक्त

॥७४॥ उपानचुंग्रभाणिछत्र ॥ श्रीविष्णुचीप्रतिमासवरु ॥ पथाविधीदान
समग्र ॥ देताझालाविप्रांसितो ॥७५॥ आणिम्यांहीवित्तरक्षणार्थ ॥ तस्के-
त्रंस्थब्राम्हणाप्रत ॥ सोपवासेदध्यन्नयुक्त ॥ वारिधानीदीधलीपै ॥७६॥ मग
तेयुनीमीसब्राम्हण ॥ जाऊनियांस्वगृहाकारण ॥ कांहींकालेंकरूनिजाण ॥
पंचत्वासींपाबलों ॥७७॥ पूर्वीवर्तलोंनास्तिकपणीं ॥ यास्तवपाबलोंपिशाच
योनी ॥ फिरतसेंपाघोरकाननीं ॥ रात्रंदिनींदुःखितपां ॥७८॥ आणिद्वादशी
दिनींसमुपोषित ॥ हस्तींशिक्यकलशासहित ॥ स्नानकरुनीगृहासियेत ॥ ऐ
सापुरोहितदेखिला ॥७९॥ शरुचिभूतत्यापुरोहितें ॥ श्रवणद्वादशीकथिलीमा
नें ॥ मगव्रतकेलेंम्यांसुविनतें ॥ शास्त्रसंमतेजाणपें ॥१८०॥ पूर्वजन्माभाजीब-
हिलें ॥ एवंप्रकारेंकर्मकेलें ॥ तथाचेंफबहेयेथेंउदेलें ॥ जेंपाहिलेंतुवांजाणा ॥८१॥
आणिपूर्वींब्राम्हणाकारणें ॥ दानेंकेलींसजलघराणें ॥ म्हणोनचियेयेंमज-
कारणें ॥ पिशाचयोनीमाझारी ॥८२॥ मध्यान्हायेतांचिसूर्य ॥ प्रासहोतेंदध्य
न्नतोय ॥ ऐसाक्रमचालनाहोय ॥ प्रतिदिवसींहरिदत्ता ॥८३॥ आणिपूर्वींकेलें
उपोषण ॥ यास्तवपूर्वजानिस्मरण ॥ आणिदधिभक्तप्रसादेंजाण ॥ अक्षयज
लाचमजंझालें ॥८४॥ एवंप्रकारेंमदृन्नांत ॥ आणिजेहेदिसतीमहाप्रेत ॥ यांहीं
पूर्वजन्मींजाणनिश्चित ॥ महापापेंकेलींपै ॥८५॥ कोणीकेलेंब्रह्मस्वहरण ॥ को
णीकेलेंपरस्त्रीगमन ॥ कोणीकेलागुरुद्रोहपूर्ण ॥ आणिमिचद्रोहकोणीकेला
॥८६॥ यास्तवपावोनीप्रेतयोनी ॥ सेवाकरितामाझ्याचरणीं ॥ अन्नोदकदानें
केलींम्हणोनी ॥ मजसेवकमिळालेहे ॥८७॥ जोअक्षय्यश्रीभगवान ॥ विष्णुप-
रमात्मासनातन ॥ तथाच्याउद्देशींकरितांदान ॥ अक्षय्यहोयतेंसदा ॥८८॥
म्हणोनिअक्षय्यअन्नानें ॥ प्रेतंपावतीतृतीजाणें ॥ तरीप्रेतभावेयाकारणें ॥ दुर्बल
पणासोडीना ॥८९॥ येथेंतूंअतिथीझालासिप्रासा ॥ तुझीमीपूजाकेलीयव्याय ॥
आणिअन्नोदकदीधलेंतुजमत ॥ म्हणोनिमुक्त झालोमीं ॥१९०॥ आतांमीपरमगती
प्रत ॥ पावेनजाणहेंनिश्चित ॥ तरीहेप्रेतहोतीलपीडित ॥ पादारुणदेशामाझारीं
॥९१॥ यास्तववेश्यामाझेमन ॥ पिशाचांवरीगुंततेजाण ॥ तरीमजवरीकृपाकरू
न ॥ पाझेकार्पणकररीं ॥९२॥ नानाधातूंनींरोषितं ॥ ऐसाहिभवचाकाजोषवें

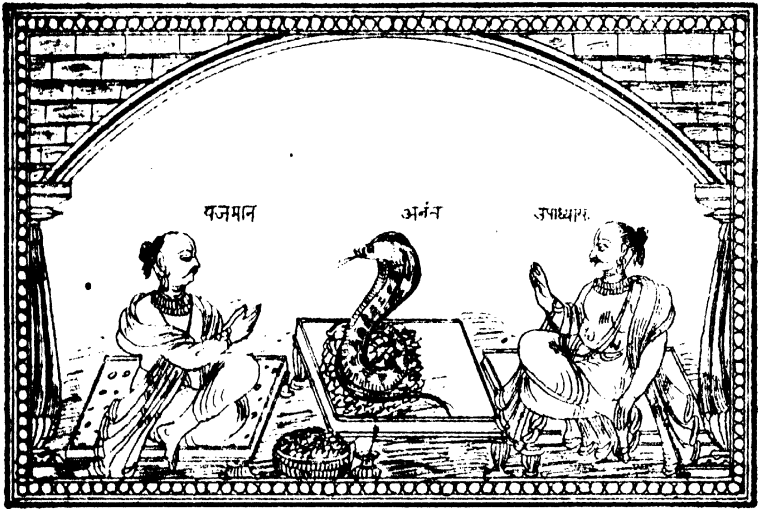
यामनद्वादशीकथा.

(१९३)

त ॥ तथाच्यागुहेमाजीवित्त ॥ अनिश्चितअसेपै ॥ १३ ॥ तरीत्यांतेथेकरूननिगमन
 ॥ काढूनियेईतेंसर्वधन ॥ मगगयाशीर्षीजाडनिजाण ॥ आढेंकरीपिशाचांची
 ॥ १४ ॥ पृथक्पृथक्प्रेताभिपानें ॥ विष्णुपदीपिंडप्रदानें ॥ करितांप्रेतस्वर्गांगम-
 नें ॥ करितीजाणतत्काळ ॥ १५ ॥ ऐसेंबोळोनीपिशाचपती ॥ तत्काळझालाम्ब
 णंकांती ॥ आणिविमानीबिसोनदेवमूर्ती ॥ स्वर्गाप्रतीपेंगेला ॥ १६ ॥ स्वर्गींगे-
 लापिशाचपर्य ॥ मगनोवैश्यकरीकाय ॥ सर्वप्रेतांसींबोळताहोय ॥ गोत्रेनामें
 तुमचीसांगा ॥ १७ ॥ ऐसेंत्यावैश्याचेवचन ॥ सर्वहीपिशाचऐकून ॥ गोत्रेआणिना
 मेंकथन ॥ करिनेझालेपृथक्पणें ॥ १८ ॥ तींसर्वप्रेतांचीनामगात्रें ॥ घडनियांयै-
 श्यप्रवरें ॥ हिमाचलासिथेउनिवरें ॥ गुहेमाजीमवेशकेळा ॥ १९ ॥ मगतेथींचें
 द्रव्यघेडुनिसमस्त ॥ स्वगृहासींआलाहरिदत्त ॥ आणिन्याधनांतूनकिंचित ॥
 आयणासार्थीठेवीपें ॥ २० ॥ आणिबाकीसर्वद्रव्यघेऊन ॥ वैश्यकेळंगयेसींगमन
 ॥ मगतेथेंत्याप्रेतांचीजाण ॥ आढेंकेळींपृथक्पृथक् ॥ १ ॥ ज्याज्याप्रेतांचेनामग्रह
 ण ॥ करोनिआळकरीपूर्ण ॥ तोतोरात्रौदावांनिस्वप्न ॥ वैश्याप्रतीबोळेफी ॥ २ ॥
 म्हणारेवैश्याहरिदत्ता ॥ नवप्रसादेकरूनितत्वतां ॥ प्रेतभावासोडुनिआतां ॥ परम
 गतीसींपावळां ॥ ३ ॥ एवंप्रकारेप्रेतसमस्त ॥ आढेंहोतांचीझालेमुक्त ॥ मगबे
 सोनिपांविमानांत ॥ वैश्याप्रतीबोळिले ॥ ४ ॥ म्हणतीआम्हांसींत्वांतारिले
 ॥ प्रेतत्वापासूनमुक्तकेले ॥ आतांम्यर्गांप्रतीजाडुसगळे ॥ तुझ्याप्रसादेकरून
 न ॥ ५ ॥ अरेसांधुजनाचीजीसंगती ॥ व्यर्थनहोपकदापीती ॥ ऐसेंबोळोनीगग
 नपंथी ॥ स्वर्गाप्रतीपेंगेले ॥ ६ ॥ ऐशाप्रकारेहरिदत्त ॥ धनन्डोभेंत्यापिशांचाप्र
 त ॥ सहतीदेउनियांयथार्थ ॥ स्वगृहाप्रतपावळा ॥ ७ ॥ मगपुढेंभाद्रपदमासीं
 ॥ शकृपुष्यतिथीद्वादशी ॥ अवणनक्षत्रतयेदिवसीं ॥ प्रासझालेंअसेपै ॥
 ८ ॥ तेव्हांतोश्रवणद्वादशीयोग ॥ प्रासझालादेरवोनिबणिग ॥ व्रताचरणतो
 यथासांग ॥ करिताझालाभक्तीनें ॥ ९ ॥ नदीसंगपींस्नानकरून ॥ सोपवासें
 विष्णुपूजन ॥ करोनिमगविप्रांकारण ॥ दानेंअर्पितअपार ॥ १० ॥ मगऐशा
 प्रकारेप्रतिवर्षी ॥ आचरणकरितांमद्दतासीं ॥ अंतीवैश्यस्वर्गलोकासीं ॥ आ
 नंदेसींपावळा ॥ ११ ॥ ऐसेंचपूर्वीहेंमहद्दत्त ॥ पुंधुमारादिराजेवहुत ॥ करितेझा

लेह्मणोनीययायी। स्वर्गप्राप्ततयांझाला ॥१२॥ शकृपक्षभाद्रपदमासीं॥
 बुधश्रवणद्वादशीदिपशीं॥ आचरोनियांत्रतासीं॥ दध्योदनदेतीदानजे॥
 १३॥ तयांचेसर्वहीमनोरथ॥ येथेचिपूर्णहोतीनिश्चित॥ आणितंतीपावती
 स्वर्गप्रत॥ श्रीविष्णूच्याप्रसादे॥ १४॥ सूतम्हणेशोनकासीं॥ श्रवणद्वादशी
 कथाऐसी॥ कृष्णंकथिलीपंडुसुतासीं॥ तीचमीतुम्हांकथियेली॥ १५॥ हे
 वामनजपंतीआख्यान॥ जेभक्तीनेंफरितीश्रवण॥ तयांच्याकामनाहोतीपूर्ण
 ॥ वामनच्याप्रसादे॥ १६॥ इतिश्रीवामनजपंतीकथा॥ सर्विष्णोक्तझालीस-
 मासा॥ येथेअसेजीन्यूनाधिकता॥ क्षमाकीजेसज्जनीं॥ २१७॥ ॥समाप्त॥

अथ अनंतचतुर्दश। कथा.

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुम्हणतीविप्रासीं॥ याअनंतव्रतासीं॥ सांगेनएकापरि
 पेसीं॥ पूर्वींहुनीबहुतीआराधितें॥ १॥ पुधिशिरयांडुसुत॥ तयानेकेउंहेव्रत॥ रा
 ज्यलाधलेत्वरित॥ ऐसेंव्रतउत्तम॥ २॥ ऐसेंम्हणतांदिजवर॥ करिताझालाजम्
 स्कार॥ पूर्वींराजापंडुकुमर॥ आणिकराजेकेविंझाले॥ ३॥ श्रीगुरुम्हणतीदि
 जासीं॥ होतेंराज्यांडुवांसीं॥ पूतकर्मकोरयांसीं॥ कहनिराज्यहारवितें॥ ४॥ स
 गन्निभाउंनुनातर॥ कथतहोतेवर्षेबारा॥ ऐसेंतयापुधिशिरा॥ राज्येंत्प

अनंतचतुर्दशीकथा.

(१९४)

रियेसा ॥५॥ तथायोरअरण्यांत ॥ युधिष्ठिरबंधुसहित ॥ असेचिंताव्याकुचि
 त ॥ सदाध्यायश्रीहरी ॥ ६ ॥ समस्तराज्यसांडोनी ॥ वासकेलातिहोवनी ॥ कौ
 रवकपटकरोनी ॥ नानापरीविघ्नैकरिती ॥ ७ ॥ सत्वत्यांचें दळवावयासीं ॥ पाखी
 लेंदुर्यासासीं ॥ त्यांसीं सर्वां ठायीं हृषीकेशी ॥ रक्षितसेपरियेसा ॥ ८ ॥ नानाती
 र्थेनानाव्रतें ॥ आचरलेनेथेंबहुतें ॥ कष्टतहोतेवनीते ॥ निर्वाणरूपहोअनियां ॥ ९
 भक्तवत्सलनारायण ॥ तपांचेकष्टपाहून ॥ आलातेथेंठाकोन ॥ जेथेंहोतेपांडुकु
 मर ॥ १० ॥ कृष्णयेतादेरवोनी ॥ धर्मजायतोदोगणीं ॥ दंडप्रणामकरूनी ॥ बंदित
 सेतयेवेळीं ॥ ११ ॥ केशआपुलेमोकली ॥ झाडीकृष्णचरणधुळी ॥ सर्वोपस्करपू
 जातयेवेळीं ॥ करीतसेधिनयेसीं ॥ १२ ॥ अर्घ्यपाद्यदेवोनी ॥ गंधाक्षतालाबूनी ॥ जी
 कांपुथेंहीतीरानीं ॥ त्याणीं पूजाकरीतसे ॥ १३ ॥ पूजोनियांभक्तीसीं ॥ विनवीतसे
 परियेसीं ॥ जपजयाजीहृषीकेशी ॥ भक्तवत्सलाकृष्णनाथा ॥ १४ ॥ जयजयअ
 नंतनारायणा ॥ भवसागरउद्धारणा ॥ कृपाबुवातस्मीरमणा ॥ क्षीराधिवासादे
 बदेवा ॥ १५ ॥ परमात्मापरंज्योती ॥ तूंचिकरिसिउत्पतिस्थिति ॥ लयकरबिशी
 तूंचिअंतीं ॥ त्रिमूर्तीतूंचिदेवा ॥ १६ ॥ विश्वाचातूंजिबहाळा ॥ होउनिरक्षिसीसक
 ढां ॥ वासतुम्हांसूक्ष्मस्थळा ॥ अणुरेणूतृणकाष्ठेंसीं ॥ १७ ॥ नमनतुझेचरणासीं ॥
 त्रिगुणात्मकहृषीकेशी ॥ रजोगुणेंसृष्टीसीं ॥ तुंवारचिपेलेसंयोगें ॥ १८ ॥ दुष्टांचा
 निग्रहकरणें ॥ साधुजनांतेंसरक्षिणें ॥ ऐसेंसामर्थ्यबंदपुराणें ॥ बोलतातीप्रसिद्ध ॥
 १९ ॥ फेडावयाभूमिभार ॥ येतलातुंवांअंतार ॥ जडझाटायुधिष्ठिर ॥ तरीकांतु
 यांवेविलें ॥ २० ॥ आपुलाप्राणआम्हासी ॥ म्हणोनिजगींयानिसी ॥ पावपूनीअर
 ण्यासी ॥ कष्टविलेंनानापरी ॥ २१ ॥ तूझीरूपाहोयज्यासीं ॥ कष्टकेंचेहोतयासीं ॥
 उपेक्षुनीआम्हासीं ॥ अरण्यांतठेवितें ॥ २२ ॥ तुजयांचोनीकोणआम्हासी ॥ आ
 तांसांगूंकवणापासीं ॥ जरीआम्हांउपेक्षिसों ॥ कायकांक्षाजीवाची ॥ २३ ॥ इतु
 केचरीभीमसेन ॥ चेन्नधिरीश्रीकृष्णचरण ॥ स्वामीआमुतेंबहुशीण ॥ कांउपेक्षा
 करितीसी ॥ २४ ॥ धनजयतयेवेळीं ॥ बंदीतसेचरणकमबी ॥ विनवीतसेकरुणाबहा
 बी ॥ कृपाबुवामुरारी ॥ २५ ॥ तूझेकृपादृष्टीसीं ॥ होतोआम्हीअरण्यवासी ॥ च
 डलेकष्टसांधासीं ॥ उबगलोस्वामीबहुत ॥ २६ ॥ आतांआमुचेकष्टहरण ॥ पांडव

उपयुक्तकथासंग्रहः

वांचातूषिप्राण ॥ श्रीदरारखेहेनारायणा ॥ म्हणतसेतयेवेळीं ॥ २७ ॥ माद्रीदेवीचे
 कुमर ॥ करीनिघानमस्कार ॥ द्रौपदीसाहितपंडुकुमर ॥ पांचहीवंदिनीतयेवेळीं ॥
 २८ ॥ तूभामुचाकेंचारी ॥ आम्हीअसोंअरण्यघांरीं ॥ आमुचाबंधूराज्यकरी ॥ का-
 यउपायआम्हासीं ॥ २९ ॥ तुजसारिरखेंछत्रअसतां ॥ आम्हांकष्टअपरिमिता ॥
 कवणेप्रकारींस्वस्थचिता ॥ राज्यप्राप्तीआम्हासीं ॥ ३० ॥ असाउपायआम्हां
 सीं ॥ सांगास्वामीदृषीकेशी ॥ ऐसेंम्हणतांरुष्णासीं ॥ रुपाउपजलीमनांत ॥
 ३१ ॥ रुष्णाम्हणेपंडुसुता ॥ सांगेनतुम्हांएकव्रता ॥ नत्काळींप्रसन्नता ॥ राज्यहो-
 यतुम्हासीं ॥ ३२ ॥ व्रतांमध्येउत्तमव्रत ॥ अनंतनामविख्यात ॥ आचरायेंतुम्हील-
 रित ॥ राज्यतुम्हांहोईला ॥ ३३ ॥ आतांसांगेनतुम्हांसीं ॥ अनंतकवणम्हणसी ॥ स-
 र्यांठारींआपणयासीं ॥ अनंतनामआम्हांअसे ॥ ३४ ॥ कळाकाष्टामुहूर्तआप-
 ण ॥ दिनरात्रीशरीरजाण ॥ पक्षमासवर्षआपण ॥ पुणकल्पआदिकरोनी ॥ ३५
 ॥ अचतरत्नोंमीनारायण ॥ भूभारउतरावपात्तागुन ॥ दानवसर्वनिर्दोखून ॥ जन्म
 झालावसुदेवकुळीं ॥ ३६ ॥ अनंतमीचजाणसीं ॥ संशयनधरींगामानसीं ॥ त्रि-
 मूर्तीअचतरत्नोंसर्वांशीं ॥ ब्रम्हाविष्णुमहेश्वर ॥ ३७ ॥ आपणसूर्यशशीदेखा ॥
 चतुर्दशभुवनींमींचऐका ॥ अष्टवसूआहंतिनिका ॥ द्वादशार्कआपणची ॥ ३८ ॥
 रुद्रअसतीएकादश ॥ सप्तसमुद्रसप्तलोक ॥ पाताळआणिशेष ॥ पर्वतादिकआ-
 पणची ॥ ३९ ॥ जितुकेचसआहेतिसिती ॥ आकाशींनक्षत्रेंदिसती ॥ दशादिशा-
 आहंतीरख्याती ॥ भूमीआपणम्हणेदेखा ॥ ४० ॥ आणिअसतीसप्तपाताळ ॥ भू-
 भुवादिलोकसकळ ॥ अणुरणुतृणकाष्ठसकळ ॥ विश्वात्माआपणची ॥ ४१ ॥
 नधरींसंशययुधिष्ठिरा ॥ अनंतम्हणजेमीनिर्द्धारा ॥ विधिपूर्वकपूजाकरत ॥
 व्रततुम्हांसींवरवेंअसे ॥ ४२ ॥ चिनयीयुधिष्ठिरकरजोडोनी ॥ स्वामीसांगावि-
 स्तारोनी ॥ व्रतअसेकवणविधानीं ॥ कवणदानकवणपूजन ॥ ४३ ॥ करावेंव्रतक-
 वणेदिवसीं ॥ विस्तारोनिसांगेंआम्हांसीं ॥ निरोपावेंवेगेंसीं ॥ पूर्वीकवणेंआचरि-
 लें ॥ ४४ ॥ रुष्णाम्हणेतुयुधिष्ठिरासी ॥ तूवांपुगिलेंआम्हासीं ॥ शक्यपक्षींभाद्र
 पदमासीं ॥ चतुर्दशीपरियेसा ॥ ४५ ॥ आराधितांअनंतासीं ॥ त्वरितराज्यपावसी
 ॥ पूर्वीकवणेंकेलेंम्हणसी ॥ सांगेनएकात्वर ॥ ४६ ॥ असेपूर्वींरुनयुगेसीं ॥ सुम

अनंतचतुर्दशीकथा.

(१९३)

तुनामाविप्रपरियेसीं ॥ उत्पन्नझालावसिष्ठगोत्रासी ॥ भृशुकन्यादीक्षानारी ॥
 १७ ॥ तेचिझालीसुमंतूचीभार्या ॥ पतिघनाभौदार्या ॥ कन्यातिर्सीझालीसुतन-
 या ॥ नामनिचेंसुशीला ॥ १८ ॥ सुशीलाकन्यासुमंतुघरीं ॥ नित्यभक्तीसदाचारी
 ॥ करीतसेविचित्रपरी ॥ सर्वमंगलस्वरूपें ॥ १९ ॥ गृहशोभाकरीबहुत ॥ नानापा
 त्रेतोरथेंकरित ॥ पंचवर्णचूर्णधुक्त ॥ रंगमाळिकामहिनदेखा ॥ २० ॥ स्यस्तिका
 दिशंसपथ ॥ चक्रगदादिउत्तम ॥ नमस्कारादिमनोधर्म ॥ देवताचर्चनसोपस्करां ॥
 २१ ॥ वर्ततांऐसेंएकेदिवसीं ॥ झालीप्रामदेवयर्गी ॥ सुमंतुपत्नीपंचव्यासीं ॥ पाव-
 तीझालीतयेंवेळीं ॥ २२ ॥ सुमंतूसींभार्याहीनत्वझालें ॥ समयस्तकर्मराहितें ॥ पु-
 नःसंधानपाहिजेकेंळें ॥ म्हणोनिनारीआणिककेंडी ॥ २३ ॥ तिचेंनावअसेककरा
 ॥ दुःशीलाआचरणीपरिपेसा ॥ नित्यकलहकरीबहुवसा ॥ कन्यापतीसवेंदेखा
 ॥ २४ ॥ सुशीलाकन्याउपवरझाली ॥ सुमंतुचिंतीवेळेंवेळीं ॥ इसांएखादाबरमि
 ळेलजरी ॥ कन्यादानकरिनम्हणे ॥ २५ ॥ एसेंचिंतितांएकेदिवसीं ॥ तेथेंआला
 कोंडिण्यन्नर्षी ॥ विचारितांकन्येसीं ॥ सुमंतूनंअंगिकारिलें ॥ २६ ॥ कन्यादान
 गृन्धोक्तेंसीं ॥ देनाझालाकोंडिण्यासी ॥ मिळोर्नहोतीदोनीमासीं ॥ आषाढ-
 आषिआचण ॥ २७ ॥ माताकरीकन्येसींवेर ॥ सापन्नेपाचाहाविचार ॥ कोंडि
 ण्यपुसेसुमंताविचार ॥ जाइंआथमाआणीकठाय ॥ २८ ॥ सुमंतुबहुदुःखक-
 री ॥ म्हणेरुर्नानन्हेहीमाझीवेरी ॥ कन्याझालीआतांदुरी ॥ केचीपापिणीवरि-
 लीम्यां ॥ २९ ॥ शानतपत्नीनाहीज्याचेघरीं ॥ तपसीअरण्यनाहींदुरी ॥ ऐकस्वा
 मीत्रिपुरारी ॥ संसारसागरींबुडाली ॥ ३० ॥ नचलेमाझेकर्मतपस ॥ नायकेबाळ
 हीककेश ॥ कन्याअसतासंतोष ॥ नित्यदर्शनजामाता ॥ ३१ ॥ ऐसासुमंतुचिंता
 करी ॥ कोंडिण्यन्नधीत्यासींवागी ॥ दोघेतापसीएकेघरीं ॥ अस्मूनयेधर्महानी
 ॥ ३२ ॥ जाउंआम्हीआणिकस्थाना ॥ तपकरानीअनुष्ठाना ॥ भेरीहोईलपुनःपु-
 नः ॥ जयबीचकरुंभाग्यम ॥ ३३ ॥ सुमंतुम्हणेकोंडिण्यास ॥ आणिकराहेंवा-
 रादिवस ॥ सर्वसिद्धांतप्रयोदशीस ॥ प्रस्थानतुम्हीकरावें ॥ ३४ ॥ सुमंतूचीवि-
 ळीऐकून ॥ आणिकराहिलेतेरादिन ॥ सुसुहूर्तबरथापाहोन ॥ येरेदिवसींनिघा-
 स्ना ॥ ३५ ॥ सुमंतुम्हणेककरोसी ॥ कन्याजाईलपतीसरसी ॥ भोजनघालावेंजा

मातासी ॥ व्रीहिगोधूमदेम्हणे ॥ ६६ ॥ पतीनेसांगतांकायकरी ॥ धांवतगेळी
 गृहाभीतरी ॥ कवाडापालीहरखिळी ॥ पाषाणलावीद्वारवटा ॥ ६७ ॥ कांहीं-
 केळियानुघडीद्वार ॥ सुमंतुविनवी आपटीशिर ॥ सुशीलाकन्याधरीकर ॥ स
 पेजाउंतेसींची ॥ ६८ ॥ पाहंगेलास्वयंपाकघरा ॥ होताकांडागोधूमकरा ॥ देता
 झालाकन्यावरा ॥ निरोपदीधलादोघांसी ॥ ६९ ॥ दोघेबेसूनरथावरी ॥ निघालीं
 कौंडिण्यसंतोषकरी ॥ मध्यान्हकाळीनदीतीरीं ॥ अनुष्ठानालागींउतरले ॥ ७०
 ॥ ऋषीबैसलाअनुष्ठाना ॥ सुशीलाहोतीतयेस्थाना ॥ तरीपाहातसेरम्यवना ॥
 स्त्रीसमुदायबहुअसे ॥ ७१ ॥ रक्तांबररुखांसीं ॥ परिधानकेलेल्याबहुवसी ॥
 व्रतम्हणतीचतुर्दशी ॥ कलशपूजापृथक्पृथक् ॥ ७२ ॥ पाहोनिसुशीलाहचू
 हचू ॥ गेळीतपासुवासिर्नाजचू ॥ पुसतीझालीवेल्हाचू ॥ कायव्रतकरितांतु
 म्ही ॥ ७३ ॥ स्थियाम्हणतीसुशीलेसीं ॥ अनंतव्रतआहेपरियेसीं ॥ पूजितांहोयत-
 कायेसीं ॥ सकळाम्हीष्टपावती ॥ ७४ ॥ सुशीलाम्हणेनारींसीं ॥ कवणविधा
 नसांगामजसीं ॥ कृपाकरोनीविस्तारेंसीं ॥ निरोपायेअहोमाते ॥ ७५ ॥ समस्त
 नारीमिळोनी ॥ सांगतातीविस्तारोनी ॥ ऐकसुशीलेबैसम्हणोनी ॥ व्रतआद्यं
 तनिरोपिती ॥ ७६ ॥ भाद्रपदशकूचतुर्दशीसीं ॥ व्रतकरावेंपरियेसीं ॥ सांगूंतूज
 विस्तारेंसीं ॥ ऐकसुशीलेम्हणताती ॥ ७७ ॥ रक्तपटसूत्रेंसीं ॥ अनंतकरावापरि
 येसीं ॥ घेऊनिजावेंनदीसीं ॥ स्नानकरावेंविधिने ॥ ७८ ॥ दिव्यांबरपरिधानुनी
 ॥ हळदीकुंकुमलाघुनी ॥ आणावेकलशनूतनदोनी ॥ गंगायमुनाम्हणूनियां ॥
 ७९ ॥ उदकभरोनीतयांत ॥ पंचपद्मवरत्नसहित ॥ घालोनिपूजावेत्वरित ॥ षो
 उशोपचारेंकरूनी ॥ ८० ॥ नानाप्रकारेंआरती ॥ कराव्यागंगायमुनांप्रती ॥ म
 गपूजावादभर्ग्यनीं ॥ शेषशायीकरोनियां ॥ ८१ ॥ दोनीकलशांवरीदेरवा ॥
 दोनीवरुठेष्टुनिनिका ॥ पचलिहूनअष्टदलिका ॥ कलशावरुनीठेवावें ॥ ८२ ॥
 तयाकलशांपुढेंदेखा ॥ पंचवर्णैचूर्णरिरवा ॥ शंखपद्मादिअनेका ॥ रंगमाळि
 कापालान्या ॥ ८३ ॥ शेषपूजावादभर्ग्या ॥ षोडशोपचारीबरवासाचा ॥ ध्या
 नींध्यासविष्णूचा ॥ शेषशायीम्हणोनियां ॥ ८४ ॥ सप्तफणीशेषासीं ॥ स
 दाविष्णुरथापारीं ॥ याचिकारणेंनामतयासीं ॥ अनंतऐसेकरावेंध्याना ॥ ८५

अनंतचतुर्दशीकथा.

११११

॥पिंगलाक्षचतुर्भुजेंसीं॥ शंखपद्मसव्यकरेंसीं॥ चक्रगदावामहस्तेंसीं॥ ऐसी
 मूर्तीतुवांध्यावी ॥८६॥ ॐ नमो भगवते मंत्रेंसीं॥ षोडशोपचारें दर्भप्रपीसीं ॥
 आणोनि नव्यादोरकासीं॥ ध्यानकराबें मगतेथें ॥८७॥ अनंतगुणारचायमं-
 त्रेंसीं॥ नयेदोरकठेवायें कलशासीं॥ पूजाकरावीपुरुषमूर्त्तेंसीं॥ अतोदेवामं
 त्रसहितेंसीं॥८८॥ षोडशोपचारपूजोन॥ संसारेतिमंत्रेंदक्षिणकर्णबांधोन ॥
 नमस्तेवासुदेवमंत्रंकरुन ॥ जीर्णदोरकषिसजावा ॥८९॥ दाताचविष्णुर्भग
 वानमूपात ॥ वाचनघावेंगोधूमघृत ॥ प्रस्यगोधूमामंत्रसघृत ॥ फळासहवाय
 नघावें ॥९०॥ अपूपादिपायसंसीं॥ सदक्षिणातांबूनंसीं॥ अर्धघावेंब्राम्ह-
 णासीं॥ अर्धेआपणपयसावें ॥९१॥ ऐसेंचोदायवेंदेरवा ॥ व्रतआचरावेंविशो-
 खा ॥ उद्यापनकरावेंनिका ॥ चतुर्दशकलशाघावें ॥९२॥ ब्राम्हणभोजनकरु-
 न ॥ भक्तीनंकरावेंउद्यापन ॥ कामनाहोईलसंपूर्ण ॥ चतुर्विधपुरुषार्थ ॥९३॥
 ऐसेंसांगतीसुशीलेंसीं॥ व्रतआचरावेंत्वरितेंसीं॥ आजचिअसेचतुर्दशी॥
 व्रतकरिंआम्हांसवें ॥९४॥ समस्तनारीमिळोनितीसीं॥ तंतूदेनीअनंतासीं
 ॥ ग्रंथीबांधोनीचतुर्दशी ॥ पूजाकराविलाआपणासवें ॥९५॥ कोंडाहांनागोधू-
 माचा ॥ आणोनदेतअर्धमाचा ॥ वाणदेउनीसुवाचा ॥ निरोपस्त्रियाचाघेतः
 ॥९६॥ समस्तस्त्रियावेंदिन्तें ॥ आनीआपुलेरपाजवळें ॥ अनुष्ठानसारुनी
 ऋषीतयेवेळें ॥ आनाआपुलेस्त्रियेपासीं ॥९७॥ चळाम्हणोनीपुढेंजातीं ॥ दो-
 येबेंसोनीगोरंधी ॥ जातांपुढेंदेरवती ॥ अमरावतीऐसेंनगर ॥९८॥ नगरलो-
 कंसाभोरयती ॥ चलास्वामीऐसेंमूपाती ॥ तुम्हीपानगरीचेअधिपती ॥ त-
 पोत्रिधीऐसेंमूपाती ॥९९॥ नानासमारभेंदेखा ॥ नगरप्रवेशालेंदंपतीऐका ॥
 ऐश्वर्यभोगिलेंबहुसुखा ॥ श्रीमदनंतप्रसादें ॥१००॥ ऐसेंकितीदिवसांवरी ॥
 होताकौंडिन्यसहनारी ॥ बेंसलेअसतांसंतोपेंकरीं ॥ देवताझालाअनंत ॥११॥
 ऋषीपुसतीस्त्रियेसीं ॥ कायबांधिलेंहस्तासीं ॥ वशाकरणेंआम्हांसीं ॥ रक्त
 दोराबांधिला ॥२॥ सुशीलाबोलेभ्रतारासीं ॥ अनंतदेवपरियेसीं ॥ याचिया
 प्रसादेंतुम्हासीं ॥ अऐश्वर्यभोगझालें ॥३॥ म्यांजेदिवसींव्रतकेळें ॥ तेंपेंक-
 रुनदेंपतुम्हांआले ॥ पाह्मअनंतदेवतप्रसन्नझालें ॥ म्हणोनिसांगितलेंतुम्हां.

सी ॥ ४ ॥ ऐसे वंचन ऐकूनी ॥ ऋषीकोपला बहुमनी ॥ दोरकपेतला हिरोनी ॥
 अग्नीमधेंटाकिपेला ॥ ५ ॥ मग म्हणे केंचा अनंत ॥ आपणकेलें असेत पबहुत
 नेणे करोनी ऐश्वर्य प्राप्त ॥ झालें असे आम्हांसी ॥ ६ ॥ वशीकरणाकेलें आम्हां
 सी ॥ दोराबांधिला अनंत म्हणसी ॥ रागे भरुनी कोंडिण्येतीसी ॥ हिरोनी अ-
 र्घ्यांतराकित्ता ॥ ७ ॥ हाहा सुशीलाम्हणोनी ॥ अग्नीप्रीतराजा उनी ॥ तत्काळ
 काढोनी ल्पनी ॥ केळी पूजा अनंताची ॥ ८ ॥ अंतटाकित्ता अग्नीसी ॥ हानी-
 झाली ऐश्वर्यासी ॥ दरिद्री झालापरियेसी ॥ कोंडिण्यतत्सणी द्विजवर ॥ ९ ॥
 नगरीं झाले सर्वशत्रू ॥ गोधनादिक आभरणवस्तु ॥ समस्तनेते जाहलेत स्करू
 ॥ दरिद्र आले तत्काळ ॥ १० ॥ गृहदग्ध झाले देव ॥ उरले नाही वस्त्र एक ॥ अबळ
 पाहोतां श्रीमदनंत ॥ सर्वगेले तत्सणी ॥ ११ ॥ मग विचारी मानसी ॥ म्हणे अनं-
 तारुसलासी ॥ वायां घातले अग्नीसी ॥ मदांधकारे वेष्टिलो ॥ १२ ॥ आता करीन
 नेम एक ॥ जंव भेटेल क्षमीनायक ॥ श्रीमदनंत दर्शन सुख ॥ अन्नोदकन घेई ॥ १३ ॥
 म्हणोनि निर्वाण करोन ॥ रिघता झाला अरण्यभुवन ॥ भार्ये सहित कोंडिण्य
 सत्वरगतीपरियेसा ॥ १४ ॥ हाहा अनंत म्हणत ॥ जात असे अरण्यांत ॥ तंव दे
 खिला वृक्षचूत ॥ पुष्पीं फळीं भरलासे ॥ १५ ॥ कीटकादिपक्षिजाती ॥ कोणी
 त्यासीं नातळती ॥ कोंडिण्यपुसेतयांप्रती ॥ अनंतासीं देखिले कीं ॥ १६ ॥-
 वृक्ष म्हणे ब्राम्हणासी ॥ हृषींनपडेची आम्हासी ॥ तुवांजरी देखिलासी ॥
 आम्हांनिमित्त सांगावें ॥ १७ ॥ ऐसे ऐकोनी पुढें जात ॥ धेनू देखिली वत्सासहि
 त ॥ हिंडतसे तृणांत ॥ तोडेंनपे प्रसावया ॥ १८ ॥ द्विज म्हणे तियेसीं ॥ जरीतु-
 वां अनंत देखिलासी ॥ रूपा करीं बो आम्हासी ॥ धेनू म्हणे तया ठागीं ॥ १९ ॥
 नाही देखिलें अनंतासी ॥ तुम्ही भेटलां जरीतयासी ॥ मजविषयी सांगात्या
 सीं ॥ धेनु म्हणे तयासीं ॥ २० ॥ ऐसे ऐकोनि द्विजवर ॥ पुढें जाता देखिला वृष-
 भयोर ॥ तयातें पुसे द्विजवर ॥ अनंता देखिले कीं सांगा ॥ २१ ॥ वृषभ म्हणे तया
 सीं ॥ नेणों आम्ही अनंतासीं ॥ जरीतुम्ही देखिले त्यासीं ॥ आम्हां विषयीं विन-
 वावें ॥ २२ ॥ पुढें जाता कोंडिण्य ॥ सरोवरे देखेने श्रीदोन ॥ उदक मिळाले अभ्यो-
 न्य ॥ हंसादिपक्षीनसेषिवी ॥ २३ ॥ कमळकुमुदादिपुष्पेसी ॥ मिरवती सरोवरे

अनंतचतुर्दशीकथा.

(२०१)

ऐसीं ॥ द्विजपुसेतयांसीं ॥ अवंतातेदेखिलें ॥ २४ ॥ सरोवरेंमूणतीतयासीं ॥ नेणों
 केंचाअवंतासीं ॥ भेटीहोईलजरीतुम्हासीं ॥ आम्हांविषयींसांगावें ॥ २५ ॥ पुढें
 जानां द्विजवर ॥ देखिलेगर्दभकुंजर ॥ पुसतसेतयांविचार ॥ तेनबोलतीतयासीं ॥
 २६ ॥ निर्वाणझालातोब्राम्हण ॥ त्यजूपाहेआपुलापाण ॥ अनंतअनंतमूणोन ॥
 धरणीवरीपडियेला ॥ २७ ॥ इतुकियाअपसरिं ॥ वृद्धब्राम्हणवेषपारी ॥ जवळीये
 उनीहाकामारी ॥ उठींउगींमूणतसे ॥ २८ ॥ कायविप्राकायपुससी ॥ मदनंतफो
 ठेंअसेंविचारिसो ॥ दाखवीनचालआम्हासरिसीं ॥ मूणोनिपरिलेंउजवेकरीं ॥
 २९ ॥ उठूनियांकोंडिण्यासी ॥ घेऊनिजातांअरण्यासीं ॥ नगरीपाहेअपूर्वेंऐसी ॥
 महदाअर्थेपाहातसे ॥ ३० ॥ घेउनियेळानगरांत ॥ सिंहासनरत्नस्वचिंत ॥ नेऊनि
 तेथेंबैसवीत ॥ आयणदारववीनिजस्वरूप ॥ ३१ ॥ रूपवेखोनीतोकोंडिण्य ॥ स्तो
 त्रकरीअतिगहन ॥ चरणांवरीमाथाठेवून ॥ बिनवीतसेकरजोडूनी ॥ ३२ ॥ नमोन
 मस्तेगोविंदा ॥ श्रीवत्सलासखिदानंदा ॥ तुझेदर्शनमात्रेंदुःस्वमदा ॥ हरोनिजाती
 सर्वपापें ॥ ३३ ॥ तूवरेण्यपतपुरुष ॥ ब्रह्माविष्णुमहेश ॥ तुझेदर्शनमात्रेंदोषसम-
 त्त ॥ हरोनिजातीतत्कार्ही ॥ ३४ ॥ नमोनमस्तेवैकुंठवासी ॥ नारायणात्सुष्मीवि-
 लासी ॥ जगद्वापिप्रतिपादिसी ॥ अनंतकोटिब्रह्मांडनायका ॥ ३५ ॥ पापीआ-
 पणपापकर्मी ॥ नेणांतुझीसक्तिधर्मी ॥ पापान्मापापसंभवमूणोनी ॥ क्षमाक-
 रींदेवराया ॥ ३६ ॥ तुजचांचोनीआयण ॥ नेणेंअन्यदेवताकोण ॥ याचिकारणेंध-
 रिलेचरण ॥ शरणागतमीतुम्हासी ॥ ३७ ॥ आजिमाझाजन्मसफळ ॥ धन्यमा-
 झेंजिणेंसकळ ॥ तुझेदेखिलेंचरणकमळ ॥ जन्मरहोउनीवासघेतो ॥ ३८ ॥ ऐसें
 स्तबिलेंकोंडिण्यानीं ॥ ऐकोनिप्रसन्नझालातत्सर्णी ॥ भक्तजनचिंतामणी ॥
 वरत्रयदेनाझाला ॥ ३९ ॥ धर्मबुद्धीदरिद्रनाशन ॥ शाश्वतयैकुंठमुबून ॥ ऐसेदे-
 तधीनारीयणें ॥ ऐकपुधिष्ठिरामूणोकृष्ण ॥ १४० ॥ पुनरपीद्विजबिनवीनिका ॥
 म्यांदेखिलेंआश्चर्यऐका ॥ अरण्यांतवृक्षाएका ॥ महाफळितआप्रदेखिला
 ॥ ४१ ॥ त्याचींफळेपसीजाती ॥ कोणीत्यासीनानवती ॥ पुढेंपेतांसागुती ॥
 देखिलीधेनूसबत्सेंसी ॥ ४२ ॥ तृणतेथेंअसेसबळ ॥ तिचेतोडानपेएकवेळ ॥
 अणिकरुदिकिनींनिर्मळ ॥ सरोवरेंदोहीतेथें ॥ ४३ ॥ तींअन्योन्यरुदिकेकां ॥ वि-

छातीहोतीतथेउदका ॥ पुदं पां हिताअपूर्वैका ॥ वृषभएकमहायोर ॥ ४४ ॥
 ॥ त्याचेमुरवानयेयास ॥ सर्वकाळीउपवास ॥ पुदं देखिलासुरस ॥ कुंजरएक
 मदीन्मत्त ॥ ४५ ॥ ऐसेचिएकागर्दभासी ॥ देखिलेस्वामीमार्गैसीं ॥ पुदं येतां
 संबंधैसीं ॥ देखिलादिव्यब्राम्हण ॥ ४६ ॥ नेणों पांच्याअभिप्राया ॥ विस्तारो
 नीमजसांगावा ॥ जगन्नाथाकेशवा ॥ म्हणोनिचरणींलागला ॥ ४७ ॥ कृ
 पानिर्धानारायण ॥ सांगतसेविस्तारोना ॥ ऐकेभक्ताकोंडिण्या ॥ वृक्षतुवां दे
 खिला ॥ ४८ ॥ पूर्वीहोताहिजवर ॥ त्यांसींयेतीयेदशास्त्र ॥ उन्मत्तपणेंगवैथो
 र ॥ शिष्यवर्गानसांगेची ॥ ४९ ॥ तेणेंपापेंवृक्षझाला ॥ तुवादेखिलेधेनुवत्सा
 ला ॥ पूर्वीभूमिधेनुनिष्कला ॥ दिल्लीहोतीब्राम्हणासीं ॥ ५० ॥ देखिलानु
 वांवृषभएक ॥ पूर्वीविप्रमहाधनिक ॥ फेलेनाहीदानादिक ॥ तेणेंपापेंऐसी
 गती ॥ ५१ ॥ सरोवरेंतुवांदोनी ॥ म्हणसीदेखिलींम्हणोनी ॥ पूर्वीहोत्यादोषी
 बहिणी ॥ येतलेदानआपआपसांत ॥ ५२ ॥ रवरम्हणजेतुझाकोध ॥ कुंजर
 तोजाणमदांध ॥ झालेनुझेमनशहद ॥ भेटलांब्राम्हणआपणची ॥ ५३ ॥ जे
 जेनुवांदेखिले ॥ त्यात्यासमस्तांमुक्तकेले ॥ अखिलऐश्वर्यभोगींचिहिले ॥ अं
 तीजाईस्वर्गास ॥ ५४ ॥ तुवांकरावातेथेवास ॥ नक्षत्रांमाजीपुनर्वसु ॥ ऐसाव
 रदेतांचहर्ष ॥ झालातयाकोंडिण्या ॥ ५५ ॥ ऐसांवरलाधोनी ॥ राज्यकेले
 चहुदिनी ॥ अंतींगेलास्वर्गभुवनी ॥ ऐकरायायुधिष्ठिरा ॥ ५६ ॥ ऐसीकथा
 धर्मासीं ॥ सांगताझालातृषीकेशी ॥ आचरिलेभक्तीसीं ॥ अनंतव्रततयेयेवे
 ॥ ५७ ॥ युधिष्ठिरदंपत्येसीं ॥ व्रतआचरलाभक्तीसीं ॥ श्रीमदनंतप्रसादंपरिये
 सीं ॥ पांडवराज्यपदपावले ॥ ५८ ॥ आणिकहेंचिभूमीवरी ॥ व्रतकेलेऋषी-
 श्वरें ॥ आचरितांनरनारी ॥ लाधतीचारीपुरुषार्थ ॥ ५९ ॥ इतिश्रीअनंतचनु
 दर्शीव्रत ॥ श्रीकृष्णसांगेधर्माप्रत ॥ तेचहेप्राकृतभाषेत ॥ श्रोतेतुम्हीपरि-
 साद्धो ॥ १६० ॥ ॥ इतिश्रीअनंतचतुर्दशीव्रतकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पण
 मस्तु ॥ श्रीसांबसदाशिवापणमस्तु ॥ ॥ ६३ ॥ ॥ ५ ॥

अथगयासुरआख्यानप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ पार्वतीसम्हणेशंकर ॥ पूर्वीगयासुरनामैअसुर ॥ तोरुद्राचा
 क्रोधधोर ॥ उत्पन्नझालातेथोनी ॥१॥ केशजयाचेउर्ध्वआरक्तवर्ण ॥ महाभयान
 नकरालवदन ॥ तेषांब्रह्मादिदेवगण ॥ भ्रमणचक्रीपाडिले ॥२॥ जैसेआका
 शींपर्साहिंडती ॥ तैसंदेवचहूंकडेफिरती ॥ इंद्रभांतझालाचिती ॥ म्हणोराहाव
 यासींथासनाहीं ॥३॥ मगब्रह्मदेवासींगेलेशरण ॥ इंद्रादिसकळदेवगण ॥ गया
 सुरेंगांजिलेंम्हणोन ॥ सांगतीगान्हाणेंत्यापासीं ॥४॥ झडकरींपलकरींआतां
 ॥ मगसंगेधेंउर्नसिपस्तां ॥ शरणगेलेवैकुंठनाथा ॥ सकळदेवांसहितपै ॥ ५ ॥
 जयजयाजीवैकुंठदाताग ॥ जगन्निवासाकमलावरा ॥ गयासुरेंसकळसुरवरां ॥
 वासदेउनीपळविलें ॥६॥ कमलोद्भवामींम्हणेहरी ॥ कांहींभयनधरावेंअंतरीं ॥ तो
 असुरकोठेंकायकरी ॥ मजझडकरीदावाकां ॥७॥ ब्रह्मदेवम्हणेतपदरूपण ॥ करीत
 बैसलानिर्वाण ॥ मगसांगातींघेअचतुरानन ॥ हरीआपणडविला ॥८॥ ब्रह्मा-
 आणिहरी ॥ जेथेंगयासुरतपकरी ॥ तेथेंयेउनीझडकरी ॥ पुदेंउभेठाकले ॥९॥ ब्र-
 ह्माम्हणेगयासुरा ॥ महातपस्विपाचतुरा ॥ तुजप्रसन्नझालोवीस ॥ वरमागेंअ-
 पेक्षित ॥१०॥ गयासुरम्हणेंतेबेळां ॥ तुम्हीदोषेप्रसन्नझालेतिमला ॥ तरीपा-
 ह्निजेवरदीपला ॥ मींपागेनतोतुम्हातें ॥११॥ सकळतीर्थेंदेवयत्त ॥ गंगापृथ्वीस

उपयुक्तकथासंग्रहः

र्षमुवन ॥ त्याहुनीमाझे शरीर पावन ॥ करावे आतां येवेळीं ॥ १२ ॥ मग ब्रम्हा आ-
 णिनारायण ॥ बोलते झाले संतोषोन ॥ तुझा देह होई लपावन ॥ सर्वोपकाराकार-
 णें ॥ १३ ॥ तत्काळ शरीर झाले पवित्र ॥ मग म्हणती ब्रम्हा श्रीधर ॥ तुझिया शरीरा-
 बरी साचार ॥ पत्तकराव पाठाव देई ॥ १४ ॥ गयासुरा अवधारीं ॥ शक्य स्वयंनसे धरि-
 श्रीं ॥ तरी तुझि पारारी रावरी ॥ पत्त आम्ही करितो आतां ॥ १५ ॥ बचन ऐकतां च गया-
 सुर ॥ संतोष लाते णें असुर ॥ म्हणे जन्मसफळ आजि साचार ॥ तपसमग्र फळा आ-
 लें ॥ १६ ॥ धन्य धन्य चतुरानन ॥ ठाव मागसी कराव पापत्त ॥ हें लोकरक्षणा कारण ॥ हें
 मजकळें आलें ॥ १७ ॥ ब्रम्हा म्हणे तू उदार ॥ तुझे शरीर हें पवित्र ॥ पृथ्वी उच्छिष्ट सम-
 ष्ट ॥ म्हणोनि आलों तुजपासीं ॥ १८ ॥ गयासुर म्हणे धन्य माझे जिणें ॥ मजप्रार्थितें
 चतुरानन ॥ धन्य म्हणोनि ते काळीतेणें ॥ शरीर टाकितें धरणीवरी ॥ १९ ॥ जेव्हा गया-
 सुर स्वाळीं पडला ॥ पृथ्वी दणाणि लीते वेळां ॥ रोषाचा माथा दडपला ॥ ससपाताबें
 हडबडिलीं ॥ २० ॥ दिग्गज झाले भयभीत ॥ म्हणती पृथ्वी रसातळा जात ॥ कूर्म पा-
 ठीसरसावित ॥ बराह दंत सरसावी ॥ २१ ॥ दिंडीर बनीं उभा होता ॥ तेथोन पडिला
 पालथा ॥ ईशान्यकोणीं गेलामाथा ॥ वाराणशी पलीकडे ॥ २२ ॥ त्याचा कश्मिदेशस-
 मस्त ॥ दिंडीर वनीं पडिलासत्य ॥ गोमती पर्यन्ता पयेंत ॥ पायनेथें लागले ॥ २३ ॥ म-
 ग शरीरावरी महायज्ञ ॥ करिता झाला चतुरानन ॥ एक संवत्सरांत पूर्ण ॥ पूर्णाहुतीपें
 झाली ॥ २४ ॥ इव्याचे पर्वत लोटले ॥ ब्राह्मण सर्व सुरवीकले ॥ मग अवभृथस्नानतये-
 वेळे ॥ करिता झाला ब्रम्हा देव ॥ २५ ॥ सकळ ब्राम्हणीं करूनि स्नाना ॥ करितां यज्ञा-
 सीप्रदक्षिणा ॥ तंव शरीर हालविलें जाणा ॥ गयासुरेंते धवां ॥ २६ ॥ तें देखोनी कृष्ण-
 श्वर ॥ म्हणती उठतो कीं असुर ॥ पुढती आतां मळपयोर ॥ अनिवार मांडिला ॥ २७
 ॥ म्हणती न उरे त्रिभुवन ॥ मग हरीषाधांवाकरी चतुरानन ॥ करिते झाले संपूर्ण ॥
 धांववेणीं गोविंदा ॥ २९ ॥ हा उठतो कीं असुर ॥ तूं प्रकृतसल उदार ॥ चालचालस-
 त्वर ॥ त्रिभुवन हें बुडवीलहा ॥ २९ ॥ गुरांचे पाऊजे सेबहुत ॥ एकला गुराखी पि-
 रित ॥ तैसे देवसमस्त ॥ पबती तपासीं देखतां ॥ ३० ॥ कीं बहिरी ससाणा उडतां ॥ म-
 ळपहोय पक्षीपांसयस्तां ॥ कीं एकच्या घरे रवतां ॥ अजायबतीच हूंकडे ॥ ३१ ॥ तै-
 सेंच होई सज्जना ॥ धांव धांवपे कुंठ्याया ॥ तो प्रकृतसल संततवता ॥ मकडसात

गयासुरभारव्यान.

(२०५)

त्कायतेयेची ॥३२॥ हरीम्हणे सकळजेकांपर्वत ॥ थांयोनि यारेसंमस्ता ॥ गयासु
 राचेपायहस्त ॥ दडपावरीबैसोनी ॥३३॥ ऐसीआज्ञाहोतांतेवेळां ॥ विंध्याचळ
 वेगेंधांयला ॥ तोपृष्ठीवरीबैसला ॥ स्तंभदोनीव्यापुनी ॥३४॥ जोष्यंबकब्रम्ह
 गिरीसत्य ॥ तेणेंदंडपिलावामहस्त ॥ श्रीशैत्यशोषाद्रिपर्वत ॥ तेणेंसव्यहस्त
 रगडिला ॥३५॥ पायांवरीगोमंताचळ ॥ दडपोनिबैसलाअदळ ॥ आतांकरिप्र
 देशसकळ ॥ दिंडीरवनामध्येअसे ॥३६॥ तेंपठरीसमीपजाण ॥ पुष्यवतीसंग
 मीपूर्ण ॥ दोनीपायजोडुनिनारायण ॥ कटींहस्तउभाअसे ॥३७॥ द्वारकेहुनी
 आळावनमाळी ॥ तेव्हांपुष्यवतीसंगमस्थळी ॥ गाईगोपाळतेयेळी ॥ उभेकेले
 तेरायीं ॥३८॥ तेथेवाजविलावेणुशुद्ध ॥ म्हणोनिनामवेणुनाद ॥ गयासुराच्या
 कटीवरीपद ॥ देउनीउभाठाकला ॥३९॥ सत्यायशींयोजनेंरुंदमाज ॥ गया-
 सुराचाआहेसहज ॥ तयावरीअधोसज ॥ पदजोडुनीउभाठाके ॥४०॥ तेथेंस-
 कळहीदेवआले ॥ तेहीभोवतेउभेराहिले ॥ अद्यापिआहेतपाउलें ॥ वेणुनादीं
 स्वयंभ ॥४१॥ जोडिलेदोन्हीसमपद ॥ तेंचिविष्णुपदसत्यप्रसिद्ध ॥ वरकडप
 देंदेयांचींशुद्ध ॥ भोवतालींउमदलीं ॥४२॥ तेथेंगोपाळवेणुवाजवित्ती ॥ अ-
 क्तभाविककानींऐकती ॥ अद्यापवेणुषेडनरमापती ॥ उभाअसेत्याठायीं ॥४३॥
 जेथेंउभेहोनेगाईचेभार ॥ तेअद्यापदिसतीपरिकर ॥ गोपाळांचींपदेंसमय ॥
 ठायींठायींउमदलीं ॥४४॥ आदींहरीतेथेंआला ॥ मगलक्ष्मीपुदेंठाकला ॥ या
 वरीपुंडलिकसीयरदीपला ॥ उभाराहिलासमपदीं ॥४५॥ गयासुराचामा
 जतेथें ॥ म्हणुनिपदजोडिलेपंढरीनाथें ॥ त्यावरीकाळंबहुतें ॥ गयासुरंशिरड
 चडिलें ॥४६॥ श्वेतकीटकल्पींमागुत्यान ॥ गयासुरंशिरउचलिलेंपूर्ण ॥ म-
 गमागुतापत्तकगवयाचतुरानन ॥ आरंभीतशिरायरी ॥४७॥ शिरायरीदड
 पेन ॥ सकळबैसलेसुरगण ॥ इंद्रब्रह्माउमारमण ॥ ऋषीहीवरीबैसन्हे ॥४८॥
 सागरसरितासमस्त ॥ आणिकहीगिरीवरीबैसत ॥ परीमागुतेंशिरउज्जलि
 त ॥ नमानींदेत्यतितुक्यांसीं ॥४९॥ मगयमपूरीचीशिळा ॥ यमेंआणिद्रीते-
 वेळां ॥ नितुकीशिळाविशाळा ॥ शिरायरीठविली ॥५०॥ बैवस्वतमभूचेवेळे
 ॥ मागुतीशिरहातविलें ॥ मंगभगवंतेंकापकेलें ॥ मस्तकींपदठेविला ॥५१॥

उपयुक्तकथासंग्रह.

॥ ब्रम्हांडाचाभारसमग्र ॥ वरीपालीश्रीधर ॥ मगम्हणेतोअसुर ॥ मजठकवि-
 लेंदेवांनीं ॥ ५२ ॥ हळूचठावयत्तासिमागीतला ॥ माझेमस्तकावरीभारघातला
 वैकुंठनाथकउभाठाकला ॥ पायदीधत्तामस्तकीं ॥ ५३ ॥ म्यांघैठोक्यापीडिलें;
 ॥ देवांनींमस्तकींरगडिलें ॥ आतांमाझेकांहींचनचाले ॥ हरीनेठेविलापायवरी ॥
 ५४ ॥ बरेंजन्मानेंसार्धकझालें ॥ परोपकारींशिबेंचिलें ॥ सकळदेवउभेठाक
 ले ॥ यत्तकेलाचतुराननें ॥ ५५ ॥ मगम्हणेदेवांसमस्तां ॥ जोंवरीसृष्टीसींस्थी-
 रता ॥ हाचिवरघामजआतां ॥ चंद्रसूर्यजंबअसती ॥ ५६ ॥ तांवरीहरीचाचरण
 ॥ मस्तकींअसोमाझेपूर्ण ॥ सकळसरितादेवगण ॥ असेअसावेचिरकाल ॥ ५७
 ॥ माझेशरीरींहरिपदपूर्ण ॥ तेथेंकरावेंगयावर्जन ॥ तेणेंफेडिलेंपितृवृणा ॥ तो
 झालाधन्यसंसारिं ॥ ५८ ॥ आणितिंडीरवनांत ॥ स्त्रीरूपेंगहिन्नाभगवंत ॥ वे
 णुनादींसमपदसमस्त ॥ तैसाचियेथेंअसेपें ॥ ५९ ॥ तेथेंजेकरितीगयावर्ज-
 न ॥ त्यांचेनृसहोतीपितृगण ॥ ब्रम्हहत्यादिपापेंसंपूर्ण ॥ नासतीलस्नानमा
 थें ॥ ६० ॥ तेंगयेसींएकपदा ॥ वेणुनादींसमपदप्रसिद्ध ॥ तेथेंकरितीजेगयाथाह
 ॥ दोहांठायींप्रसिद्धकळएक ॥ ६१ ॥ भ्राम्करक्षेत्रप्रयाग ॥ पंदरीवाराणसीसांग
 ॥ वेणुनादेगयासमग्र ॥ पसादप्रसिद्धजोडिलेजे ॥ ६२ ॥ सुरापांनींअभक्षभ
 क्षक ॥ महाचांडाळहीसकळिक ॥ तेथेंस्नानकरितांदेंव ॥ उद्धरोनीजातीपें ॥
 ६३ ॥ अयापीगयासुरतेथ ॥ अंगहालवीनिश्चित ॥ तेकांपृथ्वीकंपहोत ॥ धन्य
 तोगयासुरउदार ॥ ६४ ॥ ब्रम्हादिकदेवआले ॥ ज्याचेपुढेंयाचकझाले ॥ तेणें
 नाहींकृपणात्वकेले ॥ देहदीधत्तापरोपकारा ॥ ६५ ॥ अथापितोआहेजिवंत ॥
 उगवयातोसमर्थ ॥ परीनउठेचीसत्यवंत ॥ परोपकारीदेहदीधत्ता ॥ ६६ ॥ गज्रा-
 सुरेंपोरकेलीकीर्ती ॥ तरीचपुराणेंमहिमारणिंती ॥ ज्याचेदेहावरीरमापती ॥
 देवांसमर्बतउभाअसे ॥ ६७ ॥ ऐसेउदारभक्त ॥ तेचिआलेजीवन्मुक्त ॥ कृपणते-
 चीनिश्चित ॥ बुडोनिगेलेनरकपुरीं ॥ ६८ ॥ कोरडीदावितीभक्ती ॥ आम्हीभक्त
 झणोनीमिरविती ॥ गजराचीनुळणाकरिती ॥ वारपाहतीविमानाची ॥ ६९ ॥
 अंडक्यासाठींभाणजात ॥ झणतीआम्हीउदारभक्त ॥ ऐशियादांभिकाभग
 वंत ॥ तरअसेनिश्चयें ॥ ७० ॥ असोहेंगयाख्याने ॥ भिकाळकरितांपवण ॥ स्या

गयासुरआख्यान.

(२०७)

चेमुक्तहोतीपितृगण ॥ श्रवणमात्रिकरूनियां ॥ ७१ ॥ पाहोनिपांपितृतिथी ॥
 तेदिपरीजिगयारख्यानऐकती ॥ त्यांचेपितृगणउत्तमगती ॥ पावतीलसत्यपें ॥
 ७२ ॥ शिवम्हणेभवानी ॥ धन्यकथाहेत्रिसुवनीं ॥ नारदसांगेरोषालागुनी ॥
 मुनींप्रतीसूतसांगे ॥ ७३ ॥ ब्रम्हानंदश्रीधर ॥ श्रोतयांविनवीवारंवार ॥ हेंगया-
 रख्यानसुंदर ॥ परिसाचतुरभावार्थे ॥ ७४ ॥ इतिश्रीपांडुरंगमाहात्म्यसुंदर ॥ पद्य
 पुराणीचेंपरिकर ॥ अपणेंसिसांगेत्रिनेत्र ॥ अष्टमोऽध्यायगोडहा ॥ ७५ ॥ ॥
 श्रीगणेशायनमः ॥ ऐकेंमृडानीकयापवित्र ॥ प्रयागतीर्थराजभास्कर ॥ बाराण
 सीपांडुरंगनगर ॥ गयासाचारवेणुनादीं ॥ १ ॥ नमस्कारुनीपांडुरंगचरणां ॥ म
 गनिघावेंगोपावर्जना ॥ धूतआद्धकरूनिजाणा ॥ नगरप्रदक्षिणाकरावी ॥ २ ॥
 गृहाहूनिनिघावेंहर्षयुक्त ॥ जितुकीपाउलेंमागींपडत ॥ तितुच्यापायन्याबांधि
 त ॥ पितृगणांसींचदावया ॥ ३ ॥ अश्वमेधाचेंफळ ॥ एकटाकितापाउल ॥ पितृ
 तीर्थीपिंडदानकेवळ ॥ अतिउत्तमजरीघडे ॥ ४ ॥ अयवापितृपक्षभाद्रपदसमस्त
 ॥ तोहीविशेषअत्यंत ॥ कींनिदोषमार्गेशर ॥ रूषापक्षसत्य ॥ ५ ॥ आवच्छिया
 येवटापिंडा ॥ देतांघडेपुण्यउदंड ॥ नाहींतरीनपडेअवघड ॥ शर्मापत्राप्रमाणें
 ॥ ६ ॥ द्रव्यअसलियासिद्ध ॥ विधियुक्तकरावेंआह ॥ किंवाशारवाफलमूळकं
 द ॥ त्यांचेपिंडकरावे ॥ ७ ॥ जरीअसेलसंन्यासी ॥ तरीहेंसमर्पाचेंपदासी ॥ ते-
 णेंआपुत्याकोरिकुळांसीं ॥ उद्धरिलेंएकदां ॥ ८ ॥ पर्देविध्यूर्चीअसती ॥ तेथूनपू
 र्वेवाहेभागीरथी ॥ तेथेंस्नानकरूननिनिश्चिती ॥ ब्रम्हधत्तकरावा ॥ ९ ॥ दोनप्रहर
 झालियातत्वतां ॥ जावेंगोपाळपर्यता ॥ कुंडासमीपस्नानकरितां ॥ पितृगणउ
 ल्हासती ॥ १० ॥ तेथूनपरतोनिघांजावें ॥ समपदीपिंडदानकरावें ॥ सुष्टिपरी
 तिछटाकाये ॥ पुण्यवंतसंगमीं ॥ ११ ॥ जेजेनिपुत्रिकमेले ॥ अधोगतींएकपड
 ले ॥ त्यांचेक्रियाकर्मनसेझालें ॥ तेउद्धरतीनिघांतीं ॥ १२ ॥ सफळआंकियाआह
 विघ्नकी ॥ मगपूजाधीपांडुरंगमूर्ती ॥ तेणेंपितृगणपावतीनृसी ॥ मसचहोतो
 भंगवंत ॥ १३ ॥ मगपुण्यवतीसंगमींजाण ॥ स्नानकरावेंआवडीकरून ॥ तेणेंपितृ
 नीपितृगण ॥ उल्हासतीसर्वही ॥ १४ ॥ मगशारावतीसंगमींस्नान ॥ तेथेंपितृ
 पितृवर्षण ॥ धर्मलिंगाचेंपूजन ॥ करावेंतेथेंसाक्षेपें ॥ १५ ॥ पर्वरायेपुर्वीपूजा ॥

तेषुकेलेलिंगस्थापन ॥ मागुतीसमपदीजाउन ॥ साष्टांगनमस्कारकरावा ॥
 १६ ॥ करायेंत्राम्हणसंतर्पण ॥ नेणेतृसनारायण ॥ पूर्वीगोपांसमवेतआपण ॥
 श्रीकृष्णातेथेन्नीडले ॥ १७ ॥ तेथेबैसोनीमुरारी ॥ गोपाळांसीबांदीशिदोरी ॥ अ
 षात्नामोठाभिर्धारी ॥ अद्यापतेथेसाक्षीअसे ॥ १८ ॥ दहीभातविखुरलाचहूंक
 डे ॥ सूक्ष्मदिसतीतेखडे ॥ हुतूतूवडजाबांकडे ॥ खेळलेतेथेहरिसये ॥ १९ ॥
 बाघेनाजतीगंभीर ॥ धुमान्याहमन्यापांवेसुस्वर ॥ टाळमृदंगाचेझणत्कार ॥
 टाळियागजरेहरिनाम ॥ २० ॥ तेथेमृदंगाचींचामरे ॥ झळकतीदोहींकडेसुंदरे ॥
 हरीवरीपल्लवछत्रे ॥ चिमणोगोपाळधरिताती ॥ २१ ॥ मूर्तीसांबलीगोमटी ॥ अं
 गीकेशराचीउटी ॥ तिलकरेखिलाल्लाटी ॥ रलेमकुटीझळकती ॥ २२ ॥ क
 णीकुंडलेमकराकार ॥ नेत्रआकर्णअतिसुकुमार ॥ मंदस्मितवदनसुंदर ॥ रमा
 बरबेणुनादी ॥ २३ ॥ वेणुनादीश्रीधरे ॥ कालावाटिलानिजकरे ॥ विमालीबैसो
 नीएकसरे ॥ देवतेथेपाहती ॥ २४ ॥ कमळाकारगोपाळ ॥ मध्येत्रमरतमा
 क्नीळ ॥ निधनाभोवतेसाधकसकळ ॥ साधावपाजेविबैसले ॥ २५ ॥ कींअ
 नर्घेरत्नाजबळी ॥ बैसेजेसीपरीक्षकमंडळी ॥ कनकाद्रीभोवतीपाळी ॥
 कुळाचंछाचीविराजे ॥ २६ ॥ कींमानससरोवरनिर्मळ ॥ त्याभोवतेजेसेम
 राळ ॥ कींचेष्टुनिपांजाश्वनीळ ॥ तपस्वीजेसेबैसंठे ॥ २६ ॥ श्रीकृष्णासूर्य-
 नारायण ॥ गोपतेकीरणंप्रकाशधन ॥ कींचंद्रासीवेष्टुन ॥ उदुगणेजेसीं
 बैसली ॥ २८ ॥ आपल्याशिदोन्यासंपूर्ण ॥ हरीपुष्टेवैथितीआणून ॥ एकीमां
 डेआणिलेजाण ॥ अंतर्बाह्यगोडजे ॥ २९ ॥ एकींआणिलीगुळवरी ॥ एका
 चीदहींभातभाकरा ॥ एकाचीशिळीशिदोरी ॥ सोडनियांबैसले ॥ ३० ॥
 कोड्याचीभाकरएकसोडित ॥ एकाचाताकभातझिरपत ॥ एकाचीशिदो
 रीबिटलीसमस्त ॥ चर्बिनलागेजेबिता ॥ ३१ ॥ सकळांहरीम्हणेतेधवां ॥ आ
 पुलाखेबांदेउगेचिजवा ॥ दुसऱ्याचानकाकरूहेवा ॥ मनाभावापासुनी ॥ ३२
 ॥ आपुलेपूर्वकर्मनीटनाही ॥ दुसऱ्याचाहेवाकरूनफाई ॥ जेपेरिलेलेचछाही
 ॥ बाहेरउगवोनीठसावे ॥ ३३ ॥ ऐसाकरितांमुरारी ॥ तोसोहळादेवपाहतीअं
 बरी ॥ नैसमस्तअद्यापीवरी ॥ वेणुनादीअसतीपे ॥ ३४ ॥ वेणुनादीबासोह-

गयासुरआख्यान.

(२०१)

कामाह्वन ॥ तेथें अगत्य भक्षिजे रधोदन ॥ ब्राह्मणासीदी पत्ते भोजन ॥ तेणें कृष्ण
संतोषे ॥ ३५ ॥ असो पंढरीसीयेउन ॥ विद्वतासी पातावे लोटांगण ॥ म्हणजे फिदेल
पितृकृष्ण ॥ कमलनपनापाहता ॥ ३६ ॥ नकाषे वेणुनादी जावया ॥ तरी हे विचार
पडण फेलिया ॥ तेणें केटी अवधी गया ॥ जावे पूर्ण ऐकता ॥ ३७ ॥ परिता विद्वत्
चे चरण ॥ तो सकळ फेडी पितृकृष्ण ॥ भक्त कैयारी जगजीवन ॥ तारी पूर्ण भवा
ब्धी ॥ ३८ ॥ अंबकृषी चें जन्म मरण ॥ आपण फेडी श्री भगवान ॥ भक्तांसी अ-
णुमावन्नून ॥ पडोने दी महाराज ॥ ३९ ॥ ब्रह्मानंद पंढरी राणा ॥ शरणारिषे जो
त्याचिया चरणा ॥ तो मुक्त झाला जाणा ॥ सकळ कृष्णाया सुनी ॥ ४० ॥ इति
श्री गयासुर आख्यान समाप्त ॥ श्री सांब सदाशियापण मस्त ॥ ॥ ४१ ॥

अथ कोजागरीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशाय नमः ॥ पूर्वीकोणें फेके दिवसीं ॥ कृषीपुसती वाठ विन्वांसी ॥ सां

गात्रतेकर्तिकमासी ॥ जेणेजंतू सुरवायती ॥१॥ ऐकूनवाळखिल्यबोलत ॥ को
जागरनामेंमुख्यव्रत ॥ त्यातंत्राचस्तांप्रणत ॥ उमलोकातेंपायती ॥२॥ आश्वि
नमासीजेपौर्णिमा ॥ तेथेरांभ्रौपूजिजेरमा ॥ ऐरावतसहइंद्रनामा ॥ नृत्यगीत
जागरणे ॥३॥ द्यावीदीपदानेबहुत ॥ लक्षलक्षार्द्धवाअपुत ॥ सहस्रअथवा
एकशत ॥ यथाशक्त्याघृततेडे ॥४॥ तैसेग्रामींषथीवनीं ॥ गृहींआरामींदेवा-
यतनीं ॥ दीपलावुनीधिप्रांभोजनीं ॥ सोषवावेंक्षीरानें ॥५॥ उपवासींराहान
आपण ॥ करावेंनारिकेलोदकप्राशन ॥ रात्रोकरोनीजागरण ॥ अक्षक्रीडाक
रावी ॥६॥ मध्यरात्रीसमयींकमला ॥ कोणजागृतअसेलत्याला ॥ प्रसन्न
होउनीआपुला ॥ वित्तकोशसमपीं ॥७॥ याकरितांदरिद्रीयाणें ॥ हेंव्रतकी
जेअवश्यपणें ॥ याव्रताच्यासहजाचरणें ॥ बलितहीझालाधनवंत ॥८॥ हें
ऐकुनीऋषीश्वर ॥ म्हणतीवाळखिल्यांसांगासत्वर ॥ बलितहाकोणथोर ॥ द
रिद्रीसंपत्तीपावेकैसा ॥९॥ वाळखिल्यसांगतीउत्तर ॥ बलितनामाविप्रवर ॥
पवित्रजाणतोसदाचार ॥ मगधदेशींविस्तसे ॥१०॥ याचनांमरणासमानमा
नी ॥ देईलतितुकेंचीअसेघेउनी ॥ त्याचींभार्यानामेंचंडिनी ॥ सदाकळहाम
वर्ते ॥११॥ म्हणेंमाझ्यासर्वबहिणी ॥ देवांगनाशासुवस्मनीं ॥ दिव्यमाल्यदि
व्याप्तरणीं ॥ श्रेष्ठसदांशोभती ॥१२॥ मेल्यादरिद्यातुड्याधरीं ॥ पेडनिपडत्यें
पींपदरीं ॥ लज्जावाटेमलाथोरी ॥ लोकांमुखदारबवाया ॥१३॥ जळोजळोरे
तुझेघर ॥ निर्धनाचेंकुळहेंअवर ॥ ऐसेंलोकींहीधारंवार ॥ सांगोनिपतिप्रिय
नकरीती ॥१४॥ मगसंकल्पकरीदारुण ॥ भर्ताकरीलजेनिरूपण ॥ तेंमीविप
रीतकरीन ॥ लक्ष्मीपावेतोवरी ॥१५॥ ऐसासंकल्पकरूनीमनीं ॥ मगतेविप्रांस
बदेकामिनी ॥ अरेषाषाणबुद्धेनूपसदनीं ॥ चोरीकरूनिधनआणीं ॥१६॥ नरे
कसीतरीतुंजताडीन ॥ ऐसेंबोलेकठोरबचन ॥ थरथरांकांपेतोब्राम्हण ॥ काप
करीलबापुडा ॥१७॥ क्षणेकतीरडेकपाचताडी ॥ एकेदिवसींउपासमांडी ॥ ए
केसमयींपारणेंसोडी ॥ सर्वहीभक्षीगृहांतील ॥१८॥ पतीमागेजरीपांणी
॥ धांवेघेउनीकेरसुणी ॥ तापवूनिपांडाहणी ॥ डागाबघाधांचतसे ॥१९॥
याप्रकारेंकष्टदीब्राम्हणा ॥ परीनोसोसीतिचीपानना ॥ कोंहीबोलेअधि

कोजागरीकथा.

(२११)

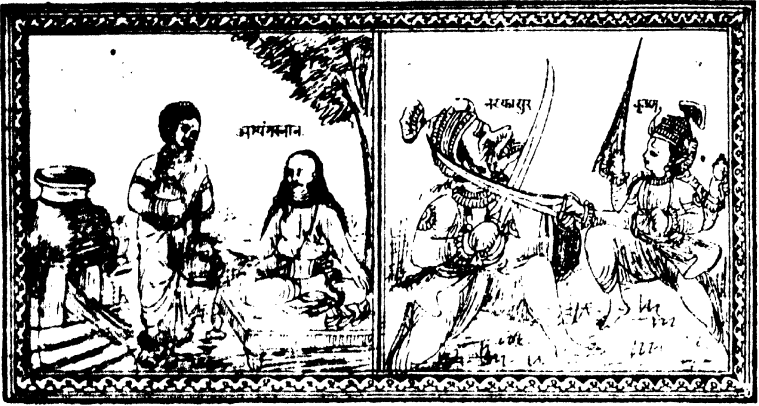
कचचना ॥ यथात्ताप्रेसंतुष्टजो ॥ २० ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ जीव्याशब्धनि
 ने, वारहिरणदाकितीकरीलपती ॥ तेरुचीकलहायेतां, वारणवेशकितीकरी
 लपती ॥ ५ ॥ ॥ ओर्षी ॥ ॥ एवंपेकदाश्राद्धतिथी ॥ पितृपत्नीं भ्रातीहोती
 लक्ष्मिनितांमहामती ॥ म्हणेभातांकायकरूं ॥ ११ ॥ सायथीकांहीघरीअसे ॥
 परीश्राद्धसंपादकेसे ॥ वदतान्येकरितोंएमे ॥ अनर्थकरीलहेतुष्टा ॥ १२ ॥ ऐसा
 संकरीपंडिताब्राह्मण ॥ भायंसनवदेकांहीभाषण ॥ तंवएकमिष्यन्त्याचापूर्ण
 गणेशशर्मापातला ॥ २३ ॥ त्यासीहीपूर्ववार्तानवदे ॥ परीउद्दिसपाहुनीतोचि
 वदे ॥ चलितामजसंकरकळुंदे ॥ तुझीचिंताहरीन ॥ २४ ॥ ऐकोनिसांगेहूच
 त्यास ॥ ताम्हुणेउपायअसंयास ॥ कथितांविपरीतार्थास ॥ सुपरीतसहजेक-
 रीलही ॥ २५ ॥ ऐगीभार्यातुजअसतां ॥ मगकरिसीकिमर्थचिंता ॥ संसारीका
 मिनीचापरीमिळतां ॥ होसीकृतकृत्यधन्यतूं ॥ २६ ॥ ऐकोनितुष्टादिज ॥-
 भायेंप्रतीघातेगुज ॥ अनर्थकारिकेचंडीमज ॥ श्राद्धकरावेनवाटे ॥ २७ ॥ प
 स्वांयेतसेश्राद्धतिथी ॥ परीचडिन्तींजाडिलीनसंपती ॥ याकारणेंमाझीमती
 ॥ श्राद्धाविषयींनआढे ॥ २८ ॥ कदाचिन्तुळाकरणे ॥ तरीपाकअकाळींसार-
 णे ॥ कुन्सितविमांआमंत्रणे ॥ देऊनिकदाभेंअर्पारीं ॥ २९ ॥ एवंपेकोनिति
 वचन ॥ आमंत्रितेथेपुत्रांम्हण ॥ यथाकार्कीपाकसाधन ॥ करुनिम्हणेंश्राद्धक-
 रा ॥ ३० ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ ऐकुनिविप्रसुरवाचे, तत्सोख्यालाघडेतदानांत ॥ बो-
 लुनिविपरीताथें, संपादीश्राद्धपिंडदानांत ॥ ३१ ॥ करुनीपिंडविसर्जन, यिस्पृति
 नेविप्रतोवदेजाये ॥ हेपिंडनेउनीतूं, सत्वरगंगाजलांतदेजाये ॥ ३२ ॥ ॥ ओवी ॥
 तेचंडालीदुष्टदारा ॥ उचलोनिपिंडस्फुदायसारा ॥ रोषेनेउनीसत्वर ॥ गों-
 चहूपींटाकिंटा ॥ ३३ ॥ पाहोनिचलितझालादुःखी ॥ बचननबोलेंकांहीमुखीं ॥
 क्रोधावेशेंरुखरुखी ॥ निषताझालागृहांतुनी ॥ ३४ ॥ संकल्पकरीतोब्राह्मण
 ॥ लक्ष्मीप्रसन्नझाल्याविण ॥ नकरीनमीअन्नप्राशन ॥ फलाहारींचनींयसें
 ॥ ३५ ॥ एवंपेसंकल्पकरुनिमनी ॥ जाताजाहलामहत्काननी ॥ फिरेचळ्ळेंके-
 सोनी ॥ तंबनदीतीरआढळें ॥ ३६ ॥ तेथेंराहिलादिवसवीस ॥ आश्वीनपौ-
 षिंमिवाजादिक्स ॥ कोजागरेकरणेंज्यास ॥ तोचिआलातेकाळीं ॥ ३७ ॥ का

लीपवशांनसकन्या ॥ तिसरीतेसीसुलोचना ॥ ऐशारूपवतीधन्या ॥ मि
 कोनिलक्ष्मीतेंपूजिती ॥ ३० ॥ साकूपिपूजाविधान ॥ दूतखेळोंघालितीभा
 सन ॥ बषध्यापटींनाटींकोण ॥ म्हणोनिचवधारोधिती ॥ ३१ ॥ अकस्मा
 तपाहिलादिजवर ॥ अन्नात्रिणेंद्राठाजनंर ॥ भासेअस्थींचापजर ॥ खो-
 लाचलेनेही ॥ ४० ॥ शुक्रमुरवबल्करधारी ॥ तपस्वीपाहोनीपुसतीनारी
 ॥ भट्टजीयेयेंबनांतरी ॥ किमर्थबेंसलांसांगावें ॥ ४१ ॥ ब्राम्हणवृत्तांतसांगेभा
 पुढा ॥ म्हणतीदूनखेळोंचला ॥ प्रसन्नहोईलतुम्हांकमळा ॥ सत्वरउठावें
 यासपयीं ॥ ४२ ॥ विप्रम्हणेगेनिश्रवय ॥ दूतेंधर्मलक्ष्मीनाराहोप ॥ तुम्हींम्ह
 णतांपावेअक्षय ॥ केवीघडेहेंसांगा ॥ ४३ ॥ कन्यावदतीवलितानी ॥ विप्रापं-
 डितासमानवदसी ॥ मूर्खासारिखेंकर्मकरिती ॥ हेंअयोग्यतुजलागीं ॥ ४४ ॥
 खेळतांसांफरींअचरयआजी ॥ श्रीलक्ष्मीहोतससत्वरराजी ॥ आम्हांसवेंखे-
 ळोनभट्टजी ॥ कौतुकहोयतेंपहावें ॥ ४५ ॥ इतुकेंवदोनीस्वगृहीनेती ॥ नारीके
 लादकादिदेती ॥ मगरखेळाचाडापटाकिती ॥ लक्ष्मीः प्रीयतांम्हणांनी ॥ ४६
 ॥ खेळतांरखेळतांत्याअवसरीं ॥ डावआलाब्राम्हणावरी ॥ नागकन्याहीवोटू-
 नकरीं ॥ पंचापेतीभट्टजीचा ॥ ४७ ॥ ब्राम्हणकापावहुतचदला ॥ पुढतीखे-
 ळाचघाबेंसला ॥ तोहीडावत्यावरीआला ॥ कौपीनपैतीहिरुनी ॥ ४८ ॥ को-
 धेंधडकेभगीतैसा ॥ म्हणोमागुतीखेळावैसा ॥ जरीमजवरीआलाफांसा ॥ त
 रीपत्तापचीतदेईनमी ॥ ४९ ॥ बरेंम्हणोनीखेळती ॥ तेव्हांहीविप्रातेंजिकिती ॥
 यत्तोपचीतद्यावेंम्हणती ॥ आतांकाघउरलेंगा ॥ ५० ॥ विप्रकोपेंखवळला ॥ म्ह
 णोखेळनयाचीखेळा ॥ शरीरदेईनएकखेळां ॥ मगदैवीअसेलतेंघडो ॥ ५१ ॥ ल
 क्ष्मीयेयेंम्हणोनसांगती ॥ त्याचीआलीसध्याप्रतीती ॥ मूर्खसंगेंमूर्खमती ॥ मी
 हीझालोनाशयणा ॥ ५२ ॥ हेमगवंतारूपावंता ॥ कायकेलेंजमचायां ॥ मज
 पावसीजरीअनाथा ॥ तरीचविरयंभरनामतुझे ॥ ५३ ॥ ॥ पृथ्वीवृत्त ॥ ॥
 कुगेःसदसितेसतीहुपदजास्मरेपाचते ॥ तदाद्भुडकरीतुवांपटदिअपिलेआय
 तें ॥ सुदामपृषुभक्षणेंबहुततोपवाटेकसा ॥ दिडीसकनकावतीमजचिलो
 भभारिकसा ॥ ५४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ नेळेंसर्वस्वमाझेहरुनिरहरेनीगजाक

कौजागरीकथा

(२६६)

न्यकांहीं ॥ पूथींस्त्रीत्यक्तआतांतुजविणनसुचेथीपतेअन्यकांहीं ॥ वारियेक
 ससोहीकळवलनतरीमच्छरीरासुधाते ॥ न्यावीविच्छक्तिरामानतरविमलदे
 स्वापुकंपासुधाते ॥ ५५ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ ऐसावितापकरितांक्षणक्षण ॥ मध्य
 रात्रीझालीपूर्ण ॥ तेव्हांश्रीलक्ष्मीनारायण ॥ येतीलोकांपाहाबया ॥ ५६ ॥ उ-
 षडायज्ञोपवीतहीन ॥ विप्रपीहोनीविवसन ॥ लक्ष्मीसवदेनारायण ॥ तुझाभ
 क्तकांगेरिद्री ॥ ५७ ॥ हाभाझाहीदाससंत ॥ पातेकरावेथीमंत ॥ मगतेलक्ष्मी
 रुपावंत ॥ होउनियाहोहिजाकडे ॥ ५८ ॥ षड्जीझालेमदनासमान ॥ तेजेक
 रूनीदेदीप्यमान ॥ बालाम्हणतीहाब्राम्हण ॥ पतीकरावाआपुला ॥ ५९ ॥
 नागकन्यामदनाकुला ॥ म्हणतीआम्हीविप्रानुला ॥ जिंकितांकरूपतीआ
 पुला ॥ तूजिंकितंकारीडच्छितीते ॥ ६० ॥ विप्रमनीविचारकरी ॥ दोहींयोगें
 आकिंकरी ॥ होतीऐसेनिर्धारी ॥ डावराकीस्वेळाना ॥ ६१ ॥ जिंकिल्यातीनही
 चंद्रानना ॥ हर्षझालाविप्राचियामना ॥ होउनितत्कालअंगना ॥ तिधीबोटिती
 तिहींकडे ॥ ६२ ॥ एकगळामिठीघालिती ॥ एकमुरवातेचुंबिती ॥ एकम्हणेधरू
 निहाती ॥ माझापतीसोडागे ॥ ६३ ॥ बलितम्हणेहोउनियाबरा ॥ अवध्या-
 चतुम्हीमाड्यादारा ॥ परीयेतांमाझ्याघरा ॥ अन्नमिचेसहाबया ॥ ६४ ॥ स
 र्वसिद्धीघेउनआम्ही ॥ येतांतुमच्याआश्रमधामी ॥ रुपाकरूनियांस्वामी ॥
 सेवाध्यावीआमुची ॥ ६५ ॥ गंधर्वलग्नकरूनिस्वर ॥ स्त्रियांसहआलागृहाब
 र ॥ चंडीनेपाहोनियांआदरं ॥ केलाबहुमकारें ॥ ६६ ॥ श्रीपतीचीरूपाहोतां
 सर्वहीहरेक्षणांतचिंता ॥ कैवल्यपदयेतस्नेहाना ॥ मगसिद्धीचेंकायआश्रय
 ॥ ६७ ॥ यास्तवहेंघतकरोनी ॥ ब्राम्हणतर्पावेदक्षिणाभोजनी ॥ आपणपारणें
 सारुनी ॥ न्यतंतांलक्ष्मीप्रसन्नहोय ॥ ६८ ॥ सर्वदुःखांहोतसेनाश ॥ ब्रालरिवल्य
 सांगतीऋषिगणांस ॥ हेकथाएकप्रमानस ॥ ऐकतांघतफलजनपावे ॥ ६९
 ऐसीघतकथागीर्वाण ॥ पाहोनिरचितेंव्यारव्यान ॥ हेऐकतांनारायण ॥ स
 क्तंबरीदयाकरी ॥ ७० ॥ ॥ इतिश्रीकौजागरीघतकथासमाप्ता ॥ श्रीसांब
 सदाशिर्वाणमस्तु ॥ श्रीलक्ष्मीनारायणार्पणमस्तु ॥ ७१ ॥ ॥ ७२ ॥

अथनरकचतुर्दशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयार्जीगजानना ॥ ग्रंथारंभीतुजकरितोनमना ॥
मजबुदीदेउनियांसगुणा ॥ चतुर्दशीचरित्रवदवावं ॥ १ ॥ नमोशारदेसरस्वती
॥ कपिक्रुळकरितीनवस्तुती ॥ मगतयकटाक्षेंकरूनिस्सुमती ॥ प्राप्तहोनस्स
वोसीं ॥ २ ॥ ऐसेंअसंतवसामर्धगहन ॥ म्हणोनिकरितांचरणींनमन ॥ माझि
याजिन्हायींआरोहण ॥ करोनिग्रंथस्फुरणदेईजे ॥ ३ ॥ ऐसेंसकळांसींप्राथून ॥
आतांकरितोंग्रंथारंभण ॥ श्रोतयांनींएकायमन ॥ करोनिश्रवणकरावें ॥ ४ ॥
कोणेएकेअवसरीं ॥ ऋषीमिळानेमिषारण्यामाझारी ॥ सहस्रवर्षींसमा
सीहोणारी ॥ ऐसेंसत्रारंभिलें ॥ ५ ॥ मगप्रतिदिनींपज्ञाचेंअनुष्ठान ॥ आ-
चरोनिकथाकराव्याश्रवण ॥ ऐसाचिन्वारमानसींकल्पून ॥ सृतासिप्रभ्रकेळा
यें ॥ ६ ॥ सूतसांगेऋषींस ॥ तुमचाप्रभ्रअसेबहुमुरस ॥ तरीएकायकरुनीमान
स ॥ कथाश्रवणकरावी ॥ ७ ॥ पूर्वींवालखिव्यनामकऋषी ॥ कथासांगतीशौन
कादिकांसीं ॥ तेचिसवित्तरतुम्हांसीं ॥ सांगतोतेअवधारा ॥ ८ ॥ वालखिव्य
म्हणतीऋषींस ॥ आशिनरुष्णापक्षींचतुर्दशीस ॥ उषःकातींउठोनिविशेष ॥
पयलेंस्नानकरावें ॥ ९ ॥ अरुणोदयाहूनअन्यत्र ॥ जोरिक्तातिथींस्नानकरीत
॥ तयाचावार्षिकपंपंसमस्त ॥ चाशापावेलनिधारीं ॥ १० ॥ आशिनरुष्णाचतुर्द
शीस ॥ रात्रीचाचतुर्यप्रहरविशेष ॥ चंद्रोदयींनरकासुरास ॥ मुक्तीदिपती

नरकचतुर्दशीकथा.

(२१५)

श्रीरंगे ॥११॥ हरिनेनरकासुरासदीधलावर ॥ तेसमयीमंगलस्नाननकरीजो
 नर ॥ तोपरमदरिद्रीदुराचार ॥ जम्बवरीजाणिजे ॥१२॥ तैलापांजीलक्ष्मीब
 से ॥ जळामाजीगंगाभसे ॥ ऐसीदिपवाळीचतुर्दशीभसे ॥ म्हणोनियाल
 खित्पसांगनी ॥१३॥ तैलाभ्यंगकेळियावरी ॥ आघाडातुंबीराकळासख
 री ॥ त्रिचारसमंत्रकआंगावफूनफिर वूनदुरी ॥ नरकाचेक्षयार्थटाकार्वी ॥
 १४॥ ॥ **भ्रामणाचामंत्र** ॥ ॥ सितालोष्टसमायुक्तमकंठकदलान्वितं ॥
 हरपापमपामार्गस्नाभ्यमाणः पुनः पुनः ॥१५॥ ॥ ऐसीयामंत्रेंकरून ॥ उक्त-
 श्लेषधर्तृत्रिवारकरावेभ्रमण ॥ मगइष्टबांधवांसहितजाण ॥ मांगलिकस्ना
 नकरावे ॥१६॥ मगस्नानाचेंतर्पणकरून ॥ यमाचेंकरावेसंतर्पण ॥ तथाचामं
 त्रश्रवण ॥ करावानुम्हीएकाग्रें ॥१७॥ ॥ **यमतर्पणाचामंत्र** ॥ ॥ यमा
 यधर्मराजायमृत्यवेचांतकापच ॥ वैषस्वतायकालायसर्वभूतक्षयापच ॥
 औदुंबरायदधायनीनायपरमेष्ठिने ॥ वृकोदरायचित्रापत्रिभ्रगुसायनेनमः
 ॥१८॥ ऐसेंकरूनयमतर्पण ॥ नरकासुगचेप्रीतीलागुन ॥ देयतांचीपूजाकरून
 ॥ दीपप्रज्वलितकरावे ॥१९॥ आश्विनचतुर्दशी आणिअमादिवस ॥ तैसाचि-
 कार्तिकान्चाप्रथमदिवस ॥ यादिवसींस्वातीनक्षत्रयांगविशेष ॥ असतांतेला
 भ्यंगस्नानचंद्रोदपीकरावे ॥२०॥ कार्तिकशकृद्द्वितीयादिवस ॥ तैसाचिस्वा
 तीविशारवानक्षत्रविशेष ॥ ऐशियादिवसींमंगलस्नानाम ॥ करितांलक्ष्मीस्त्रियो
 गातेनपाविजे ॥२१॥ यादिवसींदीपांनींकरावेनीराजन ॥ ऐसेंशास्त्रीकेलेअसे
 कथन ॥ म्हणोनियासीनामाभिधान ॥ दीपावतीऐसेंबोलती ॥२२॥ अमा-
 यास्याआणिसंक्रांत ॥ रविवारआणिव्यतीपात ॥ तैसाचिदिनक्षयवैद्युत ॥
 ऐशादिनींहीअभ्यंगदुष्टनाहीं ॥२३॥ ऐसियाचतुर्दशीदिवसीं ॥ जांभोजनक
 रीलमाषपत्रशाकेसी ॥ तथाचींसकळदुष्कृतेनाशासीं ॥ जातीलंनिश्रयेंजा
 णपां ॥२४॥ आश्विनकृष्णचतुर्दशीदिवस ॥ तैसान्चिअमावास्यादिवस ॥ आ-
 णिस्वातीपुक्तप्रतिपदादिवस ॥ स्वातीनदिवसांसीदिपवाळीबोसिजे ॥२५॥ ह्या
 दिनत्रयामाझारी ॥ दीपोत्सवकरावासमन्तानींभारी ॥ सुभूपितअसांनीक
 र्नालंकारी ॥ देवब्राम्हणसंतुंकरावे ॥२६॥ आश्विनमासकृष्णपक्ष ॥ अशो

दशीपासूनीभिदितविशेष ॥ ह्यादिनत्रयीनारायणंबलीस ॥ भुवनत्रयपेड
 नजिकिलें ॥ २७ ॥ तयेंकावींप्रभूवामन ॥ बलीचीभक्तीपाह्निपूर्ण ॥ म्हण-
 नीझालोंमींप्रसन्न ॥ इच्छाअसेलतेंमाग ॥ २८ ॥ ऐसेंवांमनाचेंवरदवचन ॥ ऐ-
 कोनिबोलेतोवैरोचन ॥ आपणाकरितांनाहींमागणेंजाण ॥ सकलेश्वरपंतु
 ष्हासींअर्पिलें ॥ २९ ॥ परीतोकोपकारासाहींजाण ॥ मागतोतेंद्यावेंपूर्ण ॥
 तूकपटरूपीअसूनियामन ॥ पृथ्वीसंपूर्णनुजअर्पिली ॥ ३० ॥ तीनपदांनींतीनदि-
 वसांत ॥ त्रैलोक्यकेलेंतुवांआकांत ॥ म्हणोनिहेतीनदिवसनिश्चित ॥ बलिरा-
 ज्यऐसेअसोतपें ॥ ३१ ॥ जेमनुष्यमाझियाराज्यांत ॥ भक्तिकरुनीदीपमाळा
 लावित ॥ तयांचेगृहीलक्ष्मीनिश्चित ॥ सुस्थिरतिष्ठेसर्वदा ॥ ३२ ॥ माझिया
 ज्यामाझारी ॥ जेजनदीपनलावितीआपुल्याघरीं ॥ लक्ष्मीसंततीचानिरंती
 ॥ तयांचेघरींअंधःकारपडे ॥ ३३ ॥ जेजनचतुर्दशीदिनीं ॥ नरकासुराचेप्रीती
 लागुनी ॥ दीपलावितीलभक्तीकरुनी ॥ पितरतयांचेसद्गतीपारतीपें ॥ ३४ ॥
 बलिराज्यप्राप्तझालियावर ॥ ज्यांनींदीपलाविलेनाहींप्रचुर ॥ तयांचेघरीं
 दीपसंभार ॥ कैसाप्रज्वलितहोईकरावा ॥ ३५ ॥ बलिराज्याचेदिनीं ॥ आनं-
 दात्साहकरावाअनुदिनीं ॥ जेनकरितीलनिकेतनीं ॥ तयांचेगृहींसर्वदुःख
 बस ॥ ३६ ॥ वामनरूपीनारायणेंजाण ॥ पृथ्वीघेतलीबलीपासून ॥ मगब-
 लीतेंपानाळींस्थापून ॥ पृथ्वीइंझासीअर्पिली ॥ ३७ ॥ तेव्हांसांगीनतेंप्रभू
 नेंइंझास ॥ चतुर्दशीपासोनीतीनदिवस ॥ हेव्हांदिळेअसनीबलीस ॥ संतुष्ट
 पणेंसर्वदा ॥ ३८ ॥ म्हणोनिघातीनदिवसांत ॥ यथाशक्तीकरावादीपोत्साह
 निश्चित ॥ यक्षगंधर्वादिप्राणिजात ॥ आनंदानेवर्तती ॥ ३९ ॥ पूर्वीजैसेब-
 लिराज्यांत ॥ लोकझालेअतिहर्षित ॥ तैसेप्रतिवर्षींत्यादिवसांत ॥ हर्षनि-
 र्भरऐसेअसावें ॥ ४० ॥ सूर्यआतिपातुलाराशीसीं ॥ चतुर्दशीआग्निअ-
 मावास्यादिपसीं ॥ प्रदोषकाळींहातींधरूनचूडीसीं ॥ मार्गपितरांसीं-
 दारववावा ॥ ४१ ॥ तयायोगेंनरकस्यपितर ॥ स्वर्गांगमनकरितीसत्वर ॥
 ऐसेंसांगतीश्रुतिवर ॥ संशयअणुमानधरूनये ॥ ४२ ॥ ऐसेंहेनरकचतुर्द-
 शींभाळ्याव ॥ स्वतेंकथिलेंश्रुतीलापून ॥ ज्यात्रियाअवणामाषेंकरून ॥

नरकचतुर्दशीकथा.

(२१७)

सकलमनोरथसिद्धहोती ॥४३॥ इतिश्रीसर्वकुमारसंहितायांनरकचतुर्द
शीकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीरुष्यार्पणमस्तु ॥ ॥ ॥ ६॥

अथदिपवालीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ चान्द्रग्विन्यसांगतीऋषींसी ॥ प्रभातकाळींअमावा
स्यादिवशीं ॥ मांगलिकस्नानकरूनिविधींसीं ॥ देवपितरांचंअर्चनकरावें ॥
॥१॥ मगदधिदुग्धघृतादिकांनीं ॥ पार्वणश्राद्धकरावेंपितरांलागुनी ॥ दिवसा
भोजनकरावेंतयेदिनीं ॥ बालरोगिपांनींदिवसाभोजनकरावें ॥२॥ मगप्रदो
षसप्तमींलक्ष्मीपूजन ॥ करावयासाठींसंपादावेउपचारसंपूर्ण ॥ नानावस्त्रें
पुष्पपट्टयेकरून ॥ लक्ष्मीपूजनकरावें ॥३॥ इतरजेअभीष्टदेवतागण ॥ तथा
चेंहीकरावेंपूजन ॥ मगलक्ष्म्यादिकांचेंपादसंवाहन ॥ भक्तीकरूनकरावें ॥
४॥ आश्विनअमावास्यादिनीं ॥ बळीचियाकारागृहांतुनी ॥ इंद्रादिकदे
वांलागुनी ॥ मुक्तकेलेंश्रीवामने ॥५॥ मगलक्ष्मीसहितसकलदेवगण ॥ अ
गवनेक्षीरसागरींनेलेजाण ॥ तेंतंबहुकाळकरितीशायन ॥ सुरवेकरूनक्षी
रसागरीं ॥६॥ यासाठींतयेदिनींकरावेपर्यंत ॥ तदुपरीगाधारबाव्यासतू-

लिङ्क ॥ बरीशहंनवरांचींअस्तरणेंसम्पक ॥ घाळोबिलक्ष्मीमहिबदेवकथा-
 पावे ॥ ७३ ॥ लक्ष्मीबलीदेंत्याचेभयापासूनी ॥ मुक्तझालीअमावास्यादिनीं ॥
 मगक्षीरसागरीजाउनी ॥ सुरवेनिद्राकरितीजाहली ॥ ८॥ म्हणोनिचथाविधी
 करोन ॥ लक्ष्मीन्याप्रीतीसाठींकरावेंसुरवशायन ॥ लक्ष्मीचियासुरवाकारणा ॥ क
 वळपत्रांचीशय्याकरावी ॥ ९ ॥ ऐसीलक्ष्मीचीशय्याजोकरित ॥ तयांचेंगृह-
 सोडोनीलक्ष्मीनजायत्वरित ॥ जेनरसुरवप्रातीनाचरत ॥ तयांसींधनलक्ष्मीभा
 सनहोय ॥ १० ॥ ऐसेंपुराणीकेंदेंअसेकथन ॥ म्हणोनिअमावास्यादिनींकरावें
 लक्ष्मीपूजन ॥ तेणेंहोपदरिद्रनाशन ॥ स्वज्ञातीमाजीसन्मानलाधेतपें ॥ ११ ॥
 जायफळलंबंगावेलचीविध्युक्त ॥ ऐसेपदार्थपालावेगोदुधांत ॥ मगतयांचा
 पाककरूनित्वरित ॥ शर्करेसहितलडूककरावे ॥ १२ ॥ ऐसेलडूककरून ॥ ल
 क्ष्मीकारणेंकरावेसमर्पण ॥ इतरजेतयेकालींउत्पन्न ॥ तेप्रक्ष्यभोज्यपदार्थस
 मर्पिजे ॥ १३ ॥ मगप्रदोषकालींकरावेंदीपदान ॥ आपुल्याशिरींकीजेउल्मुक
 त्नामण ॥ तेणेंहोरुनियांसर्वारिष्टनाशन ॥ लक्ष्मीप्रासीहोतसे ॥ १४ ॥ देवा
 लयचतुष्पथस्मशान ॥ नदीपर्वतआणिमंदिरजाण ॥ गृहमूलगोष्ठस्थान
 अंगण ॥ ऐसियास्थानींदीपलावावे ॥ १५ ॥ बत्तेआणिपुष्पेयांहींसुरोप्ति
 त ॥ करान्याराजमार्गांच्याभूमीसमस्त ॥ गृहामाजीनानापक्कानेंस्थापित
 ॥ करावींलक्ष्मीप्रीतीलागुनी ॥ १६ ॥ कमळांनींराजमार्गसुशोषित ॥ विशे
 पेंकरावेलक्ष्मीप्रीत्यर्थ ॥ जरितयेकालींकमळेंनमिळत ॥ वस्त्रादिकांनींशो
 भवावे ॥ १७ ॥ ऐसेंनगरसुशोषितकरून ॥ प्रदोषकाळींकरावेंब्राह्मणभो
 जन ॥ मांडेअपूपकरंज्यांचेंभक्षण ॥ अलंकारवंस्त्रांनींभूषित ॥ १८ ॥ मग
 यज्यानेंअपराणहसमपासीं ॥ दंवडीपिठवीसकळपजासीं ॥ आजीबली
 चेंराज्यम्हणोनिविशेषीं ॥ यथेच्छस्वेष्टसर्वांनींस्वेवावे ॥ १९ ॥ यथेच्छक्रीडा
 आजिकरा ॥ ऐसीआज्ञाकरावीसकळकुमरां ॥ मगनृपानेंबिलोकावीक्री-
 डासमया ॥ सर्वसाहित्यतपांसींदेउनी ॥ २० ॥ कुमारंसींकीडेचेपदार्थदेउ
 व ॥ क्रीडेमाजीबिलोकावेंशहमाशहभलक्षण ॥ बालकांनींकीडतांपेरमि-
 लाकशान ॥ अथीपासूनज्वाळाननिघतापें ॥ २१ ॥ ब्रह्मप्राप्तिचेंप्रथमईल

संपूर्ण ॥ अपवादशामाजीदुष्कालपडेजाण ॥ बालकांचें असतां दुष्टचर
ण ॥ राजयासीं शोक घडेलपै ॥ २२ ॥ क्रीडेमाजी बालकांनीं करितां हपें ॥ रा-
जापावेल सुरवविशेष ॥ बालक करितां युद्धास ॥ राजपुत्र घडेलपै ॥ २३ ॥
क्रीडेमाजी बालकें करितारोदन ॥ अवश्य जाईल राष्ट्रविनाशन ॥ ऐसें क्री-
डेचे शत्रुभाश्रमलक्षण ॥ राजयानें प्रतिवर्षीं विलोकार्थें ॥ २४ ॥ हस्तादिकांत
लिंगधरून ॥ बालकें जें करितीना नाकीडन ॥ तें निःशंकपणें स्त्रियाजाण
॥ व्यभिचारासीं प्ररुत होतील ॥ २५ ॥ उदक अथवा अन्नसंपूर्ण ॥ क्रीडेमा-
जी बालकरक्षितीयत्तान ॥ तें दुर्भिक्षआणि अवर्षण ॥ त्वरित होईल तथा
वर्षीं ॥ २६ ॥ ऐसी बालकांची क्रीडा विलोकून ॥ शत्रुभाश्रमफलसांगावें प्र-
जेलागून ॥ म्हणोनी सांगतीं अर्षीलागून ॥ बालखिल्यते काळीं ॥ २७ ॥ आ-
नंदपुक्त सकलजन ॥ होऊनि मंदिरेशं गारावीं शत्रुवर्षण ॥ गीतवाद्यांचा गज-
रकरून ॥ दीपप्रज्वलित बहुकरावे ॥ २८ ॥ परस्परान्परीधीनी करून ॥ स्नेही
यांच्या भेटी घ्याव्यासंपूर्ण ॥ तांबूलकेशरादिसुगंधपदार्थसेवन ॥ उंची व-
स्त्रेधारण करावीं ॥ २९ ॥ आपुले मित्रआणि स्वजन ॥ संबंधी स्वगोत्रीज्ञा-
तिलागून ॥ या सर्वांचा सत्कार करावा जाण ॥ भोजनादिक देऊनियां ॥ ३०
जीवहिंसा आणि सुरापान ॥ चौयकर्म आणि मातृगमन ॥ हीं पापें वर्ज्य करू-
नि जाण ॥ बलिराज्यामाजी दोषनाहीं ॥ ३१ ॥ वारांगनादिकांसीं गमन ॥ मृ-
ष्टास्पृष्टादिपदार्थांचें भक्षण ॥ पराचें आचाराबंधारण ॥ घृतादिकांचा ही दोष-
नाहीं ॥ ३२ ॥ जीवहिंसा आणि सुरापान ॥ अगम्य स्त्रियांचे ठायीं गमन ॥ चो-
रीआणि विश्वासघातकरण ॥ हीं पांच नरकद्वारे असतीपै ॥ ३३ ॥ हीं पांच पा-
तें कें वर्जनी ॥ इतर कर्मकरावीं बलिराज्यदिनीं ॥ ऐसें कथिलें अक्षिजनीं ॥ म्ह-
णोनि सांगती बालखिल्यपै ॥ ३४ ॥ मग अर्धरात्री नृपवर ॥ अश्वस्तदहो उनि-
सत्तर ॥ अश्वस्वारांसहित जाऊनि समघ ॥ नगरशोभा विलोकावी ॥ ३५ ॥
उग्रांशीं दुंदुभीयाद्यांचा गजरा ॥ मशालादीपलावावे सर्व ॥ ऐसी नगरशोभा
पाहूनि सत्तर ॥ आपुल्या मंदिरां येइजे ॥ ३६ ॥ ऐसामध्यरात्रीचा सप्रग-
णसकळ प्रथम निद्रिवाडें भक्तानां ॥ तों नगरस्त्रियांनीं उठावें तत्काल ॥

शूर्पडिंडिमाचागजरकरावा ॥३७॥ ऐसाबाचाचागजरकरून ॥ अलक्ष्मी
 पाळविजेअंगणांतून ॥ ऐसाबलिराज्यदिवसीउत्सवसंपूर्ण ॥ सकळजनां
 नींकरावा ॥३८॥ वाळखिल्यसांगतीं ऋषींलागुन ॥ प्रतिपदादिवसींमातः
 कार्हीउडून ॥ अभ्यंगपूर्वककरूनस्नान ॥ दीपमज्वलितकरावे ॥३९॥ अलं-
 कारपुस्तानीं होडनिभूषित ॥ भगवत्कपागायनदानेकरूनिसमस्त ॥ तेसेंच
 घृतकरुनीनिश्चित ॥ जयापजयविलोकावा ॥४०॥ पंचरंगघेडनिस्सम्यक ॥
 स्थियेसहितबलीचीमूर्तीसुरेव ॥ करावीम्हणोनीं ऋषींदेव ॥ सांगताति-
 शास्त्रांमाजीपै ॥४१॥ जिह्वाताळूआणिनयन ॥ हस्तपायांचींतलेसंपूर्ण ॥
 हींकरावींभारत्तरंगान ॥ रुष्यरंगानेकेशलिखावे ॥४२॥ इतरसर्वपिंढे
 रंगान ॥ शास्त्रादिकरेखावींनीलवणी ॥ वस्त्रादिकश्वेतवर्ण ॥ ऐसीसुशोभि
 तमूर्तीरेखावी ॥४३॥ सर्वाभरणांनीं सुशोभित ॥ सकळराजचिन्हांनींस
 हित ॥ ऐसीमूर्तीकीजेदिभुजयुक्त ॥ श्वेततडुलांनींजाणपां ॥४४॥ ऐसीमूर्ती
 करून ॥ षोडशोपचारेंकरावेंअर्चन ॥ पूजामंत्रपुढेंसांगतोसंपूर्ण ॥ एकाग्रम
 नेंकरूनऐकावा ॥४५॥ ॥ पूजामंत्र ॥ ॥ बलिराजनमस्तुप्यदैत्यदानवपू
 जित ॥ इंद्रशत्रोमरारातेविष्णुसान्निध्यदोभव ॥४६॥ ऐसियामंत्रेंकरून
 पूजन ॥ मगबलीच्याउद्देशेंकरावेंदीपदान ॥ यादिवसींजेजेकरावेंदान ॥ तेतें
 अक्षय्यहोतसे ॥४७॥ जोजेशियाभावेकरून ॥ राहीलडुषदैन्यमानून ॥ तो
 नेशियाभावेकरून ॥ वर्षपर्यंतराहेतुपै ॥४८॥ ऐसेंबलीचेकरोनिपूजन ॥ नं
 तरकरावेंगोक्रीडनविधिसंपूर्ण ॥ गाईसींगोग्रासादिकदेउन ॥ अलंकार-
 युक्तकराव्या ॥४९॥ पुष्यमातांनींगाईकराव्यासुशोभित ॥ नगराबाहेरन्या
 व्याबाजतगाजत ॥ मगगोष्टामाजीआणूनिस्वरित ॥ तथासींआस्तीकरावी
 ॥५०॥ गाईसींकरितांनीराजन ॥ सकळपापांचेहोयदहन ॥ ऐसागोक्रीडना-
 चारिधिसंपूर्ण ॥ प्रतिवर्षींकरावा ॥५१॥ ऐसाचीअपकोटककरून ॥ गोवर्धना-
 चाउत्सवकरावाजाण ॥ तेणेंहोवथ्रीकृष्णातोषण ॥ ऐसेंबाळखिल्यऋषींतां
 गती ॥५२॥ इतिदिपवाढीकथासंपूर्ण ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

अथत्रैकुण्डचतुर्दशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ नमूवैकुण्ठकैलासपती ॥ ज्याचीपांगिपांअचित्यगती ॥ मो
 मायमुद्रगिरिजासती ॥ पढामांगीनिश्चिन्त ॥१॥ परात्परात्मेजेअसती ॥ भ-
 क्तदयाळीजेवसती ॥ पानितांतद्रदाचुकती ॥ स्वार्पाणागींसत्यनर ॥ २॥
 जेसृष्टिचक्रचेचालक ॥ मायाशक्तीविश्वपालक ॥ प्रह्लादोपमन्यूबालक
 पूर्णभक्तजयांचे ॥३॥ यन्नामरसान्चीचारवणी ॥ घेतभद्रापृवाल्भिकमुनी ॥
 म्हणूनित्यारसाजोप्राणी ॥ घेतांमुक्तनहोयकी ॥४॥ ऐसाहरिहरांचाअभे-
 द ॥ आहेशास्त्रीनिर्विवाद ॥ मानीभेदतोचिगद ॥ आसपाताकारणे ॥५॥
 नमूनिपांतेहरिहर ॥ कथितोंकथासविस्तर ॥ वैकुण्ठचतुर्दशीचीआधार ॥ स
 नत्कमारसंहिता ॥६॥ चालखित्यकथितीअपींसी ॥ कार्तिकशकस्वचतुर्द
 शीदिवशी ॥ वैकुण्ठाहुनीवैकुण्ठवासी ॥ गाराणशीतपातला ॥७॥ हेंवतलेंक
 तपुगांत ॥ चतुर्थांशारातराहत ॥ स्नानकरुनीमणिकर्णिकेंत ॥ तार्क्ष्यकेतआ
 लाकी ॥८॥ घेउनिसहस्रस्वर्णकमले ॥ शिवपूजनाजींविमळे ॥ विश्वेशपू
 जाप्रेमळें ॥ भावबळेंभारंमिठी ॥९॥ सहस्रपदसंख्याकरून ॥ एकेकनामउ-

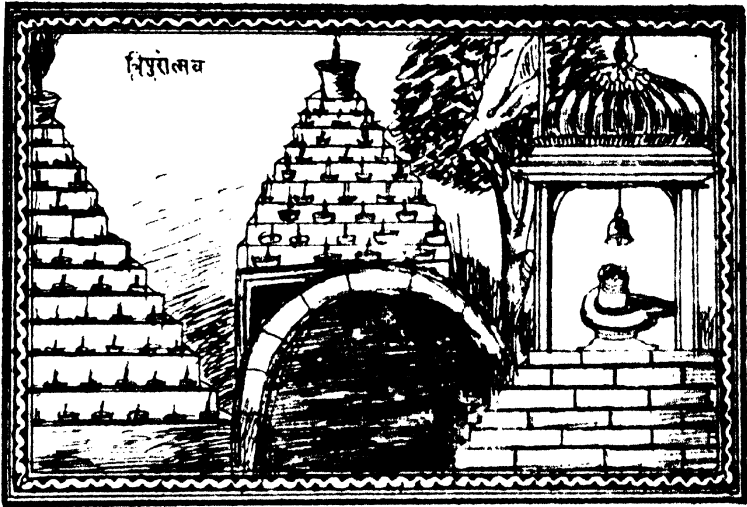
आरुन ॥ चाललासेशिवपूजन ॥ पाहेभावतोदेव ॥ १० ॥ तथापमपुंजांतू-
 न ॥ एकाजलपपीदृषवाहन ॥ पूजामग्रखगवाहन ॥ नजाणेआचरणहाराचि
 ॥ ११ ॥ हरीकरीजोपूजन ॥ अंतीकमलझालेंउन ॥ इकडेतिकडेविलोकून ॥ पाहे
 तोमनमर्मीपडे ॥ १२ ॥ कोठेंदिसेनाकमळ ॥ मनालागलीतीतळमळ ॥ की
 झालानामांतचळ ॥ कैशीवेळआलीही ॥ १३ ॥ विचारकरूनीक्षणमरी ॥ ना
 ममनतोनसेतरी ॥ अज्ञांतीहीनिर्धारी ॥ निःसंशयहरीवदे ॥ १४ ॥ संक
 ल्यकेलासहसाचा ॥ कैशीमिथ्याकरावीचाचा ॥ इतुकीचठेविताहारार्चा ॥-
 लोकींचनीनिंद्यहोय ॥ १५ ॥ जरीकमलआणूनवहावे ॥ तरीआसनभंगकेवीसहा
 वे ॥ कायआतांयेथेकरावे ॥ भरावेकैसेंपूजन ॥ १६ ॥ चिंताग्रस्तहरीझाला ॥
 मगएकउपायमनींआला ॥ कींमाझिपानेआला ॥ सादृश्यकमलान्वेदेती ॥ १७
 ॥ मुरव्याभावींप्रतिनिधी ॥ करत्याऐसाआहेविधी ॥ करूनिऐसीनिश्चिंतबुद्धी
 कार्यसिद्धीकरीहरी ॥ १८ ॥ उपटनिपानेत्रपुष्कर ॥ कर्मकेलेहोदुष्कर ॥ पूजि
 लाभक्तीनेंशंकर ॥ किंकरभावेविष्णूनें ॥ १९ ॥ मगसंतोषेमहेश्वर ॥ प्रेमंग
 हिंबरोनीसत्वर ॥ मृत्यक्षोनीउमावर ॥ देतवरवरदतो ॥ २० ॥ तुझ्यासारिसा
 माझाभक्त ॥ नसेसत्यलोकनपांत ॥ त्रैलोक्याचेंराज्यसमस्त ॥ दिलेंनिश्चि
 ततुजलागीं ॥ २१ ॥ आणसींकायपाहिजेवर ॥ मांगतोमजसींसत्वर ॥ अब-
 श्यदेईननसेविचार ॥ सत्यसारमींअसें ॥ २२ ॥ जेकरितीमाझीभक्ती ॥ विष्णो
 करितीत्वष्टीती ॥ तेथोरतरनरकाजाती ॥ माझेभरातीजाणते ॥ २३ ॥ हरी-
 बोलेरुद्राप्रती ॥ लोकपालकलेकेलीरव्याती ॥ माझीपरीदुर्मदअसती ॥ दे
 ल्यजातीकेवीबंधू ॥ २४ ॥ रुद्रबोलेमगविष्णूसी ॥ तुजचक्रदेतोद्वैत्यनाशि ॥ या
 चेधारणातूचिवशी ॥ जेथेजासीजयतुझा ॥ २५ ॥ आणिकदेतोतुजवरदान ॥
 जरीतुझेनिरीच्छमन ॥ तरीऐकेमाझेवचन ॥ सावधाननिश्चये ॥ २६ ॥ हेमलंब
 लंबत्सरी ॥ कार्तिकशक्तचतुर्दशीवात्सरी ॥ अरुणोदयींब्राह्मावसरी ॥ का
 शीपुरीमणिकर्णिकेंत ॥ २७ ॥ बैकुंठाहनयेउन ॥ कस्तुरिपांनिर्मलस्थान ॥ सह
 स्तममदेंकरून ॥ विश्वेशपूजनकेलेतां ॥ २८ ॥ ऐशियायुक्तकरणास्तवनाहोई
 लंबोळंनवरेशीभक्तावा ॥ जेकरितीतुझास्तव ॥ स्थासंभवमसचवी ॥ २९ ॥

वैकुण्ठचतुर्दशीकथा.

(२२३)

माणीकदेतोंबरदुजा ॥ पूर्वराशीततुझेपूजा ॥ करावीतेणेउपवासजा ॥ मगपू-
 ताचागिरिजापती ॥ ३० ॥ आदींकरावेतुझेपूजन ॥ मगकरावेममार्चन ॥ अ-
 न्यथाहोईलनिष्कळजाण ॥ सत्यवननमाझेहें ॥ ३१ ॥ रात्रिआसचतुर्दशी ॥
 घ्यावीविष्णुपूजनासी ॥ अरुणोदपाचेवेळेसीं ॥ शंकरासींपूजाये ॥ ३२ ॥ आ-
 दींसहस्रक्रमळानीं ॥ विष्णुपूजाबाएकाग्रमनीं ॥ मागुतीशिवापूजोनीं ॥
 जीवन्मुक्तीसहजहोते ॥ ३३ ॥ सायंकाळींपंचनदीं ॥ स्नानकरुनीपूजावेआदीं ॥
 बिंदुमाधवाअनादि ॥ सहस्रपधेंकरुनीं ॥ ३४ ॥ तदनंतरमणिकर्णिकेत ॥
 स्नानकरुनीनिश्चित ॥ पूजावाविश्वेशउमाकांत ॥ जीवन्मुक्तीदाताजो ॥ ३५ ॥
 पुनःविष्णुकांचीतस्नान ॥ करुनिपूजावाअनंतसेन ॥ रुद्रकांचीतस्नानकरुन ॥
 प्रणवेशानपूजावा ॥ ३६ ॥ ऐसेंकरीलजोआचरण ॥ त्यासप्रसन्नरुद्रनाराय-
 ण ॥ सर्वधर्मांचेंश्रेयजाण ॥ सहजत्यासलाधेकीं ॥ ३७ ॥ मगअग्नितीर्थीक
 रूनिस्नपन ॥ करायेंनारायणार्चन ॥ पुनःरेतोदकींस्नान ॥ केदरीशानपूजा-
 वा ॥ ३८ ॥ ऐशापूजाजोकरील ॥ त्याचेंपापदूरपळेळ ॥ हरिहरतथाबळेळ ॥
 कळेळफळपुण्याचें ॥ ३९ ॥ पुनःपुनःस्नानकरायें ॥ वेणिमाधवापूजावे ॥ त्या-
 चेंफळशीघ्रघ्यावें ॥ भावेंजावेंवैकुण्ठा ॥ ४० ॥ पुनःजान्हवीतस्नात ॥ संगमे-
 शाजोपूजित ॥ त्यासकाळजाहलाजीत ॥ संशयचांतनधरावा ॥ ४१ ॥ रक्तधे-
 तकमळानीं ॥ हरिहरापूजीजोमाणी ॥ त्यासप्रसन्नकेलासधनी ॥ मृडानीप-
 नीबोलेहें ॥ ४२ ॥ जेणेंकाशीपुरीमार्जा ॥ ज्याचेपुढेंकरीमानी ॥ जयासर्वदेव-
 सजी ॥ पूजियेत्याजीपत्कीनें ॥ ४३ ॥ त्यासकायहोदुर्लभ ॥ मोक्षाविकसहज
 सुलभ ॥ ऐसेंबोलेउभावहृष ॥ पधनाप्रसंतोषला ॥ ४४ ॥ विष्णुपूजनावानून
 ॥ जेकरितीलममार्चन ॥ तेव्यर्षवीवांचून ॥ मातानाचूनजव्यले ॥ ४५ ॥ ऐसाचतु-
 र्दशीचाप्रचार ॥ रव्यातीकेलीजर्गीधोर ॥ वैकुण्ठपतीसदेउजवर ॥ गुप्तशंकरजा-
 हला ॥ ४६ ॥ बालखिल्यभूणतीऋषीप्रती ॥ पास्तवपूजितीमोमापती ॥ वैकुं-
 ष्चतुर्दशीचीरव्याती ॥ जर्गींगानीसमेम ॥ ४७ ॥ पुढेंयेणारघोरकलिपुग ॥
 अंतमावतीलबहुतरोग ॥ मगकेंचेंसुखकेंवाभोग ॥ भोगकरीणयोगभसे ॥ ४८ ॥
 कथहोईकरींतगती ॥ तीसांगतोनिश्चिती ॥ सावधानप्रसावेंचिती ॥ मध्यपुढती

बहुभसे ॥४९॥ नत्वेतशतवर्षेणैवेति यावर ॥ काशीस्थलिंगेत्सत्वर ॥ पानाडनिई
 लमहेश्वर ॥ कलिमत्सरघाटे लपुटे ॥ ५० ॥ तद्विगुणितवर्षे जाती ल ॥ तेष्वांकाशीअह
 श्यतापावे ल ॥ गंगाहीमगजाई ल ॥ कैसाराहीलदेववर्ग ॥ ५१ ॥ काशीदेवताअष्ट-
 श्यहोतां ॥ लिंगेनाशपावतीलतत्वतां ॥ सर्वलोकांसनिश्चमता ॥ दिग्देवताभयद
 पुटे ॥ ५२ ॥ दुर्भिस्रमहामारीसमुद्रव ॥ गोवधदिपापप्रादुर्भाव ॥ नाहींभावना
 हीदेव ॥ सर्वभावव्यवहारीं ॥ ५३ ॥ सप्ततुल्यहोईलमाती ॥ तेथेकेशीराहीलमाती
 ॥ पापाचीहोणारनाहींगणती ॥ देवहीजातीलभयेंदूर ॥ ५४ ॥ गंगोदकाचीजीधार
 ॥ भगीरथाभमीपडेपोर ॥ तिचालोपहोईलनिर्धार ॥ हरिद्वारवायव्येजी ॥ ५५ ॥
 भागीरथीगेत्यावर ॥ मर्कटीतंतुतुल्यहोणार ॥ उदकीरुमीतेहीनीर ॥ होईल
 सत्वरनीलीनिभ ॥ ५६ ॥ चारसहस्रवर्षेकळी ॥ गेल्यावरदेवतामंडळी ॥ जीजी
 वसेशैलोशैती ॥ मानससरोवरींजाईलते ॥ ५७ ॥ गेल्यावरीदेववर्ग ॥ नष्टहो
 ईलराजगर्भ ॥ पीडितीलबहुरोग ॥ राजेपापीजन्मतील ॥ ५८ ॥ जेव्हांहोतील
 वर्षेअधुत ॥ तेव्हांसर्वबुडेलथोत ॥ करितीलमद्यपानअमित ॥ जाणानिश्चित
 ऋषीहो ॥ ५९ ॥ अत्यायुषीअल्पबळ ॥ लोकींमाजतीलबहुरवळ ॥ करितीलस
 ज्जनाचाछळ ॥ ऐसेंपोरकलियुग ॥ ६० ॥ दक्षिणदेशींकचित ॥ होतीलदिजये
 दवित ॥ आणूनत्यांसपूर्ववत ॥ धर्मस्थापीलशककर्ता ॥ ६१ ॥ ऐसीवैकुण्ठचतु
 र्दशीचीकथा ॥ श्रवणकरितांजायव्यया ॥ हेवचनसेवृथा ॥ सत्यसत्यजा-
 णाबें ॥ ६२ ॥ यालखिल्यऋषीश्वरां ॥ कथासांगतीसुमनोहरां ॥ इच्यापरणें
 पापहरा ॥ जन्मजन्मांतराचें ॥ ६३ ॥ कलियुगअसेजरीगहन ॥ परीथोडेंचिक
 रितांसाधन ॥ संसाराचेंप्रतिबाधन ॥ मुमुक्षूंसहोतसे ॥ ६४ ॥ कलियुगींक
 रीलस्वधर्माचार ॥ तोचिश्चेष्टमहणावासाचार ॥ जबळीअसोनियांचोर ॥
 धान्यगांठाळेंजोरक्षी ॥ ६५ ॥ हेंध्यानींआणाथोतेहो ॥ जन्ममरणाचाफेरा
 नहो ॥ म्हणोनिघेतलालाहो ॥ चतुर्दश्यादिकधारचर्नाचा ॥ ६६ ॥ शैवेकुंठच
 तुर्दशीकथासुंदर ॥ संमतसनत्कुमारसंहिताधार ॥ सदापरिसोतथोतेचतु
 र ॥ हीईलसारजन्माचें ॥ ६७ ॥ इतिवैकुण्ठचतुर्दशीकथासमाप्ता ॥ श्रीरस्तु ॥

अथत्रिपुरकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ बालचित्र्यमूढणतीक्ष्णींस ॥ प्राप्तझालियाकार्तिकपौर्णि-
मादिवस ॥ शिवालयासायंकाळीविशेष ॥ अवश्यदीपलावावे ॥१॥ येविषयीं
इतिहास ॥ तुम्हांसिसांगतोंबहुसुरस ॥ ज्याचियाश्रवणंविधंस ॥ सकलपा
पांचाहोत्से ॥२॥ पूर्वीत्रिपुरनामक असुर ॥ प्रयागीवैसोमितपकरीप्रस्वर ॥ ऐ
सेंतपकरितांलक्षसंबत्सर ॥ सकललोकपीडिते ॥३॥ त्याचियातेजंकरून ॥
जबावयालागेविभूवन ॥ तेदेवांनींत्रैलोक्याचेरक्षणाकारण ॥ देवांगनाप्रेरिया
॥४॥ त्यादेवांगनायेज्ज ॥ तथापुटेकरितीनृत्यगायन ॥ नानाकामविकारयो
जून ॥ वशकरावयासींपाहती ॥५॥ ऐसेनानाविधकेलेपन्न ॥ परीतेझाळे
निष्कलजाण ॥ तेत्यादेवांगनींपराप्रबपावून ॥ इंद्रासींचृन्नांतनिवेदिला ॥६॥
मगइंद्रानंदादिदेवांसहित ॥ ब्रम्हाआलाबरघावयात्वरित ॥ ऐसेंविठोकूनि
दैत्य ॥ नमनकरिताझालापें ॥७॥ तेन्हांब्रम्हामूढेदेत्यासीं ॥ मीपितामूहसं
तुष्टझालोंतुजसी ॥ तपःसिद्धीझालियासरसीं ॥ क्लेशकासयाकरावे ॥ १ ॥
त्रिपुरासुरमूढेप्रजापती ॥ जरीतुम्हीवरदावयाआलेती ॥ मजंअमरपणद्या
पैनिश्चिती ॥ अन्यथानपकरीत ॥१॥ अमरपणघावयासमर्थ ॥ तुम्हींअसा

लनिश्चित ॥ तरीतेसेंमजदेउनिश्चित ॥ स्वस्थानींगमनकराबें ॥ १० ॥ मगब्र
 म्हाम्हणेदैत्यासी ॥ मजहीमरणअसेनिश्चयेंसीं ॥ मगइतरांचीकथाकाय
 सी ॥ प्राणीतेथोनीनाशवंत ॥ ११ ॥ म्हणोनियोग्यायोग्यबिचारून ॥ बरमागा
 वानुवांसंपूर्ण ॥ ऐसेंबोलतांकमलासन ॥ त्रिपुरासुरवरमागतसे ॥ १२ ॥ त्रि
 पुरासुरम्हणेकमलासना ॥ देवतामनुष्यराक्षसजाणा ॥ स्त्रीरोगतेसेंकिन्नर
 गणां ॥ इतुक्याहातींमरणनसाबें ॥ १३ ॥ ऐसेंमागतांवरदान ॥ ब्रम्हदेवेंतथास्तु
 म्हणोन ॥ मगआपुल्यासत्यलोकींगमन ॥ केलेआनंदेंतेकाळीं ॥ १४ ॥ मगत्रि-
 पुरासुरासीवरदान ॥ ब्रम्हदेवेंदिधलेऐसेंश्रवणकरून ॥ सकलदैत्यआलेधांष्ट्र
 न ॥ त्रिपुरासुराचेसमांतरीं ॥ १५ ॥ तेव्हांदैत्यआलेऐसेंबिलोकून ॥ त्रिपुरासु
 रबोलेतयांसीवंचन ॥ आमुचेशत्रुदेवसंपूर्ण ॥ तुम्हींजाउनतयांसींजिकाबें ॥
 १६ ॥ अथवातयांचीं सर्वरत्नें ॥ आम्हींआणार्थीहिरोनत्वरेनें ॥ मगतीघेउनसं
 पूर्णें ॥ उपायनमजलाकराबें ॥ १७ ॥ ऐसेंत्रिपुरासुराचेंशासन ॥ शिरसामान्य
 करूनदैत्यजन ॥ निघतेझालेवेगेंकरून ॥ सकलदेवांसीजिकावया ॥ १८ ॥ मग
 देवनागयक्षकिन्नर ॥ पुढामाजीजिकोनसत्वर ॥ त्रिपुरासुरापुढेंआणूनप-
 रिकर ॥ किंकरांपरीउभेकेले ॥ १९ ॥ मगइंद्रादिसकलदेवगण ॥ त्रिपुरासुरा-
 सीकरूननिमन ॥ म्हणतीनुवांआमुच्यारत्नाचासंपूर्ण ॥ उपभोगध्यावाराजेन्द्र
 ॥ २० ॥ आम्हींआजीतुझीसेवाकरून ॥ तुझियाघरीराहोंअनुदिन ॥ ऐसेंतयांचें
 वचनऐकून ॥ सर्वअधिकारस्वयेंपेतले ॥ २१ ॥ मगतयांच्यास्त्रियाआणून ॥ आ
 पुत्यासेयेसींलावित्यासंपूर्ण ॥ ऐसेंतयानेंत्रिभुवन ॥ जिंकोनिकेलेस्वाधीन ॥
 २२ ॥ ऐसेसूर्यावांचोनिदेवगण ॥ तदाज्ञेमाजीवर्ततीअनुदिन ॥ तयांचेद्वारपाठ
 होऊन ॥ किंकरांपरीवर्तती ॥ २३ ॥ काणोएकेअवसरीं ॥ सूर्यासींतेदैत्यआज्ञा
 करी ॥ मांझियाद्वारींघेइनिंतूसत्तरी ॥ द्वारपाठपरीवर्तावें ॥ २४ ॥ ऐसेदैत्या
 चेंहोतांशासन ॥ तथास्तुम्हणेसूर्यनारायण ॥ मगतयाचेद्वारींक्षणभरयेऊन ॥
 तिष्ठताअसेनिजांगें ॥ २५ ॥ सूर्याचेकिरणअतिप्रस्वर ॥ तेषोंयोगेंजालेदैत्या
 चेंमंदिर ॥ ऐसेंघडतांचदैत्येंद्र ॥ सूर्यातेंमुक्तकरिताझालापै ॥ २६ ॥ तदनंतरतो
 दिवाकर ॥ जाताजाइलाअतिसत्वर ॥ तथाचेआज्ञाधारकहोइनिअमर ॥ द्वार-

त्रिपुरकथा.

(२२७)

माजी तिष्ठती ॥ २७ ॥ ऐसें किती एक संवत्सर ॥ त्रिभुवनाचें राज्य करीतो दैत्येंद्र
 ॥ तंव एके दिवसीं ब्रम्हपुत्र ॥ नारदतयाचे गृहीं पातला ॥ २८ ॥ मग नारदाते बैस
 योनि सिंहासनीं ॥ पूजाके लीपोडशोपचारानीं ॥ मग पुढें बद्धां जुळी उभारा-
 होनी ॥ स्वपराक्रमाते पुसतसे ॥ २९ ॥ दैत्य म्हणे तुम्ही ब्रम्हनंदन ॥ त्रैलोक्यां
 असेत वसंचारण ॥ म्हणोनि मम पराक्रम संपूर्ण ॥ कथन करावा साचार ॥ ३० ॥
 ऐसें त्रिपुरासुराचे वचन ॥ श्रवण करोनी ब्रम्हनंदन ॥ म्हणे तव पराक्रमें संपूर्ण ॥
 भूमंडळ भरलें असे ॥ ३१ ॥ तेव्हां नारदासि म्हणे त्रिपुरासुर ॥ येथूनि मेरिले म्यां
 सकळ असुर ॥ तयांनीं जाऊन पराक्रम थोर ॥ नाही केला कीं नारदा ॥ ३२ ॥ नारद
 ह्याणे त्रिपुरासुरासीं ॥ त्यां पाळविनें दैत्यांसीं ॥ मग त्या त्या लोकीं गेले सेवेसीं
 ॥ स्वयें राजें होऊन तेथें राहिले ॥ ३३ ॥ जो जो दैत्य त्यां पाठविला ॥ तो तो वर्णिनसे
 आपुन्यापगक्रमाला ॥ आणिन घेतां तुझिया नामाला ॥ सर्व अधिकार स्व-
 पें करित ॥ ३४ ॥ ऐसें नारदाचे वचन ॥ श्रुत होतां चिझाला क्रोधायमान ॥ मग म-
 नीं विचारी आपण ॥ काय करवें ये काळीं ॥ ३५ ॥ मग विश्वकर्मासी बोलोवून
 ॥ तयासीं मागे निजशासन ॥ त्यांनीं नधातुंचीं तीन विमानें करून ॥ सत्यरथा
 चीं मज नगारीं ॥ ३६ ॥ ज्या ज्या लोकीं डळिन्न प्रयाण ॥ तेथें जावें तें शीघ्र विमा-
 न ॥ एसी जाचार्ची गर्ता संपूर्ण ॥ विमानें वरित देई जें ॥ ३७ ॥ ऐसें त्रिपुरासुराचें
 वचन ॥ विश्वकर्मानें श्रवण करून ॥ तें मां विमानें तीन निमूंन ॥ दैत्याकारणें ही
 धर्ता ॥ ३८ ॥ मग त्रिपुरासुराजें तीन स्वरूपें धरून ॥ तीन हीं विमानां केले आरोहण
 ॥ त्रैलोक्यां मार्ज करून भ्रमण ॥ सकळ दैत्यांसीं बंदी माजी राकिले ॥ ३९ ॥ एका-
 विमानां बेंसोन ॥ पाताळीं करितसे तो व्रमण ॥ तें साचि दुसऱ्या विमानां बैसून
 स्वर्गमंडळीं गमन करी ॥ ४० ॥ तें किती एकांसीं ताडिलें ॥ किती एकांसीं जीवें-
 मारिलें ॥ किती एकांसीं स्वामित्वादी धलें ॥ ऐसां च्छाचारी महाबलिष्ठ ॥ ४१
 ॥ ऐसें पांच लक्ष संवत्सर ॥ राज्य करुनी सर्व लोकांसीं केलें जंजर ॥ तें सुरव्यां प्र-
 तीर्थेंडुनिसत्तर ॥ सुरर्षीं नारद बोलताती ॥ ४२ ॥ नारद म्हणे हे पुरंदरा ॥ तव
 पराक्रमासीं असो धिंकारा ॥ त्रिपुरासुराचा पाहनि दरारा ॥ धंद व्रत तुम्ही स्वी-
 कारिलें ॥ ४३ ॥ तुम्ही म्हणवितां महाशूर ॥ परीतु मन्वा बुद्धीचा गेला किं कर

॥ ऐसें नारद बोलतां देवेन्द्र ॥ सलज्ज हो उनीरवाली पाहे ॥ ४४ ॥ तेव्हां नारद सांगत
 से इंद्रासीं ॥ तुयां शरण जावें ब्रह्म देवाशीं ॥ तेथे उनी देवगणांसीं ॥ सत्यलो-
 कासीं जाता जाहला ॥ ४५ ॥ तेथे जा उनी पुरंदर ॥ ब्रह्म देवासीं करी नमस्कार ॥
 हात जोडुनी वचनोत्तर ॥ करुण स्वरें बोलतसे ॥ ४६ ॥ इंद्र म्हणे चतुरानना ॥ त्वां
 करावें आमुच्या हनना ॥ नासाथीं धरूनियां प्रणां ॥ त्रिपुराच्या आजेंत वर्त-
 तसों ॥ ४७ ॥ ऐसें इंद्राचे वचन श्रवण करुनी ॥ इंद्र ऋषीं संगें घेउनी ॥ ब्रह्म
 देवगेले बें कुंठ भुवनीं ॥ जेथें मधुसूदन तिष्ठतसे ॥ ४८ ॥ तेथें जाउन अमरगण ॥
 विष्णु सीकरिते झाले नमन ॥ तेनें एकटासैं अनुग्रह पावून ॥ चतुरानन बोलत
 से ॥ ४९ ॥ हे भगवंतानारायणा ॥ भक्त कै वारिया मधुसूदना ॥ त्रिपुरासु-
 रें स्वपराक्रमें जाणा ॥ सकळ देव संहारिले ॥ ५० ॥ ऐसा संहार होतां थोर ॥
 कि मर्य उणे क्षिती तूं विश्वंभर ॥ ऐसें बोलतां सावित्रीवर ॥ विष्णु भगवान-
 बोलती ॥ ५१ ॥ विष्णु म्हणे चतुरानना ॥ त्वांचित यासीं वर दीधले नाना ॥
 देवादिकां पासो निमरणा ॥ कैसा पावेल ये कार्ही ॥ ५२ ॥ त्रिपुरासुर मृत्यु पावे-
 लरित ॥ ऐसा विचार मजन दिसत ॥ परी कांहीं विचा करुनि मनांत ॥ काळांतरीं
 सांगेन ॥ ५३ ॥ ऐसें विष्णूचे वचन ॥ श्रवण करुनी सकळ सुरगण ॥ कुंठित झाले
 सूर्य जाणून ॥ तया बरी कांहीं बोलती ॥ ५४ ॥ देवगण झाले स्नान वदन ॥
 ऐसें पाहुनी ब्रह्म नंदन ॥ आपुल्या मानसीं विचार करून ॥ बोलता झाला ते स-
 मयीं ॥ ५५ ॥ नारद म्हणे देवांसीं ॥ तुम्ही रवेदन कशावा निज मानसीं ॥ ये विष-
 पी उपाय तुम्हांसी ॥ सांगतसें मीं अवधारा ॥ ५६ ॥ हे चराचर जगत समग्र ॥
 तया माजी एक असे दृष्टगोचर ॥ ना देवनामानुष लहान थोर ॥ नारास्रमना
 दैत्य असे ॥ ५७ ॥ नव्हे पिशाच नव्हे भूत ॥ नव्हे पुरुष नव्हे योषित ॥ नव्हे जड
 नव्हे षंडित ॥ श्रुति शिरें जयासीं बणिती ये ॥ ५८ ॥ जयासीं ना हीं मातापितर
 ॥ जयासीं ना हीं तप्तगिनी सोदरा ॥ जयासीं ना हीं तसंतान गोग्र ॥ ऐसा त्रिपु-
 रासुरासी मारी लपें ॥ ५९ ॥ तये कार्ही चतुरानन ॥ नारदा प्रती बोलें वचन ॥ ऐ-
 सा बिलक्षण देवतुवां संपूर्ण ॥ कोण्या स्थानीं विलोकिला ॥ ६० ॥ हे सत्य
 किंवा मिथ्या तव भाषण ॥ असे ते सांगावें मजलांगून ॥ ऐसें ब्रह्माचे वचन उक्ते

न ॥ नारायणबोलतसे ॥ ६९ ॥ विष्णुम्हणेअमरनाथा ॥ जोसकंतपैलोब्या-
 चाआदिकर्ता ॥ ऐसादेवत्रिभुवनामाजीपाहतां ॥ एकमहादेववर्ततसे ॥ ६२ ॥
 ऐसाअसतांमृडानीप्रती ॥ तयाचीतुम्हांकैसीझालीविस्मृती ॥ तोआमचेंका
 र्यकरीलनिश्चिती ॥ तयासींशरणरिघाबें ॥ ६३ ॥ ऐसेंबोलतांचीनारायण ॥ स
 कलदेवशंकराप्रतीगेलेशरण ॥ अंजलीजोडनसाष्टांगनमन ॥ भक्तिभाबें
 करूनबोलती ॥ ६४ ॥ हेदेवाधिदेवत्रिलोचन ॥ दुष्टदैत्यांचेंकरिशीनिर्दळण ॥
 म्हणोनिआम्हीअसंतवशरण ॥ त्रिपुरासुरानेंपीडिलेंअसे ॥ ६५ ॥ ऐसेंसक
 लदेवांचेंबचन ॥ एकूनिबोलेपार्वतीरमण ॥ म्हणेब्रह्मघासींतुवांदिलेंवरदान
 ॥ म्हणोनिदैत्यउन्नतझालाअसे ॥ ६६ ॥ तूंचिदीधलेवरदान ॥ आणितया-
 चेंआतांविचारिसीमरण ॥ हेंतुझेअनुचिनआचरण ॥ विचारूननिपाहेंआप
 णासी ॥ ६७ ॥ माझानकरितांअपराध ॥ म्यांकेंसाकराबातयाचावध ॥ जे
 शास्त्रींअसतीमहासुबुद्ध ॥ अन्यायाचरणेंनवर्तती ॥ ६८ ॥ ऐसेंमहादेवा
 चेंबचनऐकून ॥ निराशझालेसकळसुरगण ॥ तेंदेवांतेंखिन्नपाहून ॥ विष्णु
 महादेवाप्रतीबोलतसे ॥ ६९ ॥ विष्णुम्हणेलोकपालन ॥ करीनऐसीत्वांप्रति
 ज्ञाकेलीपूर्ण ॥ ह्यणोनिदेवआलेशरण ॥ तयांचेंदुःखहरणकरायें ॥ ७० ॥ जें
 जेंदुःखहोतसेप्राप्त ॥ तयांचानाशमीस्वपेंकरित ॥ परीहेंमजसर्वथाअश-
 क्यअसत ॥ ह्यणोनितवप्रार्थनाकरीतसें ॥ ७१ ॥ शिवम्हणेहेनारायण ॥ तव
 बचनअसेमजलामान्य ॥ नरीसामग्रीवांच्चनियारण ॥ कैसेंहोईलसांगयां
 ॥ ७२ ॥ जेंमाझाअपराधकरीलनिश्चित ॥ तेंभीतयासींमारीनवरित ॥ ऐसेंशि
 वान्चेंबचनकरूननिश्चुत ॥ विष्णुशिवाप्रतीबोलतसे ॥ ७३ ॥ विष्णुह्यणोसाम-
 ग्रीदैर्दनतुम्हाकारणें ॥ परीदैत्यतवअन्यापीहोईलकैरानें ॥ ऐसेंबचनविष्णू
 चेंऐकूष ॥ देवभयभीतबोलती ॥ ७४ ॥ आत्मीशंकरासीआलांशरण ॥ हें
 त्रिपुरासींहोईलश्रवण ॥ तरीतोतत्सर्णीसंहारीलआम्हांतेंपेदन ॥ कैसा
 विचारकरावा ॥ ७५ ॥ ऐसेंबोलोनीदेवगण ॥ म्ळानमुखझालेपाहून ॥ तेंचु
 र्पिनारहजाण ॥ विष्णुप्रतीबोलताजाहला ॥ ७६ ॥ नारदम्हणेनारायणासी
 तुवांशुद्धसामुग्रीकरावीवेगैसीं ॥ विष्णुपढालाजाणोनिशिवासी ॥ पाहण्या

साठीदैत्यपेईल ॥७७॥ तैशिवबोलेदेवांतागुनी ॥ तोदैत्यपेईलजरीमा
 झियास्थानीं ॥ तरीत्यासीमीरणांगणीं ॥ अवश्यमेववधीन ॥७८॥ ऐसेंशि
 बचनऐकून ॥ देवांसिवाटलेसमाधान ॥ मगसामग्रीयुद्धासाठींसंपूर्ण ॥ शि
 वाकारणेंविष्णूकरीतसे ॥७९॥ विष्णुस्वयेंझात्ताबाण ॥ बाणाचेंशतव्यझा-
 त्ताकृशान ॥ वायुबाणाचेपिसारेजाण ॥ मेघबनुष्यझात्ताअसे ॥८०॥ पृथ्वी
 झात्तीतयाचारथ ॥ चारपेदझालेरयाचेअश्वतेय ॥ पितामहझात्तारथसुता ॥
 ध्वजरथावरीसूर्यझालापें ॥८१॥ छत्रझात्ताशीतकिरण ॥ गणेशादिसकळ
 पारिषदगण ॥ पायदळसेनाझालेजाण ॥ ऐसीशुद्धसामग्रीकेलीपें ॥८२॥
 मगनारदवेगेंकरून ॥ त्रिपुरासुराप्रतीआत्ताधांबून ॥ त्रिपुरासुरेंनारदाते
 विठोफून ॥ सामोराजाताजाहला ॥८३॥ मगनमनकरूननारदासीं ॥ स-
 त्कारेंकरूनपूजिलामहर्षी ॥ झणोमाझियातीनपुरांसी ॥ पाहात्रैलोक्यामा
 जीअजिंक ॥८४॥ तुमचियाकूपेंकरून ॥ त्रैलोक्यांतआजिकीर्तिंझालीसंपू-
 र्ण ॥ ऐसेंतयाचेंवचनऐकोन ॥ नारदआपुलेंलह्यादपिटितसे ॥८५॥ तैत्रिपु
 रासुरमूणोनारदासीं ॥ तूंमुनीअसोनिऐमीचेष्टाकांकरिसी ॥ कोणीअसे
 लमजभाग्यासी ॥ समानतरीमजकारणेंसांगावा ॥८६॥ तैनारदह्येणेत्रि
 पुरासुरासीं ॥ मींआजगेलांहोतोकैलासासीं ॥ तेथीलमहादेवाचियाऐ
 श्वर्धाग्रीं ॥ कायवर्णनकरावें ॥८७॥ तयाचेऐश्वर्याचीथोरी ॥ कितीवर्णुंसी
 तवपुढारीं ॥ तयाचेलक्षांशाचीसरी ॥ तवऐश्वर्यनपावेलेपें ॥८८॥ ऐसेंतै
 नारदाचेंवचन ॥ त्रिपुरासुरेंश्रवणकरून ॥ संगेंथेउनीदैत्यगण ॥ त्रिपुरासुर
 कैलासींपातला ॥८९॥ मगतेथेंदेवदैत्यांचेयुद्धारुण ॥ कैलासींझालेंतीन
 दिन ॥ मगमहादेवेंएकबाणेंकरून ॥ त्रिपुरासुरबधियेला ॥९०॥ तोकतिं
 कपोर्णिमांदिबस ॥ तयादिवसींत्रिपुरासुराचाधिध्वंस ॥ झात्ताऐसेंजाणू
 नविशेष ॥ सकळदेवांनींमहादेवपूजिला ॥९१॥ त्यादिवसींसकळमिबा-
 लेदेव ॥ महादेवाचियाप्रीत्यर्थदीपोत्सव ॥ करितेझालेमूणोनसर्वथेव ॥
 हरसंतोषार्थत्रिपुरोत्सवकरारा ॥९२॥ सातशेंषीसंतंतूचेउन ॥ तशांचीए
 कबर्तिकाकरावीजाण ॥ पौर्णिमादिनींऐसादीपउजळितांसंपूर्ण ॥ सर्वपा

त्रिपुरकथा.

(२३१)

पांचेदहनहोनसे ॥ १३ ॥ कार्तिकमासीपौर्णिमादिनी ॥ प्रदोषकाडीहरा-
 च्चाप्रीतीलागुनी ॥ पुढेंसांगतोत्यामंत्रेंकरूनी ॥ दीपउजवावेदेवालयीं ॥
 १४ ॥ ॥ दीपपूजामंत्रः ॥ ॥ कीटाः पतंगाः मराकाश्वृक्षाजलेस्पृशेये-
 विचरंति जीवाः ॥ दृष्ट्वाप्रदीपं न च जन्मभागिनो भवन्ति नित्यं श्वपचाहि विभ्राः
 ॥ १५ ॥ ऐशियामंत्रेंकरून ॥ वीपांचेंकरावेंषोडशोपचारपूजन ॥ ऐसापौर्णिपा
 दिवसीं त्रिपुरोत्सवजाण ॥ भक्तिभाबेंसीकरावा ॥ १६ ॥ इति श्रीत्रिपुरोत्सवक
 थासमाप्ता ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवापणमस्तु ॥ ॥

अथदत्तजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीसद्गुरुपंचाक्षरा ॥ श्रीब्रम्हानंदासौख्यसंमुदा
 ॥ नूपरात्परमोचरा ॥ नामरूपार्तीतपें ॥ १ ॥ नामरूपगुणवर्ण ॥ नुझं गयीं
 नाहीतमुळीं हून ॥ सच्चिदानंदधनपूर्ण ॥ हेही बाळणें साहे ॥ २ ॥ अनंतब्रम्हां
 डकडो विकडी ॥ मायातुझी घडी मोडी ॥ परीतूंतिकडे एक घडी ॥ नपाहसी
 विरोकूनी ॥ ३ ॥ ऐसातुपूर्ण ब्रम्हसनातन ॥ झणोनितूतें करून निमन ॥ द
 चजयंतीकथारत्न ॥ यथामतीलिहितोमीं ॥ ४ ॥ पूर्वींशिष्यनामधारक ॥
 नमनकरूनी झणेक ॥ करसंपुजोडो नि एक ॥ विनवीनससिदासी ॥ ५ ॥

श्रीगुरुसिद्धयोगेश्वरा ॥ कामधेनुरूपासागरा ॥ विनवीतसेअवधारा ॥
 सेवकतुमचास्वामिया ॥ ६ ॥ स्वामीनीनिरूपितेंसकळ ॥ झालेंमाझेम
 ननिर्मळ ॥ वेधलागलाअसेकेवळ ॥ चरित्रश्रीगुरुचेंऐकावया ॥ ७ ॥ गुरुचें
 मूर्तीऐकोंकानी ॥ कैसेअवतरलेमनुष्ययोनी ॥ सर्वसांगाविस्तारुनी ॥ स
 णोमिचरणीलागला ॥ ८ ॥ मगशिष्यमूढेस्मिहालागुनी ॥ धन्यधन्यतु
 झीवाणी ॥ आठवतसेतुझ्याप्रश्नी ॥ आदिमध्यावसानक ॥ ९ ॥ प्रश्नकेला
 बरबानिष्प ॥ सांगेनआतांतुजविवेका ॥ अभिऋषीचापूर्वका ॥ सृष्टीपा
 सोनीसकळ ॥ १० ॥ पूर्वीसृष्टीनव्हतीकांहीं ॥ जलमयहोतेंसर्वही ॥ आपो
 नारायणमूढणवोनीपाहीं ॥ वेदबोत्ततीयाचिकारणें ॥ ११ ॥ उदकआपोना
 रायण ॥ सर्वांगारीवासपूर्ण ॥ बुद्धीसंभवप्रपंचगुण ॥ हिरण्यगर्भअंड
 निर्मितें ॥ १२ ॥ तेंचिब्रह्मांडनामजाहलें ॥ रजोगुणब्रह्मयासीनिर्मितें ॥ हि
 रण्यगर्भनामपावळें ॥ देवतावर्षएकहोतें ॥ १३ ॥ तेंचिब्रह्मांडदेखा ॥ फुटो
 निदोनशकळेंझालींएका ॥ एकआकाशाएकभूमिका ॥ होउनिदेतींशक
 लेंदोनी ॥ १४ ॥ ब्रह्मानेथेंउपजोन ॥ रचितचवदाहीभुवनें ॥ दाहीदिशामा
 नसबचन ॥ काळकामक्रोधादिसकळ ॥ १५ ॥ पुढेंसृष्टीरचावयासी ॥ स
 सपुत्रउपजवीमानसी ॥ नामेंसांगेनपरिपेसी ॥ सातजणब्रह्मपुत्र ॥ १६ ॥
 मरीचीअग्नीअंगिरस ॥ पुलस्त्यपुलहकतुवसिष्ठ ॥ सप्तपुत्रजाहलेंश्रेष्ठ ॥
 सृष्टिकर्तेब्रह्मेजाण ॥ १७ ॥ सप्तब्रह्मपुत्रांमधीलअग्नी ॥ तेथूनिपीठगुरुसं
 तती ॥ सांगेनएकाएकचित्ती ॥ सभाग्यनामधारका ॥ १८ ॥ ऋषीअग्नीची
 भार्या ॥ नामतिचेंअनुसुया ॥ पतिव्रताशिरोमणिया ॥ जगदंबातेनिजा
 णा ॥ १९ ॥ तिचेंसौंदर्यलक्षण ॥ वर्णूषाकेऐसाकोण ॥ जिचापुत्रचंद्रआय
 णा ॥ तिचेंस्वरूपकायसांगों ॥ २० ॥ पतिसेवाकरीबहुत ॥ ममस्तसुरवरस्स
 च्छर्षात ॥ सर्वेश्वर्यधेईलत्वरित ॥ ह्यणोनिचिंतामानसी ॥ २१ ॥ इंद्रादिसुरव
 रमिळोनी ॥ भयमूर्तीपासीजाउनी ॥ विनवितातीकरुणावचनी ॥ आत्मा
 रश्मिऋषीचा ॥ २२ ॥ इंद्रमूढेस्वामिया ॥ पतिव्रतास्त्रीअनुसूया ॥ आ
 न्तरनिवासांगोंकाय ॥ तुम्हांमतीविस्तारुनी ॥ २३ ॥ पतिसेवाकरीअत्की

दत्तजयंतीकथा.

(११३२)

सी ॥ मनोवाकायमानसीं ॥ अतिथीपूजीमहाहषीं ॥ विन्नुस्वनेकवणेकाडीं ॥ १४
 तिन्वाआचारदेरवोनी ॥ सूर्यभीतसेगगनीं ॥ उषानिताहोईलम्हणोनीं ॥ मंदमं
 तपतसे ॥ २५ ॥ अपीड्यालाभयभीत ॥ शीतळअसेवर्तत ॥ वायुझागाभयबकि
 त ॥ मंदमंस्वर्ततसे ॥ २६ ॥ भूमिआपणभिउनिदेखा ॥ नभ्रझातीपादुका ॥ शा
 पदेईलम्हणोनिऐका ॥ समस्तआम्हीभीतसीं ॥ २७ ॥ नेणोपेईलकवणस्था
 न ॥ कोणादेवाचं हिरोन ॥ एकाघातेंवरदेतांजाण ॥ तोहीआमुतेंमास्त्राके
 ॥ २८ ॥ पासीकरावाउपाय ॥ नृजगदात्मादेवराय ॥ जाईलआमुचास्वर्गवाय
 झणोनिनुम्हांसांगोआलों ॥ २९ ॥ नकरालजरीउपायपासी ॥ सेवाकस्त
 आम्हीतिसीं ॥ तिचेठायींअहर्निशीं ॥ राहूंचिचधरोनियां ॥ ३० ॥ ऐसेंऐको
 नीत्रयमूर्ती ॥ महाक्रोधेकांपती ॥ बलाजाउपाहूंकैसीसती ॥ ह्यणीआहे
 पतिव्रता ॥ ३१ ॥ व्रतभंगकरूनिनिसी ॥ ठेवूनयेउंभूमीसीं ॥ अथचापैवरव
 तालयासी ॥ पाठूंम्हणोनिनिघाले ॥ ३२ ॥ सत्वपाहाबयासतीचे ॥ भयमूर्ती
 बेषभिक्षकाचे ॥ आश्रमाआलेसतीचे ॥ अप्यागतहोउनियां ॥ ३३ ॥ ऋषी
 करूंगेलाअनुष्ठान ॥ मागेआलेत्रैमूर्तीआपण ॥ अनुसुयेसीआश्रमासून ॥ अ
 तिथीआपणआलोंम्हणतीं ॥ ३४ ॥ सुपेनेंबहुपीडोन ॥ आम्हींआलोंत्राम्हण ॥
 त्वरितघावेंसतीअन्न ॥ अथवाजाउंआणिकाठाय ॥ ३५ ॥ रवदातुमचेआश्र
 मांत ॥ संतर्पणअप्यागत ॥ ऐकोंआलीकीर्तीख्यात ॥ ह्यणोनिआलोंअनुसुये
 ॥ ३६ ॥ इच्छाभोजनदानतुम्हीं ॥ बेतांम्हणोनीऐकितेंआम्हीं ॥ टाकांनिआ
 लोंपाचिकामीं ॥ इच्छाभोजनमागावया ॥ ३७ ॥ इतुकेऐकूनिअनुसुया ॥
 नमनुकेलेंअतिथिपायां ॥ बैभकारकरूनियां ॥ क्षालनकेलेचरणत्थांचे ॥ ३८
 अर्घ्यपाद्यदेउनित्यांसीं ॥ गंधासुतापुष्पेंसीं ॥ सर्वेचिह्णतसेहृषीं ॥ स्ना
 नशीघ्रसारिजे ॥ ३९ ॥ अतिथीम्हणतीतयेवेडीं ॥ करूनिआलोंचोआंपोडी
 ॥ ऋषीयेतांबहुतांबेडीं ॥ त्वरितआम्हांभोजनघावे ॥ ४० ॥ वारपाहुनीपतीनें
 ॥ भगकायकेलेपतिव्रते ॥ रायघातलेत्वरितें ॥ बैसकारकेलादेखा ॥ ४१ ॥ बै
 सवूनियांघारांचरी ॥ घुंतेंसींपात्रेंअभिघारीं ॥ घेउनिआलीआपणक्षीरी
 ॥ शाकपाकतयेवेडीं ॥ ४२ ॥ तिसीम्हणतीअहोवारी ॥ आम्हीअतिथी

आलोंदूरी ॥ देरवोनिनुझेस्वरूपसुंदरी ॥ अभीष्टमानसीं आणीकवसे ॥ ४३ ॥
 नग्रहोवोनींआम्हासीं ॥ अन्नवादावेंपरियेसीं ॥ अयवाकायनिरोपदेसीं ॥ आ
 म्हीजाडनाहींतरी ॥ ४४ ॥ ऐकोनिदिजांचेंवचन ॥ अनुसुयाकरीचिंतन ॥ आले
 विप्रपाहावयामना ॥ कारणीकपुरुषहोतील ॥ ४५ ॥ पतिव्रताशिरोमणी ॥ वि
 चारकरीअंतःकरणीं ॥ अतिथीविन्मुरवतरीहानी ॥ निरोपकेवीउड्डुंधूं ॥ ४६
 ॥ माझेमनअसेनिर्मळ ॥ कायकरीलमन्मथरबळ ॥ पतीचेंअसेतपफळ ॥ तारी
 लमजम्हणतसे ॥ ४७ ॥ ऐसेंविचारूनियांमानसीं ॥ तथास्त्वम्हणेतपांसी ॥
 भोजनकरावेंस्वस्थमानसीं ॥ नग्रवादानम्हणतसे ॥ ४८ ॥ पाकस्थानाजा
 उनिआपण ॥ चिंतनकरीपतिचेचरण ॥ वरुणफेडुनीझालीनग्र ॥ म्हणेअ
 तिथीबालमाझे ॥ ४९ ॥ नग्रहोउनीसतीदेखा ॥ घेउनियालीअन्नोदकां ॥ तंव
 तेझालेबालकां ॥ गथांपुढेंठोळती ॥ ५० ॥ बाळेंदेखूनानुसुया ॥ भयचकित
 होउनियां ॥ पुनरपीवरुणनेसोनियां ॥ आलीतयांबालकांजवळी ॥ ५१ ॥ रु
 दनकरितीतीन्हीबाळ ॥ अनुसुयाराहवीवेळोवेळ ॥ क्षुधार्तझालीकेवळ ॥ म्हणे
 निकडियेपेतसे ॥ ५२ ॥ कडियेपेउनीबालकांसीं ॥ स्तनपानकरवीअतिहर्षीं ॥
 एकासांडोनीएकासी ॥ क्षुधानिवारणकरीतसे ॥ ५३ ॥ पाहेंपांनवलकायपड
 लें ॥ अयमूर्तीचेबाळकझाले ॥ स्तनपानमात्रेंतोषले ॥ तपफळऐसेंपतिव्रतेचें ॥
 ५४ ॥ ज्याचेउदरींचवदाभुवन ॥ सप्तसमुद्रवडवाग्नीजाण ॥ त्याचीसुधानिवा
 रण ॥ पतिव्रतास्तनपानीं ॥ ५५ ॥ चतुर्भुवब्रम्हयासी ॥ सृष्टीकरणेंअहर्निशीं
 ॥ त्याचीसुधास्तनपानेंसी ॥ केवींझालीनिवारण ॥ ५६ ॥ भाळासकरूर्गौर ॥
 पंचवक्त्राकालापिरुद्द ॥ स्तनपानकरवीअनुसुयासुंदर ॥ तपसामर्थ्येअग्नीऐ
 सा ॥ ५७ ॥ अनुसुयाअत्रिमणी ॥ दुजीनाहीचिभुवनीं ॥ अयमूर्तीचीझालीज
 ननी ॥ स्यातीप्रगटलीचिभुवनांत ॥ ५८ ॥ कडियेपेउनीबाळकांसीं ॥ रवेवरीत
 सेनियांसी ॥ घालोनियांपाळणपासीं ॥ पर्येंदेंगायतेवेळीं ॥ ५९ ॥ येरीगायना
 जापरी ॥ पबंधउपनिषदार्थअतिकुसरी ॥ अतिउल्हासेंसमस्वरीं ॥ संबोधि
 नसेविमूर्तीसीं ॥ ६० ॥ इतुकेंहोतांतेवेळीं ॥ माभ्यान्हीकसारोनिसकळी ॥
 अत्रिब्रवीअतिनिर्मळी ॥ अस्तआपुल्याआश्रमा ॥ ६१ ॥ परामाजीअवलो

कितां ॥ तं वदेद्विली अनुसुयागातां ॥ केचीं बाहुं असेम्हणतां ॥ पुसतसेस्त्रियेसीं
 ॥ ६२ ॥ तिणेंसांगीतठारुतां ॥ ऋषीस्तानी असेपाहत ॥ त्रयमूर्ति हेचंम्हणता ॥ न
 मस्कार करीतसे ॥ ६३ ॥ नमस्कारितां अत्रिदेखा ॥ संतोषती विष्णुपिनाका ॥ आ
 नंदझालाननुर्मुखा ॥ प्रसन्न झालेत पेवेडीं ॥ ६४ ॥ वाळरादिले पाळणेसीं ॥ निज
 मूर्ती ठाकले सन्मुखेसीं ॥ साधुसाधु अत्रि ऋषी ॥ अनुसुया सत्यपतिव्रता ॥ ६५ ॥
 तुष्टलांतु झेभक्तीसीं ॥ मागमनीं वरजोड्ढि सी ॥ अत्रिम्हणे सतीसीं ॥ जें-
 वांछि सी माग आतां ॥ ६६ ॥ अनुसुयाम्हणे ऋषीसी ॥ प्राणेश्वरातूं निहोसी ॥
 देवपातलेतु झेभक्तीसीं ॥ पुत्रमागातु म्ही आतां ॥ ६७ ॥ निघे बाळकमाझे घरीं ॥
 राहवे माझे पुत्रापरी ॥ हेचि मागतो निर्धारीं ॥ त्रयमूर्ती आपण एक रूप ॥ ६८ ॥
 एसेंच न एकोनी ॥ परदीधला त्रिमूर्तीनीं ॥ राहती बाळकेंम्हणोनी ॥ आपण गेले
 निजा लयासी ॥ ६९ ॥ त्रिमूर्ती राहिलेत्याचे घरीं ॥ अनुसुया पोशी बाळकांपरी
 ॥ नामें ठेविली प्रीतिपरीं ॥ त्रिबर्गांचीं परिषेसा ॥ ७० ॥ ब्रम्हमूर्ती चंद्र आला ॥
 विष्णुमूर्ती दत्त केला ॥ ईश्वरतो दुर्वासनाम पावला ॥ निघे पुत्र अनुसुयेचे ॥ ७१
 दुर्वासना आणि चंद्र देखा ॥ उभे राहून सन्मुख ॥ निरोप मागती कौतुका ॥ जा
 ऊत पा निज स्थाना ॥ ७२ ॥ दुर्वासाम्हणे अहोजननी ॥ आम्ही ऋषी अनुष्ठानी ॥
 जाउंतीर्थे आचरोनी ॥ म्हणो नि निरोप घेतला ॥ ७३ ॥ चंद्रम्हणे अहोमाते ॥
 निरोप द्यावा आम्हा तरितें ॥ चंद्र मंडळीं वासमातें ॥ नित्य दर्शन तुमचे चरणीं
 ॥ ७४ ॥ तिसरां दत्त विष्णुमूर्ती ॥ असेल तुमचे धरोनिचितीं ॥ त्रयमूर्ती वोचि
 हे निश्चितीं ॥ ह्यणो नि सांगती तिघेसीं ॥ ७५ ॥ त्रयमूर्ती जाणातो विदत्त ॥ स
 र्यं विष्णुमयं जगत् ॥ राहील तुमचे धरोनिचितीं ॥ विष्णुमूर्ति दत्तात्रेय ॥ ७६ ॥ त्र
 यमूर्ती ऐक्य होउन ॥ दत्तात्रेय राहिला आपण ॥ दुर्वासचंद्र निरोप घेउन ॥ गेले
 स्वस्थ बाअनुष्ठानासीं ॥ ७७ ॥ अनुसुयेचे घरीं देखा ॥ त्रयमूर्ती राहिले मूर्ति ए-
 का ॥ नाम दत्तात्रेय एका ॥ मूळपीठ श्रीगुरूचें ॥ ७८ ॥ ऐशापरी सिद्ध देखा ॥ क-
 थां सांगोना मधारका ॥ आंवाये अघण करितां अनेका ॥ पापां क्षय होतसे ॥ ७९
 ॥ इति श्री दत्तजयंतीकथा समाप्ता ॥ श्रीसद्गुरुदेव दत्तात्रेयार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

अथमकरसंक्रांतिकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीजगदाया ॥ पुराणपुरुषास्वसंवेद्या ॥ मापातीता
 भक्ताराध्या ॥ योगीध्वेयाजगद्गुरु ॥ १ ॥ जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलय ॥ तूंचिब्रिगु
 णेसीकंताहोय ॥ तूंचिअक्षरसच्चिदव्यय ॥ अजअजेयपरब्रह्म ॥ २ ॥ तूसर्वा-
 चाआदिकर्ता ॥ तुजनाहींचिमातापिता ॥ आणिसोनिचांविगुणापरता ॥
 संगुणझालासीभक्तांसी ॥ ३ ॥ तूंचालतांविश्वचाले ॥ तूंबोलतांविश्वबोले
 ॥ तूंहारतांविश्वडोले ॥ तूंबांवापितेंविश्वसर्व ॥ ४ ॥ तुवांउषडिदियानेवपा-
 तीं ॥ विश्ववादेविश्वप्रती ॥ तुचांऐकलियाजनऐकती ॥ अतर्क्यगतीपेंतुझी
 ॥ ५ ॥ तुझियाजागरणेंविश्वजागत ॥ तूंपसुसतेह्वांजननिजत ॥ तुझियेइ
 ऋंजनवर्तत ॥ सर्वगतसर्वसाक्षीतूंक ॥ ६ ॥ सर्वव्यापारतूंचिकरिसी ॥
 इच्छाम्रेंसर्ववेदसी ॥ अलिसणणेंनूराहसी ॥ आणितेवूनूनिहोसीमिराळ
 ॥ ७ ॥ यस्वकूर्मादिभवनार ॥ तूंचिनरसीसर्वेश्वर ॥ मायाआवरणेंजगसंभ
 ॥ मोहमनीपावेंपें ॥ ८ ॥ देवर्षिनीतुझामहिमा ॥ शास्त्रेंवृणतीझालीसी
 मी ॥ पुराणेंरूपस्वरूपप्रतिमा ॥ रूपरूपवेमांजाणती ॥ ९ ॥ रूपज्ञानतं
 ॥ अस्वद्वेषांप्रत्ययापेसी ॥ फिस्वोतंयदंममयचसी ॥ सदा

विषयीजगदात्म्या ॥१०॥ तूअनंतगुणअनंतनाम ॥ अपंचवचपावतीवच
 ॥ अनंततुअनंतनेम ॥ अनंतरापवसर्वेश ॥११॥ ऐशा अनंतासंकल्पेश ॥
 पूषा नंदापूर्णचरिषा ॥ तुभ्याचरणींममललाटा ॥ तनमनधनेसीठेवितो ॥१२॥
 नैमिषारण्ययासिपांपती ॥ सूतसांगेपरमप्रीतीं ॥ तेचश्रवणकरावेंधोतीं ॥ अ
 किभायेंकरुनिपां ॥१३॥ सूक्तहृणेशोनकांलागुनी ॥ पूर्वींद्रोणाचार्यांचीरुपी
 पत्नी ॥ महापतिघताआणिसुगुणी ॥ स्वगृहामाजीवर्तत ॥१४॥ तेऋषियेश
 द्रोणाचार्य ॥ समिधाहरणार्थवनीजाय ॥ तोंदुर्वसनामामुनिवर्ष ॥ तद्गृहाते
 पातला ॥१५॥ तेह्नांरुपीनेंआसनदेउनी ॥ अर्ष्यपाद्यादिदेउनीपूजितामुनी ॥
 आणिमस्तकदेउनीतचरणीं ॥ करजोडुनीचिनरीपें ॥१६॥ ह्यणोदुर्वासाऋषि-
 श्रेष्ठा ॥ आजिमाझाभाग्योदयमोग ॥ त्वदंघ्रिदर्शनेंसर्वसंकरां ॥ पळसुदेतत्
 काळ ॥१७॥ एवंप्रभावतवचरण ॥ तेम्यांदेखिलेआजिजाण ॥ ह्यणोनचिझा
 ल्येंअतिधन्य ॥ निश्रयेसींमुनिवर्षा ॥१८॥ त्वदंघ्रिकमलाजेनमिती ॥ तपांच्या
 कामनापूर्णहोती ॥ तूहोतांप्रसन्ननिश्रितीं ॥ अप्राप्यकांहींनसेतयां ॥१९॥
 ऐसाआहेतुझामहिमा ॥ पातागींतवचरणपद्या ॥ शरणआलांब्राह्मणोस
 मा ॥ तरीसर्वकामांपूर्णकरीं ॥२०॥ आम्हीसहादारिश्रेंधीडित ॥ आणिनिपु
 त्रिकपर्णेबहुदुःखित ॥ द्रोणाचार्यतेपप्रकांत ॥ तपस्येमाजीनिमग्न ॥२१॥ जरी
 लागावेंद्रव्यसंपादनासी ॥ तरीभंगहोतोतपस्येसी ॥ ह्यणोनितपव्यतिरिक्त
 कार्यासी ॥ सोडुदीपतीतयांनीं ॥२२॥ माझेकापतेंसर्वद्वय ॥ स्वत्यदुग्धाए
 क्काम्य ॥ तिचेंहीझालेंबहुवप ॥ अन्यकांहींनसेनी ॥२३॥ मींजीवनकरित्येंत-
 क्राचें ॥ तेह्नांपर्मवार्ताकेंचीबोलणें ॥ तरीरुपाकरोनीमजसांगणें ॥ सुरवकें
 सेंप्राप्तहोय ॥२४॥ ऐसेंऐकतांरुपीचेंवचन ॥ सद्वदझालादुर्वासब्राह्मण ॥
 आणिहृणेंतियेरुपीलागून ॥ चिंताकांहींकरूनको ॥२५॥ दुर्वासहृणेंगेपति
 बते ॥ द्रोणपत्नीरुपीमाते ॥ पौषयासींमकरराशीते ॥ गमनकरीसूर्यजेह्नां ॥
 २६॥ तयेदिनींदधिमंथन ॥ दानरेतांविप्राकारण ॥ सर्वमनोरथहोतीपूर्या ॥
 संशयकांहींनसेनी ॥२७॥ पूर्वायशोदानंदपत्नीजाण ॥ नित्येनेदेतांदधिमंथन
 दान ॥ मोनकप्याऋषीभंगमात्र ॥ नेंपुत्रझात्रमिषेया ॥२८॥ आयिसंस्तं

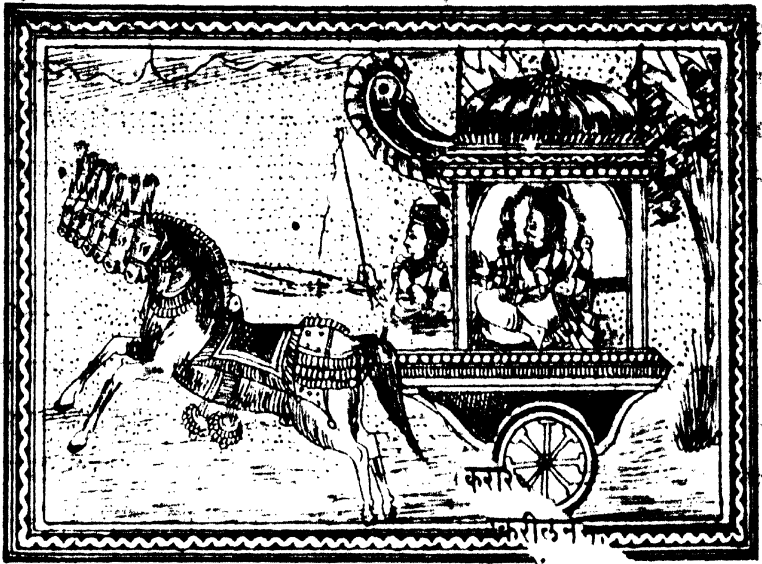
पत्नीझात्याप्राप्त ॥ दारिद्र्यदुःखझालेंसमाप्त ॥ आणिगोपाधिपत्ननंदाश्रित
 ॥ आलेंसमस्तदानमात्रें ॥ ३२ ॥ झादधिमंथनदानासमान ॥ दारिद्र्यादिदुःख
 हरण ॥ आणिपुत्रप्राप्तीकरणारजाण ॥ दारिद्र्यासिअन्यनसेची ॥ ३० ॥
 तरीधनराशीपाखूनआदित्य ॥ आजचिमकरींझालाप्राप्त ॥ यालागींस्नानक-
 रूनिविध्युक्त ॥ दधिमंथनदानदेंई ॥ ३१ ॥ आणिमीक्षुधानुरतपस्वीब्राम्हण ॥
 त्यद्वैवयोगेझालांजाण ॥ तरीमजसींदेतांदधिमंथन ॥ चिरंजीवपुत्रहोयतुज
 ॥ ३२ ॥ ऐसेंऋषीवेंऐकोनिवचन ॥ कृपीहोउनीआनंदपूर्ण ॥ म्हणेऋषिवर्षाम
 जकारण ॥ स्नानदानविधीसांग ॥ ३३ ॥ मगदुर्वासम्हणेकृपीसी ॥ सूर्यजा-
 तांमकरराशीसी ॥ तिळलाघूनिपांआंगासी ॥ स्नानकरावेंगंगेचें ॥ ३४ ॥ मग
 सगृहासींयेऊन ॥ गोमयेंकीजेभूमिलेपन ॥ आणितदुपरीस्वस्तिकठेरवन ॥
 नानावर्णीकीजिये ॥ ३५ ॥ त्यास्वस्तिकाउपरीजाण ॥ गोधूमरेवायेअर्धमण
 ॥ आणिरुष्यालीलाआठवून ॥ तदुपरिस्थापावेंदधिपात्र ॥ ३६ ॥ त्यादधि
 पात्राभीतर ॥ मंथनदंडघालांनिसुंदर ॥ सिद्धहोतांमंथनसमग्र ॥ दंडतेसा
 चीठेपावा ॥ ३७ ॥ मगत्यादधिभाजनासी ॥ हरिद्रायुक्तकुंकुमेंसीं ॥ लेपन
 करोनीरक्तवस्त्रेंसीं ॥ आणिरक्तसूत्रेंवेंशावें ॥ ३८ ॥ अष्टदिशांसींअष्टदीपक
 लड्डुइक्षुदंडलाजापृथुक ॥ आणिनानाविधखाद्येंअनेक ॥ आसमंताद्वागीं-
 स्मोपिजे ॥ ३९ ॥ मगसोमवस्त्रपरिधान ॥ पृथुकरितटींशोभायमान ॥ श्री
 हेमदांबवस्त्रपूर्ण ॥ झळकतसेतेजस्वी ॥ ४० ॥ आणितनपाच्यास्त्रेहेंकरूनी
 दुग्धस्त्रवेउभयस्तनीं ॥ मंथनरज्जुओढितांपाणी ॥ विकळझालेअतिशयि
 त ॥ ४१ ॥ हस्तीकंकणेशब्दकरिती ॥ कर्णीकुंडलेडोलदेती ॥ सूक्ष्ममुक्तांप-
 रीशोभती ॥ बभ्रावरीधर्मकथा ॥ ४२ ॥ आणिजियेन्याकबरींतून ॥ माळ
 तीपुष्पेपावतीपतन ॥ एवंप्रकारेंदधिमंथन ॥ करितआहेयशोदा ॥ ४३ ॥
 तोतेथेंयेऊनश्रीकृष्ण ॥ हस्तेंधरूनितियेचेंवसन ॥ ह्मणेआईमजकारण ॥
 भूकलागलीअतिशयित ॥ ४४ ॥ तरीतूंआरींस्तन्यमजसीं ॥ देऊनिमगसां-
 बकाशां ॥ मंथनकरींस्तस्यमानसीं ॥ आणिमीडीस्वस्थरवेवेन ॥ ४५ ॥ म-
 गप्रशोदाह्मणेरेवाकाकृष्ण ॥ सोडीवसनमनमोहन ॥ आधींकरियेंदधि

मकरसंक्रांतिकथा.

(२३९)

मथना ॥ मगस्तनपाजीनतुज ॥ ४६ ॥ तरीतोपयंतहेदेख ॥ लड्डूइसूदंडल-
जापृथुक ॥ आणिनानाविधखाद्येअनेक ॥ भक्षणकरींस्वस्थमने ॥ ४७ ॥ ऐ
सेंबहुतप्रकारेसीं ॥ यशोदासमजावीरुष्णासीं ॥ परीतोन्वभाणीमना
सीं ॥ अतिआळघेतसे ॥ ४८ ॥ झणेघेमजसींआदीआई ॥ फारभूकलाग-
लीपाहीं ॥ ऐसेंबोलोनीलवलाहीं ॥ मातेसीरवालींबसरीतसे ॥ ४९ ॥ मग
तियेच्याअंकींबसून ॥ आनंदेंकरीतसेस्तनपान ॥ वारंवारमातेचेंवदन ॥ बि
लोकनकरीप्रीतीनें ॥ ५० ॥ एवंप्रकारेयशोदेची ॥ रुष्णासहितसुवर्णाची
॥ प्रतिमाकरूनीतेथेंची ॥ ठेवार्थाजाणनिधारे ॥ ५१ ॥ मगयथाशास्त्रसंक
त्यकरून ॥ प्रतिमासहितदधिभाजन ॥ बस्त्रभूषादिकरूनिअर्पण ॥ षोड-
शोपचारीपूजावे ॥ ५२ ॥ सर्वपूजाझालियावर ॥ जोडूनियांउभयकर ॥ प्रा
र्थनाकीजेकींसुंदर ॥ भक्तिभावेंकरूनिपै ॥ ५३ ॥ हेमहाभागपतिब्रते ॥ नं
दपत्नीयशोदेमाते ॥ दधिमंथनपात्रींतूते ॥ शाक्यवर्जितअर्पितेंसें ॥ ५४ ॥
तरीआतांप्रसन्नहोउनी ॥ माझ्यामनाचीपुरवींधणी ॥ मनोहरपुत्रमजलागु
नी ॥ अतिसत्खरींदेईपा ॥ ५५ ॥ ऐसीयशोदेचीकरूनिप्रार्थना ॥ मगविनवापें
नंदनंदना ॥ कींभवाणवतारकात्रीरुष्णा ॥ परमानंदापरमेश्वरा ॥ ५६ ॥
चिरंजीवीअतिसुंदर ॥ आणिभ्रूणनयापासूनिशीघ्र ॥ मुक्तकरीलऐसापुत्र
॥ मजलादेईंदयाळा ॥ ५७ ॥ प्रार्थनाकरूनीएवरीती ॥ मगवेदेवेच्याब्राह्मणा-
मती ॥ भामनंदेउनीपूजानिश्चिती ॥ गंधमान्येसींकीजिये ॥ ५८ ॥ आणित-
याब्राह्मणाकारण ॥ दानदेउनीदधिभाजन ॥ मगउभयहस्तजोडून ॥ प्रार्थ-
नीकीजेतपाची ॥ ५९ ॥ दुर्वास्यभ्रूणगेद्रोणपत्नी ॥ ऐशियाप्रकारेकरितांजा
णीं ॥ सर्वमनोरथपूर्णहोउनी ॥ अंतीमोक्षप्राप्तहोय ॥ ६० ॥ ऐसेंदुर्वास्यचेंव
चन ॥ ऐकूनीरूपीसतीरत्न ॥ तत्काळहोउनीभानंदपूर्ण ॥ व्रताचरणकरीत
से ॥ ६१ ॥ तयेदिनींश्रीआदित्य ॥ मकरराशीसींहोतांप्राप्त ॥ तिलोद्वर्तनपूर्व
कथ्यथार्थ ॥ स्नानकरींगेबे ॥ ६२ ॥ म्हादुर्वास्यचीपूजाकरून ॥ पूर्वोक्त-
रीत्यातयालागुन ॥ प्रतिमासहितदधिमंथन ॥ दीधलेदानप्रक्तीनें ॥ ६३ ॥
त्यासमयभावेंकरून ॥ रुपीसींझालासुंदरनंदन ॥ भ्रूणप्रथमोचकयशास्त्री

पूर्ण ॥ अश्वत्यामाचिरंजीकजो ॥ ६४ ॥ आण्डिझालीदारियमुक्त ॥ उत्तमभो
 गभोगीपथार्थ ॥ ऐसेंअसेपैसामर्थ्य ॥ दधिमंथनदानाचें ॥ ६५ ॥ सूतम्हणे
 शौनकांलागुनी ॥ एवरीत्याज्याकामिनी ॥ यथाशक्तीआचरतीजाणी ॥
 तथांबीदुःखेंदुःखहोती ॥ ६६ ॥ आण्डिवाटेबहुसंतती ॥ सर्वमनोरथपूर्णहो
 ती ॥ इहपरत्रींभुक्तिमुक्ती ॥ प्राप्तहोतीनिश्चय ॥ ६७ ॥ सूर्यजातांमकररा-
 शीं ॥ तिलोद्धर्तनपूर्वकेंसीं ॥ स्नानकरोनीपथाविधीसी ॥ आरुकीजेअपि
 डक ॥ ६८ ॥ वेदवेत्याविप्रांकारणें ॥ तिलमयधेनूदानदेणें ॥ तिलतैलाचेदी
 पत्तावणें ॥ शिवगुहामाझारी ॥ ६९ ॥ तिलआण्डिस्वच्छतंदुल ॥ याहीपूजा
 बावृषपाळ ॥ आण्डिबांरावेसगुडतिल ॥ स्नेहवृद्धीकारणें ॥ ७० ॥ तिलांचेंक
 रावेंहवन ॥ तिलकरावेसगुडसक्षण ॥ तिलताम्रपात्रससुवर्ण ॥ दानदीजे
 विप्रासीं ॥ ७१ ॥ शंभूवरीघृताभिषेककरितां ॥ तमांतकासींघृतेंस्नापितां ॥
 मनोरथासींहोयपूर्णता ॥ सत्यसत्यजाणार्थें ॥ ७२ ॥ बस्त्रतांबूलआण्डिरत्न
 ॥ विप्रांसींदीजियेसंपूर्ण ॥ आण्डिपथाशक्तीब्राम्हणभोजन ॥ भक्तिभावे-
 घालिजे ॥ ७३ ॥ सौभाग्यवृद्धयर्थसुघटदान ॥ सुवासिनीसौभाग्यवाच
 न ॥ दानदेतांसौभाग्यपूर्ण ॥ प्राप्तहोयस्त्रियांसीं ॥ ७४ ॥ आण्डिमकरसं-
 क्रांतिदिनीं ॥ एवंप्रकारेंद्विजांलागुनी ॥ दानेदेतांवासरमणी ॥ प्रसन्नहोय
 निर्धारें ॥ ७५ ॥ आण्डिजन्मोजन्मामाझारी ॥ सर्वमनोरथपूर्णकरी ॥ आण्डि
 तदिनींस्नानजोनकरी ॥ तोरोगीहोयसप्तजन्म ॥ ७६ ॥ ऐसीहीमकरसं-
 क्रांतीकथा ॥ भक्तिभावेअवणकरितां ॥ नाशहोयसर्वदुरितां ॥ हीसत्यता
 जाणिजे ॥ ७७ ॥ इतिश्रीमकरसंक्रांतीकथा ॥ ब्रह्मांडोक्तझालीसमाप्ता ॥
 यांतअसेलन्यनाधिकता ॥ तरीक्षमाकीजेसज्जनीं ॥ ७८ ॥ इतिश्रीब्रह्मां-
 डपुराणमकरसंक्रांतीपूजाकथासमाप्ता ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु
 श्रीगणेशीजनवस्तुभार्पणमस्तु ॥ श्रीजानकीजीवभार्पणमस्तु ॥ श्रीपांडु-
 रंगार्पणमस्तु ॥ ॥ शुकंप्रवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ७९ ॥

अथरथसप्तमीकथाप्रारम्भः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीसूर्यनारायण ॥ जो सकल जगताचा प्राण ॥ करी
 भक्तजनचें त्राण ॥ अदभ्र करुणाम्णोनी ॥ १ ॥ कीचकेंद्रौपदीछळितां ॥ स्त-
 मात्रेंसोडवीसविता ॥ त्या नारायणासनमितां ॥ अनंतपापेंभस्महोती ॥ २ ॥ जो
 अंतरिक्षींगतागतें ॥ जागवीस्यस्वकार्यजिगातें ॥ मुमुक्षुजनहोस्तवात्पानें
 ॥ भवचक्रातेंचुकयाया ॥ ३ ॥ सर्वदेवआहेतअगोचर ॥ ह्यणोनिहाद्यात्तागोच-
 र ॥ हेंनजाणतीतंगोचर ॥ वनचरनुल्यगणावे ॥ ४ ॥ जो उदयास्तेंकरून ॥ आ-
 पुष्पनेतकरून ॥ नारायणभजनावानून ॥ नेलाजोक्षणत्यासची ॥ ५ ॥ ऐसाउद-
 यास्तेंपरोपकार ॥ करीजोतपानभजेनर ॥ तोमनुजांतसान्धार ॥ ह्यणावाखर
 निश्चये ॥ ६ ॥ ज्याच्याअर्घ्यदानेंकरून ॥ रोगजातीसर्जजून ॥ हेंलोकांसक-
 लून ॥ मुलूनिजगोलेपहा ॥ ७ ॥ असोजयाचागुणसागर ॥ धुंडाळितानक-
 रेंपाहा ॥ चतुर्मुखादिसर्वसुर ॥ ज्यांतअपारसत्यहोती ॥ ८ ॥ जेथेंपंदरादीर्घी
 गडबड ॥ तेथेंपरमाणूचाकायपाड ॥ ज्ञानृत्वाचीदेताबाड ॥ होयबडबडस-
 र्वती ॥ ९ ॥ मीतोपाहुसंदमती ॥ ज्याचेस्त्ववींबुधदमती ॥ परीवर्णितोस्वकी

पमती ॥ शतद्विनिश्चितकरावया ॥ १० ॥ आतांसांगतोरथससमीकया ॥ जी-
 श्वयणेंचुकबीरोगव्यथा ॥ तीतेसोडोनिघांरुथा ॥ व्यर्थकथाकांगातां ॥ ११ ॥
 एकाशोतेहांसावधान ॥ सांगतोआतांस्नानविधान ॥ अरुणोदपीजेकंरून ॥
 देहपावननिश्चये ॥ १२ ॥ माघशुक्लरथससमी ॥ जीतिलमात्रनसेकमी ॥ सूर्य
 ग्रहणाहनिस्वामी ॥ जीचेनामींसवितृदेव ॥ १३ ॥ स्नानआणिअर्घ्यदात्र ॥ जी
 तेकरितांकोरिगुण ॥ आयुरारोग्यादिसर्वगुण ॥ कांहींअननुज्ञेवी ॥ १४ ॥ स्नाना
 सआदिनघाउत्तम ॥ त्यांतअसेलजरीसंगम ॥ त्याचेपुण्यहोयअगम ॥ सफ
 लजन्महोतसे ॥ १५ ॥ करावारोप्युपुष्यजात ॥ दीपतुंबीफलनिर्मित ॥ करो
 वावृषपात्तुपुष्य ॥ वतींआंतलुपुष्य ॥ १६ ॥ स्नानकालींसुरजित ॥ धरावाम-
 रावेहस्तकींसुशोभित ॥ भयेंसमाहित ॥ आदित्यातेंध्यातजी ॥ १७ ॥ मग-
 मंत्रपूर्वकतेदीप ॥ उदकींजायपाप ॥ सूर्यप्रसादेंसमग्रताप ॥ आपें-
 आपजातकेईचींसममगदळे ॥ तैशींचबोरीचींसातविमळे ॥ शि-
 धीमनेंनिर्मळें ॥ भावबळेंकरूनी ॥ १९ ॥ याचाभूणोनिघांमंत्रा ॥ मगअर्थ
 घाधिंपवित्र ॥ त्यासप्रसन्नहोयमित्र ॥ यांतचित्रकायसें ॥ २० ॥ केल्यावरीअ-
 नर्थप्रदाना ॥ करावीससमीचीप्रार्थना ॥ जीन्यास्तर्चेयमघातना ॥ चुकती
 नानासत्यची ॥ २१ ॥ ऐसेंस्नानझाल्यावर ॥ पूजावामगदिवाकर ॥ त्याचा
 सांगतोंप्रकार ॥ अत्यविस्तरबवर्थ ॥ २२ ॥ रंगेंलिहावास्यंदन ॥ त्यांतलिहा
 याविकर्तन ॥ षोडशरूपेंकरून ॥ बिंबरूपींपूजावा ॥ २३ ॥ आतांयाव्रतानेंफ
 ल ॥ सांगतोकोणाआलेंअचळ ॥ तेंसावधानसकळ ॥ शोतेरसाळपरिसो
 त ॥ २४ ॥ श्रीरूष्णापुसेयुधिष्ठिर ॥ रथससमीचाप्रचार ॥ कैसावर्तलाप्रक-
 र ॥ सांगासाचारमजलातो ॥ २५ ॥ जेंआचरतांव्रत ॥ चक्रवर्तित्वप्राप्तहोत
 ॥ पुण्यहोयअगणित ॥ ऐसेंनिश्चितसांगितलें ॥ २६ ॥ मंत्रएकोनीकस्मि-
 णीप्रती ॥ कथासांगेधर्माप्रती ॥ ज्याचीकीर्तीदेवगाती ॥ दावीलोकरीती
 तो ॥ २७ ॥ होताकांबोजनामदेशीं ॥ भूपालविरण्यातक्षत्रियवंशी ॥ यशो
 वर्सास्वप्रजेसीं ॥ धर्मोपदेशींवाग्दवी ॥ २८ ॥ तयासबद्धवयांत ॥ पुत्रजन्म
 लाव्याधिपुक्त ॥ तोदेवोनिघांसुत ॥ नृपचिंतायस्तकी ॥ २९ ॥ सकेदिसीं

रथसप्तमीकथा.

(२४३)

राजसदनीं ॥ आलाविनीतनामकमुनी ॥ त्यासरायेंपूजोनी ॥ नमूनिवृत्त-
 पूषिलें ॥३०॥ मजझालावृद्धवयांत ॥ अनेकरोगयुक्तसुत ॥ याचेंपापसांगा
 निश्चित ॥ तुम्हांविदितसर्वअसे ॥३१॥ ध्यानींआणुनीहत्तांत ॥ राजाप्रतीमु-
 नीवदत ॥ पूर्वजन्मींहातुझासुत ॥ धनवंतवैश्यहोता ॥३२॥ धनवंतअसौ-
 नीरूपण ॥ देईनाचीकोणासिधन ॥ पूर्वपुण्येंझालेंदर्शन ॥ रथसप्तमीघ्रता-
 चें ॥३३॥ नकळोनिदेखिलेंघ्रतास ॥ त्यापुण्येंआलातुड्यापोटास ॥ आतां-
 झालेरोगयास ॥ त्यापापासभोगितो ॥३४॥ वैभवअसोनीदाननकरी ॥ त्या
 सिव्याधीहोतीनानापरी ॥ भिक्षापागेतोघरोपरीं ॥ सत्यनिर्धरींराजहो ॥
 ३५॥ मगराजापुसेब्राम्हणास ॥ कैसाहोईलपापनाश ॥ कायकरावेंनेमास ॥
 जेणेंत्रासजाईलहा ॥३६॥ ब्राम्हणवदेराजाप्रत ॥ करारथसप्तमीचेंघ्रत ॥ भक्तिभा-
 येतुझासुत ॥ होईलदुरितमुक्ती ॥३७॥ याघ्रताचाकरीलनेमा ॥ तरीहोईलसा-
 र्वभोम ॥ होतीलसर्वपूर्णकाम ॥ आचरतांसप्रेमभावावें ॥३८॥ मगरावपुसेत्र
 तविधी ॥ सांगाभाचरावेंकधीं ॥ रोगदारिद्र्यादिव्याधी ॥ पन्नतीसांधींपदाच-
 रणें ॥३९॥ मगविप्रवदेशयास ॥ शकूपक्षमाघमास ॥ षष्ठीचायेतांदिवस ॥
 स्नामासनदीतीरींजायें ॥४०॥ घेऊनियांशकूतिल ॥ नदीवाप्यादिभावसलील
 ॥ तारतम्यपाहनिविमळी ॥ स्नानशीतलकरावें ॥४१॥ स्वस्ववर्णप्रयुक्त ॥ मं-
 त्रपूर्वकव्हावेंस्नात ॥ मगयेउनीगृहांत ॥ इष्टदेवतपूजावें ॥४२॥ देवपूजनानंत-
 १॥५॥ सूर्यपूजनजावेंसत्वर ॥ समर्पवैपूजोपचार ॥ नमस्कारकरावे ॥४३॥
 मगसभेदिरींयेउन ॥ पंचयज्ञसमर्पून ॥ बालभृत्यातितांससमर्पून ॥ मगअश-
 नकरावे ॥४४॥ शाराश्रीसबोले ॥ यज्ञ ॥ जेवदेशास्त्रपरायण ॥ तयांपूजो-
 नीनाशयण ॥ ध्यावाजगत्साणमनीं ॥४५॥ संकल्पकराबाराशींत ॥ निराहा-
 रसंहोनीसंसमीत ॥ सर्वभोगविवर्जित ॥ अष्टमीतजेवीन ॥४६॥ संकल्पयेसा-
 कंठून ॥ उदकउदकींसोडून ॥ मगभूमीवरीकरावेंशा-
 मांप्रातः कालींउठून ॥ स्नानादिकर्मेंसाकून ॥ रथकरावाको-
 र्शित ॥४७॥ शुद्धपंढासंभापुक्त ॥ सर्वोपस्करसहित ॥ सर्वा-
 स्नातकीमुक्तवी ॥४८॥ वरसंवारमध्यान्हसमयीं ॥ स्नानादिक-
 शुद्धतोयीं ॥ कदही

कोणेठापीं ॥ नदेतांपायीं गृहापावे ॥ ५० ॥ सूर्यस्तुती करून ॥ नित्यकर्मसंपा-
 दून ॥ मग करोनी स्वस्तिवाचन ॥ रथस्थापन करावा ॥ ५१ ॥ चाचेंसांगतो आतां स्था-
 न ॥ मंडपकरावा विस्तीर्ण ॥ सुगंधकुंकुमचूर्ण ॥ पुष्पमाला बांधाव्या ॥ ५२ ॥ धू-
 पेंकरावा सुधूपित ॥ मध्यंरथसुस्थापित ॥ पूजावासूर्यनारायणत्यांत ॥ यथावि-
 त्तयैभवे ॥ ५३ ॥ जो वित्तशाक्यकरील ॥ सूर्यप्रतिमा त्याची विकळ ॥ पूजन होईल
 निष्फळ ॥ भावबल पाहिजे ॥ ५४ ॥ रथसारथ्यासहित ॥ रथपूजा वारथांत ॥ त्याच्या
 समस्त पापांचा घात ॥ होईल निश्चित जाणायें ॥ ५५ ॥ पुष्पधूपाद्यलंकार ॥ सम-
 पाविसर्वोपचार ॥ यथाविभवविस्तर ॥ सहस्रकरपूजावा ॥ ५६ ॥ नानाविधप-
 क्तान्ने ॥ नैवेद्यअर्पावाप्रेमानें ॥ मुखवासतांबूलभावानें ॥ शहूदमनेअर्पावे ॥ ५७
 ॥ अधिकारपरत्वे मंत्रांनीं ॥ वेदपुराणोक्तस्तोत्रांनीं ॥ स्तवूनिसूर्यआणावाध्या-
 नीं ॥ सवितृमंडलमध्यवर्ती ॥ ५८ ॥ मग करावे प्रार्थन ॥ भक्तिहीनक्रीयाहीन ॥
 मंत्रहीनहें विधान ॥ मजज्ञाननसे देवा ॥ ५९ ॥ जरीतुझा होईल प्रसाद ॥ ऐसेंभा-
 वेंसद्गद ॥ तरीचमाझा जाईल प्रमाद ॥ प्रजितांवरदप्रसन्न ॥ ६० ॥ जरीअसेलवि-
 त्तहीन ॥ तरीरंगेंकाटावास्यंदन ॥ त्यांतरथिबिंबकांचनें ॥ यथाशक्त्यापूजावा-
 ॥ ६१ ॥ रात्रोकरावे जागरण ॥ गावे मंगलसुंदरगायन ॥ गावावेपवित्रसूर्यारव्या-
 न ॥ ध्यानधरायें सूर्याचे ॥ ६२ ॥ मगरथचर्यापाहावी ॥ अलोचनरात्रीदवडावी ॥
 प्रातःस्नानसंध्याकरावी ॥ भक्तिवरावीनारायणीं ॥ ६३ ॥ मग करावे ब्राह्मण
 भोजन ॥ यथाशक्तीकरावेपक्वान्न ॥ देऊनियाचकांसीदान ॥ सर्वासभ्रुन्नेद्या-
 वेंकी ॥ ६४ ॥ रथद्यावाआचार्यास ॥ रक्तयेनूदक्षिणावाप्त ॥ आरक्तवरीं घालावे
 शोभेस ॥ सोपस्कारअर्पावा ॥ ६५ ॥ ऐसें करीलजोव्रत ॥ त्यासअलंभ्यरसेज-
 गतांत ॥ प्राप्तहोईल त्यासइच्छित ॥ नारायणप्रसादें ॥ ६६ ॥ यास्तुवरदसप्तमी
 व्रत ॥ करोशीघ्रतुझासुद ॥ होईलजणीं बिरव्यात ॥ रोगमुक्तनिश्चये ॥ ६७ ॥ ज-
 रीहोईलसूर्यप्रसाद ॥ मगतेथेंकेरींराहीलगद ॥ सूर्यभक्तीचेंअगद ॥ संसारमद-
 घालवी ॥ ६८ ॥ भोगींलराज्यनिष्कंटक ॥ होईलत्रैलोक्याचानायक ॥ वशाअसंती-
 लप्रधानादिक ॥ अतिमर्कप्रसन्ना ॥ ६९ ॥ पुत्रपौत्रादीसंतती ॥ प्राप्तहोईलअभि-
 त्तसंपत्ती ॥ होईल चक्रवर्ती ॥ सूर्यलोकस्थिनिर्भर ॥ ७० ॥ धर्माप्रतीवेवि

अपसेन ॥ ऐसेसविस्तरकथून ॥ तपोयुक्ततोब्राह्मण ॥ स्वच्छंदेंगमनकरीमग
 ॥७१॥ नृपाब्राह्मणेउपदेशिलें ॥ त्याचमार्गेव्रतकेले ॥ पापसर्वजडूनिगेलें ॥
 दिव्यझालेंपुत्रगात्र ॥७२॥ ऐसेव्रतकरून ॥ जमांतरीनृपनंदन ॥ चक्रवर्तिस
 पावून ॥ मोक्षस्थानअंतीपावो ॥७३॥ जोप्रसिद्धमांधाता ॥ पित्याचेउदरीज-
 न्मलातत्वतां ॥ इंद्रमुखीतर्जनीदेतां ॥ जोवारुलानक्षणीं ॥७४॥ ज्याचीक
 थापुराणांत ॥ आहेंबहुर्षिवर्णित ॥ तोचिझालाहानृपसुत ॥ सप्तमीव्रतक
 रितांची ॥७५॥ जोकरीलकथाश्रवण ॥ त्यासहीहोईव्रतपुण्य ॥ करितां
 कथेचेंपठण ॥ उत्थापनपापाचें ॥७६॥ जयाचीभक्तीसूर्यनारायणीं ॥ त्या
 चीनुकेयमजाचणीं ॥ कृष्णस्वमुखेंवारवाणी ॥ ज्याचीवदेवाणीकीं ॥७७॥
 ऐसाकरोनीरथवर ॥ सुवर्णनिर्मितपरिकर ॥ आंतसौवर्णसहस्रकर ॥ प-
 रिवारजेणेंदीधला ॥७८॥ माघशुक्लसप्तमीस ॥ जेणेंदीधलाआचार्यास
 ॥ तोसर्वभौमपदास ॥ सत्यसत्यपाबेलकीं ॥७९॥ ऐसीकथासविस्तर ॥
 श्रवणकरोनीपुधिशिर ॥ सूर्यासकरीनमस्कार ॥ सपरिवारसप्रेमें ॥८०॥
 हीरथसप्तमीकथासुंदर ॥ संमतव्रतराजघंथाधार ॥ सदापरिसोतश्रोते
 चतुर ॥ नमस्कारसूर्याकरोनी ॥८१॥ इतिश्रीरथसप्तमीकथासमाप्ता ॥

अथशिवरात्रिकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ जेथें सर्वदा शिवस्मरण ॥ तेथें मुक्तिमुक्तिसर्वकल्याण
 ॥ नानासंकटें विघ्नैर्दारुण ॥ नबाधतीकालत्रयीं ॥ ११ ॥ संकेतें अथवा हास्पेंकरून
 न ॥ भलत्यामिबेघडो शिवस्मरण ॥ नकळतां परिसासीलो हजाण ॥ संघर्तां सुव
 र्णकरी ॥ १२ ॥ नकळतां प्राशितें अमृत ॥ परी अमरकरीयथार्थ ॥ औषधीने जतां भ
 क्षित ॥ परी रोगसर्वथा हरीकीं ॥ १३ ॥ शक्रनृणपर्यंत अद्भुत ॥ नेणतां बाळक अक
 स्मात ॥ अग्निस्फुरिं गटाकित ॥ परी भस्मयथार्थकरीकीं ॥ १४ ॥ तें से नकळतां ष
 डेशिवस्मरण ॥ परी सकळदोषां होय दहन ॥ अथवा विनोदें करून ॥ शिवस्मर
 णघडोकां ॥ १५ ॥ हेकां व्यर्थ हाका फोडिती ॥ शिवशिवनामें ओरडती ॥ अरेकां
 हेउगेन राहती ॥ हरहरगर्जती वेळोवेळां ॥ १६ ॥ शिवनामाचा करिती कलहोळ ॥
 माझे उठविलें कपाळ ॥ शिवशिव म्हणती वेळोवेळ ॥ काय येनें यांच्या हाता ॥
 ७ ॥ ऐसी हेळणाकरी क्षणक्षणीं ॥ परी उमावरुं भनामपेवदनीं ॥ पुत्रकन्याना
 में करूनी ॥ शिवस्मरणघडोकां ॥ ८ ॥ महाप्रीतीनें करितां शिवस्मरण ॥ आद
 रें करितां शिवध्यान ॥ शिवरूपमानूनि ब्राम्हण ॥ संतर्पणकरी सदा ॥ ९ ॥ ऐ
 शी शिबीं आवडीपरी ॥ त्याहीमाजी आली शिवरात्री ॥ उपवासजाग्रणकरी
 ॥ होयचा हेरी महत्याप ॥ १० ॥ त्यादिवशीं बिल्वदळें घेऊन ॥ यथासांग घडलें शि
 वार्चन ॥ तरी सहस्रजन्मींचें पापसंपूर्ण ॥ भस्महोडन जाईत ॥ ११ ॥ नित्यबिल्व
 दळें शिवासींचा हत ॥ त्या एवदाना हीं पुण्यवंत ॥ तो तरेल हें नवल नव्हे सत्य ॥ त्या
 च्यादर्शनें बहुतरती ॥ १२ ॥ प्रातःकाळीं घेतां शिवदर्शन ॥ यामिनींतलें पापजा
 यजळोन ॥ पूर्वजन्मींचे दोषगहन ॥ मध्यान्हीं दर्शन घेतां नुरती ॥ १३ ॥ सायंका
 लीं शिवपाहतां सप्रेम ॥ समजन्मींचें पाप होय भस्म ॥ शिवरात्रीचा महिमाप
 रम ॥ शोपहीवर्णू शकेना ॥ १४ ॥ कपिलाषष्ठी अर्द्धोदयसंक्रमण ॥ महोदयग
 जच्छायाग्रहण ॥ इतुके ही पर्यंकाळ आवाळून ॥ शिवरात्रीवरून टाकावे ॥ १५ ॥
 शिवरात्रीं आधींच पुण्यदिवस ॥ त्याहीवरी पूजनजागरणविशेष ॥ त्रिकाळ
 पूजा आणि रुद्रघोष ॥ त्याच्यापुण्यासीं पारनाहीं ॥ १६ ॥ यसिष्ठविश्वामित्रादि
 मुनीं श्वर ॥ सुरगणगंधर्वकिन्नर ॥ सिद्धचारणविद्याधर ॥ शिवरात्रीघ्नतक
 रितानी ॥ १७ ॥ चर्षीं सुरसकपाबहुत ॥ शौतकादिकां संगे सुत ॥ तीर्थोनीं

शिवरात्रिकथा.

(१४७)

ऐकावीसावधानचिन्त॥अत्यादरेकंरूनियां॥१८॥तरीमासांमाजीमाषमाप्त
 ॥ज्याचाव्यासमहिमावर्णीविशेष॥त्याहीमाजीकृष्णाचनुर्दशीस॥मुख्यशि
 वरात्रजाणिजे॥१९॥विंध्यादिवरीएकव्याध॥मृगपक्षीपातकपरमनिषिद्ध
 ॥महानिर्दयहिसकनिषाद॥केतेअपराधबहुततेणें॥२०॥धनुष्यबाणयेउमि
 करी॥पारधीसचाळलादुराचारी॥पाशबागुराकसेसिधरी॥कवचलेनह
 रितवर्ण॥२१॥करींगोधांगुलित्राण॥आणिकहार्तीशरूत्रसामग्रीपेऊन॥का
 ननीजातांशिवस्थान॥शोषमायमानदेखिलें॥२२॥तयतोशिवरात्रीचादि
 न॥पात्राआलीचहूंकडून॥शिवमंदिरशृंगासून॥शोषाआणिलीकैला
 सींची॥२३॥शुद्धरजततगरवर्ण॥देवालपद्मकेशोभायमान॥गगनचुं
 वितध्वजपूर्ण॥रत्नजडितकलशतळपती॥२४॥मध्येमणिमयशिवलिंग
 ॥भक्तपूजाकरितीसांग॥अभिषेकधाराअभंग॥विप्रधरितीरुद्रपोषें॥
 २५॥एकटाळमृदंगयेऊन॥सप्रमेकंरितीशिवपूजन॥श्रोतेकरटाळीबाज
 वून॥हरहरशब्देंघोषकरिती॥२६॥नानापरिमळद्रव्यसुधास॥तेणेंद-
 शादिशादुमदुमित्याविशेष॥लक्षदीपांचेप्रकाश॥जळजघोषघंटारवा॥
 २७॥शशिमुरवागर्जतीप्रेरी॥त्यांनादानमायेअंबरीं॥एषंचतुर्विधबाघें
 नानापरी॥भक्तवाजवितीआनंदें॥२८॥तोतेपेंव्याधपातला॥समोरवि
 लोकीसर्वसोहळा॥एकमुहूर्तउभाराकला॥हांसतबोळिलाविनोदें॥२९॥
 हेसूर्वाअवघेजना॥पेथेंद्रव्यकायनासोन॥आंतदगडबाहेरपाषाण॥देषप-
 णयेथेंकेंचें॥३०॥उत्तमअन्नसांडोन॥व्यर्थकांकरितीउपोषण॥ऐशियाचे-
 षाकरीततेथून॥काननाप्रतीजातसे॥३१॥लोकनामेंगर्जतीवारंधारा॥आ
 पणहीविनोदेंमूणेशिवहर॥सहजसव्यापालोनिशिवमंदिर॥घोरकांतार
 प्रवेशाला॥३२॥वाचेरिसलागलातोचिघेध॥विनोदेंबोळेशिवशब्द॥नाम
 मतापेदोषअगाध॥जळतसर्वचाळिले॥३३॥घोरांदरसेवितांबन॥नारळ
 तींचजीबळघुदारुण॥तोवरुणदिग्बधूचेंसदन॥बासरमणीप्रवेशाला॥३४॥
 दिशाभर्तळीसबळ॥कींत्रंहांडडवीभरठेंकाजळ॥कींविशाळकृष्णकं
 चळ॥मंडपकापउभारिळा॥३५॥विगतप्रघातेवीकामिनी॥तेषींनहोअ

कवापामिनीं ॥ जरीमंडितदिसे उडुगणीं ॥ परीपतीहीनरजनीते ॥ ३६ ॥
 जैसापंडितगेलसभेंतून ॥ भूर्वजल्यतीपारवंडज्ञान ॥ तेवींअस्ताजातांकि
 रणा ॥ उडुगणमार्गे झळकती ॥ ३७ ॥ असोऐशीनिशादाटलीसुबुद्ध ॥ अ
 वधावेळउपवासनिषाद ॥ तोंएकसरोवरअगाध ॥ दृष्टीदेखिलेंशोधितां ॥
 ३८ ॥ अनेकसंपत्तीसभाग्यसदनीं ॥ तेवींससेवरींशोभतीकुमुदिनी ॥ त
 टींबिल्वपृक्षगनीं ॥ शोभायमानपसरळा ॥ ३९ ॥ योगभ्रष्टकर्मभूमीस
 पायतीजनन ॥ तेवींबिल्वदाळियागनींहून ॥ भूमीसलागल्यायेउन ॥ मा
 जीरविशशिाकिरणनदिसे ॥ ४० ॥ त्यांततमदारळेदारुण ॥ माजीबैसलाव्या
 धयेउन ॥ शरासनींशरलाचून ॥ कानाडीओढूनसावजलक्षी ॥ ४१ ॥ दृष्टीबि
 ल्वदखेंदाटलींबहुत ॥ तींदक्षिणहस्तेखुंदोनिटाकित ॥ तोतेथेंपंअजहस्तेस्था
 पित ॥ शिबलिंगदिव्यहोतें ॥ ४२ ॥ त्यावरीबिल्वदळेपडत ॥ तेणेंसंतोषलाअ
 पर्णानाथ ॥ व्याधासउपवासजाग्रणघडत ॥ सायासनकरितांसहजची ॥
 ४३ ॥ बाचेसिशिवनामाचाचाळा ॥ हरहरमूढणेवेळोवेळा ॥ पापक्षयहोत
 चाळिला ॥ पूजनस्मरणसर्वघडलें ॥ ४४ ॥ एकयामझालीरजनी ॥ तोजळ
 पानाळागींएकहरिणी ॥ आलीतेथेंतीगर्भिणी ॥ परमसुकुमारतेजस्वी ॥
 ४५ ॥ व्याधतिणेंळक्षिलादुरून ॥ कृतांतवत्परमदारुण ॥ आकर्णवोद्विलाबा
 ण ॥ देखोनिहरिणीबोलतसे ॥ ४६ ॥ म्हणेमहापुरुषाअन्यायाचिण ॥ काम
 जवरीलाविलाबाण ॥ मीतवआहेंगर्भिण ॥ वधतुवांनकरावा ॥ ४७ ॥ उद
 रांतगर्भसूक्ष्मअज्ञान ॥ वधितांतुजदोषदारुण ॥ एकरथभरीजीववधितां
 स्नान ॥ तरीएकवस्तवधियेला ॥ ४८ ॥ शतवस्तवधितांएक ॥ दृष्टहस्त्येचें
 पातक ॥ शतवृषभनेगोहत्यादेख ॥ घडलीशारभ्रवदतसे ॥ ४९ ॥ शतगोह
 त्येचेंपातकपूर्ण ॥ एकवधितांहोयब्राम्हण ॥ शतब्रह्महत्यांचेंपातकजाण
 ॥ एकस्त्रीवधिलिया ॥ ५० ॥ शतस्त्रियांडुनीअधिक ॥ एकागुरुहस्त्येचेंपातक
 त्याहनिशतगुणितदेख ॥ एकगर्भिणीवधिलिया ॥ ५१ ॥ तरीअन्यापनस
 तांयेअवसरीं ॥ मजमारिसीकांयनांतरीं ॥ व्याधम्हणेकुटुंबघरीं ॥ उम
 वासींसादमाहातसे ॥ ५२ ॥ मीहीअजीनिराहार ॥ अघनाहीचअशुभाय ॥

शिवरात्रिकथा

(२४९)

परीमृगीहोउनीसुंदर ॥ गोपीवदसोशास्त्रीश्या ॥ ५३ ॥ मजआश्वर्षभारतेंपोदीं
 ॥ नराऐशासांगसीगोपी ॥ तुजदेखोनियांहृष्टी ॥ दयाहृदयींउपजंतसे ॥ ५४ ॥
 पूर्वीतूहोतीसकोण ॥ तुजएवढेंज्ञानकोठून ॥ तूंधिशालनेत्रीरूपलावण्या ॥ स
 र्ववर्तमानमजसांगें ॥ ५५ ॥ मृगीमूणेतेअवसरिं ॥ पूर्वीमंथनकरितांक्षीरसाग
 रीं ॥ चतुर्दशरत्नेंकादिर्नीसुरासुरीं ॥ महाप्रयत्नेंकरुनियां ॥ ५६ ॥ त्यामाजीपी
 रंभाचतुर ॥ मजदेखोनीसुलतीसुरवर ॥ नानातपेंआचरोनिअपार ॥ तपस्वीपा
 वतीआम्हातें ॥ ५७ ॥ म्यानयनकराक्षजाळपससून ॥ बांधिलेनिर्जरांचेम
 नमीन ॥ माझियाअंगसुवासेंवेधून ॥ मुनिभ्रमरधांवती ॥ ५८ ॥ माझेंगापन
 ऐकाययासुरंग ॥ सुधापानींधांवतीकुरंग ॥ मींमोर्गींस्वर्गींचेदिव्यभोग ॥
 स्वरूपेंनमानींकोणासीं ॥ ५९ ॥ मदअंगींचदलाबहुत ॥ शिपभजनटाकिलेंस
 मस्त ॥ शिवगर्त्रासोमचारप्रदोषघ्नत ॥ शिवांचनसांडिलेंम्यां ॥ ६० ॥ सोडूनि
 यांसुधापान ॥ करुंलागल्येंमद्यप्राशन ॥ हिरण्यनामादैन्यदारुण ॥ सुरांसो
 डुनीरतल्येंपार्सीं ॥ ६१ ॥ ऐसान्दोदलाकाळअपार ॥ मृगयेसगेलांतोअसुर ॥
 त्यादुष्टासंगेंअपर्णावर ॥ भजनपूजनविसरुन्यें ॥ ६२ ॥ मनासऐसेंवाटनेंपूर्ण
 ॥ असुरगेलामृगयेलागून ॥ इतुस्यांतध्यावेंशिवदर्शन ॥ बाणोनिगेनेकैला
 सा ॥ ६३ ॥ मजदेवतांहिमनगजामात ॥ परमक्षोभोनीशापदेत ॥ तूपरमपा
 पिणीपयार्थ ॥ मृगीहोईंमृत्युलोकीं ॥ ६४ ॥ तुझ्यासरव्यादोपीजणी ॥ त्याहो
 तीन्तुजन्मवेंहरिणी ॥ हिरण्यभमुरमाझियेभजनीं ॥ असावधसर्वदा ॥ ६५ ॥
 तोहीमृगहोउनिसन्य ॥ तुम्हांसींचहोईंउरत ॥ ऐकव्याधासावचिन ॥ मगम्यां
 शिवप्रार्थिता ॥ ६६ ॥ हेपंचवदनाविरूपाक्षो ॥ सच्चिदानंदाकर्माध्यक्षा ॥ दक्ष
 मरवदनासर्वसाक्षा ॥ उगशापदेईंआम्हातें ॥ ६७ ॥ भोक्तृत्ववर्नीत्याळ ॥
 उगशापवदलापयःफेनधवल ॥ हादशवर्षेभरतांतत्काळ ॥ पावाळमाझियाप
 दातें ॥ ६८ ॥ मगआम्हींमृगयोनीं ॥ जन्मलोयेकर्मअवनीं ॥ तरीमीगर्भिणीआ
 हेहरिणी ॥ प्रसूतिकालसमीपआला ॥ ६९ ॥ तरीमींआपुल्यास्वस्थबाजाड
 में ॥ सत्वस्वयेत्पेंगर्भठेवून ॥ मगसुरवेंघेईंप्राण ॥ सत्यवचनहेंमाझे ॥ ७० ॥
 ऐसेंहोलातीसावचिन ॥ पांढरीत्याधकाखबोळत ॥ तंगोहोलासीसवार्थ ॥

परीविश्वासमजनवाटे ॥७१॥ नानापरीअसत्यबोलोन ॥ करावेंशरीराचेंरक्ष
 ण ॥ हेप्राणिमात्रांसआहेज्ञान ॥ तरीतूंचापथवदेंआतां ॥७२॥ महत्पापेंउच्चा-
 रून ॥ रापपदेपथार्थपूर्ण ॥ याचरीतीहरिणीदीनवदन ॥ बाहतआणऐका
 ते ॥७३॥ ब्राम्हणकुळींउपजोन ॥ जोनकरीवेदशास्त्राध्ययन ॥ सत्यशौच
 जितसंध्याहीन ॥ माझेशिरींपातकते ॥७४॥ एकवेदविक्रयकरितीपूर्ण ॥ रु
 तघपरपीडकनावडेभजन ॥ एकदानासकरितीविद्य ॥ गुरुनिंदाअबणणकक
 रिती ॥७५॥ रमावरउपावराचीनिंदा ॥ त्यापापाचीमजहोयआपदा ॥ दानदि
 धरेंजेंब्रम्हचंदा ॥ हिरोनीघेतीमाघारे ॥७६॥ एक्यतिनिंदाकरिती ॥ एकशा
 स्त्रेंपाहतीद्वैतनिंदिती ॥ नानाभ्रह्मआन्वर्ती ॥ स्वधर्मआपुलासांडुनियां ॥७७
 ॥ देवालयामाजीजाउनी ॥ हरिकथापुराणअवणी ॥ जेवैसतीविहारवाउनी
 ॥ तेकोडीहोतीपापिये ॥७८॥ जेदेवळांतकरितीस्त्रीसंभोग ॥ कींस्त्रीभ्रता-
 रांतकरितीवियोग ॥ तेनपुंसकहोउनिभ्रभार्य ॥ उपजतीयाजर्मी ॥७९॥
 धर्मकर्मनिंदाकरित ॥ जेजगपूरिषभक्षककागहोत ॥ शिष्यांसींविद्याअसो
 ननसांगत ॥ तोपिंगळाहोतनिर्धारें ॥८०॥ अनुचितप्रतिग्रहब्राम्हणघेती ॥
 त्यानिमित्तेंगंडुमाच्छाहोती ॥ परीक्षेत्रींच्यागाईबळुनिआणिती ॥ तेअन्यापु-
 षीहोतीयाजर्मी ॥८१॥ जोराजाकरीप्रजापीडन ॥ तोयाजर्मींच्याघकांसपर्दा
 रूण ॥ रथाकरीसाधुछळण ॥ निर्वेशहोयपूर्णत्याचा ॥८२॥ स्त्रियाघतनेमक
 रित ॥ भ्रतारासींअच्छेरित ॥ धनधान्यअसोनीवंचित ॥ त्याचांगुळाहोतीया
 जर्मी ॥८३॥ पुरुषकुरूपमूणूनीत्यागिती ॥ त्यायाजर्मींबाळविधवाहोनी ॥
 तेथेहीजारकर्मकरिती ॥ मगत्याहोतीवारांगना ॥८४॥ ज्याभ्रतारासीनिर्भ
 र्तिती ॥ त्यादासीकिंबाकुलटाहोती ॥ सेवकस्वामीचाद्रोहकरिती ॥ तेज-
 न्नाघेतीश्वानाच्या ॥८५॥ सेवकापासूनसेवाघेउन ॥ त्याचेंनदेजोवेतन ॥ तो
 अत्यंतभिकारीहोउन ॥ दारोदारींहिंडतसे ॥८६॥ स्त्रीपुरुषेंगुजबोलतां ॥
 जोजाउनऐकेतलतां ॥ त्याचीस्त्रीदुरावेहिंडतां ॥ अन्नमिळेतयातें ॥८७
 जेजारणमारणकरिती ॥ तेभूतप्रेतपिशाचहोती ॥ पंतीउपवासेंपीडिती ॥
 त्यानेंदुकाळजन्यवरी ॥८८॥ स्त्रीरजस्वलाहोउनी ॥ ग्रहींवाचरेजीपापिणी

शिवरात्रिकथा.

(३५१)

पूर्यजरुधिरिपडतीपतनीं ॥ तेघरींपितृगणनपेती ॥८९॥ देषांच्यादीपांचेंजे
 तेलनेती ॥ तेयाजन्मींनिपुत्रिकहोती ॥ ज्वारांधितांअचबोरुनिभक्षिती ॥
 त्यामार्जारीहोतीयाजन्मीं ॥९०॥ ब्राम्हणांस्कदान्धालून ॥ अस्पणभक्षि
 तीषड्सपक्कान्न ॥ त्यांचेगर्भपडतीगळोन ॥ आपुत्रियाकर्मवशं ॥९१॥ बो
 मातापित्यातेंसिणवीत ॥ तोव्येजन्मींमकरहोत ॥ सासुश्वशुरसंतुषांगांजित ॥
 नरीबाळकनवांचेतिपेचें ॥९२॥ मृगीमूणेव्याधालागुन ॥ जरीमीनयेपरतो
 न ॥ तरीहीमद्वत्पापेंसंपूर्ण ॥ माझेमायांबैसोत ॥९३॥ हेमिध्यागोष्टहोय-
 साचार ॥ तरीषडोशिवपूजेचाअपहार ॥ ऐसीशपथऐकतांनिर्धार ॥ व्याध
 शंकतामानसीं ॥९४॥ म्हणेपतिव्रतेजाईंआतां ॥ सत्वरघेईंनिर्शासरतां ॥
 हरिणींमूणेशिवपदासीनत्वतां ॥ पुण्यपयंतजाशील ॥९५॥ उदकपानक-
 रूनिवेगीं ॥ निजाअमींगेडीनेकुरंगी ॥ इकडेव्याधदक्षिणभार्गी ॥ टाकीबि
 त्वदळेरंवुंटोनियां ॥९६॥ दोनप्रहरझालीयामिनी ॥ द्वितीयपूजाशिवेंमानुषी
 ॥ अर्धपापजळेंमुळींहुनी ॥ समजन्मींचेंतेधवां ॥९७॥ नामींआवडजडलीपू
 र्ण ॥ व्याधकरीशिवस्मरण ॥ मृगीमुखेंऐकिलेंनिरूपण ॥ सहजजागरणघ
 डलेंतया ॥९८॥ तोंदुसरीहरिणअकस्मात ॥ पातलीतेथेंचतृषाक्रांत ॥ व्या
 धेंबाणओदितांवरित ॥ करुणाभाकीहरिणीते ॥९९॥ म्हणेव्याधाऐकयेसमर्षी
 ॥ मजकामानळेंपीटिलेंपाहीं ॥ पतीसभोगदेउनिलवलाहीं ॥ परतूनियेयेस
 त्वर ॥१००॥ व्याधआश्रयकरीमनांत ॥ म्हणेशपथबोलीनीजाईंवरित ॥ ध
 न्यतुमचेंजीवित ॥ सर्वशास्त्रार्थठाउका ॥११॥ वापीतडागसरोवर ॥ जोपती
 तमोडीदेवागार ॥ गुरुनिंदकमथपीदुग्चार ॥ तींपापेंसमघमस्तकींमाझ्या
 ॥१२॥ महाशत्रियआपणमूणवित ॥ समरंगणींभागेपळत ॥ वृत्तीहरिसीमा
 लोटित ॥ ग्रंथनिंदितमहापुरुषांचे ॥३॥ वेदशास्त्रांचीनिंदाकरी ॥ संतभक्तां
 सीद्वेषघरी ॥ हरिहरचरित्रंअब्देरी ॥ माझेशिरींतींपापें ॥१४॥ धनधान्यअ-
 सोनिपाहीं ॥ पतीलागींशिणवीमूणेनाहीं ॥ पतीसांडोनीनिजेपरगुहीं ॥
 तींपापेंमाझियामायां ॥१५॥ पुत्रस्तुषासन्मार्गेंवर्ततां ॥ त्यांसींव्यर्थचिमांजि
 तीजेनबाहतां ॥ तेरु रूपहोतीतत्वतां ॥ हिंडतांभिक्षानमिबेनी ॥१६॥ कंधु

बंधुजेवैरकरिती ॥ तेजेजन्मीं पत्न्यहोती ॥ गुरुत्वे उणेंजे पाहती ॥ त्यांचीसं
 पत्नीदग्धहोय ॥ ७ ॥ जेमार्गस्थान्चीं वस्त्रें हरिती ॥ ते अतिशूद्रप्रेतवस्त्रें पांधु
 रती ॥ आम्हीतपस्वीं म्हणून अनाचार करिती ॥ ते धुळे होती मोकाट ॥ ८ ॥ दा-
 सीस्वामीची सेवान करी ॥ तीजे जन्मीं होय मगरी ॥ जो कन्या विक्रय करी ॥
 हिंसक पोनी निपजेतो ॥ ९ ॥ स्त्रीभ्रताराची सेव करित ॥ तीस जो व्यर्थ चीगां
 जित ॥ त्याचा गृहभंग होत ॥ जन्मजन्मांतरीं नसुटे ॥ १० ॥ ब्राम्हण करी रसवि-
 क्रया ॥ घेता देता मद्यपी होय ॥ जो ब्रह्मरुंदां अपमानिताहे ॥ तो होय ब्रह्मराक्ष-
 स ॥ ११ ॥ एकें उपकार केला ॥ जो नष्टनाठवी त्याला ॥ तो कृतघ्न जंत झाला ॥
 पूर्वकर्मीं जाणजे ॥ १२ ॥ विप्रभ्राह्मीं जे उनी ॥ स्त्रीभोग करी जो ते दिनीं ॥ तो
 श्वानशूकर पोनीं ॥ उपजे लनिः संशयें ॥ १३ ॥ व्यवहारीं दहांत बैसोन ॥ स्वो-
 षीसाक्ष देई गर्जोन ॥ पूर्वजन रकीं पावती पतन ॥ असत्य साक्ष देतांची ॥ १४
 दोषी स्त्रिया कसून ॥ एकीचेंच जो राखे मन ॥ तो गोचीड होय जाण ॥ सारमे-
 यशरीरीं ॥ १५ ॥ पूर्वजन्मीं कोडी उदक ॥ त्याचामळमूत्र निरोध देव ॥ करि-
 तांसाधुनिंदा अवश्यक ॥ सत्वर दंत भग्न होती ॥ १६ ॥ देवालयीं करी भोजन
 ॥ तरीजे जन्मीं होय क्षीण ॥ पृथ्वीपतीची निंदा करितां जाण ॥ उदरीं मंदाग्नी
 होय पै ॥ १७ ॥ ग्रहण समयीं करी भोजन ॥ त्यासीं पित्त रोग होय दारुण ॥ पर-
 याळें बिकी परदेशीं नेउन ॥ तरीसर्वांगीं कुष्ठपरे ॥ १८ ॥ जीस्त्री करी गर्भपतन
 ॥ ती उपजे बंध्या होउन ॥ देवालयाटाकी पाडोन ॥ तरी अंगभंग होय त्याचा ॥
 १९ ॥ अपराधावीण स्त्रीसीं गांजिताहे ॥ त्याचें पाजन्मीं एक अंग जाये ॥ ब्राम्ह-
 णाचें अन्न हरिती पापिये ॥ त्यांचा वंश न बाटे कधीं ॥ २० ॥ गुरुसंतमातापि-
 ता ॥ त्यांसी जो होय निर्मळिता ॥ तरीवाचा जायत तवतां ॥ अडरबळे बोलतां
 क्षणक्षणा ॥ २१ ॥ जो ब्राम्हणासीं दंड मारी ॥ त्यासीं व्याधितिडकाल मगतीश-
 रीरीं ॥ जो संतासीं यादविवाद करी ॥ दीर्घदंत होती त्याचे ॥ २२ ॥ देवदारींचे त-
 रुवर ॥ अश्वत्थादि वृक्षसाचार ॥ तोडितां पांगुळ होय निर्धार ॥ भिक्षानमि-
 षे हिंडतां ॥ २३ ॥ जो सूतकान्न भक्षित ॥ त्याचे उदरीं नानारोग होत ॥ आप-
 णची परिमळ द्रव्यभोगी समस्त ॥ तरी दुर्गंधीं सत्य सर्वांगीं ॥ २४ ॥ ब्राम्हणा

शिवरात्रिकथा.

(२५३)

चें भ्रूणनदेतां ॥ तरी बाळकपणीं मृत्युपावे पिता ॥ जलवृक्षछापां मोडितां ॥ तरी
 एक ही स्थळन मिळे त्यातें ॥ १५ ॥ ब्राम्हणासीं आशालावून ॥ चाळवीपेदीक दाख-
 न ॥ तो पेजन्नीं अन्न अन्न ॥ करीत हिंडे घरो घरीं ॥ २६ ॥ जो पुत्र ह्येकरीन ॥ आ-
 णि दरिद्रीयाचें लभ मोडित ॥ तरी स्त्रीस सतरा हे पोरांत ॥ बंध्यानिश्चित संसा-
 रीं ॥ २७ ॥ जेणें ब्राम्हणा लांघिलें नित्य हून ॥ त्यासीं सांडसे तो डीरसूर्यनंदन ॥ जो ना-
 यकेक पाग्रंथ पावन ॥ बधिर होय जन्मो जन्मीं ॥ २८ ॥ जो पीडीमाता पितयांस ॥
 त्याचा सर्वदा होईल कार्यनाश ॥ एका सप्तजेनिं दीर सर्व देयांस ॥ तरी एकची पु-
 त्र होय त्यासीं ॥ २९ ॥ जो चांडाळ गोवधकरी ॥ त्यास भिळे कर्कशा नारी ॥ वृक्ष-
 भय धितां निर्धारिं ॥ शतमूर्ख पुत्र होय त्यासीं ॥ ३० ॥ उदकतृणाचीण पशुमा-
 रित ॥ तरीच मुक्या प्रजा होती समस्त ॥ जो पतिव्रतेसी भोगूं इच्छित ॥ तरी कु-
 रूपनारी कर्कशा मिळे ॥ ३१ ॥ जो पारधी बहूजीव संहारी ॥ तो फेंफरा होय संसा-
 रीं ॥ गुरूचा त्याग जो चांडाळकरी ॥ तो उपजतांची मृत्युपावे ॥ ३२ ॥ नित्य अ-
 थवार विवारीं मुते रवीस मोर ॥ त्याचे बाळकपणीं दंतप्रप्रकेश शतप्र ॥ जेमृत बा-
 कासाठीं रुदती निर्धार ॥ त्यांस हांसतां निपुत्रिक होय ॥ ३३ ॥ हरिणी म्हणे ज्वा-
 धाला गुन ॥ मीं सत्वर येत्ये पतीस भोग देउन ॥ नयेईं तरी हीं पापें संपूर्ण ॥ मा-
 झ्यामायांचे सोतपें ॥ ३४ ॥ व्याधमनांत शंकोन ॥ म्हणे धन्य धन्य तुझे ज्ञान ॥ स-
 त्वर येईं गृहास जाउन ॥ सत्यसंपूर्ण सांभाळीं ॥ ३५ ॥ जलपान करूनि वेगीं ॥
 आश्रमागे लीकुरंगी ॥ तों भृगुराजते प्रसंगीं ॥ जलपानार्थ पावला ॥ ३६ ॥ व्या-
 धें ओदित्ता बाण ॥ तों भृगु बोले दीनवदन ॥ ह्याणे माझ्या स्त्रिया पतिव्रतासुगु-
 ण ॥ त्यांसीं पुसोन येतो मीं ॥ ३७ ॥ शपथ ऐके त्वरित ॥ कीर्तन करिती प्रेमप्र-
 क्त ॥ तो कपारंग मोडितां निर्वंश होत ॥ तें पाप सत्यमाझ्यामायां ॥ ३८ ॥ ब्रह्म-
 कर्म वेदोक्तं ॥ शूद्रनिजांगें आचरत ॥ जो अधमनरकीं पडत ॥ परधर्म आचरतां
 ॥ ३९ ॥ तीर्थपात्रे सीं विधे करी ॥ घाटपाडी वरुद्र व्यहरी ॥ तरी सर्वांगीं घृण अ-
 घोरीं ॥ नरकीं पडे कल्पपर्यंत ॥ ४० ॥ शास्त्रकोरीं नाहीं प्रमाण ॥ कूटकवि-
 ताकरीं सुद्रलसून ॥ हरिती ब्राम्हणात्मान ॥ तरी सतानत पावे न वादे ॥
 ४१ ॥ ह्यदिनीं शिवदिनीं ज्योषण ॥ विधियुक्तन करी द्वादशीं पूर्ण ॥ तरी हस्त

पादक्षीण ॥ होतीत्याचेनिर्धारं ॥ ४२ ॥ एकशिवहरिप्रतिमाफोडिती ॥ एक
भगवद्भक्ताविघ्नकरिती ॥ एकशिवमहिमाउच्छेदिती ॥ नरकींहीतीकीटकते
॥ ४३ ॥ मातृद्रोहीत्यासीं व्याधीमरे ॥ पितृद्रोहीपिशाचविचरे ॥ गुरुद्रोहीत-
त्काचमरे ॥ भूतमंतगणींविचरेतो ॥ ४४ ॥ विप्रआहारबहुतजेविती ॥ त्यांस-
जोहांसेदुर्मती ॥ त्याचेमुखींअरोचकरोगनिश्चिती ॥ नसोडीतोजन्मवरी ॥ ४५
एकगोविक्रयकरिती ॥ एककन्याविक्रयअर्जिती ॥ तेनरमार्जारमस्तहोती ॥
बाळेंभक्षितीआपुलीं ॥ ४६ ॥ जोकन्याभगिनीअभिलार्थी ॥ जोकामदृशीं पाहे
पतिव्रतेसीं ॥ प्रमेहरागहोयत्यासीं ॥ कींखडागुत्यांतदारत ॥ ४७ ॥ प्रासाद
भंगतिंगभंगकरी ॥ देवांचींउपकरणींअलंकारचोरी ॥ देवप्रतिष्ठाअच्छेरी ॥
पंडुरंगहोयतेथं ॥ ४८ ॥ एकमित्रद्रोहविश्वासघातकरिती ॥ मातृपितृहत्या-
गुरूसींसंकटींपाडिती ॥ ब्रम्हवधगोबधनवारिती ॥ आंणीं सामर्थ्यअसो-
नियां ॥ ४९ ॥ ब्राम्हणवैसयोनीबाहेरी ॥ उत्तमान्भजेवितीगृहांतरीं ॥ सोय-
न्यांचीप्रार्थनाकरी ॥ संग्रहणीपोटींशूलहोतीतया ॥ ५० ॥ एककर्मभ्रष्टपं-
चयज्ञकरिती ॥ एकब्राम्हणांचींसदनेंजाळिती ॥ एकदीनासींमार्गींनाग
बिती ॥ एकसंतांचाकरितीअपमान ॥ ५१ ॥ एककरितीगुरुच्छरण ॥ एकह्म
णेपाहंपाचेंलक्षण ॥ नानादोषआरोपितीअज्ञान ॥ त्यांचेंसंताननवादे ॥ ५२
जोसदापितृदूषकरी ॥ जोब्रम्हृंदासींअच्छेरी ॥ शिवकीर्तनएकतांत्रासेअं-
तरीं ॥ तरीपितृवीर्यजनव्हेतो ॥ ५३ ॥ शिवकीर्तनींनव्हेसादर ॥ तरीकर्ण
मूळरोगीनिर्धार ॥ नसत्याचगोष्टीजल्येअपार ॥ तोदुर्दुरहोयनिर्धारं ॥
५४ ॥ शिवकीर्तनकिंवापुराणअवण ॥ तेथेंशयनकरितांसर्पहोयदारुण ॥
एकअतिवादकछळकजाण ॥ तेपिशाचघोनींपावती ॥ ५५ ॥ एकांदेवांच्चींवी-
र्येत् ॥ ब्राम्हणपूजावयाकंटावत ॥ तीर्थप्रसादअच्छेरित ॥ त्यांच्याआंसु
डतीअंगशिरा ॥ ५६ ॥ मुगमूणेऐसींपापेंअपार ॥ मममस्तकींहीईलपरम
पार ॥ मगपारधीमूणेसत्वर ॥ जाईंस्वस्थानामुगवर्या ॥ ५७ ॥ व्याध
शिवनाभेंग्रजेंतेक्षणीं ॥ कंठसद्दिनअभ्युनयनीं ॥ माणुतीबिल्वदळेसुंदरी
नी ॥ शिवावरीदाकितसे ॥ ५८ ॥ चौंमदरांच्यापूजाचरी ॥ संपूर्णआल्या

शिवजागरीं ॥ समजन्माचींपापेनिर्पारीं ॥ मुंडींहुनीभस्मजाह्वलीं ॥ ५९ ॥ श्लो
 पूर्वदिशांमुखप्रक्षालित ॥ सुपर्णाग्रजउदयपावत ॥ आरक्तवर्णशोभादिस
 त ॥ तैचिकुंकुमप्राचीचें ॥ ६० ॥ तोंतिसरीमृगीआलीअकस्मात् ॥ व्याधे
 खिलकृतांतयत ॥ म्हणेभारूनकोमजयथार्थ ॥ बाळांसींस्तनदेउनियेत्यें
 ॥ ६१ ॥ व्याधअत्यंतहर्षभरित ॥ म्हणेहीकायबोलेलशास्त्रार्थ ॥ तोऐकाबा
 ह्यणत ॥ शपथकरूनीजाईतू ॥ ६२ ॥ यावरीमृगीम्हणेव्याधाऐक ॥ जोतृ-
 णदाहकग्रामदाहक ॥ गोब्राम्हणाचेंकोडीउदक ॥ क्षपरोगत्यासींनसोडी
 ॥ ६३ ॥ ब्राम्हणांचींसदनेंहरितीदेख ॥ त्यांचेपूर्वजपडतीरोरींनिःशंक ॥
 मातृपुत्रांविधडतीएक ॥ स्त्रीपुरुषांतविधडपाडिती ॥ ६४ ॥ देवब्राम्हणादे-
 खोन ॥ घालयितीनकरितीकदांमान ॥ निंदितीबोलतीकठोरवचन ॥ यम
 करचरणछेदीतयांचे ॥ ६५ ॥ परवस्तुचोरावयादेख ॥ अखंडलाविलाअ
 सेरोख ॥ साधुसन्मानेमनींदुःख ॥ त्यासीनेत्ररोगनिडकानसोडिती ॥ ६६
 पुस्तकचोरतेमुकेहोती ॥ रत्नचोराचेनेत्रजाती ॥ अत्यंतगर्विष्टमहिषहोती
 ॥ पारधीनिश्चितश्येनपर्क्षी ॥ ६७ ॥ भक्तांचीजोनिंदाकरित ॥ त्यांच्यामुखीं
 दुर्गंधीघाणित ॥ जोमातापितयांसींताडित ॥ तुलाहोयतयालागीं ॥ ६८
 जोअत्यंतरूपण ॥ धननवेचीअणुप्रमाण ॥ तोमहाभुजंगहोउन ॥ धुसधु
 सीतबैसेतेथें ॥ ६९ ॥ भिक्षेसिधतीश्वरआला ॥ तोजेणेंरितादबडिला
 ॥ शिवत्यावरीजाणकोपला ॥ संततीसंपत्तीदग्धहोय ॥ ७० ॥ ब्राम्हणबै-
 सलापान्नावरी ॥ उठवुनिघातलाबाहेरी ॥ त्याहूनिघांदुराचारी ॥ दुसरा
 कोप्रीनसेची ॥ ७१ ॥ ऐसाधर्माधर्मऐकोन ॥ पारधीसद्बोलेयचन ॥ स्वस्य
 बाजाईंजलपानकरून ॥ बाळासींस्तनदेउनयेईं ॥ ७२ ॥ ऐसेंऐकोनीमृगील
 बलाद्या ॥ गेलीजलपानकरूनियां ॥ बाळेंस्तनींलावुनियां ॥ तूंसेकेलींमि
 येनें ॥ ७३ ॥ यडीलजाहर्लाप्रसूत ॥ दुसरीपतीचीकामनापुरवीत ॥ पुरा
 जंम्हणेआतांत्वरित ॥ जाउंचलाव्याधापाशीं ॥ ७४ ॥ मगपाहसांसहित
 सर्वही ॥ व्याधापाशींआलींबलाही ॥ स्रगम्हणेतेसमयीं ॥ आधींमजय-
 धींपारपियां ॥ ७५ ॥ मृगींम्हणेहानवेविधी ॥ आम्हींजाउंपतिच्याआधीं ॥

पाडसेंम्हणतीत्रिशह्दी ॥ आम्हासीवधींपारधीया ॥ ७६ ॥ त्यांचीयावचनें
 तेसणीं ॥ पारधीसद्गद्गालामनीं ॥ अश्रुधारालोत्प्यानयनीं ॥ लागेचर-
 णींतपांष्या ॥ ७७ ॥ म्हणेधन्यजिणेमाझेंझालें ॥ तुमचेनिमुरवेंनिरूपण
 ऐकिलें ॥ बहुतांजनींचेंपापजळालें ॥ पावनकेलेंशरीरा ॥ ७८ ॥ मातापि-
 तागुरुदेव ॥ तुम्हींचआतांमाझेसर्व ॥ केंचासंभारमिथ्याभाव ॥ पुत्रकल
 त्रसर्वलटिकें ॥ ७९ ॥ व्याधबोलेसप्रेमैंकरून ॥ आतांमीकधींशिवपदपावेन
 तोंभकस्मातआजेंविमान ॥ शिवगणवैसलेन्यावरी ॥ १८० ॥ पंचवदनदशाभु
 ज ॥ आधींबरणेसलेमहाराज ॥ अद्भुततयांचेंतेज ॥ दिक्चक्रामाजीनसमा
 ये ॥ ८१ ॥ दिव्यवाद्येवाजवितीकिन्नर ॥ आत्मापकरितीविद्याधर ॥ दिव्यसु
 मनंचेसंभार ॥ सुरगणस्वयेवंषती ॥ ८२ ॥ मृगेंपावलीदिव्यशरीर ॥ व्या
 धकरीसाष्टांगनमस्कार ॥ मुरवेंम्हणेजयजयहरहर ॥ तोंशरीरभावपालक
 ला ॥ ८३ ॥ परिसींझगटतांलोहहोयसुवर्ण ॥ तैसाव्याधझालादशाभुजपं
 चवदन ॥ शिवगणींबहुतप्रार्थून ॥ दिव्यविमानींबैसपिला ॥ ८४ ॥ मृगेंपाव-
 लींदिव्यशरीर ॥ तींहीआरूढलींविमानींसमग्र ॥ व्याधाचीस्तुतीवारंवार ॥
 करितीसुरगणसर्वही ॥ ८५ ॥ व्याधनेलाशिवपदाप्रती ॥ तारामंडळींमृगेंरा
 हती ॥ अधापिगनींझळकती ॥ जनपाहतीसर्वडोळां ॥ ८६ ॥ सत्यवतीहृ-
 दयरत्नरबाणी ॥ रसभरितबोलिलालिंगपुराणीं ॥ तेंसज्जनऐकोतदिनर-
 जनीं ॥ ब्रम्हानंदेंकस्हनियां ॥ ८७ ॥ धन्यतेंशिवरात्रीव्रत ॥ श्रयणेंपातकेंदग्ध
 होत ॥ जेहेपठणकरितीसावचित्त ॥ धन्यपुण्यवंतनरतेची ॥ ८८ ॥ सज्जनश्रो
 तेनिर्जरसत्य ॥ प्राशनकरोतशिवलीलामृत ॥ निंदकअसुरकुतकींबहुत ॥
 त्यांसप्राप्तकेंचेंहें ॥ ८९ ॥ कैलासनाथब्रम्हानंद ॥ तयांचेंपदकल्हारसुगंध ॥
 तेथेंबीधरअसंगषट्पद ॥ रुंजीयाळितशियनामें ॥ ९० ॥ शिवलीलामृतप्रं
 थप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड ॥ परिसोतसज्जनअखंड ॥ द्वितीयाऽ
 ध्यायगोडहा ॥ ९१ ॥ ॥ इतिश्रीशिवरात्रिकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीसांबस
 दाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीरक्त ॥ ॥ श्रीशुभमस्तु ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयश्रीकरुणाकरा ॥ अमरवरदाकपूरगौरा ॥ भक्तव
 सत्तापरात्परा ॥ पार्वतीवरातुजनमो ॥ १ ॥ तूउत्पत्तिस्थितिप्रलयकारक ॥
 शरणागतजनसंरक्षक ॥ भवगजविदारणपंचमुख ॥ विघ्नहारकतूचिपै ॥ २
 ॥ त्रिगुणातीतपरब्रह्म ॥ मायाचक्रचाळकउत्तम ॥ नकळेतुझेकोणासियर्म
 ॥ आत्मारामतूहोसी ॥ ३ ॥ स्वद्रूपगुणांचानिश्वय ॥ श्रुतिस्मृतींसीकदांनहोथ ॥
 सनकादिकयोगियर्ष ॥ भक्तदृढदयस्वरूपी ॥ ४ ॥ तूनिर्विकारनिर्गुण ॥ तुजनाहीं
 स्वरूपाभिधान ॥ परीधरुनियांभक्ताभिमान ॥ होसीसगुणसाकार ॥ ५ ॥ भा
 रंतुझेस्मरणकरितां ॥ नशाहोयसर्वदुरितां ॥ आणिसुखेंत्वचामधेतां ॥ दुःख
 वार्तानुरेची ॥ ६ ॥ श्रवणमनननिदिध्यास ॥ जेनकरितीरात्रंदिवस ॥ स्वरूपप्रा
 सीहोयतयांस ॥ अविद्याफांसतुटेत्यांचा ॥ ७ ॥ एवंप्रकारतुझामहिमा ॥ प्रसि
 द्ढअसेसर्वोत्तमा ॥ म्हणोनिमीत्वत्यादपया ॥ पूर्णकामावंदितां ॥ ८ ॥ श्रीहो
 लिफाकथाविधान ॥ प्राकृतभाषासंक्षेपेंकरून ॥ लिहावेंऐसेंझालेंमन ॥ परी
 स्वाधीनतुझ्यासवें ॥ ९ ॥ जरीतूकरिसीकृपापूर्ण ॥ तरीदृढधींहोईलस्फुरण ॥
 सर्वकर्तांतुंउमारमण ॥ म्हणोनिशरणतुजअसें ॥ १० ॥ नैमिषारण्यामाजीसू
 त ॥ कथासांगतीशौनकांप्रता ॥ तीप्राकृतभाषेंतमीयेथें ॥ लिहितोंकिंचितय
 थामती ॥ ११ ॥ पूर्वींत्रिपुरसुततारकासुरा ॥ तेंणेंप्रलयमांडिलाघोर ॥ देवपळ
 बिलेसमग्र ॥ सूर्यचंद्रधरुनिनेले ॥ १२ ॥ भागीरथ्यादिगंगापवित्र ॥ धरुनिनेई
 तारकासुर ॥ देवांगनात्याअतिसुंदर ॥ दासीसमग्रकेन्यापें ॥ १३ ॥ ब्रह्माविष्णु
 शचीवर ॥ करितीकींएकांतींविचार ॥ शिवउमाकरितांएकाग्र ॥ होईलपुत्र
 पण्पुर ॥ १४ ॥ त्याचेहस्तेंमरेलतारकासुर ॥ मगबोलायूनपंचशर ॥ म्हणती
 तुबाजाउनिस्तवर ॥ उमाशंकरऐक्यकरी ॥ १५ ॥ हिमाद्रीतपकरीव्योमकेश ॥
 मन्मथांतुंमुलवींतयास ॥ मगरतीसहितरतीश ॥ हिमाद्रीपासपातळा ॥ १६ ॥
 पार्वतीच्यास्वरूपांत ॥ रतीतेव्हांप्रवेशत ॥ आणिसंतेंबःसमस्त ॥ सुवासित
 केलेंपें ॥ १७ ॥ तोंशिवाच्यामानसींसतेज ॥ प्रवेशलाशफरिध्वज ॥ पक्षीकरि
 तीबहुमजबज ॥ वृषभध्वजभानविक्षेपिती ॥ १८ ॥ तेपक्षीहाकावयानंदिक्ते
 र ॥ गेलाहोतातेव्हांदूर ॥ तोंपार्वतीहोउजकामातुर ॥ पार्वतीशींस्थिररुदनाच्या

होळीकथा.

(२५९)

॥१९॥ शिवेंउघडिलेनयन ॥ तोंपुदेंदेखितामीनकेतन ॥ म्हणेमाझ्यातपासीं
केळेंविघ्न ॥ मगभाललोचनउघडिला ॥२०॥ निघालाप्रलपवैश्वानर ॥ भस्मके
लांकुसुमशर ॥ फाल्गुनपौर्णिमेसींसाचार ॥ जाळिलापंचशरशिबानें ॥२१॥
मगशिवदूतभूतगण ॥ महाशब्दंहाकदेउन ॥ स्मरगृहराब्दउच्चारून ॥ यथायन
उपहासिती ॥२२॥ शिवाचीआजातेंपासून ॥ फाल्गुनमासींहताशनीकरून ॥
जोहेंघ्नतनपाळीपूर्ण ॥ अवदशाजाणत्याबाधी ॥२३॥ फाल्गुनशुद्धपंचमीपा
सूनी ॥ पौर्णिमातिथीपर्यंतजाणीं ॥ काष्ठेंआणिगोव्याआणुनी ॥ संचयक
रूनठेचणें ॥२४॥ मगनिशाामुखींपूर्णदिवसीं ॥ स्नानकरुनीशुचिभूतेंसीं ॥
चांडालगृहस्थअग्नीसीं ॥ शिशुहस्तेंसींआणावा ॥२५॥ मगपेटूनियांका
ष्ठभार ॥ नानावाद्यांचामहागजर ॥ यथाविधीपोडशोपचार ॥ पूजासमग्रसं-
पादाची ॥२६॥ दुग्धेंघ्नंतंकरुनिहवन ॥ नानावस्तुदीजियेदान ॥ आणिनारि
केलादिकलापण ॥ कीजेनमनसाष्टांगें ॥२७॥ मगप्रदक्षिणातीनकरुनी
॥ लिंगभगांकितशब्दींजाणीं ॥ भतिआक्रोशेंसकलजनीं ॥ शंखध्वनीकरा
वा ॥२८॥ योनिनामहामहामंत्र ॥ तदिनींहाचपरमपवित्र ॥ करितांयो-
नीचानामोच्चार ॥ होत्रिकायत्वरप्रसन्नहोय ॥२९॥ उच्चारुनियांपोनि
नाम ॥ सर्वस्त्रियांसींकीजेध्रम ॥ योनिमंत्रहाचिउत्तम ॥ सर्वकामनापू-
रक ॥३०॥ जोयांनिमंत्रांच्चारकरी ॥ तयांसींसंकरेंवर्षभरी ॥ कदांनबा-
धितीनिधोरीं ॥ सुरवनरंतरप्राप्तहोय ॥३१॥ सर्वजनएकत्रमिळोन ॥ य
थासुरखेंकरावेंकीडन ॥ सर्वरात्रींजागरण ॥ नृत्यगायनकीजिये ॥३२॥
मगप्रातःकालींचांडालासीं ॥ स्पर्शोनीकीजेस्नानासी ॥ सारोनियांनित्य
कृत्यासीं ॥ होलाधूतीसींवंदिजे ॥३३॥ एवंप्रकारेंहोलिकोत्सव ॥ प्रतिघ-
षींकरितीजेमानव ॥ तयांसींमिळेसर्ववैभव ॥ दारिद्र्याठवनसेची ॥३४॥ हें
होत्रिकादेवीआख्यान ॥ जेनरकरितीश्रवणपठण ॥ तयांचेसर्वमनोत्थ
पूर्णा ॥ होतीजाणनिश्चयें ॥३५॥ इतिश्रीहोलिकाकथा ॥ समाप्तमहांड
पुराणोक्ता ॥ यांतअसेलन्यूनाधिकता ॥ तरीपूर्णताकीजेसजनीं ॥३६॥
इतिश्रीहोलिकाकथासंपूर्णा ॥ श्रीसांबसदाशिवाप्येणमस्तु ॥ ॥ ॥ ॥

अथशिवलीलामृत.अध्याय ११.

श्रीगणेशायनमः ॥ धन्यधन्यतेचिजन ॥ जेशिवभजनीपरायण ॥ सदाशि
 वलीलामृतश्रवण ॥ अर्चनसदाशियाचें ॥ १ ॥ सूतम्हणेशौनकादिकांपती
 जेरुद्राक्षधारणप्रसन्नचिंती ॥ त्यांच्यापुण्यासनाहीमिती ॥ त्रिजगतीनेचि
 धन्य ॥ २ ॥ जोसहस्ररुद्राक्षकरीधारण ॥ त्यासीर्यदितीशक्रादिसुरगण ॥
 तोशंकरचित्याचेंदर्शन ॥ घेनांतरतीजीवबहू ॥ ३ ॥ अथवापोडशषोडशदंडीं
 जाण ॥ बांधावेरुद्राक्षसुलक्षण ॥ शिखेमाजीएकबांधावापूर्ण ॥ शिव-
 स्वरूपम्हणवुनी ॥ ४ ॥ त्यावरोनकरितांस्नान ॥ तरीत्रिवेणीस्नानकेल्या
 समान ॥ असींद्वादशद्वादशमनगतींपूर्ण ॥ रुद्राक्षबांधिजेआदरें ॥ ५ ॥ कंडीं
 बांधावेबत्तीस ॥ मस्तकाभांबतेचोवीस ॥ सहास्रहाकर्णीपुण्यविशेष ॥
 बांधितांनिर्दोषसर्वदा ॥ ६ ॥ अष्टोत्तरशतमाळा ॥ सर्वदाअसावीगळां ॥ एक
 सुरवीरुद्राक्षआगळा ॥ पूजितांभाग्यविशेष ॥ ७ ॥ पंचमुखषण्मुखअष्टमु-
 ख ॥ चतुर्दशमुखबलक्षीकारक ॥ सकलमंत्रसुफलदेख ॥ रुद्राक्षजपनित्यं
 करितां ॥ ८ ॥ नित्यरुद्राक्षपूजन ॥ तरीकेलेंजाणिजेशिवाचन ॥ रुद्राक्षमहि-
 माप्रसन्नपावन ॥ इतिहासऐक्येविषयीं ॥ ९ ॥ काश्मीरदेशींचानुपपादन ॥ जा

शिवलीलासृतअध्याय ११.

(२६१)

नमिधानभद्रसेन ॥ विवेकसपत्रप्रधान ॥ परमचतुरपंडित ॥ १० ॥ प्रजादापा
 धूसुर ॥ धन्यमृणतीतोचीराजेश्वर ॥ लांचनधेन्यापकरिस्साचार ॥ अमात्यघोर
 तोचिपै ॥ ११ ॥ सुंदरपतिव्रतामृदुभाषिणी ॥ पूर्वहस्तेलाधिजेऐशीकामिनी ॥ सुत
 सभाभयविद्वानगुणी ॥ विशेषसुकुतंपाविजे ॥ १२ ॥ गुरुकृपावंतसर्वज्ञशोर ॥ शिष्य
 प्रज्ञापंतगुरुभक्तउदार ॥ वक्तनक्षमावंतशास्त्रज्ञसुरसफार ॥ विशेषसुकुतेंलधि
 जे ॥ १३ ॥ श्रोतासमेचतुरसावधान ॥ यजमानसाक्षपीउदारपूर्ण ॥ काशाआरोप्य
 सुंदरकुलीन ॥ पूर्वसुकुतेंप्रासदाय ॥ १४ ॥ असोताभद्रसेनभाणिप्रधान ॥ बहुनक
 रितांअनुष्ठान ॥ दोषांसीजाहनेनदन ॥ शिवभक्तउपजतांची ॥ १५ ॥ राजपुत्रनां
 मसुधर्म ॥ प्रधानात्मजतारकनाम ॥ दोषेशिवभक्तनिःसीम ॥ सावधानशिवआ
 नी ॥ १६ ॥ बाळेंहोवोनीसदाप्रेमळ ॥ अनुरागचित्तीवैराग्यशीळ ॥ लौकिकसंगें
 ध्रुवअमंगळ ॥ त्याचीसंगतीनावडेत्या ॥ १७ ॥ पंचवर्षीदांघेकुमर ॥ त्रेवितिबरुत्रें
 अलंकार ॥ गजमुक्तमाळापनोहर ॥ नानाप्रकारेंत्रेविति ॥ १८ ॥ तंवतेदोघेजण ॥
 सर्वालंकारउपाधीटाकन ॥ करितीरुद्राक्षधारण ॥ भस्मचर्चितीसवांगी ॥ १९ ॥
 आवडेसवंदाएकांत ॥ श्रवणकरितीशिवलीलासृत ॥ बोलतीशिवनामावर्त्मस्य
 ॥ पाहणेशिवपूजासर्वदा ॥ २० ॥ आश्चर्यकरितीरावप्रधान ॥ पांसकांनावढेवस्त्रमू
 षण ॥ करितीरुद्राक्षभस्मधारण ॥ सदाभ्यरणशिवाचें ॥ २१ ॥ विष्मृतीपुसोनीरु
 द्राक्षकाटिती ॥ मागुतीवस्त्रेभूषणेंत्रेविति ॥ तेसवेचिब्राम्हणांअर्पिती ॥ घेती
 मागुतीशिवदीक्षा ॥ २२ ॥ शिक्षाकरितांबहुन ॥ परीतेनसांडितीआपुलेंघना ॥ रा
 वप्रधानचिंताग्रस्त ॥ म्हणतीकरावेंकायआतां ॥ २३ ॥ तोउगवलासुकृतमित्र ॥
 घरसींआन्दापराशर ॥ सवेवेष्टिनऋषींचेभार ॥ अपरसूर्यतेजस्वी ॥ २४ ॥ जो
 कृष्णहोपायनाचाजनिता ॥ निकालजानीप्रतिसृष्टिकर्ता ॥ तांसिष्ठावानातू
 तन्वतां ॥ राक्षससत्रज्याणेंकेले ॥ २५ ॥ जेवींमनुष्येंवागतीअपार ॥ तेसेचपूषी
 होतेरजनीश्वर ॥ तेपितृकेंवारेंसमग्र ॥ आळितेसत्रकरूनियां ॥ २६ ॥ जन्मेजपेंसर्प
 सत्रकेले ॥ तेंआस्तिकेंमध्येचराहविलें ॥ पराशरासीपुलस्तीनेंमार्धिलें ॥ मगवां
 चलेरावणादिक ॥ २७ ॥ विरंचीसदरावृनिक्षणमात्रें ॥ प्रतिसृष्टिकेळीविश्वामित्रें ॥
 तेषींपितृकेंवारेंपराशरें ॥ वादीजर्जरपेंकेले ॥ २८ ॥ तेसांगावीससूत्रकृषा ॥ नरीवि

उपयुक्तकथासंग्रहः

लारहोईल्यंया ॥ पालागींधनितार्थबोन्निठोंआतां ॥ कळलेंपाहिजेनिधीरें ॥
 १९ ॥ ऐसामहाराजपराशर ॥ ज्याचानातूहोयशुकयोगींद्र ॥ तोभद्रसेनाचाकुल
 गुरुनिधीर ॥ पराआलाजाणोनी ॥ ३० ॥ रावप्रधानसामोरेधांवती ॥ साहांगेन
 पूनीघराशिआणिती ॥ षोडशोपचारींपूजिती ॥ भावचितींविशेष ॥ ३१ ॥ समस्तां
 वस्त्रेषूपणेंदेऊन ॥ रावविनवीकरजोडून ॥ ह्यणेदोधेकुमररात्रंदिन ॥ ध्यानकरि
 तींशिवाचें ॥ ३२ ॥ नावडतीवस्त्रेंअलंकार ॥ रुद्रासप्रस्मावरीसदाभर ॥ वैराग्य
 शीलअणुमात्र ॥ प्राषणनकरितीकोणासी ॥ ३३ ॥ इंद्रियभोगावरीनाहींभर ॥ ना
 षडैराज्यभोगअणुमात्र ॥ गजवाजीयानींसमग्र ॥ आरुढावेंआवडेना ॥ ३४ ॥ पुढें
 हेंकैसेराज्यकरिती ॥ हेंआम्हासींगुदपडलेंचितीं ॥ मगतेदोधेकुमरआणोनीगुरुभ
 र्ता ॥ दारवविलंभद्रसेनें ॥ ३५ ॥ गुरूनेंपाहिलेदृष्टीसीं ॥ जैसेमित्रआणिशाशी ॥ नै
 सेतेजस्वीउपमात्यांसीं ॥ नाहींकोठेंशोधितां ॥ ३६ ॥ यावरीबोळेशक्तिमुत ॥ ह्य
 णेहेकांड्यालेशिवभक्त ॥ यांचीपूर्वकथासमस्त ॥ ऐकतूजसांगतो ॥ ३७ ॥ पू
 वीहेकाशमीरदेशान्उत्तम ॥ महापदृणींनंदिग्राम ॥ तेथीलचारांगनामनोरम ॥
 महानंदानामतियेचें ॥ ३८ ॥ त्याग्रामींचितोचिभूप ॥ पृथ्वीमाजीनिःसीमस्व-
 रूप ॥ ललिताकृतीपाहोनि कंदर्प ॥ तन्मयहोवोनीनृत्यकरी ॥ ३९ ॥ जैसाउगव
 लापूर्णचंद्र ॥ तैसेंनिजवरीविराजेछत्र ॥ रत्नस्वचितथानेंअपाग ॥ भाग्यापार-
 नाहींतिच्या ॥ ४० ॥ रत्नमयदंडयुक्त ॥ चामरेंजीवरीसदादाखत ॥ मणिसपपादु
 कारत्नस्वचित ॥ चरणींजिच्यासर्वदा ॥ ४१ ॥ विचित्रवसनेंदिव्यसुंवास ॥ हिर
 ष्यभपयेंकरत्नराजस ॥ चंद्रशमीसमप्रकाश ॥ शाय्याजिचीअभिनव ॥ ४२ ॥
 दिव्याभरणींसंयुक्त ॥ आंगींसुगंधविराजित ॥ गोमहिषीखिह्दुरेंबहुत्त ॥
 याजीगजपरींबहुवस ॥ ४३ ॥ दासदासीअपार ॥ परींमानासभ्राग्यसहोदर ॥
 तिचेंगायनऐकतांकिन्नर ॥ तटस्थहोतीकोकिळा ॥ ४४ ॥ जिचेंनृत्यकौशल्य
 देवोन ॥ सकळनृपडोलवितीमान ॥ तिचाभोगकामइच्छून ॥ भूपसभ्राग्यधे
 तीधरा ॥ ४५ ॥ येश्याअसोनीपतिव्रता ॥ नेमिलाजोपुरुषतत्बतां ॥ त्याचादि
 वसनसरतां ॥ इंद्रासहीवशानहे ॥ ४६ ॥ परमशिवभक्तविरव्यात ॥ दानशी
 लउदारबहुत ॥ सोमवारप्रदोषव्रत ॥ शिवरात्रकंरीनेम्हनें ॥ ४७ ॥ अन्नसन्न-

शिवलीलापुतः अध्याय ११.

(२६३)

सदाचालवित ॥ नित्यत्रक्षत्रिदलीशिवपूजित ॥ ब्राह्मणहस्तेऽद्भुत ॥ अ-
भिषेककरवीशिवासीं ॥ ४८ ॥ याचकमनीजेजेडुच्छित ॥ तेतेमहानंदापुरशि-
त ॥ कोटिलिंगंकरवित ॥ श्रावणमासींअत्यादरे ॥ ४९ ॥ ऐकभद्रसेनासावधा-
न ॥ कुक्कुरमर्कटपाखिलेप्रीतीकरून ॥ त्यांच्यागळांरुद्रासबांधोन ॥ नाचूशि-
कपितेंकोतुकें ॥ ५० ॥ आपुलेंजेकांनृत्यागार ॥ तेथेशिवलिंगस्थापितेंसुंदर
॥ कुक्कुरमर्कटत्यांसमोर ॥ तेथेंचिवाधीप्रीतीनें ॥ ५१ ॥ करीशिवलीलापुरा-
णश्रावण ॥ तेहीऐकतीदोषेजण ॥ सर्वंचिमहानंदाकरीगायन ॥ नृत्यकरीशि-
बापुदें ॥ ५२ ॥ महानंदात्यांसींसोडून ॥ नृत्यकरीकोतुकेंकरून ॥ त्यांच्यागळां
कपाळींजाण ॥ विभूतीचर्चीस्वहस्ते ॥ ५३ ॥ एवंचित्यासंगतींकरून ॥ त्यांस
हीघडनसेशिवभजन ॥ असोतिचेंसतपाहावयानागुन ॥ सदाशिवपातला ॥
५४ ॥ सोदागराचावेषधरिन्ना ॥ महानंदेच्यासदनाआला ॥ त्याचेंस्वरूपदेसो
नितेअबला ॥ तन्मयझालीतेधवां ॥ ५५ ॥ प्रजाकरूनीस्वहस्तकीं ॥ त्यासबेस
विठेरचमंचकीं ॥ तोंपृथ्वीमोलाचेंहस्तकीं ॥ कंकणत्याच्यादेखिलें ॥ ५६ ॥ दे-
खतांगेळीतन्मयहोडून ॥ म्हणेस्वर्गींचीवस्तुवाटेपूर्ण ॥ विश्वरुम्यानेंनिर्मिती
जाण ॥ मानवीकर्तृत्वनव्हेहे ॥ ५७ ॥ सोदागरंतेंकाढून ॥ तिच्याहस्तकींघातलें
कंकण ॥ येरीहोउनीआमंदघन ॥ नेमकरीतयासी ॥ ५८ ॥ पृथ्वीचेंमोलहेंकं-
कण ॥ मीहीबर्तासलक्षणींपद्मिण ॥ तीनदिवससंपूर्ण ॥ दासीतुमचीझा-
ल्येमीं ॥ ५९ ॥ तयासींतिंमत्सवलें ॥ सर्वंचित्याणेंदिव्यलिंगकादिलें ॥ सूर्यप्र-
भेहूनिआगळें ॥ तेजवर्णिलेंनवजाय ॥ ६० ॥ लिंगदेखोनीतेवेळीं ॥ महानंदात
न्मयझाली ॥ ह्यणजयजयचंद्रमोळी ॥ ह्यणोनिवंदीलिंगातें ॥ ६१ ॥ ह्यणया
लिंगाच्याप्रभेवरूनी ॥ कोटिकंकुणाराकावीचोवाळुनी ॥ सोदागरम्हणेमहानं-
देलागुबी ॥ लिंगठवीजतनहें ॥ ६२ ॥ ह्यणयालिंगापासींभाझांप्राण ॥ भंग
लेंकीगेलेदुधहोडून ॥ तरीमीअग्निप्रवेशकरीन ॥ महाकठिणव्रतमाझे ॥ ६३
॥ येरीनेअवश्यम्हणून ॥ ठविलेंनृत्यागारींनेडून ॥ मगदोषेंकरीतीरापन ॥ र-
त्नसचिनपंचकीं ॥ ६४ ॥ तिचेंकेसेंआहेसत ॥ धेंपंपाहेसदाशिव ॥ भक्तगा-
रतसाअभिनव ॥ कौतुकचरिषदासवी ॥ ६५ ॥ त्याचेआज्ञेकरून ॥ नृत्यरा-

केसलागलाभय ॥ जनधीवोलागलेचहूंकडोन ॥ एकचीहाकजाहली ॥ ६६ ॥
 ॥ तीसलाबंधकरीमदनारी ॥ म्हणेअग्नीलागलाउठलकरी ॥ येरीउठलीधा
 बरी ॥ तंबवात मित्रचेतला ॥ ६७ ॥ तैशामाजीउडीघालून ॥ कंठपाशत्यांचे
 काढून ॥ कुकुरमर्कटदीपलेसोडून ॥ गेलेपळोनीवनाप्रती ॥ ६८ ॥ नृत्यशा
 ळाभस्मझालीसमग्र ॥ मगशांतझालाससकर ॥ यावरीपुसेसौदागर ॥ म
 हानंदेप्रतीतेधवां ॥ ६९ ॥ माझेदिव्यलिंगआहेकीजतन ॥ महानंदाघावरीऐ-
 कोन ॥ वस्यस्थळघेनबडवून ॥ ह्यणेदिव्यलिंगदग्धझाले ॥ ७० ॥ सौदागरबो
 लेयचन ॥ नेमाचाआजिदुसरादिन ॥ मीआपलादतोंप्राण ॥ लिंगाकारणेंतु
 जवरी ॥ ७१ ॥ मगत्रिचरणचेनविला ॥ आकाशपंथीजातीज्वाळा ॥ सौदागरसि
 द्दझाला ॥ समीपआलाकुंडाच्या ॥ ७२ ॥ अतिलाघवीउमारंग ॥ जोभक्त-
 जनसवपंग ॥ उडीघालीतोसवेग ॥ नमःशिवायमूणवुनी ॥ ७३ ॥ ऐसेदेख
 तांमहानंदा ॥ बोलाविलेंसर्वत्रमहुरंदां ॥ लुटविलीसर्वसंपदा ॥ कोशसमवेतस
 र्वही ॥ ७४ ॥ अश्वशाळागशाळासंपूर्ण ॥ सर्वसंपत्तीसहितकरीगृहदान
 ॥ महानंदेनेस्नानकरून ॥ भस्मअंगींचचिलें ॥ ७५ ॥ रुद्राक्षसर्वांगींलेउन ॥
 त्दर्यांचिंतिलेंशिवध्यान ॥ हरहरशिवमूणून ॥ उडीनिःशंकघातली ॥ ७६ ॥
 सूर्यबिंबनिघेउदयाचळी ॥ नैसाप्रकटलाकपालमाली ॥ दशभुजपंचवदन
 चंद्रमौळी ॥ संकटीपाळीभक्तांतें ॥ ७७ ॥ माथांजरांचाभार ॥ तृतीयनेत्रवै-
 श्वानर ॥ शिरींझुळझुळांवाहेनीर ॥ अक्षयकरमहायोगी ॥ ७८ ॥ चंद्रकळात
 याचेशिरीं ॥ नीलकंठखड्गांगधारी ॥ भस्मचर्चितेंशरीरीं ॥ गजचर्मपांधुर
 ला ॥ ७९ ॥ नेसलासेव्याघ्रांचर ॥ गळांपनुष्यमुंडांचेहार ॥ सर्वांगीवेषिते
 फणिवर ॥ दशभुजामिरयती ॥ ८० ॥ परचेवरकंदुकझेळित ॥ तेवींदहाभुजा
 पसरानिभंकस्मात ॥ महानंदेसझेळूनधरित ॥ हृदयकमळींपरमात्मा ॥ ८१ ॥
 ह्यणेझालोमीप्रसन्न ॥ महानंदेमागवरदान ॥ तीह्यणेहेनगरउद्धरून ॥ विमा
 नींबैसरींदयाळा ॥ ८२ ॥ माताबंधूसमवेत ॥ महानंदाविमानींबैसत ॥ दिव्य
 रूपावोनिवरित ॥ नगरसमकेतचालिली ॥ ८३ ॥ पावलींसकळशिवपदीं ॥
 जेवेंनाहींप्राधिप्यधि ॥ क्षुधातृषाकिरहितविशाली ॥ भेदबुद्धीकेंकीज्ये ॥

शिवलीलावृत.अध्याय ११.

(२६५)

॥८४॥ नाहींकामक्रोधदंढदुःख ॥ मदमत्सरनाहीनिःशंक ॥ जेथेंविंगोडुउरुक
 ॥ अमृताहुनीकोटिगुणें ॥८५॥ जेथेंसुरतरुचीवनेंअपारें ॥ सुरभीनींबहुत-
 रिवहारें ॥ चिंतामणीचींधवलागारें ॥ भक्तांकारणेंनिर्मितीं ॥८६॥ जेथेंवो-
 सणसांबोलतीशिवदास ॥ तेंतेंप्राप्तहोयतपांस ॥ शिवपदसर्वदाअविना
 श ॥ महानंदातेथेंपावली ॥८७॥ हेकथापरमसुरस ॥ पराशरसांगेभद्रसेना
 सा ॥ म्हणेहेकुमरदोधेनिःशेष ॥ कुकुटमर्कटपूथींचे ॥८८॥ कंठीरुद्राक्षधार
 ण ॥ भाळींविभूतीचर्चन ॥ त्याचपूर्वपुण्येंकरून ॥ सुधर्मतारकउपजले ॥८९
 हेपुढेंराज्यकरितीलनिदोष ॥ बत्तीसलक्षणीडोळस ॥ शिवभजनींलावूनि
 तुम्हांस ॥ उद्धरितीलतुम्हांते ॥९०॥ आमात्यसहितभद्रसेन ॥ गुरूसींघाली
 लोटांगण ॥ म्हणेइतुकेनिमीधन्य ॥ सुपुत्रजन्मलेउदरीं ॥९१॥ भद्रसेनबोल
 तपुढती ॥ हेराज्यकितीवर्षेंकरिती ॥ आयुष्यप्रमाणकिती ॥ सांगयथार्थगु
 रुवर्या ॥९२॥ बहुतकरितानवस ॥ येवढाचपुत्रआम्हांस ॥ परमप्रियकर
 राजस ॥ प्राणाहुनीआवडेबहू ॥९३॥ तुमच्याभागमनेंकरून ॥ स्वामीम-
 जसमाधान ॥ तरीपापुत्राचेंआपुष्यप्रमाण ॥ सांगास्वामीतत्वतां ॥९४
 ऋषींम्हणेमीसत्यबोलेंनदेख ॥ तरीतुम्हांसींऐकतांवाटेनदुःख ॥ हेसप्ता
 सकविक ॥ दुःखाणेंवींघडेलेपें ॥९५॥ प्रत्ययसदृशबोलावेंवचन ॥ नातरी
 आंगासीयेतेंमूर्खपण ॥ तुम्हांवाटेनविषाहून ॥ विशेषतेगोष्टी ॥९६॥ भ-
 द्रसेनम्हणेसंत्यवचन ॥ बोलावयानकरवेंअनुमान ॥ तरीतुझ्यापुत्रासींबा
 रावर्षेंपूर्ण ॥ झालींअसतीजाणपां ॥९७॥ आजपासोनसातवेदिवसीं ॥
 मृत्युपावेलयाचसमयासीं ॥ रावऐकतांधरणीसीं ॥ मूर्छायेउनीपडिपे-
 ला ॥९८॥ आमात्यासहितत्यास्थानीं ॥ दुःखाग्नींतोलाआहाळोनी ॥ अं-
 तःपुरींसकळकामिनी ॥ आकांतकरितीआक्रोशें ॥९९॥ करूनिघांहाडाः
 कार ॥ वक्षस्थळपिटीनृपवर ॥ मगरायासींपराशर ॥ सावधकरूनीगोष्टी
 सांगे ॥१००॥ नृपश्रेष्ठानसोडींधीर ॥ ऐकएकसांगतोविचार ॥ जेंपंचभूतें
 नव्हेतींसमग्र ॥ शशीमिथ्रनव्हतेते ॥११॥ नन्हतात्मापामयविकार ॥ केवळ
 ब्रह्मव्यसाचार ॥ तेथेंझालेंस्फुरणजागर ॥ अहंब्रह्मवृणानीं ॥१२॥ तेथें

(२६६)

उपयुक्तकथासंग्रह-

नीमायासत्य ॥ तेथोनिझालेंहेंमहत्तत्व ॥ मगत्रिविधअहंकारहोत ॥ शि
वइच्छेंकरुनियां ॥३॥ सत्याशेंनिर्मिलापीतवसन ॥ रजाशेंसृष्टिकर्तासृष्टि
ण ॥ तमाशेंरुद्रपरिपूर्ण ॥ सर्गस्थित्यंतकरविता ॥४॥ विधीसंमूहणोसृष्टीर-
चीपूर्ण ॥ येरुद्रहणेमजनाहीज्ञान ॥ मगशिवेंतयालागुन ॥ चारीवेदउपदे-
शिले ॥५॥ चहूवेदांचेंसप्तपूर्ण ॥ तोहारुद्राध्यायपरमपावन ॥ त्याहूनवि-
शेषशुद्धज्ञान ॥ सुवनत्रयीअसेना ॥६॥ बहुतकरींहाजतन ॥ त्याहूनआ-
णीकथोरनाहीसाधन ॥ हारुद्राध्यायशिवरूपमूहणो ॥ श्रीशंकरस्वयें
बोले ॥७॥ जेहारुद्राध्यायऐकतीपदती ॥ त्यांच्यादर्शनेंजीवउद्धरती ॥ म-
गकमलोद्भवाएकांती ॥ सप्तपुत्रांसांगेरुद्रहा ॥८॥ मगसांप्रदायऋषीपा-
सोन ॥ स्रुतकींआलाअध्यायजाण ॥ थोरजपतपज्ञान ॥ यातुनीअन्यनसे-
ची ॥९॥ जोहाअध्यायजपेसंपूर्ण ॥ त्याचेनिदर्शनेंतीर्थेपावन ॥ स्वर्गांचेदे-
वदर्शन ॥ त्याचेंघेडुंइच्छिती ॥१०॥ जपतपशिवाचन ॥ याहूनियोरना-
हीजाण ॥ रुद्रमहिमाअगाधपूर्ण ॥ कितीमूहणोनिवर्णावा ॥११॥ रुद्रम-
हिमावाढलाफार ॥ ओसपडलेंभानुपुत्रनगर ॥ पाशासोडोनियांयमकिं-
कर ॥ रितेहिंडोलागलें ॥१२॥ मगयमेंविधीलागींपुसोन ॥ अभक्तिकृत्या
निर्मितीदारुण ॥ तीकुतर्कवादीपदेदलसून ॥ त्यांच्याहृदयींसंचरली ॥
१३॥ त्यासीमत्सरवाढविलानिशेष ॥ वाटेकरावाशिवद्वेष ॥ तेणेंतेजा-
बोनीयमपुरीस ॥ महानरकींपडलेसदां ॥१४॥ बयसांगेदुतांप्रती ॥ शिव-
द्वेषीजेपापयती ॥ तेअल्यापुषीहोती ॥ नानारीतींजाचणीकरा ॥१५॥
शिवयोरविष्णुलहान ॥ हरीविशेषहरगोण ॥ ऐसेंमूहणतीजेत्यांलागुन ॥
आणोनिन्नरकींघालाये ॥१६॥ रुद्राध्यायनावडेज्यांसीं ॥ कुंभीपाकींघाला
केंत्यांसीं ॥ रुद्रानुष्ठानेआपुष्यासीं ॥ रुद्धीहोयनिधीरें ॥१७॥ याकरितांपद्म-
सेनाअवधारीं ॥ अयुतरुद्रावर्तनेंकरीं ॥ शिवाबरीअभिषेकधारधरीं ॥ मृ-
त्युदूरीहोयसाच ॥१८॥ अथनाशानघटस्थापून ॥ दिव्यब्रह्मांचेपल्लवआणू-
न ॥ रुद्रेंउदकअभिमंत्रून ॥ अभिसिंचनपुत्रांकरिं ॥१९॥ नित्यदहसहस्रआ-
र्त्तनेंपूर्ण ॥ क्षोणिपात्राकरिंसप्तदिन ॥ रायेंधरितेदृढचरण ॥ सद्ब्रह्मोबोलीबो

शिवलीलामृत अध्याय ११.

(१६०)

लत ॥१२०॥ सकळरत्नमंडितपदक ॥ स्वामीत्यांततंमुख्यनायक ॥ काळमृ
 त्युभयशोक ॥ गुरुरक्षीत्यापासुनी ॥११॥ तरित्वांआचार्यत्वकरावेंपूर्ण ॥
 तुजसर्वेआहेतजेब्राम्हण ॥ आणीकसांगसीतेबोलावून ॥ आतांविआणि
 तोंआरंभी ॥१२॥ मगसहस्रविप्रबोलावून ॥ ज्यांचीरुद्रानुषांनींभक्तिपूर्णा ॥
 न्यासध्यानयुक्तपदून ॥ गुरुपासूनजेआले ॥१३॥ परबाराआणिपरधन ॥ ज्यो
 सबमनाहुनीनीचपूर्ण ॥ विरक्तसुशीलगेलियाप्राण ॥ दुष्टमतिघहनघेतीं ॥
 १४॥ जेशांपानुग्रहसमर्थ ॥ सामर्थ्येचालोनदेतीभिन्नरथ ॥ किंवासाक्षातउ
 मानाय ॥ पुढेंआणोनीउभाकरिती ॥१५॥ ऐसेलक्षणभुक्तब्राम्हण ॥ बैसला
 व्यासपिताघेडून ॥ सहस्रघटमांडून ॥ अभिमंत्रोनीस्यापिले ॥१६॥ स्वधु
 नीचेंसलिलभरिलेंपूर्ण ॥ त्यांतआघ्नपद्मवघालोन ॥ रुद्रघोषेंगर्जिन्नलेब्राह्म
 ण ॥ अनुष्ठानमांडिले ॥१७॥ शास्त्रसंख्याझालेदिवस ॥ सातवेदिवशींमिध्या
 न्हींआलाचंडांश ॥ मृत्युसमययेतांधरणीस ॥ बाळमूर्च्छितपडियेला ॥२०
 एकमुहूर्तनिश्चेष ॥ चलनवलनराहिलेंसमस्त ॥ परमघाबरलानृपनाथ ॥ गु
 रुदेतनाप्तीकारा ॥२१॥ रुद्रोदकशिंपोन ॥ सायधकेलाराजनंदन ॥ त्यासीं
 पुसतीवर्तमान ॥ यतलेतेंचिसांग ॥१३०॥ एककाळपुरुषपयानकथोर ॥ उ
 र्व्वजटाकपाडीशेंदुर ॥ यिकाळदाढाभयंकर ॥ नेत्ररवदिरांगारारारिवे ॥३१
 जोमजघेडूनजातअसतां ॥ चोघेपुरुषधांबलेतत्वतां ॥ पंचवदनदशभुजत्यांची
 साम्यता ॥ कमळभवांडींदुजीनसे ॥३२॥ तेतेजेजेसेगप्पस्ती ॥ दिगंतनप्रसं
 हरती ॥ भस्मआंगींव्याघ्राबरदिसती ॥ दशहस्तींआयुधें ॥३३॥ तेमद्वारा
 जयेडून ॥ मजसोडविलेंतोडोनिबंधन ॥ त्याकाळपुरुषासींधरून ॥ करीतता
 डणगेलेतै ॥३४॥ ऐसेंपुत्रमुरवींचेंऐकतांउत्तर ॥ भद्रसेनकरीजयजयकार
 ॥ ब्राम्हणांसींघालीनमस्कार ॥ आनंदाधूननेत्रींआले ॥३५॥ आंगींचेरोमांच
 दादले ॥ विप्रचरणींगडबडांलोळे ॥ शिवनामगर्जतांतयेवेळे ॥ देवसुमनेंघर्ष
 तीं ॥३६॥ अनेकवाद्यांचेगजर ॥ डंकागर्जेअवध्यांतघोर ॥ सुखद्वयांचेमहास्फ
 स्कर ॥ मृदंगवाघेंगर्जतीं ॥३७॥ अनेकवाद्यांचेगजर ॥ शिवलीलागातींभयार ॥
 रंगमूर्तेकहाळाथोर ॥ सनयांअपारवाजती ॥३८॥ चंदांननापडकतीभेरी ॥ नां.

दनमायेनमोदरीं ॥ असोभद्रसेनपावरी ॥ विधियुक्तहोमकरीतसे ॥ ३९ ॥ अ-
 सोषड्भ्रमभैशोभिवंत ॥ अलंकारवस्त्रेदेत ॥ अमोलिकवस्तुअद्भुत ॥ आणो-
 निभर्षीब्राम्हणांसीं ॥ ४० ॥ दक्षणेलागींभांडारे ॥ मुक्तकेलींराजेंद्रें ॥ ह्यणेआव-
 रेनितुकेभराएकसरें ॥ मागेपुढेंपाहूंकका ॥ ४१ ॥ सर्वयाचककेलेतृप्त ॥ पुरेपुरे
 हेचीएकिलीयात ॥ धनभारझालाबहुत ॥ म्हणोनि सोडितीठाणींठायीं ॥ ४२ ॥
 ब्राम्हणदेतीमंत्राक्षता ॥ विजयकल्याणहोतुझियासुता ॥ असाअतिआनंद
 होतअसतां ॥ तोअद्भुतवर्तलें ॥ ४३ ॥ वसंतयेतसुगंधवनीं ॥ कींकाशिसेत्रा-
 वरीस्वर्धुनी ॥ कीश्वेतोत्यलेंमृडानी ॥ रमणलिंगअर्चिजे ॥ ४४ ॥ कींनिदेंव्या-
 ससांपडेचिंतामणी ॥ कींक्षुधितापुढेंक्षीराभियेधांवोनी ॥ तैसाकमलोद्भव
 नंदनतेक्षणीं ॥ नारदमुनीपातला ॥ ४५ ॥ वाल्मीकसत्यवतीनंदन ॥ औता
 नपांदादिकयाधूदिव्यरत्न ॥ हेशिष्यज्याचेनिभुवनीजाण ॥ वंधजेकांसर्वोतें ॥
 ४६ ॥ जोचतुःषष्टिकळाप्रवीणनिर्मळ ॥ चतुर्दशविद्याकरतळामळ ॥ जयाचें
 स्वरूपपाहतांकेबळ ॥ नारायणदुसराकीं ॥ ४७ ॥ हेंकमळभवांडमोडोनी ॥
 पुनःसृष्टीकरणारमागुतेनी ॥ अन्यायविलोकितांनयनीं ॥ दंडेंताडीलशका-
 दिकां ॥ ४८ ॥ त्यानारदादेरवोनीतेचक्षणीं ॥ कुंडांतूनमूर्तिमंतनिधेअग्नी ॥ द-
 क्षिणाग्नीगार्हपत्यआहवनी ॥ उभेठकलेसाचार ॥ ४९ ॥ पराशारादिकसक-
 ळब्राम्हण ॥ प्रधानासहितभद्रसेन ॥ धांवोनियांधरितीचरण ॥ ब्रम्हानंदेंउ-
 चंबळले ॥ ५० ॥ दिव्यसुगंधदिव्यसुमनीं ॥ षोडशोपचारेपूजिलानारदमुनी ॥
 रायउभाठाकेकरजोडोनी ॥ म्हणेस्वामीअतींद्रियब्रह्मातूं ॥ ५१ ॥ त्रिभुवनींगम-
 नतुझेंसर्व ॥ कांहीदेरिवलेसांगअपूर्व ॥ नारदम्हणेमार्गींयेतांशिव ॥ दूतचौपे-
 देरिवले ॥ ५२ ॥ दशभुजपंचवदन ॥ तिहींमृत्युनेलाबांधोन ॥ तुझ्यापुत्राचेंचु-
 कलेंभरण ॥ रुद्रानुष्ठानेंधन्यकेलें ॥ ५३ ॥ तवपुत्ररक्षणार्थतेवेळां ॥ शिवेवीर-
 भद्रमुख्यपागविला ॥ मजदेवतांमृत्युसपुसोंलागला ॥ शिवस्तुएकतें ॥ ५४
 त्रंकोणान्याआज्ञेंकरून ॥ आणीतहोतासीभद्रसेननंदन ॥ त्यासदहासहस्रव-
 र्षेपूर्ण ॥ आयुष्यअसेनिश्र्वये ॥ ५५ ॥ तोसार्वभौमहोईलतत्त्वतां ॥ रुद्रमहिया
 तुजगाडूअसतां ॥ शिवमादिमाडलुंधूनितत्त्वतां ॥ केसाआणीतहोतासी ५६

शिवलीलासृत.अध्याय११.

(१६३)

मगचित्रगुप्तापुसेसूर्यनंदन ॥ पत्रिकापाहितीवाचून ॥ तंबहां दशवर्षीं पृथक्
 चिन्ह ॥ गंडांतरधोरहोते ॥ ५७ ॥ तेमहत्पुण्येनिरसूनिसहज ॥ दहासहस्रवर्षेकरावें
 राज्य ॥ मगतोसूर्यनंदनमहाराज ॥ स्वापराधेकहीबहू ॥ ५८ ॥ मगसभागकुनीकृतां
 त ॥ कर्जोडूनीस्तवनकरित ॥ हेअपणाधिवहिमनगजामात ॥ अपराधनकळनांघड
 लाहा ॥ ५९ ॥ ऐसेनारदेसांगनांतेक्षण ॥ रायेंपाधांवरघातलीढोवणी ॥ आणी
 कसहस्त्ररुद्रेंकरूनी ॥ महोत्साहकरीतसे ॥ ६० ॥ शतरुद्रकरितांनिःशेष ॥ शता
 युषीहोयतोपुरुष ॥ हाअध्यायपढतांनिर्दोष ॥ तोशिवरूपयाचदेहीं ॥ ६१ ॥ तो
 तेथेचींझालामुक्त ॥ त्याचेतीर्थीतरतीबहुत ॥ असोयावरीब्रह्मसुत ॥ अंतर्धान
 पावला ॥ ६२ ॥ आनंदमयशक्तिनंदन ॥ रायेंशतपघदेऊन ॥ तोषवितागुरुसंपूर्ण
 ॥ ऋषीसहितजाताझाला ॥ ६३ ॥ भद्रसेनआरव्यानजेपढती ॥ त्यांसहोपआपु
 ष्यसंतती ॥ त्यांसकाढनबाधंअंती ॥ वंदोनिनेतीशिवपदा ॥ ६४ ॥ दशशतैकपि
 लादान ॥ ऐकतांपढतांघडेपुण्य ॥ केळेअसेलअभक्ष्यभक्षण ॥ सुरापानब्रह्मह-
 त्या ॥ ६५ ॥ एवमहापापपवंततत्वता ॥ भस्महोतीश्रवणकरितां ॥ हाअध्यायत्रि
 काळींवाचितां ॥ गंडांतरेंदूरहोती ॥ ६६ ॥ पायरीकलियुगींनिःशेष ॥ शिवकीर्त-
 नाचामहिमाविशेष ॥ आयुष्यहीनलोकांस ॥ अनुष्ठानहंतीनिर्धारें ॥ ६७ ॥ मगतो
 रावभद्रसेन ॥ सुधर्मपुत्रासराज्यदेऊन ॥ युवराज्यतारकालागून ॥ दंताझालाते
 कारी ॥ ६८ ॥ मगप्रधानासमवेतराजजाणा ॥ जाताझालातपोवना ॥ शिवअनुष्ठा
 नरुद्रध्याना ॥ करितांमहारुद्रतोषला ॥ ६९ ॥ विमानिबैसयूनित्यरित ॥ रावम
 धाननेलेमिरवित ॥ विधिलोकवैकुण्ठीवासबहुत ॥ स्वेच्छेकरूनीराहिते ॥ ७०
 ॥ शोब्रटींशिवपदासींपावून ॥ राहितेशिवरूपहोऊन ॥ अकरावाअध्यायजाण ॥
 स्वरूपएकादशरुद्रांचें ॥ ७१ ॥ हाअध्यायकरितांश्रवण ॥ एकादशरुद्रांसमाधा
 न ॥ कींहाकल्पद्रुमसंपूर्ण ॥ इच्छितेंफळदेणार ॥ ७२ ॥ मृत्युंजयजपरुद्रानुष्ठा
 न ॥ त्यासिनबाधीगृहपीडाविघ्न ॥ पिशान्बवाधारोगदारुण ॥ नबाधीचकदाही
 ॥ ७३ ॥ येथेंजोमानीलअविश्वास ॥ तोअत्यायुषीहोईलतामस ॥ हेंजोनिरीतोषां
 हाकनिःशेष ॥ त्याचाविराढनव्हावा ॥ ७४ ॥ त्यासप्रसवोनीर्वाझझालीमाता ॥ त्या
 कीसंजतीनधरावीतत्वतां ॥ त्यासींसंभाषणकरितां ॥ महापातकजाणजे ॥ ७५ ॥

तेआपुल्यागृहासनाणावे ॥ आपणत्यांच्यासदनानजावे ॥ तेत्यजवेजीवेभा-
 वे ॥ जेवींसुशीलेंहिंसकगृह ॥ ७६ ॥ जोप्रत्यक्षभक्षितोविष ॥ जेसूरवेबैसतीत्याचे
 पंक्तीस ॥ त्यांसीमृत्युआलायागोष्टीस ॥ संदेहकांहींअसेना ॥ ७७ ॥ असोस
 र्भार्येनिश्चित ॥ अरखंडपाहावेंशिवलीलामृत ॥ हेनघडेजरीत्वरित ॥ हाअध्या
 यतरीयान्नावा ॥ ७८ ॥ याअध्यायाचेकरितांअनुष्ठान ॥ तयांसीनित्यरुद्रके
 त्याचेपुण्य ॥ त्याचेघरींअनुदिन ॥ ब्रम्हानंदप्रकटेले ॥ ७९ ॥ अपर्णाहृदया
 झूमित्तिंद ॥ श्रीधरस्वामीतोब्रम्हानंद ॥ जोजगदानंदमूलकंद ॥ अभंगनवि
 देकात्त्रयीं ॥ १८० ॥ इतिश्रीशिवलीलामृतस्कंदपुराणोपरि० एकदशोऽ
 ध्यायगोडहा ॥ ११ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ६९ ॥

अथगणपतीचेश्लोकप्रारंभः

घोरहानकोफारकष्टलो ॥ निजहिनासमींव्यर्थगुंतलो ॥
 यारिंशीघ्रसंसारयातना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १ ॥
 विषयगोडिहेलागलीमत्ता ॥ यामुळेंअसेघातआपुला ॥
 कळुनियांअशीभ्रांतिजाइना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ २ ॥
 त्रिविधतापहाजाळितोभती ॥ कामक्रोधहेजाणपीडिती ॥
 चित्तस्वर्थास्वस्थराहिना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ३ ॥
 स्त्रीधनादिहेआठवेमनीं ॥ छंदहाचिरेदियसयामिनीं ॥
 बिसरळोंतुलादीनपाळणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ४ ॥
 माउलीपिताबंधुसोयरा ॥ तंचिआमुचानिश्चयस्वरा ॥
 शरणतूजमींविघ्नभंजना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ५ ॥
 म्हणवितोंतुझादासथाजनीं ॥ सकळव्यापकाजाणसीमनीं ॥
 भुक्तिमुक्तिदेभक्तपालना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ६ ॥
 कायकायरेसाधनेकरू ॥ मीअसेंतुझेसूर्यलेकरू ॥
 विदंबितीमत्ताहेतभावन ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ७ ॥

गणपतीचे श्लोक.

(२७१)

विषयचिंतनें शोकपावलो ॥ वेदबुद्धिनें व्यर्थनाडलो ॥
 भालचंद्रजीतोडिंबंधना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ८ ॥
 गजमुखानुद्धीवाटपाहतां ॥ नयनशीणलेजाणतत्वतां ॥
 भेटसीकधीं भ्रमनिवारणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ९ ॥
 प्रभुसमर्थतूं आमुकेशिरी ॥ वैष्टिळों अखेविषयपावरीं ॥
 नवलहेंचिरेवाटतें मना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १० ॥
 अगुणअद्वयानूपरात्परा ॥ पारनेणवेविधिहरीहरां ॥
 अचलनिर्मलानित्यनिर्गुणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ११ ॥
 जीयनव्यर्थहेतूजवेगळें ॥ स्वहितआपुलेकापसाधिलें ॥
 सुखनसेसदामोहयातना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १२ ॥
 फारसेंमलाबोलतांनपे ॥ पाउलेतुद्धीदेखिलींस्वपे ॥
 मांडिलीअसेबहुतवल्गना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १३ ॥
 दीनबंधुहेतूदआपुले ॥ साचकरींदाविंपाउले ॥
 मंगलाळयाविप्रवजिबना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १४ ॥
 नाशवंतरेसर्वसंपदा ॥ हेनकोमलापावएकदा ॥
 क्षेमदेउनीचिंतरंजना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १५ ॥
 जातसेघडीपल्युगापरी ॥ लागलीतुद्धीस्वनिअंतरीं ॥
 स्वामिआमुचाविरहसाहिना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १६ ॥
 कळेळतंकरींविनवर्णोकिती ॥ नारींअथवामारिगणपती ॥
 सकलदोषसंकटनाशना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १७ ॥
 आंबडेमलात्रिभुवनाकृती ॥ प्रजुनीबरीकरिनआरती ॥
 धांवपावरेमोदकाशना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १८ ॥
 हृदयकठिणातूनकरिंसर्वथा ॥ अंतआमुचापाहसिपूरता ॥
 सिद्धिबलुआमुषकवाहना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १९ ॥
 कल्पवृक्षतूंकापधेनुवा ॥ लाविंजेस्तनीजीविंच्याजीवा ॥
 हाचिहेतुरेशोषभूषणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ २० ॥

नारिंमोरपादुःखसागरीं ॥ गोसायिनंदनप्रार्थनाकरी ॥

आस्यपामनीजाणचिद्धना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ २१ ॥

अथशिवस्तुतिप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ कैलासराणाशिवचंद्रमौली ॥ फणींद्रमायांमुगुलींझ
 ढाळी ॥ कारुण्यसिंधूभवदुःखहारी ॥ तुजविणशंभोमजकोणतारी ॥ १ ॥
 रवींदुदावानलपूर्णभाळी ॥ स्वतेजनेत्रीतिमिरांधजाली ॥ ब्रह्मांडधीशामद-
 नान्तकारी ॥ तुजवीणशंभोमजकोणतारी ॥ २ ॥ जरविभूतीउद्विचंदनाची ॥ क
 पालमाळाप्रितगोमतीची ॥ पंचाननाविधनियान्तकारी ॥ तुजवीणशंभोमजको
 णतारी ॥ ३ ॥ वैराग्ययोगीशिवशूलपाणी ॥ सदासमाधीनिजबोधवापी ॥ उमा
 निर्वासान्निपुरांतकारी ॥ तुज० ॥ ४ ॥ उदारमेरूपतिशैलजेचा ॥ श्रीविश्वनाथमूण
 तीसुरांचा ॥ दयानिधीतांगजन्मधारी ॥ तुज० ॥ ५ ॥ ब्रह्मादिवंदीअमरादिनाथ
 ॥ भुजंगमाढाधरिसोमकांत ॥ गंगाशिरितेमहादोषहारी ॥ तुज० ॥ ६ ॥ कर्पूरगौर
 गिरिजाविराजे ॥ हालाहलकंदरनिळाचसाजे ॥ दारिद्र्यदुःखेस्मरणोनिवारी ॥ तुज०
 ॥ ७ ॥ स्वशानक्रीडाकारितांसुखावे ॥ तोदेवचूडामणिकोणआहे ॥ उदासमूर्तीज
 राप्रसन्नधारी ॥ तुज० ॥ ८ ॥ भूतादिनाथअस्थितकाचा ॥ तोस्वामिमाझाध्वज
 शांभवाचा ॥ राजामहेशवहुबाहुधारी ॥ तुज० ॥ ९ ॥ नंदीहराचाहरिनंदिकेश ॥
 श्रीविश्वनाथमूणतीसुरेश ॥ सदाशिवव्यापकतापहारी ॥ तुज० ॥ १० ॥ प्रयान
 कीभोमविक्काळनग्न ॥ लीलाविनोदेंकरिकामप्रभ ॥ तोरुद्रविश्वंभरदक्षमारी ॥
 तुज० ॥ ११ ॥ इच्छाहरीचीजगहेंविशाळ ॥ पाळीरचीतोकरीब्रह्मगोळा ॥ उमाप
 तिभैरवविघ्नहारी ॥ तुज० ॥ १२ ॥ भागीरथीतीरसदापवित्र ॥ जेथेंअसेतारक
 ब्रह्ममंत्र ॥ विशेषविश्वंभरत्रिपुरांतकारी ॥ तुज० ॥ १३ ॥ प्रयागवेणीसकळाह
 राच्या ॥ पादारविंदीवाहतीहरीच्या ॥ मंदाकिनीमंगळमोक्षकारी ॥ तुज० ॥ १४ ॥
 कीर्तीहरीचीस्तुतिबोलयेना ॥ केवल्यदातामनुजांकळेना ॥ एकाग्रनाथाविष
 अंगिकारी ॥ तुजवीणशंभोमजकोणतारी ॥ १५ ॥ सर्वांतरीव्यापकजोनि-
 यंता ॥ तोप्राणलिंगाजबळीमहंता ॥ अंकीउमातेगिरिरूपधारी ॥ तुजवी

शिवस्तुतिः

(२७३)

णशंभोमजकोणतारी ॥१६॥ सदातपस्वीअसेकामपेद्र ॥ सदासनेजशशिको
 दिभानू ॥ गौरीपतीसदाभस्मधारी ॥ तुजविणशंभो ॥१७॥ कर्पूरगौरस्वर-
 ल्याविसाया ॥ चिंताहरीतोभजकांसैदेवा ॥ अतिस्वद्वितसुचनाविचारी ॥ तुज
 वीण ॥१८॥ विरासकाळीविकळशरीर ॥ उदासचितींनधरीचधीर ॥ चिंतामणी
 चिंतनेंचित्तहारी ॥ तुजवीण ॥१९॥ सुरवावसानेसकळसुरपतीं ॥ दुःखाव-
 सानेदळतीजगाचीं ॥ देहावसानेधरणीयगरी ॥ तुजवीण ॥२०॥ अनुहात
 शब्दगगनींनमाय ॥ तिचेविनोदेभबशून्यहोय ॥ कथानिजांगेंकरुणाकुमा-
 रो ॥ तुजवीण ॥२१॥ शांतीस्वळीलावदनीं विलासे ॥ ब्रम्हांडगोळाअसुनी
 नदीसे ॥ भिड्डीभवानीशिवब्रम्हचारी ॥ तुजवीण ॥२२॥ पीतांबरेंमंडि
 तनाभिय्याची ॥ शोभाजडितवरिकिंकिणीची ॥ श्रीदेवदत्तदुरिनांतकारी
 ॥ तुजवीण ॥२३॥ जिवाशियाचीजडलीसमाधि ॥ विल्लाभपंचतुटलीउ-
 पाधि ॥ शठदुस्वरंगंजतिवेदचारी ॥ तुजवीण ॥२४॥ निधानकुंभभरलाअ
 भंग ॥ पहानिजांगेंशिवयंत्रिनिंग ॥ गंभीरधीरभुरचक्रधारी ॥ तुजवी
 ॥२५॥ मंदारबिन्बेवकुलेंसुवामी ॥ मालापवित्रवाहागंकरासीं ॥ काशीपु-
 रीभैरवविषयतारी ॥ तुजवीण ॥२६॥ जाईजुईचंपकपुष्पजाती ॥ शोभेग
 ळांमालतिपुष्पहार्ती ॥ प्रतापसूर्यशरचापधारी ॥ तुजवीण ॥२७॥ अलक्ष
 मुद्राश्रवणीप्रकाश ॥ संपूर्णशोभावदनीं विलासे ॥ नेईसुपथेंभवपैलपारि
 ॥ तुजवीण ॥२८॥ नागेशनामसकळजिह्वाळा ॥ मनाजपैरेशिवसंत्रमाळा
 ॥ पंचाक्षरीध्यानगृहाविदारी ॥ तुजवीण ॥२९॥ एकांतिंयेरेंगुरुदासस्वा
 मी ॥ चैतन्यरूपीशिवसुगवनामी ॥ शिणन्दांदयाळाबहुसालभारी ॥ तुज
 वीण ॥३०॥ शास्त्राभ्यासनकोश्रुतीपदुंनकोतीर्थासिजाडुंनको ॥ पांगा-
 भ्याससकौअतंभरवनकोतीअंतपंतींनको ॥ काळाचेंभयमानसींधरुंनको
 दुष्टांसिरांकुंनकां ॥ ज्याचीयास्मरणेपतीमतरनीतोशंभुसोडुंनको ॥३१॥
 ॥ इतिवाचनविरचितश्रीशिवस्तुतिसमाप्ता ॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥

अथ श्रीपांडुरंगस्तोत्रप्रारं.

श्रीगणेशायनमः ॥ विठोपंदरीभूमिवैकुण्ठकेली ॥ स्वदासांसवेंतूकरायास्त
केली ॥ सदारंगहीइच्छिसीसाधुसंगा ॥ नमस्कारमाझातुलापांडुरंगा ॥
१॥ विशोभक्तिनेमोक्षहीनुच्छकेला ॥ गुणांगाकथादेवतोहीभुकेला ॥ धरीपाउ
लेस्वनेदीचंद्रभागा ॥ नमस्कार० ॥ २ ॥ हरेतूमचीभक्तिकेळीअजाबी ॥ अशीम
क्तियापुंडलीकाहिजाची ॥ नतीकीडशीत्यागुनीश्रीरभागा ॥ नमस्कार० ॥ ३ ॥
प्रभूपुआलीचिन्नवनीमुरावी ॥ सदाप्रेमसत्कीर्तिलोकीउरायी ॥ मनचीहिनेवा
सनातुच्छभंगा ॥ नमस्कार० ॥ ४ ॥ कृपाळाबहूतारिलेदीनदास ॥ नकोहोउंवा
पामलातुंदास ॥ त्वेउंहीदेउनीनामगंगा ॥ नमस्कार० ॥ ५ ॥ अजामाउली
सर्वविश्वासदावी ॥ क्षणाचानआधुष्यविश्वासदावी ॥ म्हणोनीत्वरेइच्छितो
पादसंगा ॥ नमस्कार० ॥ ६ ॥ भवभाभवान्धीभरेपूर्णापाणी ॥ बुढाळोंसरव्या
धांवदेतूर्णापाणी ॥ जनीआदिमायाकरीथोरदंगा ॥ नमस्कार० ॥ ७ ॥ रमेशाप
लाअन्यधीलाविलोकी ॥ तुझीभक्तिहेसत्त्वजान्ठाविलोकी ॥ असातूर्णना
रायणादेसुसंगा ॥ नमस्कार० ॥ ८ ॥ ॥ इतिपांडुरंगाएकस्तोत्रसमाप्त ॥ ॥

अथ श्रीगोविंदाष्टकस्तोत्रप्रारं.

गोविंदगोपसरवगोहिजसाधुपाला ॥ गोवर्धनाचलधरावसुदेववाला ॥ गोपी
मनोहरतनोजगदीशराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममच्चित्तराहो ॥ १ ॥
विंध्याचलोपमपडोतवपादपद्मी ॥ हादेहदंडवतन्यास्वविकुंठसर्षी ॥ मीअज्ञदी
नमतिहीनदयाकराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममच्चित्तराहो ॥ २ ॥
दासोदराफणिफणावरिरूपनाचे ॥ तेदापुनीपरिहरींभ्रममन्मनाचे ॥ पीतांब
रारिदरपप्रपादाधराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममच्चित्तराहो ॥ ३ ॥
चंद्रनिर्गुणपरात्सरनिर्विकार ॥ सत्याशराद्यहिभ्रनंतपुराणसार ॥ नेंतूचि
निश्चयमलाकळलाबराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममच्चित्तराहो ॥ ४ ॥

गोविंदाष्टकस्तोत्र.

(२७५)

नत्राणकारकदुजाभवदुःखहर्ता ॥ धर्ताविनाशकहिदुःखअशोषकर्ता ॥ भ
 र्ताप्रभोसकठतूजंगदकुराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममचित्राहो ॥ ५ ॥

मोघाक्रियाअखिलहीतुजबीणबापा ॥ गोविंदनामपथहाचिक्रान्तसोपमा
 बस्याअपारतरत्नेमजउद्धराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममचित्राहो ॥ ६ ॥

स्तुत्यर्थहाहिनकलेभजननिस्तर ॥ मीधृष्टनष्टअतिदुष्टकनिष्टमूढ ॥ हेदीनवत्स
 लमलाचरणींधराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममचित्राहो ॥ ७ ॥

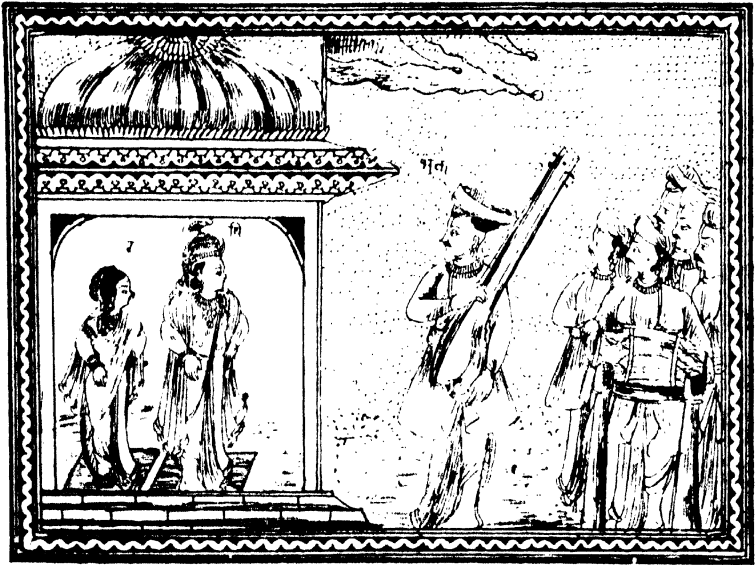
तेसाधुसंमतहरेतुजआठवीती ॥ चित्तीत्तदंबुजिंपदांबुजसांठवीती ॥ नार
 यणमजहिभृत्यतसाकराहो ॥ गोविंदजीतवपदीममचित्राहो ॥ ८ ॥

॥ इतिगोविंदाष्टकस्तोत्रसंपूर्णम् ॥

अथमारुतिस्तोत्रप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीअजनीत्तदपरत्वमरुकुमारा ॥ तारावधास्वफज्जावस-
 सीउदारा ॥ लार्वांसदामममनस्वपदस्मराया ॥ साष्टांगतृजनमितोकपियूथरा-
 या ॥ १ ॥ ब्रह्मांजुलिस्तवित्तूजसुरासुरादि ॥ बहिक्रमाकथितिसांबगदाधरा
 दि ॥ मीहीनबुद्धिनमुचेस्तुतिहीकराया ॥ साष्टांगतृजनमितोकपियूथराया ॥ २ ॥
 लब्धप्रकीर्तिवशामपदान्नाभृंगा ॥ सिद्धीसमग्रतुजवंदितिअंतरंगा ॥ यज्रांग-
 तूंप्रकटसीव्यंसेनेहराया ॥ साष्टांगतृजनमितोकपियूथराया ॥ ३ ॥ भीतीपि
 शाचतवनामजपेतयाते ॥ देवांसहीसुरवधडेतवदृष्टिपाते ॥ दासांतुड्याभ
 मकडीनकदापिमाया ॥ साष्टांगतृजन ॥ ४ ॥ मर्त्यांसतुंभयनिधीपरपासवौका ॥
 क्षारोदलंधुनिनुयांवशकेतिलंका ॥ द्रोणाट्टिउद्धरिसिवा रसजीवद्धाया ॥ सा
 ष्टांगतृजनमितोकपियूथराया ॥ ५ ॥ मारुनिदुष्टकरसीसुसिगर्मचंद्रा ॥ सीता
 समर्पिसिनयासदपासमुद्रा ॥ तत्थ्याननिष्टवससीचिरजीवकाया ॥ साष्टांग-
 ॥ ६ ॥ रुद्रायनमभवनीवरितूंचिदेवा ॥ मीलेकस्तुतिकरुनकलेपुसेवा ॥ योगी
 श्मप्रकटहोमजउद्धराया ॥ साष्टांग ॥ ७ ॥ तत्कालदासभयरांगनिष्टनिष्ठता ॥
 तूजापसीगुणनिधेसरुतांतसीसा ॥ भीदीनतूपरमदीनदयानुचर्या ॥ साष्टांग ॥ ८ ॥

येतीअनन्यशरणाप्रतितूजभावे ॥ त्यांच्याअशेषवृजिनाहरिसीस्वभावे ॥ हु
 पकारतूकरिसिदाससुरवीकराया ॥ साष्टांग ॥ १॥ नक्षत्रमंडळहिभेदुनिउ-
 र्ध्वहोते ॥ उड्डाणकार्यविपयींकरिसीअहोते ॥ धांवेमहाबलनिधेममशंकरा
 या ॥ साष्टांग ॥ १० ॥ मंस्त्रीतिहेतवपदींचिरकातराहो ॥ दृष्टीसुधासमनुद्धी
 मजपूर्णापाहो ॥ नारायणास्तवतुझानकचेकराय ॥ साष्टांगतूजनमितोंकपि
 पृथराथा ॥ ११ ॥ इतिनारायणविश्रुतंमारुत्येकादशनीस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥

अथभजनप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्रीगुरुदेवदात्रेयायनमः ॥ गुरुर्ब्रह्मा
 गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवोमहेश्वरः ॥ गुरुरेकः परब्रह्मूतस्यैश्रीगुरवेनमः ॥ १ ॥ श्लोक
 ॥ मनोजयमारुतनुल्यवेगंजितेद्रियंबुद्धिमतावरिष्ठं ॥ वातात्मजंवावरपृथगुमुख्यं
 ॥ श्रीरामदत्तशरणंप्रपद्ये ॥ २ ॥ ॥ भजन ॥ ॥ जयगुरुजयजयगुरुजयजय
 परब्रह्मसद्गुरु ॥ चारीमुक्तीदायकदाताउदारकल्पतरु ॥ जय ॥ रूपजयाचे
 मनबुद्धीपरवाचेअगोचरु ॥ जय ॥ अलक्ष्यअनामअरूपअद्वयअक्षयपरा
 त्परु ॥ जय ॥ आत्मारामरामदासगोपालकरुणाकरु ॥ जय ॥ ४ ॥ ॥

अभंग ॥ ॥ येगेयेगेविठाबाई ॥ आम्होअनाथांचेआई ॥१॥ श्रीमाआ
 णिचंद्रभागा ॥ तुझेपाचरणींच्यागंगा ॥२॥ इतुक्यांसहितत्वांचायावे ॥ माझे
 रंगणीनाचावे ॥३॥ माझारंगतुझेगुणी ॥ म्हणनामयाचीजपी ॥४॥ ॥ भज
 न ॥०॥ येगेमायविठाई ॥ तुजविणगमेनाकरूंमीकाई ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ वेद
 व्यासगुरु ॥ तुम्हांमाझानमस्कारू ॥१॥ माझेकृत्याणकरावे ॥ मजदासपदपा
 वे ॥२॥ आनंदनिधान ॥ कृष्णमूर्तीनागयण ॥३॥ ज्योतीम्हणेदीनोद्वारा ॥ कृ-
 पासिंधूजीदातारा ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ नारायणविधिअत्रीनाथ ॥ दत्तजना
 देनएकनाथ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ जेसेतेसंतरां ॥ तुजशरणागतहरी ॥१॥
 आतानपाहिजेकेठे ॥ ग्रीदन्दिक्केचीआपुठे ॥२॥ शकडनाहींचित्त ॥ परीम्ह-
 णवितोभक्त ॥३॥ मजकोणपुसंरंका ॥ नामसांगेदुझेतुका ॥४॥ ॥ भजन ॥
 राधरमणासांवळिया ॥ चित्तचारव्यागांवळिया ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ माझे
 मागणेंतेंकिती ॥ दातालक्षुमीचापती ॥१॥ नान्हेलियापितांपाणी ॥ नेणेंगं
 गानोहेउणी ॥२॥ कल्पतरूझालादाता ॥ तेथेपोराचामागता ॥३॥ नुकांम्हणे
 संतध्यातां ॥ परब्रम्हआणेंद्वाना ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ रघुपति राघवराजा
 राम ॥ पतीतपावनसीतारामा ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ कोठेंगुंतलासीयोगीयां-
 चेध्यानीं ॥ आनंदकीर्तनींपदरीसीं ॥१॥ कवण्याकाजाकोठेंपडियेठीगुंती ॥
 कार्नापडनींबोलमाझे ॥२॥ कायशेपशाथरींसुखेंविदाआली ॥ सायसाडी
 येलीमाझीदेया ॥३॥ नुकांम्हणेकोठेंगुंतलेतीसांगा ॥ कितीपांडुरंगापाटपा
 हूं ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ पतीतपावनारामा ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ हेचिदेयांपैसा
 गत ॥ चरणसेवाअखंडित ॥१॥ वासदेईपदरीचा ॥ सदासंगहरिदासांचा ॥
 २॥ जन्महोकांभलत्यायाती ॥ परीनचुकानुझीभक्ती ॥३॥ नामांम्हणेकमळा-
 पती ॥ हेंचिघावंपुदतापुढती ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ रामनारायणहरीनाराय
 ण ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ अतिव्रतानेणेआणिकाचीसुती ॥ सर्वसावंपतीध्यानीं
 मनीं ॥१॥ तेसंमाझेमनएकविधझालें ॥ नावडेविठ्ठलाविणदुजे ॥२॥ सूर्यविका
 सिनीनघेचंद्रकळा ॥ गायतेकोकिळावसंतेंसी ॥३॥ नुकांम्हणेवर्षमातेपुढेनाचे ॥
 बोउआणीकाचेनवडती ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ विठाबाइगविठाबाई ॥ छंद

लागलातुझेपाई ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ नामगाउं नामध्याउं ॥ नामविबोवालावाहू
 ॥१॥ आम्हीदेवाचेदेवाचे ॥ दासपंदरीरायाचे ॥ २ ॥ दाळविणाघेउंहातीं ॥ विठुरा
 ज्मणउंभीतीं ॥ ३ ॥ नामाम्हाणेतारयोतिसदा ॥ नित्यवाहातसेगोविंदा ॥ ४ ॥
 ॥ **भजन** ॥ ॥ जयजयरामकृष्णरामराम ॥ सीतारामरामराम ॥ ॥ **अभंग**
 ॥ आपुलियाबळेनाहीबोलवत ॥ सखाभगवंतबावात्याची ॥ १ ॥ सालुंर्यतेके
 सीबोलेमंजुळवाणी ॥ शीकवीताधर्णीयेगळाची ॥ २ ॥ कायम्यांपामरेबोला
 चीउत्तरे ॥ परित्याविश्वंभरेबोलवीले ॥ ३ ॥ तुकाम्हाणेत्याचीकोणजाणेकळा
 ॥ बागवीपांगुळापायांणीण ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ जयजयनारायणहरी ॥ ॥
अभंग ॥ ॥ पंदरीपंदरी ॥ विठुरायाचीनगरी ॥ १ ॥ भंवताभ्रींवरैचायेदा ॥ मध्ये
 पंदरीचाहुडा ॥ २ ॥ गस्तफेरेचहूंकोनीं ॥ दाळमृदंगाचीध्वनी ॥ ३ ॥ ऐसेस्थळ-
 आहेकोठे ॥ तुकयालाविठ्ठलपेटे ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ मारुतिरायाबलभ्री-
 मा ॥ शरणआळोंमजघाप्रेमा ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ सुंदरतेंध्यानउभेविदेवरी ॥
 करकरावरीठेयोनियां ॥ १ ॥ मकरकुंडलेतळपतीअवणी ॥ कंठींकौस्तुभमणि
 वीराजित ॥ २ ॥ गळांतुळसीहार कासेपीतांबर ॥ आवडेनिरंतरहेचिध्यान ॥
 ३ ॥ तुकाम्हाणेमाझेहेचिसर्वसुख ॥ पाहीनश्रीमुखआबडीने ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥
 हरिरामरामराम ॥ सीतारामरामराम ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ एकप्रहसरात्रझाली
 फूलीविठ्ठलाचीआली ॥ १ ॥ नामाम्हाणेजनीपाहे ॥ दारींउभाकोणआहे ॥ २ ॥ म-
 भाघरांतदादली ॥ एकसराईलूटली ॥ ३ ॥ पदकवैजयंतीगळां ॥ उभाविठ्ठलसां-
 वळा ॥ ४ ॥ एकमेकांआलिंगन ॥ नामाम्हाणेजनीधन्य ॥ ५ ॥ ॥ **पद** ॥ ॥ धावे
 पायेबापाविश्वाच्याराया ॥ हरिरेपंदरिच्याराया ॥ तुलावंदूंआम्हीलागूनियांया
 यां ॥ धुं ॥ केलेगुंतलासीअजूनीनायेसी ॥ हरिरेअजूनीनायेसी ॥ आम्हांदर्श-
 नरामाकैसेनेन देशी ॥ धावे ॥ १ ॥ यावेंधावेसत्वररुम्भिणिच्यासंमणा ॥ हरि
 रेरुम्भिणिच्यार ॥ धावेंधावेदर्शनवनमालाभरणा ॥ धावे ॥ २ ॥ नुजचांचुतिवि-
 श्वाचानकोणीपाढक ॥ हरिरेनकोणीपा ॥ सर्बहिअंतर्यामीवससीचाढक ॥ धां
 वे ॥ ३ ॥ अर्जुनप्रकाविश्वस्वरूपदावुनी ॥ हरिरेस्वरूप ॥ केलानिर्मबबुद्धीभक्ती-
 नेदंडी ॥ धावे ॥ ४ ॥ उदबभकारेशीसुपूर्णबोधानें ॥ हरिरेसुपूर्णबोधानें ॥ केले

कृष्णानूचितमपशोधाते ॥ धावे ॥ ५ ॥ भगिनीकृष्णास्तवनींपावसिलवला
 हीं ॥ हरिरेपावसि ॥ आम्हांभेटीदेतांसंकरसेंकायी ॥ धावे ॥ ६ ॥ येदंयेईवि
 ठोकुरुणासागरा ॥ हरिरेकरुणा ॥ भक्तीसजीवनशिंपीनिजजनआगरा ॥
 धावे ॥ ७ ॥ ध्रुवबाळासीदिवापावसिलवलाहीं ॥ हरिरेपावसि ॥ आम्हींअभ-
 क्तम्लणुनीकंटाळाकांहीं ॥ धावे ॥ ८ ॥ दंतीलाहीसंकरपडतांपहुतफार ॥ हरि
 रेपड ॥ धांपोनीयांपेगीवापासत्वर ॥ धावे ॥ ९ ॥ आम्हीपतीतपावनम्लणती
 तुजलागा ॥ हरिरेम्लणती ॥ म्लणुनीभजतोंबापामुक्तीच्यालागा ॥ धावे ॥ १०
 ॥ नकळेभक्तीकांहींआम्हांपापीयां ॥ हरिरेपा ॥ पारत्तवदीनानाथावंदीतोंपायां
 धावे ॥ ११ ॥ आतांआळसनफरींसत्वरपावावे ॥ हरिरेसत्वरपा ॥ देउनिदर्शनना
 थावेकुंडान्यावे ॥ धावे ॥ १२ ॥ जातांवेदब्रम्हाझालाधावरा ॥ हरिरेझालाधा
 ॥ शरफरीहोउनिविष्णोकेलेंउद्धारा ॥ धावे ॥ १३ ॥ होसीकूर्मसागरमंथनाचेवेवीं
 हरिरेमंथना ॥ मंदरबुडालापृष्ठीधारकतेवेवीं ॥ धावे ॥ १४ ॥ अबनीउद्धरणा
 लाचराहंतुहोसी ॥ हरिरेवगाह ॥ मारुनिकनकासातेभक्तांसुरवदेसी ॥ धावे
 पावे ॥ १५ ॥ मन्नादाच्यास्तवनेंनरहरीअवतरसी ॥ हरिरेनरहरि ॥ द्विरण्यक
 शिपूमारुनिअत्तचप्रदहोसी ॥ धावे ॥ १६ ॥ इंद्राच्याएश्वर्याबिडिंदेत्येतां ॥
 हरिरेबडिंदेत्ये ॥ प्रार्थामुजलाब्रम्हाजोडुनियांहातां ॥ धावे ॥ १७ ॥ यामनरू
 पाधरुनिदंडुनिबकिराजा ॥ हरिरेदंडुनिये ॥ इंद्रातेमागुतीकेलादिविराजा ॥
 धावे ॥ १८ ॥ परशुगमनायेच्यक्तीघेदनी ॥ हरिरेच्यक्ती ॥ दशशतकरधरअनु
 नराजामारुनी ॥ धावेपावे ॥ १९ ॥ निःस्त्रीनिर्वैराकेन्नीत्वांअवनी ॥ हरिरे
 केडी ॥ एकविंशतिवेढारव्यतीहेभुवनीं ॥ धावे ॥ २० ॥ सुग्रीपालाशरणाग
 तसाजाणोनी ॥ हरिरेशरणा ॥ दिधनेगज्यहिवान्नराळीमारुनी ॥ धावे ॥
 ॥ २१ ॥ छकेंशान्नानाशवानरांच्चाहातीं ॥ हरिरेवान ॥ करुनीआपैगीलीयेदेही
 सती ॥ धावे ॥ २२ ॥ साधूद्वेषराक्षसमत्स्यनांक्षणा ॥ हरिरेनत्स्यतां ॥ वधु
 नीलंकादिधलीभक्ताविषिषणा ॥ धावे ॥ २३ ॥ कृष्णावतारधरुनीहरिता
 भूमार ॥ हरिरेहरि ॥ भक्तांदीननाधारस्त्रीलेंफार ॥ धावेपर्ये ॥ २४ ॥ आ-
 तांभस्तुनफालींकळिकालीमाजी ॥ हरिरेकळिका ॥ बौद्धअवतारधरुनीतुं

भक्तांलाजी ॥ धांयें ॥ २२ ॥ कीर्तनयोगेंसत्वरसांपडसीदेवा ॥ हरिरेसांपड ॥
 म्हणुनीगातोकरितोतुझीचीसेया ॥ धांयें ॥ २६ ॥ नकळेगायनभजनभक्तीहि
 नूमजे ॥ हरिरेभक्ति ॥ हरिहरिम्हणोनितुजलाओरडनोसंहजे ॥ धांयें ॥ २७ ॥
 अल्मानेसंतुष्टभगवंतानुहोसी ॥ हरिरेभ ॥ आम्हांदीनांसत्वरदर्शनममदेशी
 ॥ धांयें ॥ २८ ॥ जैसेतेसेभ्रमळमानुनीयांध्यावे ॥ हरिरेभ्रम ॥ आणिकनसुचे
 कांहींसत्तरापायावे ॥ धांयेंपायें ॥ २९ ॥ नारायणापायेंकरुणेच्याराशी ॥ ह-
 रिरेकरु ॥ देउनिभक्तीमोडींपायाच्याराशी ॥ धांयेंपावेबापाविश्वाच्यारा-
 या ॥ हरिरेपदरीच्याराया ॥ तुजलावंदूंआम्हींलागूनियांपायां ॥ ३२ ॥ ॥
 पददत्तात्रेयाचे ॥ ॥ गुरुदत्तात्रयदत्तात्रयअवधूताजनार्दनस्वामिएक-
 नाथा ॥ गुरुद ॥ ध्रु ॥ दत्तअवधूत अवधूतनिराकारस्पर्णींपावेसत्वर ॥
 शरद्वअविनाश ॥ अविनाशासुंदरस्वरुपहेंदिसेमनोहर ॥ पतितमींपायी ॥ पापी
 दुर्धरनेइतंभयसिंधूपार ॥ मागणेंहेंची ॥ हेंचीसत्वरमस्तकींठेविअभयकर ॥ स
 गुणहेंरूप ॥ रूपदाविआतां ॥ जनार्दनस्वामिएकनाथा ॥ ५ ॥ भस्मभूषित
 भूषितदिव्यकांती ॥ माळात्रिशूळडमरुह्वती ॥ गळांवनमाळा माळारैजय
 तीकणिंकुंडलेसूर्पदीप्ती ॥ माथांमुगुद. मुगुदचंद्रज्योती पाहतांवेधळीमनो
 चृत्ती ॥ आकर्णनपन, नयनमदनमूर्तीविर्णितांस्तब्धवेद्यूती ॥ नेथेंमींपामर,
 क्रायवर्णुंआतां ॥ जनार्दन ॥ २ ॥ मुख्यनीवास, नीवासमेरुशिरवरी ॥ समाधि
 निद्रामाहोरी ॥ स्नानसारीलें ॥ सारिलेंगंगातीरीं ॥ टिळकरेखिलापंदरी ॥
 माध्याह्नींभीक्षा ॥ भिक्षाकरभीरीं भोजनकेलेकावेरी ॥ सायंसंध्या, संध्या
 सागरी ॥ मुख्यआसनकेदारीं ॥ जाउनीचरणी ॥ चरणिठेंबुंमाथा जनार्दन ॥
 ॥ ३ ॥ अत्रिअनुसूयाअनुसुयात्मजदत्त विगुणअवतारमूर्तिमंत ॥ कटिंमेरव-
 ला, मेरवबारंजजडित ॥ चरणिंपुरेंरुणझुणित ॥ भस्मवदन वदनहर्षपुक्त
 तारिलेपतितअसंख्यात ॥ अखंडहेंनाम नामवदनांत शूर्तिमभविंबोहृद-
 यांत ॥ अमयवरदेई देईगुरुनाथा जनार्दनस्वामीएकनाथा ॥ ६ ॥ लक्ष्मी
 च्याशीं चोव्याशींजन्मवायां ॥ म्यांसोगिठेगुरूराया ॥ भक्तवत्सला वत्स
 लादत्तरायाकरावीरूपेचीछाया ॥ इच्छितोहेंची हेंचीगुरुसदया चांभालें

निजगया ॥ रुष्णात्मजाते आत्मजातेतारिंआतां ॥ जनार्दनस्वामीएकनाथा
 ॥ गुरुदत्तात्रय दत्तात्रयअवधूता ॥ ५ ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ हेचिदानदेगादेवा ॥
 तूझावीसिरनव्हावा ॥ १ ॥ गुणगार्डनआरडी ॥ हेचिमाझीसर्वजोडी ॥ २ ॥ नलगे-
 मुक्तिधनसंपदा ॥ संतसंगमदेगासदा ॥ ३ ॥ तुकाम्हणेगर्भवासीं ॥ सुरवेचालावे
 आम्हासीं ॥ ४ ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ कथंचीसामग्री ॥ देहअवसानावरी ॥ १ ॥ नकोजा
 उंदेउंगी ॥ गात्रेमाझींपांडुरंगा ॥ २ ॥ आयुष्यमाझेकरींजन ॥ परिमजआंबो
 कीर्तन ॥ ३ ॥ तुकाम्हणेहानी ॥ यावेगळीमनानाणीं ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ राम
 रायाराघोबा ॥ रामारामाहोरामा ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ आतांदेहतूझेपाईं ॥
 वेउनिझालोंउतराई ॥ १ ॥ हरिरेआतांपाझ्याजीवा ॥ करणेतेंकरींदेवा ॥ २ ॥
 रामाबहूअपराधी ॥ मतिमंदहीनबुद्धी ॥ ३ ॥ तुकाम्हणेनेणें ॥ भावधक्कीचींलक्ष
 णें ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ ज्ञानराजमाऊली ॥ गुरुज्ञानेश्वरमाऊली ॥ ॥ **अभं**
ग ॥ ॥ सांडियेलीकाया ॥ वरीओवाळूनीपांयां ॥ १ ॥ शरणाशरणनारायणा
 ॥ मजअंगीकारीदीना ॥ २ ॥ भावेंआळोंळोटांगणीं ॥ लोळेंतूमन्वाचरणीं ॥ ३ ॥
 तुकाम्हणेशिर ॥ ठेवियेलेंपायांबर ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ रामदासगुरुमाझे-
 आईं ॥ मजलाठावद्यावापाईं ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ झणीएरीलागोतुझियास
 गुणपणा ॥ जेणेंमाझ्यामनाबोधकला ॥ १ ॥ योगियांचेध्यानींध्यातांनातळ-
 सी ॥ तोतूआम्हापासींनिरंतर ॥ २ ॥ अनंतजन्मींचेंविसरलोंदुःख ॥ पहातां
 तूझेमूसवपांडुरंगा ॥ ३ ॥ नामाम्हणेजीवेकरींनिंबळीण ॥ बिटेसहितचरणाबो-
 वाळीन ॥ ४ ॥ ॥ **नमन** ॥ ॥ तबकथामृतंतमजीवनं ॥ कविभिरीडितंकल्प
 षापुहं ॥ श्रवणमंगलंश्रीमदांतकं ॥ सुविगुणंतिनेपूरिदाजनां ॥ १ ॥ **अभंग**
 ॥ करोनीआरती ॥ चक्रपाणीओवाळीती ॥ १ ॥ आजीपूरलेनवसा ॥ धन्यकाबहा
 दीवसा ॥ २ ॥ पाढापाढाहोसकळ ॥ पुण्यवंततुम्हींबाळ ॥ ३ ॥ तुकावांहेदळी ॥ हो
 कांसन्धिजवळी ॥ ४ ॥ ॥ **भजन** ॥ ॥ गोविदागोपाळारामा ॥ रुष्णावि-
 ष्णीयेपश्यामा ॥ ॥ **अभंग** ॥ ॥ कायमागोंविठ्ठलेश्वरे ॥ आम्हांतुळसीपत्र
 पुरे ॥ १ ॥ मागोंमुगुटमांवाजा ॥ तोतरआणीलाइंद्रचा ॥ २ ॥ मांगोंकुंडलेकनीं
 चीं ॥ तींनरआणीलींकरुणवीं ॥ ३ ॥ मागोंवैजयंतीमाळा ॥ तीतरतुम्बेपक्षस्व-

ळा ॥५॥ मागोंपीतांबरपीबळा ॥ तोतरकासेसीकषियेला ॥५॥ मागोंतोडर
 चरणिंबा ॥ धाकजाइलअसुरांचा ॥६॥ नामाम्हाणेकांहींनमागों ॥ तुझियाच
 रणीलक्षलागो ॥७॥ ॥ भजन ॥ ॥ गोपाळरुष्णागोपाळ ॥ ॥ अभंग ॥
 ॥ येईगातूंपेईगातूंपंदरीच्यारापा ॥ तुजवीणशीणयादेझालीहीनकाया ॥१॥
 पातीहीनमतीहीनकर्महीनमाझे ॥ सर्वलज्जासांडुनिबापाशरणमींआलोंतूज
 ॥२॥ दीनानाथादीनबंधूनामतुम्हांसाजे ॥ पतीतपावननामऐसीब्रीदावळी
 गाजे ॥३॥ शिवेवरीनीटउभाकटेवरीकर ॥ तुकाम्हाणेहेंचिआम्हांध्याननिरंतर
 ॥४॥ ॥ भजन ॥ ॥ रामरामसीतारामरामराम ॥ ॥ इतिदेवांचेंभजनस-
 मास ॥ ॥ श्रीरुष्णार्पणमस्तु ॥ ॥४॥ ॥४॥ ॥४॥ ॥४॥ ॥

अथआरत्नाप्रारंभः

आरतीगणपतीची.

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ सुखकर्तादुखहर्तावार्ताविघ्नाची ॥ नुरवीपुरवीप्रेमरूपा
 जयाची ॥ सर्वांगीसुंदरउदिशेंदूराची ॥ कंठीशीषेमाळमुक्ताफळांची ॥ जयदेव
 जयदेवजयमंगळमूर्ती ॥ दर्शनमात्रेंमनकामनापुरती ॥ धु० ॥१॥ रत्नरचितफ
 रातुजगोरीकुमरा ॥ चंदनाचीउटीकुंकुमकेशरा ॥ हीरेजडितमुकुटशोभतो
 बरा ॥ रुणझुणतीनेपूरेचरणींघागरिया ॥२॥ लंबोदरपीतांबरफणिचरबंध
 ना ॥ सरस्वतीं डंबकृतुंडत्रिनयना ॥ दासरामान्वाचारपाहेसदना ॥ संकष्टीं पा
 बावेंनिर्वाणींरक्षायेंसुरवरयंदना ॥ जयदेवजयदेवजयमंगळमूर्ती ० ॥ ३ ॥

आरतीगणपतीची.

शेंदुरलालचढापोअच्छागजमुखको ॥ दोंदिललालविराजितसुतगॅरीहरको
 ॥ हातलियेगुडलडुसाईसुखको ॥ महिमाकहीनजायलागतहमपदको ॥१॥
 जयजयजीगणराजेविद्यासुखदाना ॥ धन्यतुमारोदर्शनमेरामनरमता ॥ धु० ॥
 अष्टौसिद्धीदासीसंकटकोबैरी ॥ विघ्नविनाशनयंगळमूर्तीअधिकारी ॥ कौटी
 सूरजप्रकाशऐशीउबतेरी ॥ गंडस्थलमदमस्तकशोभेशशिबहारि ॥३॥ भाव

आरत्या.

(२८३)

भगतसंकोडशरणागतथावे ॥ संततसंपतसंबहीभ्ररपूरतपावे ॥ ऐसेतुमम
हाराजमोकोंअतिप्राये ॥ गोसावीनंदननिसिदिनिगुणगावे ॥३॥ ॥४॥

आरतीविष्णूची.

आरतीविश्वंभरा ॥ पूर्णसाक्षीओंकसा ॥ सद्यनव्यापुनीयां ॥ योगिवृंभ्राहे
रा ॥ धु० ॥ निर्गुणनिरामया ॥ निर्विकाराअदया ॥ स्वचिदानंदरूपा ॥ निरंजनाअ
व्यया ॥ आर० ॥ १ ॥ अन्वपढाशापरता ॥ निर्मलहोअच्युता ॥ सोज्ज्वाशरुद्ध
बुद्धा ॥ नित्यसत्यअनंता ॥ २ ॥ ब्रह्मादिदेववंद्या ॥ परमवेदांतवेद्या ॥ अपाररू
पनुद्धे ॥ शंकरासहितआद्या ॥ ३ ॥ सहस्वमुखिशोषे ॥ वर्णियेठाविशोषे ॥ नक
ळेपरिपार ॥ गातीनारदादिशोषे ॥ ४ ॥ उहालकातापितीर ॥ ज्यासन्निधअवता
र ॥ प्रकरोनीधर्मासीनू ॥ पापिनारियेळेथोर ॥ ५ ॥ शरणमीतूजआनां ॥ पांयिठेविपे
लामाथा ॥ संतोपेंसुतरक्षीं ॥ गुरुविश्वंभरनाथा ॥ आरतीविश्वंभरा० ॥ ६ ॥ ॥

आरतीविष्णूची.

आरतीअनंतभूजा ॥ विगोपंदरीराजा ॥ नवलतीउपचार ॥ मनंसारिन्डीपूजा ॥ धु०
॥ परेसपारनाहीं ॥ नपडेनिगमाठाई ॥ शुललाभक्तिप्रोवं ॥ लाहोयेतलादेहीं ॥ १ ॥
अनिर्वाच्यशुद्धबुद्ध ॥ उभाराहिलानीर ॥ रामाजनादेर्नी ॥ पापंनोडलीवीर ॥ २ ॥

आरतीरामचंद्राची.

उत्करसाधुनिशिवासेतृषांधोनी ॥ लिंगदेहलंकापुरिविभंसूनी ॥ कामक्रोधादि
कराक्षसमर्दोनी ॥ देहअहंकाररावणनिवरोनी ॥ जयदेवजयदेवजयनिजबोधारा
मा ॥ परमार्थेंआरतीपरिपूर्णकाया ॥ धु० ॥ १ ॥ प्रथमसीनाशुद्धीहनुमंतगोला ॥ लंका
दहनकरुनीअस्वपामागीला ॥ मारीलाजबूमाचीभुवनीबाहारिला ॥ आनंदाचीगूढी
घेउनियांआठा ॥ २ ॥ निजबळेंनिजशक्तीसोडविलीसीता ॥ सहजपेणंझावेंअयो
धेरपुनाथा ॥ आनंदवोसंडेवैराग्यभरता ॥ आरतपेउनआलीकौसल्यामाता ॥ ३ ॥
अनुह नखनीगर्जतिअपार ॥ अठरापयेंवानरकरितीसुषुंकार ॥ अयोध्येसी
आंतेदशरथकुमर ॥ नगरीहोतोआहेआनंदयोर ॥ ४ ॥ सहजसिंहासनींराजारभुवी
र ॥ सोहंप्रावेंनयापूजउपचार ॥ सहजांचीआरतीवाबांत्वागजरं ॥ माधवदासा
स्वामीआठवनाविस्तर ॥ जयदेवजयदेवजयनिजबोधारामा ॥ परमार्थें० ॥ ५ ॥

आरतीविठ्ठलाची.

पूर्गेअठ्ठावीसविदेवरीउभा ॥ यामांगींरखुमाईदिसेदिव्यशोभा ॥ पुंडलिकाचेभे-
 टीपरब्रम्ह आलेगा ॥ चरणींवाहेध्रीमाउद्धरीजगा ॥ १ ॥ जयदेवजयदेवजयपंहुंरंगा
 ॥ रखुमाईधरुभाराईच्यावदुभापावेजिवलगा ॥ ध्रु० ॥ तुळसीमाळागळांकरठेपुनि
 कहीं ॥ कांसेपीतांबरफस्तुरिलह्नुदीं ॥ देवसुरवरमित्यथेतीभेटी ॥ गरुडहूनमंतपु
 देंउभैराहती ॥ २ ॥ धन्यवेणूनादअनुक्षेत्रपाळा ॥ सुवर्णाचींक्रमळेंपदमाळागळां ॥
 राईरस्तुमोबाईराणीयासकळां ॥ ओंवाळीतेराधाविठोवासांवळा ॥ ३ ॥ ओंवा
 ळूंआरत्याकुरवंड्यायेती ॥ चंद्रभागेमाजीसोडुनियंदाेती ॥ दिंडीपताकायेष्ण
 बनान्चती ॥ पंदरीचामहिमावर्णावाकिती ॥ ४ ॥ आषाढीकार्तीकीभक्तजन-
 येती ॥ चंद्रभागेमाजीस्नानेजेकरिती ॥ दर्शनहेलामात्रंतयां होयमुक्ती ॥ केश
 वासीनामदेवपावेंओंवाळीती ॥ ५ ॥ जयदेव० ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

आरतीदेवीची.

दुर्गेदुर्घरक्षारीतुजविणसंसारिं ॥ अनाथनाथेअंबेकरुणाविस्तारिं ॥ वारीं-
 वारींजन्ममरणातेंवारीं ॥ हारींपडलोंआतां संकरनीवारीं ॥ १ ॥ जयदेवीजय
 देवीजयमहिषासुरमथनी ॥ सुरवरईश्वरवरदेतारफसंजिवनी ॥ ध्रु० ॥ त्रिभु
 वनभुवनीपाहतांतुजऐसीनाहीं ॥ चारीअमलेपरंतुनबोलवेकांहीं ॥ साहीवि
 वादकरितांपडिलींभवाहीं ॥ तेतूंभक्तांलागींपावसित्त्वलाहीं ॥ २ ॥ प्रसन्नव-
 दनेंप्रसन्नहोसीभिजदासां ॥ क्लेशांपाप्सुनिसोडींतोडींभवपाशा ॥ अंबेतुजयां-
 चूनकोणपुरविलआशा ॥ नरहरितद्विनझाल्तापदपंकजलेशा ॥ जय० ॥ ३ ॥

आरतीज्ञानदेवाची.

आरतीज्ञानराजा ॥ महाकैवल्यतेजा ॥ सेवितीसाधुसंत ॥ मनुबेधतामाझा ॥ ध्रु०
 लोपलेंज्ञानजर्गां ॥ हिननेणतीकोणी ॥ अवतारपांडुरंग ॥ नामठेविलेंज्ञानी ॥ १ ॥
 कनकाचेंताटकरी ॥ उष्यागोपिकानारी ॥ नारदतुंबरहो ॥ सामगायनकरी
 ॥ २ ॥ प्रकटमुत्स्रबोले ॥ विश्वब्रम्हचीकेले ॥ रासाजनादनीं ॥ पापीठकचीवे-
 ले ॥ आरतीज्ञानराजा ० ॥ ३ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥

आरतीजगदंबेची.

आश्विनशुद्धपक्षीअंबाबेसलीसिंहासनीहो ॥ मतीपदेपासुनीघटस्थापना-
 तीकरुनीहो ॥ मूलमंत्रेजपकरुनीभयतेरक्षकरुनीहो ॥ ब्रम्हाविष्णुरुद्रआइत्रेपू
 जनकरुनीहो ॥ उदोबोलाउदोअंबाबाईमाउलीचाहो ॥ उदोकारेंगर्जतीकायम-
 हिमावर्णतिचाहो ॥ ध्रु० ॥ ११ ॥ द्वितीयेचेदिवसींपिळतीचोसष्टयोगिनीहो ॥
 सकळांमध्येष्ठपरशुरामाचीजननीहो ॥ कस्तूरीमळवटभांगीशेंदुरभरुनीहो ॥
 उदोकारेंगर्जतीसकळचासुंडामिळुनीहो ॥ उदोबोला० ॥ २ ॥ तृतीयेचेदिवशींअंबेशंट
 गारमांडिलाहो ॥ मळवटपातळचोळीकंठीहारमुक्ताफळाहो ॥ कंठीचींपदकेंकां-
 सेपीतांबरकसिलाहो ॥ अष्टभुजामिरवतीअंबेसुंदरदिसेलीलाहो ॥ उदोबो० ॥ ३ ॥
 चतुर्थीच्यादिवशींविश्वव्यापकजननीहो ॥ उपासकांपाहसीअंबेप्रसन्नअंतःकर-
 णीहो ॥ पूर्णकपेंपाहसीजगन्मातेमनमोहिनीहो ॥ भक्तांच्यामाउलीसुरतेयेती
 लोरांगणीहो ॥ उदोबोला० ॥ ४ ॥ पंचमीच्यादिवसींव्रतउपांगललितहो ॥ अर्घ्य
 पाचपूजेतुजलाभवानीस्तवितीहो ॥ रात्रीच्यासमयींकरितीजागरणहरिक-
 थाहो ॥ आनंदेप्रेमतेआलेंसद्भवेकीडनाहो ॥ उदोबोला० ॥ ५ ॥ षष्ठीचेदिवसीं
 भक्तांआनंदवर्तलाहो ॥ घेउनिदिवत्याहस्तीहंपेंगोधळपातलाहो ॥ कवडीएक
 अर्पिनांदेसीहारमुक्ताफळाहो ॥ जोगवा मागतांप्रसन्नझालीभक्तकुळाहो ॥
 उदोबोला० ॥ ६ ॥ सप्तमीच्यादिवशींसप्तशृंगगडावरीहो ॥ तेथेंतूनांदसीपुं-
 बतीपुष्पेंनापरीहो ॥ जाईजुईसेवंतीपूजारेखिपलीबरीहो ॥ भक्तसंकरींप
 डनांझेळुनघेसीवरच्यावरीहो ॥ उदोबोलाउदो० ॥ ७ ॥ अष्टमीच्यादिवशींअ
 ष्टभुजानारायणीहो ॥ सद्याद्रीपर्वतींपाहिलीउष्णीजगज्जननीहो ॥ मनमाझे
 मोहिलेंशरणआलेंतुजलागुनीहो ॥ स्ननपानदेउनीकेलेंसुखिअंतःकरणींहो
 उदोबोलाउदो० ॥ ८ ॥ नवमीचेदिवसींनवदिवसांचेंपारणेंहो ॥ सप्तशतीजपहोम
 ह्वनेसद्भक्तिकरुनीहो ॥ षड्सअन्नंवेद्यासीअर्पितींभोजनीहो ॥ आचार्यब्रा
 म्हणांतृसीकेलीत्वांकपेनेहो ॥ उदोबोलाउदो० ॥ ९ ॥ दशमीच्यादिवशींनिषे
 अंबासीमोहंउधनीहो ॥ सिंहारूढकरींसवळतीं शस्त्रेंअवेतांघेउनीहो ॥ शुंभ
 निशुंभादिकराक्षसांकितीमारसीरणीहो ॥ विप्रारामदासांआश्वदिधलातव

चरणीं हो ॥ उदोबोलाउदोभंवाचाईमाउलीचाहो ॥१०॥ ॥५॥ ॥

आरतीकृष्णाची.

हरिनामगोडझालें ॥ कायसांगुंगेमाते ॥ गोपाळवाहताती ॥ वेष्पआरतीपावे
॥ धु० ॥ गेलेहोतेचंद्रावना ॥ तेथेंभेटलाकान्हा ॥ गोपाळांसींबेधमाझा ॥ छंदशा-
गलामना ॥ १ ॥ आणिकएकनवलकैसें ॥ ब्रम्हादिकांलागिंपीसें ॥ उच्छिष्ठा-
लागुनीयां ॥ देवझालेजळींमासे ॥ २ ॥ आणिकएकनवलचोज ॥ गोपाळांसीं
सांगेंगूज ॥ आंचवूजजिचोजवेना ॥ पाहतांनेत्रतेअसूज ॥ ३ ॥ आणिकएकनव-
त्परी ॥ करिंधरिलीशिदोरी ॥ गोपाळांसींवादीतसे ॥ नामयाचास्वामीहरी ॥ ह० ॥ ४ ॥

आरतीतुळसीची.

जयदेवीजयदेवीजयमायतुळसी ॥ निजपत्राहुनिलपुतरत्रिभुवनहेंतुळसी ॥
धु० ॥ ब्रम्हाकेवळमूर्तींमध्येंतोशोरी ॥ अग्नीशंकरतीर्थेशास्वापरिवारी ॥ सेवा
करितीभाबेंसकळहिनरनारी ॥ दर्शनमात्रेपापेंहरतीनिर्धारीं ॥ १ ॥ शीतळछाया
भूतळच्यापकतूकेशी ॥ मंजीरीचीआवडकमळारमणासीं ॥ तवदलविरहित
विष्णुराहेउपवासी ॥ विशेषमहिमातूझाशक्यकार्तिकमासीं ॥ २ ॥ अच्युतमा-
धवकेशवपीतांबरधारी ॥ तूझेपूजनकाळींजोहेंउच्चारि ॥ त्यासींदेसीसंतनि
संपतिसुरवकारी ॥ गोसावीसुतविनवीमजलातूतरिं ॥ जयदेवी० ॥ ३ ॥ ॥

आरतीगणपतीची.

नानापरिमळदुर्वाशेंदुरवामिपत्रें ॥ लाडुमोदकअनेंपरिपूरितपात्रें ॥ ऐसेंपूजनके
लेंबीजाक्षरमंत्रें ॥ अष्टौसिद्धीनवनिधिदेसीक्षणमात्रें ॥ १ ॥ जयदेवजयदेवजय-
मंगळमूर्ती ॥ तूझेगुणवर्णांयामजकेंचीस्फूर्ती ॥ धु० ॥ तूझेध्याननिरंतरजेको
णीकरिती ॥ त्यांचीसकळहिपापेंविघ्नेंहोहरती ॥ चाजीवारणाशिविकासि-
द्धीहेप्राप्ती ॥ सर्वहिपावनअंतीभवसागरतरती ॥ २ ॥ शरणागतसर्वस्वैभ-
जतीमचरणीं ॥ कीर्तनयाचीराहेशशिवजोवरतरणी ॥ त्रैलोक्यांतविजयी
अद्भुतहेकरणी ॥ गोसावीमंदनतवनामस्मरणीं ॥ ३ ॥ जयदेवजयदेव० ॥ ॥

आरतीकृष्णाची.

अवतारगोकुळीहो ॥ जनतारावपासी ॥ लावण्यरूपडेहो ॥ तेजःपुंजाळराही ॥

उगवलाकोरिबिंब ॥ रविलोपलाशशी ॥ उत्साहसुरवरां ॥ महिषोरमानसीं
 ॥१॥ जयदेवकरुष्णनाथा ॥ राइररुमाइकांता ॥ आरतीओवालीना ॥ नुर्मादेव
 कीसूता ॥ ध्रु० ॥ कौतुकपहावया ॥ मावन्नम्यानेकेली ॥ बत्सेहीचोरुनीपा ॥ स
 खलीकासीनेली ॥ गोपाळगाइवत्सें ॥ दोहिगाईरक्षिपेली ॥ सुरवाचामेमसिं
 धू ॥ अनाथाचीमाउली ॥ २ ॥ चारितांगोधनेहो ॥ इंदकोपलाभारी ॥ मेघजो क-
 डाहीला ॥ शिळावर्षल्याधारी ॥ रक्षिलेगोकुळहो ॥ नसींपरीलागीरी ॥ निर्भ
 यलोकपाळ ॥ अवतरलाहरी ॥ ३ ॥ यसुदेवदेवकीचे ॥ बंदफोडिलीशाळा ॥ हो
 उनियांविश्वजनिता ॥ तयांपोटिंचाबाळ ॥ दैत्यहेत्रासियेते ॥ समुळकंसासीका-
 ळ ॥ राज्यहेंउग्रसेना ॥ केळामथुरापाळ ॥ ४ ॥ तारिलेभक्तजना ॥ दैत्यसर्वनिदी
 छून ॥ पांडवांसाहाकारी ॥ अडलीयानिवाण ॥ गुणमींकापवणूं ॥ मतिकेवढी
 वानी ॥ विनवितोदासतूका ॥ ठावमागेचरणीं ॥ जयदेव ॥ ५ ॥

आरतीपंचायतनाची.

जयदेवजयदेवजयसुरवकरमूर्ती ॥ गणपतिशिवहरिभास्करअंबासुखमूर्ती
 ॥ ध्रु० ॥ अघसंकटप्रयनाशनसुरवदाविघ्नेशा ॥ अद्यासुरवरबंधानरवारणवेषा ॥
 पाशांकुशधरसुंदरपुरधीसीआशा ॥ निजवरदेउनिहरिसीभ्रंतीच्यापाशा ॥
 १ ॥ नंदीवहनागहनापार्श्वित्च्यारमणा ॥ पद्मपदहनाशंभोवातात्मजनयना ॥ स
 योपायविवर्जिततापत्रयशमना ॥ केलासाचढ्यासाकरितीसुरनमना ॥ २ ॥ प
 यसागरजाकांताधरणीधरशयना ॥ करुणात्मयवारिसिभयभारिजदलनय
 ना ॥ गरुडध्वजभजनप्रियप्रभुपीतवसना ॥ अनुदिनतवकीर्तनरसचारषोड्
 रसना ॥ ३ ॥ पद्मप्रबोधकरुणानेत्रप्रभमहरणा ॥ गोधनबंधनहर्ताद्योतकआच
 रणा ॥ कीर्णस्पर्शेवारिसियातमआवरणा ॥ शरणागतप्रयनाशनसुरवव-
 र्धनकरणा ॥ ४ ॥ त्रिभुवनउत्पत्तिपालनकरिसीतूमाया ॥ नाहीनूड्यास्वच्छपीं
 दुसरीउपमाया ॥ तूझागुणगणमहिमानकळेनिगमाया ॥ करुणाकरिसीरु-
 ष्योमजविश्रामाया ॥ ५ ॥ जयदेवजयदेवजयसुरवकरमूर्ती ॥ गणपति ॥ ॥

आरतीदत्तात्रयाची.

त्रिगुणत्रयमूर्तीदत्तहानाणा ॥ त्रिभुवनीं अवतारत्रैलोक्यराणा ॥ नेतिनेतिशब्द

उपयुक्तकथासंग्रह.

नयेभ्यस्तुमाना ॥ अस्वंडसमाधी ध्यानमुनिजना ॥ १ ॥ जयदेवजयदेवजयजय
श्रीदत्ता ॥ आरतीओंवाळूंहरिसर्वव्यथा ॥ धु० ॥ सबाह्यअभ्यंतरीतूएकदत्ता ॥
अभाग्यासीकैसीनकवेहीमात ॥ पराहीपरतरीतेथेकैंचाहेत ॥ जन्ममरणाचा-
हीपुरलासेअंत ॥ १ ॥ दत्तदत्तऐसेंठागलेंध्यान ॥ हरपलेमनजाहलेउचन ॥ मीतू
पणयासींझालीबोळवण ॥ एकाजनादर्नीश्रीदत्तध्यान ॥ जयदेवजयदेव ॥ ३ ॥

आरतीमहालक्ष्मीची.

जयदेवीजयदेवीजयमहालक्ष्मी ॥ यससीकरवीरींतूविश्वाच्यापक्ष्मी ॥ धु० ॥ श्री
पतितुझियायोगेश्रीहरिलानाम ॥ ब्रम्हादिकहीध्यातीपुरविस्तीतत्काम ॥ नि-
ष्कामेजेभजतिपावतिनिजधाम ॥ योगीध्यानेंपावतिपदआत्माराम ॥ जयदे
वी ॥ १ ॥ जपतपासिहीतुजविणकांहींसाधेना ॥ प्रसन्नहोतांभक्तांभयभयबाधेना
॥ तुजवांचुनियांअंभेषांतीठाधेना ॥ वेदांतींचेंसारहिशिष्याबोधेना ॥ जयदेवी ॥ २ ॥
गर्जनिनिगमागमपरियाणीलागोप्य ॥ जेजेंवर्णितितेनेंमायेतवरूप ॥ कोणक
रीमगतुझ्यासगुणत्वामाप ॥ स्तवितांसहस्त्रवदनेंअमलाकींसाप ॥ जय ॥ ३ ॥
दंभेदपैमानेकरोधेजेरहित ॥ भजतीतवचरणांत्यांसाधेआत्महित ॥ उद्धरतीतेप्रा
णीपरिवारासहित ॥ देवीत्याळाकरिसीश्रीपतिसन्निहित ॥ जयदेवीजय ॥ ४ ॥
बाधाभयभीतीचीतवदासांनाही ॥ मायेनकरिसीमोहाचंचळतेकांहीं ॥ हृदयींअ
स्वंडमाझ्यातूसदयेराही ॥ गोविंदात्मजपिप्रास्वकदासींपाही ॥ जयदेवी ॥ ५ ॥

आरतीश्रीमंगलागौरीची- (स्त्रियांचेपद्धतीचेवालीवर.)

जयमायमंगलागौरी ॥ तुजलापूजंअंतरीं ॥ नालाविधिउपचारीं ॥ दीपवोंवाळूं
सुंदरी ॥ धु० ॥ मंगलागौरीनामतूझे ॥ तुलानमनअसोमाझे ॥ भवदुःखाचेहेओझे
॥ देवीउतरावेंसहजे ॥ १ ॥ गजाननाचीतूमाता ॥ शंकराचीप्रियकाता ॥ हिमाचला
चीतूदुहिता ॥ भजतारितारिंआतां ॥ २ ॥ लागेंतुझ्याचरणासीं ॥ जाविंषापाचि
याराशी ॥ भक्तिठसावीमानसीं ॥ अंबेन्यावेंपायांपाशीं ॥ ३ ॥ गौरीओंवाळी
त्येदीप ॥ नेणेंतुझेनामरूप ॥ वाढावेंसौभाग्यअमूप ॥ विश्वाचीतूमायबाप ॥
४ ॥ रिक्कामीहीस्वदपट ॥ शुद्धभागींलावींनीट ॥ परब्रह्मिंधनदाट ॥ पावींचारा
वर्णिलेट ॥ जयमायमंगलागौरी ॥ ५ ॥

श्रीहरितालिकादेवीची आरती. स्त्रियांचे चालीनें झणावी.

जयदेवीहरितालीके ॥ सरिषपार्वतीअंबीके ॥ आरतीओंवाळीत्यें ॥ ज्ञानदीपकक-
ळीके ॥ जय० ॥ ध्रु० ॥ हरअधोंगीवसशी ॥ जाशीयज्ञामाहेराशी ॥ तेथेंअपमान
पहयसी ॥ यज्ञकुंडींगुप्तहोसी ॥ १ ॥ रिषसीहिमाद्रिव्यापोरी ॥ कन्यादोसीतूंगो
मरी ॥ उग्रतपश्चर्यामोरी ॥ आचरसीउठाउठी ॥ २ ॥ तापपंचाग्नीसाधनें ॥ धूम्र
पानेंअधोवदनें ॥ केलिंबहुउपोषणें ॥ शंभुभताराकारणें ॥ ३ ॥ लीलादास्य
विशीदृष्टी ॥ हेंव्रतकरिसीलोकंसाठी ॥ पुन्हावरिसीधूर्जरी ॥ मजरक्षाषेंसंकर्ती
॥ ४ ॥ कायवर्णनवगूण ॥ अन्यमतीनागयण ॥ मातेदारववींचरण ॥ चुकयावें
जन्ममरण ॥ जयदेवीहरितालीके ० ॥ ५ ॥

मुरलीधरकृष्णाची आरती.

बंधूवचरामासहगांकुळिंअवतरसी ॥ मारुनिसकळांदुष्टांभूभाराहरिसी ॥ गो
पवधूसीरासक्तीडावद्रुकरिसी ॥ आत्मज्ञानाकथुनीत्यांसहिउद्धरिसी ॥ जयकृ
ष्णजयकृष्णजयजयकंसांता ॥ वंशीवादनयांगेंभुलविशिसुरकांता ॥ १ ॥ ध्रु० ॥
सीमासांडुनिडेंदेंकरितांबहुकोप ॥ गोवर्धनउचलोनीरक्षिसिगोगोप ॥ लावि-
सिगोरस्वरक्षकगोपीताद्योप ॥ सर्वहिचोरुनिभक्षिसिवांरिसीअमूप ॥ २ ॥
याजनुनीमुरलीदारमयिषिवळीला ॥ त्यांसहयमुनातीरींदाविसिबहुलीला ॥
कंठींघालिसिमोहकसुफुलुवह्नीला ॥ स्कंधींघेंउनिनाचसिरुसन्यागोपीला ॥ ३ ॥
दमविशियमुनाडांहीकंठ्रीयासपां ॥ नाचभिमिफणिवरथेंथैशमविशितर्पा ॥ गो
पीचिनेंहरिसीउभवनिकंदर्पा ॥ म्हूपासीतनुमनधनकृतसर्वहिमजअर्पा ॥ ४ ॥
नमिनोतवचरणानेंजननामरणातें ॥ नासावेंश्रीकृष्णाआलांशरणातें ॥ काटीं
दीनदयाळामायाचरणातें ॥ मजघायेंनारायणनामस्मरणातें ॥ जय० ॥ ५ ॥

आरतीपंदरीनाथाची.

पंचदशीचेंसागीपंडितहीनमले ॥ घटमठरवटपरकरितांगुरुशिष्यंभ्रमले ॥
सवपदिंसुगर्मानमलेस्वसुखीतेरमले ॥ पंदरिनाथानयनींतक्षुनिविश्रमले ॥ ज
यदेवजयदेवपंदरिच्चारुया ॥ भूवैकुंठींवससीजगदुदाराया ॥ ध्रु० ॥ १ ॥ टुकल
तिचिडुडनिपडनीवडुडतिभंटाया ॥ क्षीरापतिउडबितीकितिवंणवतिवेंटाया ॥ व

इषेयडविनिदेवाङ्गालारवेराया ॥ पुनरपिजापोंखुंदेकालाच्याठाया ॥ २ ॥ रिपु
हीचरणीलोळतिसांडुनियांगर्व ॥ वर्षांर्षणीहिनेणतिषेरतिसमसर्व ॥ नाचति
अप्सरसागणगातीगंधर्व ॥ बहुजर्नींच्यापुण्येसाधेहेपर्व ॥ जय० ॥ ३ ॥ ना
चावेसनांसहगायेन्वेळावे ॥ आनंदंडोलावेप्रेमेलोळावे ॥ न्हावेभीमाजळिमनमज
नींधोळावे ॥ पुंडलिकाभेरावेतवपुटेळावे ॥ ४ ॥ जयदे० ॥ थकलोयेराझारीव-
हुविपसंसारि ॥ तुजविणअमलोदुःखेअनुभविलींसारी ॥ ध्यानीयावेविवृत
पीनांबरधारी ॥ नारायणदासान्याभवनिधिपरपारी ॥ जयदेव० ॥ ५ ॥

आरतीमारुतीची.

मायाशोधाविषयींतरलासीसमुद्रा ॥ मध्येभयंकरिलाकरिसीत्तच्छिद्रा ॥ न
मुनीश्रीलादेशीदाशरथीमुद्रा ॥ लंकाजाळुनिपेशीएकादशरुद्रा ॥ जयदेवा
जयदेवाजयमारुतिसाया ॥ जगदुद्वारकरायायेसीयाठाया ॥ ध्रु० ॥ १ ॥ रुदनक
रीरामतयाबहुसुरिकेळा ॥ सेतूबांधुनीसकपीनेसीलंकेला ॥ दशवदनादिकमा
ऊनआणिसिसीतला ॥ दासविभीषणालातंकापतिकेळा ॥ २ ॥ जय० ॥ तीकी
तींतयअतुलावर्णिलकोणजनी ॥ तरलेदुःखसमुद्रींबहुनरतयभजनी ॥ सत्य
रपाबसिएसेंकथिलेसेसुजनी ॥ तबदशनरवियोगेंनिरसेभ्रमरजनी ॥ जय०
॥ ३ ॥ राहावेममहदयींसद्याकपिराया ॥ सकलहिआधिव्याधिनिर्मूलकराया
॥ मन्मननिस्पृहळावेनिर्मलविचराया ॥ नजसाविलंबउदकींलवणासविराया
॥ जयदेवा० ॥ ४ ॥ यादेहीयानयनींब्रम्हचिखेळावे ॥ ज्ञानाग्नीनेसंचितसर्वहिजा
ळावे ॥ क्रियमाणहिबाधेनाऐसेंबाळावे ॥ नारायणदासातयचरणीपाळावे ॥ ज०
॥ ५ ॥

विडा.

विडाध्याहोनागयणा ॥ रुष्णाजगत्रयजीवना ॥ विनवितेरस्सुमाई ॥ दासीहो
ईनमीकान्हा ॥ विडा० ॥ १ ॥ वासनाफोडुनीयां ॥ चूर्णकेळीसुपारी ॥ भावार्थका
पुराने ॥ पोळियेळीनिर्घारी ॥ विडा० ॥ २ ॥ शांतिहेनागवेळी ॥ पानेघेळीयां करी ॥
मीपणजाळुनीयां ॥ चुनाळावियेलावरी ॥ विडा० ॥ ३ ॥ विरेकहाकातरंगा ॥ रंगिं
रंगलासुरंगा ॥ बैराग्यजायफळा ॥ मेळविलेंस्वकळा ॥ विडा० ॥ ४ ॥ द्याहेजायपरी
॥ क्षमालवंगाआणील्या ॥ शीतळबेलदोडे ॥ शिवराभीमेळविले ॥ विडा० ॥ ५ ॥ स्सु

माइनेंभावे॥स्त्वफितीहोकेला ॥ श्रीकृष्णापेंईविडा ॥ मनोभावेगेवियेला ॥
विडाध्याहोनारायणा ॥६॥

शेजारतीचेअपंग.

आतांस्वामीसुरखेंनिद्राकरागोपाळा ॥ पुरलेमनोरथजातोआपुलात्यास्थळा
॥१॥ तुम्हासींजागविलेंआम्हींआपुत्याचाडा ॥ शरभाशरभकर्मदोषहरावघा
पीडा ॥२॥ पाबलाप्रसादआतांविगेनीजायेविगेनीजावे ॥ आपुलालेथमकळों
येनातिभावे ॥३॥ तुकाम्हणेदीपलेउच्छिष्टाचेभोजन ॥ नाहीनीवडीलेआम्हां
आपणाभिन्न ॥४॥ हरीचलामंदिराऐशाम्हणतीगोपिका ॥ भावेओंबाबूनी
यदुकुळरीळका ॥५॥ एकीकडेराईएकीकडेरस्वुपाई ॥ भावेओंबाळितांहारि-
जालादोठार्या ॥६॥ अष्टादिकसोळासहस्रन्याच्यासुंदरा ॥ ज्यांनींप्रार्थिता
गेलालयांचिघाघरा ॥७॥ एकाजनार्दनींहरितूलाषवीहोसी ॥ इतुक्याहीभोग्
नब्रम्हचारीम्हणवीसी ॥८॥ पाबलाप्रसादआतां ॥ ॥६॥ ॥६॥

स्तुति.

घालिनलोरांगणवंदीनचरणडोळ्यांनिपाहिनरुपतुझे ॥ प्रेमेंआळिंगिनआमंदें
पूजिनभावेओंबालिनम्हणेनामा ॥ त्वमेवमातापितात्वमेवत्वमेवबंधूसरवात्वमे
व ॥ त्वमेवपिद्याद्वयिणंत्वमेवत्वमेवसर्वममदेवदेव ॥ कायेनवाचामनसेदिपैर्या
बुद्ध्यात्मनावाप्रकृतिस्वभावात् ॥ करोमिद्यत्सकलंपरस्मै नारायणायेजि
समर्पयामि ॥१॥ • ॥ इतिआरत्यासमाम्ना ॥ ॥६॥ ॥

अथपद्मीपतनकारिकाप्रारंभः

मनुष्यांच्याआंगावरपालपतनपावलीअसतां विरोधेंकरून कायफल
आहेतेंगंग, वराह, मांडव्य इत्यादिऋषींनीं जसें सांगितलें आहे त्याप्रमा
णेंमींयेथें सांगतोः-

पुरुषाचेंफल.

१.. मस्तकावर किंवाशेंडीवर पालपडलीअसतां सुखप्राप्तहोतें.

- २.. डाल्या गालावर पडली असतां पितरांचें दर्शन होईल असें जाणावें.
- ३.. उजव्या गालावर पडली असतां इष्टसंपत्ति मिळेल.
- ४.. केशाबंधाचेठाई पडली असतां रोग उत्पन्न होईल.
- ५.. केशांच्या अप्रावर पडली असतां नाश जाणावा.
- ६.. तालूवर पडली असतां मरण जाणावें.
- ७.. कपाळावर पडली असतां लक्ष्मी प्राप्त होते.
- ८.. भृकुटीवर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.
- ९.. भृकुटीच्या मध्येंच जर पतन पावली तर द्रव्यलाभ जाणावा.
- १०.. उजव्या नेत्रावर पडली असतां शरभ जाणावें.
- ११.. डाव्या नेत्रावर पडली असतां बंधन प्राप्त होतें.
- १२.. पुर्यावर पडली असतां मिष्टान्न भोजन मिळतें.
- १३.. नाकावर पडली असतां सोप्याग्यप्राप्ति जाणावी.
- १४.. नाकाच्या अग्रभागीं पडली असतां दुःख प्राप्त होईल.
- १५.. उजव्या कानावर पडली असतां लाभ होतो.
- १६.. डाव्या कानावर पडली असतां दुःख प्राप्त होतें.
- १७.. गालाच्या मध्यभागीं जर पडली तर जेवण मिळेल.
- १८.. मनुष्याच्या खालच्या ओंठावर पडली तर द्रव्य व ऐश्वर्य मिळेल.
- १९.. वरच्या ओंठावर पडली असतां कलह होईल.
- २०.. ओष्ठसंपुटाचेठाई पडली असतां मरण जाणावें.
- २१.. चुबुकावर म्हणजे ओंठाचे खालीं व हनुवटीच्या वर पडली असतां रा-
जाबरोबर द्वेष घडेल असें जाणावें.
- २२.. कंठावर पडली असतां मित्राचें आगमन होईल.
- २३.. कंठाचे बाहेर पडली असतां शत्रूपासून भय प्राप्त होईल.
- २४.. उजव्या खांद्यावर पडली असतां जय प्राप्त होतो.
- २५.. डाव्या खांद्यावर पडली असतां पराजय होतो.
- २६.. हातावर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.

पडलीपतनकारिका.

(२९३)

- २७.. मनगरावर पडली असतां अलंकारप्राप्ति होत्ये.
- २८.. हाताच्या पृष्ठभागावर पडली असतां द्रव्याचा नाश जाणावा.
- २९.. अंगुलीवर पडली असतां इष्टपदार्थप्राप्ति जाणावी.
- ३०.. नखावर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.
- ३१.. हस्ताच्या मध्यभागीं पडली असतां महत्सुराव प्राप्त होईल.
- ३२.. पाठीवर पडली असतां आपल्या मित्राची बातमी समजेल.
- ३३.. दोन्ही कुशांवर पडली असतां बंधूची भेट होईल.
- ३४.. पोंरावर पडली असतां द्रव्यलाभ होईल.
- ३५.. नृदयाचेठायीं पडली असतां सौख्यरुद्धि होईल.
- ३६.. पुरुषाच्या स्तनद्वयाचेठायीं पडली तर सौभाग्य प्राप्त होते.
- ३७.. उभय कांठांच्याठायीं पतन पावली तर स्त्रियांस सुराव प्राप्त होते.
- ३८.. डाव्या बाहूवर पडली असतां बहुत क्लेश होतात.
- ३९.. उजव्या बाहूवर पडली असतां यश प्राप्त होते.
- ४०.. डाव्या हातावर पडली असतां आपल्या कुटुंबाशीं कलह होतो.
- ४१.. डाव्या मनगरावर पतन पावली तर द्रव्यनाश होतो.
- ४२.. डाव्या हाताच्या पृष्ठभागावर आणि बोटांवर पडली असतां भ्रूषण.
- ४३.. डाव्या हाताच्या नखांवर पडली असतां नाश होईल.
- ४४.. डाव्या हाताच्या मध्यभागीं पडली असतां धन प्राप्त होईल.
- ४५.. कमरेवर पडली असतां वस्त्रालंकार प्राप्त होतील.
- ४६.. नाभीवर पडली असतां जय आणि कीर्ति ही प्राप्त होतील.
- ४७.. बंधनाचेठायीं म्हणजे बस्तीवर पडली असतां रोगप्राप्ति जाणावी.
- ४८.. गुह्यस्थानीं पडली असतां मरण जाणावें.
- ४९.. मांड्यांवर पडली असतां वस्त्राचा नाश जाणावा.
- ५०.. जंघेच्याठायीं म्हणजे कमरेच्या पुढच्या बाजूवर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.
- ५१.. गुदस्थानीं पडली असतां रोगाची प्राप्ति जाणावी.

(२१४)

उपयुक्तकथासंग्रह.

- ५२.. दोन्ही गुडघ्यांवर पडली असतां बंधन प्राप्त होईल.
- ५३.. पोल्यावर पडली असतां स्त्रीचा नाश जाणावा.
- ५४.. जंपांवर म्हणजे दोन्ही गुडघ्यांचे स्वास्ती पायांपर्यंत पडली असतां प्रवास पडेल.
- ५५.. दोन्ही पायांवर पडली असतां बंधन प्राप्त होईल.
- ५६.. खूर म्हणजे लक्षणें फक्तून जोडलेले पाप यांवर पडली असतां मृत्यु प्राप्त होईल.
- ५७.. टांचेवर पडली तर सुरवभासि होईल.
- ५८.. पायांच्या बोटांवर पडली तर पुत्रनाश होईल.
- ५९.. पापांच्या नखांवर पडली असतां पशूवचाकर यांचा नाश जाणावा.
- ६०.. पायांच्या तळव्यावर पडली असतां शत्रूचा नाश होईल असा निग्रह यशास्त्रांत आहे.
- येथपर्यंत जे फळ सांगितले तें सर्व आपल्यासच प्राप्त होईल असें समजावें.
- ६१.. शयनावर निजतांना जर पाल पडली तर शक्य फळ नाही. अशक्य असें जाणावें.
- ६२.. आसनाचेठाई बसल्यावर जर पाल पडली असें पाहिले तर कांहीं शक्य व कांहीं अशक्य अशीं दोनही प्रकारचीं फळें जाणावीं.
- ६३.. आपल्या पात्रावर जें उच्छिष्ट अन्न त्याचेठाई जर पाल पडतांना पाहिली तर बंधूंचें परस्पर सख्य होईल असें जाणावें.
- ६४.. आपण गमन करीत असतांना जर आपल्या आंगावर पाल पडली तर जें फळ सांगितले तें फळ आपले शत्रूस होईल असें जाणावें.
- ६५.. जेवावयाचे अन्नावर पाल पडली असतां तें अन्न टाकून पावें. अन्नरहित पात्राचेठाई पडली असतां ती पाल ज्याधि, शोक, भय यांतें देणारी असें जाणावें.
- ६६.. ज्या अग्नीमध्ये स्वयंपाक करावयाचा त्यांत पडेल तर रायको मरेल.

पल्लीपतनकारिका.

(२९५)

- ६७.. देवळांत जर पडली तर राजाचा नाश होईल.
- ६८.. सभेमध्ये पडली तर सभापतीचा नाश होईल.
- ६९.. अर्धघराच्या मध्यभागीं जर पडेल तर परधन्याचा नाश होईल.
- ७०.. दोघांचे मध्यभागीं पडेल तर दोघांत जो उत्तम असेल त्याचा नाश हो.
- ७१.. पालीचें परस्पर पुद्दू होत असतां जर खालीं पडलेली फहिली तर सर्व दुःखांचा नाश होऊन घरांत राहणाऱ्या माणसांस सुरव प्राप्त होईल.
- ७२.. पालीच्या पडण्यानें जर घरांतला दिवा मालबला गेला तर तें गृहनाश पावतें घास्तव तीन महिनेपर्यंत त्यांत राहूं नये.
- ७३.. आपले बऱ्यातंकारांचेर पाल पडलेली पाहिली तर आपले योग्यतेचा नाशच कलह होईल.
- ७४.. तळवार वगैरे आयुधांवर पाल पडली तर आपले हस्ते शत्रूचा नाश होईल.
- ७५.. आपलीं जीं अश्यादि वाहनें त्यांचे शयीं पडली तर कष्टपुक्त प्रवास पडेल.
- ७६.. आपल्या जन्म दिवशीं किंवा जन्मनक्षत्रीं, आपल्यास बारावाचंद्र असे ल त्या दिवशीं, वैधृत, व्यतीपात, उत्यात दिवस, ग्रहणादिक, यमपंद, मृत्युयोग, दग्धयोग, कालनाडिका, विषनाडी, पापग्रहयुक्त व पापग्रहा नें अवलांफित असें लग्न इत्यादिक कालीं पाल जर चांगल्या ठिकाणीं पडली तर जें फल पूर्वीं सांगितलें तें पूर्ण होतं वाईट फल प्राप्त होईल.
- ७७.. याच रीतीवरून दुर्निमित्त झालें असतां नाश होतो असें जाणावें. याप्रकारें करून कुशळ पुरुषांनीं पालीच्या पडण्याचें फल समजावें.
- ७८.. सरड आंगावर पडला असतां हेंच फल जाणावें. पालीचें पडणें सरडाचें प्ररोहण हीं दोन्ही नाशार्थ होतात, परंतु विपर्यय असतां शत्रु जाणावी. सरड आंगावर पडून जर चढला तर चढण्याचें फल उत्तम व नुसत्या पडण्याचें फल त्यापेक्षां कमी.

आरोहण व पतनाचीं लक्षणें- तोंड वर करून जर आंगावर चढला तर त्याला आरोहण म्हणावें आणि खालीं तोंड करून जर उतरला तर त्याला पतन म्हणावें. असें लक्षण युक्त जर सरडाचें आरोहण किंवा पतन झालें

(२१६)

उपयुक्तकथासंग्रहः

तरशीघ्रफलप्राप्ति होईल असा निश्चय आहे.

पालीच्या पडण्याचे दोषास उपाय- पालीचा स्पर्श झाला असता लगेच वस्त्रसुद्धा स्नान करावे आणि पंचगव्य प्राशन करून तुपामध्ये सुसपाहावे. अशक्त असो किंवा सशक्त असो. ज्याला कल्याणाची गरज आहे त्यापेठे भगोदर अस्त्र करावे. नंतर पुण्याहवाचन करून शांतिकर्म आचरण करावे.

पालीच्या शांतीचा प्रकार- दहापल सुवर्णाची पालीची प्रतिमा करावी. इतके सामर्थ्य नसेल तर यथाशक्ति गिन्नाळी करितां सुवर्णाची प्रतिमा करावी. ती प्रतिमा तांबड्या वस्त्रेकरून वेष्टित करावी. नंतर गंध कुलादिकांनी तिचे पूजन करावे. मग त्या प्रतिमेपुढे मृत्तिकेचा चांगला घट भरून देवावा आणि वस्त्र, पुष्प इहिकरून तो कलशाभलं कृत करून तांदुळावर स्थापन करावा. त्या घटाचे गयीं पंचामृत, पंचगव्ये, पंचरत्ने, पांचताळी, पंचपात्री आणि सप्तमृत्तिका टाकाव्या. मग गंध, पुष्प, अक्षता, इत्यादिके करून त्यांच्या त्यांच्या मंत्रांनी भक्ती करून लोकपालांची पूजा करावी. नंतर अग्निस्थापना करावी. नंतर मृत्युंजयमंत्रे करून चांगल्या रेषेच्या समिधांनी अग्नीचे गयीं होम करावयास आरंभ करावा. आणि एकाग्रचित्त होईन व व्याहृती म्हणून अर्घ्यांतर सहस्रत्रय अथवा अष्टोत्तरशत चांगल्या तिळांचा होम करावा. होम समाप्त झाल्यावर पुण्यकारक वरुणसूक्त, शक्तिसूक्त इहिकरून ब्राम्हणाच्या हस्ते पजमानाच्या मस्तकावर अभिषेक करावा. अशा विधीने जो शांतिकर्मांचे आचरण करितो त्याला आयुष्य, श्री, जय, रुद्धि, पशु, आरोग्य हीं प्राप्त होतात.

स्त्रियांचे आंगावर पाल पडली असतां काय फल ते सांगतां

- १.. स्त्रियांच्या मस्तकावर पाल पडली असतां लक्ष्मी प्राप्त होते.
- २.. नाळूवर पडली असतां मृत्यु देणारी जाणावी.
- ३.. वेणीवर पडली तर रोगप्राप्ति जाणावी.
- ४.. केंसांच्या अंगावर पडली तर मरणप्राप्ति जाणववी.
- ५.. मानेवर पडल्यास नित्य कलह होतो.

- ६०० कपाळावर पडल्यास द्रव्यनाश.
- ७०० उजव्या गालावर पडल्यास विधवा होईल.
- ८०० डाव्या गालावर पाल पडली तर आपल्या प्रियाचें दर्शन होईल.
- ९०० उजव्या कानावर पडली असतां दीर्घायुषी.
- १००० डाव्या कानावर पडली असतां सुवर्ण अलंकार मिळतील.
- ११०० उजव्या नेत्रावर पडली तर दुःख.
- १२०० डाव्या नेत्रावर पडली असतां पतीचें दर्शन होईल असें शास्त्रप्रमाण आहे.
- १३०० नाकावर पाल पडली असतां रोगप्राप्ति जाणावी.
- १४०० चरच्या ओंठावर पडली असतां कलह होईल.
- १५०० स्वालच्या ओंठावर पडली तर द्रव्य व ऐश्वर्य यांची प्राप्ति होईल.
- १६०० ओष्ठसंपुटावर पडली तर नाश जाणावा.
- १७०० चुबुक म्हणजे स्वालच्या ओंठास्वालचा व हनुवटीच्या चरचा जो भाग-
त्यावर पाल पडली तर कलह होईल.
- १८०० तोंडात जर पडली तर मिष्टान्न भोजन मिळेल.
- १९०० कंठावर पडली असतां अलंकार प्राप्त होतील.
- २००० दोन्ही कानांवर पडली असतां सुखसंपत्ती त्वरित प्राप्त होईल.
- २१०० पाठीवर पडली असतां बंधूचा वियोग होईल.
- २२०० दोहों कुशींवर पडली तर बंधूची भेट होईल.
- २३०० दोहों खांद्यांवर पडली असतां मणियुक्त अलंकारप्राप्ति जाणावी.
- २४०० उजव्या हातावर पडली असतां द्रव्यनाश होईल.
- २५०० डाव्या हातावर पडली असतां लाभ होईल.
- २६०० उजव्या मनगरावर पडली असतां मनाला संताप व द्रव्याचा नाश होईल.
- २७०० डाव्या मनगरावर पडली तर अलंकार प्राप्त होतो.
- २८०० दोन्ही हातांच्या मध्यभागीं पडली तर महत्सुख.
- २९०० दोन्ही हातांच्या पृष्ठभागीं किंवा बोटांवर पडली तर अलंकार प्राप्त होतो.
- ३००० चरवांवर पडली असतां नाश होतो.

- ३१.. दोन्ही स्तनांवर पडली तर बहुत दुःख होईल.
 ३२.. हृदयाचे ठाणीं पडली तर सौरभ्यवृद्धि होईल.
 ३३.. कुडीचे ठाणीं पडली तर सन्तुत्राची प्राप्ति होईल.
 ३४.. कन्येच्या पोटावर पडली तर लग्न होईल असें जाणावें.
 ३५.. स्त्रियांचे पोटावर पडली असतां मंगल म्हणजे कांहीं शक्य होईल.
 ३६.. नाभीवर पडली असतां सत्कीर्तिवृद्धि होईल.
 ३७.. गुड्यास्थानीं पडली असतां मरणप्राप्ति.
 ३८.. कमरेवर पडली असतां वस्त्राचा नाश होईल.
 ३९.. गुदस्थानीं पडली असतां रोगाचा उपद्रव होईल.
 ४०.. दोन्ही मांड्यांवर पडली असतां कन्या किंवा पुत्र होईल.
 ४१.. उभयपं गुड्यांवर पडली असतां बंधनप्राप्ति होईल.
 ४२.. जंघेवर म्हणजे गुड्यांपासून पायांपर्यंत पडली असतां द्रव्याचा नाश हो.
 ४३.. उभय पोट्यांवर पडली असतां मरण प्राप्त होईल.
 ४४.. उजव्या पायांवर पडली असतां गांवास जाणें होईल.
 ४५.. डाव्या पायांवर पडली असतां पुत्र व पुष्कळ द्रव्य प्राप्त होईल.
 ४६.. पायांच्या नखावर पडली असतां धनप्राप्ति.

या प्रकारे करून पातीच्या पडण्याचें व सरराच्या चटण्याचें फळ ऋषींनीं स्त्रियांस सांगितलें आहे.

अथदिशाफल- आतां आपल्या आंगावर पाठ पडून ती जर पूर्वेकडे जाईल तर ज्याच्या आंगावर पडली असेल त्याचें चिंतिलेले कार्य सिद्धीस पावेल. आघेची कडे गेली तर अघापासून भय जाणावें. दक्षिणेकडे गेली तर मरणप्राप्ति जाणावी. नैर्ऋत्येकडे गेली तर कलह होईल. पश्चिमेकडे गेली तर द्रव्यनाश जाणावा. पर्व्वेकडे गेली तर रोगप्राप्ति. उत्तरेकडे गेली तर कीर्ति लाभ होईल. आणि ईशा येकडे गेली तर चिंतिलेले कार्य होईल. हें सांगितलेले फळ पाठ आंगावर पडू न गेली तर जाणावें.

अथतिथिफल- प्रतिपदेचे दिवशीं पाठ आंगावर पडली असतां सर्व-

पडतीपत्रनकारिका.

(२२१)

लोक अनुकूल होतात. द्वितीयेचे दिवशीं पडली असतां त्या पुरुषास राज्य प्राप्त होईल. तृतीयेचे दिवशीं पडली असतां लाभ होईल असें जाणावें. चतुर्थीचे दिवशीं पडली तर रोग प्राप्त होईल असें जाणावें. पंचमी, षष्ठी, सप्तमी या तीन दिवशीं पडली असतां धनप्राप्ति जाणावी. अष्टमी, नवमी, दशामी ह्या दिवशीं पडली असतां मरण जाणावें. एकादशीचे दिवशीं पाल पडली असतां पुत्रलाभ होईल. द्वादशीचे दिवशीं पडली असतां पुत्रवसंपत्ति प्राप्त होईल. त्रयोदशीचे दिवशीं पडली असतां हानि जाणावी. चतुर्दशीचे दिवशीं पडली असतां द्रव्याचानाश होईल. आणि पौर्णिमा व अमावास्या या दिवशीं पडली असतां बंधुहानि व द्रव्यनाश हीं फलें जाणावीं.

अथवारफलम्.

सोम, बुध, गुरु, शक्र या चारवारींजर पाल पडली तर धनलाभ होतो व रवि, मंगळ, शनि, ह्या वारीं पडली तर द्रव्यनाश होईल असें जाणावें.

अथनक्षत्रफलम्.

अश्विनीवर पाल पडली असतां आयुष्य आणि आरोग्य प्राप्त होतें. भरणीवर पडली असतां रोगप्राप्ति होतें. कृत्तिकावर पडली असतां धनहानि जाणावी शोहिणी व मृगशांवर पडली असतां संपत्ति प्राप्त होईल. आर्द्रावर पडली असतां भूयु प्राप्त होईल. पुनर्वसूवर पडली असतां धनलाभ होईल. पुष्य नक्षत्रावर पडली असतां लाभ. श्राव्येषावर पडली असतां मरण. मघा नक्षत्रावर पडली असतां कल्याणप्राप्ति. पूर्वाषाढावर पडली असतां रोगाधिक्य. उत्तराषाढा, चित्रा, स्वाती ह्या नक्षत्रांवर पडली असतां शत्रु. विशाखावर पडली असतां धननाश. अनुराधावर पडली असतां राज्यप्राप्ति. ज्येष्ठावर पडली असतां नाश. मूलावर पडली असतां सुख. पूर्वाषाढावर पडली असतां मृत्यु, उत्तराषाढावर पडली असतां कल्याण. श्रवणावर पडली असतां राज्यप्राप्ति. धनिष्ठावर नाश. शतताराकावर पडली असतां सुख. पूर्वाभाद्रपदावर पडली असतां शत्रु. उत्तराभाद्रपदावर पडली असतां शत्रु. आणि रेवती नक्षत्रावर पाल पडली असतां राज्यप्राप्ति जाणावी.

उपयुक्तकथासंग्रहः

अथलघुफलम्.

वारालग्न्यांवरपालपडली असतां कायफल तें सांगतो. मेष, वृषभयालग्न्यांवरपालपडली असतां लाभजाणावा. मियुनलग्न्यांवरपडलीतर कन्या होईल. कर्कळ-ग्न्यांवरपडली असतां आपला उत्कर्ष होईल. सिंहलग्न्यांवरपडलीतर द्रव्यनृणा. तूल, चम्बिकु पालग्न्यांवर द्रव्यप्राप्ति. धन, मकर पालग्न्यांवर धनप्राप्ति. कुंभलग्न्यांवर मोठी हानी. आणि मीनलग्न्यांवर संतोषप्राप्तिजाणावी.

अथयोगफलम्.

शरल, वज्र, व्यतीपात, व्याघात, परिध, वैधृति या योगांवर पालपडली असतां नाश होईल व या शिवाय जे योग त्यांवर पडली असतां शरभ.

अथकरणफलं.

नाग, चतुष्पाद यांवर पाल पडली असतां शोककारक जाणावी. भद्रावर पडली असतां निश्चयें करून मरण जाणावें. व यांशिवाय बाकीच्या करणांवर पडल्यास शरभदायक जाणावी.

इतिपट्टीसरठयोः फलकारिकासमाप्ता.

अथस्वप्नाध्यायफकीकाप्रारंभः

स्वप्नपडण्याचीवेळ - सर्व व्यापारांपासून मन व इंद्रिये स्थिर झालीं आणि नाना रूपांचें ज्ञान नाहीसें झालें म्हणजे तें स्वप्न.

हे स्वप्न दोन प्रकारचे - एक चांगले व एक वाईट प्रकारचे - त्यांपैकी चांगल्याचें सामान्य फल सांगतो.

नदी आणि समुद्र यांतून पांढून पार जाणें, आकाशांत उडणें, सूर्य उगवलेला, प्रज्वलित अग्नि, सूर्याविग्रह, आश्विन्यादिक नक्षत्रे, भुवादिगारे, चंद्रमंडल इत्यादि जो मनुष्य स्वप्नाचे ठायीं पाहतो त्यास सर्व सिद्धि होईल.

स्वप्नामध्ये मद्यपिणें, आंनडीं व भांसयांचें भक्षण, किडे, विठा, रक्त हीं आंगास लगे पन केलेलीं, इहीं भाल स्वाणें आणि पांढरें गंधय रत्नांचे अलंकार इत्यादि पातलेतें असें जो मनुष्य पाहील तो धन्य होईल.

देव, ब्राम्हण, भारद्वाजादिक श्रेष्ठपक्षी, कोंबडा, छत्र, कमलपुष्प, राजा व पांढरीं पुष्पें, पांढरें वस्त्र, वस्त्रियांचेजे उत्तम अलंकार तिहींकरून पुक्त अशी स्त्री हीं स्वप्नामध्ये जो पाहील व वैरु, पर्वत, औदुंबर, फळे आलेला रस थांवर चढलेला, आरसा, मांस, पुष्पे हीं मिळालीं आणि पुष्कळ पाण्यांतपोडणें हीं जो मनुष्य स्वप्नामध्ये पाहील त्याला द्रव्य मिळेल व कांहीं रोग असल्यास तो दूर होईल.

आतां स्वप्नाचें साधारण वाईट फल सांगतो.

यज्ञस्तंभ, पळस, वारूळ, कडूनिंब इतक्यांवर चढणें; कापूस, लोखंड, पेंड, तेल, यांची प्राप्ति नाशकारक.

क्रीडा करणें, तांबडें वस्त्र धारण करणें, नदी अडवून आणणें, शिजलेलें मांस खाणें हीं सर्व नाशकारक जाणावीं.

दोन प्रकारचें जें स्वप्नसांगितलें त्याच्या पडणुपाचे वेळापरतें फलाचे भेद सांगतो.

रात्रीच्या टापीं पहिले प्रहरीं स्वप्न पडलें असतां एक वर्षानें फल, दुसरे प्रहरीं पडलें असतां आठ महिन्यांनीं, तिसरे प्रहरीं पडलें असतां तीन महिन्यांनीं, चवथे प्रहरीं पडलें असतां एक महिन्यानें, अरुणोदयीं पडलें असतां दहादिसांनीं, गाई सोडण्याची वेळ म्हणजे सूर्योदयीं पहिलें असतां तुत्काल याप्रमाणें शुभाशुभ जसें स्वप्न पडेल त्याप्रमाणें जाणावें.

बहुतकरून शुभ स्वप्नें—जो स्वप्नाचे ठापीं राजा, हत्ती, घोडा, सुवर्ण, बैल, गाई इत्यादिकांतें पाहील त्याचे कुटुंबाची वृद्धि होईल.

जो म्हाय, बैल, हत्ती, शिवालका, पर्वताय, रस इत्यादिकांवर चढतो आणि विष्ठा आंगास लावलेली, रडणें व मरणें, आणि जी स्त्री प्रासन व्हावयाची तिशीं संग करणें, इतकीं स्वप्नाचे ठापीं पाहील तो मनुष्य धन्य.

वटवृक्ष, फळे थांवर एकदाच चढून तेथून जागा होतां त्यास द्रव्यलाभ लवक र होईल.

जो आपला उजवा हात प्रांढ्या सर्पानें मिळला असें पाहील त्यास हजारों

रूपयांचा लाभ होईल असें समजावें.

ज्यास सर्प व विंचू पाण्यांत चावले असें दृष्टीस पडेल त्याला जय व सर्व सिद्धि प्राप्त होईल.

ज्यास देशालय, राजगृह, पर्वताग्र, यांवर चढणें व समुद्रामध्ये पोहणें असें दृष्टीस पडेल तो जरी शतद्रकु बांतला असला तरी निश्चयें करून राजा होईल.

जो नर तळ्यामध्ये तूप चक्षीर हीं फाटल्या रवेरीज कमलपत्रांत घेऊन भक्षण करितो तो सार्वभौम राजा होईल.

जो नर स्वप्नामध्ये, मोर, कोंबडा, कोंबपक्षी यांत पाहून जागृत होतो त्यास उत्तम कुळींची व मधुर बोलपारी कन्या प्रार्थ्या मिळेल.

जो सांखळदंडांनीं बांधला व पुनः दोऱ्यांनीं दंड बांधले अशांतें आपणांस स्वप्नामध्ये पाहील त्याला पुत्र व धन हीं लवकर प्राप्त होतील.

जो वसण्याची गादी व निजण्याचा विछाना, पालखी, गाडी, शरीर, परइत्या दिकांतें आग लागलेली पाहून जागा होईल त्याला लक्ष्मी सार्वकाल सन्मुखी आहे.

जो स्वप्नामध्ये सूर्यमंडळ व चंद्र यांत पाहील तो रोगी असल्यास बरा होईल व निरोगी असल्यास धनप्राप्ति होईल.

जो स्वप्नामध्ये रक्तप्राशन करितो तो ब्राम्हण असल्यास विद्यावान् व तदीतरजातीय असल्यास धनप्राप्ति होईल.

ज्यास स्वप्नामध्ये पांढरें वस्त्र व पांढरे वस्त्रें करून भूषितगंधधारणकेलेल्या स्त्रीने स्नान घातलें असें जो पाहील त्याला निश्चयें लक्ष्मी प्राप्त होईल. ज्यास खडावा, छत्री, स्वच्छ धारेची तरवार मिळाली असें पाहून जागृत होईल त्याला उत्तम प्रकारचें अन्न मिळेल.

जो बैलाचे गाडींत एकटाच बसून जागा होतो त्यास लवकरच धनप्राप्ति होईल.

ज्यास दही मिळालें त्यास धनप्राप्ति, तूप मिळालें असतां यश, तूप भक्षणकेलें असतां आरोग्य व दही भक्षणकेलें असतां निश्चयें करून यश मिळेल.

ज्यास शहरामध्ये किंवा घरामध्ये अपीने कोंडलें त्यास प्रारामध्ये कोंडलें असतां कांहीं गांवचें राज्य व राहत्यामध्ये कोंडलें असतां पृथ्वीचें राज्य मिळेल.

स्वप्नाध्याय.

(३०३)

सर्वपांढ्यावस्तुस्वप्नामध्ये मिळाल्या किंवा पाहिल्या तर चांगल्या परंतु त्यांत राखाडी, भात, ताक हीं बार्डेट फळे देणारीं. य सर्व काळे पदार्थ बार्डेट, पण गाय, हत्ती, देव, ब्राम्हण हीं उत्तम फळे देणारीं आहेत.

स्वप्नामध्ये फेंसासकट दूध पितो त्यास सोमपान पडेल. व तदेसर्व उत्तम भोग भोगील.

आतां शौनक ऋषी बार्डेट फळ देणारीं स्वप्ने सांगतात.

स्वप्नाचे गायीं सूर्य व चंद्र यांना निस्तेज पाहील व अश्विन्यादि नक्षत्रे पडता हेन व धुवादि कनारे चांचें पतन पाहील त्याला मरण किंवा शोक प्राप्त होईल.

जो स्वप्नाचे शोबटीं अशोक, कण्हेर, पळस, इत्यादि वृक्ष फुललेले पाहील त्याला शोक प्राप्त होईल.

जो नावेवर बसून पार जाईल त्याला मवास लवकर प्राप्त होईल; व येणेही लवकर होईल.

ज्यास स्वप्नामध्ये तांबडें वस्त्र नेसलेल्या व आरक्त गंध लावलेल्या स्त्रीनें नाहू घातले तर मृत्यु लवकरच प्राप्त होईल.

ज्याचे शरीरास तेल, तूप, दही, दूध आदिकरून स्नेहन पदार्थांनीं मर्दन केले असें पाहील त्याला व्याधि प्राप्त होईल.

ज्याचे स्वप्नांत केंस गळतात त्याचे धन जाते व दान पडले तर पुत्रनाश होईल.

जो स्वप्नामध्ये गाढव, उंद, टोणगा यांचेर थावर एकदाच बसून जागा होतो त्याला मृत्यु लवकर येईल असें जाणावे.

जो स्वप्नामध्ये नाक, कान, हान, पांचाळेद, चिखलांत बुडणे; दांत, केंस यांचें पतन; शिजलेलें मांस खाणे; गाढव, उंद, टोणगा, यांचेर बसणे; तैलाभ्यंग हीं मृत्युप्रद.

जो अरुंधती, ध्रुव, विष्णुचीं तीनही स्थाने, मानू मंडल देवता यांतें पहीलतो पूर्णशतपुत्र जाणावा. पर देवता सांगितल्या त्या देहामध्ये आहेत. त्या पुढें सांगतां.

आपल्या मुखांत जी जिह्वा ती अरुंधती, नाकाचे अग्रती ध्रुव, भोगावयांचा जो मध्यभाग तो मानू मंडल, ही स्वप्नांत पाहिलीं तर बरील फल जाणावे.

ज्याचे कानांत बोट पानडे असतां आकाशाचा, गंगेचा शब्द झाला असें ऐक्येन

नाहीं वचंद्रोदधींचांदणें दिसतनाहीं त्याचें आयुष्य स्वपलें असें समजावें.

ज्यास स्त्रीतीर्थापावले स्वप्नांततुटकीं दिसतीलतो = महिन्यांचे आंत मृत्युपावेळ.

दुष्टस्वप्ननिरसनार्थशांति- दुष्टस्वप्नांचे निरसनार्थ काळरात्र्यादिकदेवतांचें पूजन करावें. रात्रिस्मृक्तांचा जप करावा. होम प्रयत्नें करून रात्रीचे वाघीं कुरावाचरूप पायुस यांच्या आहुतीनें उक्तविधि म्हणजे स्वशास्वोक्तविधि करावा.

रात्रिस्मृक्तांच्या ऋचेकरून प्रत्येक पायसाचें हवन करावें व स्वप्नाची जी काळ रात्रिदेवता तिच्या नाममंत्रेंकरून अष्टोत्तरशतहोम करावा. नंतर स्विष्टकृतहोमसंपन्न नंतर शांतीचा अभिषेक करावा. मग गुरु जो उपाध्याय त्यास शांतिफलप्राप्त्यर्थं दक्षिणा, वस्त्र व धेनू द्यावी.

जर कदाचित् दक्षणा देण्याचें व होम करण्याचें सामर्थ्य नसेल तर त्यांनीं सामर्थ्यनुसार सोनें तत्क्षणीं द्यावें व ब्राह्मणभोजन यथाशक्त्या चांगले शीलवानूषेद म्हणणारे यांस द्यावें. किंवा नानाप्रकारचीं पकान्नें, भोजनें व रत्नें हीं ब्राह्मणांस द्यावीं. या विधीकरून जो शांति करील तो शांभर वर्षेपर्यंत सुरवेकरून मृत्युलोकीं राहील.

इति स्वप्नाध्यायसमाप्त.

निद्रारंभीं सर्वविघ्ननिवारणार्थं श्लोकपाठमा०

जले रक्षतु वाराहः स्थले रक्षतु वामनः ॥ अटव्याचारसिंहश्च सर्वतः पातुकेशवः ॥
१॥ जले रक्षतु नदीशः स्थले रक्षतु भैरवः ॥ अटव्यावीरभद्रश्च सर्वतः पातुशंकरः ॥
२॥ कफलुकरूपो भार्यादाहिनीमोहिनीसती ॥ तासां स्मरणमात्रेण चोरो भवति निष्कलः ॥ ३॥ अर्जुनः फाल्गुनो जिष्णुः किरीटीश्वेतवाहनः ॥ वीभत्सुर्विजयी कृष्णासंब्यसाची धनंजयः ॥ ४॥ दशनामं जपतां भोगी ॥ विघ्नेषु च तीवरा वारिणी ॥ विजयलक्ष्मीवैसेपाठी ॥ दारिद्र्यदृष्टीं दिसेना ॥ ५॥ कफलुक, कफलुक, कफलुक म्हणून त्रिवार टाळी वाजवावी; नंतर आस्तिकाचें स्मरण करावें.

इति उपयुक्तकथासंग्रहसमाप्त.

